aatl. Bibliothek
Regensburg

Lat. recent.
481.

[illegible]

EXERCITATIONES EPICÆ.

EXERCITATIONES EPICÆ

CAROLI KOLCZAWA

Societatis JESU.

TRAJECTI AD MOSAM.

Apud VIDUAM LAMBERTI BERTUS, Bibliop.
Anno M. DCCXLIII.
Cum Permiſſu Superiorum.

Ad Lectorem.

POſt exercitationes Dramaticas, annis ſuperioribus in lucem datas; ſuſpendit pennam ſuam Melpomene mea tragicis addicta, valéque mihi fecit caſtior Thalia in comicis; cùm me furore Poetico ab heroica Calliope, licèt forſan invitum, abripi aliò identidem obſervarent. Non ſemper eâdem chordâ oberrandum Poetæ, gravior hæc Muſa dictitabat, rerúmque varietate non affici faſtidio amœniores literas aſſerebat. Morem geſſi, non tamen abſque formidine, ſuaviter importunæ Caſtalidi, neſcio quos nervos ab Apolline ſubmittendos, imbecillitati meæ pollicenti. Nè verò graviori operæ ſuccumberem; aut majora viribus meis conſectarer: obvia, cùm ex ſacris, tum profanis ſcriptoribus ſuggeſſit argu-

menta, haud immemor illius, quod purpuratus Dalmata ad Nepotianum per literaş dedit: *grandes materias ingenia parva non ſuſtinent.* Hoc pacto animatus, epica tentavi, dedique ſæpenumerò pro declamationibus ſcholaſticis has exercitationes, non incongruâ moderatione vocis, & geſtûs à diſcipulis pronunciatas. Quas cum viris à literatura humaniore bene meritis, minùs diſplicere ſæpe ſæpius accepiſſem; typis eas mandare non erubui, habiturus illos ipſos fautores, ac protectores, quos nactus ſum laudatores. Priuſquam tamen hoc opuſculum epicum ſapientiori oculo tuo ſubjicias erudite Lector; paucis mihi es conveniendus. Et co nprimis quidem non veniat tibi in mentem Cornicula; quam odio plùs quàm Vatiniano me perſequi ſcias velim: cum *furtum deprehendi, infelicis ingenii ſit*, ùt inquit Plinius ſenior in præfat. Quod ſi nihiloſecius verſus hic nonnulli reperti fuerint chariſſimorum mihi

mihi per complures annos diſcipulorum; quorum me genio, pro ratione ætatis, in ſubminiſtranda exercitationum ſcholaſticarum materia, accommodari oportebat; pleno ſibi jure eos attribuant, vendicéntque; cum nullius nomini, ac gloriæ unquam derogatum iverim: limam tamen mihi qualem ambitiosè non erupturos confidere auſim; ſiquidem *faſtum abeſſe debere ab auditore* (ajo ego diſcipulo) *ac livorem* didicerint ex Plutarcho lib. de affect. aud. Alterum eſt, quod te erudite Lector præmonitum velim: non hæc Æliis, aut Perſiis, ſed Muſarum duntaxat alumnulis, quorum utilitati nunquam non ſtudui, conſcripta eſſe, ita me edocente Tullio 3. de divinat. *Nullum munus melius Reipublicæ afferre poſſumus; quàm ſi doceamus, atque erudiamus juventutem.* Et cum hac mihi præſens negotium eſt; quam (ut non levi experientiâ compertum habeo) aut Homerica Poeſis ſublimitate ſua, ac majeſtate

terret: aut quæ in diffuſo Maronis ma. ri vela facere reformidat: aut in altiorem Parnaſſum, obſcuritatis nebulâ circumſeptum gradum moliri pertimeſcit. Utque Laconiſmo mentem meam palàm faciam; eorum in cenſum Poetarum referri velim; de quibus Venuſinus vates epiſt. 2. *Scribimus indocti, doctique poëmata*: in ſyllabum, inquam, primi generis venio; cum à gloria eruditi Poetæ, magno me diſtare intervallo ingenuè profitear. Quamobrem ſi totâ errare viâ à veſtigiis Smyrnæ, aut Mantuæ, me quiſquam arguere velit, ac poſſit: aut ſaltem non proximè ad claſſicorum Poetarum imitationem accedere: liceat mihi in clypeum illud Demoſthenis 1. Olynth. obtendere: *quiſnam ſagitarius artis ſuæ tam peritus eſt; qui non aliquando aberret à ſcopo?* Cæterum vel ex eo nomine gratum me Muſophilis futurum exiſtimem; quod ex animo promovendæ rei litterariæ cupidiſſimo, labor hic profectus ſit. Ad

extre-

extremum, pro ea, qua par eſt, demiſſione, enixè flagito; ut omnia hoc opuſculo contenta, non aliter à quoquam accipiantur, quàm S. D. N. Urbanus VIII. conſtitutione ſua, à veris Eccleſiæ filiis jure æquiſſimo exigat. Et hæc ſunt, quibus te erudite Lector convenire allubebat. Vale, & opuſculum hoc epicum bono juventutis cuſum æqui, boníque conſule, & literis manſuetioribus fave;

- - *quorum non gloria nobis*
Cauſa, ſed utilitas, officiúmque fuit.
Ovid. 3. de Ponto.

INDEX
ARGUMENTORUM.

Nabuchodonoſoris in bovem metamorphoſis.

Alphonſi Regis Hiſpaniarum arrogantia à Cælo correcta.

Balthaſaris Regis ſacrilegè convivantis interitus.

Mileſius à conviva oſſeo raptus ad inferos.

Monomachia Davidis cum Goliatho.

Guilielmus Aquitaniæ Dux ad præſentiam SS. Euchariſtiæ ferociam ponit.

Cain truculentus parricido Abelis.

Italus Mediolanenſis odii inveterati horridum exemplar.

Davidis pœnitentia ab iniqua Uriæ internecione.

Sigiſmundus Burgundiæ Dux à parricidio filii pœnitens.

Daniel ſuperſtitioſo Dracone occiſo, ad leones damnatur.

Dracontomachia Deodati de Gozon.

Abſolonis Patri perduellis interitus.

Chramnus Clotharii Regis filius, perduellionis pœnas luit.

Sidrach, Miſach, Abdenago in flammante clibano illæſi.

Caſtitas ephebi Reginæ Iſabellæ illæſa ab ignibus.

Jonas naufragus in ventre ceti ſervatus.

Phidus Diaconus ope Divi Euthymii Abbatis à naufragio liberatus.

Jephtes unigenam filiam ſacrificat.

Ramirez filias ad aram Marianam detruncat.

Abneris belli Ducis fidelitas.

Marcus

Marcus Gutterius rarum fidei, & conſtantiæ militaris exemplar.
Septem Fratrum Machabæorum illuſtre martyrium.
Septem Fratrum dormientium prodigioſus ſomnus.
Judicium Salomonis.
Liderici rigor juſtitiæ.
Manaſſes reſipiſcens.
Eulogii de bono in malum, & viciſſim metamorphoſis.
Eliſæus thaumaturgus.
Divus Stanislaus prodigioſus veritatis teſtis.
Judas Machabæus de pluribus hoſtibus victor, ope Cælitum, ac manibus Defunctorum.
Animæ Defunctorum opitulatori ſuo reciprocum præſtant auxilium.
Judith de Holopherne victrix.
Joanna Aurelianenſis Galliæ Amazon.
Bella Amazonum Bohemicarum.

JOANNES
MILLER
Societatis JESU

Per Provinciam Bohemiæ Præpoſitus Provincialis.

C*ùm librum, cui titulus eſt:* Exercitationes Epicæ, *à Carolo Kolczavva noſtræ Societatis ſacerdote conſcriptum, tres ejuſdem Societatis ſacerdotes recognoverint, & in lucem edi poſſe judicaverint: poteſtate à Patre Noſtro Michaële Angelo Tamburino Præpoſito Generali ad id mihi data, facultatem concedo, ut liber typis mandetur. In quorum fidem has literas manu mea ſubſcriptas, & ſigillo officii mei munitas dedi Pragæ ad S. Ignatium* 13. *Maji* 1706.

NA-

NABUCHODONOSORIS IN BOVEM METAMORPHOSIS.
DANIELIS IV.

OBlata per quietem Nabuchodonoſori eſt arbor mirè procera, foliorum explicatu latè terram inumbrans, magnâque fructuum ubertate turgeſcens. Sed brevis hæc amœnitas. Ad eſt de Cælo genius, minacique voce præcipit ſuccidi arborem; ſtirpis duntaxat radice relictâ. Daniel portentum explanans, ad officium, demiſſique animi ſtudium ſublimes ſpiritus Regis inclinat. At facilè ſupercilium reſumit Arrogantia. E regio fortè ſolario, urbis Babyloniæ ſpl ndorem, & amplitudinem demirabundus contemplans Monarcha, in ſuperbas erumpit voces, prodigioſi operis authorem buccis crepantibus ſeſe venditans. Vix prætumidum ex ore fluxit verbum; cum cæleſti quaſi fulmine divinæ ultionis ſideratus, de poteſtate mentis dejicitur, & in beſtiam transformatur. At tandem inter ſylveſtria factus mitior, ſibi, regno, DEOque redditur.

EDomitos animi faſtus, ac fracta thraſonis
Cornua, & ampullas ſolii, quas dextra Tonantis,
Illiſu facili fregit, rurſumque refecit,
Penna heroa dabit. Non hæc ſurgeſcet ab alto

Spiritu, & Æolios diſtendet carmine folles?
At juſta in tumidos ventoſi Principis auſus
Fulmina pœnarum ſubmiſſo proferet ore.
Magne DEUS: cujus nutum proſtrata verentur
Sidera, ſubjectóque cadis Tibi cernua tellus
Munere? qui auguſti proculcas ſyrma tumoris:
De faciles Muſæ numeros tua juſſa trementis?
Queîs æquas Nemeſis divinæ concinat iras.
Cùm forſan mediam cæleſti tramite metam
Noctis currus habet, multúmque papaver in orbem,
Atque ſoporiferos per opaca ſilentia ſuccos
Dividit? ut dulci demittat laſſa quieti
Corpora, tùrbineáſque fuget de pectore curas
Humani generis: placidiſſimus ille Deorum
Noctis in obſequium Morpheus, mortalia lenè
Tecta ſubit, tacitóque gradu per tempora ſerpens,
Sopitos variâ deludit imagine ſenſus.
Dumque per agreſtes, quas primus ſurgere phœbus
Præcipit ad ſvetos ruris, pecudúmque labores,
Sárque ſupérque caſas luſit: turrita reviſit
Oppida, & urbanas nocturno ſchemate mentes
Inveſtit, miras pingens per corda figuras.
Huîc reddit ſpecies animi, quas vota diurno
Pervolvêre ſinu, quódque exoptârat habendi
Ardenter cupidus; ceû plurima poſcimus omnes,
Ante ſoporatæ præſentat lumina mentis,
Lætitiáque implet, quem luctûs, atque doloris
Formæ, per primos triſtem duxêre penates
Morpheos, ac animo dulciſſima gaudia reddit.
Illum, quem Titan fortaſſis craſtinus, inter
Iurgia rauca fori, legúmque ſonantia mandat
Pulpita commiſſæ momentum dicere cauſæ?
Orcheſtrâ Themidos ſiſtit, ſacratâque juris
Lemmata, & Aſtræ non unum dogma miniſtrat
Ambiguiſqne onerat curis. Si forſan adurget
Quemquam gnavus amor lucri: commercia rerum
Ditia proponit? vectare per æquora merces
Imperat, ac multam ſpem quæſtûs corde figurat.
Iſtum, cuî tetrâ fervent præcordia bile,
Per dubias Martis luctas, ac ſæva virorum
Prælia ludificat, depingens vulnera, clades,

Horri-

Horribileſque acies trepidis concurrere campis.
Indè aliis, quos ſanguineus circumfluit æſtus,
Remigium alarum affigit, librátque per auras
Corpoream molem. Quem verò languor aquoſus
Degravat; in rupidas demergit phantaſus undas,
Somnifero ludente Deo. Cui triſtis inumbrat
Corda humos, mærórque premit ſimulacra miniſtrat
Triſtia, & in ſenſus pallentes ingerit umbras.
Dumque per urbanas præſtat ſua munera ſedes,
Ac variis variè imponit per phaſmata gyrans,
Materiem veluti naturæ ſuggerit ordo:
Præcipit Aſſyrii palatia turgida Regis
Viſere Cælicolûm Rector, veríque referre
Omina, & inſolito tumidam percellere mentem
Principis oſtento. Morphêus ſuprema capeſſit
Imperia, ac alto turgentia corde ſopore
Occupat. ideámque ſibi deſidere miſſam,
Sopitæ in mentis tabula per clara colorat
Lumina, & haud viſas animo decircinat umbras
Non ſemper vanis deludunt ſomnia formis.
Ac primùm tacitus piceata noctis Apelles
Iſta papavero depingit thaumata ſucco.
Surgit in æthereas ramis felicibus oras
Luxurioſa comis arbos; qua vertice ſummo
Nubibus incidit bellum, glomerata refringens
Vellera nimborum. Nec ſolùm ſidera tundit,
At foliata etiam per vaſtam brachia terram
Explicat, & latè faciem telluris inumbrat
Omnigeno gaudens fœtu; quem carpere poſſit,
In terris quicquid vitali paſcitur aurâ,
Divitias Pomona ſuas, ac mitia promit
Pignora; quæquè ſuo ſubmittit fertilis anno
Autumni ubertas, curvatâ fronde miniſtrat.
Hinc partim rubeo, partim flavente colore
Muſtea poma ſedent: quibus adde Cydonia lanis
Inveſtita ſuis, ac Punica mala roſarum
Æmula, quæ arridens oculum, invitántque palatum.
Illinc pampineas arbos exporrigit uvas
Parte Thyoneo gravidas; quas ſolvere fœtu
Aut torcular avet; quò Bacchi dona propinet
Sigmate lætitiæ, curáſque evellat edaces

Pectoris : aut veniant plenis in labra racemis,
Oraque purpureo tingant, paſcantque liquore.
Iſthinc pergratas pueris, nulloque ſcatentes
Verme nuces offert, nec non à cortice notam
Juglandum ſeriem, Thaſiáſque putamine molli
Protrudit glandes, ac Sardis edita terris
Germina; quæ hirſuto gaudent à tegmine ſolvi.
Fronde aliâ grato promit turgentia ſucco.
Pruna Damaſcenæ ſtirpis ſeu nana requiras,
Sêu decumana petas. Nec deſunt chryſea ramis
Mala; vel Heſperium, medicumve negârit eduli.
Prodiga fruge arbor. Ceraſa Actia ab arbore pendent.
Indè pyrum donat librale, pyrumque volemum,
Nec non Signini generis, queîs cedere primas
Vina Falerna queant. Hic mora, ac corna rubeſcunt.
Parte hac dactylides uvæ ſua munera præbent.
Inde favo parilis ficus Pompeja triumphat.
Denique quicquid aves, vel quiſquam poſſit avere,
Ac animos, oculoſque valet mulcere, virenti
Fronde ſedens, hominum, pecudumque invitat orexim.
Sed nè quâ careant vigilantes forſitan aures
Illecebrâ, lætis ſuſpendunt tecta, latémque
In ramis volucres; demulcent cantibus auras,
Et gratis certant modulis. Has inter Aëdon
Pennigeri dux prima chori, diſcrimina vocum
Per varios ducit flexus, tremuloque canoros
Turbinat ore ſonos. Jam pacis dulcia fundit
Carmina : jam ſtreperis imitatur claſſica roſtris,
Ingeminatque melos ſylvarum nymphula; quale
Doctus Apollineos arguto pollice nervos
Pectere, Therieicius vix poſſet reddere vates.
At tandem querulas glomerat de gutture voces,
Et quæ, neſcio, fata canens, miſerabile carmen
Intonat, at trepidas perſtringit chromate frondes,
Ah metuo, Cecrops nè fortè reciprocet ales
Tereos inceſti facinus : vel nuntiet iras,
Fulménque à Superis ruiturum in turgida faſtu
Pectora; quæ tumidè ſe ſe ſuper ipſa Tonantis
Cymata, veſano ſuſtollunt crebiùs auſu,
Irritántque DEUM. Sed rurſum Thracia Siren
Artifices criſpare modos, ac promere, quidquid
Gutture dulciſono reſidet, perque arboris ædes

De-

Decantare melos, frondoſáque tecta canore
Exhilarare novo; ac ramis diſpergere plauſus.
Hac ſub frondoſa ſedem ſibi collocat umbra
Sylvarum, ruri que genus, communia carpens
Pabula, & in viridi lætatur, & exilit herba
At né Calliope per vilia plura vagetur:
Hic thalamos fixiſſe ſibi, jugeſque penates
Ipſa videbatur ſaturata Volupia, & omne
Nympharum, Dryadumque decus, ruriſque Napææ.
Hic ſolitos agitare choras Dictynna relictis
Collibus, & trepidos jaculis configere cervos.
Hic virides habitare domos, conſtanſque cubile
Ponere flava Ceres. Sunt denique Theſala Tempe,
Floridàque Elyſii vernant hic jugera campi.
Hæc poſtquam Aſſyrio ſpectacula læta tyranno
Exhibet umbrarum pictor, mentiſque tabellâ
Exprimit: in mœſtas vertit ſimulacra figuras,
Præſentatque oculis animi feralia noctis
Somnia, & in talem deducit phaſmata formam.
Advolat æthereâ genius ſpectabilis orâ.
Haud formâ præſtante nitens, pulchroque paratu
Corporis eximius, pictiſque venuſtior alis;
Sed vultu horrorem ſpirante, oculoque vomente
Iratas Nemeſis flammas. Non aurea pendet
Ad talos demiſſa chlamys variáque coruſcans
Grandene gemmarum; ſed Martis ferrea geſtat
Tegmina: non croceis aſſurgunt fulgida bullis
Cingula; ſed lateri minitantis tela Gradivi
Belliger appendit, clypeo, ac cœleſtibus armis
Horridus, & tales deducit pectore fœtos:
Imperii gravitate ſones. Cædatur honora,
At Superis inviſa arbos; quæ ſidera celſis
Frondibus impellens, tumido ſe vertice jactat.
Omnia truncentur ramorum brachia: vaſta
Luxuries ſpargatur humi, viridànſque comarum
Ambitio in putrem fluat abjicienda mephitim.
Arborei fœtus viduati frondis honore,
Non generi humano, at pronis in paſcua mandris,
Et nemorum luſtris in congrua pabula cedant.
Succumbat ferro repetitis ictibus arbor
Turgida, duntaxat radicis ſtirpe relictâ:
Donec in hornotinos redeat cum tempore ramos.

Germináque emittat. Dixit, totóque recumbit
Pondere confeſtim, tellure tremente, ſuperba
Arbos, Imperio parens. Tum plura profatur
Cælitum preco, Regiſque hæc intonat auri.
Quem chalybi cedens infelix denotat arbor?
Talia ſe nôrit ſubiturum fata, cadente
Sorte licèt ſummâ, quam criminis allevat aura,
Auguſtis pulſum laribus, ferrôque revinctum,
Omnem intemperiem cæli, totóque ruentes
Æthere nimborum furias, autæque procellas,
Nubibus eliſos ignes, Boreæque rigentem
In corpus rabiem, tempeſtatúmque rigores
Cogetur perferre ſcelus, ſcelerique minores
E merito pœnas. Noxam per teſqua ferarum
Luſtro uno, ac geminis, quod crimen flagitat, annis,
Indomitas inter fœdam provivere vitam
Aſtra jubent pecudes, & prono corpore paſci
A cytiſo, atque famen viridi compeſcere hibiſco.
Hæc ubi terrificus ſimulacra horrentia Morphêus
Obtulit, imperio Superúm, jam noctis abundè
Munere defunctus, ſubmiſſa papavera Regis
Temporibus removens, turgentem deſerit aulam,
Atque in Cimmerias rurſum ſe projicit umbras.
Interea terror ſuccedit in ampla Monarchæ
Atria, & Aſſyrios, fremitu comitante, penates
Involat, evictum detergens pectore ſomnum,
Atque vigil reddens ſolium, fugiente ſapore,
Excuſſóque oculis penitus. Timor occupat artus,
Poſſimus in dubiis augur, gelidúſque per oſſa
Ire, meare tremor? validâ formidine pectus
Concuti, & attonitis ſudor decurrere membris?
Suffundi pallore genæ? terrore rigere
Verticis auguſti culmen, frigúſque per omnem
Corporis effundi molem. Non fraxina ſævo
Quaſſatur ſic virga Noto: non cerva cadente
Fulmine, & eliſo percellitur ætheris igne:
Aut irà fluctivagis incumbit Caurus ariſtis:
Cêu pavor, ac horror regales corripit artus.
Sed dum tantiſper formido incuſſa remittit,
Ac menti lux plena redit? verſare Dynaſtes
Objectas animo ſpecies, ac prodroma fati
Somnia, & in dubias præcordia mittere curas

Igna-

Ignarus, quò fata ferant. Nec vana recenſet
Prodigia umbratæ menti, ludúmque jocantis
Morphêos, haud rarò Superis, Cælôque loquente
Uſus, & in veros ductus per ſomnia ſenſus.
Non ſemper vanâ deludit imagine Morphêus.
Quare certarum Princeps cognoſcere rerum
Percupiens ſeriem: Danielem Numine plenum,
Cuî cælum indulget crebrò pernôſſe futura,
Continuò acciri mandat; quò præſcia vatis
Lumina, in objectas non luſo phaſmate, formas
Intuitu facili veniant, rémque ordine pandat
Implicitam noctis peplo, lucique reponant.
Nec mora: fatidicus vates, qui tecta colebat
Regia, ad Auguſtum ſeſe conferre tribunal
Obſequio jugi facilis, ſoliúmque vereri.
Muneris ut ratio poſcit. Vix lumine primo
Combibit afflatum cæleſti Numine vatem:
Purpureo aſſurgit thalamo; complexibus ambit
Præſagum rerum myſten, Superúmque videntem
Arcanos ſenſus, Tam læta, ac triſtia noctis
Somnia depromit, fractôque tumore ſuperbum
Deponens cilium votis, precibúſque fatigat
Supplicibus cæli ſervum ſomnique referri
Omnia, & objectas exponi flagitat umbras.
poſtquàm funeſtum, verborum ſchemate viſum
Ad vivum expoſuit Princeps formidine penè
Obrutus hìc Daniel perculſus imagine rerum
mirari fati ſeriem, ſortémque cadentem
Principis, ac preſſæ mandare ſilentia linguæ
Harpocrates alter. Cunctantem exponere veri
Momina, ſubtriſtémque videns, animare modeſto
Imperii nutu Princeps, ac fata referre
Deterſo mærore jubet, miſſôque timoris
Jurgio, in impavidas ſua labra reſolvere voces.
Indè animos vates, trabeata capeſſit
Mandata invitus quamvis, animôque latentes
Protrahit in lucem ſenſus, ac talia fatur.
Invicte Arſaciæ domitor. Portenta malorum
Quæ tibi non vanâ tranſmiſit imagine cælum,
Vertat in adverſas Superûm miſeratio partes,
Ac tua proceſſum videat ſors fauſta perennum.
Nè tamen oblatæ ſpecies, quas ſidere miſſus

Objecit ſolio Morphéus, commenta putentur
Phaſmatis, & cæcæ duntaxat ludicra noctis:
Hæc Cæli ſancita jubent me ferre Monarchæ.
Arbor in æthereas conſurgens vertice ſedes,
Nubibus obluctans, tumidoque cacumine pulſans
Sidera; quæ latè plauſit viridante comarum
Luxurie, & gravidis protruſit pignora ramis,
In paſtum ceſſura feris: hæc denotat arbos
Te Regem terræ Dominum; quem ſumma poteſtas,
Ac diffuſa tui pro●è toto gloria mundo
Nominis, ad ſuperas faſtoſum protulit oras
Dixerat At princeps nove per quæſita fatigat
Afflatum Cælis myſten, ac talia reddit.
Sed quid belligeri, quem miſit Olympus, alumni
Fulmineis effuſa labris, quid, amabo, coronæ
Verba notant? Sepone metum, miſſoque pudore?
Qui verum celare ſolet, ſecreta revela
Ætheris? ut ſolio ſtet tandem notio veri.
Fare age quid triſti portento nuntiat æther?
Nec vates arcana regit, ſed talia fatur.
Aliger empyrius ſævo Mavortis amictu
Horridus, arboream qui juſſit cædere ſortem
Frugiferumque decus, duntaxat ſtirpe relictâ
Arboris, abjectis in terram frondibus ire:
Aliger hic, inquam, demiſſus ab arce ſuperna
Numinis, æternæquæ ſtet ſententia menti
Nuntiat, hæcque jubet te Regem fata ſubire.
Humanâ ejiciet te conſuetudine, juſta
Aſtrorum, terræque Themis, Regumque penates
Cum luſtris nemorum coget mutare, Ferarum
Aſſecla devenies, pecudum comes ibis in arvi
pabula, & in morem bovis, inter bucera deges
Armenta, irriguas depaſcens cernuus herbas,
Imbribus effuſis torriſque aſpergine nabunt
Tergora, & horriſonos ſalientis grandinis ictus,
Brumamque excipient. Senas Hyperionis orbis
Exiget, ac unam cæleſti tramite metam,
Ex æqua Nemeſis trutina; quêis arduus æther
Præcipitante ruet nimborum glomere, & omnis
Aeriæ rabiesſuriæ delicta domabit
Turgentis ſolii: dum cœlo numen adeſſe
Demiſſo agnoſcas ſtudio, quod temperat orbem,

Sceptraque regnorum tradit; vel Regibus æquo
Eripit arbitrio, ſuperos, imoſque gubernans.
Sed cur firmatâ ſtirpem radice foueri,
Nec velli penitùs Dominator præcipit orbes.
Nonne benigna Dei patet hic moderatio pœnis
Parcior, ac facilem tribuens, modò corda doloris
Vis ſubeat, veniam? Librandum fulmen Olympus
Detinet interdum. Sic te miſeratio Cæli
Perveniens regni tibi reddet jura, decuſque
Imperii; cum te ſubmiſſæ mentis habenæ
Rurſus ad officium Virtutis fortè reducent.
Hæc ubi non temero verborum fulmina labro
Evibrat, ac ſolium telo formidinis ictum
Obſervat Daniel: per lenia ducere Regem
Et gelidum attonito detergere corde pavorem,
Atque hæc effari placidè. Rex maxime Regem.
Haud adeò, nôris rigido procedere fato
Decretam ſceleri pœnam, quam legifer ordo
Irrogat Aſtreæ; quin poſſit mitior ire:
Si Metanœa ſubit, renovatis moribus, ædes
Pectoris, ac tepidus gemino de lumine rivus
Defluat in verum, contrito corde, dolorem.
Auro etiam juſtæ flectuntur Numinis iræ.
Ergo throno eſt Author: quò nimbos depluat auri
In Codri, ac Iri gremium, redimatque rigores
Ferri, queîs debent vinciri ferrea Regis
Crimina, & auratam ſibi reddat munere ſortem.
Tum monet, impavidâ, firmatus ab æthere, linguâ:
Vecordes mittat faſtus, ciliumque tumore
Plùs nimio elatum, ac ſatuam ſuper omnia Regum
Pegmata, & æthereas ter ſancti Numinis arces,
Deponat mentem. Submiſſio vera, Tonantis
Edomat in tumidam ruiturum miſſile ſortem.
Quare iterumque vates iterumque diſerta reſumit
Dogmata, & appoſitis precibus lachrymiſque perorat:
Quo Cælis ſeſe referat, nôritque potentes
Regnorum faſces, majori, jure ſubeſſe
Numinis imperio, ſortes verſare valenti;
Quod regimen dextræ poſſit mutare ligone,
Oſtrumque in vilem ſubitò transferre lacernam,
Ac altos ſolio Reges effundere terræ.
Hæc non eſt veritus dictorum mittere tela

Quam vis in tumidum regali ſyrmate follem.
Rara palatinos parilis liberta miniſtros
Obtinet hoc ævo. Nullus, vel rarior aulæ
Advenit; in veri qui ducat corda Regentûm
Lemmata, nec fuco rerum momenta coloret
Torquetur miſerè verum, ne Principis aures
Fortè gnathò lædat. Variis ambagibus errat
Aularum ſubleſta fides, mavûltque placere,
Nè ſtomachum forſan moveat, quam vera referre,
Nudúmque ante oculos ſolii producere verum.
Rarior ingenua eſt aularum copia fandi,
Rarus adeſt Daniel? cuî non patefacta furorem
Omnia; ſed multum ſceptri peperere favorem.
Quod ſuaſit, facili perſuaſit munere linguæ
Vates; cuî terror non ægras præbuit aures
Indè alius Princeps, faſtu turgentia ponit
Cornua ſubjectus Superis, Cælique timendis
Objicit umbonem telis, numeroſa profundens
Munera in auguſtos Iri, Codrique penates.
Et verò Superum fatalem diſtinet ictum
Largus opum Princeps, redditque faventia ſceptro
Numina, & irarum parcum demulcet Olympum,
Vive triumphator Cælorum vive Monarcha,
Demiſſique animi clypeo libranda deinceps
Tela reflecte DEI Demiſſo quippe retundit
Fulmineas Cælorum iras. Si jugiter eſſe
Poſt hac propitium poſcit diadema Tonantem
Crebriùs in vilem deſcendat notio ſortem,
Inque ſui nihili nihilum ventoſa reſidant
Pectora: ne vanas excelſo vertice criſtas
Ultrix dejiciat Nemeſis, rebûſque ſecundis
Elatam reprimat juſtiſſima dextera mentem.
At rarò ad frugem jam radicata revertit
Indomito turgens veſana ſuperbia faſtu.
Vix magnum cæli percurrit Cynthius orbem:
Cùm cadit in veterem, genio redeunte, tumorem
Ventoſus ſolii follis, non ampliùs iras
Aſtrorum verſans animo, Nemeſiſque rigores
In meritam vigilis pœnam. Sed quid maleſanos
Prævalet in regnì cidarim revocare tumores
Forſan ab auguſto veſica inflata theatro,
Illuſtrique tuens ſpecula, per Mempheos urbem

Porri-

Porrigit obtutum, demiratúrque ſuperbam
Mœnibus incluſam molem? quam ſurgere juſſit
Immenſo nuper ſumptu. Vix Pergama latè
Exporrecta videt, dextræque potentis honoram
Miratur fabricam; ſuperas ſibi tangere viſus
Enceladus ſedes: tollit ſuper æthera rurſum
Grande ſupercilium, tumidóque hæc buccinat ore.
Nónne hæc eſt Babylon, quam noſtri gloria regni
Condidit, ac magno poſuit ſpectacula mundo?
Nônne hæc eſt Babylon, terræ caput, atque monarcha
Urbium, in æthereas ſurgens cum turribus arces,
Nonne hæc eſt Babylon, noſtro fundata labore
Noſtroque imperio, rivalibus æmula cælis?
Hæc ſolii arbitrio creverunt mœnia pinnis
Ardua, non ulli Martis ceſſura furori.
Quis laqueata dedit conſurgere tecta, trabêſque
Includi obryſi pretio, parioque nitere
Marmore murorum vultus, hebenoque decoros
Veſtiri poſtes? Quis ditia Jaſpide ſtruxit
Limina, & innumeras unam diffudit in urbem
Regnorum gazas, tantoſque aſperſit honores?
Hæc equidem noſtræ ſunt adſcribenda tiaræ;
Cui ſe Dædaleæ ſubmittunt thaumata dextræ.
Quid ſunt Ogygiæ, celebréſque Amphionis arces
Mœnia Dardanidûm quid ſunt, aut Cecrope nata
Oppida, vel Solimæ moles ad ſidera ductæ
Quid? niſi collatus cum vaſta mole Tiphœi
Pumilus, ac vanæ duntaxat corporis umbræ
Hi portentoſi ſpecioſæ Memphis honores
Jam fortè invidiâ Numen, ſuperoſque fatigans
Vix ea prætumido princeps effutiit ore:
Cùm ſubitò cæleſtis adeſt, comitante ſevero
Fulmine pœnarum, Nemeſis, faſtúmque coronæ
Siderat, ac miris confudit phaſmata formis.
Hìc verò inſolitâ perculſus imagine rerum,
Attonito ſimilis, ſtupet, ac defixus in uno
Obtutu princeps hæret. Tum mente revulsâ,
Abs hominis ſtatione cadit, veterémque figuram
Exuit, ac trabeam deponens, ſchema bovinum
Induit, armentis, non Regibus accenſendus.
Inclyta majeſtas oris, ciliique verendum,
Ac ſublime decus, taurinum aſſumere vultum

Occi-

Occipit; ex collo fœdè palearia pendent;
Armi expanduntur; ſurrectis cornibus alta
Conſurgit cervix; rugosâ fronte minatur
Prælia; ſub flexu cilii duo grandia gyrat
Lumina, & in terræ faciem ſe cernuus infert
Non bipedum jam more gradi, ſed lentior ire
Quadrupedum ritu: viridem jam quærere paſtum,
Atque armenta boum rauco adſpirare boatu.
Hanc humilem meruit ſortem, qui miſcuit aſtris
Excelſum, demenſque caput Fit beſtia jure,
Altiùs humano qui ſe ſe limite tollit.
Obvia quæque feris jam cornibus impetit; ipſum
Qui crebrò petiit faſtu bellante Tonantem.
Compedibus validis conſtringitur, atque numellis,
Qui totum imperio mundum frenare volebat.
Quid multis; elata throni veſania, ritu
Belluæ in objectam ſua pectora projicit herbam.
Aſpiciat promis terram, quid deſpicit aſtra,
Jamque auguſta fugit necnon urbana relinquit
Tecta ferus princeps, nemorumque cubilia quærit.
Nec deſunt avidis panos ſolatia votis:
Quippe ad ſylveſtres damnatur beſtia ſedes,
Intérque ignavas ſeptenis paſcitur annis,
Opprobrio ſaturante, feras. Dum deuia ſaltûs
Perreptat pedibus, manibusque, incondita quædam
Stridet, quêis terret trepidantia luſtra ferarum
Aut potiùs queritur ſortem, quam jure meretur.
Sic eſt frenandus; Superumque domandus acerbo,
Sed merito pœnæ flagro, cui ſidera Vilent,
Quique aſpernantes in Cælum porrigit auſus.
At tandem immites inter jam mitior uros
Redditus, intumidi, correctâ mente, reatum
Deſcendit ſceleris. Jam noxe ſolvere pœnas
Se videt illacrymans, veniamque expoſcere culpæ
Occipit, ac penitus turgentia ponere corda.
Sic qui faſtos â miſerè ſe perdidit aulâ,
Abjectarum inter reperit ſe luſtra ferarum,
Sola hominem reddens homini eſt demiſſio mentis.
Vix cor diſpoſuit faſtum, cùm taurea frontis
Abjicit opprobria, indutamque bovem exuit omni
Corpore, & in veterem Cælo miſerante, figuram
Rurſus homo tranſit. Jam roſcida tollit in altum

Lumina, agnoſcit Superum terræque Monarcham
Qui tumidos plectis Thamyras, juſtoque rigoris
Pondere veſanos Regnantum deprimit auſus.
Non eſt in terris Cælo par ulla poteſtas:
Numinis arbitrio quæ jure reſiſterepoſſit.
Ergo DEO, ac animo meliori redditus, & jam
virtutis patiens frenum, rectique lupatum,
Arſaciæ recipit faſces, humilique reponunt
Aſtra decus fronte: ſolii conſcendit eburni
Eſſeda, non fatuas Cœlo, terræque daturus
Ambitione novâ leges. Decreta Tonantis
Jam facili officio ſequitur, Numenque veretur:
Quod nutu Reges ſtatuit, vel muriceprivat.
Hæc vobis exempla dedit, ſuprema poteſtas
Ætheris, Imperii folles. quos ſyrma tumoris
Immemores legum reddit, ſortiſque caducæ.
Mittete ventoſas actutum mittite noxas.
Deprimit alta DEUS, ſubmiſſa extollit in altum.
Sunt faſtûs comites: caſus, triſtéſque ruinæ.
Qui ſapit, Icarias deponat protinus alas,
Quas tumor aptavit: nè ſortem ferrea Clothûs
Dextera ſuccidat, vilemque exponit in algam.
Haud unquam meritis vacat alta ſuperbia pœnis.

ALPHONSI
Regis Hiſpaniarum arrogantia à Cœlo correcta.

ALphonſus X. ſcientiâ, & honoribus elatus, DEI opera ad notam cenſoriam vocans, infandâ blaſphemiâ palàm jactare auſus: ſi ipſe, principio creatoris mundi, divino conſilio adſtitiſſet, futurum fuiſſe ut nonnulla ſatiùs, ordinatiuſque concederentur. O inſanum caput! meritum cui hæreat fulmen; ni miſeratio Cæli vellet ſanitatem. Monet primùm divinorum operum carptorē probi militis parænesi, palinodiam canat. At ſurdo fabula. Tum per eremi cultorem jubet verbo-

rum impietatem recantare. Sed in rupem obrigeſcens Alphonſus, in malam crucem ablegat anachoretem. Tandem per fulmina cum nefario Rege DEUS loquens, tonante voce frangit os ſacrilegum, tantóque metu futurum percellit: ut teſtibus lacrymis, DEUM omnia bene feciſſe palam profiteretur. *Rodericus Santius Hiſtor. Hiſpan. c. 1.*

IMperii faſces, opibus, Sophiæque tumentes
Artibus, & veri aſpernantes jura Tonantis,
Ac ſuper æternam diademata turgida mentem
Calliope cantare ſtudet, formidine quamvis
Obruta. Sed tumidas maleſano vertice crines
Elatúmque animi ſuper ardua ſidera faſtum,
Atque laceſſentem metuendum Numen, & oris
Luſibus edentem fatuæ convicia linguæ,
Caſtigat merito pœnarum fulmine, juſtus
Aſtræ, Nemesíſque rigor. Sic alta refingit
Cornua veſanæ mentis ſuprema poteſtas,
Atque in natalem mortalia pectora ſortem
Ducit, agnatum nihili reflectit in ortum.
Hanc dum Rhamnuſis ferientem turgida dextram
Crimina Muſa canit: Cælo, terræque timenda
Iugiter Adraſtis, faciles in carmina nervos
Suffice, ut appoſito cantet tua Numina metro.
Fortè Acherontææ dominator ferreus oræ,
Majeſtate tumens rigida, frontíſque ſeveræ
Fulgure dictabat leges; queis tota tremiſcit
Umbrarum regio, pallens ad juſſa tyranni.
Cùm ſe Tænariis infert ſtrepero impete regnis
Tartareâ de ſorte unus; quem rector Averni
Nuper in oppoſitum celeri pede miſerat orbem,
Veſtigare ſinus mundi. Vix Ditis ad aulam,
Et ferrugineo conſtratam tegmine ſedem
Attigit: ante Iovis ſtygii ſe ſe illico ſternit
Auguſtale, hydros ponens, ac talia fatur.
Iupiter Inferni, cui tertia regna laborant,
Umbrarúmque potens. Lætus tibi nuntius adſum
De ſuperis rediens oris, Ereboque tributum
Grande fero dominum regni quod triſtis amœnet
Præſidet Heſperiis, Alphonſus nomine, terris

Vento-

Ventoſus ſolii follis; quem gloria ſceptri,
Atque ſecundarum felix proceſſio rerum,
Theſpiadúmque favor, nec non ſublime theatrum
Paliados, ac ſinuum terræ, aſtrorúmque recocta
Notio prodocto tumefactum nomine, ſupra
Extulit humanas, turgentem pectore, metás.
Indè ſupercilium tollit, Cælique Monarchæ
Præſcribens leges, noſtros ſupereminet auſus
Inſolito linguæ faſtu, mentiſque tumore.
Vix ea fatus erat, cùm Ditis torva poteſtas
Ore ſerenari, teſtari gaudia fronte
Sulphureâ, fulménque trucis compeſcere vultûs,
Nuntiáque atratis invadere colla lacertis,
Ac ſolido ſtygium complexu ambire miniſtrum,
Lætarique umbras mandat. Fit plauſus Averno.
Ut verò affinem Tarteſſia ſceptra tumorem
Perpetuent animo, foveántque in vaſta ferendum
Regna: jubet fidum Phlegethotis protinus anguem
In ſuperas remeare plagas, natámque beatis
Sedibus effuſam, ſolio demandat Ibero,
Haudquaquam imparilem, ſolemni jungere tædâ.
Nec mora: de ſtygiis, faſtu comitante, caminis
Prorumpens Erebi coluber, rigidúmque faceſſens
Imperium, Eoas confeſtim ſiſtit ad oras
Cocyti deforme decus. Vix turgida faſtu
Æolis Heſperiam tumido pede calcat arenam:
Abjicit horrendam jam cauta ſuperbia formam?
Nè fuligineâ percellat imagine lumen
Principis, atque ſui pariat faſtidia monſtrum.
Quare ementito faciem medicamine tingens,
In roſeas tranſire genas, ſpumámque rubentis
Nitri in candentem ſcitè infucare nitorem.
Utque ſupercilii ventoſa protervia ſurgens
Exulet, atque truces celentur luminis orbes:
In lætabundos oculorum tela pyropos
Induit, atque ſibi glaucas de ſorte Minervæ
Commodat illecebras, queis ipſos vincat amores.
Labra ſuperfuſá patris loligine tincta
Purpurat in coccum? quò ſubdola baſia figat,
Inſpirétque animam faſtûs At colla ceraſtis
Horrida, & intortis graſſantes crinibus hydros.
Murat Hydaſphæo cum munere: tempora gemmis

Itra-

Irradiat: baccis onerat fulgentibus aures,
Suggeſtumque parans cytrhato vertice, nectit
Retia: ut incautum claudens indagine Regem,
Caſſibus illaqueet Ditis. Si cætera ſpectes,
Quæ ſtyge conflatum decorant inſtragula corpus:
Arte laborato circumvallatur amictu,
Incruſtatque aurum ſubtegmen. Vellera Setûm
Picta croco Tyrioque natant velamina ſucco:
Quæ mirè illuſtrant viridanti luce ſmaragdi,
Chryſolichique faces, grándoque adamantina veſte
Fulgurat in rutilas affabre ducta figuras,
Invidiamque movet radiis phœbi. Aurea tergo
Palla oculata, fluit, ſtellato ſyrmate vetrens
Iunonis volucrem. Superi Iovis eſſe putates
Conſortem, aut aliam de magna ſorte dearum.
Hæc Tarteſſiaco cùm ſe tulit obvia forté
Nympha doloſa throno: tacitis ſe flammis medullis
Inſinuat: Paphius jam viſcera permeat ardor:
Reginam exoptat, thalamque in jura repoſcens
Obtinet atque jubet feſtos cantari hymenæos,
Pernicie comitante thorum, proboque Monarcham.
Prô Superi: quæ portenta effundentur in orbem?
Iamque magis tumet atque magis, conſorte tumores
Addente, attollitque novo ſua pectora faſtu.
An Sapor aſtrorum frater, Phœboque gemellus,
Tænariis ſurgit regnis? Salmoneus orbi
Fortè redit, ſuperi Iovis æmulus, atque Tonanti
Rivalis terræ rector, ficto æthere vectus,
Æriſonumque rotat ſtupefacta per oppida fulmen,
Se jactans tonitrûs dominum? Plûs dicere fas ſit.
Hic magè in altivolos, ſublato vertice faſtus
Bæticolûm aſſurgit princeps, Tarteſſia multo
Regna tumore replet; Cæli, terræque ſatorem
Opprobriis, ſanniſque petit, mentemque ſupremam
Informare ſtudet, Regumque docere Magiſtrum:
Quâ ratione regat mundum meliore capiſtro,
Utque palàm verbis faciat, qui mentis in arce
Stet tumor ac vacuo veſica inflata triumphet
Pectore, deblaterat maleſano hæc impius ore;
Cùm DEUS à prima naſcentis origine mundi
Naturæ ſurgentis opus, de fonte levâſſet,
Ac Barathro nihili, terræque, Thetiſque profundo

Innume-

Innumeras fudiſſet opes: ſi provida noſtri
Munera conſilii, queis adſtat Dædala ſemper
Fabrica, in auxilii partem, ſociamque venire
Decreſſet trutinam: meliori multa vigerent
Ordine; & in formas potiores tota migraſſet
Naturæ facies, quâ ſeſe porrigit orbis
Terreus, ac liquidus vaſtarum campus aquarum.
Vah te! quid blateras? Temero quid deſpuis ore?
Prô te ſacrilegum! meritum quem terra dehiſcat;
Quemque Acherontæis demergant ſidera ſtagnis;
Quid fatui Princeps cerebri, quid ſtipite cretus
Ingenii caudex, (ô quæ vecordia!) tunc
Conſilio æternam mentem, quæ Neſtora longè
Anteit informare velis? Num bulla tumore
Ebria, non ullâ finitum limitis orâ
Oceanum, ingenii laceta pervadere cymbâ?
Talpane perpetuæ noctis caligine merſa,
Ad jubar immenſum Cæli ſcia lumina tollat?
Hem? quid agit vilis cœnoſæ portio terræ,
Quò ſanies, tabumque ruit? Quod phaſma retorto
Vertice te gyrat? Quæ te dementia tangit
Ludio? Quid fatuo molitis ſannio corde?
Tunc à conſiliis æterni Numinis? O te
Bœotûm patriâ cretum, pinguſque profuſum
Pallade, ad Anticyras mittendum jure, ſalutis
Helleborum ut magno tibi decratere propinent:
Tunc à conſiliis VERBO; quod cuncta gubernat
Providè, & æquali mundum libramine pendit?
O Superi! necdum Siculis fabricata caminis
Tela, è ſideris in noxam ſpargitis oris?
Mittite nocte ſatas umbrarum regna ſorores;
Imperio Nemeſis faciles; quæ triplice faſtum
Principis excutiant flagro, reprimantque tumentis
Cornua, & ultrices ſumant de crimine pœnas.
Nonne Ixionio Rex turgidus orbe meretur
Verſari æternum: vel marmora volvere laſſi
Æolidæ, Phrygiiſque famem ſenis, atque perennes
Iure ſubire vices Tityi? Sed rector Averni
Cognatum renuit per Diras plectere faſtum.
Saltem de Libycis ruat efferа bellua teſquis:
Marmaricâ de ſtirpe leo, vel Caſpia tigris
Advolet, & juſtas repetat de crimine pœnas.

Eccur fulmineo ſegneſcunt dente ferarum
Luſtra,nec inſanos diſcerpunt unguibus auſus?
Cur non Alphonſum lacerum crudeliter artus
Dilaniant,mundique Patrem,rerúmque ſatórem
Defenſare ſtudent.æquus cêu flagitat ordo ?
Sed quid funeſtas,crudelis Theſpias œſto;
Percita,depoſcit pœnas? Clementia Divûm
Haud ullo patiens ſe circum limite ſcribi,
Verſat in æterna,Cælis miſerentibus,urna ;
Quæ mortale genus fugiunt.Ægæona faſtu
Turgidum,ad indemnem revocabunt æthera mentem.
Atque volunt meritam ferali ſorte petire
Regis cervicem,meliori tradere fato.
Forte palatina ventoſi Principis aulâ
Aſſecla Martis erat, Martini nomine clarus,
Ominéque inſignis; cultor pietatis avitæ,
Et virtutis amor.Nulla hunc de tramite recti
Sontica flexerunt pravi contagia Martis ;
At vitæ melioris iter ſectatur,& alto
Pectore rem ſacram noctúque,diúque reverſans ,
Incorruptam agitat mortali corpore vitam.
Sæpe DEO fari ſolitus,multámque viciſſim
Diviniillapsûs perſenſit crebrius auram :
Numinis unus amor, Superúmque haud una voluptas.
Dum forſan placido conceſſit lumina ſomno ,
Ac ferrugineam nox atra infuderat umbram,
Almáque noctivago cæli percurreret orbem,
Latois curru: ſe clara objectat imago
Sidereis allapſa tholis.Eſt miſſus Olympo
Aliger,ætheræ longè pulcherrimus aulæ,
Nudus alit teneros roſeo fulgore lacertos:
Infumit lævam Sidonis murice palla
Clarior: in cocco pretioſis fila ſmaragdis
Ducta virent: rutilo decoratur Iaſpide cyclas
Aurea: perſpicuo radians adamante coruſcat
Tegmen conchili ſaturum,quod fibula ſubter
Ilia tergemino connectit tortilis auro.
Aſſurgit cygnus niveis argenteus alis
Tergore; quod juvenis volucer,cêu remige pennâ,
Fertur in æthercam,vel noſtram concitus oram.
Suras includit gemmatâ grandine : plantâ
Mollis aluta nitet,cœno, ac fuliginis expers.

Siderea exornant deterſum frontis honorem
Lumina, ſpectato mirum decus eniret ore.
Stat roſeis Aurora labris: phœbeïa lampas
Explicat obtutum. Radiis ſolaribus æquas
Promittit cervice comas, phœbéſque nitelæ
Errantes vultu, Superûm teſtantur adeſſe
Et genus, & formam Sed quid ſtellantis alumnus
Regiæ, ad obſtrictum Cælo, Regíque clientem;
Hæc roſeo, vel fulmineo jam detonat ore,
Fatidico decreta cadit ſententia Cælo
In ſcelus Heſperiæ ſolii: ni probra recantet
Turgida; queîs Numen Superûm, terræque laceſſit
Sacrilegâ temerus linguâ. Si juta Tonantis
Dente Theonino lacerare, aut rodere pergit
Impiè; in exitium geminato funere crimen
Proruet, ac ſtygiis pœnas dependet in oris.
Hæc ubi fatus erat, ſuperas, jam munere functus
Pennipotens juvenis ſe rurſum librat ad oras.
Territus oſtento, licèt acri robore Martis
Præditus innocuus miles; ſed juſſa Monarchæ
Supremi obſervans, zelánſque Tonantis honorem
Continuò imperium ſequitur; quod nemo moratur,
Cui eſt Religio cordi. Quare illicet aulam
Immodico gravidam faſtu, plenámque tumoris
Intrepidè accedit, dictiſque affatur amicis
Principem, & acceptas promit de ſidere voces.
Ecquid ad hæc ſceptrum; Mentem ſuper ardua tollit
Sidera, commentum reputans, & inania noctis
Ludicra; quæ Morpheus per vana papavera ſevit.
Numinis eludit monitus, ac dicta cachinnis
Excipiens, ſalſo perſtringit phaſma cavillo;
Non unam meritus ſannam, delirus, & excors
Inſano princeps faſtu. Tum percitus œſtro,
In ſævas agitur diras, fœdúmque furorem
Purpuræ, & à ſolio procul arcet vera locutum.
Ad veri leges ægre tumor admovet aures.
Interea Piceas cælo dimoverat umbras
Phoſphorus, ac roſeo ſurgens Pallantias ortu
Puniceíſque invecta rotis. diffundit amicam
Heſperiis lucem terris. Hic rurſus ab alto
In viridem miſſus Dictynnæ nuntius aulam;
Cultori eſt author nemorum, ſecreta ferarum

Luſtra, ac Virtutum tutiſſima caſtra ſequenti :
Continuò tumidum, miſsâ formidine, Regem
Viſat, & haud dubias Superûm denuntiet iras,
Ac meritam ſceleri pœnam, lubet indè referre
Nomine ſiderei, verſantis ſceptra, Monarchæ :
Nî velit actutum mores damnare priores
Eous Princeps, lacrymiſque abſtergere faſtûs
Crimina, quæ probris cæleſtia jura laceſſunt :
Hæſurum jugulo fulmen, quod turgida plectet
Pectora, & æterno feriet Rhamnuſia flagro.
Hæc ubi dicta dedit ſtellatæ nuntius aulæ:
Nil priùs in votis habuit devinctus Olympo
Virtutum, nemorumque cliens; quàm juſſa referre
Cælituum ſolio, ſanæque reducere menti
De Tarteſſiacis fatuum Salmonea regnis.
Sed cùm vera refert, ac viſa, auditáque promit
Inſanæ cidari, divinoque increpat auſu
Plùs nimio inflatum trabeato munera follem ,
Atque recantandum dementis præcipit oris
Flagitium, & cordis molitur frangere petram :
Omne operæ pretium perdit, caſſoque labore
Littus arans, ſterili committit ſemen arenæ.
Cêu immota ſedet rupes expôſta furori
Nereos, atque minas cæli, ſævique tumores
Hippotadis ridet, nunquam ſtatione movenda :
Haud ſecùs Alphonſus durato pectore cautes
Indomitas geſtans, nulla eſt tractabilis arte,
Atque ſuo præſtans blaſphemus carmine, rurſus
Opprobrio inceſſit Numen. Quid ? tûnc protervo
Digeſtam rerum ſeriem ſarcaſmate carpes ;
Quam DEUS æternâ ſapienter mente recoxit?
Non metuis juſtas contempti ſideris iras,
Ultricêſque poli flammas? Haud tela paveſcit
Ætheris, aut alias faſtûs veſania pœnas.
Majores reputat ſibi quippe ſuperbia vires;
Quàm cuivel Cælum queat, aut fortuna nocere.
Unde iterum ſtolidæ jactat convicia linguæ,
Proſcinditque DEUM probris, ſannámque reflexâ
Mente iterat : primâ naſcentis origine mundi
Haud pauca (ô immane nefas !) potuiſſe creari
Ordine, quo decuit, ſi mentem divite conſo
Prôditam, in auxilium formantis dextra citâſſet

Numi

ıminis, Heſperiæque thronum in problema vocaſſet.
Cæli! necdum metuendos fulminis ignes
hereâ librare domo, buccíſque crepantem
olitum Regis faſtum, per tela domare
ıea ſtat Superis? Necdum Plutonia ſurgunt
gna in terrigenam, ſuper ipſum cyma Tonantis
ıllentem ſeſe temerè? Cur Regia Ditis
ondum flammarum piceata volumina volvit
ſolium, aut ſtygias demergit crimen in undas?
l quid ego Diras Erebo, ac ultricia cœlo
gra cito? Necdum Superûm miſeratio juſtas
ıdictæ flammas in ſceptri depluit auſus.
hereum extinguit Metanœa calentior ignem.
ıare ſi Princeps, tibi cor limante Minervâ,
t ſapere, ac toto Sophiæ vis pullus haberi,
que celebrari mundo; depone tumorem
rdis, & inflatum ventoſo pectore faſtum
mprime; nè te pœna gravet, quæ jure ſuperbas
primit in Lethen noxas. Mitte illico faſtûs
imina: nec Superos maleſuada protervia linguæ
lecori feriat verbo, Numénque fatêre
nnia prudenti moderari lege, nec ullum
lluris de ſorte ſatum, comprendere poſſe
vinæ arcanum mentis; quæ cuncta gubernat
ovidè, & immenſum ſapienter dirigit orbem.
ı revocare velis projectum in ſidera probrum,
: lacrimis abolere nefas; ceu cultor eremi
eleſti ſuaſit monitu, meliorque Gradivi
mulus, atque Themis poſcit; Rhamnuſia pœnas
iget ultrici flagro, juſtique Tonantis
ı, Acherontæis tua mittet crimina regnis.
ıare age, conſultámque citò ſuperindue mentem;
ım veniæ indulgens æther demiſſa moratur
ctora, & iratæ ſuſpendit fulmina dextræ.
unquam in promeritum ſua vibrat tela piàclum
umen propitium; ſi cor Metanœa ſubintrat.
ecte dolore DEUM. Clementia proſpicit alto
ıthere, & attritæ venit indulgentia menti.
erùm quid rapidis verborum prælia Cauris
radimus? hæc ſurdâ Rex turgidus accipit aure,
ıtque animo eſt ſcopulus, nullâ flectendus ab arte
leſtoris, aut Lariæ facundo munere linguæ.

At velut annoſis altè radicibus hæret
Dodonæa arbos, Riphæo neſcia flabro
Cedere: ſic Princeps immotâ mente reſiſtit
Omnibus, atque tenax animi, faſtigia cordis
Erigit, ac Numen, quod recto cuncta gubernat
Ordine, deridet, rurſum informare paratus
Æternam mentem. Sed dum temeraria faſtûs
Cornua in empyriam Rector levat impius aulam;
Interea illunis ſuccedit copia noctis,
Umbrarúmque horror tetrâ ferrugine terras,
Ac faciem cæli involvit. Nox incubat atra
Mundo, Cimmeriis obducens lucida peplis
Schemata, ſtant umbræ terris. Hic ſurgere primùm
Æolidûm rabies, equitare per aëris oram
Cum Cauro Boreas, armati turbine, ſúſque
Déque rotare ſolum; nubes glomerare per auras
Pulveris; horriſono per inane volare furore;
Robora cum plantis nemorum radicibus imis
Vellere; Dædaleas toto fundamine moles
Vertere, & in fœdam urbes inclinare ruinam.
Tum quaſi reboare poli, horrendóque fragore,
Inter rauciſonas crepitantis grandinis iras,
Sulphurei devolvi ignes, complere timore
Omnia, Cyclopúmque faces terrena ferire
Tergora, & infeſtis ædes conſumere flammis.
Hic tremere Alphonſus, pallere, horrere, rigere,
Extremámque ſibi, regníſque putare ruinam,
Excidiúmque orbis. Sed tandem fœda pavoris
Cedere probra ju[illegible]t, reſidémque faceſſere tanto
Corde metum, reddíque ſibi, mentíſque ſereno
Bæticolûm Princeps, faſtúſque novare Priores,
Quare fulmineas accenſi ſideris iras
Naturæ tribuit, tempeſtatúmque furores
In commune refert cauſarum pondus, ut ordo
Edocet, ac curſus rerum. Non corde revolvit
Vindicias Cæli, minitantis fata Typhoeô
Heſperiæ; at fatuos aſtrorum deſpicit ignes,
Exploditque faces ardenti ſulphure fœtas.
Hoc habet inſano nimiùm mens ebria faſtu,
Vecordéſque hominum ſenſus; quos vanior aura
Extulit, à fixa mentis ſtatione moveri
Nec ratione valent, ſupero nec thaumate, lethi

Intea-

Intentante minas. Sententia prima, tumoris
Confirmata baſi, nullâ ſe ſuſtinet arte
A malè concepto deduci tramite pravi.
Unde alia indomitum jam frangent thaumata faſtum.
Quippe ubi ſe tumido firmat mens ferrea ſenſu :
Permirum æthereis fulmen delabitur oris,
Inſolito reboans crepitu, Regíſque penates
Igne ſubit trifido, bacchánſque ſinè ordine, ſceptri
Depopulatur opes, trabeatas corripit ædes,
Aureáque involvit fatali limina buſto.
Hìc tandem Alphonſus deterſo corde veterno,
Atque ſopore gravi relevatus, mira ſtupere
Attonito ſimilis, fatúmque videre propinquum,
Commenſuratum ſceleri; quod tela minantur
Ignea, nì ſapiat, poſitóque tumore recantet
Sacrilegos auſus linguæ. Dum fulminis ira
Uſque ac uſque furit: gelidâ formidine plenus,
In marmor penè obriguit, torpórque timoris
Aſſecla conſtrinxit perculſæ munera linguæ,
Et blaſphema metus jam funeris ora repreſſit,
Sigaliónque ori fixit. Sic frangere rupem
Indomitam faſtûs voluit miſeratio Divûm :
Quæ potuit ſtygiis Ephialtem tradere flammis.
Ac ſic Porphyrion domitus, mentíſque recepto
Lumine, jam recoquens demiſſos pectore ſenſus,
Inclamat trepidos titubandi chromate ſervos,
Continuóque jubet ſolerter devia ſaltûs,
Perlegere, atque decus nemorum per luſtra ferarum,
Quærere, & auguſtis extemplò ſiſtere rectis.
Haud dubium veri vatem. Sed turbida toto
Tempeſtas cælo, ſtridentibus horrida nimbis,
Grandinéque efferVens æther violentáque Cori
Prælia, & Arctois bacchans Vulturnus ab oris,
Exportare gradum, lucíque ſubire theatrum
Terrificâ de nocte vetant, juſſúſque morantur
Obſequio faciles. At necdum offenſa rigorem
Sidera deponunt. Repetito fulmine cælum
Intonat; eliſis iterum atque iterum ignibus æther
Increpat Augſti faſtum, reliquè fragore
Edocet, iratos ſceleri conſurgere Divos.
Quare Majores regalia corda timores
Impetere, ac certam jam formidare ruinam

Perculſus Princeps. Non ſic ad rauca paveſcit
Murmura cælorum, vibrato fulmine, cerva:
Non ità Populeæ frondes, viridánſque comarum
Luxuries agitata Noto, trepidantia miſcet
Brachia: ceu Superûm cidaris metuenda tremiſcit
Nuntia, fulmineúmque timet minitante magiſtrum
Sidere, in emeritos ſurgentem criminis auſus.
Interea (ſic aſtra jubent) ſacratus eremo
Cultor magnificis ſe Regum poſtibus infert,
Conſpicuà gravitate nitens, torvoque tuetur
Regnantem cilio faſtum; perſtringit aperto
Frontis ſole prius tumidum, jam abjecta ſequentem
Munera, demiſſique animi per jura migrantem.
Nec mora: majeſtas ſolii decreſcere terræ
Poplite lunato, poſitoque tumore, vereri
Indubium aſtrorum myſten, ac talia fari.
Jam mihi non vanis æther cognoſcere ſignis
Criminis auſa dedit. Satis eſt mihi cognitus error
Devius. Haud uno remeravi vera piâclo
Numina: turgenti mens eſt obnoxia culpæ.
Ah Superos violâſſe dolet, mitémque Tonantis
Irritâſſe manum! Prô! quò nos cæca, nocénſque
Improbitas rapuit! Vah! quali fœda malorum
Colluvies merſit barathro? Quo vana tumoris
Præcipitem aura tulit, ſcelerúmque reatus abivit:
Ora ut ſacrilegis lacerarent ſidera probris?
Hei: conſciſſe nefas pudet, æternúmque pudebit.
Da veniam ſceleri Superûm, terræque Monarcha.
Hæc ubi dicta dedit Princeps, teſtante dolorem
Lacrymâ, & in viros effudit pectora planctus:
Talibus affatus verbis eſt cultor eremi.
Heſperiæ Rector. Per jacta ab ſideris arce
Fulmina, verba tibi facit æther, atque tonante
Voce loquens, per nos monitus hos mittit ab alto.
Aſpirant tripidis etiamnum ſidera votis,
Atque fovet meritum noxæ clementia Cæli
Declinare morâ fulmen, pœnæque reatum;
Si ſtat ſana loqui deinceps, ſentiréque ſana:
Ut mortale genus decet, ac devota Tonanti
Corda juvat fari. Necdum eſt abſumpta benigni
In veniam ſcelerum facilis miſeratio cœli:
Si caput elatum ponas, ac turgida faſtu

Pectora, ſe humanam ſupra tollentia ſortem,
Sin efferre animos, altúmque reſumere pergis
Spiritum, & inſtatam nutrire protervia mentem
Decernit fatuè: graviores numen in iras
Surget, & æternas devolvet ab æthere pœnas.
Deciduæ aſtrorum flammæ, ſunt omnia fati
Prodroma; quæ juſtâ quemvis formidine complent,
Exſternántque animum. Quos veræ lemma Sophiæ
Erudit, ac Themidos leges; reverentia tangit
Numinis, atque rogos Erebi, Nemeſiſque rigorem
Devitare ſtudent. Quare ſi cura ſalutis
Palladio reſidet ſolio, memorique revolvis
Pectore, quid tumidos æther decernat in auſus;
Continuò, ut par eſt, veſanæ jurgia linguæ
Magnanimâ Virtute doma, fædúmque recanta
Protinus aſſertum: nè dignas exigat ultrix,
Jugiter in delicta vigil, Rhamnuſia pœnas,
Hoc Tarteſſiacus verborum fulmine tactus
Princeps, ſubmiſſos jam verſat pectore ſenſus,
Atque futurarum perculſus imagine rerum,
Conſtrictúſque metu glaciali, verba retractat
Impia, & altiloquæ revocat convicia linguæ
Deteſtans crimen faſtûs. Jam provida terris
Numina, quæque orbem ſapienti lege gubernant
Prædicat, & recto librari pondere, quidquid
Terra, Thetiſque ſuo latè complectitur alvo.
Utque daret veri ſpecimen, magnique doloris
Teſtem; pœnales de lumine provocat imbres,
Perfunditque genas; queis diluat acta tumoris,
Ac lacrymâ ardentes extinguat ſideris iras.
Utque in præcipites glomerantur flumina valles;
Auſter cùm penetrat tacitarum vellus aquarum,
Et fragilem expugnat glaciem: ſic gurgite pleno
Exundat facies Regis; ſuſpiria, planctus
Alto corde ſonant, veri argumenta doloris.
Quoque magis tepidos effundit lumine rivos,
Atque lares implet gemitu; (mirabile viſu!)
Hoc magè ſe frangit tempeſtas horrida cœli,
Hippotadiſque ſilent fratres. Jam Caurus in Eurum
Bacchari ceſſat rabie: non nulla micare
Fulgetra, Mulciberique fragor, nubiſque tacere
Murmura, & in tacitas mugitum ferre latebras.

Quid quod jam mundo ſua forma redire, quiete
Æthere: ſedarâ fremebundi turbinis irâ,
Lætior ire Polo. Phœbus, roſeôque per oras
Lumine ferre diem: cœli clementia mœſtum
Arridere ſolum, diſpellique æthere nimbi
Nec prius à lachrymis, gemitûque, doloris apertæ
Indice, deſiſtit Princeps; quam juſta remittat
Ira DEI, meritas revocans à crimine pœnas,
Et verò poſitam miſerentis Numinis iram,
Sátque ſupérque probat, reſplendens largiùs aſtris
Jam meliore genâ Titan, ſinè nube coruſcas
Spargens axe comas, lætóque per omnia vultu,
Ac oculo renirente tuens. Vix climate viſa eſt
Heſperio ſuppar facies innubila cœli.
Sed cum tempeſtate cadunt malè ſtructa tumoris
Pegmata: nec ſuperis jam ſcribit dogmata ſceptris
Deſipiens animo Princeps, at turgida ponit
Cornua, ſubmiſſôque DEUM veneratur honore,
Atque jubet ſtygias faſtum repedare ſub undas.
Diſcite vecordes, cælo capita alta ferentes
Enceladi, ac Drances, qui aſtris, terríſque movere
Prælia, & è proprio moderari Numina conſo,
Juráque Cælicolis temerè dictare ſtudetis:
Diſcite grandiſonum Cœlo ſubmittere collum.
Si vos dementi male ſuada ſcientia faſtu,
aut decus Imperii, vel opus ſuſtollit in altum
Gloria, vel quidquid Divos in bella vocare
Impietate poteſt: exemplô diſcite Regis
Bæticolûm, elatas confeſtim ponere criſtas;
Nè vos fulmineis meritò Cœlum obruat iris.
In pœnam tumidos vocat Adraſtia thraſones.

BALTHASARIS

Regis ſacrilege convivantis interitus.

DANIELIS. V.

CYro Medorum, ac Perſarum Rege, Babylonem diuturno obſidio premente, Balthaſar cum Opti-

Optimatibus,& univerſo populo curas militares vino mergit. Contemnitur non duntaxat hoſtis, jam Euphratem in plures eductum foſſas, vadoſum, & permeabilem reddens; ſed vel maximè vilipenditur DEUS; cujus aræ dicata vaſa, jam ſerviunt Bacchi haræ.Dum fervet convivalis luxuria, apparent in pariete digiti manûs ſcribentis, Rege, & Summatibus timore perculſis. Arcanas literas cùm augures in ſenſum componere nequeunt; accerſitus Daniel, myſticum ænigma exponit, Regi,atque regno fatale. Sed cum longo poſt tempore hæc eventura crederentur;mero depoſiti ſomno indulgent. Interim nocte intempeſtâ per Euphratem hoſtis in urbem vino ſepultam irruit, omniáque cædibus, rapinis, incendiis miſcet.Ad Regiam ubi perventum, effractis foribus,primi omnium cuſtodes trucidantur. Exinde in penetralia irrumpitur;Rex epulis diſtentus ferro enecatur.

SAcrilegas Babylone epulas, quas divite luxu
Atque coronato Chaldæus Apicius auro,
In Cœli opprobrium ſtruxit, veríque Tonantis
Dedecus,heroo,licét icta pavore Camæna
Decentare ſtudet numero.Saliaria primùm
Gaudia, & immodico feſtivum ſigma Lyæo
Deſpumans crapulam,cyathíſque natantia,metro,
Ora,oculóſque dabit.Tum miræ thaumata dextræ
Scribentis fati ſeriem;quæ Regis iniqui
Crimina in extremæ duxit confinia vitæ.
Hanc portentoſam Superûm de climate dextram
Calliope perculſa canens,depoſcit ab ipſa
Robur,& infractos animo, nervíſque vigores:
Quò diæ Nemeſis libratam pondere flagri
In ſolii delicta manum,meritáſque referre
Rhamnuſis valeat ſcelerato in Principe pœnas.
Forſan Achæmeniæ Moderator,& orbis Eoi
Gloria,Medorúmque caput,virtute Gradivi

Præcellens Cyrus, multos in bella vocavit
Auroræ populos, nunquam non ſigna paratos,
Ac labarum campeſtre ſequi. Sic Perſidos armis
Fortior, imperio majori in prælia ductus;
Jure Semiramias vaſtâ obſidione coronat
Arces; quò tumidos Babylonis comprimat auſus,
Memnoniæ gentis decora, ac illuſtria Phœbo
Regna aſpernantes. Sed quamvis Martis alumnus
Magnanimo Arſacios impugnet pectore muros,
Ac poſitis arctet caſtris, omniſque paratu
Odryſio ſatagat munitum evincere ſeptum;
Nequicquam tamen ardor agit Mavortis, inani
Sic belli ſtudio laſſans, ſuperante laborem
Gradivi indomito, quo gaudent oppida, vallo,
Quippe ſtat omnigeno Bellonæ robore major
Urbs Babylon, ridétque minas, hoſtiſque furores
Non armis ſolùm, verùm & ſarcaſmate ludit.
Nulla urbem formido ſubit, nullique timores
Bellatorum animos ſternunt; quos fida tuentur
Pergama, ſanguineum Perſæ irriſura furorem,
At ſociam Eumenidùm rabiem. Si mœnia ſpectes,
In quinquagenos ſaxoſo vertice muri
Aſſurgant cubitos: ter denum curribus aptum
Excelſam molem ſpatium, ſeu latus honorat
Ambitus in circum Martis: centena ſuperſtat
Fabrica turriti decoris, ſuper ardua cœli
Seſe tollentis, totidem cum poſtibus ære
Fuſilii obarmatis; qui nulli cedere ferro,
Mulciberóque velint. Nil hìc teſtudo, vel ornum
Ferratam excutiens balliſta, aut vinea muris
Proficit irrepens; nec ahenis oſtia frangi
Arietibus poſſunt. Stat nullis pervia telis
Urbs invicta ſitu, factúmque labore Cyclopum
Munimen perſtat firmum. Sed firmior, atque
Fortior his miles pro mœnibus excubat, omni
Armorum genere inſtructus, cui cedere Tydêus,
Atque Agamemnoniæ poſſint è jure cohortes.
Centum myriadas Mavortis ſtirpe profuſas,
Bellonæque ſatos urbs invictiſſima cenſet,
Innumeros præter cives, aulæque catervas.
Nec maleſuada fames valet expugnare potentem
Principis Aſſyrii ſedem; cui plurima miſit

Mu-

Munera, diva potens frugum, Cereriſque labores
Triptolemus curru aërio devexit in urbem;
Cui multo panis non deſit copia luſtro.
Ubertas Babylone ſedet. Procul exulat atrò
Dente timenda fames. Variis conatibus urget
Arſacidûm Ductor, ſibi tradit mœnia luxu
Ebria, & omnigeno nunquam non certa paratu
Hoſti adverſari. Jam belli robur inani
Proceſſurum operâ, vigilanti prævidet Argus
Lumine, & immenſas populi, armorúmque ruinas.
Quare ne temerò decernat prælia ferro;
Mavortiſque globos certo diſcrimine vitæ
Obruat: in vafras ſe cautus promovet artes,
Ingenio technæ domiturus Pergama faſtu
Turgida, & Aſſyrio, rapturus ſceptra Monarchæ,
Plùs perſæpe valent aſtus, tacitâque recuſus
In fraudis Lipara confuſi; quàm Martis aperti
Fabrica, & armiſonæ, fremitu comitante, procellæ.
Hæcque Semiramias fraudum ſtropha perdidit arces.
Forſitan Euphrates Phariæ celeberrimus oræ
Amnis, cum rapido ſe miſcens Tigre, per urbem
Præcipiti curſu fertur, lambitque tumentes
Principis, ac populi ſedes. Hic latior ita
Fluminis, horriſono depellit murmure ſceptri
Memnonii gentes, & utrinque præ alta crepido
Aggeris, hoſtiles, naturæ præpedit armis;
Urbis in exitium, turmas. At providus uſu
Martio Achæmeniæ Princeps, ſuperare laborat
Jam geminis obicem victricia ſigna morantem
Amnis, ut domito bellantûm more fluento,
Ferre triumphales per tecta ſuperba quadrigas,
Pérque throni faſtum valeat. Nec ſegnis in auſus
Parthorum Mavors; incilia ducere multis
Imperat acturum manibus, terræque revulſo
Viſcere, collicias formare ligonibus, atque
Raſtris; quò variis dirivet flumina rivis,
Efficiátque vadum. Sic tranſitus eſſe per aſtum
Gradivo poterit, celſúmque ſubire valebit
Aggerem, & in tumidas ferro deſcendere ſedes.
Et verò hac technâ decedit lubricus amnis.
Vix altas terræ traductilis unde lacunas
Replet: cornigeri, fluvialia numina, divi

In

In pigros ſe ferre lacus,verſaque ſedere
Urna,non aliis mittentes porrò fluenta
Amnibus;ac taciti mugitum ſiſtere,nullum
Flumine jam vacuo reſonantes murmur aquarum.
Sibila jam ſolùm conjunctis oribus edunt,
Ac tremulis ſe abdunt cannis,noluntque videri
Ejecti irriguis laribus.De gurgite manant
Luminum adhuc lymphæ,queîs perdita regna queruntur.
Ipſæ etiam glaucâ ſe involvunt Najades ulvâ,
Reſpiciúntque oculis rotantibus uda profundi
Limina;queîs pulſæ limoſis degere juncis,
Ac jam cœnoſos debent habitare penates.
Poſtquam Euphratæum foſſis incilibus alveum
Avertit Cyrus;ſimul omnis gloria cœpit
Diffluere Aſſyriæ gentis,certiſque volare
Ad clarum Auroræ ſceptrum victoria pennis.
Hac conſo,rebûſque ſagax potiturus,in omnem
Proſpectat,ratio ceu temporis exigit,anſam
Bellator Princeps.Nil nocte, dieque volutat
Mente aliud; quàm quò propè cælis æmula ſcandat
pergama,& Eois ſubmittat regna lupatis.
Dum verſat licitas belli molimine fraudes:
Interea feſtas ignavus ducere cœnas
Balthaſar,haud ullis conſumens pectora curis,
Securúſque ſui,duntaxat corde reverſat
Prælia ſympoſii,non veri Martis arenam.
Sæpiùs eſt major veſano cura Regenti
De Bromio,quàm de populo,regnique ſalute.
Feſtus fortè dies,atque annua ſacra deorum
Exacto redeunt Phœbei ſideris ortu:
Cùm vario delubra colunt ſpectamine ludi
Feſtivi indigenæ: choreis per compita plaudunt,
Omnêſque immodicò celebrant convivia luxu,
Indulgéntque animis.Nemo ſua gaudia differt.
Sobrietas Babylone fugit.Non provida virtus
Excubat, hoſtiles obſervatura furores.
Quippe calente mero frigeſcit cura ſalutis
Jam civis,Martiſque phalanx immergere vino
Sollicitas urbis curas;vigilare Gradivus,
Ad Bromii cellas;ſpeculâ Mavortis abire,
Contemptique hoſtis nullâ formidine tangi,
O imbelle genus,quòd Marti Maſſica præfert.

Lætitiæ Rex ipſe facem perferre bibonum
Princeps, atque epulas geniali ſigmate ponit,
Quæ vix Aſſyriis quiſquam dedit hactenus oris.
Mille per Oebalios diſcumbunt ordine lectos,
Turgentes faſtu Proceres, dapibúſque vacantes
Splendida cum madido celebrant convivia ſceptro.
Cuîque ſuus crater, ſuus eſt pincerna cuique
Invigilans cyatho: nè deſint multa Lyæi
Munera: torquentes è corde fugantia curas,
Atque metus belli. Vix incaluêre Falerni
Igne Semiramii Bitiæ: ſe poſcere magnis
Occipiunt pateris; plenos ſiccare culullos
Exemplo præeunte Ducis, noctémque bibendo
Frangere, & eximium per guttura mittere Bacchum.
Ut verò magis atque magis ſaliaria creſcant
Gaudia, lætitiáque fremant, plauſûque penates
Principis: extemplò famulatûm munere, multa
Cymbia deferri cælati præcipit auri;
Quæ quondam genitor Solymæis abſtulit aris,
Sacrilego bellans auſu, vaſtiſque reponi
Mandavit regni gazis. Jam ſacra profanis
Ceritum miſcebit ebur. Sed acerba ſequetur
Pœna nefas, æquâ Nemeſis quod deſtinat urnâ.
Vix ad purpureas tulit obſequa dextera menſas
Crateres auro ſolidos: jubet illico lecto
Impleri Bromio carcheſia gurges Iacchi,
Atque coronari Lenæo nectare labra
Obrizi: acclinanda labris. Rex cymbia primus
Contrectans utraque manu, dislibat iniquo
Ordine, laſcivúmque Iovem veneratur honore
Cæcubi, & exciſos de rupe, aut caudice divos.
Illico reſpondere meto, potatéque totis
Faucibus Aſſyriæ Proceres, & amyſtide forti
exſiccare ſcyphos; queis ipſus robore ſummo
Alemenâ gemitus deſit, Macedûmque Monarchâ,
Dolia, non pateræ temulento ſigmate ſurgunt,
Dircæique cadus patris, cyathique capaces
Rhyti, ac Syriacis Baccho ſpumante metretis,
Atque quadrantali pariles. Hìc aurea turget
Tina quoque, ad ſummum protrudens Maſſica labrum;
In quam demittunt complures ora. Lyæi
Mancipia, & ritu pecudum exhaurite fluentum

Lesbii,

Lesbii,& inſano mentem ſubmergere vino.
Tandem facundis ſua vota exprome linguis;
Aut ſatius titubante ſono clamare ſalutem
Principis,ac Pylii repetitâ voce ſenectam
Eructare chori bibuli,ac Tithonia ſæcla.
Quam ſatius properi ceciniſſent omnina fati.
Non ſic Baſſarides celebrantes orgia matres,
Cornibus Aoniis ictæ,clamoribus implent
Compita: ceu fractis jam regia limina complent
Vocibus,ac vario perturbant recta fragore,
Confuſóſque mero fremitus per vaſta volutant
Atria regnantis. Sed necdum meta bibendi eſt.
Stat rurſum ſolio divûm libare ſaluti
Cymbia; quò ſolitos delubris pendat honores.
Unde gravem obrizo, gemmiſque offerre Tonanti
Rex iterum pateram,verùmque explodere Numen
Aſſyriæ Promachus.Sequitur mala vota Dynaſtes,
Odryſium colit ille deum,terræque propinat
Sanguinem: hic armigeram veneratur ritè ſororem
Martis,& haud ullum poſthac ſorbere cruorem
Supplicibus poſcit cyathis,pacémque precatur.
Iſte Dioneam ſibi conciliare Lyæi
Munere Reginam.Nec jam vult æquore naſci,
Verùm è pampineo Bromii deſcendere colle;
Hos alius ſequitur Dictynnæ cultor avitus,
Ac nemoroſa rogat commutet luſtra ferarum,
Inque Semiramias ſua munera deferat arces.
Denique quiſque ſuam feſtivo tollere plauſu
Divorum ſeriem,ſervatoréſque vereri
Indigetes urbis,contempto nomine veri
Numinis Iſacidûm.Sed non impunis abibit
Libertas ſcelerum Nemeſis delicta piabit
Sacrilego patrata auſu,Regémque ſolutum
Legibus,Eois conſtringent æthera frenis.
Nec procul ultrices abſunt à limine Diræ:
Jam Cæli pœnas vibrant,librántque tonantes
In ſolii delicta faces, Jam fronte coruſcum
Feſtinant auferre decus,Tyrióque ſceleſtum
Exuere Aſtydamam cocco,criménque pudendo
Induere opprobrio.Sed Princeps helluo nullas
A Superis pœnas metuit;quos ſpernere pergit,
Jam ſolum Ogygiis acurans gaudia feſtis,

Quare iterum illicitos diadema redintegrat hauſtus,
Atque novum revocans certamen, grandia ducit
Pocula, ceu hoſtis, qui circumquaque coronat
Mœnia, regali eſſet ſigmate debellandus.
Nec ſunt officio ſegnes, queîs cura palato eſt,
ummates regni. Non unus in arte regendi
ngens œnophorum, bibulo de rege triumphat,
vincíque mero renuit. Nec prælia Bacchi
Duntaxat madidâ pergunt celebrare palæſtrâ;
ed faſto pariter ſua numina carmine mulcent,
tercéntque choros, ac Bacchanalia vivunt;
nari cineres temulento vertice ſpargi,
que brevi meritum farorum inſtare rigorem,
rgite ſepoſitis diffundere jubila curis,
iſtitiámque, metumque vagis extradere Cautis
gite; cum vobis favet ultima temporis hora
ulgere animis. Succedent triſtia lætis.
aſtia ſolet lacrymis penſare voluptam.
e ſuprema vocant Parcarum jura Phagones.
êu ſquam[illegible]ram calamo fallace catervam,
íſque æquoreus technis populator inuncat,
ıe trahit torto Phocas ad littora lino:
Martis, mortiſque furor per retia ducet
uineis immerſa vadis, plauſúque frementes
iæ ſedes tradit mærotis in ædes.
piunt triſtes præpoſtera gaudia fines.
imum Regem fatorum ferreus ordo
et; qui reliquos maleſuadis anteit auſis,
nos, ac imos ſcelerum per devia ducens.
rimus peccat, primus plectatur oportet.
ue ubi plus nimio geniali ſigmate fervet
ies effuſa throni, atque excedit honeſti
m, & invetitos temerè ſe projicit actus:
i barbarico ſcribentis dextra tapete,
minis foret illa manus, ſeſe objicit ante
a Balthaſaris. Prô! quæ nova thaumata Cœlum
depingit? Meritæ ſunt omina pœnæ,
rò ſcriptas oculis percurrere formas
eat: lucis ſplendorem porrigit umbras
lychnuchus, rutilis laquearibus auctus.
i non dubio Primores lumine cernunt;
s terror cunctorum invadere pectus.

Non ſecùs, ac quando ſubitùm ruit æthere fulmen
Omnia perſtringens, quatiénſque horrore gelata
Corpora, & attonitas reddens formidine mentes.
Hic verò inprimis ſolium cæleſtis imago
Siderat, atque animo loquitur, funeſta manere
Fata thronum, mittique graves à ſidere pœnas
Promeritæ dudum noxæ. Jam Principis ora
Exalbere metu; gelido terrore rigere
Vertex; exſudare merum, frigúſque per artus
Serpere, & exangui percelli corda pavore.
Quid quod compages renum, impugnante timore,
Nexibus exſolvi; collidi genûa tremore,
Omniáque inſolito turbari membra tumultu.
Quippe animo dictante videt, ferale parari,
Aſtreâ minitante, malum. Sed quale, vel unde,
Ignoratur adhuc. Ergo, quò notio veri
In lucem veniat: vel quæ ſententia cæli
Cudatur Liparâ, trepidas deſcendat ad aures:
Præcipit actutum fatorum conſcia ſiſti
Munera; quæ linguam Superûm pernôſſe laborent.
Nec mora: fatidici properant, indagine multâ
Signantes volucrum tactus vel præpetis, alæ
Omnia ſcrutantes. Huc ſolers currit aruſpex,
Fata extis, fibríſque legens, Phœbíque ſacerdos
Advolat; ut ſæcli canat adventura futuri:
Aut ſolio juſtas divorum nuntiet iras.
Hìc omnes oculo arcanas percurrere formas;
Perluſtrare notas ſtudio omni, volvere ſenſa
Murmure non modico vates, ac mente figuras
Pingere, nitentes cæcis obſcura latebris
Eruere in lucem. At nemo componere ſenſum
Prævalet, atque animo veri contingere fines.
Non ſi fortè Tages veniat, vel Thuſcus aruſpex,
Tireſiáſque adſit, vel ptovidus Amphiaraus:
Nec non Theſtorides, Helenúſque in ſidera longum
Porrigat obtutum, tripodáſque, ac numina Phœbi
Conſulat, arcanam poterit pernoſcere dextram.
Dum Regis, Procerúmque animos formido reviſit
Amplior, ignaros quid fati deſtinet ordo.
Interea Nitocris, nurus alto ſanguine creta,
Balthaſariſque parens, dubias educere mentes
Maturo ſatagens ſtudio, gravitate verendâ

Hæc

Hæc noto ſuadet.Si ſcriptus ab exe character
Cælite, ſollicitum tenet, Implexúmque tribunal
Principis, atque notas veri callere peroptat,
Ancipitémque manum: Danielem Numine plenum
Acciri faciat; quem magno ſemper honore
Auguſtus genitor coluit, vatémque futuri
Gnarum non uno pernoverat argumento.
Obſequitur matris conſo temulenta propago
Regia,& extemplò fatorum conſcia ſiſti
Pectora demandat.Nec juſſa ſupremà moratur
Officio promptus Daniel.Natitantia Baccho
Lumina, & auguſtum torvâ formidine vultum
Intrepido candore ſubit, mandata paratus
Exequi, & Aſſyrio ſeſe ſubmittere ſceptro.
Vix accedentem madido hauſit lumine vatem
Princeps; cùm tales eructat pectore voces.
Tunc ille interpres Divûm, verúſque futuri
Eventûs myſtes;cui Cœli arcana patère
Fama canit volitans aulâ? Tunc ille peritus,
Quem coluit genitor, vates, multóque favore,
Ac laudis ſtudio ſequitur Nembrodidos ora?
Si linguam calles Superûm,ſortémque futuram
Nôſſe datur? muro perarata colligè formas
In ſenſum veri.Nullâ formidine tangi
Suſtinet impavidus,quem firmant,ſidera,vates.
Quare age,continuò ſigna inſignata reſolve.
Atque refer folio permiræ thaumata dextræ.
Si veri dederis ſpecimen, celebrabere claro
Nomine,& obrizos à nobis æris acervos
Jure feres,ſummis decorandus honoribus augur.
Dixerat.At Daniel lunato poplite adorat
Principem, & in Procerum,cedente timore, corona,
Hæc reddit cidari,quæ Cælum reddere mandat,
Invicte Aſſyriæ Rector,mundique Monarcha,
Imperio parere tuo;me fida miniſtri,
Officiique jubet ratio;cui vita, cruórque
Procedit ante thronum, Themidos ceu jura repoſcunt,
Myſtica verborum confeſtim ænigmata recto
Ordine depromam,Superúmque oracula pandam;
Non decore aularum, vaníque incenſus amore
Nominis,aut fluxæ ſtimulatus munere gazæ,
Non eſt venialis cæli ſapientia.Gratis

Quæ numen tribuit, gratis deferre jubemur.
Vix ea dicta dedit; cum ſobria lumina vibrat
Ad muri fabricam, digito, graphióque notatam
Cælico, & arcanas indagans mente figuras,
Atque probè accipiens ſcripturæ ſenſa, Monarcham
Talibus affatur dictis. Quas æthere miſſa
Dextra notas pinxit, pulchróque tapete reliquit:
Nè reputa Princeps, oculos deludere rerum
Faſcino, & erroris mendaci phaſmate mentem
Hic dementari. Decretam ab ſidere pœnam
Continet inciſus ſcalpro meliore character.
Jámque iterum Daniel ſcriptas pervolvere formas
Acrius, ac ternum labris evolvere verbum,
Fixúmque aulæis recto ordine prodere ſenſum.
Vox, inquit, ſtat prima: *Mane*, quæ talia ſignat.
Ille panomphæus Cæli, terræque Monarcha,
Quem nullus rerum numerus diffuſus utroque
Orbe fugit, qui omnes cenſet quot in æthere pendent
Aſtrorum flammas, quot devehit Amphitrite,
Ac Nereî regnum guttas, quot littus arenas,
Atque nemus frondes. Hæc ſummi Numinis inquam
Notio, quæ ætatis noſtræ momenta recenſet
Omnia; tranſactas ſcitè numeravit ariſtas
Aſſyriæ ſolio, vicenos ſcilicet annos,
Ac ſupra geminos, queîs regni es faſcibus uſus.
Altera vox *Thecel* eſt, fatali prodita ſenſu.
Quippe in divina juris, legúmque ſtatera,
Te rigida appendit Nemeſis, vitæque ſeverus
Arbiter exegit ſeriem, mentíſque ſtatuta,
Ac delicta oris, perverſáque facta tiaræ,
Parte una trutinæ, noxarum immenſa reſedet
Turba, ac farrago ſcelerum. Pars altera lancis,
Virtutes ſceptro dignas, moréſque recepit.
Sed vitii innumerus numerus, moléſque nefandi
Criminis, exilem ſolii virtute ſitellam,
Penè infinito culparum pondere vicit.
Tertia vox reſtat feralia nuntia mittens,
Nempe *Phares*; quâ juſta volunt decreta Tonantis:
Quò vitâ, ac claro regni exturberis honore.
Auguſtum nemo diadema; eboriſque meretur
Gloriam, in opprobrium Superûm qui cudit iniqui
Crimen, & infamat Numen. Qui dedecus aſtris

rrogat, in meritum, juris cadit ordine, probrum.
An non eſt immane nefas, dignûmque piari
Jltricis flagro Nemeſis: tot vaſa Tonanti
acra, profanatis luxu, Bacchique furore
ixtradi menſis? Cur ſenis condita luſtris
ocula, quæ ſolis ter ſancti Numinis axis
ixponi decuit, vecors dementia juſſit
roduci in probrum Cæli, Bromlique dicari
ordibus, & fœdo miſceri ſigmate ſacra?
Iæc illata DEO convicia, jure ſubibunt
Decretas ſceleri pœnas; queîs ſceptra, decûſque
mperii, divina tibi Rhamnuſia tollet,
erſiſque, ac Medis regni diſperget honores.
Iæc ubi fœta dedit non uno fulmine verba
nterpidus vates, Cælòque jubente profudit:
Obrutus eſt equidem Princeps horrore, metúſque
rruit in ſolium; nec non formido coronam
rimorum invaſit. Sed quod ſancita Tonantis
rederet irati, ſero eventura guloſus
althaſar, aut vatem dotandum ſortis honore,
Declinatutum tam triſtia fata putaret:
Ion habuit multùm penſi. Quare ejicit omnes
urarum de corde rubos, ſomnóque gravatus,
mperat Oebalio deponi marcida ſtrato
orpora, in æternam clauſurus lumina noctem.
Iam conſanguineum lethi de pectora trudet
Morphea, & è tumidis halabit Maſſica buccis.
n multûmque coquet Baccheia dona cruorem.
ic vino, ſomnóque gravis, cêu navita ſtertit
luctibus in mediis pelagi, pontique procellis,
rovidus haud rerum amiſſo moderamine clavi
nſcius adverſæ, quò ducant carbaſa ſortis.
Non regitur vigili rationis lege Dynaſta
Robore devictus Bacchi, ignorátque ſeipſum.
ibrietas. Facilem regni, vitæque ruinam
Thyrſigeri impulſu patitur diadema Lyæo.
Deditum, & in varios agitur temulentia caſus,
pſi etiam Proceres jam cedunt Morpheos armis,
Atque futurarum lugubria nuntia rerum
ygneo mergunt tumulo, commenta putantes.
Omina, quæ vates præſago prot lit ore.
ed clauſas monitis aures inimica recludent

Claſſica, & ignavos arcebunt pectore ſomnos,
Quod nequeunt vates, mavortius efficit augur.
Dum Bromio fractos altus ſopor occupat artus,
Ac totam intempeſtâ quies jam diſtinet urbem:
Irrumpunt vigiles, effractis ariete portis,
Martis Achæmenii turmæ, multíque per undis
Exhauſtum Euphratem, pleno ſeſe agmine fundunt,
Vallúmque invadunt. Jam tandem ſcena paratur,
Lugubris, ut ludos ferali fine coronet.
Ipſe adeò Cyrus Princeps, comitante Dario,
Auſpicium belli faciunt, primíque furentes,
Præſidio injiciunt dextras, ac cædibus implent
Compita, quóſque vident, immani funere ſternunt,
Ac vitam Aſſyrii civis cum ſanguine fundunt.
Non ita Dardanios Agamemnonis arma penates,
Indomitâ periment rabie, dum Pergama Trojæ,
Iliadúmque domos violentus fregit Achivus:
Ceu Mars Arſacidûm funeſtâ ſtrage agatur,
Per claras urbis ſedes, ac obvia letho
Corpora demittens, immenſos cædis acervos
Ferro debacchante facit, Quæ longiùs ira,
Æſtuat, extingui vaſto cupit amne cruoris.
Haud fando referam, trepidâ quis in urbe tumultus,
Perſonet, ac populi ſtemitus, Quæ Caſtalis ore
Infuſo lacrymis recinat: quis flebilis auras,
Atque domos clamor feriat, planctúſque reſultet
Pectore, & afflictas ululatus permeet ædes?
Hos fragor è tacitis excire cubilibus: illos
Quos miſtus Baccho Morphêus in ſigmata pronos
Dejicit, interrupta quies, ſomnúſque relinquit,
Sic ubi communis reſidem formido ſoporem,
Excutit, indigenæque vident, ac Martis alumni,
Mœnibus, ac vicis, laribúſque hoſtilia ferro,
Agmina graſſari, correptis illico telis,
Quæ potuit caſus feſtinæ pôrgere dextræ,
Undique procurrunt, Sed quæ ſententia menti;
Confuſæ à Bromio, nec non vertiginis actæ
Orbita, in ambigua belli præſentis arena?
Pars aciem, ac pugnam depoſcere: malle latebras
Pars alia, atque fugam, Dubiis ſuccurrere rebus,
Nemo valet conſum ſuperante furore Gradivi.
Jam ruit in totam millenis ſtragibus urbem.

Arſacii Martis pubes, pérque intima ſævit
Viſcera jam nullis arcenda penatibus armis.
Conclamata rei eſt facies. Spes nulla ſalutis
Emicat: aut hoſtis chalybi dare terga ſequaci:
Aut etiam oblatis ſe vitæ reddere gazis.
Summis, atque imis eadem jam fata propinqua:,
Omni quippe caret furialis lumine Mavors,
Nec genus, aut ſexum bellatrix ſpectat Enyo.
Sigmata, quæ multo fluxere liquore meraci
Sanguineo jam rore natant, ſtagnántque cruoris
Aſſyrii tabo. Choreas jam ducit in orbem
Atropos, ac Cloto. Pro feſto carmine plauſus
Indice, jam queſtus reboant, planctúſque per urbem.
Pro luxu, ac ſtructis geniali ſigmate cœnis,
Eſt æterna fames, Pro vino, fata propinat
Chaldæo Eous miles, per ferrea ducens
Funera, quæ meritus contempto eſt Numine civis.
Ille triumphali mutilatus Perſidos enſe,
Colligit in fruſtis animam. Immedicabile telum
Huic pectus referat, monſtrátque in Tartara caſſem
Iſtum amentata, repetitis ictibus, haſtâ
Exturbat vivis Mavors. Hunc ſaxea moles,
Ac grando ſilicum nativo pondere terræ
Abjicit, immergítque ſtygi. Quid multa; per omne
Lethi Perſa genus deſævit. Nulla furenti
Atque irritato per ſannam eſt meta Gradivo.
Daphnide jam miles redimitus tempora, plaudet,
Exaniméſque uſu Martis proculcat acervos,
Atque ſuper ſtrages, cædéſque trophæa coaptat.
Poſtquàm ſanguineo jam ſátque ſupérque natare
Flumine, civiles Parthi victoria ſedes
Conſpicit: auguſtos pleno petit agmine poſtes,
Cardinéque emotis foribus, per vaſta Monarchæ
Atria diſcurrit. Sed nè quis fata morari
Decreta à Superis valeat, ferrôque tueri
Balthaſarem; primùm cuſtodes Principis enſe
Immolat, atque alios fortaſſis in orgia Bacchi
Nocte intempeſtâ vigiles, demittit ad ignes.
Tænari, ut humenæs Bromii promulſide manes
Ad flammas Erebi ſiccent. Sic nuntia Diti,
Providus ablegat Mavors: jam temporis eſſe
Ordinem, ut Aſſyrio ferat obvius hoſpita ſceptro

Munera, & officio accipiat pro more tyranni ,
Ac piceo temulentam animam cratere ſaluter.
Jámque Ducis penetrale ſubit, tacitúmque cubile
Martis Achæmenii mucro, ſtratúmque ſopore,
Diſtentúmque utrem vino, ronchóſque trahentem
Oppreſſurus adeſt. Hìc Morphêus territus armis,
Auguſtum effugiens lumen ſua tecta reviſit,
Atque in Cimmerio ſe protinus occulit antro.
Balthaſar excuſſo, trepida formidine, ſomno,
Tangitur, armorúmque pavet rutilantia ſtrato
Fulgetra, & hoſtiles, nam lethum proximat, iras.
Quare in tutamen vaſto clamore miniſtram
Implorare manum, vigilémque orare Gradivum,
Adſit, & infeſtas generoſo Marte catervas
Exturbet Regis thalamo, certámque ſalutem
Porrigat, in fidei ſpecimen Rogat, obſecrat, inſtat.
Sed caſſæ cecidere preces. Jam fata morantur
Principem, & Aſtreæ rigor impia facta flagellat.
Nec mora: tranſadigit coſtas, ac turgida Baccho
Pectora perfringit Mavors. Hic ilia ſævo
Rimatur ferro. Iugulum mucrone reſolvit
Iſte. Alius lateri capulo tenus imprimit enſem,
Omnéſque Aſſyrio dant ultima fata tyranno.
Ac ſic purpuream milleno vulnere Princeps
Eructans animam, Bromiique liquore refuſo,
Defluit in ſtygias, Erebo plaudente, paludes.
Hæc ſunt ſacrilegi meritiſſima præmia ſceptri.
Diſcite mortales temeri, mundique Monarchæ.
Diſcite, Rectorem Cæli, terræque vereri,
Nec miſcere ſacris, pietate vetante, profana.

MILESIUS

à Conviva oſſeo raptus ad inferos.

IN Italia juvenis alto ſanguine oriundus, magnarumque opum hæres, obrigit in diſciplinam homini vaferrimo, pſeudopolitiæ magiſtro: à quo dogmata

dogmata combibit orco hauſta,ſed non impunè.Evenit,ut voluptuarius puber, apparato lautiore convivio,famem obſonaturus ambulatum iens, offenderit in calvariam:quam joculari quæſtione exagitans, daturam reſponſa inter dabes,& pocula,menſæ ſuæ adeſſe jubet.Ità abit ad ſaliares epulas genio indulturus. Dum fervet hilaritas convivalis ; advolat attonito ſimilis unus aliquis è numero ſervorum, heróque refert,ante fores adſtare vivum mortis ſimulacrum, ex ſolis oſſibus compactum,& admiſſionem petere. Hic memor illuſæ calvariæ Dominus, diſſimulato metu, hominis mortualis larvam ad corvorum pabula per famulum ablegat. Alios jubet,ridiculo mandato,feſtinos currere ad obſtruendam vectibus,& repagulis januam,ſi vim moliretur ſpectrum. At hoſpes oſſeus ipſe ſibi admiſſionem faciens,ingreditur ſympoſii locum : lateri invitantis adſidet,authórque eſt,cœptam proſequantur convivæ lætitiam,gulamque raris deliciis paſcant. Sed Epicurea animoſitas in pedes fluit, alio poſt alium è triclinio ſe proripiente.Dum abitum quoque parat convivator,monſtroſus aſſeſſor injectâ manu fugam intercludit, factáque gravi de rebus æternis oratione,medium complectitur, validéque parieti allidens,animam juvenis cognatione ſibi juncti, ad inferorum pœnas abducit. *Paulus Zehentner in Promontorio malæ ſpei Lib.2.§.21.*

Sympoſium ferale cano,quod nulla tacebunt
Sæcula,in exortu proponens grata Lyæi
Munera,& inſtructum geniali ſigmate
luxum,
Ac ſymphoniacos plauſus,& miſta lepori
Gaudia,in attonitum tandem converſa theatrum,
Sympoſium ferale,inquam,mea Muſa recantat ;
Quo chorus in leſſus abiit,Bromiïque rubella
Maſſica, in effuſum fœdè recidere cruorem,

Tænariiſque epulæ dederant convivia menſis.
Has dum Calliope perfuſas crimine cœnas
Sacrilego, atque ipſum carpentes dente cavilli
Numen, Mœonio tentat contingere plectro:
Suffice dia meæ robur, nervúmque Camænæ,
In noxas valido ſurgens Aſtrea lacerto;
Ut canat æthereæ juſtiſſima fulmina dextræ.
Anſonijs vixiſſe plagis fert fama profuſum
Sanguine non vili pubem, de ſtirpe Licini
Forſitan, aut decimum Syllæ, Craſsíve nepotem,
Immenſis tumidum gazis. Huic copia cornu
Divite Pygmalios effuderat æris acervos,
Atque flagellavit largis epulentia nummis
Majorum loculos; aurati in vota migravit
Tempeſtas pretioſa Tagi, fluxiſque ſecundo
Flumine Memnoniis, non vilis portio terris.
Aſt ut erat locuplex cenſu, ſic dives in omni
Congerie evaſit ſcelerum. Quò depluit aurum,
Depluit & vitium. Dant gazæ pabula noxæ.
Atque hoc Oenotriæ dives Mileſius oræ,
In vetitum pronus naturæ pondere, ſenſit.
Forſan in errorum doctorem provida nondum
Læta juventa ruit, documentáque combibit orco
Edita, Virtuti contraria dogmata captans
Aure avidâ, vitiique ſinens ſe pollice duci
Cerea per crimen. Citius veſtigia pravi,
Quam Virtutis iter calcat vernantior ætas.
Cùm pravus fuerit maleſanâ lege magiſter,
Diſcipulo parilem vivendi porrigit uſum.
Hoc duce, vafritiem, tectáque Pelaſga Sinonis
Lemmata fert uſu, ſimulare ac fingere doctus
Religionis opus, Cœlúmque, DEUMque negare;
Qui præſit mundi rebus, ſenſuſque latentes,
Ac motus animi centeno oculatior Argo
Pervigil inſpiciat, vitáſque, ac crimina diſcat.
Quin meliore ſui mortales parte perire
Afferit, ac animas cæleſtis ſemina mentis
Pertenues ritu pecudum vaneſcere in auras,
Omniáque in mundo nunquam reditura perire,
Nilque perenne dari. Quid quod requiem beatûm
Arva, ac Elyſii immortalia jugera campi,
Sidereáſque negat ſedes, Cælique Quirites.

Perne-

Pernegat,& meritis æquiſſima præmia Divis,
Nec lubet æternas ſtygiæ caliginis umbras
In veri reputare fide.Sunt ſomnia pœnæ
Tartari,& in vanos jactatur fabula ludos;
Quod de Tænariis vel pagina ſacra caminis,
Aut Fidei Proceres referunt.Commenta putantur
Omnia.quæ æternum tulit orbi lemmata VERBUM,
Aonidúmque ſales,quos ſmyrna,aut Mantua ſpargit.
Hæc Acherontæo lethalia toxica fonte
Surculis illuſtris maleſuadâ combibit arte,
Atque in ſe, ac alios ſcelerum contagia ducit,
Sacrilegúmque nefas.Hinc ſenſim Numinis æquum
Exturbare metum? nullum jam voce fateri
orbe DEUM; nec jam ſuperos in vota citare;
At ſortem, caſúmque ſequi.Sic lege ſolutus
Ætheris, affectu docente,per obvia fertur
Crimina,quò demum juvenilis prolicit ardor.
Ac velut effuſis quadrupes permiſſus habenis,
Quò lubet,impellit rapidum, per aperta volando,
Arva,gradum,nulli concedens frena magiſtro:
Haud ſecus Auſonius pubes,per fáſque, nefáſque
Proruit impatiens æqui,perferre lupatum
Detrectans Superûm Quòdque horret prodere caſto
Muſa labro, jam caſtra ſequi,labarúmque nefandæ
Cypridos, atque boni rationem ponere fœdâ,
Cœnoſaque mali vomicâ, Paphiâque mephiti.
Atque ſibi occentare Epicuri de grege porci
Dogmata, & hæc vetitæ præſcribere lemmata vitæ.
Indulgere juvat genio,dum ſuppetit ætas,
Sulcantéſque cutem rugas generoſa juventus
Summovet, atque trium patiuntur jura ſororum
Luce frui, lætóſque favent provivere ſoles.
Quippe ubi jam lumen frontis nox cæca tenebit,
Florentéſque manu truculentâ ſolverit annos
Atropos: in vacuas tranſibit ſpiritus auras,
In chaos antiquum rediens, nihilíque receſſus.
Quare Palladium ſi floret vertice numen,
Hoc unum accura ſolùm: præſentia mundi
Carpere, & omnigenâ ſenſum mulcere voluptâ:
Nunquam ſollicita curarum mole gravari;
Ambiguos arcere rubos, nullóque futuri
Se laniare metu Latius ſic diſſerit Abron.

Bella argutandi ratio, quam dictat Averni
Maxima,& à ſtygio ſenior Gargettius hædo
Protulit in lucem,diro programmate digna.
Hanc effrenis amat gnomen Neoclidis,in omnes
Effuſus ſcelerum claſſes,ſancitáque calcat
Ætheris,haud ullum veſana protervia deinceps.
Perpeſſura jugum.Sed non impunis abibit
Libertas ſcelerum,pravæque licentia vitæ.
Exitio ſciet æterno,cùm fata citabunt,
Atque ultrix Nemeſis : cæli,terriſque præeſſe
Supremum Numen;merito quod præmia reddit
Virtutis ſtudio,ſontùmque in crimina ſurgit,
Supplicio feriente nefas.Atrocia plectit
Delicta in Superos vindex Rhamnuſia.Jamque
Proximat in noxæ decretas ſidere pœnas.
Feſtâ fortè die miro convivia luxu
Inſtruit Oenotriæ Eitias de ſtirpe Lyæi
Thyrſiger, atque gulo,cui ſolùm cura palato
Incubat, Ogygii nunquam non prandia ſpectans.
Utque adipata famen deducat in ilia,rurſus
Ingluviem ſatagens dapibus farcire,meróque ,
Atque novam exacuat pro pingui gurges orexim
Sympoſio,multæ ſumpturus fercula menſæ :
Carpit iter, genio indulgens,quò vota tulere,
Diſcinctúſque nepos per compita lætus oberrat ,
Haud quicquam mœſti volvens.Dûmque urbe vâgatur
Floridâ, ut eximias delibet lumine formas:
Ecce ſepulchretum,monumentaque defunctorum
Fortuitò tranſire datur,vel ſemita juſſit,
Atque viæ ratio exanimes tranſmittere ſedes,
Funereáſque domos.Hìc ſeſe frigida calvæ
Orbita ponè viam volvit,ſeû prodita caſu.
Seû juſſu diæ Nemeſis.Vix triſtis imago
Fatorum,in geminum ſpecioſæ Caſtora frontis
Incidit ; in diras agitur Mileſius iras ,
Tertius oſtento.Nec enim meminiſſe ſtat ùnquam
Funeſtæ Lacheſis Celerem horret funeris urnam.
Neſtorium cupiens ævum,Pyliique ſenectam
Degere,& innumeram,Tithonia ſæcula,vitam.
Quare faſtoſo primùm protrudere calce
(Horreſco referens) orbatam lumine calvam ;
At tandem illepidis ſalibus caput aſpernari

Exani-

Exanimum pubes vecors, ac talia fari.
Audi teſta levis. Sciranti vera referre
Nè pigeat, quæ nôſſe juvat; quæ diſcere præſens
Ordo depoſcit rerum, ſtudiúmque peroptat.
Veràne, quæ paſſim mortalia pectora jactant:
Immortalem animum mortali corpore claudi
Immunem fati; quem non abolère vetuſtas
Poſſit edax, ſed nec Libitinæ tela, nec ignis,
Aut ferrum violare queat? Si corpore talis
Incola te quondam rexit, diffuſus in amplam
Artûm compagem, nè differ reddere: poſtquam
Deſeruit luteam molem; num totus in auras
Ac fumos abiit: vel adhuc poſt fata ſuperſtes,
Degat in æthereis, vel Averni jugiter oris?
Fare age: num Superûm ſpatioſa theatra, beatas
Obtineant mentes; ſtygiiſve tragœdia regnis
Congruat, ut faſti memorant, commentáque, vero?
De duraturo ſententia quæ manet ævo?
Semper adeſt, ſemperne fuit, ſemperque manebit,
Quod tum præterito æternûm caret, atque futuro
Tempore, ſtans ævum? Num juſtam concutit urnam
Æacus, ac Minos? Supremúſne Arbiter orbi
Præſidet, ac legum juſto libramine cauſas
Exigit? An meritis partitur præmia dextris,
Supplicióque gravat ſontes? An pœna malignas
Diſcruciat mentes jugique dolore laceſſit?
Eia age vera refer. Nunquid ſunt fabula manes,
Exanguéſque animæ? Nunquid figmenta ſeverus
Deblaterat myſtes, ludoque eructat aniles,
Terriculum pueris? An non imponit inani,
Fallacique ſtrophâ, doctus percellere vulgus
Sorte rudi cretum? Sunt hæc deliria ſomni
Phaſmata, quæ Baucis, vel mentis ſpargit egeſtas,
Hæc ubi Sardonio levicors Mileſius ore,
Præcipitique labro dedit, audacique cavillo,
Ac ſalibus caſſam conſperſit ſanguine calvam:
Non veritus (prô te, quæ cæco proruis auſu?)
Diſea ad electam ſimulacra ciere ſaginam.
Hei? quô non ſeſe temere, formidinis expers,
Ardelio Latialis agit, genialia calvæ
Sigmata proponens? At quid mea Pieris auſum
Miratis fatuum? Cæli contemptor, in omnem

Collu-

Colluviem ſcelerum cadit, errorúmque barathrum,
Deludens verum Numen, non cætera ludat?
Nec ſatis. Ad gelidum converſus ſannio monſtrum;
Mimica, quæ jam iterare piget; convicia jactat,
Atque coronatâ vult ſiſtier illico cœnâ,
Horribilis portentum hominis, reſponſáque ferre
Ad quæſita, epulas inter, Bromióque calentes
Feſtivè pateras, ac lautè fercula menſæ.
Vix hæc ſacrilego fudit Mileſius ore:
Ad proprias revolvat celeri pede ludio ſedes,
Ante invitatis ritè hoſpita tecta daturus.
Perge nigris avibus lymphatice ſannio perge.
Te ſequitur vindex ſcelerum Rhamnuſia, pœnas
In tua fata parans. Lethi feralis imago
Ponè ſubit, falſos jam penſatura cachinnos
Perpetuo luctu, lacrymíſque per ora ferendis.
Majores fato mentes, umbráſque ſilentes
Degere in æternum, decreto Numinis, ævum
Funeſto eventu diſces. Te vita perennis
Una equidem remanet; ſed pœnâ ſævior omni,
Quam Phalaris potuit, vel Sciron, atque Procuſtes
Fingere, Sauromarúmque furor, Scythiæque Tyrannis,
Vix unam forſan decurret mobilis horam
Cynthius, infernas præceps rapieris ad oras,
Infelix Erebi titio, mittendus ad ignes
Tænari, & æternis miſerè torrebere flammis.
Crimina magna ſolent magnas dependere pœnas,
Interea ad patrias rediens Mileſius ædes.
Ferre famen ſecum, quem rarò ferre ſolebat
Ad ſtructas menſis epulas, pinguéſque coquinas
Mancipium ventris. Cùm multus ad atria currit
Aſſecla menſarum, tractus nidore culinæ
Auceps, tempeſtas ſemper, barathrúmque macelli.
Non ſic Arcadiæ rauco clangore volucres
Stymphalidéſque avidæ, Phineæ fercula menſæ
Uncis invadunt manibus: non vultur edaci
Sic ruit ad putens roſtri feritate cadaver:
Ut volat haud paucus dentex ad ſplendida luxû
Limina, inanitum ventris farturus hiatum.
Hic vacat officiis urbanæ deditus arti
Auſoniæ Evander, tectóque, animóque benignè
Accepit Evagoras Latii Super omnia vultus

Acce-

Accedunt placidi, Chariteſque per ora vagantes,
Hybláque verborum. Multis certatur ab omni
Parte ſalutantûm ſtudiis; cêu munus amicum
Flagitat, humanuſque lepos. Dum munere certant,
Officiiſque ſtudent: centum delecta coquorum
Agmina, multigenis uni ſudare Dynaſtæ
Dapſilibus cœnis, Vaſtæ ſtrepit aula culinæ,
Eripiúntque diem fumi, fumare putares
Pergama, Trinacriámque novis ſævire favillis,
Mulciberíque ſpecus. Ollarum fervet acervus,
Immugítque foco. Calido deſpumat atheno
Arvinæ, ac Pernæ ſeries. Hinc mille volucrum
Torrentur verubus turmæ; quæ gutture ſtrident
Poſthumo, & in mediis reſonant ſua funera prunis.
Illinc quadrupedum, nemorum de ſede, ferarum
Copia verſatur flammis: ferventibus iſthinc
Emollitur aquis, liquidáque evincitur arte.
Hæc pretioſa croci de Tmoli climate inaurant
Flumina: jamque piper, jam cinnama, jámque liquatum
Nectar Hyblæ miſcens adipatus myſta coquinæ,
Cuncta parat, domini jam jam mittenda palato,
Quæque epulis faciunt ſaliaribus, accurantur.
Tandem, ſed miſſis precibus, diſcumbitur oſtro
Auſoniis fulgente thoris, epulæque feruntur
Immodico luxu. Tabulares ordine longo
Stant acies de more dapum. Placare latrantem
Comeſſator edax ſtomachum; compeſcere linguæ
Chromata, ſolarique famem, depibúſque levare,
Jamque alii mutantur ſigmate miſſus.
Quas fert divitias, alimentáque mitia tellus
Sufficit: aut per inane volat, pelagóve repôſtum
Eruit humano ſolers induſtria victu:
Quidquid & ambitio peregrino quærit in orbe;
Hîc miniſtratur. Surgunt in ſigmatis ara
Ingentes volucrum ſtruices de Phaſide miſſæ,
Turdorúmque greges. Patinas caſſita coronat
Plurima, perdicúmque phalanx ſe lance ſupinat.
Huc quoque de Cois ſapida involat ardea nuper
Miſſa plagis, Thuſcúſque anſer, Niliique conthurnix,
Invidiam motura aliis, ac Phaſidos ipſum
Evictura genus. Quid quod Iunonius ales
Explicat à fato ſtellatæ lumina caudæ,

Et

Et centum auratis luxum deſignat ocellis,
Syrmateque æthereo minitantia ſidera prodit,
Ac docet authorem naturæ mira volucris.
Hìc quoque fulmineum, ſylvarum gloria, dentem
Monſtrat aper, patuloque fremens in crimina rictu,
Damna inferre parat. Tacti formidine cervi,
Atque leves damæ trepidant, horrentque ſubire
Ilia; quæ ſcelerum duntaxat pabula quærunt.
Gloria prima lepus menſarum, à funere vellet
Ad notos repedare ſpecus Quid cætera ſaltûs
Agmina toſta rogis? Flammas minitantur Averni,
Ac Tityi volucrem; nì crimine ſe exuat hoſpes
Illico, & agnoſcat cæli, terræque ſatorem.
Sed cur hæc rapido tradit mea Caſtalis Euro?
Neſcia turba DEI, feſto convivia luxu
Ampliùs exercet. Nè verò fortè queratur
Quicquam deſſe Phago: famulantûm turba ſagaci
Lumine circumquaque ſtudet deferre fidele
Obſequii munus, nutúſque accurat heriles.
Quin etiam manibus ſolers proponit Iacchi
Dona, Para tonio, ſive edita colle Caleno,
Quæque Phaliſcus alit, vel rubræ vinea Cypri,
Quæque Falernus ager, vel noto littore Leſbi
Munera tranſmittit Liber, per cymbia manat,
Atque coronari Lydo ſe gaudet ab auro.
Nec deſunt patrio turgentia palmite Baccho
Maſſica, quæ ſolvant curas, motúſque ſtrepentes
Pectore componant. Hilari ſe proluit omnis
Bonoſus Latii Bromio, exſiccátque culullos;
Oppugnat ſeſe phialis, cyathiſque Lyæi;
Reſpondent pateræ pateris, centúmque ſalutes
Quiſque bibit, mergitque ſuam cratere ſalutem,
Lætitiam multus ſuperaddit in arte canora
Orpheus, Threiciam gnarus diſcrimine vocum
Sollicitare chelym. Demulcet corda Phagonum,
Expungitque rubos animo, mentiſque procellas
Argutis ſedat numeris, Amphiona vincens,
Ac Methymnæum ſuperans modulamine vatem.
Sic feſtiva dies agitur, genialiter eſtur
Inque orbem vicibus multis carcheſia multo
Ire mero, atque inter calices, facundaque Bacchi.
Munera, ructantur dicteria feſcennina.

Impia

npia prolatu. Nullis ſcelerata lupatis
ra pudor cohibet: maleſuada protervia fandi
temeras agitur voces ſcelerúmque ſaburram
gerit, ac fœdum concit Cythereis oletum,
arpocrates hic nullus adeſt; ſed Tantalus omni
iſcurrit labro. Cocyti excernere pergit
uta, ac cœnoſis Erebi verba eruta ſtagnis
Fundit congerro levis, conditque pararas
ac camarina epulas; tetram exhalante mephitim,
que Paphos foricam, totâ applaudente coronâ
on procul à Baccho Cythereis caſtra locantur.
terea læto dum plaudunt feſta tumultu
andia quæque lubent, dum fortè licere putantur;
ec non ſacrilego carpuntur ſacra cavillo:
tibi de gnava famulantûm forte miniſter
lvolat impigrior Cauris, ægráque reſumpto
iritu & ingentem teſtans horrore pavorem,
éque pallorem falſus, titubante Dynaſtam
fatur linguâ. Sed quæ mala nuntia portat?
te fores adſtare refert mirabile viſu
onſtrum, non hominis, verum mortis ſimulacrum,
lentúmque albens, ex ſolis oſſibus altâ
mpage exſtructum, quod ferrea limina pulſat,
mittique petit. Prò quæ portenta miniſter
nnibus attonitis ad triſtia nuntia, fati
nnia, diſſimulare metum Mileſius, atque
eſtas ſcelerum diras, quæ pectora quaſſant,
primere in ſpeciem. Quare nè fortè timoris
gnanimum valeat quiſquam reprendere pubem
tepido juſſu munus ſervile remittit,
idque velit portentum ad poſtes, quærere mandat
tinus, atque eccur id temporis adſit imago
rrida? Cur patulas reſoluto cardine valvas
gitet, ac turbet ſociales phalmate cœnas?
ea dicta dedit, verborum læta reſumit
licra, & a gutos trudit ficto ore lepôres,
vis pe gens epulis, ſalibúſque vacare.
amulus licèt invitus mandata capeſſit.
mque gradu tremulo feſtinat juſſa Dynaſtæ
a parare fides, aditúſque requirit ab oſſe
ali cauſam, portentum talia fati.
ego de ſtygii emergens umbra fluentis

Legitimo mihi jure peto clauſa oſtia pandi;
Quæ præcepit herus ſaliari accumbere menſæ
Exanimes cùm fortè domos, ac oſſea viſit
Artia, reſponſúmque ſuper ſecreta Tonantis
Reddere me voluit, ſolenni ſigmate dignam
Materiem, ac epulis genialibus argumentum
Quare age: confeſtim de fati climate manes
Accitos hic eſſe refer, feſtumque ſubire
Sympoſii luxum; quo detur copia fandi
Ac de ſupremis Fidei miſteria rebus
Prodere, facundéque loqui. Quæ ſcena paratur;
Ah metuo, tragicum nè jam induat umbra corhurnum?
Hæc ubi ſerva fides relegens veſtigia penè
Exanimis retulit: pallere, horrere Dynaſtes,
Atque oſtenta timere ſtygis, manéſque pavere;
Quos temero excivit mutuæ calvæ obvius auſu,
Excipiens ſalſis lugubria funera ſannis.
Haud timor eſt vanus, quem criminis excitat horror.
Ocyùs ergo jubet famulas concurrere dextras
Maſcula quas animi virtus, robúrque Gradivi
Reddidit impavidas; queîs terræ ſchemata formæ
Ad funeſta ſtatim corvorum pabula mittant;
Sedibus exturbent, quas exhilarantia mentem
Gaudia ſola decent, quáſque inſumpsêre voluptas
Perpetuique tenent plauſus, Alios jubet ire
protinus ad validos, miſsâ formidine, poſtes,
Atque obice ærato, nec non firmamine multi
Vectis communire fores: nè clauſtra revellat
Obdita, de ſtygiis protruſa plaudibus umbra.
O fatuum Abronis juſſum, meritúmque cachinnis
Excipi, ab armatis quod ferro, ac robore portis
Poſſe putat manes arceri, ac enſe repelli
De ſtatione leves animas, ſudibúſque moveri.
Si potuit firmas, ſolidóque adamante ſeratas
Cocyti penetrare fores, Erebíque catenas
Rumpere: quid prohibet compactas ilice valvas
Frangere, & invito quamvis ſcelerata ſubire
Limina Ariſtagoræ Latii? Nîl proficit omnis
Machina in exangues, ſit ferro condita, manes.
Contra animæ vires non eſt humana poteſtas.
Ergo obſiſtentûm ſtudio vaneſcit inani
Cura miniſtrorum. Terræ virtute facultas

Major adeſt, Nullis arcenda furoribus umbra,
mpetio ſolùm, confeſtim cedere poſtes
præcipit: ilignas diſcedere cardine valvas,
erto perſtridente, jubet: bipatentia laxat
Oſtia, divulſis, ceu flabri turbine, clauſtris
ic ſi jam ſtreperis inferr ſe paſſibus hoſpes
Oſſeus, atque gradu per ſeſquipedalia fertur
iugmina, diffundens horroris frigus in ædes,
Qua ſe cunque tulit. Surgentes lege columnæ
atque antes trepidant, baſibus vix ſtare valentes
allor murorum, pallenti pallet ab umbra
mpliùs Horreſcit cælatum marmor ab auro
ydiæ, & egelidis ſtat ſaxum nobile guttis.
Dalmatico rutilans procerius ære lacunar
ulgentem retrahit faciem; nè monſtra tueri
Horrida, & informes cogatur lumine manes.
ámque inferre pedem ſolenni proxima cœnæ
abrica, continuis compacta ex oſſibus, atque
omnia per vacuas circumſpectare cavernas
uminum, & exangues in circum vertere malas.
onſiſtit. Penſat Bitias, ſcelerúmque coronam,
er-vicémque nivi certantem depilis altè
orrigit, exesâ captans convivia nare,
mque gradum trudens crepitantibus oſſibus, artus
omovet albentes. Longis ad ſigma propinquat
ſſibus: Oebalio conſtratam murice ſedem
orripit, ac molem reſupinat ab oſſe regentem
ráque dente nigro diducens talia fatur.
a agite, & lætos inſumant gaudia ſoles
æpráque continuis pergant convivia ludis
que jocis agier. Confarti vivite ventres
dulgénſque ſibi genius, per prodiga rerum
gluvie dominante ruat; dum temporis ævum
ſtinet, atque trium patiuntur jura ſororum,
obis jam multo procedunt ſæcula motu;
uêis lautas guſtare dapes, Bacchíque veramur
unera; ſed triſtis duntaxat nauſea paſcit,
uriéſque vorat. Verùm jam gloria menſæ
olicit, invitántque epula, condictáque adeſſe
andia præcipiunt, ac pinguem carpere victum,
æbibiſque mihi correſpondere culullis:
: etenim conviva jubet. Quæ hic copia fandi

Exprimat immenſum, qui verſat ſigma, timorem,
Quæ pectus glaciet formido, horrórque per artus
Diſcurrat graſſante metu; quis corpore ſerpat
Sudor, quodque gelu trepidum convivia ſtringat?
Hìc menſæ Ocypetes jam deſerit ardor edendi
Improbus: expleri generoſo munere Iacchi
Nemo ſtudet: lautæ veniunt faſtidia cœnæ:
Nec facit ad ſtomachum quicquam. Iam quiſque laborat,
Quo ſe calle queat reprobo ſubducere tecto
Maturéque fugam capiat, diſcrimina lethi
Jure timens, meritáſque pavens in crimina pœnâs,
Ecquò jam veſtere cecidit facundia linguæ;
Quò feſcenninos juſſiſtis cedere ludos,
Effrenéſque jocos? Riſumne movere parati
Jam fugere ſales? Cur nemo problemata docto
Ventilat arbitrio, ſapienti fœta Lyæo?
Eccur de ſacris ceſſant ludibria rebus?
De ſuperis, Erebique plagis num copia fandi
Deficit? Anne DEUS, divináque fortè pererrant
Mentem, jámque Fides de vopis fortè trophæa
Erigit, aut rigidæ Nemeſis percellit imago?
Si vos, cêu equidem remur, formido, virorum
Dedecus, evitat, vecordes ſpargete ludos
Pergite, mordacique epulas condire ſalino,
Ac execrandis perſtringere ſacra cavillis
Pergite Ariſtophani. Verùm omnis pectore virtus
Effugere, atque vigor, qui maſcula corda ſaginat,
In trepidos migrare pedes, cupidúſque loquendi
Quidlibet ardelio, muto compeſcere labro
Prælia verborum; certam indagare ſalutem
Hinc, atque indè ſtudet, dilabique ocyùs ardet.
Quare alius jam poſt alium patinaria linquit
Atria, devitans tacito diſcrimina paſſu,
Exoſúſque ſales, & opimæ fercula cœnæ,
Abſcedit. Nullas jam mæſtum ſigma coronat.
Amplius, infernis nè cedat victima menſis.
Dum quoque ſe pedibus trepidans Mileſius optat
Crèdere, jamque fugam conceptis paſſibus urget
Carpere terrificum meditatam intercipit: auſu
Obſiſtente fugam monſtrum. Quippe oſſe prehendit
Dextero Ariſtagoram retrahens, dapibuſque vacare
Præcipit, ac Tyrio mandat reſidere tapeto

Ecquid

:cquid ages adeò fatis agitarus acerbis
Mileſi? Quid áges rerum? Jam ſatque ſupérque
Notio clara venit; fatuo quem luſeris ore
unctorum ridens rumulos, ſannáque laceſſens
Exangues animas. I nunc, & calce tumenti
'rotere pallentes umbras, calvámque cavillo
Excipe, & exanimes humani pulveris artus
Gannitu, ſalibúſque ferir Iam ſole patebunt
Clariùs illuſi per te myſteria Cæli.
n accitus adeſt hoſpes, ſine munere linguæ
Arpinam ſuperans Suadam, ſermone tremento
reditus, ut tecum pro voto diſſerat: utrùm
piritus in vanos abeat cum corpore fumos,
Jnaque emerito ſe volvat pulveris antro
ars melior noſtri, violenti neſcia fati?
am documenta dabit, formabitque arte magiſtrâ
egaſeis major ſtudiis: an crimina diſcant,
Caſtigéntque dolos Rhadamantus, & Æacus æquâ
rbitrii trutina Num ſupra temporis orbem
nmortale ævum ſurgat, pœnæque ſequantur
ılmina promeritos maleſuadi criminis auſus.
lic citra fucum veri tibi dogma patebit:
n virtutis opus ſuperum poſt fata minerval
ıte ferat, Themidóſque forum, Nemeſiſque triumphet
rbe alio, velut aſtra docent, Latiique ſenatus,
tque Tagaſta probat. Jam equidem te larva docebit
ffatim: an ætheris ſit vetum Numen in oris,
uod mare, quòd terram, quod totum temperat orbem
rovidè, & humanis, Fidei ceu lemma miniſtrat,
ræſideat rebus. Tandem tibi lumen ab umbris
ccidet: an caſûs, ſortiſque rotentur in axe;
uæ cælum, telluſque ſuâ complectitur alvo.
unquam falſa docent manes, quos ſidera mittunt.
uare age Neſtoream, quâ polles, exere linguam,
: tibi Cecropii ſenis argumenta miniſtret
'igilans ratio. Stat diſceptare Sophiæ
Superis miſtæ. Fac doctam collige Suadam.
d quid ego rapidis diſpergo verba procellis
ritè? In elinguem tranſit facundia piſcem;
tanimique metu torpeſcunt ora ſophiſtæ
ıpia; nec vocem terror, viréſque loquendi
ſſicit; at tremulis ſtant alta ſilentia labris

Jam totus pallor, totus tremor, anxia verſat
pectora; & ambiguis titubans affectibus errat,
Ignarus, quò fata ferant. prô! quanta timoris
Prodigia è toto Mileſi corpore ſpirant.
Non ità populeas glomerato turbine frondes
Hippotadis furor exagitat: non æquore campi
Fluctuat Heſperio ſic quaſſus flamine culmus.
Attonitas nec ſic volucris perterrita pennas
Contrahit; armatis quando per inane nefaſtus
Unguibus accipiter vigilat: ceu pallet ab oſſe,
Semanimíſque pavet ſtygiam Mileſius umbram.
Nec fanus ferit una metus quippe oſſea prendit
Una manus juvenile ſcelus: protenſa rigeſcis
Altera, ut claro ſophus indice diſſerit, atque
Dentibus infrendens horrendùm; talia fatur.
Ille ego, quem fatuum, temerarie ſannio, ludum
Protritâ audacter calvâ, feciſſe revolvis
Mente citra dubium memori; dum fortè ſubires
Limina functorum, Nônne ad ſaliaria cœnæ
Fercula, ſiderei juſſiſti adferre Tonantis
Dogmata, quæ ambiguâ tuæ ſors eventilat urnâ;
En ego ſupremi decreto Numinis adſum:
Quò tibi non dubio divina oracula pandam
Lemmate; ſed paucis veri reſponſa daturus.
Quæritur: an Numen cælum, terrámque gubernent?
An nullo humanus vaneſcens ſpiritus ævo
Orbe alio degat? Virtúſque perennia captet
Præmii cælituum domibus: vel vindicis æquo
Æternaturis plectantur crimina pœnis.
Eſt DEUS, eſt Rector Superûm, terræque Monarcha
Omnia diſponens. Divino ſemine cretæ
Sunt mentes, toto quæ ſeſe corpore miſcent
Atque illas nôris poſt ultima fata, vel inter
Tænarios durare lacus? vel neſcia lethi
Climata, in æthereis æternùm degere regnis.
De quo ne ancipitem valeas ſuſpendere mentem;
Interpono meam, quæ neſcit fallere, miſſam
Imperio majore fidem. Nec crimine falſi
Ludo, qui pariſi ſum ſtirpis origine fuſus.
Haud ignota loquor. Poſt patrem tertius author
In generis ſeriem venio. Te jura minoris
Heroâ de gente manent. Sed uterque maligno

Sidere

idere prognatus. Me vaſti criminis auſus
n ſtygios egêre lacus, flammáſque perennes
'artari, & in juges mihi vita renaſcitur ignes.
heu! jam tangent eadem te fata nepotem,
anguinis, ac noxæ hæredem, per fáſque nefáſque
ræcipitem. Multâ ſcelerum jam mole gravatum
)eprimet ad triſtes Nemeſis juſtiſſima ſedes,
upplicii feritate graves, quod nulla levabit
Ayrias annorum. Quare, céu tanta repoſcunt
'rimina, ad infernas te confer protinus oras,
)uippe Erebi tenebras, & formidabile regnum
Iortis inexpletæ, cum vitæ lumine, Numen
ommutare jubet. Sic manes orbe nocentes
.ltero, avernales, cælo plectente, paludes
ıre ſubire ſcies, meritámque videre beatûm
rria virtutem, quam nulla abolere poteſtas,
.ut Lacheſis valeat, vel iniqui temporis ordo.
ix ea perſtrepuit ferali voce: ſtrepentes
rigit umbras artus; medium complectitur ulnis
'ſſe mero gelidis pubem (prô! qualia monſtrum
racchia circumdat) trepidantem, ac fata paventem
ltima; quem nullis vel Mavors eximat armis.
.ic verò agnatas inter miſerabile dextras
gemit, orcinis jam dandus victima regnis.
on ſic infeſtis lanianda furoribus agna
ra lupi metuit, certi jam præſcia fati:
ec timidâ de ſorte lepus ſub ſentibus hærens
hnobates ſic fortè pavet: velut obrutus umbræ
neſto amplexu lethum Mileſius horret,
.m Phlegetonteas ſentiſcens pectore diras.
t verò meritas ſubeat pro crimine pœnas:
llidit muro ſceleratos fortiter artus
mbra potens: capiti fatales triplicat ictus,
ɔjiciénſque artus, animam ſub Tartara ſecum
ɔripit, æternis arſuram jugiter oris.
rpetuæ de jure manent ſcelera impia flammæ.

MONOMACHIA
Davidis cum Goliatho.
1. *Reg*. 17.

VIcina locârant caſtra Hebræi, ac Philiſtæi, aleam belli tentaturi. Quo tempore Goliathus giganteâ ſtaturâ, & armis robori paribus ferox in medium progreſſus truculentâ voce provocabat ad pugnam adverſæ partis aliquem, de Imperio gentis utriuſque ſecum dimicaturum. At nemo ad ineundum ſingulare cum eo certamen, propoſitis licèt præmiis, ſe permoveri paſſus. Sub idem ferè tempus venit ad caſtra David admodum adoleſcens, commeatum fratribus deferens: cum laceſſentem in monomachiam audit barbarum, ac contumeliis Hebræos inſectantem. Hic non magis hoſtis arrogantiam, quam imbellem ſuorum conſternationem miratus; ſpiritus concipit DEO plenos, ad dimicationem paratos. Quibus palàm factis, Sauli ſiſtitur. Rex delectatus animi magnitudine, jubet eum corporis munimentis indui. At David ferendis impar, ad arma ruris converſus, in pugnam procedit. Obvium ſe fert gigas, conviciis pumilum proſcindens. A velitatione verborum, David ſilicem rapit è pera, imponit fundæ, librâtque ictu tam deſtinato; ut excuſſus, mediam Philiſtæi feriret frontem, fractóque cerebro hæreret fixus. Bovis inſtar vaſta procumbit moles. David ſuperſtans jacenti, caput amputat gladio ex adverſarii vagina educto. Eo ſpectaculo fracti animis Philiſtæi, in effuſam mox fugam ſe dedêre, perſequentibus Hebræis, & terga cædentibus tantâ ſtrage, ac ſi omnium capita unius in Goliathi capite ſtetiſſent.

Non

NOn Cherephon Rhœcum, non parvus mole Philetas
Cous, inaudito Mavorte Typhoêa laceſſet:
Nec mea Conopam Tityo fera bella parantem
Muſa canet, vane commenta exoſa Camænæ,
Theſpiadúmque choros Stat neſcia promere fuci,
...cdie Virtutis opus; quod ſacra recenſet
...itera, per veri duntaxat lemmata ducens.
...ſanus in Enceladum ſurget, ſternétque Ephialtem
...umilo, naturæ ſi ſpectes ordine vires.
...avidis auſa canam fundata in marmore fundæ,
...ictricemque manum, quâ turrim carne refuſam,
...tque Philiſtæum confecit verbere Cœum,
...oc robur puero conceſſum à ſidere poſcit
...alliope, haut quicquam modulans ſine munere Cæli;
...uò mirum valeat merro percurrere bellum.
...x bene Memnonio Tithonia proſpicit axe
...yclade turgeſcens croceâ, roſeóque capillo
...lgida, per vaſtum diſpergens lumina mundum:
...im ſeſe agglomerant turmatim ſigna citati
...danis populi, laſſæque ſub ære phalanges,
...dubiam deſcenſuræ jam Martis arenam.
...nnes terror habet. Quippe anceps alea belli eſt,
...itus armorum timidi, incertique vagantur.
...ibus Iſaciis eſt fortè valentior hoſtis?
... equidem. Sed jam ſtricto decernere ferro,
...ecipit utilitas patriæ. Standum ergo Gradivi
...nine, & ambiguam Martis tentare palæſtram
...eſens ſortis avet non eluctabile fatum.
...are habili ſua caſtra loco Chananæa locare,
...nc ſeſe ad nubes umbroſo vertice tollit
...nde comatus apex collis. Sacra indè Dianæ
...xima hiat vallis, myrtis denſáque cupreſſo,
...curians, quêis inſignis victoria ſerpit,
...que triumphalem victori Daphnida ſpondet.
...re Philiſtæa valido numeroſa furore
...rma effuſa ruit, rutilans fulgore timendo,
...norum, palmámque ſibi, bellíque trophæa
...nte, manúque parat, Verpos devincere certa.
...uneos Martis denſatur uterque ſtrategus;
...i omit chalybis lucem, quam Phœbus inaurat

Lumine nativo, montêſque, ac ætheris oræ
Reflexo vulgore ſtupent. Pars utraque ferro
Communita riget. Preſſóſque animata per artus
Lumina diſcurrit, ſe ſêque movere labores
Mulciberi campo, raucumque illiſa ſonare.
Cornipedes quoque ferrato inſternuntur amictu,
Nec cedunt oneri. Pennatam nempe, levémque
Se belli fortem reputant deferre per arva.
Ærea caſſis habet tremulis circumflua criſtis
Tempora, terribiléſque jubæ. Thoraca trilicem
Conſertum ſquamis, ac hamis pectus honorat.
Fulmen alit chalybis gymniſtica dextra. Siniſtram
Umbo tegit jactans flammas ad ſidera. Suras
Lemniades claudit, totóque è corpore ſpirat
Mavortis genius, Bellonáque proſpicit ore,
Atque oculis, omnéſque ſedent in fronte furores.
Et ſic compoſitæ funeſta in prælia partes
Conſiſtunt. Veterana fremunt utriúſque Gradivi
Agmina, & agrorum ſpatioſo tela propinant
Æquore, turmaléque ardent concurrere Marta,
Ipſe huc Odrytiis devoctus Marſpiter oris,
Invictos ſpectans animos, bellóque paratos,
Ambiguis hæret ſtudiis; cui Daphnis honores
Imponet capiti: pubio cùm fluctuet æſtu;
Quorſum ſe niveis victoria deferat alis.
Interea adverſo egreditur novus agmine Mavors,
Quem inter laurigeros aluerunt caſtra triumphos.
Nomen ei Golias. Vah, quæ portenta Gradivus
Biſtoniæ, Iſacidæque ſtupent! Eſt carnea turris,
Terrea progenies, Phlegræis proditus oris
Iapetus, aut Othos, caput inter ſidera condens,
Monſtrum informe hominis, terrórque, timórque videntûm,
Calliope vix mira valet ſimulacra tueri;
Quêis ipſos terrere deos, ipſúmque Tonantem
Sollicitare poteſt. Prô qualibus horret in armis!
Colla tegit rutilo ceſſis cælata metallo.
Mulciberi ſudantis opus, Brontíſque labores
Tempora circumſtant. Surgit velut ærea moles
Vertice, diffúſam conſtringens margine ſylvam,
Atque trabes capitis longè, latéque vagantes.
Arium compages Temeſæo vallat amictu.
Hamato laterum tractus, & pectus obarmat

Tegmi-

'egmine: nodoſo dependet poplite ferrum,
'otúſque æratus procedit. Dextera fulmen
lorriſonum vibrat chalybis, Lævam æreus orbis
ccupat exuſus Liparâ, quo fulgura mittit
loſtis in obtutum, terroréque ſidera complet
ciliis ac fronte ſedet furialis Enyo
Pugnam exacuens Tumidos ſub pectora fluctus
óncitat ambitio Flammantia lumina gyrat
yſiphone, Eumaniréſque aliæ, horrendúmque tuentur
entibus infrendet veſanâ percitus irâ.
fundit rabido ſtapulantes pectore diras,
ulmineáſque ferox Geruli more leonis
uctat voces, deſpumátque ore furores
dversùs fortem Iſacidûm, exoptátque cruorem
ndere, & inſontes ferro peſſumdare gentem.
rmiger Enceladum præcedit, Martis alumnus
npiger. atque pares generoſo pectore flammas
ccendit, dominoque ſuas accommodat iras.
og editur Golias Ephialti haud grandibus impar
reſſibus, ac mediâ conſiſtens Martis arenâ,
æc ad Thariades fatali detonant ore.
uis vos Odryſii fœdum Mavortis abortum
tit in orcheſtra belli? Quid? voſne movere
ma Philiſtæo generi nobíſque velitis;
non invicto dotatum robore, & ipsâ
emenâ fuſum nôſtis; quem tota tremiſcit
llus, & geminus lunato poplite mundus,
rrigenûm tacito veneratur murmure numen?
udaces animæ! quis tanta pericula ſuaſit?
uid? voſne indomitum bello tentare Gradivum?
ma petunt pariles, quæ ducit gloria, vires,
genus inſipiens pugnæ, majora parare
ibus. Aut veniat ſuppar, aut robore major,
ſpondere arrhâ Martis ſibi Daphnida paſcens,
m tamen in dubiam jam ſtet deffendere campum:
s igitur ſolii faciles ad juſſa miniſtri,
pavidum è veſtro cenſu legitore ſtrategum,
que virum date, virtutis, Martíſque vigore
nium; ambiguæ qui ſeſe credere pugnæ,
noſtris valeat ſuppar concurrere tellis.
c ubi detonuit, trepidos vox fulmine fœta
tonat Iſacidas, multoque timore fatigat,

Haud

Haut gnaros quænam Typhoni verba reponant.
Quippe pavor ſubitus remoratur munera linguæ,
Enervátque animi vires. Terrore fugantur,
Funduntúrque acies. Conſum metus excutit omnem
Iuſſiadûm Martem jam frangunt arma timoris.
Non ita fraxineas quadit aura Lycaona frondes:
Nec tali Arctous rabie bacchatur in alto
Miſſus ab hippotade Boreas; cum Tethios ora,
Ac Nerei turbat faciem, vaſtóque furore
Concutit æquoreas armatus turbine nymphas:
Ceu pavidos ſubiens animos horrórque pavórque
Pulſat Idumæûm, trepidíſque ſilentia labris
Imperat, Harpocrates reddens. Jam candida veſtris,
Ni formido abeat, cedit victoria ſignis.
Nemo Philiſtæo cùm reddit verba Typhoëo
Præpediente metu: rurſus truculenta profatur,
Horribiléſque vomit reboanti voce furores
Eja agite orcheſtram confeſtim Martis adite.
Proſpera ſi veſtris fortunæ gratia votis
Aſpirat, Cœlique hodie deferre trophæa,
Me victo, ſtatuant; veſtris famularier armis
Verpíque Imperio non detrectabo Philiſtim.
Si verò nobis felicior alea ſortis
Obveniat; quæ iſta nunquam non floret in haſta;
Victa catenatis aſtringam colla lupatis,
Æternúmque feret jeſſeia gloria probrum.
Hæc ubi Porphyrion ſævo de pectore miſit
Fulgura verborum: glaciari corda pavore
Denuo idumæûm; tremere omnes; nemo cruenti
Attentare volens palmaria facta Gradivi.
Sed poſtquam gelidos rationis ſole reſolvit
Corde metus: vario curarum fluctuat æſtu,
Multa animo volvens Equidem ſtat frangere tantos
Enceladi faſtus. At quis diſcrimen adibit
Projectâ in funus vitâ? Quis Martis inibit
Aleam, & intrepidis Antæum proteret armis?
Quo tandem poterit Briaréus devincier auſu?
Dum ſic per dubium fertur ſententia conſum:
Interea medium dimenſus Cinthius orbem,
Aſpicit Heſperias, cælis comitantibus, oras,
Atque Philiſtæi molem ſpectare cadentem
Ardet, & occaſum. Nec enim perferre Mimantem

Plùs æquo tumidum vel phæbi lumina poſſunt.
it verù faſtu turgentem Ægæona cernes
'urpuream fuſurum animam Martiſque tumorem.
iſte gradum, volucréſque jube perſtare jugales:
)um tua delectet ruiturus lumina Rhoecus.
:latos animos, caſus, ac probra ſequuntur.
:n jam victor adeſt ſpectaculo mira daturos
-laùdque unquàm viſo domiturus Marte Typhoëa.
)ùmque ſuum Titan temonem ſiſtit aperto
Ethere deſpectans: celerat Ieſſii proles
Magnanimus David, Cerealia munera portans
'ruge levaturus pallentûm caſtra phalangûm,
Quæ vincit maleſuada fames, ac ardor edendi
æviùs hoſte premit. Properanti ad ſigna Gradivi
ſacio pubi, nova vox deſcendit ad aures
'ræconis referens: Goliam qui vulnere ſternet
.ethifero, atque ferum potis eſt jugulare Getheum:
ceptra Palæſtinæ ſtatuunt decorare potenti
orte virum: multóque auri ditare talento
'ix penetrant teneras præconis verba medullas
'ixque tenent ſenſus: animus confùgit in artus
ngens Ieſſiadis. Stat Marte laceſſere Phlegræ
rogeniem, fædámque ſolo proſternere molem.
.ltiùs hæc cordi figens ſancita, volante
e per arva gradu David quem clara pudoris
ntegritas, & honos ſemper comidatur euntem,
Quo ſe cunque faret, necdum lanuginis ævo
greſſum, Vultu candeſcens gratia, vellus
'ranſcendit niveum, Roſeo formoſior oſtro
urpura, lactentem diſtinguit grata genarum
lanitiem. Gemino fulgeſcunt lucis honore
umina non ſecus, ac radians adamantinus ardor
ılgurat, aut proprio ſplendeſcit flamma nitore.
cultant labris Charites Per frontis eburnæ
ream, Acidaliæ diſcurrunt munera divæ.
æſaries auro certat, Phœbique ſerenis
ır radiat cyrrhis; quos lumine ſpectat amæno
elius, ac verum terræ miratur Acanthum.
t facies animi ſpectatum vincit honorem
altûs; qui ſpatio longævi carpitur ævi.
ırvulus eſt equidem, ſed magno pectore plaudit,
'cidis ſuperans vires, animúmque, genúſque

Non

Non ſolùm Virtus in magno corpore regnat.
Haud rarò in parvos vis maxima defluit artus
Imperio Superûm. Chananæus pumilo, totus
In Marti documenta calet. Jam mente figurat
Prælia; queîs tumidas fundat cum ſanguine vires,
Vix venit ad trepidam pubes Mavortis arenam,
Germanæ forti Cerealia dona miniſtrans:
Maſcula continuò præcordia major in auſum
Exacuit virtus. Cui Numen mittit ab alto
Robur in adverſas tuto ruit impete turmas.
Nec miſſa à ſupero patitur ſe flamma Gradivo
Celari, apricâ ſe prodens illico luce.
Iam claro impavidam puer exhibet indice mentem
Atque palàm verbis facit, admirante corona
Tharaidûm, belli ſe velle ſubire theatrum,
Faſtúque inflatum Goliathi ſternere faſtum.
Hæc ubi caſtra notant, variis affectibus errant.
Hi pubem ridere, immaturúmque ſtupere
In rebus conſum, jactantem prælia nani.
Iſti divinâ fultum virtute philetam
Sano arbitratu reputant, miſerantéque cælo
Forſan ſubmiſſum; per quem portenta Tonantis
Ætherei pateant, & diæ thaumata dextræ.
Non latuêre animnm Davidis pectore cuſi
Ieſſiadûm ſenſus. Bella attamen horrida poſcit,
Atque in ſe recipit, fretus Virtute ſupernâ
Se magnum parvis. domiturum viribus hydrum.
Quare ab Saraidum Ducibus, fratrúmque catervâ
Ducitur ad trepidum, ſtratúmque pavore tribunal
Principis Iſacidûm. Pavidæ dum fortè coronæ
Siſtitur, ambiguam belli ſubiturus arenam:
Hìc propè in argutos effuſus voce cachinnos
Rector Idumæus; juveniles deſpicit auſus,
Ne quicquam tantis obſiſtere poſſe gigantis.
Viribus imbellem cenſens. Nam vaſta Ephialtis
Non niſi phlegræo ſuperantur bella furore.
Hinc jubet ad ſervos pubem concedere ludos,
Ac manibus verſare trochum, ſphæráſque, nucéſque
Arma viros, turben teneros delectat Acanthos.
At David conſtans animo, ſua vota repoſcit,
Propoſitique tenax, ac cedere neſcius, orat,
Urgétque, in validum ſua poſſit tele Mimantem

Exoſum

Exoſum Superis, cum certo mittere fato.
Princeps magnanimus in parvo pectore vires
Miratur. Non jam Chananitis Gillarus aulæ
Materiem riſûs præbet. Majora ſubeſſe
Ordine naturæ, ſolerti lumine prudens
Conjectat cidaris, Cælúmque in vota favere
Suppetias Martis. Quare jubet illico grandem
Accingi lateri mucronem; Pectus aheno
Tegmine conſtringi; criſtatâ caſſidis umbrâ
Tempora obumbrari; Lipareo corpus amictu
Circummuniri, belli ſimulacra daturus
Verùm Ieſsides non unâ mole gravatus
Armorum, & rigido præcinctus pectora ferro,
Hæc ad Thariacam curto ſermone coronam.
Adſtrictis ferro nequeo procedere membris.
Necdum robuſtos naturæ jura lacertos
Sufficiunt, tantum quêis pondus ferre valerem.
Nec manibus teneris ad tela vibranda Gradivi
Appoſitum eſt robur. Vix hæc Narciſſus Idumêus:
Protinus imperio Regnantis, mole levatur
Pergravi, & æriſonis viduatur pumilus armis.
At quid agit David Mavortis pondere caſſus?
Continuò recipit paſtoris munia, virgam,
Sive pedum, regimen pecoris, de robore cretum,
Nodíſque adſtrictum; quo propulſare luporum
Agmina, ab innocua ſolitus perſæpè bidente.
Hoc fultus lætè graditur. Comitatur Amyntam,
Panóſque illicium, mandato Principis, acer
Miles? viſurus; quæ Parthenopæus Hebrææ
Gentis honos, bella eſt, Cælo inſpirante, daturus.
Anteit Iſacium, ſtipatus Daphnide, Martem
Exultans David. Iam greſſum ad proxima ſiſtit
Flumina, & intrepidâ ſinuato corpore, dextrâ
Mergitur, ac ſilices illimibus eximit undis,
Quinque, quibus varias docto imprimit ungue figuras,
Nomina ſacra putem, quêis regnat plurima Virtus.
Hos peræ includit. Balearem dextera fundam
Occupat aſſiduam comitem; cuî miſſile ſaxum
Injicit ut ſternat turritam verbere carnem.
Perge, aderit Cælum. Victricia ſigna propinquant,
Ac ſic aſtrorum jam firmus robore Martem,
Mente, manúque agitans, procedit bella daturus,

Non

Non virtute ſuâ ſed Divûm numine fretus.
Auſpicium felix belli, cuì ſidera præſunt.
Poſtquam ductorem pecorum adventare, relicto
Agmine Mavortis Briarêus, atque arma movere
Inſperata videt: primùm contemnere pubem
Titanos de ſtirpe ſatus, deìn voce tonare,
Ac ſecum Oromedon ventoſus talia fari,
Quid puer iſte parat? Nùm nos fortaſſe moloſſum
Autumat, & timidam depellere fuſte lyciſcam
Agreſti feritate ſtudet? Quid? Cæa Philetas
Provocet ad dubiam temerè Mavortis arenam
Vah pudor; háſne ferat moderato pectore ſannas
Iſacidûm domitor? Cur nobis quercea mittit
Prælia cuſtodis pecudum? quem viſa luporum
Duntaxat ſternit rabies? Prô dedecus ingens
Amphitiyoniadis veri: Quódque aggravat auſum
Ieſſiadûm objiciunt nanum; quem talitra poſſunt
Sternere, & in tenues diffla*r*e vel unicus auras
Spiritus, ac rapidis Cherephonta extradere Cauris
Non bene cum valido puerilia bella Typhoêo
Conveniunt. Orbos veniat certare Mimanti
Ergóne Conopam leviori calce terendum,
Adversùs robur Tityi delegat Idume?
O ſcelus! ô noſtris palmaria bella Gradivi!
Hæc ubi bile tumens Briarêus, ardénſque furore
Evomit: Iſacidûm columen fera verba cachinnis
Excipit, ac tales educit pectore voces
O mundi opprobrium! O fædus telluris abortus
Progenies vaſti ſceleris, terrorque timorque
Abramiæ gentis, Metuant ſua fata Pavore
Perculſæ mentes, Non me formidinis horror
Attonat; aut præſens vitæ jactura moratur
Abelli orcheſtra. Reſides ignava timores
Pectora duntaxat ſtringunt, arcéntque Gradivo
Sis licèt horrendis inſtructus belliger armis,
Ac magno ſuperes juveniles robore vires:
Non hæc exſternant, non terret imago furoris.
Adſum terrificis, ceu ſpectas, nudus ab armis.
Nulla ſariſſa venit, nec ſica, dolonve propinquat:
Et tamen indomitum, magni virtute Tonantis
Enceladum ſternam, palmámque, trophæáque laudi
Cælituum referam, Superûm munimine firmus.

Hanc

c molem abjiciam terræ, reprimámque tumentes
cœlum faſtus. Ego vili Marte domabo
nos auſus, miſſurus Iapeta letho.
:re camporum truculenti membra Typhoëi.
ɔergam, æthereis facturus prandia turmis,
andem agnoſcet tellus, qua Phœbus utrumque
icit Oceanum, quà ſeſe porrigit orbis:
tuum robur nihili, ſi cælica tecum
:rera concertare velit. Mihi gratia Divûm
icit in animos, generis vireſque miniſtrant
ra & intrepidum ſubmittunt aſtra vigorem.
: ductus virtute, metam temeraria ferro
tra, Palæſtinos injuſtè ſparſa per agros.
pereant hoſtes, Jam vaſtis agmina campis
umulos agitabo leves, ſternámque phalanges,
ue Philiſtæo faciam ſtagnare cruore
;era; quò noſtris ſuccreſcat adorea campis.
:c puer, aut potiùs Superi nitido ore ſedentes,
verò Typho Ieſsidis chromate motus,
git, & irarum multò ſuccenſus ab æſtu,
jam lymphatus rabie, præcépſque furore,
erit amplivagos in Amyntam luminis orbes,
rrendúmque vibrat; gemino cêu fulgure vellet
rnere Ieſſæum pubem. Sed ridet amæno
iphonem Enceladi vultu formoſus Alexis,
tátque in certa ſe Martis ſiſtat arena,
m videt immotum, cêu rupem, Caſtora, Rhœcus:
igitur, & vaſtas movet amplo murmure malas;
ntibus infrendet; diſtorque fœdiùs orat,
ɔarulâ fumat, latáque è nare furores,
frontem in rugas, & mille volumina torquet
etus, iratis gratiſſima limina Diris.
idem correptus furiis, ſtrepero ære ſonantes,
:iváque graves arvinâ, promovet artus,
nagnis Polyphemus atrox ad mole tenellum
ibus accedit. Cui protinus obvius ire
gnanimus David, ridere minas ſpeculati;
feriat turrim carnis. Jam ſæva propinquant
Gygi, tumidis decreta à ſidere noxis.
quid agit Daphnis? Propiat, mitténſque ſiniſtram
remium peræ ſignatum Numine ſaxum
mit, & mediâ ſtabilito marmore fundâ,

Collimat, dextrámque levem diſponit in ictum
Atque amentatam ter ſcitè gyrat habenam,
Stridénſque elibrat ſaxum. Sic robore fundæ
Verberat immanem caperatâ fronte gigantem.
Perculſus plagâ Goliath bis, térve, quatérve
Circinat immenſos artus, titubánſque, labánſque
In morem multo temulenti munere Bacchi,
Ac perſtare baſi geminâ renuente, ſupinis
Labitur, & vaſto fera membra exporrigit arvo.
Non ſecùs, ac quando turritæ gloria molis,
Aut cùm longævâ quercus carioſa ſenectâ
Procidit in ſubitam, tellure tremente, ruinam.
Dum Phœbus tumidum caſu graviore Typhoëum
Procubuiſſe videt: gratanti lumine Niſum
Aſpicit Iſacium; radioſâ fronte triumpho
Annuit, atque probat facinus. Clymeneïa proles
Nunquam ità demulſit lætis Hyperiona ludis.
Hunc Titan Phaëtonta cupit. Sed plura tueri
Non vacat heroi paſtoris munia Phœbo.
Purpureas aliò, verſo temone, quadrigas
Promovet, horrificium nolens ſpectare cadaver.
Jam tandem poſito jacet excors bellua faſtu,
Edomitúſque Mimas ceſſat jactare Gradivi
Fulmina in Iſacidas, jam fandi munere caſſus.
Quòdque ciere poteſt horrorem, funus ab ore
Spirat, non corpus, ſed tantùm corporis umbra.
Omnia membra rigent. Gravat ingens jugera truncus.
Jam nullus flammas imitans diſcurrere fædis
Antæi malis color: aut æs Cypride cuſum
Naribus elatis turgere; at pallor, & horror
Deformare Gygem. Sedet altâ fronte moroſa
Atropos: immotis ſtant lumina læva cavernis:
Haud diſpar buxo, ſinè linguæ chromate, labrum
Palpitat: & venæ plumbi livere colore:
Non flecti cervix, nec brachia reddere motus;
Sed jacet infernas animam miſſurus ad oras.
Quid porrò David? Conſtringit pectore plauſus,
Ipſe ſui victor. Non eſt victoria major,
Quàm inter laurigeras ſua gaudia ſiſtere pompas.
Bis vincit, qui ſe vincit. Non altiùs ire
Virtus ſumma poteſt. Hinc nullos voce triumphos
Edere, ſed Superis victricia ſigna referre

Iſaci-

lcius pubes. Qui verum Numen honorat
auſibus, in plures feſtinat Daphnidos herbas,
uta brevi cernet David monimenta trophæi.
mque animum nova flamma ſubit; quam cælica virtus
fficit innocuæ menti; quò ſurgat in auſus
ajores. Hac corde flagrans defertur in hoſtem
apavido, celerique gradu. Jam cominus hoſtem
ppreſſurus adeſt. Vix venit, ſtrata tuetur
embra gyganteæ molis, monſtrúmque Typhoëi
ribus exhauſtum gelidâ tellure jacentis.
ico ſeſquipedalem pubes diripit enſem
uviis, & utraque manu ſuſtollit in altum
ſtrictum chalybis fulmen, robúrque, quod aſtris
cidit in temerum, Divorum munere pectus,
olligit in palmas. Nè verò gutture ferrum
viet, in certos mucronem deſtinat ictus,
ud dubiam fati metam Sic mandat Olympus,
c mora: libratum dextro molimine ferrum
mergit jugulo: repetitis ictibus, amplum,
ntoſúmque caput vaſto de corpore tollit.
vice ablatâ, pleno fuit impete ſanguis:
n ſecus ac ruptum lympharum pondere ſeptum
culatur aquas, Tellurem aſpergine craſsâ
gat, aut potiùs fœdat, matrique refundit
rea progenies, commiſtum tabe cruorem;
o tepefacta novos protrudat fortè gygantes
i valeant ſævas de David ſumere pœnas.
dem, quam meruit vivam, Libitina ſubintrat
entem Rhocci molem, torvámque miniſtrat
ſhureis animam, plaudente Acheronte, fluentis,
ic centimanis conjunctus fratribus, orco
plicii portenta luit; quæ turgida faſtu
ora jure manent. Sed quid Typhonis alumni?
tiſonas edunt voces ſuper horrida Cæci
era; jámque cadunt animis, omnémque ſalutis
n reliquam abjiciunt Sublato vertice Martis,
era membra jacent, vigor omnis marcet in armis,
re deſtituunt ſua caſtra, fugámque capeſſunt
niti, quæruntque vias per teſqua ferarum
erſi, celerántque vagæ nullo ordine turmæ.
n videt adverſum per devia, & invia Marten
gi Ieſſiades: Gradivi percitus œſtro,

Palantem inſequitur; circumvaga pellit in orbem
Agmina, confuſóſque Duces proſternit, & omnes
Auxilio Iſacidûm ſundítque, fugátque catervas.
Non irà flaventes detondet meſſor ariſtas:
Ut ſuccisa jacent hoſtilia corpora ſaltu,
Impinguántque cruore ſolum Sic æde Dianæ
Multa triumphanti ſuccreſcet laurea pubi,
Atque Palæſtinis ſpargentur ſemina terris,
Quêis optata diu conſurgat pacis oliva.
Non hìc, devicto felici Marte Typhoêo,
Calliope memorare valet, qui plaudat Idume;
Quos celebret feſtos Ieſſela turma triumphos,
Quòdque canat ſtrato lætum pœana gigante.
Hoc decus, hunc plauſum fundá attulit inclytus heros
Dignus Apollineis incingere tempora ſertis,
Haud dubius comitatur honos, ac gloria Martis,
Palmæque adveniunt illi; cui tela miniſtrant,
Atque gubernantem ſubmittunt aſtra Gradivum.

GUILIELMUS AQUITANIÆ DUX

Ad præſentiam SS. Euchariſtiæ ferociam ponit.

GUilielmus crudelis ſuperbiæ Princeps, dudum meritus, cui impiam cervicem frangerent Superi, ni miſeratio DEI vetaret, hominem conſceleratum ad frugem reductura. Fortè Honorio II. vitâ functo, ſubrogatur Innocentius II. cui ſe Petrus Leonis Patritius Romanus opponit, Anacletum, ſuffragante improborum factione, ſe nominans. Orto pernicioſo ſchiſmate Bernardus Clara Vallenſis pro Innocentio pronuntiat, universâ Galliâ conſentiente. Solus Guilielmus ad deteriora amplectenda pronus, partes Anacleti ſequitur, exilio mulctatus Præſules, factioni huic in ditione ſuâ adverſantes. Iuſſus à Romana Sede inſolentem faſtum ponere, pervicaciam auget. Hic Bernardus altiore ſpiritu actus, delato ad fores tépli

DEC

EO Euchariſtico, fulminante oratione adeò terret
cedentem terrorem omnium ; ut membris timore
ſſolutis, quaſi ſui impos, humi provolveretur, ma-
ıſque daret Eccleſiæ. Ut verò irrogatam ſummo
ntiſtiti contumeliam pœnitudine aboleret, injectâ
ıdo corpori mole ferreâ Eidem Rhemis agenti, reũ
ſiſtit; à quo jubetur ad Patriarcham Hieroſolymæ
conferre, ſacris vinculis ab eo abſolvendus. Morem
rit Guilielmus graves de ſe pœnas ſumens in cava-
quadam rupe Palæſtinæ, prodigiis dolorem ſcele-
m illuſtrantibus. *Baronius ad annum* 1135.

P Hlegræâ de gente fatum veſana dediſſe
Prælia, & æthereum non uno criminis auſu
Sollicitâſſe Iovem, Latiamque in bella citaſſe
Purpuram, & Auſoniam probris petiiſſe tia-
ram
:eladum, mihi carmen erit. Prô! quanta potentes
rrarum quandoque Gyges, cidaríque tumentes,
nites vanè fabricant molimina Cœlos,
n hunc fulmineis proles Saturnia telis
tygias demerſit aquas; ſed vera Tonantis
ctera, ſeu potiùs deſcendens axe Theander,
ɔe poteas niveo, faciliſque movere ſceleſtûm
tora, quò ſapiant, divino perculit igne.
gne DEUS, verûmque dapis ſub imagine Numen;
uo melliflui rorant dulcedine colles:
lerophonteis vel ſtillam nectaris adde
ntibus, & dociles reddas Aganippidos undas:
ialis ut meritos Superis effundat honores.
r Francigenas Aquitania nobilis oras
medonta timet, fuſam de ſtirpe Typhoëi
ɜeniem, Celtis pariter, mundòque tremendùm
ɔmito Mavorte virum. Pavet Iſmarus arma
ladi Ligeris; queis crebriùs obruit agros
hori, & Odryſiam romphæâ meſſuit hydram.
ɜerâ de ſtirpe equidem deducit avitum,
ımque à ſolio nomen, longámque recenſet
ris ſeriem Majorum at criminis auſu
ıibus eſt major, nulli ceſſurus iniqui

Ordine, nec primum patiens, nec ferre ſecundum.
Mole gygantea Princeps ſupereminet omnes,
Horridus; elato ſe jactat vertice faſtu,
Turgidus, appreſſo, quà fertur, compita greſſu,
Degravat, atque truci vultu, ſempérque minaci,
Porphyrion cilio, ſummos exſternat, & imos,
Deſpectátque omnes. Tam vaſto corpore vires
Stant pariles, Genitum Alcmenâ forraſſe putares
Amphytrioniadem, niſi Vaſcona terra dediſſet.
Quid memorem ingluviem ventris, rabidámque vorandi
Eſuriem, ac nullo ſaturandum ſigmate Pardum,
Aſtydamam miratur Arar, verúmque Phagonem,
Ac Promachum Amathiæ probrum, Bitiamque bibonem,
Tantum quippe cibi demergit in illa gurges.
Paſcuus, atque vorago dapum, Bromiique barathrum;
Quantum bis quatuor, vel lautæ fercula menſæ
Exſatiare viros valeant. Hunc ferre Garumna
Timocreonta poteſt. At ſævas Principis iras
Quis perferre queat? Nemo eſt immanior illo
Celtarum, nemo ad luctas animóque, manúque
Promptior Ajacem, ceu magnum Agamemnona Scaldis,
Æacidémque putat, vel Grajûm Parthenopeum;
Quem nunquam poſſit Bitho, Spartacus, atque Bachius,
Quamvis roborea certent, proſternere dextrâ,
Vix indicta patet rivalis arena Gradivi:
Primus inire manus, robúrque oſtendere primus
Herculeum, primus laudem, palmámque referre.
Si verò arma foris deſunt, Martiſque theatra:
Lymphatus Princeps per bella domeſtica præceps
Fertur, & invitos trepidóſque ad barbara cives
Prælia cogit atrox, ſpectacula martia præbet,
Funera funeribus cumulans. O fœda Moſellæ
Barbaries, Ligeriſque probrum! Prô ſæve cruoris
Heluo, Theromedon, crudúſque in funera Sciron!
Non è liligera, ſed Biſtone proditus orâ,
Maſſagetúmque plagâ, cui ludum ſanguinis imbres,
Immanéſque neces faciunt Truculente Procuſtes,
Francigenûm, quò te veſana protervia ducit,
Indomitúſque furor? Quid, tunc cadavera ſævo
Proculces Atrêus faſtu? Quid? nomen honorum
Poſcis ab effuſo populorum ſanguine! Non hæc
Regna decent Celtas, humano pectore gentem,

Ha

ſæc labem Oeagriæ pariunt,quam cæde cruentum
nfamat ferrum; quam ſanguinis ignea flagrans
:orde ſitis, mundo reddit, Cælóque peroſos.
ſil magè dedecorat ſolùm, quàm ſæva tyrannis.
ıt non de ſtygiis redivivus Cinna caminis
ſic metam ponit ſceleri.Mens effera flecti
ſeſcia, per varios noxarum proruit auſus,
mpatiens legum.Sic Princeps fuſus in omne
:riminis opprobrium, per fanda, nefanda vagatur
axatis vitæ frenis; queîs magna Gradivi
loria non uno fœdata eſt nomine, famâ
ıiſpergente nefans.Nec ſolum purpura labem
nbibit; ac civis, melior nè Principe forſan
legeret, in pariles deſcendit criminis auſus,
xemplôque Ducis ſe tota Aquitania format.
lerumque ad Regum mores deſcendere plebes
ſolet, ac ſcelerum leges deducit in acta.
ſas ſolii, populique vident ſcia ſidera noxas:
t nondum iratis(quanta hæc clementia?) fulmen
ſubibus eliſum, librant in vaſta Monarchæ
lagitia, ac meritis plectunt contagia pœnis?
ſecdum Tænariæ ſurgunt in ſceptra miniſtræ
npia, & anguiferis plectunt tot crimina flagris?
epe equidem infernis ardent erumpere regnis.
ltrices ſcelerum Diræ, pravámque laborant
angere cervicem. Quid enim niſi pœna ſceleſtos
ıre manet Themidos? Sed Numen Erinnyes attas
:rre vetat dextras,Erebique repellit alumnas,
on ſceptri merito, at miſerentis ſigna daturus
:theris, in vaſtum ſuſpendens tela piâclum.
terea magis atque magis jam mollior Abron,
ancorúmque Straro, per crimina noxia regno
oruit, ac omnem Superûm, Latiíque ſuperbè
gem aſpernatur. Scelerum commercia ſerpunt
r fora, per vicos, per compita, pérque Garumnæ
umina, & impunis ſcelerata licentia plaudit
ndique, nacta Ducem, delictorûmque patronum.
gemit evigilans ad tanta piacula myſtes
:lticus, ingenuâ profuſus teſte doloris
crymâ, & unanimo rogat,obſecrat aſtra precatu:
Rhodano ſatagant maleſuadum avertere ſceptrum.
os inter Præſul, verum de nomine Nardi

Omen habens, Virtutis odor, morúmque Magiſter
Inclytus, atque ſophus Scaldis; cui plurima flagtant
Vota, teducendo Romana ad caſtra Typhoeo.
Eſt amor, eſt zeli genuina propago, ſalutis
Cura Monarcharum, ac populi, Non culmen honoris
Mitratos ornat myſtes; ſed devia Cælo
Pectora, ad æthereum virtute reducere callem,
Paſtoıale pedum decorat, vitramque bicornem.
Atque hæc zelotem Bernardum gloria adornat,
Nec cadit in vacuas vigilantior infula curas.
Quippe ubi ſiſtendi properantem ad Tartara Celtam
Omnis ſpes humana deeſt: clementia Cœli
A Phlegetonteis, ruiturum Ægæona, regnis
Eripit, ac Superis teddit, legíque Quirinæ
Pet ſuavem, fortémque à Clara Valle Suadam,
Forſitan Auſoniam legali jure tiaram,
Atque vices CHRISTI, terræque capeſſit habenas
Ter mitratus apex In-nempe nocentius alter,
Regnantûm ſublime caput Vix præſidet urbi,
Et vigil Oenotriis ſeptem de collibus orbi
Proſpicit, atque ſibi commiſſus parcit ovile:
En novus Antiſtes mundi, morúmque Magiſter
Erigit in ſummi Myſtæ ſe jura, latino
Unus de Procerum cenſu; cui fama Leonis
Nobile ſtemma dedit. Ne verò fortè fidelis
Chriſtiadûm cætus dubiis affectibus erret
De vero Patrum Patet, quem præferre laborat:
Utitur ingenio fraudis, populíque juvante
Murmure. & obrizo corruptis civibus, atque
Auxilio Summatum Anacleris nomina ſumit,
Argolicas adeat cum techna Siſyphus oras.
At jam (proh orbis probrum?) non ulla Phrynondam
Excludit regio. Dolus omnes occupat urbes.
Dum gemino morum caput orbis vertice plaudit:
Exoritur Latiis abolendum chiſma theatris,
Myſtéſque adverſis exercet prælia ſenſis,
Seditioque fremit. Partes veri illi tuetur
Præſulis: hic defert Anacleto prima tiaræ
Munera, & auſpiciis lectum melioribus, orbi
Prædicat, ambiguúmque facit; quem mundus adoret,
Quémque ſibi Petri jam poſthuma vendicet ara.
Hoc in Dardaniis veri, falſique per orbem

Bajula fama ſatur rumore,Quirina relinquit
Pergama,perque alias ferrur pernicibus alis,
Diſſidio comirante, plagas, Sed quod dea ſemper
Turbida clima petit? Primùm manifeſta per oras
Liligerûm volitans, ſacris, paritérque profanis,
Auribus acta canit Latii; ſermone Garumnam
Replet, & in varium deducit Vaſcona ſenſum,
Hæc quoque fama ruens in Claras præpere pennâ
Valles, ſcitatur : quæſtet ſententia Nardo:
Quem putet è gemino, quem legit Roma, Magiſtro,
Jure ſubire vices CHRISTI? Vix buccina famæ
Perſtrepit, & claris reflexâ voce reſultat
Vallibus, ac Latiæ recinit ſacra prælia terræ:
Melleus Antiſtes veraci Numine plenus,
Fallacíſque ſtrophæ nunquam non hoſtis,in æquas
Flammarur confeſtim iras, animóque volutat;
Qui regno Ligeris maleſvadæ murmura famæ
Protinus exturbet. Quare de munere vitæ
Solvitut in voces; Romæ mala nuntia Celtis
Pandit; verſutas Anacleti nuntiat artes,
In Fidei opprobrium cuſas.Sic Gallicus ordo
Bernardi partes ſequitur, pſeudóque magiſtrum
Juſtis perſequitur diris; exterminat orbe
Commentum famæ; veræ ſubjecta tiaræ
Pectora ſubmittit; Patrem ore, animóque veretur,
Lectum à purpurea ſacro de more corona.
Dum myſtæ, populóque gravis confinia regni
Fama fugit, nunquam Rhodani bibitura paludes
Amplius,& Ligeris:fugientem ferreus ille
Celtarum Phalaris revocat. Cui crimen amori eſt,
Diſcordéſque placent motus, huîc pronior uſus
Deteriora ſequi. Quare ut diſſenſio regni
Inſumat fines, Anacleti jura ruetur
Jure ſuo Sciron,ac Patrem deſtinat orbi,
Sed cùm non pronos in perfida ſenſa bicornes
Obſervat myſtes; furiali percitus œſtro,
Cêu leo Marmaricus fremit,aut Gangetica tigris,
Atque reluctantes vitato munere Patres,
Extorres Arari, peregrinas viſere terras
Præcipit, arbitrióque novos, pravíſque faventes
Partibus, in viduas mandat conſurgere mitras,
Condecorátque ſcelus. Solium per criminis auſus

Prociduum, fœdas myſtarum diligit aras.
Hæc ubi ſummus apex, Virtutum cultor, & æquî
Accipit à fama: non fulmen protinus altâ
Sede vibrat noxamque ferit; ſed dulcia mittit
Nuntia more Patris. Clementia nempe Quirino
Jugiter aſſiſtit lateri, veniæque paratum
Oſtendit gremium. Sed quid ſuprema poteſtas
Lenior in pœnas? Veſtitum murice legat
Gaufredum, Auſoniæ pollentem robore linguæ
Centaurúmque jubet Latiali reddere legi.
Nè verò in dubiam recidant hæc munera ſortem
Auxiliatricem Bernardum pôrgere dextram
Sancit; quò ſe Diomedes illico ſignis
Chriſtiadûm referat. Jubet inſuper alta poteſtas
Derivata aſtris: mitratum culmen honoris
Patribus ejectis reddat, magnúmque gerentem
Sceptra, vicéſque DEI, ſubmiſſo vertice pronus
Agnoſcat, recoletque Gyges: nè tela Quirini
Ætheris, ac juſtas patiatur Numinis iras.
Hæc ſummi terræ Patris, ſacrique Monarchæ
Imperia, acturum ſequitur pro munere, cocco
Spectandum lumen. Quò verò ſaxea frangat
Pectora Sauromatæ, mitrâ lituôque decorum,
Sed Virtute magis, Bernardum melle fluentem
Eloquii in ſocios [illegible] jubet ire labores.
Sed labor omnis abit vacuas diſperſus in auras.
Nil Latiis vox miſta favis, nîl proficit oris
Fulminei in crimen ſermo; qui pectora poſſet
Frangere Spartano, Pariôque exciſa ſepulchro.
Annoſam citiùs concuſſo ſtipite quercum
Æolii evellent fratres; quàm neſcia flecti
Mens Rhœci valeat primâ ſtatione levari.
Nulla movere poteſt ſcelus intractabile dextra.
Omnia deludit veſana ſuperbia ſceptri,
Ipſa ſibi lex, ac ratio. Sic Cinna Garumnæ
Purpureos ſpernit monitus, ſacrôque fluentem
Melle, hymnóque virum, faſtu, multóque cavillo
Excipit in probrum; divina, humanáque ridet
Omnia, contemptor Superûm nulliſque movetur
Verborum illecebris, nec forti momine rerum
Mollitur rupes. Quod duro pectore ſanxit,
Proſequitur votis, ſtatuens ſupremum Anacleta

Chriſticolûm Patrem; cui ſoli prima poteſtas
Congruat in terris, ac veri ſceptra Tonantis.
Cùm videt in ſterilem mandari ſemen arenam,
Omniaque in nihilum verti, quæ Suada miniſtrat
Romula; divino ſe totum concitat æſtu
Claræ Vallis apis. Jam ſacrum colligit œſtrum,
Munerèque abjecto Svadæ ad robuſta recurrit
Thaumata; queîs tumidum proſternant ſidera faſtum,
Ac Polyphemum Ataris, propriâ ſe lege regentem
Submittat rectæ Fidei, vetôque Tonanti
Subjiciat ſceleſtum monſtrum. Sic flammeus igne
Æthereo myſtes, ad ſacras Numinis ædes
Accelerante gradu rapitur, factôque litantis
Munere, ter ſanctæ defert libamina dextræ
Ad poſtes templi, cœleſtis robore panis
Plùs quàm Lernæam domiturus Præſul echidnam,
Jam toto igneſcit vultu flagrantis ab ore
Sacra favilla volat; micat acri lumine flamma,
Et geſtu, facièque minax, non ſupplice cultu
Appropiat Cœo Ligeris, nec mellea linguæ
Dona labris fundit; ſed miro fulminat ore
Entheus, atque Duci ventoſò talia fatur.
Hactenus Auſonii te mulſit gratia Patris,
Ac monuère preces, Fidei te ducere recto
Calle adnitentes. An non perſæpe rogatu
Nomine Chriſtiâdum, tibi ſupplex accidit ordo
Myſtarum Scaldis: quò ſævi pectoris auſus
Ac tumidam ponas mentem? Quid? tûne Quirinam
Poſthabeas ſedem; quæ juſſu Numinis orbem
Dirigit, & cujus veſtigia Cæſar adorat,
Totúſque Oenotriam mundus ſe ſternit ad aram?
Prô ſcelus? ante Patrem delectum jure, probante
Æthere, deſpectas? Pſeudo tibi numina fingis,
Opprobriúmque facis Superis. Sed cernit ab alto
Regnantûm faſtus, aſpernantéſque rumores
Ultrix ira DEI. Spernentem ſidera ſpernent,
Tænario comitante probro; ni ferrea ponas
Pectora, & Auſonium verbis fateare Monarcham,
Sceptra, vicéſque Dei, Cælorum jure, tenentem.
Si non æqua Patri Latio, nobiſque videtur
Danda fides, ſacraſque lubet contemnere leges;
En ſervo tumidâ rejectos lege, ſupremus

Con-

Conſequitur mundi Dominus, verúſque Theander
Virginis ipſe ſatus. Tibi ſupplex advenit orbis.
Conditor, atque Caput Regum, ſcelerúmque ſeverus
Arbiter, à ſolio ſpretus. Jam ſcito, tuorum,
Atque tui Quæſitor adeſt; cui cernua vultu
Sidera ſternuntur; quem terra, Acherónque tremiſcit;
Cujus ad imperium ſubmittunt ſceptra Monarchæ.
Ille DEUS niveo velatus farre, ſalutem
Porrigit aut pœnam, Jam quidvis delige Princeps.
Aut tibi propitium Numen, ſi ſenſa retractas;
Aut Phlegetonteas, ſi perſtas crimine, pœnas.
Vix ea dicta dedit Præſul ceu nube ſolutum
Fulmen, & attonito ſimilis riget; omnibus horret
Artubus; irriguus decurrit corpore ſudor;
Pallor in ora cadit, membriſque timore ſolutis,
Proruit in vaſtam, tellure tremente, ruinam
Mole giganteâ Princeps. Non ardua Pinus
Sic ferro ſucciſa cadit: non vertice pulſans
Sidera Cupreſſus Boreali turbine fracta,
Porrigit in latum ſic membra virentia ſaltum:
Ut ruit in trepidam declivi pondere terram
Ambitione gravis Princeps. Præcelſa ruinam
Majorem faciunt, Ubi molem Typho ſupinat;
Illico turba volat famulantûm, immania dextris
Membra levans, geminóque facit conſiſtere fulcro
Enceladi corpus. Sed plantis carnea moles
Inſiſtit titubans: rurſum ſe circinat ingens
Compages artûm, & pleno ruit impete, vultum
Telluri immergens, omnéſque exporrigit artus
Exanimi ſimilis, media ceu morte nataret.
Hoc eſt prodigium vitæ, mortíſque ſupremi
Arbitri, & in niveo concluſi Numinis orbe,
Dum jacet in vaſta Ligeris Polyphemus arena;
Interea Bernardus adeſt, & calce verendo
Proſtratum tangit, mandatque attollere corpus
Pergrave flagitiis. Vix quaſſos erigit artus,
Suſtentatque ægre molem; mellifluus ore
Præcipit antiſtes: Cæli ſancita capeſſat,
Ac Latio morem gerat, ejectóſque reponat
Sedibus emeritis Patres, & ſacra Quiritum
Oenotriæ, ut par eſt, confeſtim jura ſequatur.
Utque ſibi veniam Superûm, Romæque favores

Japetus

Japetus exoret, Metanœæ munera ſuadet,
Curriculúmque jubet meliori tramite vitæ
Currere, calcatis vitiorum moribus, atque
Non uno noxas lacrymarum abolere fluento.
Hæc Claræ Vallis Præſul, Virtute Theandri
Maſſagetæ Ligeris. Sed quid ſibi redditus heros?
Attonuêre Ducem, partim ſub imagine farris
Velatum Numen; partim facundia Myſtæ
Ignea; quæ duram mollivit pectore rupem.
Quare depoſitâ rabie, faſtúque reponit
Paucula, & officii non immemor, omnia ſpondet
Se revocaturum, tumido quæ ſparſerat ore,
Quæque jubent Latiæ ſanctiſſima jura tiaræ,
Facturum ſe ſe recipit; ne ſumma poteſtas
Terræ, fulmineis plectat tot crimina telis.
Hìc equidem dubites, plúſne imperterrita fandi
Copia Bernardi, vel Principis antè ſuperbi
Demiſſæ mentis ſtudium, jàm laudis honoræ
Obtineat mundo. Sed primas inclyta Virtus
Jure ferat partes. Dos quippe eſt clara virorum
Non ullos ſolii faſtus, iráſque pavere
Therodamantes; quin Cœli juſſa faceſſant
Impigrè, & inſanos exponant Regibus auſus.
Ignorat vanos circum pallatia fumos
Vendere juris amor, palpúmque obtrudere neſcit
Legum æternarum cultor, Superûmque miniſter.
Exuat imbelles heroo corde timores;
Qui ſibi commiſſo deportat munere, Cæli
Nuntia, & Oebalium ſcelerato in Principe coccum,
Centonémque habeat pariter. Sic juſſa Tonantis
Bernardus ſequitur, nullo formidinis unquam
Percitus opprobrio, ſoliique errata refringit
Acriùs, ùt par eſt. Sed nec præconia famæ
Effugiunt Araris ſceptrum; quod nuntia Romæ
Accepit placidè. Jam Princeps alter ab illo eſt,
Qui nuper fuerat, blando manſuetior agno,
Conſiliúmque capit melioris caſtra ſequendi
Vitæ, ac Romuleis ſtatuit ſe reddere ſacris.
Unde ſibi ante oculos mentis vaſtiſſima ponit
Crimina; queîs Superûm violavit jura, Deíque
Juſtam deriſit Nemeſim, noxamque Garumnæ
Attulit, ac Latio Capiti, Themidíque Quiritûm

Oppro-

Opprobrii induxit labem. Dum corde volutat
Horribiles ſceletum facies, oppreſſa pudoris
Jura, fidem ſtratam regni, fraudéſque Sinonis;
Atque mali portenta videt; quæ ferre recuſat
Et Cœlum, & tellus; meritas de crimine pœnas
Sumere decernit; Superûm quò mitior ira
Surgat, & ultricem ſuſpendant aſtra furorem.
Quare ad mirificum Princeps accingere ſe ſe
Supplicii exemplar. Jam lautos ſpargere cenſus
In terræ gremium; jam tinctum ſanguine coccum
Ponere; mortiferum lateris diſcingere fulmen;
Æriſona auratis dimittere cingula bullis,
Abjicere obrizum chlamydis, jamque æris acervos
Largiùs in tenuem Cleobis diffundere ſortem.
Ac ſic nudus opum tanto de Principe Codrus,
Pauperiórque Iro, viduatum murice corpus
In rigidum mittit, pœnarum lege, capiſtrum;
Suppliciiſque ſalubre genus. Sed quale? quod horror
Penè referre vetat. Nam clarus ſtirpe Dynaſtes
Excoctum Æoliis terno à Cyclope caminis,
Atque minùs cultum nudo thoraca cooptat
Pectori; inornatâ caput amplum caſſide ſtringit;
Incingit vaſtum Cilicum velamine corpus,
Expungens ſtimulo crimen, chalybiſque rigore,
Vindex ipſe ſui, ſceleratos implicat artus.
Sicque catenato conſtrictus corpora ferro,
Ac ſuperinjectâ vili de ſorte lacernâ,
Orbatúſque ipsâ, quæ plantas firmet, alutâ;
Illico ad Auſonii ſeſe conferre tribunal
Præſulis, atque reum maleſidæ ſiſtere vitæ.
Obvia procedit venienti Gratia Cæli,
Continuò facili calcantem crimina Celtam
Exceptura ſinu. Nulli ſe mite Chariſma
Subtrahit aſtrorum; quando Metanœa perorat
Pro venia ſceleium, lacrymiſque emollit Olympum,
Atque ità placatum reddit ſibi Typho Tonantem;
Adraſtea licèt fortaſſe ſeveriùs acta
Exigat; ut Latiæ confirmet jura ſtateræ.
Forſan divini ter magnus Paſtor ovilis,
Concilium Rhemis celebrat, Patrúmque ſenatum
In te turbata Fidei, ac jam penè cadente
Francigenum pietate, regit, motúſque Garumnæ,

Ac ſectas inhibere ſtudet; queîs cauſa, capútque
Seditioſus erat Princeps. Dum ſumma poteſtas
Dirigit arbitrio cœtum: ſe ferrea moles
Principis, in medio Patrum ſpectabilis orbe
Exhibet, atque ſacrum ſe projicit ante tribunal
Auſonii Capitis; dejecto lumine ſupplex
Uberrim fundit lacrymas, flammáque pudoris
Suffuſo vultu, ſe multi criminis eſſe
Authorem agnoſcit. Nec fucus corda peterrat
Principis ingenui. Veniam depoſcit atrocis
Flagitii, ac diro, meritóque programmate ſolvi,
Nox que efflictim rogitat, ſpondétque piâclis
Jure imponendas promptum eſſe exſolvere pœnas.
At cùm nulla foret præſenti [illegible]otio Rhœci
Transformati adeò, delictóque magna pianeis;
Mole giganteâ, ferióque immanè ſtrepente
Territus Oenotriæ Princeps, Patrúmque corona
Sciſtatur: quod ei nomen? quæ patria? quove
Climate jam veniat? Submiſſo poplite ſtratus
Liliger, ac lacrymis perfuſus, talia fatur,
Ille ego ſum Princeps immenſi criminis author,
Et tot ſparſorum per Celtica regna malorum.
Ille ego propudium Ligeris, qui ſacra profanis
Miſcui, & in Latiam tot jeci probra tiaram.
Hæc ubi veraci gemitu, planctûque profudit
Rector Aremoricæ: librato ſumma poteſtas
Fulmine percuſſit facinus; quod jure vibrari
Congruit in noxam. Romanæ quandoque ſtateram
Jura ſevera decent. Hinc ſacro percitus œſtro
Dardaniæ, mundíque Pater, delicta Typhoëo
Explicat, atque neces tot, tantorúmque virorum
Ante oculos ponit; veſanos objicit auſus,
Ac ſtratum pietatis opus, Themidémque, Fidémque,
Et longam ſeriem ſcelerum, populíque ruinam
Eloquio ſpirante DEUM. Sic major in altum
Illatebrat ſeſe Metanœæ gloria pectus.
Ut verò meritas pro tanto crimine pœnas
Dependat Princeps: Solymæas illicet oras,
Tergeminum diadema jubet pro juris, adire
Ordine, quo gaudet, regníque accedere myſtem,
A mitra, lituóque gravem; cui facta poteſtas
A ſolio eſt Latii, programate ſolvere diro

Tot

Tot malè projectos in jura Quirina cavillos.
Vix hæc in mæſtum data ſunt decreta Monarcham:
Ille gerit morem abſque mora, Romæque tiaram
Poplite lunato venerans, ad diſſita regno
Littora, cum ſocia Metanœa præpere fertur
In ſancita gradu. Ter fauſto tramite perge,
Quò te Romuleæ transmittunt jura ſtateræ;
Nam certa à Solymis venit indulgentia terris.
Interea Phlegeton truculentis infremit iris
Ereptam Diti prædam, ac molitur ademptum
Reddere Tænariis, jam Cæli Ægæona,) ſceptris,
Quare ubi Dictynnæ ſedes, ac ſæva ferarum
Teſqua petit Princeps: varias imitantia formas
Monſtra Erebi ſumunt, Sylveſtria numina Fauni.
Cornigero præeunte deo, terrere minanti
Fronte Ducem Ligeris, magnûmque reflectere greſſui.
Ad patrias urgent ædes, noxáſque priores.
At Dux Arcadium deſpectat lumine Pana,
Capripedéſque fugat ſigno meliore choraules,
Progrediens, quo vota citant. Sed Tartara callem
Cœptum inhibere ſtudent. Hinc mittunt ungue valentem
Lumine terrificum, ac torvâ cervice minantem
Sylvarum dominum; qui perfremat ore cruento,
Ac vetet in ſacras arces properare Sionis
Inde Hircana tigris furibundo concita greſſu
Irruit in Celtam. Jam prædo ſanguine gaudens
Obvius exacuit rictum, totamque luporum
Exercet rabiem, flammantia lumina torquens.
Huc quoque præcelſis ſtabulantes montibus urſi
Fulmineo ſe dente ferunt, famantque furores
Naribus, atque ſtrepunt. Sed Averno fortior heros
Inclytus, enerves ridet, ſpernitque labores.
Tænari, & impavidus bene cœpto tramite pergit.
Nil Erebus, ſolum Numen, criménque timenti
Officit. A ſupero firmatus robore, nullâ,
Quæ ſe cunque ferat Cocyto, frangitur irâ
Dum formidandos aliis, ſuperâſſe videtur
Terrificos nemorum tractus, & aprica peterrat
Jugera camporum: tempeſtas turbida cœlum
Contrahit, horrificis totus micat ignibus æther.
Fulmineæque ruunt furiæ, dextrâque, ſiniſtraque
Antrorſum, retrorſum, Arctoæ grandinis iræ

Incum-

ncumbunt glomerante Noto, cælúmque, ſolúmque
Cimmerio induitur peplo, tetroque viator
Noctis inumbratur probro. Sed mente ſerenâ
:xcipit æthereas melior jam Liliger iras.
i pax eſt animo, non bella externa timentur.
upiter aëreus non terret pergama mentis.
\t ſic devicto nemorum, cælique furore,
\d juſſas gradirur felici tramite terras.
ámque tenet ſolymas generoſis paſſibus oras.
n veniam ſcelerum faciles; quêis atrha ſaluris
Humano generi, à vero eſt tranſmiſſa Theandro.
Nec mora: mitrati reveretur culmen honoris.
\c Latii mandata Patris, facundior ipſo
Neſtore depromit. Sed nè proſcriptio dira
\uſoniæ ſactis, ſit planus callis Averni:
oplite curvato ſupplex, programmate ſolvi
lagitat, ac reddi Latiali poſtulat aræ.
r quid ad hæc Solymæ myſtes? Quod munera veri
ræſulis expoſcunt. Longis erroribus actum
Officio ſequitur, vultúque, ſinúque benignè
ccipit, auditæque Ducis delicta fatentis
ngenuas inter lacrymas, ignoſcere culpæ,
olveréque impoſito lugentia crimina nexu.
:d Princeps ſibi durus, & implacabilis, orat
olis inaceeſſam radiis, de rupe cavatam
oncedi latebram; quæ cæco detur hiatu
nmanem ſcelerum ſeriem, noxámque piare.
Hc myſta in votum facilis, manantia guttis
rupea tecta favet, nativo pumice ſtructa,
: levibus tophis, placitum quêis degeret ævum
uerétque nefas. Vix triſte horrentibus antrum
ſtendit ſcopulis Præſul: Metanœa clientem
ucere ad exeſos naturæ dente penates,
:que jubet tacitis ſua prodere crimina ſaxis,
: multo cautes gemitu, valléſque ferire;
uæ reddans Superis pergratos voce reflexâ
œrentis ſceptri planctus. Hac rube beatus.
s geminis, annum ſi demas, vivere luſtris
ſe ſui Rector; vigiles deducere noctes,
uſterus, rigidúſque ſibi, proſcindere tergum
rbere ferrato, multo emanante cruore.
mque vetus deflere nefas, lacrymíſque movere

Sidera &. æthera repetitis planctibus oras
Implere aſſiduè, Superóſque in vota ciere.
Hic duram tolerare famem, lautáſque negare
Strictâ lege dapes, ventrique indicere bellum,
Ac tenui victu ſtomachi frenare latratum,
Ingluviem plectens. Sed quæ jam pabula Princeps?
Atra Ceres præbere epulas, ac mucida panis
Fruſtula; queîs gelidis de rupibus addita addita rorans
Frigida, cum lacrymis jejunia plurima miſcet.
At Cæli ambroſiam mittunt, multóque favoris
Nectare jejunum recreant, mentique propinant
Gaudia, & abſtemios paſcunt dulcedine ſenſus,
Impinguántque animum. Quàm verò charus Olympi
Civibus evadat, jam verus Liliger, atras
Detergens ſcelerum maculas: permira loquuntur
Thaumata; queîs toti Princeps inclaruit orbi.
Nam poſitâ feritate feræ, quæ Caſpia terrent
Luſtra, vel Armeniæ montes, ſubmittere colla
Sacratis Pedibus, peramicaque figere plantis
Baſia, & æthereo ſe pronæ ſubdere ſervo.
Ipſi adeò attoniti ſquamis crepitantibus hydri,
Lernæúmque genus, Cæli portenta vereri,
Abjectáque oris ſanie, de Gorgonis atro
Transfuſâ gremio, veſtigia lambere ſancti
Principis, ac illi laudes per ſibila ferre.
Quem Superùm veneratur honos, hunc jure verentur
Omnia. Virtutis decus omnis mundus honorat.
Atque hoc prodigium, quod ſæcula rata tulére,
Numinis alta dedit Bonitas, niveóque ſub orbe
Velatum Deitatis opus; quod corda ferarum
Æmula, in humanos novit convertere mores.
Hic DEUS auguſtos Ligeri ſpectante, triumphos
De ſolii feritate tulit, rabiémque leonis
Perdomuit dius, Cælis plaudentibus, Agnus.
Vix etenim venit, vix vidit, vicit iniquum
Enceladi ſceptrum, ſtravitque Mimante profuſum
Principem, & in famulam fera miſit pectora formam.
Magne DEUS, tectúmque dapis ſub imagine Numen!
Sit tibi Liligeris, ſit noſtris maxima terris
Gloria; cui faciles volumus ſubmittere mentes,
Atque tuæ ſemper conformes vivere legi

CA-

CAIN

Truculentus parricida ABELIS.

Genes. 4.

PRimus omnium fraternam conſcivit necem Cainus. Fortè ad Abelis victimas, & omni victimâ præſtantiorem animi religionem, divinus ex alto favor oculos advertit, ſuper immolata flammam de cælo jaculando. Hæc divini favoris in Abelem inclinantis nota flammea, cùm haud obveniret Caino, deteriora Superis obtrudenti; in fraternæ felicitatis invidiam eſt prolapſus, inſuper habitis DEI hortamentis: paribus officiis, & VirtuteNuminis gratiam demerere tur. CædemGermani ex livore conceptam, ut certiùs executioni daret, ſceleri prætexens amicitiam, Abelem in agros prolectat, ibique poſt ultro, citróque jactatos ſermones, elatum altiùs, quod manû gerebat, ruris inſtrumentum, in fratrem validè demittit, ac iteratis ictibus immaniter eum contrucidat. Ejus ſanguinem largiùs emanantem, & tacito clamore ultricia ſidera ferientem, excipit tellus: innoxium verò Abelis ſpiritum, destinata longæ quieti piorum manium ſedes amplectitur.

Livorem, fatale genus, virtutis honoræ.
Obliquum ſemper comitem; torvoque tuentem
Lumine rivalem; quam mittunt ſidera ſortem:
Livorem hunc inquam, quem mater iniqua maligno;
Tabificoque ſinu effudit, ſibi noxia partu
Vipera, Muſa canit Non ſe Permiſſidos undis;

Atque caballino Pimpleis fonte lavabit;
Verùm in ſanguineum demerget labra fluentum;
Quod primus frater germano corde citavit,
Virgineam inceſtans cognato ſanguine terram.
Hunc noſtra inſontem dum cantat Muſa cruorem:
Ut fluidis valeat numeris depromere primæ
Virtutis ſpecimen, ſacróque efferveat æſtu:
Purpureo, calidóque ſuam ardet tingere pennam
Flumine; quò prono decurrant carmina rivo.
Primus ut innocuæ matris telluris alumnus,
Atque pater generis noſtri, deluſus ab æſtu
Phyllidos, in vetitas animavit guttura fruges,
Ac uno ſolùm malo, mala plurima mundo
Intulit, & vivam tumulavit funere ſortem!
Prô! quàm res miſeræ totam circumdare terram,
Atque infauſtorum ſeries, cumulúſque malorum
Obruere afflictam tellurem. Quid quod Averni
Sedibus innumerum vitiorum protulit agmen,
Ac variæ cladis violenta examina ſpargit
Umbrarum dominus, ſubjecto jura daturus
Mundo, crudelique genus mortale capiſtro,
In ſcelerum pœnam domiturus, ceu jubet ipſe
Arbiter æthereus Sed quid ſtygis ampla poteſtas?
Continuò ferale jubet percurrere lethum
Corruptam mundi faciem, legíque ſororum
Subdere, quod pravo deſcendet patre, diémque
Cernet, & anguſti ſpatium malè tranſiget ævi.
At nè unquam deſint fatali corpora falci;
Quam rigidis verſat manibus funeſta dearum
Atropos: irarum diſpergit ſemina vaſto,
Fœcundoque ſoli gremio, loliúmque maligni
Livoris mandat ſulcis, odiique profundit
Sementem, quò orbi vitiorum germina ſurgant,
Immitti quondam Libitinæ falce metenda.
Et verò horrentes noxarum creſcere ſentes,
Atque rubi ſceleris maledictâ ſurgere terrâ
Quam tribulis, dumíſque dedit Rhamnuſia, primo
Irritata malo. Sed nullam Rex Phlegerontis
Ampliùs appoſitam, quæ reddat fœnora, glebam
Pervidet, ac notum genii feritate Cainum;
Cui queat omnigenæ committere ſemina noxæ,
Nec Dis Tænarius ſterili mandavit arenæ

Semen-

Sementem ſcelerum; quæ multo prodiga fœtu
Luxurians, ſtygio congeſta tributa tyranno
Attulit, & mundo vitiorum oſtenta profudit.
Ac latè inprimis ventoſa ſuperbia frondes,
Fructûſque explicuit, queis paſci jugiter orci
Rector avet, ſtygiæque petunt hæc pabula turmæ.
Intumuit primi ſpecioſo nomine nati
Plùs nimio elatus thraſo; ceu non unus ab ortu
Sublimes animos gerit. At virtutibus orbus
Primævus naturæ ordo, nil laudis honoræ
Adfert, nec famæ nomen per ſæcula ducit.
Hoc turgente Cain deſpectans omnia faſtu,
Imperium patris matriſque capeſſere juſſa
Negligit, atque ſua duntaxat lege deinceps
Vivere decernit. Nec ſolùm patria ſpernit
Indomitus mandata ſatus; ſed neſcia flecti
Corda gerit Superis; Cælorum dogmata fœdè
Proterit, ac tenui ſuprêmum Numen honore
Devenerans, propriæ dicat omnia ſacra voluptæ.
Jam tum non uno dedit indice ſortis iniquæ
Omina, & ingenii dumos; quos tempus adultum
Diſſerat in luctum patris, generiſque ruinam.
Sæpe docet primo vernans in flore juventa,
Quis ſit majori fructus ſperandus in ævo,
Quæque mali feræ fruges. Dum Tænarus acri
Lumine fortè videt, perverſâ mente Cainum
In ſcelus omne rapi, pronoque per omnia ferri
Crimina naturæ ductu: ne pignora deſint,
Ac ſoboles numeroſa mali; connubia tædæ
In Phlegeronteis nuper ſuccenſa caminis
Lymphato jungit conſorti; quò foret æqua
Inter utrumque thori ratio, pârque ordo jugalis.
Invidiam deforme genus, ſed lumen Averni,
Perſephonêſque nurum, ſociali fœdere jungit
Eviadi, par nempe pari conjugere certus.
Prô! quæ monſtra videt perculſa timore Camæna,
Portentûmque Erebi; Lubet eminus atra tueri
Schemata, nè peſtem ſpectanti cominùs ægrum
Affricet oſtentum. Sed quæ ſpectacula dantur?
Pallenti eſt ſimilis buxo, turpíque colore
Oblita, & exeſis dea lurida, & horrida malis.
Solâ duntaxat cute pendet, & oſſibus hæret:

Ut ſpectare queas, Phœbo lucente, pereſa
Exta fame, ad laterum coſtas percurrere poſſis
Lumine, & exangues numero comprêndere fibras:
Nec diſpar vultu ſedet horror, & umbra mariti
Eviadis. Fædum Therſiten longiùs anteit
Informi formâ. Sed qualis imago videtur?
Plumbeus eſt illi color oris ſanguine caſſus,
Et macies toto diſcurrens corpore membra
Exedit, articulos auget, carnémque revellit
Oſſibus, ac tenuat jejunos corporis artus.
Hæc nunquam rectos in quemquam porrigit orbes
Luminis, at ſemper limis, hirquiſque tuetur,
Averſiſque oculis; ceu ſorrem ferre nequiret
Æmulam, & eventu rivali jure doleret,
Haud patiens rivale decus Par ſorte maritus.
Nam quoque in obliquum vigiles ſub fronte miniſtros
Abjicit, excelſum renuens ſpectare theatrum
Nominis, & fauſtum dextræ Rhamnuſis alumnum.
Hæc nunquam in placidum ſua laxat pectora riſum;
Ni dolor alterius jubeat fortaſſe cachinnos
Tollere, vel plauſus mæſtâ celebrare ruinà
Oppoſitæ partis. Quid quod nec lumina claudit
In dulcem, quamvis ſomno invitante, quietem;
At ſemper vigiles ſtant ante cubilia curæ,
Obtrudúntque animo fatis melioribus actum
Æmulum, & oblatâ ſpecie, quæ laudis honoræ
Pegmata præſentat, terretur livida ſemper
Bellua, & in vivam molitur funera famam.
Sors eadem Eviadem macerat. Quid? nominis alti
Immortale decus, quod Cæli deſtinat ordo
Germano, æqua mente ferat? Non perferet unquam.
Quare lenta imas exurit cura medullas,
Sollicitûſque dolor. Jam nocte, diéque moleſta
Corde Erycina furit, ſuadétque evertere ſcenam
Fratris, & everſo laudis, famæque theatro,
Surgere in aëreum, quo plaudit gloria, clivum.
Denique, quò paucis paritas utriûſque notetur:
Hæc mæſta eſt lætis, eſt anxius ille ſecundis.
Hæc virus coquit in fibris; hunc livida tabes
Conficit: illa ciet gemitus; ſuſpiria ducit
Ille: rigat laxis oculorum fontibus illa
Malas, atque ſinum; lacrymarum flumine manat

Ille, à conſpicua declinans lumina ſorte.
Hæc armata nigro corrodit dente liguſtra
Æmuli; hic hoſtilem plenis haurire culullis
Sanguinem, & adverſam vult morſu frangere laudem.
Nunquam non livor rivalis funera quærit.
Nobile par equidem, cui non Lucina miniſtrat;
Sed noctis veniunt in ſacra marita ſorores,
Ipſáque Perſephone. Pro! qualia pignora fundent?
Nec diſpar vitio patris, matríſque pudendæ
Indole procedit ſoboles. Mirabile viſu
Monſtrum, portentum mundi, pérque omnia patrem,
Ac matrem referens (non horres Muſa? trementem
Editur in lucem. Sed quòd jam fuſus in auras
Nomen habet partus? Quod non abludit ab ipſo
Naturæ genio. Cui luſtrica nomina præbet
Ipſe Erebi patruus, propriáque ab ſtirpe vocari
Præcipit, ac fœdo livoris nomine ſignat.
Hic ſeret innumeros per ſæcula poſtera natos,
Progeniémque feret, ſtygio quæ grata Tonanti
Accidet, & toto fœcunda vagabitur orbe,
Sexcentos terris, Erebóque datura nepotes.
Invidia eſt ſemper genitrix fœcunda malorum.
Vix ſtygis oſtentum vitales conſpicit auras:
Jam nigros acuit dentes, nativáque ſpargit
Toxica, & omnigenis Virtutum regna laborat
Expugnare armis. Livoris crimen iniquum
Non patitur mundo magnas exſurgere laudes.
Atque hic natorum primus, quem fudit in orbem
Eviades, juſtum ſequitur truculentus Abelem,
Ac patri eſt author, germanum funere tollat
Illico, & inviſum bibat æquo jure cruorem;
Or caſſus proprio, cognato fulgeat oſtro.
A virtute ſibi vitium deſumit amictus.
Sed quo Virtutum germanus ſchemate plaudit?
Eſt equidem Adamides (ſic claro à nomine Patris
Jure vocandus erit) ſi cenſes temporis ævum,
Ordine naturæ minor; at Virtutis honore
Longiùs infamem non uno crimine fratrem
Anteit, ac morum pulchrâ gravitate ſuperſtat
Eviadi, & longo poſt ſe linit intervallo.
Nulla hunc aſperitas animi, ſævûmque rigoris
Infamat cilium; ſed corde, ac ore ſerena

Temperies errat. Cæli hunc ſpectare frequenter
Non circa illecebras. Nam vultu mira triumphat
Gratia; ridentes nunquam non explicat orbes
Luminum, & ingenuo vel bruta irretit amore.
Delicium Charitum cor, amori quo mitius orbis
Nil habet, aut habuit. Patrem, matrémque veretur
Officio, quod jura petunt: mandata fidelis
Accipit, ac promptus genitorum juſſa faceſſit.
Ipſum adeò immanem, ſcopulos in corde gerentem
Obſequio Eviadem ſequitur; quem munere honoris
Prævenit, haud fratris, ſed vernæ munia præſtans.
Officioſus amor viliſſima quæque miniſtrat.
Verum comprimis cæli, terræque Monarcham
Eximiâ pietate colit Virtutis alumnus
Impiger, ac leges, quas humanæ inſita menti
Dictat agendorum ratio, perſolvit ad unguem,
Semper directo Virtutum tramite currens.
Felix qui ſequitur pietatis caſtra, Deique
Jugiter obſequitur legi. Sic jura Tonantis,
Ad Superûm Adamides decreta fideliter audit.
Hinc quoties Meritos aris mactaret honores
Ipſe Dei myſtes, ac victima; ſemper opimam
Præſentat mandram. Si ſternit colla juvenci,
Aut è ſacrifico delectas more bidentes
Exhibeat Cælis; nunquam non optima terræ
Offert æthereis, quæ donant omnia, dextris.
Grati animi genius non tam re munera penſat;
Quam veri affectûs vicibus, quæ ſpectat Olympus.
At contra Eviades exili ſidera cultu,
Ac tenui recolit, ceu Numen nôſſe pigeret;
Cui plaſma immenſas non uno nomine laudes,
Atque immortales debet pro munere grates
Reddere naturæ ſcito. Sed mente protervis
Excidit innumeri quantumvis gratia facti.
Oblitus meriti, non poſthac dona meretur.
Nec quidquam ingrato pejus fera terra profundit.
Hoc ſcelus Eviadem tangit. Dum quippe recepto
Ordine, votivas pecudes deferre juberent
Naturæ ſancita DEO: viliſſima quæque,
Ac macie confecta dicat, meliora reſervans
In proprios uſus, genio indulturus herili,
Nunquam non curans adipatæ fercula menſæ.

os nimiùm oppoſitos cultu tam diſpare mores,
iſceretúſque animi ſenſus, diſcreta ſequuntur
æmia Cælorum. Themidos ſic flagitat ordo.
ſpondet meritis ſupremi juſta Tonantis
extera, & in donis mentem non munera penſans,
iunificas animi nunquam non reſpicit arrhas.
uod Cælo obtrudit mens cultu Numinis ægra,
ivitáque offert dextrâ, nec lumine primo
ignantur Superi. Pœnæ non præmia dantur
fuſis auri cumulis; quæ nullus inaurat
ecti animi radius Talis ſua bona miniſtrat
viadés aſtris. Sed pectore largior, atque
eligione ſacer, ſemper bona munera terræ
damides Cælis præſentat, plura daturus,
æ manibus ſi plura forent. Hæc divus ab alto
dvertens oculos favor, æquo lumine ſemper
ſpicit, & placitum pecudis ſibi cedere votum,
eſtatum æthereis crebrò facit argumentis.
uippe ubi ſacratis jam victima ſiſtitur aris,
tque petit vires flammæ, veróque Tonanti
lagitat abſumi: ſuperâ deſcendit ab arce
gnis, & humanam cœlorum incendia dextram
rævertunt rapidè, cinerantque Tonantis honori
auros, ac teneros patulis altaribus agnos.
lunc ubi divinum non rarò fortè favorem
viades cernit, flammæque cadentis ab axe
ndice, in Adamidem multùm propenſa tuetur
Etheta; quæ nunquam ſua ſenſit victima cœlis
radita: fraternam vitioſo lumine ſortem
ſpicit invidiâ tactus. Dimiſſus ab alto
gnis, perverſum germani pectus adurit.
uare animo ſubdit flammas livoris, & unde
oncipienda fuit pietatis jure favilla;
nde odii accedit fomes, peſtémque medullis
nvidus accendit, pravo abſumendus ab æſtu.
ix animum fatale malum, livórque malignus
ltiùs inſcendit: mœroris triſte pererrat
lia tormentum; dejecto lumine frontem
ſperat in rugas; moroſum torva tuetur
edita pallori facies, ac omnia produnt
adubium cordis vulnus. Jam voce feroci
nfremit, ac frendet veſanâ percitus irâ.

Víxque animi compos, furioſis pectora palmis
Verberat, in vaſto diffundit lumina rivos;
Corpore ſtat gelido ſudore perfrigidus; horror
Artus pervadit, bruma omnibus oſſibus errat;
Cæſaries terrore riget, totóque vagatur
Corpore formido. Sed tandem rurſus in iras,
Indomitámque redit furiam, quaſſátque minando
Verticem, & ardentem ſpirat tremulo ore furorem.
Eſt furor, invidiæ ſemper germana propago.
Non ſic Getulis bacchans leo ſævit arenis
Vulnere percullus: rabido correptus ab œſtro.
Ceu furit Eviades, nullâ placabilis arte.
Jam nil mente aliud verſat, quàm vulnera, cædes,
Funera, & ultrices feſtinat ſumere pœnas
De ſibi præpoſito cœleſti munere fratre.
Ipſum adeò validâ ſi pollet ſternere dextrâ,
Sacrilegus vellet Sciron, cælóque Tonantem
Vellere, & æthereos evertere funditùs orbes,
Atque ſibi eſſet DEUS terris. Vah crimen iniquum.
Unde odio in Numen flagrans, Superúmque peroſus
Leges, haud ullis ſacrare altaria donis
Ampliùs, ac omnes Cœli ejurare favores.
Impius, Eviades. Prô quæ veſânia mentis!
Hoc equidem ultrices non rarò ſideris ignes
Immenſum crimen meruit, pœníſque piari
Debuit æternis. Sed quæ eſt clementia magni
Numinis, æthereis ſuſpendit tela triſulca
Sedibus, ac animum livore, adióque malignum,
Ad pulchræ Virtutis iter revocare laborat.
Quare tantiſper ſeſe ſpectabile Numen
Eviadi præbet diras, cædéſque coquenti,
Atque his affatur meditantem funera verbis.
Fare age: cur macies ægros depaſcitur artus,
Abſumítque animum? Quid pallor denotat oris?
Quid tremor in labris, ſtridórque in dentibus? Horror
Quid capitis? Toto quid manans corpore ſudor?
Ecquid tabificum, ſerpénſque per ilia virus?
Cur vitiante natant bacchantia pectora felle?
Quod facinus maleſuada jubent patrare furoris
Jurgia? Quid venis odiorum ſemina ſparſit,
Quæve ſinu cordis livoris vipera ſævit?
Ejice peſtiferæ, fatali toxica, lepræ,

Flammáſque invidiæ Virtutis temperet ardor;
Nè totus quondam pereas, olímque cremêre
Ignibus æternis. Erebo delicta piantur.
Non eſt, crede equidem, non eſt cur luctibus uras
Viſcera, & invidiâ flagres, avidúmque furoris
Germani inquiras telum, flammáſque furoris
Innocuo extinguas fraterni ſanguinis imbre,
Si ſapis, ut juris naturæ dogma repoſcit;
Objice liventem ſenſum, peſtémque medullis
Inditam, & inſanos actutum mitte labores
Mentis, nè lucem videat mala fabrica noxæ,
In proprium excudenda malum. Nam criminis auſus
In caput authoris redeunt. Age, ſana reſume,
Ducátque in veram te Virtus clara ſequelam,
Affectans parili fratris veſtigia greſſu;
Queîs ad cœleſtes procedit ritè favores.
Si recti, juſtique vias cum fratre tenere
Eligis, ac verò te Relligionis amore
Obſtringis Superis, par ſemper gratia Cœli
Accidet, & ſimiles tua ſentiet hoſtia flammas.
Quippe velut meritis virtutum digna feruntur
Præmia, mercedémque ſibi bene vendicat omne
Relligionis opus puro de corde profuſum:
Haud ſecus in meritas deſcendunt crimina pœnas,
Aſtreâ feriente nefas. Te redde favori
Cælituum officii ritu; quem jure requirit
Naturæ ratio, vero ſubjecta Tonanti.
Nec reputes, unquam tibi noſtras deforé vires;
Queîs ſubigas animum per crimina quæque ruentem,
Ac domitis valeas vitiorum ſurgere monſtris,
Altior in palmas Sed nè conceſſa vagetur
Libertas animi per devia, lege ſoluta
Numinis, & vetitis confirmet pectora noxis.
Quare age, continuò liventem pone chelydrum,
Evome peſtiferum virus, tabémque medullis
Ejice, nè proprium cauſent mala livida fatum.
Dixit. At in vacuas divina parænesis auras,
Ac ventos abiit. Nec Cœli voce movetur
Eviades, ferrum, cautéſque in pectore geſtans,
Sed concepta mali demittit ſemina cordi
Altiùs, ac odiis effuſas laxat habenas;
Invidiæ totum ſe tradit, ſoláque volvit

Fata cruenta ſinu mentis decreta, per actum
Ducere feſtinans. Stat vitam tollere fratri.
O crudele malum livor, princépſque malorum
Omnium, & innumeræ veſtiſſima janua noxæ,
Hic proprium exurit patrem, cordíſque vigorem
In buſtum, ac cinerem redigit. Livoris echinus
Mortifer eſt ſtimulus, mucróve reconditus, alto
Vulnere tranſadigens animam, celeransque ſupremum
Liventi interitum; ni Virtus tela revellat
Pectore, & invidiæ fatales edomet ictus.
Hanc quiſquis recipit, lento ſe funere perdit.
Et veluti coſſus vermis, jugíſque teredo
Robora conſumit: vel ferrum ſcabra rubigo
Exedit, ac aciem chalybis, lucémque reſolvit;
Aut ceu Phœniceo ſaturatam murice pallam
Ore avido carpunt blattæ, tineæque terebrant:
Haud ſecus invidiæ corrodunt ilia dentes,
Perpetuóque ſolent curarum pectora morſu
Rumpere, & authorem mœſto conſumere fato
De Nemeſis pœna. Quid quod Plutonia vivo
Corpore regna ſtruit livor; queis rector Averni
Exercet ſine lege forum, fontémque fatigat
Jugiter, immensóque gravat mala corda dolore.
Hic reus Ixion pernici volvitur orbe,
Imaque cum ſummis mutat, verſatque moleſtè
Pectus, & in miſeram devolvit cuncta ruinam.
Hic volucris Tityi rimatur viſcera jugi
Depaſcens morſu, roſtróque immaniter urget,
Pertunditque jecur. Laſſus quoque marmora volvit
Æolides, ſummóque gravat vix ferre valentem
Pondere, & in vilem ſcelus iſthoc dejicit algam.
Hoc ſub corde natat Phrygii ſenis unda fugaci
Flumine, perpetuamque ſitim ſuccendit honoris
Æmuli; at in rapidam ſpes omnis decidit undam.
Quid memorare juvat plures, quas livor iniquus
Procurat pœnas ſævo Phlegetonte profuſas?
Hic ſua crudeles Erebi, Diriſque miniſtræ
Sceptra locant, plectúntque fero liventia corda
Verbere, & immitunt animo glomerata malorum
Agmina, quæ crimen noctúque, diuque fatigant,
Dilaniantque ſinum. Sed nè per plura vagetur
Calliope: hic ſtygius canis excubat ante penates

Per-

Pervigil, ac gnavus ſcelerata cubilia ſervat;
Nè quæ, duntaxat patulos in crimina poſtes,
Fortè ſubire queat Virtus; ſolióque malignum
Pellere livorem; qui ſolus regnat in arce
Pectoris, atque ſuo præſcribit jura clienti
Solus; & in varias dictat mala ſemmata noxas.
Hæc immenſa mali ſeries, multíque caterva
Criminis, Eviadem vaſtâ obſidione coronat.
Unde animo claros arcet Virtutis honores,
Eternúmque ſuis proſcribit ſedibus, omne
Primævæ pietatis opus. Jam lege supernâ
Poſt tergum abjectâ, propriis dicat omnia votis.
Quod ſcelus, invidiâ genitrice, effudit in orbis
Dedecus Eviades, obſtetricante Megæra;
Hoc in ſanguineum germani impellere fatum
Mente Procruſteâ latro crudelis adornat.
Ut verò in certam molimen funebre metam
Urgeat, ac rabidos accenſo corde furores
Temperet, innocuum flagrans haurire cruorem:
Hanc animo vaſtam molitur perfidus artem.
Livoris ſæpe eſt ſoboles fallacia mentis,
Atque ſtrophæ fraudis. Fraus omni regnat in ævo.
Ac iſtum primus conſurgit frater in æſtum,
Forſan candidior cælis Hyperionis aula
Procedit, roſeo perluſtrans lumine vultum
Terræ, permiro veſtitum floris honore:
Cùm fraudis tenebras ſubleſtâ mente latentes
Protrahit, ac patulæ ſatagit protrudere luci
Conceptum Eviades facinus. Quò verò ſceleſtum
Molimen cordis tandem perducat in actum:
Triſte ſupercilium ponit, lætâque ſerenat
Ride contractus frontis caligine nubes.
Explicat in riſum malas, geminúmque benigno
Sidere jucundans oculorum Caſtora blandè
Evibrat, ac Suadæ nectar diffundit in ora,
Tingítque ambroſiâ labrum Sic totus Hymettum,
Ac Hyblam ſpirans, compellat nomine fratrem
Fratris, & ad Panos dulci ſermone theatra
Prolicit; ut ſolitis i[illegible]ponant gaudia curis.
Nec ſe difficilem, fratre invitante, probare
Adamides, nutum facilis, vocémque ſecutus
Eviadis, quò quò demum germana juberent

Impe-

Imperia, officio ſervi, vernæque paratus
Inſequi, & in licitos hilaris deſcendere ludos.
Jámque per apricos diffuſo jugere campos
Germanum ſequitur;ridentia meſſibus arva
Lætitiæ ſegete accumulat ſinceraque ſpargit
Gaudia per Cereris regnum. Prô Muſa pavore
Tangitur ac ferrum meruit, quod fortè vibrabit
Atropos, innocuum vitæ meſſura novale.
At nullum Adamides, fretus candore, revolvit
Pectore diſcrimen vitæ : ſuſpectio nulla
Obviat, in fratris manibus ſua fata latêre.
Inſontem nunquam pravi ſuſpicio tangit.
Interea Eviades per culta novalia fratrem
Ducere,ùt innocuam pellit per rura bidentem
Immanis lanius; quo ferro conſecret, atque
Exuat inſontem vitâ crudeliter agnum.
Ponè dea inſequitur niveo feralis amictu;
Sed tenebris adopertâ capiti; cui ſubjacet oris
Pallor; at exeſis ſedet umbra aterrima malis.
Lumina ſunt geminæ (vah horret Muſa !) cavernæ;
Dentibus infrendet, furvóſque expromit hiatus
Oris, & in prædam vaſtiſſima guttura pandit,
Abſorptura genus mortale, Hê frigus in artus.
Ac timor irrumpit ! Nam ferri jura prehendit,
Atque acuit longam fati inclèmentia falcem,
Maturam virtute ſuâ meſſura geniſtam.
Ut verò Eviades fraterno funere lethum
Exſatiet, propiùs molimen cordis adurget.
Hinc ſub amicitiæ prætexto ſchemate, primùm
Effundit mites vafro de pectore voces,
Lætitiæ afflictæ teſtes, alternáque miſcet
Prælia verborum;quæ riſum fortè ciere,
Atque animum mulcere queant, & tergere nubes
Pectore mœroris. Tandem deſcendit ad iræ
Jurgia, & inſanos crudo vomit ore furores
Entheus Eviades, Nec ſolùm pectore Diras
Evocat, at rabidè blaſphemis aſtra laceſſit
Vocibus; authorem naturæ dente Theonis
Vellicat; in Cælos convicia plurima jactat,
Explodítque datas ab vero Numine leges,
Inque DEUM ſatyras veſanus gerro profundit;
Quæ memorare nequit perculſa horrore Camæna.

Hæc ubi ſacrilego maleſana opprobria labro
Effutire ſcelus pergit: cêu fulmine quaſſus
Adamides, primùm tremere artubus, atque ſtupere
Attonito ſimilis ſceleratæ ſpicula linguæ;
Quêis petit æternum Numen, probriſque laceſſit
Naturæ authorem. Quare reverentia Cæli
Adamidem tangit; qui omni formidine miſsâ,
Increpat elatos placidis hortatibus auſus,
Ac ſceleri meritas minitatur ab æthere pœnas.
Dùmque ultrò, citròque volant fervore recenſa
Spicula verborum, quæ mentis ſufficit ardor:
Atque iſte infamem Cælis aſpergere labem
Pergit: at hic juſto, cêu par eſt, ductus amore,
Ardenti eloquio Superûm tutatur honorem:
Eviades tectas irarum pectore flammas
In patulum jubet ire diem, rabidóque furore
Percitus, in multo meditatum tempore crimen
Surgere molitur, pulchráque expellere vitâ
Adamidem Cœlis gratum. Jam fata propinquant,
Atque ſuas primùm trux Atropos exerit iras.
Quippe improvisè duram de robore clavam
Præfixo horrendam ferro, ſuſtollit in auras
Barbarus Eviades: valido diverberat ictu
Tempora, & innocuum non uno vulnere pectus
Afficit, atque iterum repetitis ictibus artus
Uſque ac uſque ferit, nodoſo fulmine ſacram
Exturbans animam. Vix livor fratris iniquum
Patravit facinus, lugubre cadaver in arva
Projicit, æthereis extradens pabula turmis,
Virgineamque rigat primus, pingítque cruore
Inſonti terram, roſeaque aſpergine tingit.
Hæc ubi ſanguineos adoperto gutture rivos
Combibit, atque ſinum tabo, ſaniéque madere
Conſpicit: in multos erumpit putida queſtus,
Ac lacrymis perfuſa genas, miſerabile plangit,
Ultricéſque petens ab juſto Numine pœnas
In magni authorem delicti, talia fatur.
Magne DEUS! cujus nutum ſubjecta veretur,
Ut par eſt, tellus, ac curvo Numen adorat
Poplite, ab obtutu Superûm commota tremiſcens,
Aſpice, quàm fœdâ terræ nos incola labe
Polluat, ac faciem decoratam floris honore

San-

Sanguineâ inceſtet maculâ, terræque ſatori,
Quem te prona tolo, faciat convicia; plures.
Ni tua præpediat cælo, terráque poteſtas,
Facturus nobis labes Miſerere paternum
Numen telluris: ne agnato caſſa decoro.
Forte panomphæi contriſtet lumina cæli.
An non ſat patior, rea nuper crimine primi
Facta fati? Patior, quæ vix perferre valeret
Plaſma tuum, quamvis ſaxo, ferróque rigeſcens.
An non permultam de noſtro robore partem
Corporeæ trado moli, cunctíſque benigna
Omniparens venio tellus? Ah deſinat, oro,
Ingratæ vitium mentis terrena propago
Reddere, & inſontem tabo conſpergere matrem.
Non equidem renuo proſcindi dente retuſi
Vomeris: haud fugio raſtris, marræque domari
Sævitie; ut fructum mortalis carpere poſſit
Natio, & omnigenum dabo non invita tributum:
Dummodo purpureis non porrò fœder ab undis.
Quin etiam irato librandas æthere flammas,
Nec non Hippotadis rabiem, crebroque ruentes
Nubibus effuſis imbres, denſæque procellas
Grandinis, ac brumæ furias tolerare valebo;
Sed non humanum potero perferre cruorem
In Panos Cereráſque domo. Si rore deinceps
Sanguineo madeam, mundo portenta profundam;
Quæ bellum indicant Superis, ac molibus altis
Aſtra petant, cœlíque decus divellere tentent.
Quare age juſte DEUS, pollutam ſanguine terram
Vindicat & ultrices de tanto crimine pœnas
Sumere decernas. Si plures ſanguinis imbres
Combibero, præter tribulos, dumíque tyrannum,
Noxarum effundam, cœlo indignante, vepretum.
Hæc, & plura, fluens lacrymarum flumine tellus.
Audiit Omnipotens juſtas quas mœſta querelas
Edidit, ac lacrymas humano ſanguine miſtas
Diluit in facie terræ, mandatque, rigoris
Ordine in ultrices conſurgant ſidera pœnas.
Et verò in dirum fertur Rhamnuſia cæli
Eviadis crimen. Meritis jam ſontica flagris
Pectora dilaniat, nunquam non verbere cædens,
Immittítque feros in perfida corda ceraſtes;

Qui

ıi ſcelus abſumant,pèrque omnia triſtia verſent:
›nec Avernales mergatur crimen in undas.
erea Adamides terrenâ molè ſolutus,
:narum expertes, flammáque piante carentes
ïtat umbrarum ſedes, altáque potitur
ıocuus ſceleris requie; dum Virgine fuſus
er Abel, ſuperas inſontem ducat ad oras.
am Virtutem deducit ad aſtra Theander.

ITALUS MEDIOLANENSIS
Odij inveterati horridum exemplar.

ALti ſanguinis Italus, cum homine ejuſdem notæ diu admodum familiari, in diſſidium venit; quod paulatim gliſcens, in odium excrevit plùs quam Vatinianum, tque hoſtem modo non vulgari è medio tolleret, lidos decem annos æſtuantem in animo iram conit. Differre cædem ſtatuit : ut à tempore exigeret ūram crudelitatis. Cavet ſibi alter inſidiarum pro: gnarus. Cum igitur vis manifeſta minùs è ſenteni caderet, ad dolos ſe convertit vindictæ cupidus. ımulat redintegrationem amicitiæ : voce blandâ lutat, quem morti victimam dudum deſtinârat. lter perſonatâ captus humanitate, compenſat eam ıri officio: familiariùs ſe hoſti miſcet, offenſæ menſ æſtum jam extinctum ratus. Interim veteranus indiator, obſervatâ ſecreti ab arbitris loci opportunite,nihil minùs opinantem,quem odio ſequitur, huıi affligit, extrema ei minitáns.Expallet ad hæc protatus, vidénſque funus præſentaneum, ad ultimas teces confugit. Gratiam vitæ ſe facturum pollicetur

adverſarius, ſi DEO, Divis, ſacriſque omnibus nuntium remitteret, Vincit oppreſſum metus mortis, & amor vitæ. Gerit morem ſubſeſſori, omniáque ſacra deteſtatur. Hæc lætus accipiens conſceleratiſſimus parricida: continuò ſicam in pectus jacentis imprimit, & inviſum caput tranſmittit ad cruciatus ſempiternos. *Joannes Bodinus in dæmonomania lib. 6. cap.* I.

BElla canam, non quæ Geticis diffudit in arvis
Marſpiter, aut fractæ ſenſerunt cornua Lunæ
Nec quæ ſanguineo excivit Bellona flagello:
Vel quondam Æmathiis ſpectavit mundus in agris.
Bella cruenta canam, sêu diras pectoris iras,
Quas inter claras, truculento funere, ſtirpes
Auſoniæ peperit tellus, ac orbe ſtupente
Edidit in lucem. Quò non ruit ultio cæca,
Quando imas rabido depaſcitur igne medullas?
O nemeſis juſtis ardens in crimina flammis
Irarum, ac ſontes plectens, mihi verba miniſtra
Enthea, & ignivomos citò ſuffice, quæſo, furores;
Subde faces animo, lenémque in Mœnada Muſam
Indue; ut horrificum facinus depingere verſu,
Turbatóque licèt valeat percurrere nervo.
Oenotriis geminos claro de ſanguine terris
Indigenas cantare lubet. Si nomina poſcis:
Alter erit Thaſius nobis, altérque Philotis.
Hos ùt amat fieri, parilis ſors fœdere ſancto
Junxit amicitiæ, fideique tenaciter actæ
Mutua non uno tenuerunt vincula luſtro.
Corda duo, unum cor. Non ſuppar gratia fratres
Nexit Amyclæos Pollucem, & Caſtora vincunt.
Non Agamemnonis Atrides ignibus arſit
Par unquam. Pyladem non ſic deamavit Oreſtes
Nilúſque Euryalo haud tali certavit amore.
Corda duo, unum cor; quæ nunquam Lemnius, ignis
Virtute, Æoliis confinxit Mulciber antris.
Verùm ô humanæ levis inconſtantia mentis,
Alternæque vices, quæ jam per munus achatis,
Pérque fidem Theſei; ſed jam per tela furoris,

Ac

odii flammas mortalia pectora verſant.
rius eſt ſtudium diuturnæ pacis in orbe,
:c tetigit celebres Latii alternatio cives.
os primum fido virtus ſociavit amore ;
s belli, ac odii nutrix diſcordia ſolvit.
one Romuleis etiam diſcurrit Enyo,
iphone comitante, plagis? Quid quærimus iſta?
ſquam non ſtygias effundit Erinnys habenas.
tè per Auſonias dea gaudens cædibus oras
pit iter, ſciſſo feralis nympha capillo,
guineis perfuſa vadis, taboque fluente
rrida; quam lambunt amplexi membra chelydri,
lis ora timet monſtrum. Non fædius illo
quam Romuleum vidit, ſtupuitque theatrum
mina conquaſſata tument, torvumque tuentur;
a jam vibrarent hoſtilia ſpicula: dentes
ferit iratos tetrâ ferrugine tinctos,
ncutienſque putres crepitanti murmure malas
remit, ac vellet, cui neſcio, figere morſum.
a caputque tenent colubri ſtridentia rictu
ila mittentes, ac inter jurgia ſeſe,
que deæ corpus fatali dente laceſſunt.
tera quid referam? Laniatis artubus hæret
la, per innumeros diffiſſum tegmen hiatus;
os egit ſævus, quo gaudet nympha, Gradivus.
xtram armat ſemper minitantem flammea peſtis;
æ diſcordantes latè ſe ſpargit in ignes;
eis animos faciat primum Mavorte flagrare
ctoris, ac demum committi in prælia dextras.
eſtáſque neces. Bella, horrida bella miniſtrat.
que hæc hoſtiles conjecit in ilia flammas,
cendens geminos in linguæ bella Quirites,
ro ſenſim gliſcentes pectore, donec
vaſtos irarum ignes, odiique furentes
pere faces, animique incendia, nullis
ſtinguenda modis, nulloque labore domanda,
ud facilè abſcedunt firmati corde furores.
ceu Mulciberi rabies, dum regna capeſſit;
cumquaque furens damnoſa volumina jactat,
que avido ſemper majora in pabula labro
uit, aggeſtas ridens cum murmure lymphas,
obices removens, celeri omnia ſubjicit iræ:

Haud ſecùs ultrices dum fervent pectore flammæ,
Pérque odia inteſtina ruunt,alimenta miniſtrat
Plura furor: nec ſe vindictæ attemperat æſtus;
Donec in hoſtilem ſua mergat tela cruorem.
Hæc Thaſio mens fixa ſtetit Nec plauſtra cavilli
Volvere in adverſas, cum linguæ verbere, partes
Lenimen cenſet, Non æquis faſcibus hoſtem,
Ac Themidos ſacris objectum ſiſtere crimen
Eſt animus, ſed nec legali ſubdere pœnæ
Ipſe ſubire vices tortoris, plectere noxam
Ipſe ardet. Non jura fori, Prætoria nulla
Suppliciuṁ parile imponent. Non Sciro. Schiniſve,
Aut Diomedis equi, non quidquam dira Neronis
Sævities par ferre valet. Stat morte piare
Inſolitâ opprobrium. Vulgares non habet ira
Magna modos. Jugulo fatale immergere ferrum,
Exturbare animam per funera mille, quid iſtud?
Quid juvat infames hoſtili nomine quercus
Obruere; aut laqueo vocis præcludere callem;
Aut truncare caput; vel adactis rumpere telis
Pectora, & inviſo dextram maculare cruore?
Communes etenim de tanto crimine pœnas
Sumere, vindiciis ſcelerato corde recuſis,
Pœna foret levior. Pereat cum corpore vita
Immortalis, ait. Structa eſt âdamante voluntas:
Fœdifragam Cocyto animam, Ditíque ſacrare.
In Phlegetontea crucietur ſpiritus ora.
Hæc maleſuada tenet rabidam ſententia mentem.
Arbiter ipſe fori eſt. Hinc pectore mille furores
Excoquit; infernas citat in fera vota ſorores,
Ipſe vices fratris ſubiens. O congener orco
Bellua, quæ æternæ condicit bella ſaluti,
Ac Cælis arcere ſtudet. Sed nè qua notarent
Lumina præcipites iras, odiique pateret
Clarus fortè typus: flagrantes pectoris ignes
Arte premit vafrâ. Sævi quandoque furores
In tacitas abeunt, fucis velantibus, artes.
Interea atrocem nullo non tempore verſat
Buſiris conſum; quo immitti ſternere ferro
Æmulum, & in ſtygias detur tranſmittere ſedes.
Atque hos (ô crimen! denis æſtatibus altos
Occulit irarum fluctus, furiæque procellas

Vafri-

'aſtitie reprimit latebroſo corde vagantes:
)um jubeat tempus rabidas erumpere Diras,
'indictæque locus. Bis quinis Dorica luſtris
.gmina Dardanias impugnant fortiter arces;
)um cadat Argolico Neptunia Troja Gradivo.
er totidem meſſes hoſtilia fata revolvit
)en otrius Sciron, violentis ſubditus iris:
)um ſua in adverſum demittat tela cruorem.
am ſolùm furor eſt, & ſolùm funera ſpirat.
)uò ſcelerate ruis? Quid agis? Quod corde maligno
ancitum recoquis? Quò tandem proruet œſtrum?
ccur lethifero macias præcordia voto?
.t tamen immodicas tacito ſub pectore curas
:ontinuat, quærens dilato à tempore fœnus.
Jec latuêre ſtrophæ metuentem fata Philotin.
Jec ſat celari poterant, quin fortè viderent
ndice non uno lucem. Juvat indè cavere
nſidias, vigiléſque iras, fraudíſque perìcla;
)uæ verſat Latius verſuto corde Phrynondas,
\ut fallax Ithaci genius. Non obvius ergo
re hoſti ſtatuit; ſtructus fugit undique technas,
.tque ſibi fidum cautus proſpectat aſylum.
)um videt optatam bacchans veſania metam
:rebrò fruſtrari, rectáſque illudier artes:
.eprimit irarum flammas, converſus ad aſtum
)uo valeat certo decretum ſiſtere portu.
) ſævum ingenium, Buſiride ſævius ipſo;
ixſuperat Phalarin, Lapithas, iráſque Gelonum,
auromatáſque, feróſque Getas, & quidquid utroque
)rbe tyrannis agit crudum, ferale, cruentum.
Jtque exoptato procedant ordine vota;
ævitiem ad tempus ponit. Sic fallitur hoſtis.
Jnde Sinon Thaſius Charites in lumina ſpargit;
ixuit horreſcens cilium; Suadam admovet ori;
'ulgura verborum procul arcet: ridet amicè,
:omponénſque genas, blandè delinit achatem;
)uem ſpolium letho longævâ deſtinat irâ.
Haud ægre affingit ſibi vultum quemlibet aſtus.
ixcubat in media placidiſſima gratia fronte;
At diro ultrices ſtabulantur corde furores;
:umenidúmque trias. Jam tela acuuntur in hoſtem.
iffundit roſeum per dulcia baſia labrum;

Sed tigres furor intus alit, Cadmeáque nutrix
Agmina, quæ ſævum per funus Penthea ducant.
O ſuperi! quem non hæc oris ludat imago;
Quem perſonati non fallat larva Sinonis?
Ludimur ingenio fraudis. Vix ullus ab aſtu
Immunis tellure agitat. Deludimur omnes.
Hæc dum fortè videt fidei monumenta Philotis;
In plauſus agitur; per feſtiviſſima mentem
Gaudia dilatat; poſitâ formidine, in hoſtis
Proruit amplexus; repetito fœdere, munus
Præſtat Oreſteum. Nullum jam quippe ſubeſſe
Diſcrimen retur vitæ, fraudiſque pericla.
Unde hoſti priſcâ ſe conſuetudine miſcet,
Officiiſque colit fidei, ceu Pythias alter,
Complexúque novo Damona obſtringit amoris,
Hoc pariter Damon Latius, de jure vocandus
Dæmon, confictum præſentat munus amoris.
Ac ſic blanditiis captus, fucoque Philotis,
Haud metuens porrò technas, jam tecta, laréſque
Centauri malè cautus adit. Quo tramite pergis
In tua fata miſer? Nè linguæ melle traharis.
Sævâ aconita latent. Lethi fera pabula vires,
Nè fide illecebris. Jam vipera toxica ſpargit,
Siſyphus à tergo celerat. Nè crede Pelaſgis
Artibus, atque ſtrophis. Notum eſt tibi ſatque, ſupérque
Dogma Sophi: tecto fraudes latitare favore,
Ac ſub amicitiæ celari fata colore.
Quare age declines ſurgentia fraudibus arma,
Irrita verba damus. Cæco ruit impete cæcus,
Atque incautus amor. Properantem funeris horam,
Indocilis flecti ſibi proximat ipſe Philotis.
Quippe inconſultè ſimulatum munus amici
Officio Patrocli ſequitur, temeréque reportat
Pignus amicitiæ; ſopitum pectoris æſtum
Jam penitùs reputans, iræque jacere favillas.
Unde hæret lateri, velut alter fidus Achates,
Fortunæque comes. Jam totam pectoris arcem,
Arcanáſque fores mentis malè tradit Oreſtes;
Cùm procul à Pyladis ſit munere perfidus hoſtis.
Ab ſatiùs Pardo credas, tigridiſque furori!
Nec verſuta deeſt in fraudes lingua Thyeſtis,
Ad technas Ithaci tranſit, variáque Sinonis

rte trucidandum ludit. Perſæpe fidelem
ſocio poſcit conſum, rebúſque futuris
n ſa rogat, fictúmque effundit pectus in aures ;
uô magis incantum meditatos pellat in aſtus.
ilia nempe ferunt fabricatæ pectore technæ.
um nec rima patet malefidæ mentis, & omnis
ſpicio eſt deterſa mali; non ægide pectus
æmunire lubet, Calybis procul eſſe jubetur
lgur. Mittuntur galeæ, cedræque decorum
ɔnitur ære rigens, & ſquamis tegmen ahenis
bjicitur; nec tela ſonant, nec perſtrepit ullus
rmorum ſonitus. Sunt alta ſilentia Martis.
enique plûs nimio falláci creditur hoſti.
h ne fide dolis ! Cœlo perſæpe ſereno
empeſtas infeſta latet. Ridentis ab alto
deris aſpectus, rugatas tranſit in iras,
æcipitique ſatas peſſumdat grandine fruges,
i monitis jam ſtare velis, ſortíque cavere,
um mora tuta favet : glomerati ſanguinis imbres
tua fata ruent, & tecta procella furoris
)bruet incautum, proprioque cruore natabis
lom inis opprobrio, quod ſæcula nulla tacebunt.
c rupi loquimur. Sequitur ſua fata Philotis.
erge ergo, quò vota citant. Diſcrimen adibis
orporis, ac unà veniet jactura ſalutis.
amque dies præſto eſt, quò ſæva libido nocendi
otis mille petita venit; quo pectoris æſtum
eſtinguat Thaſius, rabidámque attemperet iram.
ortè Philotis adit ruſus fatale theatrum,
Quo jam fata ſedent, nullis inſtructus ab armis,
t ſolâ comitante fide, ſincera daturus
Munera amicitiæ. Prô? quæ jam ſcena paratur ?
ix verus Pylades hoſtilia limina tangit:
n diras agitur vetus inſidiator Erinnes,
amque animo ſancit, flammam ſub corde flagrantem
anguineis placare vadis. Sed tecta Sinonis
abrica in apricam necdum prorumpere lucem
eſtinat. Solers prius omnia digerit aſtus.
At quid agit fallax Thaſius? Per amica Philotin
Baſia & ambroſiâ labris ſpirante ſalutat,
Officioque capit fraudis. Jam ducit in ædes
Appoſitâ technis dextrâ, cèu conſcia mentis

Abdita prompturus. Jam primâ ſigmatis alâ
Collocat, urbanóſque vafre perſolvit honores,
Ac miſcet varias, aulæ pro more. loquelas.
O ſævum ingenium ſub amici nomine fallens !
Dúmque videt ſtudio teſtis ſua recta carere;
Lethiferas animat palmas, ſcelerique patrando
Omnia componens, fatalia corripit arma,
Et tali affatur Sciron ſermone Philotin.
Non equidem, ut remur, memori tibi mente receſſit,
Effluxitque animo; quæ quondam plauſtra cavilli
Volveris in noſtram per linguæ jurgia famam.
Nonne effuſa tuo redeunt convicia cordi ?
Ridet ad hæc alter, ludos ratus eſſe. Sed alter:
Non capiunt tanti nos ſera oblivia probri:
Dixit, & ardenti ſimilis, cêu Mœnas in hoſtem
Irruit, & pedibus mirâ ſeſe implicat arte,
Ac ſubitò terræ reſupinos abjicit artus,
Perculſi novitate rei, rabiéque Philotis.
Non ſic accipiter plaudentes nube volucres
Perſequitur, tacitóque inſontes obruit aſſu:
Cêu clandeſtinâ Thaſius fraude occupat hoſtem,
Prodroma fata parans. Prô ! ſæva cataſtaſis inſtat.
Attonitum reddit crudelis techna Philotin.
Ignarum, quid mente agitet, dextráque Procuſtes
Apparet Oenotrius. Sed cùm ſibi proxima cernit
Funera; terreri, pallere, horrere, rigere.
Nec vanâ trepidat quaſſum formidine pectus.
Quippe Schinis valido proſtratos inſilit artus
Poplite, defixóque genu ſuperincubat, ardens
Lumine, deſpumátque iras, frendétque furore.
Qualis per Libycas bacchatur ſævus arenas
Ore fremente leo, pérque abdita luſtra ferarum
Proruit, exacuens avidos in pabula rictus:
Talis dente fremens, furiali percitus œſtro,
Ore neces ſpirat Thaſius, lethúmque Philotis.
Sic oculis, vultúque minax, ſe comparat hoſtis
Funeri, ut optati carcheſia plena cruoris
Hauriat, atque ſuam Buſiris temperet iram,
Prô Superi ! quis jam feralis luditur actus ?
Quid video? O Cœli ! video,(ò miſerabile viſu !)
Horrida fata parat. Sitientem ſanguinis enſem
Liberat induviis; ferro per inane rotato

Præ-

æſcentem horrifica minitatur voce ruinam,
ıgeminans mortem, mortem. Dein talia fatur,
andem opportunum, tandem mihi vota tulere
indiciis tempus Dilatum hucuſque furorem
·odere jura volunt plectentia crimen iniquum,
tque jubent æquas de noxis ſumere pœnas.
ınnio vivis adhuc, vitaléſque aſpicis auras?
n meminiſſe libet, quæ probra, ac nominis umbras
)btrectante palám quondam effutiveris ore
Iæcne tenes animo? Quid ais? Quæ verba reponis
.udio? Nònne reum te tanti criminis eſſe
/erba retenta probant? Sed non impunis abibit
.ibertas noxæ. Bis quinis ultio luſtris
Corde ſedet, veteréſque jubet jam temporis ordo
Conſopire faces, odíque extinguere flammis.
Non patiar linguæ ſannas. Hoc crimen inultum
Non patiar. Proprio terges hæc probra cruore.
Emorere opprobrium mundi, fœdúmque catharma
Emorere, & ſtygias peſtis mergare ſub undas.
Dixerat. At ſtratos gravior metus opprimit artus,
Exanguis pallor diſcurrit in ore Philotis:
Corda pavore rigent: gelidus de corpore manat
Sudor, & attonitum Libitinæ reddit imago.
Sítque impos mentis, quò ſe, vallatus ab hoſte
Conferat ignarus, quæ verba precantia fundat,
Quídve paret, dubio curarum fluctuat æſtu.
Dúmque videt mortem ante oculos, ad vota recurrit
Anxius, ac veniam rogitat, multóque precatu
Demulcet Thaſium, defigítque oſcula mille
Hoſtili dextræ. Sed non popyſmata linguæ
Indomitas frangunt iras; nec commodat aures
Tiſiphone precibus. Per vulnera mille peroſam
Exturbare animam ſatagit. Quid ad iſta Philotis;
Jam certus fati, trepidantia tollit in altum
Brachia; Caucaſeas gemebundâ voce medullas
Emollire ſtudet, pérque omnia ſacra precatur:
Præcipiti nè iræ laxas permittat habenas.
Sed rapidis dat verba Notis Jam barbara cordi
Imminet enſe manus. Ferrum in præcordia merget,
Denique in haud dubiam librari tela ruinam
Viræ, perculſus cernit, trepidúſque Philotis.
Unde, licèt gelido conſtrictus membra pavore:

Vincla magis linguæ ſolvit, lacrymiſque perorat,
Attollénſque oculos lugubria lamentatur.
Et tandem ad Thaſium mellita hæc verba profatur.
O animæ pars magna meæ! Jam diluo verbi
Dedecus effuſis oculorum fontibus. O me
Reſpice plangentem: Scelus admiſiſſe probrolum
Non equidem inficior;ſed raptæ gloria famæ,
Si faveas vitam, reparari jure valebit.
Ah noſtræ miſerere domus, multíque nepotis;
Munere qui jugi Thaſios ornabit honoris.
Sanguinéque agnatos recolet, reddétque quod error,
Aut furor effrenis temero profudit ab ore.
Si non iſta movent, fatuum locuplete refundam
Ære nefas, totúſque tuo devinctus honori,
Me, mea cuncta ſacro. Si quæ miſeratio tangit,
Parce pias temerare manus; quêis baſia mille
Figimus, æternúmque tibi ſpondemus amorem,
Ac fidei nunquam violabile ſacramentum.
Accipit hæc Thaſius. Revocat ſua tela Phrynondas,
Devictam ſimulans mentem, fractúmque furorem;
Certius ut ſtygias hoſtem tranſmittat ad oras,
Fictíſque affatur labris, ac talia reddit.
Hæc, equidem fateor, noſtram facundia mentem
In tua vota trahit. Vitam, Pyliique ſenectam
Indulgere lubet, non deferre recuſas
Nobis, quæ petimus, ſociali jure tenenda.
Hic ſibi, cêu vitæ reddi, fortíque Philoris,
Spéque boná fretus, vovet inviolabile pignus,
Omniáque, ut tantùm provivat, fœdera ſeſe
Facturum ſpondet Quæ jam ſe ſcena revolvet?
Ergo age, ſubjungit Thaſius, ſi gratia vitæ
Te retinet: Numen toti quod præſidet orbi,
Ut commenta ferunt Latii, ludíque ſophorum,
Hoc, inquam, Numen jam deteſtare, negando:
Eſſe DEUM quemquam, totum qui temperet orbem,
Imperióque regat mentes, nutúque gubernet
Indigenas terræ. Figmenta hæc ejice corde:
Fabula ſit poſthac, quam rauco tuſſit ab ore
Romuleus Flamen: quo pectus ludat anile,
Ac vano tudium percellat corda timore,
Hæc ni continuò myſteria ficta negâris;
Confeſtim ſtricto rimabor viſcera ferro.

Mitte DEi pariter Matrem, quam ferre levamen
Deblaterat fatuus myſtes, Divíſque remitte
Nuntia; non ſacris poſthac adſcribe ſalutem
Signis; nec Fidei ſint ludicra dogmata curæ.
Sic tibi longævos ſpondemus Neſtoris annos.
O ſcelus æternâ Cocyti ſorte piandum!
O Phlegetonteas mergendum fœdus ad undas.
Quò te jam vertes curâ trepidante Philotis?
Ecquid agis? quæ verba refers hoc fulmine tactus
Sacrilego? Dubiæ quæ ſtat ſententia menti?
Anne DEI Numen non ſit tibi charius ævo
Mortali? An Superûm ſpernes fortaſſe favores
Æternámque paras Diti ſacrare ſalutem?
Ecquid ages? Animi quo ſiſtes cathaſa portu?
Hêi me! ſacrilegum manifeſto crimine fœdus
Pangit: amor vitæ ſuperat. Formido triumphat
Extorrem pietate animum. Jam nuntia mittit
Naturæ authori: jam pectore, & ore recedit
Numen: perjurus Fidei, cœlóque rebellis,
Omnia Chriſtiadûm ſacra myſtica deteſtatur.
Prô ſcelus immenſum! Vah execrabile crimen!
Hoc peperêre nefas perituræ munera vitæ.
Crediderim averſo tantum ſpectâſſe piâclum
Lumine Titanos jubar, horrentéſque jugales
Eoas rurſus Phœbum revocâſſe ſub undas.
Sed quid ad hoc facinus Superi? Stupet ipſe Deûm Rex,
Attonitúmque hæret perculſum crimine cœlum.
Cur non ſacrilegas irato fulmine noxas
Plectitis: aut ſaltem terræ mandatis hiatu
Sorberi immenſum, tellure tremente piâclum?
At differt meritas Cæli clementia pœnas,
Penſatura illas ſtygiis, quas apparat, oris.
Poſtquam fœdifragum Superis videt eſſe Philotin
Æmulus; æternos hoſtem miſſurus ad ignes,
Accingit ſeſe ſceleri. Dum quippe timere
Deſinit extremam, fatis cedentibus, horam,
Et ſibi deſpondet lumen vitale Philotis
Lethum infert Thaſius, ſubitóque præoccupat aſtu.
Atque repentinum demittit in ilia ferrum
Perſcrutans latus, & capulo tenus imprimit enſem
Pectori; ut hoſtili detergat probra cruore.
Indè ait: emorere, ô ſtygio devota Tonanti—

Victi-

Victima, & ignivomis refer à me nuntia regnis:
Tandem vindiciis metam, finémque furori
Eſſe datum, ac Erebo nos atque, ſupérque litâſſe.
O ſcelus, aut ſi quid fert pejus crimine tellus:
At quid lethifero ſtratus mucrone Philotis?
Ecce volutati ſpumanti ſanguine, terra
Palpitat; extremas miſer in conamina vires
Colligit, ac fatis certat. Sed nulla ſalutis
Spes reliqua affulget. Jam frigus membra pererrat,
Atropos invadit lumen, vultúque triumphat,
Omnia vicinant letho. Metanœa fugatur
Corde, animóque ſacrum fugit omne chariſma.
At tandem exangui fugiente è corpore vitâ,
Purpuream vomit orco animam, plaudentibus umbris.
Hoc ferale egit diuturnior ultio fatum.
O furor effrenis, nullo ſpectatus in ævo!
O crudele nefas! O deplorabile factum!
Quod Phalaris ſtupeat, Diomedes, atque Procuſtes,
Ac omnis ſtygio rabies excuſa camino.
Ergóne non ſatis eſt, ardentes corde furores
Sanguineo relevare lacu? Non ſufficit iræ,
Ætatis ſtamen funeſto abrumpere ferro;
Ni probrum æternâ (prô crimen !) morte pietur?
Sannam equidem tergis, cordíſque furore levaris;
Sed majora manent te quondam probra piâclo
Debita; quæ infamem reddent cælóque, ſolóque;
Quando tuum rigidâ prodet ſcelus Æacus urnâ.
Crimina nulla latent. Nec juſtas effugit atrox
Flagitium pœnas, Rhamnuſis plectit iniquos.
Interdum ſceleri connivent aſtra. Sed æquas
Tandem ſacrilego ſumunt de crimine pœnas.
Æterno Nemeſis penſat mala facta rigore.

DAVIDIS POENITENTIA

Ab iniqua Uriæ internecione.

2. *Reg.* 11. & 12.

DAvid ſceleri inchoato cum Uriæ conjuge, ſecuriùs deinceps indulturus, conſilium à crudelitate capit. Perſcribit

ſcribit literas Joabo Rabbatham tunc obſidenti; quibus demandat, Uriam acertimo loco certaminis pro fronte conſtitui, deſtituique à commilitonibus, quò in pœnam malè actorum intereat. Joabus imperata exequitur. Urias fortiſſimè dimicans, deſeritur, & cadit. David in delicti ſui contemptu pergit, oblitus Numinis, pudoris, famæ. Adeò non cæca tantùm, ſed ſurda, & vecors eſt libido. DEUS miſertus Davidis Præphetam Nathan ad eum ſubmittit: qui ſceleris admiſſi fœditatem in conſpectu Regis ponat, pœnáſque denuntiet. Hic morem gerens Cœlo, per ænigma geminorum civium, à fortunis diſparium, aggreditur Davidem, ſuperadditâ graviore paræneſi; quæ lactymas, & pœnitudinem elicit ex Principe. Accipit DEI benignitas contriti animi ſpecimen, pœnáſque crimini debitas attemperat.

IMpuram ſceleris labem, conchilia Regis
Fœdè aſpergentem, Pimpleis caſtra paveret
Heroo cantare metro: ni crimen iniquum
Atque animi maculas, acti ſapone doloris
Tolleret, ac tepido lactymarum tingeret imbre.
Jeſſiades documenta dabit, per fáſque, nefáſque
Pravâ libertate ruens, fœdòque Diones
Immerſus barathro. Sed rurſum emerget in altum
Numinis auxilio, portúmque ſalutis adibit.
Hæc dum Mœonio ſatagit depromere verſu
Calliope, ab ſacro robur, nervóſque Poëta
Flagitat; ut puro percurrat barbita plectro.
Poſt domitas ferro gentes, ſtratúmque furorem
Hoſtium, & illuſtres, mundo applaudente, triumphos:
Poſt tot victrices lauros, Bellíque trophæa,
Inclytus Iſacides Paphiis ſuccumbere telis
Occipit, ac Cypriis palmam malè porrigit armis,
Opprobrio comitante Ducem, quod nulla tacendo
Sæcula tranſibunt unquam. Sic nempe ruinis
Vel juga ſumma patent hominum, lapsúmque minantur

Fra-

Præcelſæ ſolii turres, Regúmque coloſſi.
Ut verò Idalium Jeſſeia gloria probrum
Obvelet peplo fraudis, nè publica gentis
Lumina perſtringat: per crimina condere crimen
Nititur inceſtum. Tetris Cythereidos umbris
Obſitus, in varias cæco ruit impete noxas.
Unde Dionæis ſe poſthac tradere caſtris
Veſanus cupiens Princeps; obſtacula amoris
Atque omnes remoras tardarum auferre laborat,
Non citra ſævum crimen, Clàm cæde cruentâ
Uria diſperat, trabeatus ſancit Apella.
Et verò innocuum ſubleſtâ perdidit arte
Thariadûm Rector, technam comitante ruinâ.
Fortè Ammonitem ferro, flammâque premebat
Imperio ſolii Joab, vicóſque, domóſque
Obruit armorum funeſto turbine, & urbem
De Rabath dictam ſtrictâ obſidione coronat:
Quò belli infauſtam ſegetem radicibus imis
Vellat, & Odryſias Martem depellat ad oras
Pacis amans Princeps. At non pax corde triumphat,
Bella ſtrepunt animo; queîs Uria Martis alumnus
Occidet in fraudis circo. Prô fœda Regentûm
Gloria, quæ ſolii partitur ſceptra Phrynondæ!
Hic regit Abramium cum Cypridos arte Monarcham.
Sed quid agit Princeps? Crudeles fortè tabellas
Exarat, atque Ithaci graphio non verba ſalutis
Exprimit; at ceræ conſignat nuntia fati,
Talia damnoſo deducens pollice verba;
Queîs fido obſtringat ſubjectum munere Joab.
Quæ tibi de noſtro venit internuntia Conſo.
Litera; juratæ fidei argumenta repoſcit;
Penſanda effectu ſolii, magníque tributo
Nominis, ac æris. Te par eſt Principis æqua
Servum juſſa ſequi, quæ præſens pagina mandat.
Hæc ſequere effectu. Cùm primùm Martis arena
Poſcet in adverſas ſua mittere tela phalanges:
Uriam adaptari plenâ diſcriminis alâ
Præcipit Iſacidûm Rector, bellíque moneri
Aſſeclam: ut armorum medio certamine, ſolum
Hoſtili extradat ferro Sic jure peremptus,
Commeritas pendet magno pro crimine pœnas.
Hæc tibi, ceu notæ fidei, devinctus amore

Jeſſiadûm Princeps David.
Atque hanc Hetthæum properis deferre tabellam
Demandat ciſiis, quaſi belli grande foveret
Molimen gremio, pactúmque datura ſtupendum
Litera miſſa foret. Nec ſegnis vota Monarchæ
Uria proſequitur. Jam quadrupedante per arva
Ire, volare gradu, facturus juſſa fideli
Munere, próque ſuo ruiturus in arma Regente,
Ignarus, quò fata ferant, aſtúſque maligni
Principis Abramidûm. Fidus putat omnia fida.
Bellerophontæi fuit olim fabula ſcripti,
Portantis fatum latoris, & horrida mortis
Nuntia: jam citra commentum funera defert
Ipſe ſibi Hetthæus, maleſani victima amoris.
Legit ùt auguſtam ſub torvo lumine dextram
Joab: per varios verſat ſua pectora fluctus;
Sed citra indicium vultu, geſtúque probari
Haud rarò ſolitum. Tacita jam mente ſtupeſcit:
Ad pœnas alias pigrum, nullóque furori
Subjectum Regis genium, per juſſa tyranni.
Irarúmque rapi flammas. Jam corde revolvit.
Excelſæ Matris virtuti fata parari
Ultima, & immeritis fortâſſe accedere pœnis.
At cùm ſic tacitis jubeant commiſſa tabellis
Imperia, & ſolii decreta faceſſere ſervi
Obſtringat ratio: ſancitam mortis arenam,
Quamvis invitus molitur in acta referre.
Servum etenim ſerviſe decet, dum crimen apertum
Non patet, ac fidam Regnanti porgere dextram.
Vix ſe Memnonium tulit alter Phœbus in ortum:
En videt armorum gnarus, fraudúmque Gradivi
Conſcius, adverſas in bella reſurgere turmas,
Et clypeata virûm vaſtis denſarier arvis
Agmina, in Iſacidûm ruitura fero impete caſtra.
His; ut Thariaco generoſior obviet auſu:
Ilico ſigna citat lituis, atque ære canoro
Agglomerat Martis ſegetem, ſiſtíque manîplos
Æquore camporum, ſolitóque ad bella reducit
Ordine, in hoſtiles moturus tela cohortes,
Ut ratio belli poſcit. Cui prima Gradivi
Cura datur, cautum priùs urget in omnia lumen.
Poſtquam campo Martis videt agmen aperto:

Circumfert vigiles oculos pro munere Joab,
Obſervaturus ſolers, quà maximus imber
Ingruat armorum, quámque Ammonita furoris
Turbine, belligeram primo marte obruet alam.
Dum videt in lævum feralia tela Gradivi
Inclinare latus, jámque hoſtica ſigna moveri:
Protinus Hetthæum, Joab Mavortis honoro
Nomine compellat, geſtúque, oculíſque furores
Spirantem Odryſios, cuneóſque invadere Martis
Præcipit, heroíque notam præbere vigoris.
Nec mora: in hoſtiles ſe ferre, volare phalanges
Urias impavidus. Jam Judæ ſigna præire,
Atque acies rabie chalybis perrumpere, ſtrages,
Edere, & ingentem Martis ſuccindere meſſem.
Strenua bella gerit, perculsúmque attonat hoſtem.
Non ſic Æacides Danaum fortiſſimus. arma
Dardanidûm inſequitur. Non ſic Telamonius heros,
Atridéſque furit vaſtâ Mavortis arenâ:
Ceu ruit intrepidis Chananææ gloriæ telis
In cuneos hoſtis. Nec ſe, ſed Regis honorem
Duntaxatque quærit, ſolióque adferre quietem
Non ſuâ, ſed regni verus Dux commoda ſpectat.
Interea ſociam, dum fervent prælia, dextram
Imperio revocat Joab, ſolúmque relinquit
Martis in orcheſtra Martem, tradítque furori
Hoſtis, & Hetthæum certis occumbere fatis
Optat; ut Iſacio ſua ſtet ſententia ſceptro.
Et verò heroum robur Mavortis ad aram
Occidit, aut ſatiùs Cythereæ fœda recumbit
Hoſtia; quæ ſævis inſontem tradidit armis.
Elyſias equidem Mavors deſcendit ad oras,
Innocuos portans manes; at mittet Averno
Æacus ultrices in regia crimina Diras,
Aut potiùs Cœlum. Noxas Rhamnuſia plectit.
Quid quod jam Nemeſis ſuperâ demittitur arce?
Quæ meritas ſumat de fuſo ſanguine pœnas.
Sed jam fama volat patratæ nuntia cædis,
Non luctum allatura throno, juſtámque doloris
Materiem, at multis quæſita, optatáque votis
Gaudia Regnanti. Magnum fert fama minerval.
Nè tamen in patulam procedant jubila lucem:
Mœrentem vultu, fucatâ fraude, colorem

Ducit

Ducit Jeſsîdes. Simulatâ voce doloris
Munera teſtatur, frontémque in nubila triſtis
Contrahit, ac gemitus ficto de pectore trudit:
Cum tamen interea ſe toto corde volupta
Explicet, atque animum mirâ dulcedine paſcat,
Penſatura favos mellis per fella doloris.
Hic quoque lena ſui deplorat fata mariti.
Indice fallaci. Lacrymarum prolicit imbres
Aſſumens oculis Niobem fingitque dolore
Penelopem, ducens alto ſuſpiria cordê,
phiadémque vafre ſimulat. Quin nocte, diéque
Erudit in luctum malas, optátque, vovétque
Jugiter, Hetthæâ pariter tumularier urnâ,
Atque animam miſcere animæ conſortis eodem
Funere, & immenſum Phryne mentitur amorem.
Sæpius in vafras conſurgit fœmina technas.
Ut verò aſſiduo Roſimunda immunda dolore
Thariadûm imponat genti: lugubria ſumit
Pegrina, & atratum cum pullo ſyrmate pallam
Induit: ut luctus everrat perfida Procris.
Verùm amor haud patiens funeſtum ferre colorem
Longiùs, atque diu verſare infeſta doloris
Spicula: funereum ponit pyrrha impia cultum,
Ac croceo inceſtum circumdat corpus amictu.
Indè ſtolam aſſumit, quam pronuba Juno paravit,
Atque aptavit Hymen: jam ſe ornat murice, nec non
Flammeo, & externis nivea illinit ora venenis,
Depingitque genas ſtibio, ſpumáque rubentis
Purpurat in ſpeciem nitri, decus omne Diones
Aſpergens malis, nulli ceſſura dearum.
Vertica turrita eſt Cybele, fulvúmque comarum
Aurum diſpeſcit cyrrhi ſtatione: theatrum
Cypridos, aut ſatiùs laqueos expandit amanti.
Et nè quid deſit, quod formæ dote triumphat,
Conſulit haud rarò ſpeculare oraculum, & omnem
Sumit mundum muliebrem Laodamia
Graidûm, ut captum devinciat ampliùs Hebri
Principem, & auguſtos ſibi Phaſias aptet amores.
Ut verò Iſacium ſibi terrea Juno Tonantem
Obligat, in vetitos flagrantem turpiter ignes,
Non hic Hippomenes ſequitur Schœneida flammis
Percitus Idaliæ. Non ſic Ledæa placebat

Tyndaris Idæo juveni. Non Leſbia vatem
Aut Neſſum Oetolis, nec ſit Briſeis Achillem
Vinculat: ut teneros hæc Deidamia favores
Occupat, & Paphiis ſuccendit pectora tædis.
Ergo ſibi ſolio per ſacra jugalia nectit
Fœdere Sariadûm Glyceren, meliore Corinna
Dignus Jeſsîdes; ſi lampada pronuba virtus,
Ac divinus Hymen genialia jura tuliſſet.
Si dotem quæris, quam Regis fortè thalaſſus
Obtulit: eſt uteri vitium. Si quæris in arrham:
Conjugis eſſe puta funus crudele prioris.
Ac ſic conveſcens ſceleri ſcelus, atque jugali
Devinctum nexu, bis quinis menſibus inter
Illecebras agitur. Jam (Muſa dolore labaſcit)
Efflait ex animo Numen, muréxque pudoris
Exulat à vultu, tantáque è mente recedit
Virtutis pretium. Non unâ quippe morantur
Sede malum ſceleris, nec non Virtutis amores.
Nec jam fama animûm, nec honoris corda ſubire
Cura thronum Judæ. Fædo provivitur aulâ
Idalis arbitrio, Paphióque litatur alumno.
Sic nempe haud ſolùm viduatur cæca Diones
Lumine, verùm etiam famam, legéſque Tonantis
Abjicit, atque ſuis malè ſubjicit omnia votis.
Hanc ego. Sed motas jubeor compeſcere diras:
Nè ſe fortaſſis Permiſſidos unda mephiri
Inquinet, ac fædâ Cythereis labe notetur.
Dum vacat effreni Princeps Amathuntis amori:
Interea Cœlum clemens miſeratio tangit;
Nè veteris fœnus meriti vaneſcat in auras,
Diſpereátque decus Virtutis ſæpe probatum
Numini, & infernis David cadat hoſtia ſceptris.
Quare ad præteritæ probitatis caſtra laborat
Immemorem revocare Ducem, Cælóque, ſibíque
Reddere propitium Numen. Clementia nempe
Ætheris eſt major, quàm ſint delicta Regentûm,
Ergo fatidicum decernit mittere vatem
Ad Judæ ſolium; qui magni criminis auſum
Jeſsidi ante oculos ponat, juſtóque timoris
Fulmine percellat. Pœnarum quippe timores
Multos ad recti callem; Cælíque reducunt.
Fortè DEI interpres Nathan, myſtóſque ſacrorum

ıdulget placidæ, naturæ lege, quieti,
tque ſoporatos Morphêus ignavior artus
ccupat, & riguum ſpargit per membra papaver.
ic juſſu Cæli, non vanas mente figuras
octicolore manu pingit; quêis phaſmate Vatis
ıs veri effingit ſpecies, ſimulacràque verbi.
a age, continuò regales viſe penates,
: fœdam ſcelerum faciem, quam præſcia cernent
ımina, per claros ſolio depinge colores,
ominéque irati Cæli hæc fatalia ſceptro
untia confeſtim defer. Ni Rector Idumes
oxarum ſordes lacrymarum, diluat imbre
otinus horrendas excudi ſidere pœnas.
ix à temporibus Vatis removere papaver
lorphêus, ac tacitis ſe noctis Dædalus umbris
ondere juſſus erat: detergere pollice ſomnum
ttonitus viſis Nathan? portenta ſtupere
octis & excuſſo penitus de mente ſopore,
:rlegere expreſſas in claro phaſmate formas.
ec dubiis undat curis, Cælum eſſe locutum
alia, non rarò, per amica ſilentia Lunæ
xpertus Superûm monitus, veríque Tonantis
ıſſa ſacet Vates. Mandata capeſſere Cæli
lico decernit. Nam impunè reſiſtere nunquam
ecretis Superûm fas eſt. Parere ſtat aſtris.
ec mora ad auguſtas ſe plenus Numine ſedes
.theris imperio defert, laturus ab alto
untia; quêis ſcelerum trabeatos corrigat auſus
: jam ſancita irato ab ſidere pœnas
ictes ut in juſtos accendat corda dolores
incipis inceſti. Fungetur munere Nathan
è verò abreptum flagranti Cypridos igne
incipem, in ardentes verborum fulmine diras
:citet, atque animum mollem fortaſſis acerbet
:viùs: in placidum ſeſe componere vultum
terpres Divûm, Stat lene parare malagma
ılneri, ab Idaliis concepto pectore telis.
pe Machaoniâ clarus magè proficit arte,
olli cên uſus docuit, virtute medendi,
uàm ſævo ferri, flammæque rigore Melampi
vitiès, non tam ſanans, quàm vulnus acerbans.
are nè crudo medicatu putida tractet

Ulcera

Ulcera divinus Chiron: perfraudit obarmat
Inſtrumenta animum. Quid agit; Mellita Suadæ
Dona labris aptat; licitis ſeſe aſtibus infert,
Atque per ambages ſcelerata ferire Monarchæ
Pectora, & obliquè maleſanam tollere plagam
Conſtituit melior Pœon, animíque Machaon.
Ut verò auguſtum, pro libertate, tribunal
Attigit, in tales effundit pectora voces.
Iſacidùm Princeps, cui jugiter aſſidet æqui,
Ac Conſi ratio, paucis tua ſenſa requiro:
Quò veri pateant leges, ac notio juſtæ
Accedat Themidos. Lis verò talis in altam
Regnantis trutinam cadit æquo jure libranda.
Hac mundo celebri geminus provivit in urbe
Civis, fortunis diſpar, ac divite cenſu
Longè diſſimilis, quantum Lucullus ab Iro
Forrè, aut Pygmalion Codro diſtare putatur.
Alter lanigerum felicibus agmina campis
Innumeris paſcit numeris, armentáque ducit
Bucera, & ingentem captat de jugere cenſum.
Alter ad exilem fatis damnatus agellum,
Unam duntaxat tenet inter tecta bidentem:
Quam propriâ cibat ipſe manu, gremióque benignè
Confovet, atque omnes in paupere vellere gazas
Collocat infelix Biron. Eſt cætera Codrus
Nudus opum, loculis vacuus Crœsíque cavillus.
Forſitan ad ditem peregrinis viſit ab oris
Hoſpes, pro veteri jam dudum cognitus uſu.
Illum, quò urbano civis ditiſſimus agri
Officio acciperet, ceu munus poſcit amicum:
Unam Telemacho crudelis Cinna bidentem
Per ſervos abigit; jugulari præcipit, atque
Inferri lautis obſonia congrua cœnis.
Jam ſolùm appello, Themidóſque tribunal ab æqui
Ordine vulgatum mundo: queis crimen iniquum
Debeat extradi pœnis? Quâ morte piandum?
Vix ea fatus erat Vates, cum protinus æquus
Thariadûm Princeps juſtas conſurgit in iras,
Ac deteſtatur facinus raptoris iniqui,
Atque reum damnat capitis, quadruplúmque referre
Præcipit è trutina juris. Nec ſegne tribunal
Principis, emeritas jubet illico ſolvere pœnas.

Ho

oc ubi non dubium Vates ſacer auribus hauſit,
rbitrium : exemplò divino percitus œſtro,
æc in Jeſsidem verborum fulmina mitrit.
u, tu, inquit, Princeps es ſonticus ille virorum,
ı dives raptor, pecudis jugulator iniquus.
ı ſævæ reus es mortis, meritúſque tuopte
dicio, rigidas pro noxa pendere pœnas.
m (ſic aſtra jubent)verborum ænigmata ceſſent.
: video civem, cui copia divite cornu
ımenſas effundit opes; cui mille coloni
va ſecant, ac milli boves totidémque bidentis
ndunrur latè campis, omníque bonorum
Iluis uberie Princeps. Sed civis egenus
:ia erat gazis orbus : cui tota ſupellex,
ıica duntaxat balans devincta jugali
:dere, & in caſtas obſervantiſſima tædas.
qui longinquis advenerat hoſpes ab oris,
ficio ſolii cultus: protruſus Averno
ılius fuit ille puer, præcordia fœdis
ıibus accendens. flammáſque per ilia ſpargens,
vetirum alterius thalami conſortis amorem.
ıic malè geſſiſti morem. Quid? túne ſupremi
ıminis oblitus? Vah ! quò te Cypridos ardor?
ſcelus ingratum ! Veteris num gratia facti
cidit, ac tanti cœpere oblivia doni?
non à petaſo, te Cælum ad nobile gemmis
exit diadema Ducem, regnique creavit
cidûm caput excelſum? Quid nonne gregale,
jue agreſte pedum, virgâ mutavit eburnâ,
juſſit ſolium miſſis conſcendere campis?
ıis te tentarum exemit diſcrimine rerum?
quis tot cædes, totque hoſtica tela fugavit,
æque inſidiis ſubduxit? Fare, quis ille?
ıis Judæ regna, & cultas Chananitidos oras
ıdidit, ac omnem ſubjecit faſcibus Hebri
ramidûm gentem? Quis claram duxit in aulam?
ıis? niſi Thariadûm Numen, tibi mite, benignum?
npérque effuſum donis, & plura paratum
ıdere, ſi legis divinæ ferre lupatos,
jue pati ſuperas voluiſſes Rector habenas.
tu (prô cæli ! quæ te vecordia cœpit?)
u (vah atrox horrendum, immane piâclum?)

Non ſolùm innocuum violâſti leno cubile
Proximi; at inſonti Chananæus Sulla cruore
Fœdâſti ſolium, non unâ labe notatus.
Haud dignus ſceptro Princeps. Sed vindicis ira
Numinis, atque ultrix juſtas Rhamnuſia pœnas
Exiget, ac parili plectet tua crimina fato.
Oppreſſiſti aliam tantorum mole malorum
Pravâ lege domum: ſurgent de Principis æde
Atque tuâ de ſtirpe ſati, qui regia multis
Involvent delicta malis, & pluribus unam
Cædibus exſolvent cædem. Tu crimen opaco
Noctis texiſti velo, caligine mentis
Obrutus, atque oculis captus: jam crimen apricam
Protuet in lucem, totúmque excurret in orbem
Garrula fama, tuum mundo ſparſura piâclum.
Tu diſtrinxiſti dextris inimicibus enſem
Ammonitarum, qui te mandante, fidelem
Hetthæum infernas truculentè miſit ad oras:
Cùm tu crudeli tranſmitti ad Tartara ferro,
Ac pro flagitiis meruiſſes ponere mille
Vitas, tot ſcelerum, ceu nôſti, ſonticus author.
Jam divina manus tingendum cædibus enſem
Exerit, atque domum David vaſtabit, & omne
Jeſſiades de ſtirpe decus diſtricta ſequentur
Fulmina mucronis. Scelus hoc regale piabit,
Quì ſe Davidico profuſum ſanguine gaudet.
Sic quandoque ſolent unius fata rependi
Per plures etiam Regum, ſoliique ruinas.
Unam extinxiſti crudeli funere Judæ
Gloriam: in opprobrium totius originis ibit
Hetthæi cædes. Ultrix jam pœna per omnem
Serpet progeniem, decimôque infeſta nepoti
Ultio, eò rigidam ſumet de crimine pœnam;
Dum tota in nihilum Jeſſeia propago fatiſcat:
Hæc ubi, ſepoſitâ ſceptri formidine, Vates
Edidit; uſque adeò ferit præcordia Regis
Fulgure verborum, tantoque dolore percuſſit,
Ac necis adſcitæ confudit corda pudore:
Ut ſeſe ingenui diffuderit orbe ruboris
Ignis, commiſſæ teſtis clariſſima noxæ.
Jamque etiam crebros ſingultus ducit ab imo
Pectore, & irriguus lacrymis in plena doloris

erba fluit. Nec enim potis eſt frenare procellas
:orde tumeſcentes. Unde hæc gemebunda profatur,
eccavi Domino! Peccavi Perbreve verbum
eccavi eſt equidem; ſed acerbi lemma doloris,
emiſsíque animi ſpecimen, de mente profuſum
ıtegra, adumbratas haud celans pectore technas.
t veluti Libycis rugitus edit arenis
ercuſſus jaculo princeps, terrórque ferarum :
on aliter telis verborum ſaucius Hebri
ector, in effuſas Metanœæ pectus habenas
axat, & irrugit gemitu. Vox iſta Tonantis
Continuò penetrale ſubit. Nil atria Cæli,
tque fores citiùs Virtute dolente ſubintrat,
Iec dolor, ac planctus per deteſtabile crimen
olvitur: aut maculam penſat, quæ nomen honorum
rincipis inceſtat. Non vulgi infamia terrent
Iurmura, in anguſtam ſeſe ſpargentia famam.
Iec delibrandæ ab irato ſidere pœnæ,
ı lacrymas, queſtúſque citant, verique doloris
rgumenta trahunt; ſed læſi jura benigni
luminis, à cujus divino fonte bonorum
lumina dimanant, quique omnem, jure Creantis,
endicat à proprio ſibi plaſmate ſemper amorem.
Ioc Numen ſpretum, tantoque à crimine læſum,
xcit duntaxat juſtos de corde dolores
rincipis, ac meritos citat alto pectore planctus.
Iullo hic, quod ſtupeas, prætexit nomine culpam
Iec ſolio plùs, quàm vulgo fortaſſe licere
ſſerit; ùt Regum maleſuada licentia cenſet:
t caſtigantes monitus, & acerba Magiſtri
'erbera dictorum, pacato corde Monarcha
ccipit, atque cupit juſtas dependere pœnas.
eccavi Domino, exclamat. Sed cætera mente
xprimit, ac tacitus ſecum permulta volutat:
Quæ nequeunt oris ſuppreſſa dolore profari
'erba p. immenſos diffuſa in pectore luctus.
udit hæc Cœlum, quod pronam jugiter aurem
ıdvertir mentis foribus, cordiſque gementis,
c contriti! animi fremitus, dulcedine mirâ
Nunquam non recipit. Quid quod ſint fortia Cælis
Arma, ſalutares, Metanœâ inſtante, dolores.
t verò, in veniam ſuperum inflexête Tonantem,

Quippe à propitiis miſeratio protinus aſtris
Deſcenſum facit, & teneris complectitur ulnis,
Atque fovet gremio Regis illuſtrata dolore
Pectora, & inceſtos detergit mollitèr auſus,
Hic eſt nempe DEI, Cælique benignior uſus.
Vix reus agnoſcit culpam; cùm Judicis urna
Ætherei indulget veniam, ſcelerúmque reatus
Eradit penitùs. Divinum quippe tribunal
Auſcultat cordis gemitus, non verba diſertis
Effuſa eloquiis vitali caſſa dolore.
Nec ruit in ſævos Cælorum Aſtrea rigores;
Quando in patronam veniunt ſuſpiria vocem,
Pertractátque ſuam dolor, ac pia lacryma cauſam.
Sic ad ſideream Rector Chananæidos urnam
Cauſæ momentum peragit, flectítque ſtateram
Ætheris irati. Magna eſt clementia Cæli.
Conſcivit crimen, quod amat proclivior uſus
Principum, at ingemuit ſceleri, lacrymáque fideli
Inceſtum terſit facinus: quod ſumma poteſtas
Quidlibet audendi, nunquam, vel rariùs edit.
O utinam pariles veniant poſt crimina Reges
Ieſſiadi, veniam noxis, certámque ſalutis
A miti Cælo merituri æqualiter artham.
Necdum finierat tacitos ſibi reddita virtus
Iſacidis planctus: cùm Vates Numine plenus
Ad lacrymas ſolii converſus, talia fati.
Cùm te patrati ſubeat Metanœa piâcli,
At verus dolor ima urat præcordia: ſummus
Arbiter iratum ſuſpendit fulmen, & omne
Delicti genus infandum poſt terga reponit,
Conceditque malo veniam, vitæque reducit
Gratiam, & in longam tua ducet ſtamina vitam.
Æternam fueras pœnam Phlegetonte daturus
Commenſuratam ſceleri; ni parcior iræ
Æther, in pretium contriti ritè Monarchæ
Æternas aliis mutâſſet tempore pœnis.
Jam Regis jugulo diſtrictum fulmen ab hoſtis
Ferro impendebat, ſurrectúmque rebelle
Agmen erat, quod te vitâ exturbare Tonantis
Debuit imperio. Siccâ te Numen obire
Morte jubet, placidíſque tuos concedere fatis
Manes, non ullo fœdandos ſanguinis imbre,

Quod

Quod reliquas clades, quæ téque, tuóſque manebant,
Attinet: indulgens facilis miſeratio Cœli
Temperat; aſt aliis plectet tua crimina pœnis.
Nam licèt æqua Themis Superûm inclinata doloris
Pondere, conſcitis veniam concedere noxis
Haud invita velit; pœnæ tamen illa reatum
Ex animo nunquam delet. Sic alta Tonantis
Jura in perpetuo nunquam non robore durant.
Atque ubi pœnarum ſeriem recto ordine Vates
Prodi lit; auguſtas Chananæi Principis ædes.
Deſerit, atque locum Virtuti extradit aruſpex
Ætheris, Iſacidémque ſibi, votíſque relinquit.
Hic nova enim verò Metanœæ cura ſubire
Principem, & irriguis lacrymarum currere rivis
Lumina, lamentíſque ſuum penetrale ferire,
Atque lares Regum mœſtis complere querelis.
Jámque inter planctus vigiles deducere noctes,
Atque oculos, laſsûmque animum fraudare quiete,
Aſſiduúmque ſibi pro noxa indicere bellum
Pervigil in pœnas Princeps. Hinc ſævior æquo,
Artubus exeſis macie, ventríque negare
Regales de more dapes; jejunia ſolo
Paſcere Jeſsîdes lacrymarum rore, ſuáſque
Attenuare fibras duro, nimióque rigore,
Si tamen interdum (vetito nè jure ſupremum
Fortè ſibi accerſat fatum, legémque Tonantis
Involet) urgentem eſuriem placare jubetur:
Conſpergit cineres dapibus; carcheſia fletu
Temperat; appoſitas commiſcet luctibus eſcas,
Salsóſque effundit triſti de lumine fontes;
Quêis ſolùm Virtus ſeſe contrita fovere
Aſſolet, & labes delet. Jam ruſſus amico
Virtutem Iſaidûm Princeps ſibi fœdere jungit.
O ſi hoc in ſpeculum lacrymatum multa Regentûm
Crimina demittant lumen; qui mille rigandi
Inveniunt cauſas hoc falſo flumine malas.
Rarior à noxa vel guttam lumine mittit,
Quâ ſordes animi tollat, ſcelerûmque mephitim,
Hócque ſalutifero perſanet vulnera ſucco.
Nemo, quantumvis regali murice fulgens,
Hoc ſine, ſtellatâ radiabit clarus in ora.
Ergo qui ſuperis rutilare ſerenior optas

Sedibus; Iſacidem lacrymis delicta piantem
Sectari lubeat, paribúque dolore reatum
Criminis, & pravas confeſtim dilue noxas,
Nec reputa abſumptam, ſupereſt dum vita, ſalutem.
Quippe viatoris ſortem, pro munere vitæ
Conſequitur meritum Cêu ducit quemque voluntas
Propria, & arbitrium: ſic Cœli deſtinat ordo
Aut pretium, aut pœnas Vero luſtrata dolore
Crimina diſſimulant Superi, mentémque coronant;
Quæ ſe Virtuti renovatis moribus aptat.
Nemo cadit, qui non rurſum conſurgere poſſit.
Quem ſcelus oppreſſit, Metanœa extollit in altum.

SIGISMUNDUS BURGUNDIÆ REX

A parricidio filii pœnitens.

SIGISMUNDUS ducta Theodorici Longobardorum Regis filiâ, Sigericum ex ea ſuſcepit. Quâ è vivis excedente, aliam de gynæceo, conditione generis haud parem in thalamum admittit. Ejus animum ſupra fortunam faſtoſum indignè ferens Sigericus, dicaciùs fortè quàm decebat, conviciis ſemel atque iterum eſt inſectatus. Mulier imponens animi, novercalem vindictam coquit. Prima ad tollendum è medio privignum machina, affectari regni calumnia, & inſidiæ Patri, ac diademati collocatæ, Sed lentior fides adhibita delationi novercæ. Quare criminatione non exauditâ, ad notas fœminarum artes confugit; quibus molliorem animum mariti ità expugnat; ut filio primojuventutis flore vernanti, vitam laqueo eripuerit. Perpetrato ſcelere, ſera Patrem ſubit pœnitudo, audiente Cœlo preces ſupplicis. *Baronius ad annum.* 526.

SÆva novercalis plùs quàm monimenta furoris,
Ac patulas odii flammas, quas Colchide creta
Phaſias, aut Phædræ rabies vix edere poſſet,
Immanéſque Patris furias (ſi nomina Patris
Degener ira meret) fuſumque Lycaone patrem
In dilecta ſibi truculentum viſcera nati
Caſtalis uda canit lacrymis. At crimen iniquum
Purpureum luxiſſe Patrem, mœſtóque rigâſſe
Imbre oculi facinus, fluido depromere verſu
Calliope celera, manans Aganippidos undâ.
At tu, qui ductus Metanœâ, ſenguine penſas
Progenitor cædem ſobolis, proprióque cruoris
Flumine ſidereas tranâſti Martyr ad oras;
Da Muſæ, facili decurrant carmina rivo.
Burgundionum clarâ de ſtirpe creati
Quos de Teutonico poſtrema Boruſſia tractu,
At Rhodani miſit flumen (velut acta vetuſtæ
Ætatis perhibent) duntaxat quinque ſupremos
Imperii faſces rexêre. Hos inter, eburnâ
Sede Sigiſmundus, prognata Thuiſtone magno
Gloria, jura dedit, Sigerico proxima nato
Regni ſceptra parans; quem vaſtæ ſemina mentis,
Ac ſpes ſolliciti genitoris in ampla refingens
Munera Regnantis, patriis inſignibus aptant.
Verùm alia æternus Cœlorum deſtinat ordo.
Eortè Sigiſmundo nexu ſociata jugali
Longobardorum clarâ de ſtirpe marita
Occubuit letho, fatali lege ſororum
In trabeas etiam Regum, quos funebris urna
Par Iro remanet. Sublatæ ſceptra capeſſit
Paſiphaeïa nurus, genere, ac virtutibus impar
Principis, ambitione tumens, & turgida faſtu
Æolis, à regni ventoſus nomine follis.
Nil pejus ſorte eſt humili, cùm ſcandat in altum
Nominis, & vilem per honores deſerit algam.
Non valuit tantum Sigericus ferre tumorem,
Elatum ſupra fortunæ jura, genúſque
Imparile. Hinc odium nutrit cane pejus, & angue.
Ac mille inſanam diris addicit Agaven,
Officiúmque negat; quod juſtâ lege repoſcit
Aſſumptæ matris ratio; quod jura novercæ

Lance æquâ ſtatuunt. Hirquo ſæpe ille tuetur
Lumine Minoin; medium crebrò exerit unguem,
Intempeſtivis deludens Thyada ludis.
Nec Phædram latuêre ſales, queîs natus adunco
Suſpendit matrem naſo, averſatus heriles
Althææ faſtus. Hinc ſævas pectore flammas
Perniciale genus ſumit; furor ardet acerbo
Corde, novercales ſparſurus tempore diras,
Sanguineáſque neces. Inſanit Mænadis inſtar
Fœmina tacta probro, læſúmque tuetur honorem
Aut paribus ſannis: aut acta ultricibus iris
Exſuperat ſalſæ mordacia jurgia linguæ.
Si negat huic vires acciſa potentia, robur
A Phlegetonte capit, pœnæque in imagine tota eſt;
Donec ad optatam ſe porrigat ultio metam.
Atque ità lymphato maleſana effervuit œſtro
Cadmias, in certum Sigerici concita fatum.
Non captura ullam noctúque, diúque quietem;
Dum tandem ſtygias privignum mergat ad undas.
Aut amat, aut odit mulier. Sed mera furoris.
Ac odii eſt major, ceû Phaſias iſta probabit.
Feſtus fortè dies aularum more refulſit,
Indictâ celebri pompâ, quâ Regia plaudit
Purpureis incincta choris. Hac Juno novella
Regali ſplendet luxu, Tyrióque ſuperba
Syrmate, & Aſſyriâ diſtincto murice pallâ
Verrit humum, croceo Reginæ ſchemate fulgens.
Quidquid Erythra vehit pretii, vel dives Hydaſpes
Baccarum exonerat; vel quod felicibus undis
Naſcitur? elato circumfert turgida collo,
Séque unam à cunctis optat, ſolámque videri.
Non ſic aurato procedit comica tergo
Junonis volucris; cùm ſe miratur euntem,
Et rotat in gyros oculata volumina caudæ:
Ut nova nupta tumet regali cyclade gemmis
Illitâ, & in varios torquet veſtigia greſſus,
Ceû foret illa Jovis conſors. Rutilantia cocco
Tegimina nonnullis ſuperaddunt pondera faſtûs.
Ut videt aurifero Sigericus matris amictu
Gnoſſiacam radiare nurum: flammatur in iras
Haud patiens frœnum rationis, teláque linguæ
In probra exacuens, ardenti hæc fulminat ore.

Quorſum vana Paphis te regni nomine jactas?
Eccur vile genus nimiùm ſublata ſecundis
Colla geris, tumido deſpectans omnia faſtu?
Tune ſupercilium tolles, Coóque rubebis
Murice; quo genitrix mea ſceptri nomine digna
Claruit, & meritos ceris portavit honores?
Non decet Oebalio viliſſima corpora ſucco,
Lucéque Sardoâ niteant. Non aurea probrum
Frontis ſerta juvant. Nunquam velamen herile
Congruit ancillæ. Regnantûm tegmine fruſtrà
Simia turgeſcit. Non baccis conſita cyclas,
Non diadema, eboríſque decus, ſoliique lacunar
Reginam pariunt; ſed pulchræ gloria mentis,
Virtutum comitante choro. Non pectus inane
Robore conſilii, non fœta tumore, furore
Tiſiphone, auguſtum nomen, cidarímque meretur.
Hæc puer effrenis. Prô! quò te prælia linguæ
Præcipitem rapiunt? Quid agis? Compeſce labellum
Puſio, libertæque ſilens impone capiſtrum.
Non hæc Narciſſum præpoſtera copia fandi
Addecet. Ora premat virtus. Nam cardo ſalutis
Vertitur, ambiguámque parant hæc jurgia ſortem.
Ergo tace, Sigerice tace. Me conſule, frenum
Admittat linguæ coluber; nè ſerpat in auſus
Majores, ac damna ferat. Sic ſanguinis ortu
Fortè noverca minor; ſed Patris ſceptra favore,
Ac regni ornamenta gerit. Sit turgida faſtu
Fœmina, plùs æquo ſapiens: tu vince tumores
Demiſſæ mentis ſtudio. Sed diſplicet illa?
At placet illa Patri. Patri pietatis honorem
Naturæ ſancita jubent. Toleranda novercæ
Imperia, obtentu Patris. Sed forſitan irâ,
Atque odio ſequitur Sigericum more Mimallis
Enthea? Sed Patrem grato devincit amore.
Non ergo hoſtili venit illa petenda calore;
Non odiis ſuperanda tuis; quam Patris amori
Obſtrictam nôſti: meritos niſi jure furores,
Atque Patris ſævas accerſat filius iras.
Hæc equidem decuit Sigericum expendere cauto
Pectore, ſi pacis ſtudium, ſoliique favores
In votis habuit; quos præceps copia fandi
Jacturâ vitæ ſubvertit. Quippe furorem

Excitat indomitus ſermo; quem mollia verba
Frangunt. Illecebrâ fatalis concidit ira.
Interea Thias diris muliebribus acta,
Iratum volvit fluctus, ceu percita Phœbas,
Dentibus infrendet; micat acri lumine flammas;
Igne ardent malæ; toto ſe corpore prodit
Burgundionum Mænas. Furit, ardet Erinnys.
Caſpia ut amiſſo bacchatur concita fœtu
Bellua per ſaltus errans: aut ore fremente,
Concuſſaque jubâ Libycis deſævit arenis
Sylvarum terror, venantûm ſaucius ictu:
Haud ſecùs in rabidas hæc Evmenis æſtuat iras,
Vindicias animo texens, maleſuadáque verſans
Conſilia; ut læſum vel ſanguine tergat honorem,
Pentheáque è medio tollat. Nec ſignis Agave eſt.
Huc omnes mentis vires, huc perdia, pernox
Intendit curas; queîs fuſa opprobria ſævis
Exſolvat pœnis, ac propugnacula honoris
Quaſſa levet dejecta probro ſurgatque ruinâ
Cadmias illius, qui famæ vaſta theatra
Diruit, ac labem regali nomini inuſſit.
Quare fœmineis, conſo non impare, technis
Expugnare animum Regis, mollíſque mariti
Nititur Æætis. Simulatos induit ori
Vafra modos; mæſtos præſefert fronte dolores;
Erudit in lacrymas oculos, vocíſque figurat
Chromata, quæ Nioben ſapiant, Ithacíque Calypſo
Moribus, ac linguâ fingit, Regíſque tribunal
Levcothea accedit fallax, & talia fatur.
Burgundionum Rex maxima gloria Regum.
Ad ſolium Regina tuum, quin ſervula labor
Cernua, mancipium ſceptri, juſtæque bilancem
Appello Themidos. Nec me fortaſſe repellet
Clemens Regnator; qui vel viliſſima miti
Excipit affatu cauſarum pondera, & aure
Dignatur facili Codros, ac ruris alumnos.
Hoc, inquam, ſolium appello, juríſque ſtateram
Non in ſanguineas exſurgere flagito pœnas;
At defenſorem læſi duntaxat honoris
Quæro: ne noxiis Auguſti gloria probris
Unà aſpergatur, turpémque bibat tua Princeps
Purpura dedecoris labem; quæ poſtera forſan

Pigno-

Pignora deſœdet. Sed nè per multa vagetur
Diffuſus cauſæ ſermo, ſuccincta tribunal
Accedit fandi brevitas. Non ſceptra gravabo
Verborum phaleris. Sigericus lumine nobis
Charior, ac vitâ, (pro! qui dolor ima reſorbet
Pectoris) his, inquam Sigericus (lacryma verba
Præpedit. At lacrymas vincat, timidíque pudoris
Prælia juris amor,) Sigericus mille licenter
Nos onerat probris; convicia multa profundit
Reginæ in maculam; deſpectam præparat aulæ,
Infamémque orbi reddit, ſolióque pudendam.
An non auguſto cadit ingens dedecus oſtro,
Ac pudor æternus Regi, quod probra jugali
Fœdere juncta ferat? Sceptrum hæc patietur inultum?
Sed toleranda forent inhonoræ jurgia linguæ;
Quêis primæ ætatis non rarò proditur æſtus.
Verùm quod ſequitur, mentem pernôſſe Monarchæ
Juverit; ut propriæ valeat ſuccurrere ſorti
Forſitan (heu mæſtus vocem dolor intercludit!)
Forſitan (ô meliora DEUS!) non ampliùs auras
Carpere vitales Regi, Patríque licebit.
Nè verô hîc quiſquam reputet, nos crimine falſi
Ludere, & hoſtili ferveſcere corda furore:
Teſtor Majorum cineres, ac conſcia teſtor
Numina: verba dedit, quêis ſe per fáſque, nefáſque
Sceptra ereptúrum ſtatuit, Patríſque coronam.
Jámque per inſidias regalem inſcendere ſedem
Auſu non uno ſatagit, regníque capeſſet,
Invadérque decus. Non falſi crimine ludo.
Nunc ſolii eſt, rotam trutinâ diſcernere cauſam.
Hæc, lacrymis perfuſa genas. ubi protulit effrons
Colchis, defectum ſimulans, ſubſidere ſenſim
In terram prono vultu, mentita doloris
Pondus, & Halcyonis luctus. O nata Sinonis!
O fallax mulier! quas non correpta furoris
Ignibus accendit fatales pectore fraudes.
Hic ubi defectam jam viribus eſſe maritam
Attonitus cernit Princeps: jubet illico ſervas
Ite, volate manus, medicatu fracta levari
Corpora, & auguſto poni Acheloida ſtrato.
Interea vario curarum fluctuat æſtu,
Ancipitéſque movet Princeps ſub pectore ſenſus,

Talia ſecum agitans. Quid? num diadema paterno
Vertice divellet nati immatura cupido
Imperii? Inſidias vitæ, ſceptríſque propago
Apparat impubis? Nos iſta feremus inulti?
Haud dubiè hæc laſæ ſunt crimina Majeſtatis,
Ultricéſque petunt Aſtreâ vindice pœnas.
Infeſtum Patri pereat genus. Iſta piari
Sanguine facta juvat. Non eſt immane, cruorem
Fundere, ſit quamvis altâ de ſtirpe profuſus;
Quem ſcelerum infamat probrum, ſolióque rebellem
Jura probant Themidos. Pietas eſt noxia regno,
Crimina non merito, cêu par eſt, tollere ferro.
Adraſtea vetat terris mala ſerpere, quæ ſe
Interitu unius frangunt. Æquum ergo tribunal
Sæviat in ſobolem. Non poſthac dicere natum
Stat Patri. Pereat per funera mille nefaſta
Vipera, regnorúmque lues, & nominis umbra,
Ac Phlegeronteas mergatur crimen ad undas.
Continuò pereat. Sed quò nos ira furore
Præcipiti rapuit? Non eſt hæc æqua Monarchæ
Regula, nec conſus. Spatium legum exigit ordo,
Ac cunctatricem ratio jubet eſſe ſtateram.
Non fruſtrà geminas habet æquus cognitor aures,
Partem utramque decet Minois ventilet urna,
Quem juris devincit amor. Non ergo tribunal
Fulminet actutum pœnas; quoad Æacus omnem
Delibret ſeriem cauſarum, ac crimina diſcat.
Hæc porrò ſecum rationis verſat in arce
Exule jam furiâ Princeps. Quæ vana ſubivit
Suſpicio pectus? Sigericus pulchra juventæ
Gemmùla, flos ævi qui vix elementa regendi
Prima bibit, pubéſque trocho magìs aptior: ille
Ambitione petat regnorum jura Patrémque
Deturbet ſolio impubes? Obnuntiat ætas,
Ac placidi mores. Non unquam neſcia flecti
Corda dedit; nec præfractam minimo indice frontem
Obtulit, aut nobis obvertit luminis orbes;
At Patri morem geſſit, velut alter Iulus
Amphinomúſque ſacer. Non Patri denegat ullum
Obſequii ſtudium; quod nati jura repoſcunt,
Ordóque naturæ. Quis credat triſtia nobis
Funera moliri? Sunt hæc commenta novercæ,

Quæ

Quæ nunquam adſcitis favet æquo lumine natis.
Si ſuperinductæ matri deferre recuſat
Obſtrictum officii munus, probríſque laceſſit
Fœmineos faſtus: leviori hæc ſorte pianda
Jurgia verborum, quæ primo ſanguine fervens
ſpargere ephebus amat. Non ferrum, aſt ulmea grando
Hanc intemperiem linguæ frenare valebit
Et temerum quandoque viris, quos alta gubernat
Conſilii ratio, verborum propero excidit ore,
Si quæ fortè dedit maleſanæ prælia linguæ:
Authores facti prodat; quos flamma juventæ
Auditi, in cæcum non ægre ductilis auſum
Hos Themis inquirat ſolii, plectátque rigoris
Ordine, nè innocuus plectatur vindice ferro.
Eſt equidem Regina, nefas quæ detulit, icta
Opprobrii telo verùm ſimul illa noverca eſt,
aró privignis affectûs munera præſtans.
ſt verbo, mulier, facilè irritabilis irâ
entior ergo fides accedat. Cognita nati
ſt nobis virtus matui ci iminis expers.
æc prudens ſecum Princeps. At Gorgone creta
rita verba videns Phorcis, ceu Parthica tigris
ıfremit, indomitos verſans in corde furores,
ccerſénſque animo furias, ſubdénſque Megæram
ctori, in ardentes rurſum ſe concitat iras.
rpureum ſitit ira imbrem, Jam nulla quietis
rs animo reſidet, dum multâ ſanguinis undâ
ſatiet rabiem, videátque in morte natantem,
ımerſumque ſuo Sigericum Phædra cruori.
ıde iterum ad vafras Æætis confugit artes;
ıeis demum expugnet mollis præcordia Regis
l finit intactum Fraus ultima tela miniſtrat
minæ, ab Alcmenæ genito latura triumphos.
nc rurſum mæſtos gemitus deducit ab alto
ꝏre; deciduis rigat ora vaferrima rivis;
nctibus agglomerat Planctus, queruloque ululatu
gia tecta implet. Quid quod tria jura ſororum
ua fata citat, tædáſque peroſa jugales
remam fingit verſuta Libyſtias horam.
ue irà devinctum plùs æquo Regis amorem
ıa vota trahit, patrémque in ſæva tyranni
ıcilia inclinat, nati effuſura cruorem.

Hæc damna ob læſum mulier furialis honorem
Efficit, ac ſolo rivalis funere ſarcit
Gloriam, & à fatis ſibi vitam reddit honoris
Plùs mulier ſubleſta valet, quàm Martis aperti
Fabrica, & Ajaces. Quos vult, mala fœmina perdit.
Jam ſeſe evolvet funeſti ſcena tragœdi,
Aularúmque ſolum mœſtà inſternetur arenâ;
Quæ bibet innocuum Sigerici ſanguinis imbrem.
Tempus erat, terræ quo torridùs incubat æſtus,
Icariúſque canis ſævis ardoribus orbem
Corripit, ac hominum recoquit cum meſſibus artus,
Siccóque excruciat fervens ſitis ora palato.
Hæc urit pariter Sigerici labra calore
Arida, & inflammat. Quare ſpumantia Baccho
Cymbia depoſcit, nimium quêis temperet æſtum.
Hic opportunum tollendo funere nato
Tempus adeſſe ratus genitor: jubet illico largum
Infundi Bromium, & medicato Cæcuba ſuccu
Præcipit extradi; quæ conciliari ſoporem,
Atque altos valeant ſomnos Formidinis expers,
Securúſque ſui impubes, ſe proluit auro,
Indulgénſque mero, plenis rigat ora culullis
Haud gnarus liquido ſua fata natare Lyæo.
Jam conſanguineus lethi ſubit atria Morphêus
Regia, & in Niſum fœcunda papavera ſpargens
Fracta mero longæ componit membra quieti:
Prô! quod agis Morphêus? Frontis duo ſidera cæcas
Illuſtri Euryalo? Quid pullo lumina velo
Obtegis, & lucem nunquam viſura recondis?
Rumpe ſoporiferum divûm placidiſſime nexum.
Pollux iſte meret longævos Neſtoris annos
Ducere? quem virtus, altæque capacia mentis
Semina deſignant cidari, quem civis amore,
Officioque colit. Sed ſurdo fabula Morphêo.
Diſtinet ille oculos, graviori victus Iacchi
Imperio, ſpargitque ſuas ſuper omnia vires
Membra, ac evictos penitus ſibi ſubjicit artus.
Dúmque videt genitor, nati proſtrata ſopore
Pectora, jam ipſe gravi mentis dejectus ab œſtro:
Innocuam aggreditur ſobolem, Patrem exuit, atque
Tortoris ſubit ipſe vices, ſævúmque miniſtrat
Carnificis munus, Prô! quò furor abripit oſtrum,

Ac regale decus? Quò ſe diadema ſuperbum
Abjicit? Anne ſatis Tyrio non ebria ſucco
Purpura, ab inſonti magè vult fulgere cruore?
Ergóne Sidoniæ maculas aſpergere pallæ,
Nominis opprobrio, quod utrúmue emanet in orbem
Non horret ſolium? Quid de te poſtera dicent
ſæcula? Te nunquam Burgundia ſubita Regem
Chriſtiadûm de gente colet, mitíque profuſum
Ille canet genio? qui nati fata requiris,
nque tui raperis crudeli funere partem.
edquid ego ſurdum verbis compello furorem
Quò ſe præcipiti ſemel infert Armena curſu
Bellua, in obſtantes pleno ruit impete turmas,
errumpítque obices, nullâ placabilis arte.
ic ruit indomitâ Princeps malè ductus ab ira
ı genus auguſtum. Sopito taurea adaptat
íncula circumdans jugulo, ſoliíque miniſtris
ræcipit exemplò, in diverſum flectere lora,
dductóque viam vocis præcludere vinclo,
: vitam inſonti truculentè tollere nato
dira in ſobolem veniens á Patre tyrannis?
uo te jam Princeps compellem nomine? Tigrim?
it te Marmaricæ projectum ſtirpe Leænæ?
vior Hyrcanâ tu es Tigride; ſævior ipſâ
ımani feritate Leâ. Nam Caſpia quamvis
llua. in externum, naturâ urgente cruorem
áno flagret rictu, ſitiatque petátque:
n tamen in proprii generis prædantia ſtringit
a neces: nec cognato ſe ſanguine paſcit
tu (prô crimen! Quæ te crudelis Enyo
cupat?) humano abiem ſedare cruore
gis, & in ſobolem quâ te miſerata beârunt
hera, deſævis, Quid tûnc extradere fatis
tum, ſanguineóque jubes tranſmittere letho
triſtes Erebi ſedes, umbráſque ſilentes?
n hæc Chriſtiadûm reputem, ſed regna Gelonum.
ıix funeſtâ Sigericum morte peremit:
cio, quo Superûm illuſtratus lumine, dirum
ıoſcit facinus, ſceleríſqua horrenda revolvit,
a Sigiſmundus. Jam poſt patrata furore
nina, quæ cæco Regi perſuaſit Erinnys,
ſubit pectus Metanœa, dolórque perurit

Ilia, & in tales effundit pectora queſtus.
Ergo jaces Sigerice mei ſpes unica regni?
Auguſti columen generis, patriſque voluptas
Maxima, delicium populi, præluſtris avorum
Gemmula, tune jaces? Vah: quò nos fœda Dione
Impulit, orcheſtram Themidos, legeſque profanans?
Si reus in noſtram peccâſti nate coronam:
Cur non audimus crimen, quod prævius ordo
Poſtulat Aſtreæ, Prius omnis cauſa ſeverè
Delibranda fuit: quò vel convictus atrocis
Eſſe probareris ſceleris reus: aut tua poſſes,
Ut ratio legum depoſcit, jura tueri.
Si verò innocuus, ſine fraude, doloque fuiſti:
Ecquid in auditam ferali funere cauſam,
Præcipitique fui non cognita lege ſecutûs?
Antiſtes Themidos partem diſcernat utramque,
Qui ſtudet eſſe æquus. Non jura furore reguntur
Hei me? quó, rabido mentem correptus ab œſtro,
Limphatus princeps abii? Sigerice! (doloris
Pondera verba negant.) Sigerice! (quis ima reſorbet
Rurſum corda dolor?) Sigerice! Quid ætheris auras,
Quidve dediſſe juvat pergratæ munera vitæ:
Si rurſum eripui tibi vitam more procuſtis
Linguam intercepi laqueo, vociſque ligavi
Munia; nè poſſes licito ſermone tueri
Momentum cauſæ. Quò nos rea detulit urna?
Sed nimis, ah nimis eloquio vehemente cadaver
Injuſtum loquitur facinus, patiémque piâcli
Arguit, authorémque necis proclamat iniquæ.
Ergo ille auguſtæ frontis, ciliique ſerenus
Majeſtatis honos, hæc vaſtæ gloria mentis,
Regia progenies Regéſque datura nepotes
Ergo jacet proprioque jacet tumulata cruore
Heu! plùs quàm temerum patris, Regiſque furorem,
Quo non majorem Siculi invenere tyranni,
Maſſagetúmque plagæ. Vah dirum, immane piâclum
Quod vel Theromedon, ſævúſque exhorreat Atreus?
Quod phalaris, Sciron, Buſiridis ira, Sciniſque
Sauromatúmque genus reprobet, Numidæque, Scythæque
O crimen ferale nimis, quod poſtera narrent
Sæcula, & infamem reddant toto orbe Monarcham!
Sed quis erat nobis author, quis cæde cruentâ

ſſit florigerâ natum depellere vitâ? –
ıis? memorare pudet. Varium, ac mutabile ſemper
ːmina, dimidium Junonis more capeſcens
perium. illa Jovem blando deluſerat aſtu.
cinus hujus amor nobis erat. Illa venenum
ſcuit, & philtro Colchis potavit, iniquum
licio reddens patrem, ſobolíſque tyrannum.
ıc tantum perpercre pefas maleſuada novercæ
gia; quam faſtus, & magni nominis ardor
pulit in cædem. Prô ſceptri dedecus ingens
ːc ficto illicio lacrymarum, ſanguinis imbres
ribus elicuit ſobolis, laqueóque peremit
carûmque dedit regalia pignora regnis. –
nos, prô pudor eſt, nullo delebilis ævo,
liſſe illecebris, & amoris jura, furore
nmutâſſe Patrem, natoque tuliſſe feretrum
ːnados impulſu. Vah? quò nos arte Pelasgâ
ınus deduxit amor? Quò fœda Diones
tulit, ut natum magnorum lumen avorum –
nque unam regni, cui poſthuma ſceptra parabam, –
ɔhlegetonteas legarem barbarus oras. –
rudele genus Patris? O crudelia Regis
ıtra, Procuſtæo jure accenſenda theatro.
ubi dicta dedit princeps, & plura profundo
it gemitu; lacrymarum flumine vultum
;at, & tepido perfundit corpora rivo.
e rigare genas lacrymis. Cum juſta dolendi
à intercedit, non eſt pudor ora virorum
ibus affundi mœſtis, veróque doloris
ːe teſtari luctus qui corda pererrant.
rò ingentes impellunt lumina guttas.
lis per valles rapitur pernicio ramnis;
ɔlvit niveas Riphæo vertice lanas
er, & ignivomus diſrupit flumina Phœbus:
;ite ſic pleno facies dimanat, & altum
eps teſtatur per corda meare dolorem.
e ita perfuſus lacrymis, ſuper ora recumbit
da & exanimos nati multùm irrigat artus;
! novam ut tribuat vitali flumine vitam.
m agis in caſſum. Jam manes portitor Orci
hit ad ſtygias nunquam remeabilis oras.
natat in lacrymis Princeps, ac penè dolore

Occidit immenſóſque gerit ſub pectore luctus:
En ſubit Auguſtal conſperſus tempora canis
Maturâ gravitate ſenex; quem lumina nunquam
Conſpexere Ducis, Tithonum aut Neſtora poſſet,
Vel Pylium reputare thronus. Verùm ecquid in aula
Feſſus agit ſenio? Se triſtia ſiſtit ad ora,
Regis, & attonito Regnanti talia fatur.
Eccur jam vano Sigerici funera luctu
Proſequeris Princeps? quid falſum lumine rorem
In natum exoneras; Non planctus reddere vitæ
Exanimes poſſunt artus, revocaréque manes.
Te lugere ſuper noxas, rabiémque tyranni,
Addecet, & propium lacrymis abolere piâclum.
Hæc placant Numen. Ni læſi jura Tonantis,
Integret ex animo procedens arrha doloris,
Et tergant fœdes rorantia lumina labes:
Jam te fulmineis ſequitur Rhamnuſia telis,
Intentátque flagrum, Nemeſis delicta flagellans.
At ſi vera ſubit Regem Metanœa patrati
Criminis, & tantis quærit medicamina plagis:
In meritas offerre juvat crudelia pœnas
Pectora, & æthereis ſe pronum ſiſtere flagris,
Atque piis veniam Superûm depoſcere factis.
Quare age, jam Cœlos rurſum tibi redde faventes
Placari faciles; dum tempus, & hora doloris
Definit ſpatium, Si initia negligis ultrò
Sidera; quæ ſceleri connivent, quæque morantur
Demiſſæ mentis ſtudium: te proxima pœnis
Fata manant; quæ te regali ſede revellent,
Atque Acheronteis mergent tua crimina regnis.
Vix ea fatus erat graviori fictus ab ævo.
Alliger; altivolas rurſum tenuatur in auras,
Deſtituens firmum meliori Numine Regem.
Ergo Sigiſmundus manantes denuo ducit
Ex oculis fontes lacrymarum, & pectora plangit,
Submiſſoque genu ſupplex, ac cernua terræ
Lumina demittens, ſe vaſti criminis eſſe
Flebilis authorem cognoſcit. Jamque repoſcit
Promeritam ſceleri mittendam abs æthere pœnam;
Quam leges juſtæ Themidos decernere vellent.
Indè rogat Numen, quò jam pro more paterno
Sæviat in dirum facinus; modo parceret olim

't rigidus ſcelerum vindex : dum lege ſupremâ
rguet hunc mundum, plexurus crimina Regum.
ccipit hos Cælum planctus, veríque doloris
rgumenta capit, lacrymaſque per ora ruentes
picit, & veniam defert immanibus auſis.
æc eſt nempe DEI clementia, prona moveri
l veros animi gemitus,teſtémque doloris
.chrymam, & effuſos contrito pectore queſtus.
on eſt delictum, quod non Metanœa recîdat.

DANIEL

ſuperſtitioſo Dracone occiſo, ad leones damnatur.

Dan. c. 14.

BAbylonii, draconem in ſubterraneo quodam ſpecu immani corpore ſtabulantem, pro Deo coluêre. Rex pari cum populo amentiâ ad ejus venerationem non dubitainvitare Danielem. Hic verò ſuperſtitionem abdam dedocturus Regem petit,ſibi fieri poteſtatem s Dei interficiendi. Annuit petitis ſceptrum. Dal offam medicatam conjicit in os hiantis beſtiæ, ſilque diſtendit, & diſrumpit ejus viſcera. Interpto ſerpente, omnes ordines tumultuari, ſolium cibus, miníſque adoriri, peteréque occiſi dracovindictam. Rex ſaluti ſuæ conſulturus, Danie furentium arbitrio concedit. Illi, correpto actu ı ſacro Vate, in antrum horridum, ſeptem leoni formidabile, eum demittunt, à famentibus bel diſcerpendum. At innocentia impaſtas inter fedegit incolumis, unà DEO per Habacucum caro ſuo de commeatu providente. Septimâ pòſt : Rex ad ſpeluncam reviſit, chariſſimo capiti lamis parentaturus : cui Daniel medius conſpicienn ſe offert. Hic Princeps laudum præconiis cele-

brato Hebræorum DEO, exemptóque è cavea leonum Daniele, facinoris, & ſeditionis authores lege Talionis damnat, ac rugientibus beſtiis in pabulum objici jubet.

Non mihi monſtrorum domitor de gente Pelaſga
Amphitryoniades, mundo Tyrinthius heros
Cognitus in carmen properat, ſinuoſa draconis
Heſperidum impavido proſternens corpora ferro
Commentum Argolico vati. Mihi verus Apollo
E tripode aſtrorum veri argumenta miniſtrat,
Heroo cantanda metro; quæ vidit Idume,
Inſeruítque ſacris Jeſſidum dextera faſtis.
Thariacum decus, ac columen, virtute ſupernâ
Inſtructum Vatem, tumidum domuiſſe ceraſten
Mœonio referam numero. Nè verò labaſcat
Calliope gravitate rei, colubríque timore
Fracta cadat; validos depoſcit ab æthere nervos;
Queîs domuit mirum Vates fortiſſimus hydrum.
Aſſyriæ celebres populi, gens merſa profundo
Errorum cœno, Fideíque orbata ſereno
Lumine, deturpans cæcâ caligine mentem
Vanâque conſectans figmenta, ùt vota tulêre
Obvia, in amentes ſe relligionis honores
Præcipiti rapuit lubitu. Quippe edita terris
Numina, & è propriis exciſum ſculptile lucis
Aut è viſceribus terræ, nigróque receſſu
Eruta Tænariis vicina metalla caminis,
In probroſorum conflat ſimulacra deorum,
Aptam materiem cultûs. O dedecus orbis,
Inque Semiramiis probum execrabile terris!
Ergóne molitor rerum, mundíque ſupremus
Conditor, infami Belo; quem veſtra refinxit
Dextera, & in fœdam juſſit migrare figuram,
primas concedat? Num ſummo cedere jure
Factorem deceat facturæ, quíque metallâ,
Ac homines imò nihili de fonte levavit;
In nihilum vobis veniat, deſpectus, inanis
Ac nullâ virtute potens? Prô crimen iniquum!
Ergóne, qui totum vel ſolis nutibus orbem

Diri-

Dirigit, eliſóque valet de nubibus igne
Sacrilegas quaſſare aras, ſceleríſque reatum
Plectere, & in ſtygias cum Belo mittere ſedes,
Illéne devotis contemptus cedat ab aris?
O ſcelus innumeris plectendum jure flagellis!
Ecquid ad hæc Babylon? Cantatur fabula ſurdæ.
Non videt errorem. Sed nec diſcrimina veri,
Falsíque in ſenſum veniunt. Stat dura voluntas
Pro rectæ mentis trutina. Namque edocet uſus
Plus idola animi, quàm Numina vera placere.
Aurea ſaxa colit proprio fabricata labore,
Panchæámque cremat lacrymam, totámque vaporat
Thurilegam fumo meliore halante Sabæam.
Atque ut Oronteo fuſcatur odore deaſter;
Sic oculos Syriæ vitiante volumine cæcat
Error; ut in verum nequeat ſua tollere Numen
Lumina; ſed terræ duntaxat plaſmata ſpectet.
Nec, quod mireris ſe devius error in uno,
Ridendóque deo ſatiat; ſed pluria honoris
Pabula diſquirit. Non caudex mutus in auro,
Immotúſque placet ſemper. Vitalia rident
Numina, quæ motu præſentent munera vitæ.
Forſan inacceſſum phæbo grave rupibus antrum
Occupat immani diffuſus corpore ſerpens,
Naturæ, annorúmque labor, crepitantibus horrens
Squamarum tabulis, rupes, ſpelæáque terrens.
Micat ex oculis tremulum jubar ignea ſpargens
Fulgetra, & obſcuras urit, torrétque latebras.
In caput immenſum criſtæ diadema colore
Exſurgit croceo, frontémque ſerenat honorâ
Luce, ſupercilium altâ majeſtate coronans.
Horribiles pandit rictus, atque oris hiatum
Explicat in prædam. Serratis dentibus ordo
Conſurgit triplex, ſtrepitu, fremitúque minarum
Genus, lethiferum promptus defigere vulnus
Lingua biſulca hamo ſimilis curvatur, aduncum
Fulmen depromens intentat ſpicula mortis,
Letaléſque ictus Collo palearia pendent;
Porrigitur mento barba hiſpida, livida ſtillans
Toxica, cantharidum ſuccos, Neſſíque cruorem.
Quid referam molem, quid cœtera membra relatu
Horrida, quæ poſſent faſtidia multa creare,

Et ſtomachum teneris fortaſſe evertere Muſis?
Atque hoc anguineum, fœdum, aſpernabile monſtrum,
Naturæque probrum rationis lumine caſſum,
Mens cognata DEO, cui Cælum tradidit amplos
Terrarum faſces, pecudûmque indulſit habenas;
Divino (ô labes Syriæ !) dignatur honore.
Nec ſolùm Aſſyriæ proceres, vulgíque myrica
Supplicibus recolunt fœdiſſima numina votis;
At regni Cedrus, ſummæque potentia fortis,
Regnatórque Aſiæ lunato poplite diro
Sacra facit colubro. Vah ! quò ſe regia mittit
Gloria, ut abjectæ divinos ſolvat honores
Belluæ, in opprobrium ter magni Numinis? O quò
Se primum diadema orbis, terræque, maríſque
Abjicit Imperium? Prô: quæ veſania ſceptrum
Deſtinet, ac regnum mentis, faſcéſque Monarchæ
Deprimit, ut fœdo ſubmittat jura chelydro?
Sed queror in caſſum. Populus quandoque Regentes
Dirigit, ac mores plebis vel ſumma poteſtas
Combibit, aut tales ſimulat, placitura ſceleſtis
Gentibus, ut fragiles ſolio mercetur amores.
Hoc inclinatus rationis pondere vanus
Sceptriger, in ritus populi ſe format, ab aſtu
Suppetias quærens. Aut quod conſine putârim
Verò divinum criſtato Numen ineſſe
Serpenti reputat Princeps. Nam ſæpe veretur
Demiſſo colubrum ſtudio, pecudûmque cruore
Piacat, & obſtreperâ veneratur voce chelydrum.
Quid quod Jeſſiadûm columen, veróque Tonanti
Omni parte ſacrum Danielem munere Vatem,
Conſimili cultu ſtudet informare, rogátque
Crebriùs, in pariles ſecum deſcendat honores,
Reddátque horrifico ſolennia vota ceraſti.
Nec citra conſi rationem hæc legifer urget.
Quippe idolothytum, Princeps ſvadere laborat
Abramidûm claro decori: ſeu fortè periclum
Facturus Fidei, quam Vates prædicat orbi:
Sive poteſtatem pertentaturus in hydro
Numinis: aut forſan, quod vero congruit, aulæ
Reddat ut acceptum. Non rerum neſcia Princeps
Corda gerit, qualis Primorum corde ſimultas
Ferveat in Vatem. Tollenda eſt funeris anſa.

Sunt

unt equidem extinctæ non pridem cordis iniqui
lammæ, livoríſque faces; queîs ſæva flagràrunt
ectora Summatum, in dirum eruptura furorem.
At facilè in flammas redeunt, quæ lividus urit
orda rogus, majórque venit livoribus ignis.
Hoc fidum cupiens exſolvere ſortis Achatem
urbine, ad illicitos Regnator ducere ritus
erborum illicio, Suadáque laborat herili.
ed quid ad hæc Myſtes Superûm? Quæ pectore verſat
onſilia, aut quænam Regnanti ſenſa reponit?
Quæ decuêre virum Cœlis ex aſſe dicatum.
ic etenim fatur. Quis te rex maxime cœcus
rror habet? Mentem quis faſcinus obruit? An te
era fugit ratio? Num degenerantis ab ortus
aturæ, & Colcho turgeſcens bellua ſucco,
llitâque Atracitâ ſanie, de Gorgone fuſum
erpentis lethale genus de ſtirpe ceraſtes
rotruſus Libyæ rationis lumine caſſus,
n verum Numen veniat, quod præſidet orbi?
An te ſupremis regnorum faſcibus, hydrus
nfamis terræ partus, donare valebat
egalíque aptare thoro; Quid ſceptra reponunt?
An poterit diadema tibi compactus in orbem
ollere, & in vilem plebis detrudere ſortem?
Hôcne valet coluber? Quæ ſunt jam ſenſa Monarchæ?
An mundum è nihili barathro conſurgere juſſit
nguis cœnoſus, limi compago, lutíque
lluvies, fœdum quondam rediturus in ortum?
llène corpoream molem, fuſúmque per artus
piritum, & æthereo prognatam ſemine mentem
ullis ſubjectam fatis, poſt buſta vigentem
orporis, æternæ donabit munere vitæ?
Hæcne chelydræus aget? Quæ ſtat ſententia Regi?
llène in umbroſo concluſus carcere ſerpens,
n crimen mortale queat vibrare triſulcum
ulmen, & infernis noxam damnare tenebris?
llène Virtutis meritum, rectíque tenorem
rdinis, ac nullo pollutas crimine mentes
Æthereis ornat donis? Utque omnia paucis
loquar: an quoquam ſpectatum thaumare monſtrum
ttonitam tenuit Perſin; niſi fortè, quod amplo
rojecta excipiat confeſtim pabula rictu?

Hôcne

Hócne meret barathrum, pecudúmque immenſa vorago
Carníſque humanæ gurges, decreta Tonanti
Munera, & innumeris cumulata altaria donis
Hæcne meret coluber? Quis ſanâ hæc mente probârit?
Si non Regnator noſtris fortaſſe repugnat
Sancitis animi, fixa eſt ſententia menti:
Spiramenta atri intercludere protinus hydri,
Inque chaos nibili, fluidámque reſolvere tabem
Concretum cœno monſtrum. Sic copia nobis
Illicet anguineum vitâ privare deaſtrum
Hæc myſtes Superûm, ac Chananitidos ornamentum
Ecquis Achemæniæ Summatum talia fari
Præſumat ſceptro? Quis res, ac dona ſecundæ
Sortis, & eximios aulæ, Regíſque favores,
Curriculúmque ævi, pro verò exponere geſtit
Numine, ceu Vates Daniel? Quis ferre Tonanti
Relligionis opus, ſolíque placere laborat?
At jam primorum eſt error, ſcopulúſque frequenti
Naufragio infamis; perituri dona favoris
Quærere Regnantûm, ſolitóque chariſmate Cæli
Poſthabito, vanis duntaxat paſcier auris
O quot temporibus cedunt ſtudiúmque potentûm
Per fas, atque nefas, ſudore, labore perenni
Noctes, atque dies quærunt. Virtutis honores
Rarior inquirit Solum præſentia captant
Aulæ, Virtutem poſt ſæcula quæſituri.
Cùm ſortis ſpirant Zephyri, lenéſque Favoni
Aularum, ac phœbus ſolii placito ore renidet:
Immodico inflati, elatíque tumore thraſones,
Vela ſpei faciunt pacémque tenentibus Auſtris
portum ſollicitant, prenſantes littus honoris.
Aſt ubi ſors, gravior nimbos ac grandinis iras
Depluit, adversíque ferunt ſua prælia Cauri,
Miſcéntque aulai pontum, phœbúſque Monarcha
Contrahit in nebulas frontem, torvûmque tuetur:
Ac fortè irato diſpergit fulmina labro,
Imponens, quæ jura vetant, legéſque Tonantis
Ætherei: id curant unum, nè gratia ſceptrì,
Cum forte abſcedant alio; nè ſævior aura
Principis exſurgat. Quare præfertur honeſto
Utile, Virtutíſque decus poſt terga recedit.
Non ità Thariadûm Vates fugientia captat

Munera

Munera Regnantûm, ſolium poſtponere certus
Numinis imperio, Præſtat delicta Regentûm
Corripere, ac fatuos verbis expungere ſenſus
Quàm ſe participem plectendis reddere noxis
Dedocet erratum Daniel, vanæque daturus
Exemplar fidei, fieri ſibi principis optat
Jure poteſtatem: lutulentum morte deaſtrum
Opprimere, ac certo ſerpentem tollere fato
Rex ubi libertam nullâ formidine tactam
Conſpicit, atque fidem technâ, fucóque carentem:
Attonitus primùm cunctatur, votáque ſacri
Miratur Vatis. Tum veri Numinis hydro
Exploraturus ſpecimen, deſcendit in amplam
Jure facultatem perimendi protinus anguis,
Si tantum Virtute queat. Vix facta poteſtas
Tollendi è medio latebroſâ ſede colubri:
Nec mora, Jeſſiadûm Vates in fortia ſeſe
Auſa parat, Cœli nunquam non robore fultus
Jam vitam eripiet non digno munere vitæ
Gorgoneo generi, cæciſque è mentibus omnem
Auferet errorem. Jam claram pectore lucem
Accendet Fidei? populúmque Ducémque Tonanti
Haud dubio reddet. Sed quodnam funus adornat
Illicet in funus medicatam præparat eſcam
Abramidûm Calchas, vili compagine ſtructam.
Atram nempe picem miſcet pinguedine, forſan
Arvinæ ſimili, ſuperaddens vile pilorum
Induvium, atque omnem maſſam confundit in unum
Oſtenti fatum. Nè verò bellua longum
Ætatis ducat ſpatium; ſe protinus infert
Spelæo, colubri vaſtâ ſub mole gementi,
Inque hydri patulos rictus, ſævúmque minantes
Dentibus horriſonis, fatalia pabula mittit,
Monſtrum in ſubjectas exporrecturus arenas.
Jam lethum appropiat chelydro. Jam diffluet anguis.
Vix ſenſére offam latè diſtenta draconis
Ilia in immanes abeunt, ſurgúntque dolores
Pérque artus omnes diffuſi fata minantur
Ultima, & oſtendunt rumpendum protinus hydrum.
Nec patiens jam ferre malum, quod membra perurit
Intima, langueſcens ſe partes verſat in omnes.
Sibila rauca vomit, ſtridétque immanè refractis

Denti-

Dentibus,& Lernæ ſaniem deſumat ab atris
Faucibus, atque animam jam nigro penè natantem
Toxico, in afflictos revocare adnititur artus
Sed quia vis major porrectæ prævalet offæ
Viribus anguinis, properatque tumentia monſtri
Viſcera, ſquamoſúmque hydri diſrumpere corpus
Senſim enervatos artus, totámque ſupinat
Molem reſpirans ægre, Jam languida colla
Dejicit, ac oculos ſubita caligine merſos
In mortis ſtatione tenet, totúſque moveri
Deſinit, exanimis. Tandem diſrumpitur alvus
Turgida, & horriſonum, cryptâ reboante, fragorem
Edit, Achæmenias percellens murmure ſedes
Non ſic terrificis immugit ferre bombis
Machina, nitratis violentè excuſa favillis:
Aut cùm præruptæ rupes, & ſcrupea motu
Telluris ſaxeta crepant, vaſtúmque per oras
Protrudunt ſtrepitum, vicino rure pavente.
Atque ità concretus ſanie, tabóque deaſter,
Lernæâ de ſtirpe ſatus, turgénſque aconito
In chaos antiquum rediens, cœnoſa reviſit
Principia, ac omnem limóque, lutóque volutat
Gloriam, & oblatos tumulat reſolutus honores.
Vix immortalem, cêu retur turba, draconem
Nuntia fama canit, mortalia jura ſubîſſe,
Dſruptúmque aſtu Danielis prædicat anguem:
Continuò Aſſyriæ populi, regníque Dynaſtæ,
In ſtreperos ſurgunt motus, urbémque tumultu
Inſano miſcent, Plangunt, ululántque putatum
Fatis conceſſiſſe deum, Danielis ab arte
Impia, & Æætis cantu. Sic nempe retuſum
Autumat arbitrium. Quapropter fata ceraſtis
Ulciſci parili fato, pœniſque laborant.
Ut verò exemplo confectum vindicet hydrum
(Tiſiphone ultrices animo ſubdente favillas)
Arſaciæ lymphata cohors: auguſta Monarchæ
Tecta patit celeri greſſu, ſolióque propinquat
Armatis precibus, ſævâſque â crimine pœnas
Sumere, & extremis Chananæum perdere Vatem
Suppliciis poſcit. Dubio hìc mens fluctuat æſtu
Principis: an populi votis, quæ lividus ardor
Incitat, ac veteres iræ per nota furoris

Jurgia

Jurgia præcipitant, regni concedere lumen
Debeat, ac properis inſontem extradere fatis
Sic etenim ſecum Princeps ſervantior æqui
Aſtreæ ductu reputat, ſic pectore fatur.
Nullum crimen habet facinus, cui ſumma poteſtas
Jus facti tribuit, pœniſque exemit acerbis,
Sed quod Patravit facinus Jeſſeïus heros.
Illi jus facti tribuit ſuprema poteſtas,
Omnique exemit pœnâ; nullo ergo tenetur
Crimine patratum facinus. Rectè intulit æquo
Adraſtea foro. Nam præmia jure merentur
Heroi portenta animi, laudiſque tributum
Dum notat ambiguam populi veſania mentem
Principis: in patulas confeſtim vertitur iras.
Vultúque in flammas agitur, cordiſque furorem
Haud dubiis prodit ſignis. Jam torva tuetur,
Exagitátque caput rabie, ſolioque minatur,
Funus, & exitium Tandem de Principe cenſu
Quidam, hæc ad ſceptrum verborum fulmina librat.
Aut in vindicias nobis, pœnæque rigorem
Debitum, ut Arſaciæ Themidos decreta repoſcunt,
Tradatur Daniel: vel cedes illico fatis
Victima, & in ferrum ruet omnis ſtirpis avitæ
Surculus, opprobrio generis. Sic percitus œſtro
Aſſyriæ Magnas, populo fera dicta probante.
Ecquid ad hæc Rector circumdatus undique plebe,
Ac rabiæ Procerum? Quæ ſtat ſententia menti?
Vellet enimverò percharum ſemper Achatem
Eripere ardenti populo, pœniſque ſolutum
Reddere libertæ, ac Pyliam provivere vitam.
Sed cum vis major turbæ, ſtudiumque Potentûm
Arſaciæ faſces ſuperet, frangique recenſet
Viribus Imperii præſentis turbo furòris
Ac tangat propriæ Regnantem cura ſalutis
Anxia: in Iſacii conſentit funera Vatis.
Quamvis invitus Princeps. Quare illico Myſtem
Inclytum, Achæmeniæ decus inmortale coronæ.
Arbitrio Procerum tradit, populique furori.
Sic amor ætatis ducendæ cedit iniquo
Ordini, & in leges Themidos formido malorum
Imperium exercet Virtute eſt charius ævum
Sæpius, æterniſque ſolet præferre caduca,

Vix

Vix in Saraidum Vatem permiſſa poteſtas
Principis, actutum furiali concitus æſtu,
Cum procere Aſſyriæ Populus, livore jubente
Involat, ut gratas fœdæ Stymphalides eſcas
Captivátque virum, raptátque, trahítque latronis
Inſtar & opprobriis, cumulat, ceu criminis omnis
Authorem. Hic Vates divino Numine plenus
Æquam conſervans mentem, virtute, Deóque
Nixus verborum nimbos, & probra ſerenus
Excipit, haud verbis quidquam, geſtúque reponens
Aſperum, inurbanum. Dos veri nempe Prophetæ eſt
Reddere pro illatis benefacti munera damnis.
Huc infracta malis patientia, fortis ad omne
Tormenti, probríque genus, nullíque labori
Ceſſura adduxit Vatem, mala ferre paratum,
Nulláque avertendum ſortis, mortíſque procellâ
A recti ſtatione virum. Stat firmus, & idem.
Et velut auricomus tetrâ ferrugine Titan
Nimborum tectus nullâ caligine vultum
Obrutus, in proprio nativæ lucis honore
Nunquam non idem remanet, ridetque ſereno
Ore, ſibi conſtans, glomeratas æthere nubes:
Haud aliter Daniel nullâ mutabilis atrâ
Fortunæ nebulâ, nullíſque movendus acerbis
Caſibus, immoto ſpectat convicia vultus,
Mortémque, ac vitam parili libramine mentis
Ponderat è ſenſu Cœli. Quod deſtinat ordo
Numinis, id pullus probat, acceptatque Sophiæ.
Altior eſt mundo Virtus innixa Tonanti,
Deſpiciens, quidquid mortali vertitur axe.
Sed jam Virtutis lubeat ſpectare theatrum.
Antrum erat horrendum, vaſtóque immanis hiatu
Barbaries caveæ, fabri, trullæque labore
Spelæum in muros ductum, potuítque videri
Cecropii ſudoris opus, doctíque Philonis
Arte laboratum. Sed formidabile viſu
Effecere truces Libycâ de ſtirpe leones.
Septem omnino, ſpecu circi referente figuram
Majeſtate ferâ ac torvâ gravitate vagantur
Sylvarum immites domini, regéſque ferarum
Impavidi audaces animis, oculíſque vibrantes
Fulgura, & armato crudeli dentis acuti

Ordine, ſævitiem ſpirant. Prô! dira minantur
Funera, vulnificoque unguì lanianda repoſcunt
Pabula, & in prædam ſurgunt horrore jubarum,
Verticéque excuſſo, furioſâ fronte duellant,
Ore fremunt rabido, bellúmque in neſcio quales
Exercent epulas, rictuque immanè patente
Expectant avidis mittendas faucibus eſcas.
Utque abſumendam majori ardore ſaginam
Rictibus excipiant animata ſepulchra leonum:
Extenuat diuturna fames, impaſtáque torquet
Ilia, & in fauces furit ingens ardor edendi
Pabula præſtolans avidè, Dúmque ampla ferarum
Guttura in eſuriem, Proceres, ac plebis amurca
Conſpicit expandi: Vatem jam fata ſubire
Promptum, continuò atripiunt, rabidoque leoni
Projiciunt eſcam. Sic tollere nempe peroſum
Heroëm exoptant, non tam decreta macello
Pectora, quàm invidiæ feſtina alimenta daturi.
Viſurique ſtatim diſcerptos corporis artus.
Verùm inſons Vates Getulos miſſus in hoſtes.
Incolumis degit, validâ virtute ferarum
Fortior, atque truces animos, rictúſque triumphat.
Acceu Marmarici flammâ propiore leones,
Viſoque exili quantumvis luminis orbe
Toti exterrantur, multoque pavore gravati,
Viribus edomitis, deponunt ſæva tumore
Pectora cum ciliis, majeſtatémque refringunt
Haud ſecùs ad lumen Vatis de Lumine primo
Participans, miro quaſſi fulgore Leones,
Deponunt iræ rabiem, cum ſyrmate magni
Roboris, erectámque altâ cervice jubarum
Promittunt placidè ſeriem, vultúmque, oculoſque
Abjiciunt humili terræ. Jam nulla minantur
Fata, ſed eſuriem, repreſſis faucibus, eſcæ
Plùs avidam nimio, mandante timore repellunt.
Munúſque obſequii præſtant, pronoque verentur
Corpore, non proprio, ſed motu cælite ducti.
Nôrunt cuì domino famularia jura leones.
Officiúmque ferant. Nulli fera bellua ſævum
Infigit dentem, ſi Cœlum ſub juga mittat
Indomitos aliàs nemorum, pecudúmque pavores.
Ac ſic in cavea Daniel, cêu Rector Idumes

Aurato reſidens ſolio ac ſpectabilis oſtro,
Magnanimos inter graditur, plauditque leones,
Juráque non populis, ſed regibus, atque ferarum
Præſcribit dominis Hoc Virtus cælica præſtat.
Tradit enim verò Vates, præbétque Magiſter
Haud gnaris documenta aulis; quám nobile regnum
Poſſideat rebus perituris major, & ægros,
Degeneresque metus ponens: nec poſſe perire
Quemquam, pro ſupera cupientem lege perire.
Atque ut ſiderei fulgent vaga lumina mundi
Clariùs in piceis, ſubducto ſole, tenebris:
Haud ſecùs innocuûs Daniel circumdatus umbris,
Ac probri barathro, Virtutum lumine mundo
Clarior effulget. Lux hæc Virtutis honoræ
Jugi etiam damnat liventia pectora nocte,
Ac ſolium illuſtrat; quò claro in lumine cernat;
Quantùm intercedat diſcriminis inter inanes
Arſacidûm, Regiſque deos, ludibria mentis,
Et veri cultum cælo, terráque potentis
Numinis, in media nutantis morte clientes.
Interea quem ſæva cohors laniare leonum
Dente truci nequiit; violenta oppugnat edendi,
Atque gravis rabies. Hæc quippe in viſcera dirum
Exerit imperium; tenuat fataliter artus,
Totúmque in maciem vultum deformiter ire
Præcipit, ac animam de corporis æde laborat
Pellere, & immitti confectum extradere letho.
Bis terni jam nempe dies abiêre cibatu,
Ac potu vacui, fatis alimenta daturi.
Nec tamen arcta fames Libitinæ jura miniſtrat.
Nam Cælum annonam dilecto ferre clienti
Deſtinat, impranſúmque cibo recreare laborat.
Fortè Habacuc Divûm interpres per rura vagatus
Jeſſiadûm, agreſtes eſcæ mercede labores
Penſaturus erat Cerealia dona metentes,
Pultémque alveolo clauſam pro more ferebat.
Cùm miſſus ſuperis citô devolat alliger oris,
Arreptúmque comâ Vatem formidine mirâ
Abruptum, in excelſas attollit protinus auras,
Suſpenſúmque tenet citra tormenta doloris,
Cæſarie illæsâ penitùs, nullóque pilorum
Vertice divulſo. Hic pernicibus ocyor Euris

Alliger, Iſacio ſublatum rure Propheten,
Defert Aſſyrias Babylonem verſus ad oras,
ſiſtitque in domito Vatem feliciter antro,
Ac pultem Vari Vates deferre jubetur.
Vix hoc officio Cæli defungitur ales;
e cum mole levat, remeánſque per aëris oram,
Rurſus Idumæos Vatem demittit in agros.
Non ſic Pegaſeo rapitur per inane caballo
Bellerophon. Non ſic victor Danaeius heros
Ætherez celeri pennâ ſe credidit aulæ.
Quidquod Atlantiades, magni Jovis, atque deorum
Nuntius, haud paribus ſe præpes concitat alis:
Ut cæli genius properis ſecat aëra pennis,
Ac ultrò, citròque volans commiſſa faceſſit
mperia, ad nutus Superûm ſtare, ire paratus.
am verò appoſitis ſolvit jejunia menſis,
Ac vires revocat Daniel, ſpectante leone,
Nulláque invidiâ tacto. Sic ordinat æther.
Vilem equidem pultem Cereali munere miſtam
Tranſmiſit Numen, facili, exilique paratu
Confectam, ſed quæ ſaliaria fercula longè
Anteit, ac Latii luxus. Eſt gratior eſca
igmate Perſarum, Superûm quam gratia condit.
Nam verum rebus ſuperaddunt aſtra ſoporem.
obria ſunt, Cæli quæ mittunt prandia victu
Opportuna tamen, longævæ congrua vitæ.
t ſic, non aliter Divûm paſcuntur amici.
Quas verò grates, quæ vota rependerit aſtris
Compreſsâ eſurie; fando quæ Muſa referre,
Ut par eſt, valeat, Suadæ licèt uncta lepôre?
eptima jam nitidum terris Matuta revexit
Purpureo axe diem, cùm Rex ſpelæa reviſit,
Percharo capiti lacrymis, veróque dolore
uſta ſoluturus. Sed ut in cava luſtra ferarum
umina demittit, veſtigia forte cruenti
uneris indagans, diſperſaque corporis oſſa:
Ecce tibi Daniel jam tempore conclamatus
Plurimo, in auguſtum lumen ſe ferre ſuperſtes,
Vivens, atque vigens, necdum laniatus aduncis
Unguibus; aut aliquâ mutilatus parte leonum
Rictibus, incolumis totus, ceu rector ovilis,
nnocuas inter plaudens, modulánſque bidentes.

Attonat hoc viſum regalia pectora, ſive
Prodigio ſuſpenſa novo; ſeu tacta liquente
Gaudio ab oſtento. Sed nè quis faſcinet error
Regnantem, cautum demittit in omnia lumen.
Ut verò ſenſus omnes errore ſolutos
Perſpicit, atque animum non ullo phaſmate ludi
Advertit Princeps: linguam in præconia ſolvit
Numinis, & tales depromit pectore voces.
Agnoſco Iſacidûm Numen, verùmque Tonantem,
Supremum mundi Dominum, juſtáque colendum
Religione DEUM, quà ſeſe porrigit orbis
Machina, & ignivomo decurrit Cynthius axe.
Hoc unum cælo, terráque maríque verendum
Imperio Numen, quiſquis per probra laceſſit
Impia, veſanóque audet contingere labro;
Sive negat factis, meritam ſibi ſideris iram
Advocat, & rigidas æquæ dependere pœnas
Debet Achæmeniæ Themidi. De lege rigorem
Sentiat Aſtreæ, ter magni Numinis oſor.
Vix ea dicta dedit, cum ſævo protinus antro
Servatum evelli divino thaumate vatem
Imperat Aſſyriæ Rector. Dum verò levatur
Horrificâ Vates, ſceptra exſpectante, cavernâ;
Ac rurſum ſolio percharus ſiſtitur heros:
Continuò Princeps lætis complectitur ulnis,
Non tam gratando heroi, domuiſſe leonis
Indomitos aliàs rictus, fatíque rigorem
Ferreum, & immittes ſuperâ virtute ſorores
Subjeciſſe ſibi; quam vero prædita conſo
Pectora, & Arſaciæ gemmam, columénque tiaræ
Reddita, & Imperii fulcrum. Quò verò perenni
Annorum curſu fidus perduret Achates;
Livorem è medio decernit tollere, corde
Bacchantem Procerum; nè rurſus grandia Vatis
Facta ſequi valeat, dentéſque infigat honori
Obliquâ rabie, cui ſidera ſuffragantur.
Quare confeſtim (ſic legum maxima dicta,)
Talio in authores ſceleris decernitur, æquâ
Aſſyriæ Themidos trutinâ. Damnatur iniquum
Crimen in horrendum ſtructæ telluris hiatum;
Quò meritas pendat pro falſo crimine pœnas,
Inſontíque cadat virtuti, lege jubente,

'ictima, & ultrices agnoſcat Numinis iras.
Nec mora: decreto ſolii comprenſa nocentûm
'orpora tortores raptant, ſancita daturi
unera; quæ rabidis ſint grata leonibus eſca.
e has jam meritas optat fera bellua menſas.
uippe exul violenta fames jejuna reviſit
ia, jámque iterum vacuatâ latrat in alvo,
ſumítque avidas fauces. Hinc effera pandit
uttura, frenatóſque acuit in pabula dentes,
c juſtum repetit poſt tot jejunia penſum.
'um famis impatiens fera præſtolatur hiante
ictu exoptaram ſeptenis ſolibus eſcam:
n Procerum tremulus, fatalem livor ad oram
onſilit caveæ, mortíſque theatra tuetur
ſuſus lacrymis, & inevitabile plangit
inus, quod meritum citat in tormenta piâclum
ic verò tortor, ſceptro mandante, lacertos
pedit, ac validis crimen complectitur ulnis,
ico in horrendam deturbans livida cryptam
orpora, jejuno victum oblatura leoni.
ſævam excuſſos Primores more pilarum,
it jaculi caveam, necdum fera ſtrata tenentes,
réque in medio volitantes, excipit amplo
e leo, eſuriéque fremens demittit in alvum
tumulat vivis aulæ delicta ſepulchris.
ſcelus authores repetit, plectúntque piâclum
era, & in proprias vertunt malè ſtructa ruinas.

DRACONTOMACHIA
Deodati de Gozon

RHodum inſulam draco formidandæ magnitudinis, multâ hominum, & jumentorum ſtrage infeſtabat, virulentoque halitu ità aerem corrumpebat, ut nemo hominum, citra præſentaneum vitæ diſcrimen, hanc ım adire poſſet. Quare Magnus Ordinis Magiſter icto cavet loci acceſſum, Equitibus etiam ſub pœ- capitis, & privationis habitûs interdixit. Eo mpore, Rhodi Eques Deodatus de Gozon, ex

Gaſconia oriundus, percitus amore nominis immortalis, conſilium capit ad tanta damna auſu generoſo ſarcienda. Negotium ratione orditur, formam monſtri clandeſtino loci acceſſu obſervans. Indè ſub obtentu curandæ rei domeſticæ, Magni Magiſtri veniâ, in patriam abit. Ubi draconem Rhodenſi per omnia ſimilem fieri fecit, comparato unà equo pugnæ peridoneo, validiſſimis ex Anglia moloſſis. Hic inſtructus, ſerpentem ſtupeum ſimulato marte identidem aggreditur. Sic ritè ad monomachiam exercitus, continuò inſulam repetit, animi molimen in lucem daturus. Nec mora; dato prius famulis rerum agendarum negotio, meliores notæ armis indutus, colubrum adoritur, equo, ac canibus munus ſuum agentibus. Vibratam lanceam perduræ draconis incruſtaturæ validè impingit, ſed ictu fruſtrato. Quamobrem pedeſtri certamine invadendum ratus hydrum, molliori parte colli compertâ, gladium omni vi adigit, ingentemque ſanguinis copiam, ac vitam, non ſine periculo ſuæ, educit. Proſtratâ felici marte belluâ, rem, ut geſta erat, Magno exponit Magiſtro, à quo in præmium ingentis facinoris, habitu Equitum privatur, diroque carceri mancipatur. Sed laude Deodati univerſâ Rhodo perſonante, redditur denuo honori priſtino, Quo inſigniter quadriennio perfunctus, cedente fatis Ordinis Magiſtro, in ejus locum votis omnium ſufficitur. *Athanaſius Kircherus in mundo ſubterraneo.*

INgentem herois famâ ſuper æthera notam
Decantare animam, Virtute, armiſque per orbem
Inclytam, & æternâ donatam nominis arrhâ
Calliope geſtit. Non hæc per ſæva Gradivi
Prælia, ſanguineâſque feri ibit Biſtonis iras
Martis in adverſi cuneos, hoſtiſque ruentes
Funera; ſed mirum recinet certamen in hydrum,
Acriſioniados majus virtute; quod heros,
Ac vir ſemideus Celtarum ſidere cretus

Edidit

Edidit, immortale decus, noménque Garumnæ,
Hoc robur, quò Muſa queat memorabile faſtis.
Aonio cantare modo; te Maſcula Virtus
Supplicibus poſcit votis; ut neſcia vinci
Pectora, Caſtaliis valeat percurrere nervis.
Gurgite Carpathio, Neptuni ſede, Thetiſque
Æquore nativo, tumidis circumflua ſurgit
Fluctibus undarum tellus, ſat nota coloſſo
Solis, Clara Rhodos, Phœbæo munere quondam
Ornata, ut Vates referunt. Quin fertilis auro eſt
Inſula, & emeritis ſedes optata carinis.
Hujus telluris torſo ſe ſcrupea moles
Erigit, ac Vaſtum latè circumſpicit æquor,
Ridétque effuſas, bacchantis Nereos iras.
Hanc rupem cavat alta ſpecus, quam ſtruxerat ipſa
Ingenio natura ſuo, longóque receſſu
Per varios tractus cæcas denſatur in umbras,
Horroríque ipſi per concava tecta vaganti,
Horrorem latebroſa creant ſpelæa, metúmque.
At major piceis regnat formido latebris
Monſtrum immane, horrendum, ingens, de Gorgonis atro
Effuſum quondam gremio, tabóque tumeſcens
Theſalo, in exitium, ac mortalia funera natum.
Hoc lethale genus curvo ſe efferre receſſu
Sæpius, ac Rhodios miſerè vaſtare penates,
Edereque immenſam pecudumque, hominumque ruinam
Sævitie plùs quàm Libycâ Nec funera ſolùm
Funeribus cumulans, infeſtat regia Solis
Limina ad Eoas Phœbi vergentia terras;
Sed quà ſe latè Titania porrigit ora.
Aurâ fatali vitiet; contagia ſpargit,
Arboribusque luem, peſtémque novalibus afflat,
Funeſtáque urit quam plurima corpora tabe,
Cùm verò nemo prægnantes mortibus auras,
Citra deſcrimen vitæ, ſecurus adire
Mortalis valeat; quippe obvia fata vagantur
Undique lithiferis in ſtrages fœta venenis:
Imperium legale Rhodos, Melitéſque Magiſtri
Præcavet edicto: temero nè ductus ab auſu
Quiſquam ſubjectûm fatales viſeret oras.
Unà etiam Rhodiæ pubi, quam ſtirpis avitæ
Gloria, Mavortíſque genus, virtúſque cruoris.

Prodiga, & ætatis claram diſſeverat orbe,
Indicit pœnas, pro ſummo jure Regentis,
Pendendas juſtæ Themidi, ſi fortè propinquet
Lernææ peſti. Quid quod nudare Gradivi
Schemate, & meritis non uno tempore ſignis,
Vitæque uſurâ privare ſeverior æquo
Decernit Princeps. Claris natalibus ortos
Stat ſervare diu, rebúſque aptare ſecundis.
Illâ tempeſtate heros, ac martis Alumnus
Impiger, haud uno ſub ſignis fortè merebat
Carpathiis luſtro. Si poſcis nomina: cretus
Gozonâ de ſtirpe fuit, cerîſque Priorum
Inclytus in longam deſcendit lineam avorum,
Ipſe decus generis ſummum, virtutis honorâ
Luce ſuperfundens Proavorum lumina geſtis.
Non ſic immenſi Titan lux publica mundi
Princépſque aſtrorum flammatâ cyclade fulgens,
Subjectum vulgus ſtellarum luce ſerenat
Aureâ, & ardentes cælis aſpirat honores:
Ceu è Liligero clarus Gozonius orbe
Editus, illuſtri virtutum lumine, totam
Majorum ſeriem, famæ, laudique perenni
Tranſmittit celebrem mundo. Si illuſtria cordi eſt,
Factorum heroi Martis ſpectare theatra:
Unum duntaxat referet perculſa ſtupore
Theſpias, attonitis facinus memorabile ſæclis.
Hic animo invictus Tydêus, pullúſque ſagatæ
Pallados, in tantas fuſum de Gorgone monſtrum
Ire hominum clades cernens, pecudúmque ruinas
Jugiter; in varios verſat ſua pectora ſenſus,
Ac ſecum tacito meditatur talia conſo.
Prò pudor, ac Rhodiæ diſpendia maxima famæ!
Ergone de tanta Martis virtute, timenda
Boſphoro, & Odryſiis metuendâ gente tyrannis,
Nullus adeſt tumidum qui ferro perdomet hydrum?
Nullus adeſt? Nullus. Vah! quantum dedecus orbi
Proditur, & noſtro labes accedit honori,
Multigenæque probrum ſtirpi. Non iſta ferendi
Par animus nobis ſurgit. Stat tergere labem
Nominis, ac tantæ jacturam tollere famæ.
Ipſe ego funeſtâ decertaturus arenâ,
Bella in feralem colubrum, ferrûmque movebo

Nobile, vel properis ruiturus victima fatis?
Aut telo domiturus hydrum, lethóque daturus,
Æternaturum per ſæcula poſtera nomen
Miſſurus faſtis. Pelchrum molimen adornat
Pectore, quem veræ titillat gloriæ famæ.
Hæc ſecum herous pubes in bella paratus
Ardua, & immanem aggreſſurus Marte ceraſten.
Interea conſum pugnæ verſante ſub alto
Senſu Celtarum Pyrrho; ſe maſcula Virtus
Indomito conſtans animo, majôrque furore
Martio, ad heroos de Cœlo ferre penates,
Ac talem ante oculos Gozonis ſiſtere formam.
Duratum callo corpus, nullíque labori
Ceſſuros artus, fulgentes unguibus aurêis
Exuviæ inſumunt Maſsyli fortè leonis.
Has zona intingit ſtellato adamante coruſca,
Baccatúmque nitor. Virtus quoque fulget Erythrâ.
Tempora Olympiacæ, victorum præmia, palmæ
Robore Chaonio mixtæ, ſempérque virenti
Daphnidos implexæ frondi, ſertóque coronant.
Defluit Herculeis, bellantum more, lacertis
Baltheus, hoſtili tinctus, propriόque cruoris
Murice reſplendens. Latus ambit jaſpide clarus,
Fulmineúſque mucro, ruiturus in arma Gradivi,
Cùm ratio tulerit Martis. Lævam æreus umbo
Occupat, innumeris bene ſuffecturus aheni
Objectu telis. Dextram prælongus obarmat
Haſtæ amentatæ conus, millena daturus
Funera, ſi hoſtiles cunei Mavorte laceſſant
Virtutem aſuetam bello. Quid cætera fando
Proſequar? E vultu robuſtæ mentis honores
Proſpiciunt, magnûmque animum, fortémque loquuntur.
Hæc dea Liligerum Ajacem Virtute potentem
Reddere molitur; quò tandem ſæva colubri
Progenies fatis cedat, terrámque pavore
Eximat, & ſtrages ceſſet cumulare, necéſque.
His verò affatur mavortia pectora dictis.
Heroum ſanguis. Virtute, armíſque Gradivi
Nobilis. Audendum eſt aliquid, quod poſtera narrent
Sæcula, & attonitum ſuſpendat gloria mundum
Magnanimo emanans facto. Tibi maſcula Virtus
Suppetias feret audenti, ſummíque Tonantis

Gratia ſufficiet vires in fata colubri,
Si modò non renuas. Fortes Deus adjuvat ipſe.
Eja age, lethalem conceſſis viribus anguem
Protere, prævalido haud dubiè Mavorte domandum.
Hìc immortalis famæ, laudiſque theatrum
Vertitur, ac juges Gozonæ ſtirpis honores.
Nec ſeſe melior mercandæ occaſio famæ
Obtulit hic unquam. Virtus eſt Marte probanda.
Eſt equidem hic anceps fortuna, gravique periclo
Proxima, perpendique ævi diſcrimen apertum
In colubri rictu expectans. Verùm inclyta Virtus
Per vitæ, mortiſque gradus faſtigia ſcandit
Gloriæ; ut æternam comprendat nominis arrham.
Nè dubita anguigenum Mavorte laceſſere monſtrum,
Inque vetus revocare chaos putrémque referre
Materiem cæni; quo ſatis libera degat
Inſula, & hoſpitii rurſum de jura, fidémque
Indigenis orbata Rhodos. Si damna labore,
Virtutiſque operâ reparas, hydrúmque trucidas;
Stabit apud memores æternum gratia cives
Tanti operis, Soliſque tibi ſacrare coloſſum,
Citra commentum, Rhodiorum grata voluntas
Eliget, atque volet regni ſubmittere faſces.
Quare, age, & impavidâ monſtrum illicet opprime dextrâ.
Hæc ubi dicta dedit, firmatum robore Celtam
Deſerit, ac liquidas ſe rurſum mittit in auras,
Ad proprias remeans Virtus interrita ſedes.
Hic Ligeris decus, atque Rhodos concurrere ferro
Certum, propoſitique tenax, verſare diurnâ,
Nocturnáque animi trutinâ; qui Marte laceſſat
Serpentis fatale genus. Stat morte chelydrum
Auferre, ac viduam populis per funera terram,
Tot, tantiſque malis oppreſſam, peſte nocenti
Eximere, ultricique domare hæc noxia ferro
Toxica, Gorgoneámque luem demittere ad oras
Tænari, & Herculeæ ſerpentem jungere echidnæ.
Dum firmata tenet mentem ſententia, in actum
Ducere molimen cordis, Lernáque profuſum
Exſtirpare malum: magni ſe jura Magiſtri
Obvia ferre animo, cœptum prohibentia conſum,
Sub certo deperdendæ diſcrimine vitæ,
Schematéque heroo, quo plaudit nobilis ordo.

No-

Nominis opprobrium revocat. Quis magna parârit,
Ceſſura labem generis, meritíque ruinam?
Ecquò ſe dubio rerum Gozonius æſtu
Vertat, in ambiguo eſt. Hinc quippe ſevera Magiſtri
Imperia, in facinus meditatum exire morantur.
Suppliciíque minæ retrahunt: hinc publica rerum
Cura citat, certámque jubet prævertere cladem.
Exitiúmque Rhodi, miſeram quod dejicit oram.
At bene librato dubiarum momine rerum,
Publica privatis, rationis lege, jubentur
Commoda præferri. Lubet ævum offerre rigori
Decretæ mortis, rigidíſque accedere fatis
Unum; quò plures, confecto fortiter hydro,
Indigenæ longum deducant leniter ævum
Quare iterum firmata manet ſententia, nullis
Infringenda minis pœnarum, ac cedere duris
Neſcia, in immanem convertere ſæva ceraſten
Prælia, cêu Virtus ſuaſit. Tentanda Gradivi eſt
Alea. Vel properis vult cedere victima fatis,
Lethiferóque dapes colubro præbere: vel anguem
Sternere, & in dirum pro libertate Rhodorum
Supplicii ſe ferre genus, quod lege Magiſtri
Ordinis edictum eſt. O mens æquanda Quirinis
Mentibus heroum, nullis ceſſura Metellis,
Æacidi Danaum nullis. Sed mente paratam
Arcanâ belli ſeriem jam exire volentem,
Maturè gentis Rhodiæ Torquatus adornat.
Nè verò temeris in pugnam proruat armis;
Verſutam orditur fraudis contexere telam;
Quâ tandem valeat mentis ſancita parare
Certiùs, inque trucem ferri ſecurior anguem.
Hinc primùm tutas, nullo arbitrante, latebras
Eligit in technas, exploraturus echidnæ
Corporis horrendam molem, variámque colorum
Artubus infuſam ſeriem, totámque draconis
Indagaturus vigilanti lumine formam.
Provida bella gerit. Digeſtus mente Gradivus,
Conſóque inſtructus, victrici fine beatur.
At quæ ſe heroi ſpecies terra objicit hydri?
Ingens membrorum compages, vaſtaque moles
Corporis, à multa nutritum ſæpe ſagina.
Longiùs exſuperat taurum; vel forſan obeſum

Corni-

Cornipedem tumidâ coluber pinguedine vincit,
Ardua colla levat variè protenſa trabali
Ordine; quæ veluti nodoſo robore cortex
Aſperat, atque atro pingit natura colore,
Cæruleaſque addit jugulo, miſcétque coruſcas
Auri luce notas His cervix inſidet, atque
Horrendum viſu caput, ac mirabile dictu,
Gorgoneam ſpecie referens livente figuram,
Quod geminas inſtar mulorum exporrigit aures.
Evomit ignitas rutilanti lumine flammas.
Ingentéſque hinc, Indè oculorum projicit orbes
In prædam vigiles. Patulis è faucibus ignem,
Atque unà ſaniem tetro confuſam aconito
Depluit, ac trepidas exurens enecat herbas,
Lætaſque abſumit meſſes, Ceteríſque trucidat
Regna immitis hydrus. Linguis micat ore triſulcis,
Vulnificóſque acuit, ſtridore immanè crepante,
In paſtum dentes, tabo ſpumante fluentes.
Inſtructus quatuor pedibus procedit, acuto
Ungue recurvatis. Quod ſyrma, ac cætera membra
Attinet, à Phario vix quicquam diſcrepat angue
Niliacis in feſto oris. Verſatile corpus
Mirè incruſtatum, ſquamis crepitantibus horret.
Duritie innatâ luſuris ferrea quæque
Spicula, & hoſtilem in metam funeris enſes.
Ampullare latus geminis protuberat alis
Cartilagineis; queîs ſuppar fortè colore
Branchia Phocarum eſt. Has format parte ſupernâ
In glaucas natura notas, ac cærula Ponti.
Purpureo infernè rutilant, luteôque colore
Miſcentur pennæ, reflexo Sole nitentes,
Atque exſternantes auras. Prô qualis echidna!
Quam nunquam mundo vidit Tyrinthius heros,
Cùm forſan coluber ventoſas explicat alas;
Uſque adeò celeri defertur in obvia motu;
Ut partim denſum videatur inane volatu
Scindere, & uncatis partim procedere plantis.
Hoc rapido curſu, ac Cauros æquante volatu,
Omnia prævertit; quæ in pinguia cedere poſſunt
Pabula, quadrupedes omnes pernicibus alis
Longiùs exſuperans Non anguem præpes Achillis
Xantus, vel Balius, nec non Pollucis habenâ

Cylla-

Cyllarus immitis domitus, bijugéſque caballi
Præcipites Martis valeant præverrere curſu.
Dum certam ſerpens properat contingere metam:
Squamarum ſtrepitu, teſtáſque imitante retuſo
Murmure, & horrendo ſtridore, ſtupentibus auris,
Sibili inane petens, longè, latéque per ora
Diffuſo Melites, vicinas attonat urbes,
Ac penè exanimat trepidas formidine gentes.
Hanc colubri horrifici formam, varióſque draconis
Obſervans actus exterſo lumine Gozon!
Illicet ad magnum ſeſe conferre Magiſtrum,
Atque poteſtatem fieri ſibi ſupplicat heros
Impiger, ad proprias remeandi protinus oras;
Quó ſeſe exſolvat curis, quæ jura repoſcunt
Patria, componatque domum, rebúſque futuris
Ordine proſpiciat Themidos. Nec vota fefellit
Princeps Aſtræ fautor. Sed ſtirpis avitæ
Surculum in immenſas venturum tempore gazas,
Viſere natales patrio pro jure penates
Præcipit, ac proprium ſcitè curare tributum;
Quod fortuna favet ſtirpi, generíſque nepoti.
Hoc ſub commento, quod publica fingere juſſit
Cura Rhodi, patrias confeſtim viſere ſedes
Heros, ac ingens molimen pectoris alto
Nocte, diéque animo, curâ vigilante, agitare,
Viſurúmque diem facinus. Vix Celtica tangit
Limina, natalémque ſubit Gozonius aulam:
Continuò mentis prægnantem effundere conſtum
Sollicitis ardet ſtudiis, tacitíſque patare
Sedibus horrendum, quamvis umbratile bellum.
Conſilio eſt felix Mavors, laudémque meretur.
Daphnida lucratur citiùs, qui præviè adornat
Bella domi. Nunquam dubiis Prudentia rebus
Se temerè extradit. Bellorum eſt alea ſemper
Anceps, quæ caſum ſequitur. Solertia mentis
Omnia prævertit, quæ fortè obtingere poſſent.
Atque ità ſe cautus componit in ardua Gozon
Prælia, conſilio prudentem Neſtora vincens.
Quî verò occeptum pugnæ molimen adaptat?
Fortè è Niliaca vili de ſorte papyro,
Ac floccis ſtupâ enatis, ſimulacra Rhodenſis
Efformat colubri, poſſeſſum imitantia vivum

Membrorúmque omnes tractus. Hos Francus Apelles,
Ac Zevxis vario fingit, ringítque colorum
Ordine, & æqualem prorſus, parilémque ſtaturâ
Phidiacum format ſcalprum; fœdumque torevma
Fabricat; ut verum nemo non eſſe chelydrum
Arbitrio ſano reputet, ſi munere vitæ
Intus gauderet. Conflato Mentoris arte
Immani oſtento, generoſum protinus alto
Comparat alipedem pretio. Vix Thracia talem
Effudit Rhæſo. Cervix ſublimior armis
Exſurgit capite arguto, tergúmque rotundat
Prævalidum robur; deſcendit curtior alvus,
Et pectus ſolida ſtructum compage reſultat.
Hic velut Adraſti frenis aſvetus Arion,
Arrectâ cervice fremit, pulchróque jubarum
Ordine luxuriat per colla jocante, per armos.
Omnibus in pugnam tremit artubus, armáque poſcit
Seſſori in dextram veniant. Hinnitibus auras
Complet, præſagum jam cantans voce triumphum.
Cornipedi impavido ſpiranti nare Gradivi
Munera, & effuſis volitanti in bella lupatis,
Adjungit geminos fidâ virtute moloſſos,
Nebrophono cretos Britonum, validóque tororum
Robore præſtantes. Hi rictu, ac dente minantur
Vulnera, & in Domini nunquam non juſſa parantur.
Hoc ritè inſtructus gemino Mavortis alumnus
Præſidio, in larvam pugnæ ſe protinus aptat.
Ac fidum Primò famulantûm munus in aptam
Deſtinat officii partem, vacuámque ſubire
Arte efformati ſerpentis præcipit alvum,
Ac variis animare modis, ſenſumque draconi
Addere, & anguineo monſtrum procedere greſſu.
Jámque huc, ac illuc doctis oſtenta moventur
Servorum ſtudiis; per ſpartea vincula vita
Fingitur, ac ductrice manu, nunc horridus oris
Rictus hiat: modò ſyrma hydri torquetur in omnes
Appoſitè partes: ſtreperas jam concutit alas,
Mitáque ceu vivus coluber ſpectacula præbet.
Hìc verò Gozon vectus pugnace caballo,
Jam gnaro officii, ferrato calce ſubire
Præcipit orcheſtram Martis, ſimulatâque ducit
Prælia, & in luctam confictum provocat anguem,

Inſultans

Inſultans variè monſtro. Dein fida lyciſcæ
Obſequia, in fictum rabidos defigere dentes
Urget hydrum, ac certis morſus inferre draconis
Artubus, immotúmque loco firmare valenti
Robore, & in metam telorum aptare ceraſtem.
Atque hoc larvato belli molimine, binos
Inſumit Dictynnæ orbes, uſúque frequenti
Comparat ad pugnam fidos Mavortis achates,
Ferre recuſantes freni moderamina, viſâ
Ficti mole hydri. Jam pugnæ ardore tenentur.
Non porrò ſtupam, ſed çarnea membra petentes.
Unde exoptando molimen fine beandum,
Jam minimè ambiguus Gozon, ſimulata relinquens
Prælia, continuò Rhodias reflectit ad oras,
Quadrupedem doctis jam gnarus flectere loris,
Servili comitante globo, ac ſtipante moloſſo
Sedulè utrumque latus. Sic Martis adibit arenam.
Vix ad Carpathium littus, notámque coloſſo
Solis, Mavortíque ſacram remeavit in oram:
Conceptum dudum facinus jam cordis opaco
Amplius haud patiens velari, tradere luci
Publicæ, in auxilium Rhodiorum protinus ardet.
Nè verò in dubiam temerè deſcendat arenam
Numinis auxilio caſſus; vicina draconi
Delubra inviſit vero ſacrata Tonanti,
Oraturus opem Superûm. Nil cælite caſſus
Robore, præclarum quicquam deducit in actum.
Hinc ſupplex cadit ante ſacras Mars Celticus aras,
Cælicoláſque in vota citat, robúrque domandi
Flagitat ardenter colubri; quò dedita Cœlis
Pectora Chriſtiadûm ducant immunia fatis
Secula, & expertes vitæ diſcrimine cives,
Perſolvant aſtris grates, cultúmque frequentent
Numinis, ac Pietas veteres reflectat ad oras.
Hæc, & plura ſacras effundens pronus ad aras:
Sentit in adverſam validas ſibi creſcere vires,
Infamem necibus Lernam. Jam fata parantur
Belluæ in exitium natæ. Ferro occidet hydrus,
Nec mora, progenies Divûm Gozonius heros,
Robore Cœlorum fultus, ſe protinus armis
Induit, in nocuum moturus bella colubrum,
Triſono thorace artus, ac vivida Marte

Pectora

Pectora præmunit ferro, rigidóque Gradivi
Tegmine, Lemniaco nuper ſudore polito,
Arboreâ, ferróque gravi corroborat haſtâ ;
Dextram, non anceps funus mucrone minantem,
Fulmineum lateri, fidúmque accommodat enſem,
Sæpius Odryſij jugulo Mavortis acutum,
Haud dubium monſtri fatum. Tum terga caballi
Mole equidem gravis armotum, ſed perlevis arte
Inſilit. immotúſque ſedens, in bella paratus,
Hoc famulatricem affatur ſermone coronam.
Fida cohors, nobis non uno cognita luſtro,
Continuò actium ſcopulis pendentibus antrum
Tuta ſubi, luctæque modum, quem prævia pugnæ
Digeſſit ratio, ſpectantis more tuere,
Non animis trepidans, oculíſque horrentibus atrum
Deſpectans funus; quod nobis fata, vel hydro
Ordine decrevere æterno. Si mihi Cœlum
Deſtinat extremam pro multo crimine metam
Florentis licèt ætatis, rictúſque chelydri
In noſtrum reſerat lethum, præbétque draconi
Pabulum, & illuſtrem ſerpenti porrigit eſcam :
Terga fugæ date continuò, pedibúſque ſalutem
Quærite : nè ſævi pœnarum forrè rigores
In vos conſurgant, Rhodii quos Principis urna
Sanxit : vel forſan vobis vicinior hydrus,
Prævertens curſu petimat, rictúque feroci
Sorbeat ignavos. Si verò fata propinquant
Carputhiæ monſtro; ceu nobis robur ab alto
Submiſſum, ſperare jubet, peſtémque tot annis
Sævius afflictis graſſantem tolleret oris :
Ac forſan colubro præſenti morte natanti,
Nos virus nocuum afflaret : Chironia ferre
Pharmaca, Apollineis recreantes illico ſuccis
Defectos artus. Id virtus veſtra, fidéſque
Afflicto præſtabit hero; penſanda favore
Plurimo, & aggeſto, quod bulgâ perſtrepit, auro :
His ritè edoctis, generoſo robore mentis
Se ſe præmunit, nullis ceſſurus iniquis
Fortunæ telis. Rarus Virtutis alumnus
Irruit in variam, miſsâ formidine, ſortem,
Unde iterum impavidos mittens in pectora nervos,
Bellerophontæo vehitur per inane caballo,

Fœda

ξda Meduſæi generis miſſurus in orcum
ermina, & immanem ferro domiturus echidnam.
ımque cubile petit ſqualore, ſitúque draconis
orridum, & intrepido ſpelæi informe barathrum
arte ſubit, colubro belli inductutus arenam.
ſtit. Sed cum nec-motum, nec ſibila Gozon
rrectâ licèt aure bibit; clamoribus urget,
c ſtrepitu armorum, portentum fortè ſopore
brutum, & in martem, quo neſcio murmure linguæ
ovocat intrepidè, tacitíſque excire latebris
ititur oſtentum. Reperito ſæpe fragore.
ellua, cêu longum rupiſſet Morphea Gozon.
hromate perſtrepero, corpus, pennáſque jacentes
igere, & tumidos, tabo feraliter artus
xcutere, ac ſtrepere cæco ſe evolvere luſtro,
ridula vicinare ſibi? formidinis expers
bila dum ſentit Gozon, crepitúmque venire
ruere è crypta, furiis comitantibus, anguem:
uadrupedem flectens, in aperti jugera campi
oſilit, oppoſitáque heros conſiſtit arenâ,
ſpectátque hydrum. Vix antri contigit oram
orgoneus ſerpens, ac primo lumine, flammas
aculante, videt Mavortem terga prementem
ornipedis; prædæ certâ ſpe ductus opimæ
æcipiti non tam curſu, quàm fortè volatu,
migio alatum adjutus, defertur in æquor.
mporum, atque fami præſentem deſtinat offam,
acuens vaſtos rictus. Prô plena periclis
ea, quæ attonitam reddit ſpectando Camœnam.
terea bello inſtructos præmittit in hoſtem
brophonos Gozon, nil monſtri phaſma timentes,
ſubitò invadunt colubrum, quâ parte dabatur
nocuè, atque loco ſiſtunt Pythona furentem.
ıttantem variè Ichnobati dum cernit Achilles
ıncus ſerpentem: prælongam dirigit haſtam
ali horrentem ferro, rectóque volantem
dine quadrupedem, pronum Mavortis in auſus
icit, & objectam ſatagit contingere metam.
ſtquam funeſtum propior jam contigit hydrum:
vocat in dextram vires, librátque trabalem
nceam, & ingenti, furioſo percitus œſtro,
bore, prædurum colubri, reboantibus auris,

 Incru-

Incruſtaturam non uno verbere tundit.
At caſſo effectu. Nam ſquamis ære rigenti
Plùs ſolidis validus Gozonis luditùr auſus.
Quippe abit in multas ferratum miſſile partes.
Atque ita præcipuo, cuì plurima credidit, orbus
Præſidio armorum, jam aliò convertere mentem
Cogitur, ut cœpto veniat victoria Marti.
Ergo DEO, ac Superis in bella ſecunda vocatis,
Excuſſo pedibus ferro, delabitur alto
Cornipede actutum, certamen inire pedeſtre
Cum monſtro ſtatuens, meliori ſorte Gradivi
Forſan ceſſurum. Quare diſtringit acutum
Vaginâ chalybem, dextramque hoſtiliter armat.
Ægide præmunit rutilâ fulgore ſiniſtram,
Hydrumque accedit. Cernens ſua fata ceraſtes
Acceſſiſſe ſibi propiùs, ſuſtollit in altum
Illico corpoream molem, ritúque parati
In fera bella viri ſeſe erigit, ungue tremendo
Occurſura hoſti, luſuraque tela Gradivi
Bellua terrificis, quæ naturá attulit, armis.
Interea Rhodiæ non fictus Delius oræ,
Pythona aggreditur, firmatum dente moloſſi
Uno eôdemque gradu. Cauto decurrit in omnes
Corporis obtutu partes, aptamque requirit
Mucroni iratò metam; quâ immania figat
Vulnera, in haud dubium funus ventura colubri.
Et verò colli pars mollior apta probatur
Diſtricto chalybi; quá jam ſuprema videntur
Fata ſedere hydri. Jam Erebo vicinat echidna.
Dúmque hæc uncatis pedibus comprêndere tentat
Gozonem, ac dextrâ peltam, corpúſque ſiniſtrâ
Comprimere herois: fatales effugit ungues
Solerti ſtudio, ferrique mucronem rigenti
Mollia transadigit colli, verſatque rotatque
Ancipitem ſicam; dum vaſtem extundat hiatum
Per quem vipeream exturbet cum ſanguine vitam
Et verò haud modicum gladio foſſore cruorem
Educit ſanie mixtum, varioque fluentem
Toxico, & halantem nocuos per inane vapores.
At cùm per corpus diri tormenta doloris
Cauſati ferro excurrunt, vexantque, premúntque:
Bellua præcipites, rabidaſque exſurgere in iras,

Vin-

ndictáque ardens, fædam protrudere molem
orporis immenſi, nigróſque exporgere dentes,
amatóſque pedes Gazonem perdere tentans
tremo anniſu. Sed quantò ſe admovet hydrus
itio herois propior, rabiéque propinquat;
intò is vulnificum defigit in illa ferrum
tiùs ac veluti dentatæ munere ſerræ
irgida percrebro lacerat præcordia ductu;
gentémque parat fatis, animæque meatum.
nc manat pleno ſanguinis teterrimus alveo,
nfuſámque vehit ſaniem, viruſque malignum
lat, præſentémque necem. Dum plurimus atro
tture dimanat ſanguis, ſe vita, vocari
mine vitali non digna, è vulnere trudit
à, & cognatam viſit Phlegetonte Meduſam.
que itâ jam vitâ orbatus, nervóque Chelydrus
cidit, ac unà (prô Muſa horrore tremiſcit,
rtitque oculos, & fandi munere caſſa
icet) ac unà Gozonem (Muſa reſume
oam extemplo virtutem) mole ſtupendâ
uit exhauſtum tanto certaminis auſu,
reoque malo fractum, terráque mephitì
irante necem. Prô fata recedite, Martis
ore; cuì vitam Cælorum deſtinat ordo.
penè exanimem vaſtâ ſub mole jacentem
cohors ſpectat famulantûm : protinùs alto,
ipitíque ruit clivò, celeratque, volátque,
e laboranti, mediáque in morte natanti
ſuccurrit. Jam armis, ſudibuſque retrudit
ave ſerpentis pondus; quò ſervus herile
eſſum valeat corpus relevare, ſibique
re, victricémque animum revocare, merentem
ris, ac Pylii vitam; qui pluribus ævum
t hoc factó. Submotâ mole colubri,
uias, ac ſigna notant vitalia membris
e, ſpirantémque animam. Quare illicò fidus
o ſervus vicini fluminis orâ
villoſis præſenti ſorte galeris
im, & in dominos effundit largiter artus,
as reparare ſtudens per flumina vires.
ret effectu laſſo circumfluus humor
re; ſed nervos recreans, membríſque vigorem

Sufficiens, clarum vitæ facit argumentum.
Inde Machaoniis conſpergunt tempora lymphis;
Cardiaciſque levant phialis, Phœbæáque præbent
Pharmaca, lethiferum pellentia corpore tabum,
Ac nocuum virus. Lætum provivet in ævum.
Vix ſibi Pœoniâ Mavors eſt redditus arte:
Continuò firmos medicatu ſurrigit artus,
Atque animo plaudens de ſtrato fortiter hydro,
Allipedem inſcendit, volitátque per æquora ruris,
Clara reviſurus Rhodiorum pergama Gozon.
Perge bonis avibus, te fama ſequetur honoria,
Æternúmque decus. Virtutem hanc diſſeret orbe
Haud fallax rumor, noménque in poſtera tradet
Sæcula & excelſum generi, Celtiſque theatrum
Eriget in laudes, facinúſque ad ſidera tollet.
Deucalioneus ſic poſthac fabula ſerpens,
Thymbræi fuſus jaculis. Jam verior orbi
Arcitenens ſurgit; verum Pythona per annos
Bacchantem Rhodiis qui ſtravit fortiter oris.
Vix Melitæ aſſertor, Tegæo vate triumphis
Clarior, ad notam cum plauſibus appulit urbem:
Supremi acturum, magníque ſubire Magiſtri
Limina, & officio revereri ſéque Gradivi
Reddere muneribus, tandémque hæc pauca profari.
Magne Rhodi Princeps, quem Carpathos ora veretur,
Odryſiæque timent gentes. Si fortè ceraſtem
Hucúſque expavit tua mundo cognita virtus
Martia, jam poteris formidine vivere caſſus.
Hoc lateris fulmen, meritas quod Numen in iras
Accendit, nocuum tot luſtris contudit anguem.
Jam fera peſtis humum mordet, nigróque cruori
Innatat, haud ullo poſthac nocitura veneno
Gentibus, ac arvis. Nec Gozon plura locutus.
Accepit hæc Princeps. Tum talia fulminat ore.
Quò te cæca tulit, deménſque audacia pubes
Inconſulto animi voto? Temerarie, præceps,
Imprudenſque auſu. Martis duntaxat Ephebe?
Ergone effugere tuam rigidiſſima mentem
Decreta, ac legum ratio, quæ cavit adire
Lethiferum colubri luſtrum? Quis talia ſuaſit?
Ergone poſthabeat pubis liberta ſeverum
Principis arbitrium? Non ſic tibi crimen abibit?

ex violata petit meritas de crimine pœnas,
npune unius delictum, ſyrma malorum,
'oxarum trahit connexa volumina. Juſtam
:gem abjeciſti; legi quoque pendere pœnas
rdo jubet Themidos. Non te decor ille manebit
mpliùs illuſtris chlamydis, quem ſacra Gradivo
urma gerit. Te te pœnarum dira ſequentur
ılmina, quæ temero præſcribunt jura piâclo.
ixerat, & rigido virtutem carcere mulrat,
ompingíque cavo jubet, innectíque cataſtis.
æc ſunt virtutis nonnunquam præmia. Merces
ebira, quæ facinus ſequitur cum laude patratum,
t illuſtris honos. At ſæpe intercipit illum
edecus, & claram tenebroſa opprobria famam
'ebriùs offundunt. Penſatur gloria probro.
ozonem domito, felici Marte colubro,
es obventuri haud vanè lactabat honoris.
:rùm aliter cecidit mutabilis alea ſortis.
d quæ differtur, tandem venit aucta tributo
oria, & opprobrium cumulato penſat honore.
que hæc exſpectant heroem fœnora laudis.
ım genit adverſam ferrato carcere ſortem,
:taturque una ſtratum Mavorte ceraſtem :
terea Rhodias volitans pennata per oras
ma refert, domitum Gozonis Marte draconem,
que obtruncatam peſtem compluribus annis
oxiam, & in proprio colubrum natitare veneno.
rpathus hic adhibere fidem. Nam rumor ab arvis
ıntia confirmat famæ, viſumque reportat
pius oppreſſum ferro victrice colubrum,
Panos regno ſtratâ procumbere vitâ.
nc tota in plauſus effundi Cynthia tellus,
ultare animis omnes, Pœânque ſonare.
ıdique, & innumeras feſtivè dicere laudes
pavido heroi; regno qui ferre ſalutem
omitâ voluit, valuitque tyrannide monſtri.
ın talem, Heſperidum poſtquam Tyrinthius heros
vicit colubrum, celebravit Achaia plauſum:
ıalem Carpathiæ læto de pectore fundunt
:eminantque oræ, terrore, timore ſolutæ
eſti regno monſtri. Dum ſpectat ovantem,
ilaque edentem populum; cui cura ſupremi

Sufficiens, clarum vitæ facit argumentum.
Inde Machaoniis conſpergunt tempora lymphis;
Cardiaciſque levant phialis, Phœbæáque præbent
Pharmaca, lethiferum pellentia corpore tabum,
Ac nocuum virus. Lætum provivet in ævum.
Vix ſibi Pœoniâ Mavors eſt redditus arte:
Continuò firmos medicatu ſurrigit artus,
Atque animo plaudens de ſtrato fortiter hydro,
Allipedem inſcendit, volitátque per æquora ruris,
Clara reviſurus Rhodiorum pergama Gozon.
Perge bonis avibus, te fama ſequetur honoria,
Æternúmque decus. Virtutem hanc differet orbe
Haud fallax rumor, noménque in poſtera tradet
Sæcula & excelſum generi, Celtíſque theatrum
Eriget in laudes, facinúſque ad ſidera toller.
Deucalioneus ſic poſthac fabula ſerpens,
Thymbræi fuſus jaculis. Jam verior orbi
Arcitenens ſurgit; verum Pythona per annos
Bacchantem Rhodiis qui ſtravit fortiter oris.
Vix Melitæ aſſertor, Tegeæo vate triumphis
Clarior, ad notam cum plauſibus appulit urbem:
Supremi actutum, magníque ſubire Magiſtri
Limina, & officio revereri ſéque Gradivi
Reddere muneribus, tandémque hæc pauca profari.
Magne Rhodi Princeps, quem Carpathos ora veretur,
Odryſiæque riment gentes. Si fortè ceraſtem
Hucúſque expavit tua mundo cognita virtus
Martia, jam poteris formidine vivere caſſus.
Hoc lateris fulmen, meritas quod Numen in iras
Accendit, nocuum tot luſtris contudit anguem.
Jam fera peſtis humum mordet, nigróque cruori
Innatat, haud ullo poſthac nocitura veneno
Gentibus, ac arvis. Nec Gozon plura locutus.
Accepit hæc Princeps. Tum talia fulminat ore.
Quò te cæca tulit, deménſque audacia pubes
Inconſulto animi voto? Temerarie, præceps,
Imprudenſque auſu. Martis duntaxat Ephebe?
Ergone effugere tuam rigidiſſima mentem
Decreta, ac legum ratio, quæ cavit adire
Lethiferum colubri luſtrum? Quis talia ſuaſit?
Ergone poſthabeat pubis liberta ſeverum
Principis arbitrium? Non ſic tibi crimen abibit?

Lex violata petit meritas de crimine pœnas,
Impune unius delictum, ſyrma malorum,
Noxarum trahit connexa volumina. Juſtam
Legem abjeciſti; legi quoque pendere pœnas
Ordo jubet Themidos. Non te decor ille manebit
Ampliùs illuſtris chlamydis, quem ſacra Gradivo
Turma gerit. Te te pœnarum dira ſequentur
Fulmina, quæ temero præſcribunt jura piâclo.
Dixerat, & rigido virtutem carcere multat,
Compingíque cavo jubet, innectíque cataſtis.
Hæc ſunt virtutis nonnunquam præmia. Merces
Debita, quæ facinus ſequitur cum laude patratum,
Eſt illuſtris honos. At ſæpe intercipit illum
Dedecus, & claram tenebroſa opprobria famam
Crebriùs offundunt. Penſatur gloria probro.
Gozonem domito, felici Marte colubro,
Spes obventuri haud vanè lactabat honoris.
Verùm aliter cecidit mutabilis alea ſortis.
Sed quæ differtur, tandem venit aucta tributo
Gloria, & opprobrium cumulato penſat honore.
Atque hæc exſpectant heroem fœnora laudis:
Dum genit adverſam ferrato carcere ſortem,
Lætaturque una ſtratum Mavorte ceraſtem:
Interea Rhodias volitans pennata per oras
Fama refert, domitum Gozonis Marte draconem,
Atque obtruncatam peſtem compluribus annis
Noxiam, & in proprio colubrum natitare veneno.
Carpathus hic adhibere fidem. Nam rumor ab arvis
Nuntia confirmat famæ, viſumque reportat
Sæpius oppreſſum ferro victrice colubrum,
In Panos regno ſtratâ procumbere vitâ.
Hinc tota in plauſus effundi Cynthia tellus,
Exultare animis omnes, Pœânque ſonare.
Undique, & innumeras feſtivè dicere laudes
Impavido heroi; regno qui ferre ſalutem
Edomitâ voluit, valuitque tyrannide monſtri.
Non talem, Heſperidum poſtquam Tyrinthius heros
Devicit colubrum, celebravit Achaia plauſum:
Qualem Carpathiæ læto de pectore fundunt
Ingeminantque oræ, terrore, timore ſolutæ
Infeſti regno monſtri. Dum ſpectat ovantem,
Jubilaque edentem populum; cui cura ſupremi

Ordinis eſt Equitum clarâ de ſtirpe ſatorum,
Maturoque animi ſecum libramine penſat
Heroæ virtutis opus, regnoque ſalutem
Enecto rediiſſe hydro, meritiſque venire
Præmia: confeſtim de cæco carceris antro
Eximit impavidum Celtam. Nam luce meretur
Gloriæ adornari, cujus virtute paratur
Lux multis vitæ. Quare inclyta facta reponit
Muneri, & illuſtrem, quâ plaudunt cætera Martis
Agmina, reſtituit chlamydem, veterique remittit
Gloriæ, & inſignes geſtis diſpenſat honores,
Virtutis meritæ pretium. Nec maſcula virtus,
Quæ nocuum potuit ferro devincere monſtrum,
Unquam ſegneſcit; ſed ſpirat fortia ſemper
Prælia, & Odryſiam mirando robore Lunam,
Dum bellorum orcheſtra petit, de finibus arcet
Carpathos, innumeráſque refert de Biſtone lauros.
Poſtquam ita bis geminos armis felicibus annos,
Gozonis virtus complet, Libitina Magiſtro
Ordinis indicit ſupremam funeris horam,
Lethæûmque jubet Mavortem carpere ſomnum.
Vix ſua in æternam concludit lumina noctem,
Regnator Milites: mox ſuffragante popello,
Ac cunctis Procerum votis, Equitûmque corona
Adſtipulante, gradum ſupremi jure Gradivi
Occupat, atque capit faſces, regníque tiaram,
Dignus in Auſonios ſua geſta inſcribere faſtos.
Quis neget & Ligeri, Franciſque enaſcier oris
Amphitryoniades, in fortia quæque paratos
Prælia, ſi nullo vincendos Marte colubros
Celta domat? Sic eſt, Alcides Matrona gignit.
O utinam Ambracium ſternat quoque Vaſco chelydrum!

ABSOLONIS
Patri perduellis interitus.
2. Reg. 18.

DAvid rite ordinato adverſus perduellem filium exercitu, dat militi in mandatis, à cæde Abſolonis manus abſtineat; ut ſervato

rato pœnitentiæ locus detur. explicatâ utrinque acie militari, calent in pugnam animi, his pro Virtute, illis pro ſcelere ſtantibus. Vix conſerto certamine, Abſolonis copiæ turbari, verti in fugam, & quò quemq; pes evadenti ferebat, eò ſe non ſinè diſcrimine vitæ proripere. In fuga non erat ultimus belli primus inventor. Penetrat effuſo curſu ſubter condenſam quercum; cùm ventilante cæſariem aurâ, ſubitò hæret capillis implicitus ramo, tralabente jumento. Id accipiens Joabus militiæ Perfectus: inſuper habito, contemptoque Davidis imperio, ternas breviores lanceas in pectus defigit pendentis. Dum exemplum ſecuti armigeri, pluribus vulneribus inflictis, palpitantem interimunt, ac quercu exſolutum, in profundam abjiciunt foſſam, ingenti lapidum acervo ſuper cadaver injecto. David intellecto Abſolonis funeſto interitu, planctu deperditam ejus ſalutem proſequitur.

Divinæ Rhamnuſis opus, plectentis acerbo
Verbere commeritos maleſuadi criminis auſus,
Atque immorigerum fatali ſtipite natum
Triſte levantis onus, recinit commota dolore
Lugens Calliope. Nunquam delicta rebellis
In Patrem ſobolis. pœnæ effugêre reatum.
Aut vindex Numen rigidas in tempore pœnas
Exigit; ut ratio noxæ depoſcit, & æqui:
Aut ferit æterno natorum crimina flagro.
Has ritè expenſas Superûm libramine pœnas,
Ac juſtas Aſtreæ iras, quò Muſa calore
Heroo recinat; non Phœbi flagitat ignes,
At diæ Nemeſis flammas; queîs ferveat iræ
Caumate, & in meritos vertat ſua plectra furores.
Fortè Monachides, ſive Abſolo, nuntia famæ
Accipiens, patrium jam tranſmiſiſſe Gradivum
Jordanis flumen : non neſcius, omnia lauri
Victricis celerum nonnunquam expoſcere Martem :
Ipſe ſuas pariter per nota fluenta catervas

Trajicit (indignante reor Jordane, rebellem
Ferre ratem) terráque locat Galaditide caſtra
Haud procul à ſepto, cuî ſe prudentia Patris
Credidit, ac Martis. Genitoris perfida proles
Appropiat fatis; ſed quæ Adraſtea reflectet
In caput authoris. Crimen Rhamnuſia plectet.
Poſtquam Jeſſiadûm Rector, præſentia nati
Agmina in obſidium certo rumore, venire
Accipit: explorat maturum pectore conſum:
Quì belli ſubeat citra diſcrimen arenam.
O felix Mavors, cuî provida cura miniſtrat!
Quare continuò Princeps clypheata virorum
Agmina diffuſis decernit ſpargere campis,
Non expectatâ,quæ clauſtrum incingere ſanxit,
Hoſtili armorum furiâ. Jeſſeius heros
Viribus eſt equidem inferior? ſed momine cauſæ
Longè Thariacum, quod perfida ducit Erinnys,
Exſuperat robur. plùs virtus quippe Gradivi
Æquâ lege valet. quàm fretus crimine Mavors.
Hac ſpe Jeſsîdes lactatus, dividit arma
Confeſtim in ternas acies. Stat prima Joabo
Credere ſigna Duci, luſtris compluribus armis
Inclyto, & à fidei compertâ laude probato.
Sarviadi ejus germano venit altera belli
Area, in adverſas ſcitè impellanda phalanges.
Tertia, in Ethain, Gethæâ ſtirpe profuſum,
In paucis ſolio fidum cadit alea Martis.
Atque ità diviſis per munia terna catervis
Ipſe unâ Princeps animo Mavortis arenam
Deſignas, tales effundit in agmina voces.
Eja agite Abramides, Cælo, regnóque ſacratæ
Viribus invictis gentes. E lege Tonantis,
Jurèque Thariadûm, Superis, ſceptrôque rebelle
Præcipimur frenare genus, chalybíſque furore
Frangere? quò noxam profuſo ſanguinis imbre
Expiet, ac meritas pendat pro crimine pœnas
Præcipit iſta Themis. Nemeſis jubet arma movere.
Virtuti æthereæ populi confidite. Numen
Auxiliatrices non differt mittere dextras.
Fidite, victrices venient in tempora frondes;
Quas bonitas cauſæ nunquam non jure meretur
Hac ſpe confiſi, vobiſcum Martis inimus

Aleam,

Aleam, & in primas hoc ferri fulmine turmas
Intrepidè irruimus, pro ſceptro bella geremus;
Quod propenſa DEI conceſſit gratia nobis.
Hoc Duce Thariades in prælia juſta volate.
Dixit, & orcheſtram jam Martis adire parabat
At verò populus metuens diſcrimina tanto
Principi, in unanimem conſpirans illico ſenſum,
Chromate contento vocis. diadema ſubire
Ancipitem prohibet ſortem. Quare illico pubes
Martia proclamat. Rex non exibit Idumes,
Nos etenim bellare juvat pro Regis honore,
Incolumémque diu regno ſervare Monarcham.
Si fœdæ dare terga fugæ, pedibúſque ſalutem
Quærere, nos major vis fortè coëgerit hoſtis:
Atque metat noſtras furialis dextera turmas
Haud magnos edet plauſus, parvíque ruinam
Ducet proſtratæ gentis. Victricia magnos
Signa perire volunt. Mavors per celſa vagatur.
Hinc ſi Jeſſiadûm caput opprimat ira Gradivi,
Atque Palæſtinæ columen ſubvertat in ora
Martis; feſtivos ducet per regna triumphos,
In ſolitum pæana canens. Non ergo fideli
Præſidio exibit verus Regnator Idumes.
Unus quippe venit pro denis millibus heros
Inclytus; à cujus dependet vertice, noſtra,
Regnorùmque ſalus. Vix iſta fidelibus auſis
Effudit populi affectus, teſtantis amorem
Principis Iſacidûm; quo cardo vertitur Hebri:
Actutum in gentis votum deſcendere Rector,
Et fidei populi Paucas reddere voces.
Quod vobis rectum, conſio dictante, videtur;
Id præſtare juvat veſtro fulcimine nixum
Judææ ſceptrum. Felix diadema, quod æquam
Subjectæ mentem gentis, dum commoda regni,
Diſcriménque petit, recipit, populúmque viciſſim
Obſequio facilem, ſolii pro lege gubernat.
Si Ducis, ac populi ſint mutua ſenſa, perenne
Imperium ſtabit, nullis penetrabile telis.
Atque hæc Thariacis ſidei commercia terris
Davidem, ac gentes inter firmata manebant.
Dûmque Palæſtinæ Princeps ſtatione, fidele
Arbitrium ſequitur Chananæi civis, & urbis

Præſidio tutus remanet, ſe terna levare
Signa Ducum, in belli citò deſcenſura palæſtram.
Pergite, quò Cœli leges. veſtríque Monarchæ
Gloria jure citant. Victrix vox palma moratur.
Jámque cohors volitare equitum, peditûmque caterva
Ordinibus diſcreta gradi, labariſque Notorum
Flamine criſpatis, certi fluitare triumphi.
Dum celerare videt, conſiſtens David ad urbis
Oſtia, Mavortis pubem, flammíſque Gradivi
Ardere; hoſtilémque avidè exoptare cruorem:
Summâ demandat curâ, obſtringítque ſeverè
Primos, atque imos: ne dextras cæde cruentent
Nati Jeſſiadûm Regis. Servare juventam
Soſpitem, & incolumem pietatis reddere caſtris
Optat; ut ad tutum Meranææ currat aſylum,
Ac ſceleri veniam renovatis moribus oret.
Vix hæc præcepit? Bellonæ robore campi
Planitiem invadunt, meſſuri protinus arvis
Laurigeram belli ſegetem; quâ tempora cingant,
Atque triumphali decorent ſua ſigna virore.
Nec ſegnes duxêre moras, quos martius ardor,
Atque Moachidis fervens in bella, furoris
Excivit genius, certâ ſpe ductus honori
Nominis, ac ſparſæ peraprica novalia lauri,
Immerito capiti dandæ. Mars ſiſtit utérque
Campo. Verum animis jam quiſque per æmula currit
Funera, deſignatque locum, ac in vulnera quærit
Metam, quò inviſam confeſtim corpore vitam
Exturbet ferro, ſtygiáſque immergat in undas,
Quam ſtyge plus odit. Fervent in prælia utrínque
Sanguine conjunctæ gentes, ardéntque cruorem
Fundere, & immenſa ſcampo diſpergere clades.
Hinc Ducis Abramidûm juſtiſſima ſceptra tueri
Fidus decernit miles, per danda cruoris
Flumina, pérque neces. Aſt indè adverſa Gradivi
Agmina, ſupremos ſtatuunt impender nervos:
Nè victi rigidas ſolvant pro crimine pœnas
Se mox in lucem veniet, claroque pateſcet
Indice; cuiCœlum victrice porriget herbam.
Bellum, quod Pietas ſtabilit, Virtute supernâ
Fortius evadit. Nunquam Mars cælicus, armis
Aſſiſtit ſcelerum. Bellum, quod criminis author

In

In campum ducit, ſtragi, fatóque propinquat.
Atque hanc injuſtam, ductore Moachide, cauſam
Pugnandi, ſequitur jam ſors vicina ruinæ.
Dúmque calent animis, bellíque exordia poſcunt
Jam pronæ in Martem turmæ, vultúque minantur
Pectore conceptas mortes, armiſque per auras
Fata inimica rotant: jubet illico rauca ſonare
Æra Joab, populíque animos accendere cantu.
Claſſica jam reſonant. Dubii citat alea belli.
Nec mora: diſtrictis concurrunt illico telis
Tigridis in morem rabidi, rapidique coronæ
Æmuli, & horriſonis peragunt fera munera dextris,
Excipit has primùm ſævas Mavortis Erinnes
Abſolo, & adverſis opponit ferrea telis
Tela, ac Iſacias ſtudet exarmare phalanges.
Sed cùm perculſæ non poſſent ferre catervæ
Prævalidam Abramidûm rabiem: ſuccedere caſtris
Confeſtim metus imbellis, terrórque per omnes
Serpere, turbaríque acies. Jam Daphnis honora
Perfidiæ crimen refugit. Confundier arma,
Omniáque in fœdam faciem Mavortis abire.
Saltus erat nigrâ cinctus formidine, belli
Area, denſatis palmarum frondibus horrens,
Atque metum trepidis ſuperaddens Martis alumnis.
Hinc rigidi aſſurgunt colles capita alta levantes
Vertice frondoſo, tumulíque in fata parati;
Quêis in præcipitem ſe volant arma ruinam
Perfida Regnanti. Caſum mala facta merentur.
Indè in planitiem decurrunt teſqua ferarum,
Sentibus, ac dumis, cæcáque voraginis umbrâ
Horrida, & indubiis duntaxat pervia fatis.
Atque hoc diſperſi pleno formidine luco,
Accelerare fugam, ducente pavore, rebelles
Thariadûm populi: quò ſpes, vitæque ferebat
Dulcis amor, juſsítque ſtatus properare ſalutis.
Dum pedibus ſeſe credunt perculſa timore
Agmina: Jeſsìdis turmæ, quêis tecta Dianæ,
Et Labyrinthei flexus, tractúſque viarum
Comperti apprimè fuerant; fugientia pleno
Impete Mavortis, ferróque, iráque ſequuntur
A tergo. Prô! quas ſtrages, ac funera ſaltu
Accumulant, nemorúmque domos, Triviæque penates

San-

Sanguineis implent rivis. Sic nempe virori
Commiſcent coccum luci; quo nigra cupreſſus
Surgeret, aut taxus, funeſtáque creſceret arbor.
Quos verò ferrum per inhoſpita tecta volantes
Fatis non tribuit, ſaltus crudelior ipſâ
Mucronis rabie abſumpſit. Dum quippe leonum
Inſtar Jeſſiades palantia caſtra ſequuntur,
Herculeáque premunt dextrâ, chalybíſque furore
Inſtant: præcipites in cæca voraginis antra,
Atque altas proni foveas volvuntur, & imis
Infuſi ſcrobibus, propiori limite tangunt
Tartara, & infernis ſe demirantur in oris
Degere, jam exangues animæ, Ditíſque rapinæ.
Qui verò acclives tumulos, montéſque ſupinos
Præſidium quærunt, pérque ardua, mora ferarum
Culmina diſcurrunt, prærupto calle vagantes;
Hos metus in fœdas effundit rupe ruinas,
Mavortíſque decus ſcopulis, ſaxíſque volutat.
Quid memorem ſtrages alias, queîs propria ſeſe
Arma petunt, cœco hic perturbante pavore
Omnia, ut in trepidà fieri docet uſus arenâ;
Nam dum terga fugæ ſine lege, ac ordine tradunt;
Alter in alterius cædem ruit, atque premendo
Opprimit armorum ſocium, ſibi mutua clades,
Atque ſepulchretum. Quid quòd, ceu fama fidelis
E faſtis perhibet: non paucos improba ventris
Abſumpſit rabies, atque implacatus edendi
Ardor, & exhauſto torrens ſitis ora palato,
Atque aliæ mortes, quas Muſa referre paveſcit.
Bis dena omnino, Libitinæ, millia, ſaltu
Depoſuere animas. Sed quid diſcrimine rerum
Tanto, tórque videns Lacheſis fera jura ſubire
Cura Moachidis? Quem verſat pectore ſenſum?
Ecquid agat jam expers conſi, cui nulla ſalutis
In conclamatis ſpes emicat ampliùs armis?
Ipſe fugam incentor belli per teſqua ferarum
Corripit, atque ſcelus fidis mandare latebris
Nititur infelix pubes. Non ferrea crimen
Fata equidem, mortíſque rigor cum plebe ſequuntur;
At diæ Nemeſis flagrum, quod perfida plectat
Crimina, ceu par eſt. Sceleri quandoque moratum
Concedunt Superi ſpatium, rigidæque reatum

Suſpen-

Suſpendunt pœnæ: quò vel delicta piante
Tergantur lacrymâ; vel quò graviare nocentes
Verbere, ſuppliciòque gravent, velut exigit ordo,
Juráque Adraſteæ Nunquam fera crimina. Cœli
Impunita ſinunt. Atque hæc jam pœna rebellem
Inſequitur natum; quò mundus diſcat uterque,
Commerito plecti natorum crimina flagro.
Quippe ubi quadrupedi fiſus, dumeta volatu
Tranſilit, & tutas circumſpicit undique pubes
Attonitus latebras: ſubter condenſa vireti
Effuſo penetrat curſu, rumpítque comanti
Luxuriæ denſam quercum, ſacrúmque Tonanti,
Robur; cui durus fatorum jam inſidet ordo,
Rhamnuſíſque minæ. Dúmque obvia brachia frondis,
Ac Dodonæam ſatagit violentiùs umbram
Frangere: cæſariem, quam adverſus ventilat Evrus;
Implicitam ſentit ramis, ſubitóque capillis
Fuſiùs explicitis hæret; quos ipſa jubente
Numine ſuſpendit Nemeſis, ſceleríſque reatus.
At ſonipes curſu cœpto incitus, ilicis umbras
Deſerto tranſit Domino, gaudétque levari
Pondere; quod terræ gremium non ferre valebat
Ampliùs, effreníſque ſalit per frondea lætus
Atria Latois. Nec jam reſpectat herilem
Gloriam, ab infami pendentem roboris ala.
Id ſibi nempe malum rapido devecta caballo
Ambitio peperit; cujus ſublata tumore
Cornua, & excelſas turgenti vertice criſtas
Dejicit, ac frangit ventoſi maximus oſor
Faſtus, omnipotens cœli, terræque Monarcha.
Hoc utique haud patiens freni, Patríque rebellis
Jure Moachides meruit; cui juſta patrato
Crimini ab æthereo deſcendit pœna Tonante
Commenſum ſceleri decernunt ſidera flagrum.
Purpureum Patris ſolium ſuperare tumenti
Calce ſatus ſtuduit, ſeſe ſuper ardua Regni
Aſtra ferens, populis leges, ac jura daturus:
At Cœlum infami ſuſpendit ſtipite noxam
Filii, & inſipidum depanxit in arbore fructum.
Gemmifero ambivit mala tempora cingere ſerto,
Atque exornari ſpectando regis honore
Iſacidûm timor, ac terror. Sed vertice creſcit

Natale

Natale obrizum, meritis diadema daturum:
Aut ſatius laqueus; quo ſeſe fraudis iniquæ
Implectat crimen. Talem fert frontis honorem,
Qui patriam effectat non æquâ lege coronam.
Cælum inter medius, terrámque Moachidos auſus
Arbore fatali pendet, non dignus ab aſtris,
Ac terrâ recipi, Cœlóque, ſolóque peroſus.
Interea mæſtum funeſtâ roboris arâ
Pendet onus, luctans variè, multúmque laborat
Implicitos tremulis manibus divellere crines,
Atque enodato ſe vertice ſiſtere matri
Terræ; quæ ingratum pondus jam ferre recuſat.
Verûm agit in caſſum. Caput inter vincula nunquam
Ex ſolvenda egit Nemeſis, nodíſque ligavit
Plùs quàm Gordiacis, ſcelus implexura, ſupremo
Victima dum cedat fato. Nec jam procul atræ
Sunt Clotûs, Lacheſíſque manus, ac nota rigore
Aſtropos; ut rumpat maleſanæ ſtamina vitæ.
Sed quid jam tibi mente ſedet, quem pectore conſum
Verſas infelix pubes? Num fortè reatus
Criminis in mentem veniens, tua corda dolore
Occupat, atque animum Metanœæ cura pererrat?
An patriæ forſan conformis vivere legi
Exemptus laqueo ſtatuis, veniámque rogare
Criminis, à genibus ſupplex decernis iniquum
Pignus; quò patrio rurſum reddaris amori?
Nil minus. Eſt durum durato robore pectus
Durius, in votum rediens, Patríſque ruinam,
Ac ſolii exoptans culmen. Nam crimen adultum,
Et radicatum, cêu plurimus edocet uſus,
Haud facilè à prima diſcedit ſtirpe malorum
Firmatam citiùs valeat divellere rupem
Alcidis robur; quàm duro corde moveri
Conceptum facinus, luſtris compluribus altum.
Atque hæc veſano dementia ſumma, tenáxque
Mente Moachidis perſtat. Jure ergo meretur
Commenſurandas ſceleri dependere pœnas.
Nec jam dia moras Nemeſis, pœnæque reatum
Protelate ultrà ſancit. Jam fata propinquant
Arbori, & haud dignam tanto Patre vellere ſtirpem
Decernunt. At quæ ſcelus iſthoc fata ſubibit?
Dum fortè Hippotades leve pondus ventilat, atque

Ludibrium Cauris hincindè per aëra tradit
Eminùs infamem ſublimi robore frugem
Dependêre videt vili de ſorte Gradivi
Iſacius miles, Martis fulgore nitentem.
Miratur primùm Dodonæâ arbore ramum
Aureum, & obrizi quercu deſcendere glandem.
Tum propiùs ferro inſtructus ſe Martis alumnus
Ferre, vel in prædam; vel quò ſe notio veri
Explicet, ac rerum bene cognita ſcena pateſcat.
At quæ ſe ſe oculis non viſa obtrudit imago
De viridi pendens gabalo? Quæ forma? Quis inter
Frondea tecta latet Cereles dum luminis orbes
Verſat in obtutum pendentis, & ora pererrat:
En virides inter foliorum promicat umbras
Tetra Moachidis facies, ſuffuſa colore
Buxi, vel ſatiùs ſtygiâ ſuligine tincta,
Demonſtrans parilem latitare in corpore mentem.
Tum verò tacito propiùs ſe miles adurget,
Suſpensóque gradu, reliquæ veſtigia vitæ
Obſervaturus. Surrectis auribus adſtans,
Advertánſque animum quid neſcio murmuris audit
In nigris crepitare libris, plenáſque minarum
Ructari voces, certi argumenta furoris.
Quid quod luctantem manibus, pedibúſque fideli
Lumine deprêndit libertatémque virenti
Ceſpite quærentem. Vitæ cùm ſigna probato
Teſte notat miles; furiales concipit iras.
Pectore, & ingratam per ferrea tela lubeſcit
Exturbare animam. Jâmque in præcordia tecum
Evibrare parat, laterîque impellere ferrum
Cùm mentem ſubit imperium, ſoliíque voluntas:
Nè quis inhumanam regali ſanguine dextram
Polluat, ac tantum, violento funere, natum
Principis Abramidûm, ſtygias demergat in undas,
Quare lethiferum revocat Mars illico telum
Præcepti memor, ac pœnæ, quam jura ſeveræ,
Inferrent Themidos. Sed quid, decreta ſecutus
Regis, agit miles? Celeri pede caſtra reviſit
Nuntia mira ferens ſecum rectáque Gradivi
Primum munus adit, facturus verba Joabo;
Cujus ab imperio miles ſua dirigit arma.
Vix belli Rectorem attingit, & iſta profatur.

Invicte Iſacidûm ductor. Captiva tenentur
Arma Mōachidis, non ferri compede; ſed quod
Attonitum memet tenuit nova fata tuentem;
Luxuriante comâ implicitus, ſub fronde virenti
Ilicis, in vivis etiamnum, pendulus hæret.
Nec plura, Abramidûm Mavors hæc nuntia lætus
Accipit, & legem Jeſſæi Principis, actus
Imperio majore DEI, (ſic fata repoſcunt)
Abjicit, invisûmque aſtris per funera pubem
Tollere decernit. Rhamnuſis nempe ſtatuta
Exequitur: poſthac ſoboles nè patria temnat
Jura, ac in cidarim regni ſua vota reflectat.
Quare confeſtim Mavortis percitus œſtro;
Aut ſatiùs juſtâ Divûm ſtimulatus ab irâ:
Corripit iratis manibus tria ſpicula ferro
Illita, directóque volat ſub roboris umbram
Alſipede, in pectus pendentis mi ſſile telum
Abjiciens dextro anniſu. Quippe ipſa furentem
Direxiſſe manum Nemeſis ſacra jura videntur.
Hoc triplex meruit delictum. Nempe: libido,
Ambitióque throni, nec non mens neſcia flecti'
Sævitiéſque animi, nunquam ſaturanda cruore
Jeſſiadûm, fatúmque Patri, generíque datura.
Sed Phlegetonteas necdum tranſmiſit ad undas
Infelicem animam; quamvis jam terna pateret
Janua pro egreſſu. Vitam reſidere maligno
Corpore, non uno pendens probat argumento.
Hinc deni Ducis armigeri, quos fortè Joabi
Imperium acceſſit, fatalia juſſa ſecuti,
Vulnere multiplici funeſtam pectoris ædem
Proturbant animam, mittúntque rebellia Diti
Crimina, & infernis ſuperaddunt manibus umbram
Principis, Æaciâ librandam protinus urnâ.
Exanimum verò pendentem robore truncum
Illicet enodare ſtudent. Tum fronde ſolutum
Excipiunt trepidæ ſceleris ſub pondere dextræ,
Altæque immittunt foveæ, ſævóque cubili
Dypſadum, & omnigeno tradunt mala facta chelydro.
Déin ſuperingeſto permultæ rupis acervo,
Infames tumulant artus, diróque parentant
Carmine & opprobriis ſaturant, capitíque ſceleſto,
Atque haud morigero, quæ horrida fata precantur

Sedi-

Sedibus infernis. Jam Ditis ad atria tendit.
Abſolo, ut æternis piet impia crimina regnis.
Ac ſic extinctâ belli face, rauca crepare
Cornua demandat jam feſſus Marte Joabus,
Armorúmque jubet finem, furiaſque refrenat
Nondum civili repletas ſanguine, plura
Funera quærentes hoſtis: nè parta Gradivi
Gloria ab immani feritatis labe notetur.
Ecquid enim Martis nomen, laudémque parare
Juverit, á ſævi corruptam nomine Cinnæ?
Sit viciſſe ſatis. Veniens ſinè ſanguine multo
Martis honos, famæ majora tributa reportat,
Ac ſeſe in decimum transfert cum laude nepotem.
Interea Iſacio veniunt duo nuntia ſceptro,
Immenſam adverſæ gentis portantia cladem.
Forstum Jeſsides dubiam Mavortis arenam,
In turris ſpecula, quæ portæ præminet urbis,
Ancipiti verſans animo, expectata moratur
Munia legati; quò decretoria pugnæ
Cognita ſit ſeries, bellique eventus in ora
Dictynnæ pateat. Dum præſtolatur Idumes
Regnator certam de belli nomine famam:
En volat Achimaas victricia ligna reportans,
Nec non Acramiis tranſmiſſus Chuſius armis.
Vix Regem acceſſu lætante tabellio uterque
Convenit, atque refert obtentam abs hoſte Gradivi
Gloriam, & horrendam per terga jacere Dianæ
Adverſæ partis ſtragem; cùm protinus Hebri
Princeps ſollicitè indagat: quâ ſorte propago
Degat? An incolumis natus, ſoſpéſque perennet!
Quid rerum Achimaas agitat? quæ verba reponit?
Quæ timor, aut tanti ſuadet reverentia ſceptri,
Diſſimulat ſe nôſſe ſtatum, ſortémque pudendam
Filii, adulantis ritu; cuì triſtia Regum
Auribus haud deferre lubet. Verùm inſtat Idumes
Princeps percunctari alium; cuì fida miniſtrat
Linguam, animúmque fides: quæ ſe ſors obvia nato
Obtulerit belli orcheſtrâ, Martiſque furore?
Carpatne æthereas etiamnum filius auras?
Chuſius haud ficto velans ſua verba colore,
Pugnæ depromit ſeriem, fatúmque fideli
Munere commemorat nati, nil pectore celans.

Sed quid ad hæc Genitor? Mærori regia tradit
Pectora, & haud vani demonſtrat ſigna doloris.
Mavors Thariadum victor feſtiva triumphi
Carmina decantat. Ferali carmine David
Interitum plangit ſobolis, luctûque parentat.
Inde ſinè arbitrio famulantûm, ſumma penatum
Scandit, & indulgens lacrymis, ſuſpiria corde
Imo deducit; gemitu laquearia rumpit,
Horriſonóque replet regalia tecta ululatu.
O ſi fata darent, vellet pro pignore vitam
Ponere,& immeritos revocare in munera vitæ
Jam ſtyge demerſos manes, Ereboque dicatos.
Ecquid funereo te Regum maxime tradis
Luctui, & indigno fædas ſacra pectora queſtu?
Anne probas temeros veſani pignoris auſus?
Eccur ora rigas lacrymis, illúmque doloris
Materie ſequeris; qui tantum abſumere Patrem
Immiti ferro voluit, ſolíique ſedere
Eſſedo, & auguſtâ Genitorem orbare tiarâ?
Ergonè victricem populi, ſummíque Monarchæ,
Gloriam, & illuſtrem de regni peſte triumphum
Corrumpat ſceptri mœror? Quis fleverit hoſtem
Patriæ, in electi graſſantem viſcera regni?
Sed natus fuit ille tuus? Quin non fuit omnem
Nati deponens ſortem. Nec nomine tali
Gaudet, qui Patris ſanctiſſima jura profanat.
Non te, non ſolii juſſum delecta Gradivi
Agmina tempſerunt; queîs conſervare ſceleſtum
Imperio dederas. Sed quercus criminis auſus
Ulta fuit, læſumque throni defendit honorem.
Hæc nunquam imperium viridantibus auribus ilex
Principis Iſacidûm accepit; ſed vindice Cælo
Juſſa rebelle nefas ultrici plectere ramo.
Et verò inſolitâ juvat illum occumbere pœnâ,
Supplicioque perire novo qui Patris honorem
Crudeli fato tumulare, probríſque laborat.
Verùm Calliope patrium detergere luctum
Nititur in vanum. Non is ſuper orba parentis
Jura gemit, roſeámque fati marcere juventam
Indolet; aut ferale genus ſubiiſſe cruentæ
Atropos, ac vili projecta piacla ſepulchro.
Sed gemit æternum nunquam reparabile fatum,

ıctúrámque dolet, poſt tot mala facta, ſalutis,
Quippe reum immanis noxæ, decedere vitæ
ramite, & infernis nunquam non degere pœnis;
Hoc demum eſt damnum, quod ſæcula nulla valebunt
eplorare ſatis. Manet ergo juſta doloris
Materies Patri; Genitoris vivere partem
ı Phlegetonteis (prò fata infamia!) regnis.
ſic lugere licet Regi ſinè nomine probri.

CHRAMNUS
Clotharii Regis filius, perduellionis pœnas luit.

CHramnus Clotharii Francorum Regis filius, bello inteſtino Patrem ſemel atque iterùm laceſſens, cum machinas omnes in caſſum ire videt, in Britanniam ſe proripit, Regiſque inſignia, favente populo capeſſit. Pater acceptâ filii iniquâ regni ſui poſſeſſione, movet arma in rebellem. Nec ille adversùs Patrem egredi metuit. Copiis igitur in agro Britannico utrimque commiſſis, acriter dimicatur. Clotharius in ambigua belli alea, fuſis ad Cælum precibus juſtum DEI adversùs editioſum orat, exoratque auxilium. Quippe altiori virtute Franci roborati, Britannos in fugam agunt, magnâ eorum parte in fervore belli trucidatâ. Chramnus ſaluti quoque ſuæ conſulturus, dum naves in fugam paratas conſcendit, ingerunt ſeſe menti conjux, ac filiæ in caſtris relictæ. Has dum libertati aſſerere nititur, à Patris exercitu comprehenſus cum ſuis, mandato Clotharii, agreſti tuguriolo concluditur, lorario ſugillatur, & ſubjectâ caſæ flammâ concrematur. *Baronius tom. 7. ad annum* 567.

INdomitum nati genium per ſæva ruentem
Prælia, & indocilem patrium perferre lupatum,
Atque affectantem redimiri tempora, Patris
Auguſtâ cidari, Phœbo ſubjecta fideli

M 2 Munere

Munere, Mœonio recinit modulamine Cyrrha.
Quáſque immorigeræ ſoboli Rhamnuſia pœnas
Decreto Seperûm ſtatuit, quoque noſtra referre
Pegaſis attentat; quó juſta capeſſere Patris
Diſcat in obſequium facilis; qui nomine gaudet,
Ominéque exultat nati. Nam vindice flagro
In malè moratam conſurgunt ſidera ſtirpem.
Ut verò appoſito veſana protervia metro
Cantari valeat, ſacra Pieris obſequa Cælis
Flagitat à ſupero vires, nervóſque Tonante.
Inter magnanimos, quos tellus Celtica Reges
Protulit in lucem, ſemper fœcunda virorum,
Heroûmque auguſta parens; profudit in orbis
Gloriam, & æternum, celebratæ gentis honorem
Clotharium Marte invictum, claróque nitentem
Lumine Virtutis. Cujus ſi facta referre
Æternaturis ſcribi digniſſima faſtis
Caſtalides aveant : doctas Aganippidos undas,
Atque cabillinos citiùs Permeſſia fontes
Ebibet, exhauſtis quæ volvit Niſa fluentis;
Quàm recinat merito geſta immortalia metro
Liligeri Regis. Sunt omnia laudibus ipſis
Majora Aoniis. Unum ſi fortè Camæna
Excipiat, quod non equidem liberta Monarchæ
In ſolii effudit probrum; ſed proxima ſceptro
Infamis ſoboles, non perleve dedecus orbis
Francigeni, ac labes fædiſſima ſtirpis avitæ.
Degener à Genitore ſatus cecidiſſe probatur
Affatim, ab immodicis, queîs regnum polluit, auſis.
Sic placidi perſæpe partes, truculenta Neronum
Pectora, & immites cernunt in ſanguine Cinnas.
Patris ad exemplum non ſemper fingitur ætas
Filii, & à patriæ nonnunquam tramite famæ
Abſcedit natus. Vitiorum calle meare
Eligit interdum ſoboles, Nec quâ ſit eundem,
Accurat, ſed quò maleſuada licentia ducit.
Hoc ivit pravo noxarum tramite Chramnus,
Clotharii infelix pignus, per ſontica quæque
Jure ruens proprio, patriâ jam lege ſolutus,
Haud ullum patiens Virtutis ferre capiſtrum.
Non ſic excuſſis Pelidis Xantus habenis
Præcipiti rapitur curſu; quò libera frenis,

Jura volare ſinunt, per devia, & invia largo
Effuſus greſſu: cêu jam moniroribus aſper
In pejora ruit Chramnus, quò magna poteſtas
Quidlibet audendi impellit. Sed criminis omne
propudium longè excedit perfricta voluntas;
Quâ renuit patriis ſe porrò tradere votis,
Imperiúmque Patris pro lege faceſſere nati,
Sæpius in ſceptrum, pro libertate regendi
ſeditione furit, Rhodanúmque, Ararimque doloſis
Artibus, ac gazis ſtudia in contraria ducit.
Edomitos equidem Ligeris diadema tumultus
Haud ſemel aſpexit, Martíſque ardore flagrantem,
Indocilémque ſatum compreſſit, frænáque juſſit
Mordere Imperii Patris, magnûmque vereri
Principem, & affundi genibus, veniámque rogare
Criminis, ac pacem. Sic res extrema petebat.
Verùm morigeri fucum duntaxat, & umbram
Prætexens animi, nova ſemper prælia mente
Ruminat; ut patrios Mavortis turbine faſces
Protinus eripiat, ſceptróque, oſtróque triumphet
Quare continuò Caledonia littora viſit
Clam nutu ſolii, notámque in vota Britannium
Pellectare ſtudet, ſummóſque, imóſque laborat
Urbano officii ritu, ſibi reddere multum
Affectos Ithacus Franco. Sic pectore clauſus
Affectum cernet conſus, lucémque paterno
Infames probri tenebras laturus honori.
Poſtquam Brutiados retur ſua juſſa ſequentes:
In martis ſe ferre choros, bellique crepare
Fulmina, & emeritum fictâ virtute Gradivum
Iræ ſe ferre thraſo, regníque vacare ſaluti,
Et dilatando ſolers incumbere ſceptro
Celticus ille Sinon. Ac ſic, velut utraque Pallas
Foviſſet pullum gremio, ſe inferre togatis,
Atque unà gratum crebrò præbere ſagatis,
Quo tellus alit iſta viris. Plùs quippe Pelaſgis
Artibus, ingenióque valet fraus ſæpe parare;
Quam vis, atque rigor legum, populóque timendum
Principis Imperium. Tradit ſibi ſceptra Phrynondas:
Cùm verò civis Caledon jam regna Garumnæ,
Regéſque abjiceret; quêis tum ſubjecta Britannis
Martis jure fuit: defert regalia Chramno

Munera, & Anglorùm moderandas exhibet oras.
Aſſyrio immeritos conveſtit Principis artus
Murice, quem tinget proprius. dum fata repoſcent
Sanguis, & ultrices venient à ſidere pœnæ.
Imponunt regimen dextræ, quod dentis eburni
Candicat à pretio, quodque evitare laborat
Tetram non unà ſcelerum fuligine dextram,
Infeſtamque Patri. Frontem diadematis alti
Gloriâ, & aurato circumdant tempora ferro;
Quæ ſatiùs ferrum, vel ferrea fata merentur,
Ob tumidos animi faſtus, criménque rebelle
Vertice debacchans. Tandem ſuper ardua Regem
Extollunt ſolii Tyrio radiantia cocco;
Quem ſatiùs trabe ſublimem generoſa Britannis
Affixiſſet onus; nè terras crimen onuſtet
Perfidum, & in patrium ſceleratè ſurgat honorem.
Quis fando referat, plauſus, ludoſque per urbis
Compita diſperſos, sêu quos Mavortia pubes
Ducit per varium quamvis umbratile bellum :
Sêu quos urbano civilis turba lepôre,
Feſtoque exercet ſtudio? Jam tota Britannis
In lætas agitur diverſo munere partes.
Hæc diffuſa amplo popularia gaudia regno
Contiguis reſonare plagis, Ligeriſque ſonare
Climate, & attonitam rerum novitate Garumnam
Reddere, non gnaram, quæ ducant feſta Britanni
Jubila, ſolennêſque dies, lætôque frementes
Murmure tot plauſus. At poſtquam nuntia veri
Fama venit, vacuaſque implet ſermonibus auras,
Atque ipſas magni Celtarum Principis aures
Inſolito rumore ferit, vulgatque Monarchæ
Munere, Brutiacas Chramni moderamen habenas
Invaſiſſe Patre invito, regnique tiaram
Immeritum aſcendiſſe caput : conſurgit in æquas
Et Pater, & Princeps iras, criménque rebelle
Conſtituit meritis in nato plectere pœnis.
Quare belligeras jubet illico caſtra movere
Francigenûm turmas? quæ ſemper Martis aperto
Æquore, in hoſtiles vigilanti lumine turmas
Ad nutum ſolii ſtabant. Vix claſſica belli
Ad ſceptri mandata citant : delecta Gradivi
Agmina ad infeſtam ſua mittunt tela Britannim.

Nec mora: quæ properas Mavortis nuntia pennas
Fama refert. Britoniſque infert ſe protinus oris
Ac primum tumidam maleſani Principis aulam
Involat, irataque Patrem celerare Garumna
Nuntiat in fatum regni. Perculſus ut igne
Cælite, funeſto Chramnus rumore Gradivi,
Verſat in ambigum male conſcia pectora conſum,
Quare nè temero quicquam determinet auſu,
Tum ſibi, tum populo nocuum; matura recoctæ
Mentis ſenſa petit: quæ ſtet ſententia tali
Turbine Mavortis, regni ſtudioſa ſaluti;
Omnibus idem animus Gradivi fulmine Celtam
Brutiacis arcere plagis, ferroque ſecare
Lilia; quæ Britonis ſua latè germine terris
Rurſum inferre parant, tumidoſque infigere bulbos.
Hac conſi ratione novus Procerûmque favore
Subnixus Princeps, confeſtim ſigna Gradivi
Ac bellatrices aquilas, per criſpa fluentes
Carbaſa, in expoſitas appendi præcipit auras
Nuntia Mavortis. Tum bucera terga ſonoris,
Horrificiſque boare modis, æriſque canores
Invitare animos, populumque ciere Britannum
Hic velut à longo pacis relevata ſopore
Illico ſeſe armat Caledonea, Regis honorem,
Nec non defenſura ſuum. Pars ire pedeſtri
In bellum ritu, fido ſuccincta mucronis
Fulmine, & horiſonis inſtructa minaciter armis.
Pars ſuper alipedes in prælia ſæva frementes
Aſcenſum faciunt, ferroque induta propinant
Pectora, in adverſas jamjam ruitura phalanges
Quadrupedéſque jubent laxis volitare lupatis
Ad definitam, quam Princeps mandat arenam.
Dumque per orcheſtram Martis ſe longa cohortûm
Explicat immensûm legio, ſegeteſque Britannis
Ferreæ, echinatis cambo mucronibus horrent,
Atque avidè belli ſignum, ſonitúſque tubarum
Accipere exoptant; quô pleno turbine in hoſtis
Fata ruant, pacémque throno, gentique procurent.
En tibi ſe mediis Princeps Caledonius armis
Infert prætumidè, multâ ſpectabilis auri
Bracteâ, & Oebalio corpus circumdatus oſtro,
Atque ferox geſtu. Polycinem degere mundo

Credunt Brutiadæ, vel fortem Agamemnona. Quippe
Invictas animi vires ſpirare Gradivi
Pullus, & elato circum ſpectare Britannos
Lumine, terribilis viſu, vocémque parare
Bellicrepis fœtam verbis, ac talia fari
Invicte Britonum turmæ, quas Marſpiter ipſe
In pugnam irritare pavet, totúſque tremiſcit,
Quà latè ſeſe effundit terráque, maríque
Armis horreſcens mundus. Jam temporis ordo
Poſtulat, immortale decus, famamque parare
Æternaturis in veſtro nomine luſtris
Perduraturam. Mars Celticus aurea veſtræ
Libertatis avet rigido ſubmittere ſceptro
Jura, ac liligero ſatagit frenare capiſtro.
Quis veſtrum immeritis extradat colla lupatis
Imperiúmque ferat, dominæque in vota Garumnæ
Semper eat, ſubeatque jugum, quod jugiter anglum
Opprimat, ac jubeat nunquam non ferre tributa ? ?
Hæc quis mente ferat placida ? Quis ? Nemo Britanûm :
Hinc ſi libertatis amor, quem jura requirunt
Patria, vos retinet ; ſervum nè ferte deinceps
Opprobrium, at veſtræ duntaxat vivite legi
Hoc Britonum patres, Matreſque, ac tota Britannis
Flagitat à vobis ; queîs regni cura, ſalúſque
Incubat, atque rei communis ſubjacet ordo.
Eja agite, & Scaldim non ſolùm mergite ſtagno
Neteos, at tumidum confundite ſanguine faſtum.
Hoc etenim ambitione fremens, Britonûmque metallo
Turgidus, ac vobis infeſtum Franco meretur.
Nec quiſquam ancipitem de certo Daphnidos arrha
Suſpendat mentem. Jam veſtro laurus oberrat
Vertice, victricéſque parat tranſmittere palmas.
Eſt forſan major numero Mars lilia geſtans ;
At veſtrâ virtute minor ; quem frangere robur
Brutiadûm haud ægre valeat ; modò prima furoris
Tela inconnivo vultu, niſûque Gradivi
Perferat, intrepidoque auſu, pro more reſiſtat.
Eja agite, impavidum revocate in pectora nervum,
Ac in vindicias conſurgite juris iniqui
Obtentum ferro frangentes. Ite, necate
Lilia, quò regno ſuccreſcat pacis oliva.
Ac rurſum niveis repetat Caledonia bigis

Litto

ittora Brutiadûm libertas, pulſa Britannis
am dudum terris. Ite, horrida bella parate.
'ix ea dicta dedit, fatali ſiſtit arenâ
e primum, ducítque globos Mavortis in hoſtem
Iaud procul à notis Britonum ſua ceſtra locantem
inibus, in validas jamjam ruitura cohortes.
Iec Celtam poterant, famâ præeunte latere
gmina Bruriadûm. Celatur Marſpiter ægre
um ſtrepitu veniens Reſonat per inane flagellum.
Dum rabioſa ſuos ſtimulat Bellona jugales.
Quare ſe tacitis fert obvia Matrona ſignis,
ndomitos Britonum ferro domitura furores
t quando propiora videt pars utraque Martis
Carbaſa, & iratis ſe ſpectant eminùs armis,
Continuóque ardent ſtrictis concurrere telis:
ligerûm Princeps firmâ ſtatione morari
'recipit ardentes in proxima prælia Francos
c præſtolari bellum, quod prima Britannis
amjam infe re parat. Stantem cum fortè Garumnam
Jno eodémque gradu, Ligeríſque hærere Gradivum
Obſervat Chramnus: trepidâ formidine juſtè
Tangitur, atque ſtrophas meditari Martis arenâ
Celtam arbitratur. Quare diſcrimina vitæ
Declinaturus, dubio conſiſtere campo,
c firmâ ſtatione ſuas quoque figere turmas.
Conſiſtunt Laurum ſpondet, bellíque trophæa
rigit in tumido gens utraque pectoris arvo.
Jt vero haud dubiis tandem victoria pennis,
Advolet, ac felix belli cadat alea, uterque
Mavors aprico ritè explicat agmina campo.
n largam excurrit frontem clypeata virorum
rancigenum, Britonúmque ſeges. Per brachia longè
orrigitur geminum latus, ordóque funditur arvis.
ub medium ſe ſe peditum, deferre cohortes
egnantûm imperio. Parte iſtâ turma feroci
lipedi inſiſtens, armatas expedit alas
ícque acies jam diſpoſitæ concurrere ſævo
Marte flagrant, hoſtíque hoſtis, Francóque Brittannus,
c Francus Britoni jam cominùs arma propinat.
quis ſplendores telorum Solis ab amplo
gne repercuſſos, ipſis fulgentibus auris,
xplicet, atque renidentem Mavortis ab ære

Telluris faciem referat ? Quis tradita ventis
Signa, ac undantes in taſo murice fluctus;
Quêis innat dubiâ Daphnis circumflua ſorte?
Quid multis ? adeò ſtat formidabile Martis
Inſtructi robur, tantúmque potentia ferri
Prævalet ; ut Geticas poſſit terrore phalanges
Implere, atque ipſum fortaſſe fugare Gradivum.
Sed cùm nec Vaſco, nec Brutias arma movere
Fixa loco vellet tuto munimine ſepta,
Altérque alteriùs deſignamenta notaret
Lumine pervigili, obtutûque hæreret in uno ;
Interea umbrarum Regina aſcendit ab oris
Tænari, & invictæ ſe bellatricis ad inſtar
In nitidos armat roſei Titanos honores,
Ac multo aſtrorum ſtipata ſatellite, bellum
Ducit in auricomi fulgentia pignora phœbi,
Atque atrum librans telum, procedit in hoſtem,
Occiditque diem Quem cùm demittit ad umbras,
Gemmatum ſcandens currum, ſuper ardua cæli
Se levat, innumeriſque ornat nigra tempora ſtellis,
Atque tiumphales ducit per ſidera plauſus.
Dûmque per æthereas tetrâ ferrugine ſedes
Imperat ; unâ orbis ſubjecti climata pullâ
Cyclade conveſtit tenebrarum, omnémque repellit,
Qui mundo haud dudum regnavit lucis honorem.
Quid quod præcipuè Chramni ſcelus, atque Britanni
Arma ſuperfudit, telo ûmque abſtulit uſum
Spiſſatâ umbrarum nebulâ, Martíque quietem
Obtulit, & ſtrepetis ora obturavit ahenis.
At quamvis riguo irrorârit tempora ſucco
Mavortis placidus Morphêus, tulerítque per omnem
Bellonæ pubem nocturna papavera, & alto
Merſerit impavidum, dulcique ſopore Gradivum :
Non tamen imperium noctis leniſque capeſſit
Morpheos indultum Chramnus. Nec dulce ſoporis
Munus, & illecebram vero de jure meretur
Turbator pacis. Quare ſua lumina fraudat,
Atque animum ſuavi, poſt mentis bella, quiete,
Excutiens varium maleſuado pectore conſum.
Dum videt inſomnem turis traducere noctem
Brutiadûm Regem, Conober, de ſtirpe Britanna
Ac procerum cocco primus, pulluſque Gradivi

Incly-

nclytus: ad Chramnum converſus, talia fatur.
Magne Britannorum Rector. Quis fluctuet æſtus
Pectore Regnantis, quem conſum mente revolvat,
Conjectare mihi permittit gratia forſan
Principis, atque favor. Quæ ſit mihi neſcia fraudum
Inconcuſſa fides animo, ruitura per omne
Diſcrimen vitæ, fortunarûmque pericla,
Non fugit auguſtam mentem. Pro munere veræ,
Teſtatæque diu fidei, nova cordis aperti
Argumenta paro, Regis, Britonûmque ſalutem
Viſura haud dubio effectu; ſi ſtare lubeſcit
Authori, tanto ſvadenti juſta Monarchæ.
Non equidem juſtâ firmari lege putârim;
Ut ſoboles proprio Mavortis turbine Patri
Obviet, authorémque ſuæ, per funera, vitæ
Immani feritate petat, Cœlûmque laceſſat,
Atque immorigero pœnas citet æthere nato.
Ipſe ego, cuì patriæ, libertatiſque tueri
Iura Themis tribuit; per opaca ſilentia noctis,
Belligero comitante globo, diffuſa per agros
Lilia, florentémque metam mucrone Gradivum,
Amáque evellam de ſtirpe liguſtra Garumnæ.
Hæc fatus Conober. Sed ſemina mandat arenæ,
Danaidûmque urnas replet. Mens quippe moveri
Propoſiti ſtatione nequit; quam dura gubernat
Ambitio, ſtabiliſque ſuo fundamine faſtus.
Ac ſic duntaxat ſibi ſiſa protervia Chramni
Vivere depoſcit. Vivat. Sed juſta Tonantis
Dyphthera, vel ſatiùs Nemeſis, jam plectere nati
Delicta, à rigido decernit verbere Patris.
Et verò meritæ ferient hæc crimina pœnæ.
In Patrem furias equidem Mavortis, & arma
Tiſiphones ſatus educet, ſtimulante furorem
Gloriâ; ut in clarum, victo Genitore, triumphum
Surgat, firmatúmque ſibi diadema reponat
Vertice; quod patrio tribuerunt ſidera juri,
At proprio cudit capiti ſcelerata propago
Adverſâ de ſorte fabam, jámque axe paratur
Infame opprobrium; quod geſta rebellia Chramni
Pro meriti ratione petat. Si mente teneret
Miſſas à Superis leges; quæ jura vereri
Patria demandant: offenſæ crimina natus

Ritè

Ritè precaretur lunato poplite ſupplex,
Certam materiem veniæ, Cœlíque favores
Rurſum obtenturus Sed dira ferocia cordis,
Atque animi faſtus, leges poſt terga relinquit
Cœlitûm, & in patrium ſeſe armat mente, manúque
Haud dubium funus. Nam nocte, diéque revolvit
Pectore. quî Patris valeat ſorbere cruorem.
Atque feram replere ſitim crudelis hirudo
Hoc immanenefas dum crudo corde reverſat,
Ac cæcas inter tenebras, noctíſque receſſus
Curarum tetrâ ſeſe caligine mergit:
Interea croceo ſurgens Matuta grabato,
Murice tincta genas, roſeo ſe veſtit amictu,
Gemmatáque operit ſe cyclade, pulchra videri,
Delicium factura ſolo. Sic veſte decora,
Purpureoque incincta choro, de luminis ora
Puniceo egreditur paſſu, currúmque capeſſit
Aureum, & in niveos exercens jura caballos
Vicinat cœli foribus, ſpectabilis Eos.
Hujus ad imperium diſcedunt oſtia clauſi
Ætheris, & tetram, nativo lumine, noctem
Demigrare jubet cœlo, Ditiſque paludes,
Ac piceas Erebi confeſtim viſere ſedes.
Aſtra quoque obſcuram noctis variantia pallam
Eximit officio, tenebrarum horrore repulſo,
Et per cæruleos aſtrorum fulgida campos,
More triumphantis vehitur. Vix luce ſerenat
Æthera, & aurato depingit inane colore,
Montéſque obrizo decorat, campóſque micante
Roris baccati pretio Pallantis inundat,
Ac jam flammivomam Phœbi advenrare quadrigam
Nunciat: in bellum conſurgit urérque Gradivus,
Atque fremens armis, pugnæque accenſus amore,
Fit propior, ſævaſque acies in prælia ducit.
Ibat Liligerûm Princeps ſuſpiria mittens
Pectore, & auguſtum lacrymarum flumine vultum
Largiter humectans, palmaſque ad ſidera tollens,
Has inter planctus profudit ad æthera voces.
Reſpice ſidereis mundi Moderator ab oris,
Arbitrióque fori, quod falli, ac fallere neſcit.
In cauſam deſcende meam. Momenta paterni
Juris, & ingrati delibra crimina nati?

Quêis

uêis patrium infelix ſoboles inceſſit honorem.
eſpice, & æthereâ caulam diſcerne ſtaterâ,
lúdque arbitrium juris decerne, quod inter
:ſsîdem charum Superis, pignúſque rebelle
ıſtâ decrêſti vindex, ac cognitor urnâ.
ix ea verba dedit, cùm ſacro percitus œſtro,
gna movet Ductor Celtarum, cominùs hoſtem,
ıque rebelle genus Britonum, natíque piâclum
ımjam aggreſſurus Nec Brutias otia ducit,
rdens Liligeris ſua ſigna immittere ſignis.
ámque ſuos dictis animare Gradivus uterque,
ræſentúmque animos in proxima bella parare,
'ictorúmque decus. Jam Daphnis honora per auras,
.mbiguiſque volat titubans victoria pennis,
)úmque per immenſos creſcit ſeges ærea campos,
Iartiaque, imperio Regum, jam claſſica raucum
)mni ex parte ſonant, reboántque ſtupentibus armis
'ergora tenſa boum, vires, animóſque datura
ɪutiadi, ac Franco: ſtrictis concurrere telis
.dverſæ occipiunt acies, ferróque propinant
ectora, & infeſtis minitantur funera ſignis.
ir Mavorte virum furiali concitus æſtu
ıvolat, atque premit. Concurrunt enſibus enſes,
'mbonéſque hærent umbonibus, armáque ſævo,
Iorriſonóque cadunt ſtrepitu ſuper arma, necéſque
atè diſpergunt, ſternúntque hinc, indè Gradivi
gmina, & innumeras diffundunt æquore campi
um Britonum, tum Celtarum miſerabile ſtrages.
ec conſanguineis via panditur unica fatis.
los quippe gravi nervo librata ſub umbras
ɔicula dimittunt. Iſtos cervice, feroci
npactu viduat mucro, multóque cruore
rigat exanimes artus. Hos dejicit alto
uadrupede intortum robuſto haſtile lacerto,
tque viam ſatis immani vulnere pandit,
uid referam truncos manibus, pedibúſque rigore
rteo, & undantem per Panos regna cruorem,
eptráque jam ruris Libitinæ júra tenentem?
mnia, ut expediam paucis, confuſa per æquor
gmina camporum, Martem, mortémque minantur.
inc cùm Francigenûm Regnator Daphnida cernit
nbiguis volitare alis per utramque Gradivi

Arcaſ n:

Aream: in æthereas convertit lumina ſedes;
Supremámque expoſcit opem, robúrque Tonantis
Flagitat in Martem; quo jure rebellia iternat
Crimina, & infeſtum ferro victrice Britannum
Edomet, atque ſatum. Nec deſunt ſidera juſtis
Liligeri votis. Sentit ſibi quippe recentes
E Superûm regnis mitti in præcordia nervos;
Queîs regno adverſas frangat Mavorte catervas.
Quare continuò Celtarum pectora in ignes
Dux animare novos, Cœlóque venire levamen
Aſſerit, in juſtum, quod tractat Francia, bellum.
Hæc ubi morigeræ juſſa accepêre phalanges,
In pugnam fervere animo, laſsámque reduci
In dextram robur ſensêre, animámque Gradivi
Æthere ſubmiſſi valido diſcurrere corde.
Nec mora: in adverſas ſummo ruit impete turmas,
Voce, armiſque fremens Vaſco, ferróque rigente
Perrumpit cuneos Britonum, ſtragéſque, necéſque
Immenſas edit. Sic Cœli præcipit ordo.
Non itâ Marmaricus leo, viſo cominùs hoſte
Infremit, ac totas in bellum colligit iras,
Adverſam feriens fatali ſyrmate, & ungue
Iraſcente feram: ceu miles Celticus œſtro
Percitus, oppoſitum ſævè graſſatur in Anglum.
Dum videt innumeram Britonum durare ruinam,
Ac parte ex omni victricia ſigna Garumnæ,
Brutiadûm fulcrum, Conober: formidine multâ
Concuti, & Albionum jam deſperare ſalutem.
Quare continuò pedibus ſe credere; retro
Illico ferre pedem, trepidâ comitante catervâ;
Quò conclamatis in rebus quærat aſylum,
Ac fidis ſeſe mandet, populúmque latebris.
Sed Celtæ properant ferro indignante catervas
Inſequi, & averſos partim proſternere telis
Brutiadas: partim capulo tenùs abdere tergo
Miſſile, vel jugulo truculentum mergere ferrum,
Diſcrimen citra proprium. Sic ſummus, & imus
Adversâ de gente cadit. Mars quippe furore
Percitus, ac cæcâ irarum caligine merſus,
Nec generis ſpectat Cedros, nec vile myricæ
De vulgi ſqualore genus; verùm obvia quæque
Demetit irato, quo provocat ira, mucrone.

Hanc Franci rabiem, magis, ac magis arma prementem,
Nec Chramnus perferre valens, jam viribus impar;
Maturare fugam pariter, claſsémque morantem
Littore adire parat, rapidíſque extradere ventis
Fortunam ſceptri. Dum vitam tradere ligno
Jam tentat fragili: memori ſe mente reponit
Et thalami, & ſolii conſors, ac pignora caſtris
Abdita, in haud dubiam Ligeri ceſſura rapinam:
Ni libertati confeſtim lumina regni
Afferat, & rapidis Celtarum ſubtrahat armis.
Quare continuò relegit veſtigia portu;
(Sic etenim ſuadebat amor) tentoria multo
Circumfuſa metu, fido comitante Gradivo.
nvolat, atque jugo ſervili exſolvere ſtirpem
Molitur regni. Vix Princeps recta reviſit
Martia, jam multo natarum ululantia planctu:
Protinus hoſtiles circumdat Vaſco penates,
Denſíſque incurrens armis reboantia queſtu
Limina, ferratâ conſtringit compede Chramnum,
Conſortémque throni, nec non manantia fletu
Pignora, robuſtóque fores Mavorte coercet:
Nè quiſquam Britonum, captivis ferre levamen
Principibus valeat, rigidóque exſolvere nexu.
Dum gemit arctato concluſus carcere Chramnus,
Atque per ambiguas verſat ſua pectora curas:
nterea volucri ſe nuntia fama veredo
Liligerûm deferre Duci, Chramnúmque referre
Compede non unâ vinctum, pœnáſque morari
Commenſurandas ſceleri. Jam ſidera juſtis
Mulctabunt flagris ingrati crimina nati.
Hæc ubi non vano Celtarum ſceptra veredo
Accipiunt: Chramni noxas per facta ruentes
mpia, conſortémque thori, natáſque mapali
ervari mandant. Verùm quæ hic pœna moratur
nſontem regni ſociam? Quo crimine ſeſe
Obſtrinxêre ſatæ? Quid quæris Muſa? Rebellis
Culpa per auguſtam non uno tempore ſtirpem,
Reginámque ivit, ſubdentes jugiter ignes
Et Patri, & Regi, criménque rebelle foventes
rgo participes ejuſdem criminis, æquâ
lectantur pœnâ. Nullam Rhamnuſia noxam
ræterit impunem. Sequitur ſua pœna ſceleſtos,

Sed quî vindicibus plectentur crimina pœnis?
Ecquod ſupplicium junco, calamóque paluſtri
Obſeptum manet erratum? Quæ fata parantur ?
Horrida, ab irata Patris decreta bilance,
Ac primùm ſugillari per buccera mandat
Flagra artus Chramni, multo manante cruoris
Flumine per corpus, meritâ pro crimine pœnâ;
Quam Propter ingratum ſanxit dependere natum.
Demum concluſam ſcirpo, cannáque paluſtri,
Præcipit abſumi flammis, ac igne cremari
Regalem quamvis ſtirpem, buſtúmque parari,
Ac cinerem infamem. Fatum hoc immane referre
Caſtalidem porrò piget, ac horrore repreſſam
Jam vetat in plures tremula ora reſolvere voces,
Hæc una extremis Muſæ natat obvia labris
Maxima: ut imperio patris ſe natus adaptet;
Nì velit æternis ſua plecti crimina flammis.

Sidrach, Miſach, Abdenago in flammante clibano illæſi.

Daniel. 3.

NAbuchodonoſor Imperii ſui potentiâ elatus, jubet ſuam in coloſſo aureis laminis obtecto erigi effigiem, capitis in eum pœnâ ſancitâ, qui auditis muſurgorum modulis, non decreſceret in genua, imaginem Regis pro Deo adoraturus. Signo concentibus dato, omnis multitudo proſtrata coloſſum reveretur, tres ſi excipias Hebræos: Sidrach, Miſach, Abdenago, mortem priùs millies oppetere deligentes, quàm admittere piaculum tam immane. Tyrannus furore præceps, contumaces appellas in fornacem vehementiùs inflammatam, manibus, pedibúſque ligatos jubet immitti. Beati hæroes per medios ignium vortices ambulant illæſi, laudéſque Deo canunt, cœleſti genio lenem ventulum, & rorem, mirâ cum voluptate, eis afflante, Prodigii novitate percul-

ꝑerculſus Princeps, incolumes à clibano evocat, ac præconiis Dominatorem univerſi, tantorum mirabilium effectorum prædicat, graviſſimo in eos decreto ſupplicio, qui verbo, factóque contumeliam eſſent irrogaturi Regi æterno.

VIrtutem flammante pyrâ, Liparáque probatam
Mulciberi, & rapidis dicentem jura favillis,
Ac populatrices vel ferrea corpora flammas
Vincentem, mea Muſa canit. Tria gentis Idumes
Lumina Theſpiadi veniunt; quæ muricis ardor
Conſpicua Aſſyriæ regno, populóque verenda,
Atque ſtupenda dedit. Sed nullus fulgor honoris
In veritas unquam potuit ſuccendere noxas,
Prætulit in ſævos ignis tranſire furores
Heroum ternus ſplendor; quàm miſta tenebris
Numina, lunato revereri poplite Virtus.
At nè, dum plenas verſat diſcrimine prunas,
Forſan Pierias ſibi adurat Caſtalis alas:
Aut ſaltem piceà niveum fuligine vultum
Fœdet: ab æthereo depoſcit robore robur;
Quod novit ſtrictum flammis adhibere lupatum:
Arſaciæ probrum Merodachus, ditior auro,
Quàm virtute, thronum, ſupremáque jura decente;
Cum ſummâ imperii ſpeculâ deſpectat in omnes
Aſſyriæ terras, ſubjectáque regna tuetur
Corporen haud equidem, ſed cæco lumine mentis,
Se videt Imperium terris æquare, Thetíque
Jura dare, ac toti fermè dominarier orbi.
Inde animo ſeſe Martis non vana poteſtas
Exhibet, ac multus, quem nutrit Marſpiter, Ajax,
Innumeræque acies bellantûm, & vivida pubes
Gradivi, vaſtum quæ poſſit ſubdere mundum
Viribus armorum. Si Perſis claſſica poſcat,
Stabit Achæmeniis legio fortiſſima campis,
Hinc menti occurſat cunctarum copia rerum:
Pygmalionis opes, congeſtíque æris acervi,
Atque flagellatæ collectis cenſibus arcæ;
Mygdonio certare Duci quæ jure valerent
Immenſis regni gazis. Si cætera ſpectes

Munera fortunæ: & quidquid diviſit in omnes
Telluris Dominos, Merodacho contulit uni
Plùsnimio indulgens. Hac ſorte beatior orbis
Regibus, in tumidas elato vertice criſtas
Surgit Achæmeniæ Princeps, ac deſpicit altas
Confines regno Pharias, Hebríque tiaras,
Et nihili pendit reliqui diademata mundi.
Quid quod vel ſummum Cæli, terræquæ Monarcham
Abjicit ex animo, ſuperis dominarier oris
Ignavum reputans; quo jam nonnulla poteſtas
Regnet in Arſacios rigido moderamine faſces.
Inde ſibi divos inflatus follis honores
Arrogat, ac Cæli, terræque Dynaſta vocari,
Atque eſſe exoptat. Prô! quò veſania vile
Reptile deducit? Quid? téne potentia regni
Vix æquans atonum, puncto, nihilôque propinquans
Poſſit in audacem tumidè ſuſtollere faſtum?
Hùncne aſpernaris, qui mundi ſolus habenas
Temperat, æternóque hæc omnia Numine complet,
Inque vetus revocare chaos tua regna, tuúmque
Uno duntaxat nutu annùllare tumorem,
Omniáque in nihili potis eſt demergere abyſſum?
Nì tibi ſuccedat mens ſanior, æqua tonabit
In temerum Nemeſis crimen, pœnæque rigore
Edoctus cernes; quis præſit Regibus orbis
Majori imperio. Sed ſurdo fabula. Faſtus
Quâ ſemel ire viâ cœpit, procedit eodem
Tramite; dum plenam tangat diſcrimine metam.
Annoſam citiùs quercum cum ſtirpe revellat
Agreſtis ſudor; quam ſeſe neſcia flecti
In juſtam ducat maleſuada ſuperbia vitam.
Sic ſceleri elato Princeps faſtoſus adhæret,
Nullâ exturbandus Suadâ, doctóque Periclis
Fulmine de firma cœpti ſtatione tumoris
Utque animi ſpeciem ſeſe ſuper ipſa ferentis
Sidera in effectum traheret, mundoque pateret;
Qualis in inflato Regis pulmone lateret
Æolus, ac tumidi bacchentur pectore Cauri;
Hac ſeſe ratione DEO, Cæliſque laborat
Immodicus præferre thraſo, fatuúſque Monarcha,
Oſtentaturus domini miracula ſceptri,
Immenſóſque æris cumulos; quos dives Hydaſpes,

Herm ûſque obſtupeat, tempeſtatemque ſonoram
Regalis gazæ, terrentem, unaque citantem:
Præcipit ingentem ſtatui, attollique coloſſum
ſed denos altum cubitos. Hunc prima coaptat
Materies ligni: tum multo fulgida cenſu
Bractea condecorat, pulchro fabricata labore,
Quà pretio plaudens, quâ firmo robore conſtans,
Hæc moles auro rutilans facit ectypa Regis
ſpargentis radios faſtûs. At ſubdita quercus
Accedit vero propius, ſoliôque revelat
Candicem, & inſignem premere alta ſedilia truncum
Hancque auri fabricam, Rhodii de more coloſſi
In ſublime datam, veſano ſyrmate turgens
Arſacidûm Princeps, ſanciti lege crepante
Fulmina, thuricremo venerari mandat honore.
Cultûs prototypon Princeps. Vix fæta tumore
Verba dedit Merodach: cum nuntia fama per omnes
Aſſyriæ diffuſa plagas, edicta Monarchæ.
Differit, indigenâſque jubet quacunque creatos
Sorte, coloſſæum lunato poplite numen
Ac ſimulacra Dei Perſis, mundique vereri.
Decreto ſolii ſe tota effundit Eoos
Natio: céu flumen rapidum munimine rupto
Præcipiti ſe volvit aquâ, nulliſcohiberi
Iam patiens clauſtris. Primùm ſe ferre procella
Plebis morigera Imperio: tum lecta potentûm
Agmina, Summates urbis, regnique Dynaſtæ
Oebolio inſignes cocco, ſervumque chorago
Stipati latera, amplâ majeſtate verendi.
Hos inter Syriæ tria maxima lumina terræ
Sidrach, Miſach, abdenago, ſervilia ſiſtunt
Munera, non equidem cælatum numen in auro
Deveneraturi, ſed regia juſſa ſecuti
Officii externâ ſpecie. Nam cœtibus illis
Deêſſe vetarratio, quam flagitat aulicus ordo.
Hanc molem ex auro fuſam, millenus Arion,
Amphiônque, Orpheûſque, & tinnulla turba coronat,
Multigenis inſtructa modis; queis mulceat aures
Non auri; ſed quem ſimulactum denotat auri
Principis auriti. Poſtquam numeroſa, frequênſque
Arſaciæ plebes, ludibria cæca deaſtri
Trono circumſtat vultu, tumidique ſalutat

Ectypa Regnantis: contentâ voce profatur
Umbone ex alto clamoſus talia præco.
Hoc vobis populis, tribubus, linguiſque ſevero
Dicitur edicto Regis. Quâ concinet horâ,
Mulcebíſque aures variâ de ſorte Camæna:
Illico lunatis genibus decreſcite terræ,
Et divos ſtatuæ, præcepto Regis, honores
Solvite, ſacrificus patriæ cêu flagitat ordo,
Qui verò rigidi mandata capeſſere ſceptri
Negliget, aſpernans numen, quod fulget in auro:
Continuò ignivomum, longo qui incanduit æſtu,
In furnum præceps ibit, cinerandus aheni
Immani rabie. Themidos ſic præcipit urna.
Hæc ubi dicta dedit cretus de Stentore præco:
Illico dulciſoni vario diſcrimine vocum
Occipiunt moduli, tangentes leniter aures.
Ac primum litui frangunt clangoribus auram,
Non triſte edentes murmur, vel ſæva cientes
Prælia Miſeni ritu; ſed læta canentes
Omina regalis, facturo juſſa, favoris.
Tum ſe flaminiis pariles, miſtæque cicutis
Diſparibus tibiæ, grato modulamine in omne
Inſinuant pectus. Non viles Panos avenæ;
Silenique modi regalia tecta frequentant.
Indè Aganippeam ſcitè Chaldæus Apollo
Sollicitare chelym; digitis, & verbere docto
Barbita pulſare, Arſaciáſque inflectere mentes
In votum ſolii mirâ dulcedine cantûs.
Demum Majugeno ſuppar Babylonia vati
Threycias animare fides, Phariûmque movere
Argutè ſiſtrum; Berecynthia ritè ferire
Cymbala, ſambucas, & quidquid in arte canendi
Præſtat, per variam feſtivè ducere Muſam.
Nunquam ſic vates Rhodopeïus plectra, chelymque
Pollice verſavit. Non ſic Dircæus aruſpex
Argutum percuſſit ebur: nec fila canoræ
Taliter increpuit citharæ Phœbejus Arion:
Qualiter Aſſyriæ ſua tractant fila Chamænæ.
Dum lætus reſonat feſtis concentibus æther:
Se cuncti abjiciunt ſinuato corpore terræ,
Proſtratíque jacent. Nec ſolúm pectora pronæ
Abjiciunt gentes; ſed munere vocis honorant

Exa-

Exanime idolon, Regemque verentur in aura
Fuſili, & immerito diademata turgida cultu
Extorres veræ fidei, mentiſque ſalutant.
Atque hoc ſacrilego ſe omnes aſpergere probro;
Ternos ſi excipias, quêis una eſt cura ſalutis,
Abdenago, Miſach, Sidrach. Hi quippe ſteterê,
Quo cœpere gradu, ſublato vertice Cælum
Inconnivo oculo ſpectantes, atque tuentes
Verum illud Numen, quod toti præſidet orbi
Supremo Imperio. Nec enim per jura licebat
Iaciæ gentis, ludibris cæca deaſtri
Relligionis honore ſequi, cultúmque parato
Deferre obrizo, poplitémque inflectere trunco.
Oppetere innumeras fixa eſt ſententia mortes,
Sexcentáſque neces priùs, ac immane tyranni
Decretum tolerare juvat, quam nata recenter
Numina, deque ſoli gremio divulſa, vereri
Ridendo cultu. Soli ſtat ſacra Tonanti
Solvere; qui mundum nihili de fonte levavit.
Præſtat enim verò per vulnera mille, necéſque
Exturbari animam; quàm deteſtabile crimen
Moliri in veras, quæ tradunt ſidera, leges,
Hæc immota manet mens terno corde, dicata
Sidereis ex aſſe plagis. Stat maſcula virtus
Cœpto firma gradu, Superûm ſtabilita vigore
Verùm hæc libertas, pro libertate virili
In ſtatione manens Virtutis, Perfida primùm
Attonat, in varios ducentem pectora ſenſus.
Tum furor Arſacidas ſubitam compellit in iram,
Vindiciáſque perit neglectæ legis, & omnes
Aſſyriæ Nemeſis ſævas exſolvere pœnas
Abramides poſcit. Prô! quæ jam fata parantur?
Hic verò imprimis Summatûm ardere furores
In genus Iſacium; quos dudum livor aduſſit,
Tormentúmque oculis, animíſque immane parârat,
Gratia, quâ ternos Princeps dignatus apellas
Sæpe fuit, fovitque alias per munera gentes.
Quare Chaldæi livore, furore flagrantes,
Vindictæque malo, properis ſe paſſibus urgent.
Atque Semiramias contingunt protinus arces,
Auguſtáque petunt. Jam ſceptrum accedere tentant,
Aſimulaturi de grandi crimine ternos.

Jeſſiades, magnæque volunt arceſſere noxæ.
Nec ſunt difficiles ſolii, blateronibus, aures.
Illico ſtentoreis regalia tecta querelis,
Ac penetrale parent. Hic primus Satrapa, vultu
Contracto in nubes mœroris, talia fari.
Auguſte Arſacidûm Princeps, mundóque verende
Jupiter, Aſſyriæ decus immortale tiaræ.
Sanxiſti Themidos taurinâ, legémque dediſti
Juris Achæmenii moderator; ut omnis honore
Divino populus, concluſum numen in auro,
Ceu par eſt, recolat Præſtandi munus honoris
Decrevit ſolium: cum clangens ære canoro
Signa daret tubicen, citharæque, lyræque ſonarent,
Chaldæûſque Orphêus fidibus mulceret inane.
Si verò quiſquam perfrictâ fronte negaret
Relligionis opus, nec in optima vota citaret
Poplite demiſſo numen, quod proſpicis auro:
Illico flammivomis, decretâ lege, caminis,
Delicto meritas cogatur pendere pœnas.
Hanc legem Abramii obfirmato corde Dynaſtæ,
Sidrach, Miſach, Abdenago, quos gratia ſceptri
Immeritos licet ornavit, doniſque beavit,
Poſtpoſuêre ſuæ (prô crimen pergrave!) legi.
Quippe ubi Primores Babylonia jura ſequuntur,
Atque frequens populi cœtus tua juſſa faceſſit
Obſequus, erectúmque colit, recolítque coloſſum:
Terni Jeſſiadûm verpi, ſimulacra nec uno
Lumine dignantes, conſiſtunt, rupis ad inſtar,
Uno eôdemque gradu, totaque fremente coronâ
Præſentis populi, ritum, cultúmque recuſant
Reddere; quem ſolii decrevit ſumma poteſtas.
Hæc ille. Ac Merodach primùm candeſcere vultu,
Flammatíque irâ, tum voce crepante tumorem,
Fulmináque, actutum juga detrectantia ſiſti
Pectora demandat. Confeſtim plena furore
Tecta ſubit ternum Chananæo gentis, & Hebri.
Magnanimum, ac illuſtre decus, ſoliíque moratur
Imperia, in ſævos jamjam erumpura furores.
Hoc ubi ſymphato ſimilis, veſanus Erinnys.
Tiſiphonéſque nepos, ſe coram ſtare tuetur
Luminibus terræ abjectis: revocare minaces
Ardentis cilii Eumenides, frontique ſerenum

Reddere, & Iſacios ſic compellare Dynaſtes.
Lumina Jeſſiadûm, claræque Semiramis oræ
Egregium, ac illuſtre decus. Num vera feruntur
Nuntia de vobis: ſolio vos ferre rebelle,
Ingratúmque animi crimen, pro munere tanto
Gratuitè effuſo? Num juſſa capeſſere ſceptri
Detrectare velit mihi ſubdita ſemper Idume
Ut, poſtquam moduli, feſtivâque buccina cultum
Afferit, Arſacidûm numen pro lege coletis
Aſſyriæ. aut ignis cinerantes ſentiet æſtus
Seditionis amans genius, ſceptroque rebellis.
Et quod vos tandem, quod, dicite, Numen inani
Hactenus ornatum cultu, quod cæca veretur
Ætais. hoc valido Babylonis ſolvere jure
Prævalet, ac celeres flammæ cohibere furores?
Hæc tumor, aut potiùs tumidi dementia Regis,
At quid Jeſſiades? Solio quæ verba reponunt?
Quæ Virtus proferre jubet formidinis expers,
Veráque libertas Heroum. Hinc talia fari
Unus ab impavido firmatus robore Cæli
Maxime Perſarum Princeps. Si congrua noſtris
Ritibus. Iſaciæque jubes conformia legi,
Juſſa capeſſemus; quamvis diſcrimen adire
Præcipias vitæ, fortunarúmque pericla.
Hoc etenim obſtricti depoſcit muneris ordo,
Hoc fas, júſquè petunt. Verùm ut fabricata labore
Mortali ex æris maſſa ſimulacra, colamus:
Id vetat Abramidûm lex nobis ſcripta Tonantis
Dextrâ, immanes in vana idola colentes
Intorquet pœnas, rigido Phlegetonte luendas.
Hoc Numen, quod nos colimus; furialibus iris
Flammarum, atque tuâ potis eſt exſolvere dextrâ.
Si jubeat rapilis mortalia corpora flammis
Cedere, conſumique rogo, buſtúmque volanti
Extradat Boreæ; ſuperis ſe ſpiritus oris
Nulli ſubjectus fato, cêu credimus, addet.
Sêu Cælum in ores ignem, plateáſque roſeti
Commutare velit: ſeu per tormenta voracis
Mulciberi ducat nos veri Numinis æquum eſt
Pendère arbitrio. Nec enim mercedis amore
Ducimur, aut meritis æquarum grandia Cæli
Thaumata; ſed colimus Numen, quia Numen, amoris

Officio eſt dignum; quod nutu dirigit orbem,
Atque præeſt omni ſolio quod phœbus uterque
Naſcens ac, moriens ſpectat. Jam ſtamus amato
Numini in obſequiis, cadimúſque in vota, manúſque
Supremo rerum Domino, non æra colentes;
Quæ terræ gremio lapidaris trulla revulſit
Maſcula enimverò Virtus in utrumque parata,
Sive ſuperſtes agat, ſeu fato cedat acerbo.
Dum videt Iſacidûm nullo molimine pectus
Flecti poſſe thronus, tumidas conſurgere in iras.
Jam rabie pallere genæ: jam muricis ignes
Serpere per malas; jam ſævas lumine flammas
Spargere, jamque arcu cilii ſibi regna locare
Eumenides? jam fronte minæ, nubéſque vagari,
In fædam irarum tandem eruptura procellam.
Jamque tonare furor ſolii, labriſque vibrare
Fulmina, in Hebræos collimatura Dynaſtas.
Sed quod erit tonitru? Quod mundus uterque ſtupeſcat.
Imperat actutum flammis ferale theatrum
Surgat, in immenſos dextris famulantibus ignes
Augeríque rogum naphtâ, ſtupáque, piciſque
Unguine, materiem flammæ, prunæque datura
Septuplam, in indociles crudelia funera verpos.
Non talem eructat rupes Trinacria flammam
Sidera corrumpens, piceóque volumine Phœbi
Ora ſuperfundens. Non tales fortè Veſevus
Irato terræ gremio prorumpit in ignes,
Mulciberique globos volvit, glomerátque per auras
Fragmina ſaxorum rutilis perfuſa favillis:
Quales Aſſyriæ cucuma exardeſcit in ignes
Actura in ſubitum vel ferrea corpora buſtum.
Hac irritatum Vulcani peſte caminum,
Jamque avidos rictus reſerantem, ac multa petentem
Pabula flammarum, flammis majoribus ardens
Irarum Princeps, furiali ut lumine cernit
Continuò ternos manibus, pedibúſque revinctos
Jeſſiades, ut erant braccis, geminiſque ſuperbâ
Ornati cidari, ſuperantibus ignibus Ætnam
Præcipit immitti. Famuli fera juſſa ſequuntur.
At contra vires Superûm, inconſulta tyrannis
Nititur humanas incaſſum attollere dextras.
Vir tuti orcheſtram tribuet, Babylonia fornax

onſtantíque animo pulchrum, ac ſublime theatrum
l flammas inter ſurget. Jam ſcena paratur,
uam ſolium Arſaciæ ſtupeat, totúſque videre
ttonitus cupiat, quà ſe ſe porrigt orbis.
ò poteſtatis ſupremæ vera poteſtas,
ic ſe ſe perſi claro dabit argumento.
t vero validi jam magno potentia Cœli
rodigio patet inſigni, Numénque, fatetur?
ui famulatrices ſubmittunt jura furores
gnium, & ultrices veniunt in crimina flammæ.
Jam ſi præcipiat, ceſſant ſævire rigore
Ordine naturæ ingenito, revocántque minaces
n quæcunque etiam vel mollia corpora dentes
Atque hic jam proprias compeſcit Mulciber iras.
Iſacides etenim fugit igneus ardor, edáxque
Vulcani rabies contingere ſacra veretur
Pectora, & attonitæ ſtant àd miracula flammæ.
Illos quippe timent ardenti ſtringere nexu;
Quos Cœlum vetuit violari morſibus ignis
Flammarum linguæ juſtorum pulchra loquuntur
Et merita, & magnam Virtutem, fæda tyranni
Juſſa aſpernantem. Mortalia corpora flammæ,
Accipiunt; ſed jam velut immortalia cultu
Ferventi recolunt; pietati debita præſtant
Munera, & imperio cœleſti heroas adorant
Ac ſic illæſi Vulcani dente, Pyrauſtæ
Naturam induti, lætum pœana ſonantes,
Vorticibus mediis flammarum ultróque citróque
Procedunt hilares, manibus, pedibúſque ſoluti
Ære gravi, laudéſque DEO, Superíſque canentes,
Quos penes imperium eſt elementis ſcribere leges
Dum ſacros recinunt modulos, verúmque canoris
Vocibus afficiunt Numen laudéſque per omne,
E nihilo extractum Cæli, terræque theatrum
Abramides ducunt: ſuperâ demiſſus ab arce
Pennatus juvenis, placido comitante Favonî
Murmure, pergratas aſpirat leniter auras.
Quin lacrymâ Auroræ, & roralibus irrigat undis.
Atque voluptatis mirâ dulcedine paſcit,
Imponítque modum flammis, At Mulciber iſtud
Amplius haud frenum patiens, erumpit aheno
Flammarúmque globos volvens, pleno impete ſe ſe

Evibrat in famulas, feralia munera, dextras,
Pabula præbentes Liparæ. ſerpítque, furítque
Corpore Achæmenidûm cinerátque immaniter artus
Buſtáque diſpergit. Sunt hæc magnalia Cœli.
Poſtquam hoc Aſſyrius permirum thauma tyrannus
Conſpicit; attonito ſimilis, cêu fulmine tactus
Terretur novitate rei. Perſiſtit eâdem,
Hâud ſecùs ùt rigidum marmor, ſtatione, tuénſque
Prodigia, humanas longè ſuperantia vires,
Divinum quiddam reputans, jam corde veretur,
Numen; quod nuper temero aſpernatier auſu
Non dubitavit inops animi, tumidûſque Monarcha
Ut verò liquidè pateant miracula Cœlis
Edita, & haud dubii ſuccedat notio facti:
Eminùs in tremulas jectat ſua lumina flammas,
Viſurus rerum oſtentum. Portenta! Quid iſthoc?
Exclamat trepidus Merodach, chananæus oberrat
Vortice flammarum, metuitque accedere peſtis
Mulciberi Iſacides? O magna potentia Cœli!
Quid rurſum tueor? Num mentem ludit imago
Phaſmatis, aut oculos veſanus faſcinat error?
Ternus in ardentem projectus Apella caminum,
Jam quarto graditur comitatur Achate per ignis
Ardentes furias, altíſque innoxia figit,
In nullo penitùs læſus, veſtigia prunis.
Quis valuit rigido flammas cohibere lupato
Quis? niſi qui ſolus rerum moderatur habenas;
Quíque ſolum, Thetidôſque plagas, orbéſque ſupernos
Dirigit, ac totum nutu ſibi ſubjicit orbem.
Hæc ubi dicta dedit meliori lumine tactus
Æthere, ſublatas deponit vertice criſtas;
Ignibus accedit proprior, formidine quamvìs
Obrutus, à flammis metuens diſcrimen, & alto,
Contentóque vocat Jeſsides chromate vocis,
Atque iterúmque iterúmque citat, ſceptríque potentis
Indice demandat, ferventi exire camino
Majorem flammis Virtutem. Juſſa ſequuntur
Regia continuò tria maxima gentis Idumes
Lumina, & obſequio faciles, ſua munera ſiſtunt
Arſacidûm Regi. Tum tota corona ſtupere
Procerum, & populi, partímque timore feriri,
ímque æternum Numen pro jure vereri?

Quod

Quod poſſit cunctis præſcribere legem elementis.
Hic verò humanas totum ſe fundit in artes
Jam melior Princeps. Verbis compellat amicis
Inſontem Abramidûm gentem; complexibus ambit;
Sacro hæret collo, multóque veretur honore
A Superis cultos. Hinc majeſtate Regentis
Tantiſper poſitâ, miſsóque tumore, Tonanti
Æthereo Aſſyrios poſthac ſubmittere faſces
Certus, de genibus ter magnum Numen adorat.
Principis exemplo populus, regníque Dynaſtæ
Procumbunt pariter ſubmiſſo poplite, verum
Numen adorantes lunato corporis arcu,
Affectuque animi. Quid quòd præconia fundunt
Rerum agnoſcentes Dominum; cuì ſubjacet omne
Imperium terræ; cuì ſeſe elementa, genúſque
Omne, panomphæus quod claro lumine Phœbus
Aſpicit, in famulum ſubmittit jugiter uſum.
Poſthæc tollit humo ſe Princeps, omnia latè
Majeſtate tuens ſolitâ, vultúque ſevero,
Ad Procerem, & populum converſus, talia fatur.
Subjectæ Imperio gentes, queîs Rector Olympi
Summo jure præeſt. Hæc vobis ſceptra Tonanti
Tradita demandant. Nemo, quod lege cavemus,
Aut Procerum, aut populi, verbo, factóque laceſſat,
Vel probro inceſſat ſupremi Regis honores.
Hanc quisquis temero legem violaverit auſu;
Noverit is meritas Chaldæi Principis iras
Haud dubiè ſe incurſurum, pœnáſque daturum;
Quas jure Arſaciæ Themidos decreverit urna.
Exemptos verò flammis virtute potenti
Ætheris Iſacidas, claros pietate, probatos
Ignibus, in pretium fidei, majoribus auget
Regnorum titulis; ſubjectis perficit oris,
Omnigenóque jubet; ceû ſceptra vicaria, cultu,
Officióque coli, pro gentis more recepto.
Sic obſtricta DEOS fidei ſibi munera penſat
Præſenti interdum pretio, immortalia quondam
Dona effuſurus Cælis. Non deſere Numen
Extremo rerum articulo: nè deſerat, à quo
Deſertus, ſtygiis flagrabis jugitur oris.

CASTITAS

Ephebi Reginæ Iſabellæ illæſa ab ignibus.

ISabella Hiſpana, Virtute, quàm Regno clarior, unum ex ephebis, ob vitæ innocentiam, præ cæteris fovens, dignũ duxit, cui munus diſtribuendi ſacras largitiones committeret. Uſſit hoc unum alium de regiis pueris, ex aliena felicitate grande tormentum capientis. Utque rivali nocitum iret, accedit livore ſuffuſus Regem Dionyſium, ſceleriſque infandi reum agit. Nec irrito effectu cadit criminatio. Vocatur in ſuſpicionem Regina, ac ephebus: neque jam de culpa, ſed pœna agitur. Datur clàm à Rege negotium calcariæ fornacis curatori; puerum ut honorarium, deſignatâ die, ac horâ mittendum, quærentemque, num mandata perfeciſſet, ſinè mora correptum, in clibanum ardentem mitteret. Jamque aderat tempus, quo regio juſſu ephebus, fati ſui ignarus, ad præfectum calcis excoquendæ mittitur. At ſervat probum adoleſcentem pietas. Dum enim Regis mandata ſequitur; ſignum æris campani auribus accidit, ſignificans rem divinam agi. Accedit ædem ſacram, & in genua proſtratus, DEUM in Euchariſtia præſentem ternum per Sacrificium adorat. Dum vacat pietati, tranſit hora mandato Regis futura ei fatalis. Hæc inter ablegat Dionyſius illum ipſum calumniæ adornatorem, ſcitaríque jubet: num mandata Regis fuiſſent confecta. Feſtinat ad calcariam uſtrinam diſcinctus nepos, hiantéque ore ex magiſtro ejus operis percontatur: num mandata peregiſſet. Hic certus regiæ juſſionis, arripit

it ambobus lacertis juvenem,in clibanum injicit, ac
ı cineres redigit. Adeſt é veſtigio alter pietatis alum-
us, accipiensque à calcis curatore, peracta ritè ſolii
ıſſa, continuò redit ad Dionyſium, rei admiratione
ıſpenſum, Reginámque, ephebum à ſuſpicione ſce-
eris abſolventem. *Petrus Ribadeneira S. J. in vita S.*
Iſabellæ Reginæ Luſitaniæ ad 14. *Julii.*

QUid valeat pietatis amor, cultuſque ſupremi
Numinis, ac nullâ delicti labe notatus
Innocuæ mentis genius, de tramite recti
Nunquam deflectens, paucis ſacra Cyrrha docebit.
/irtutis documenta canet; quæ dives Iberus
'irtutum pretio, nunquam non exhibet orbi.
Quas verò pendant ſcelerum contagia pœnas,
.ivoris ſociata malo, funeſta parantes
'rælia cultori Superûm, velut edocet uſus,
Calliope quoque noſtra dabit. Non criminis uſum
plectrum coget; ſed Relligionis amorem,
Ac pietatis opus, caſtâ Permeſſide dignum
n nervos ducet. Nè verò forſan honeſti
Calle abeat, te Virtutem, quæ curris ad ipſum
Jtile, Caſtaliæ poſcit ſuccurrere nymphæ:
Jt pietas meritos preſſo livore triumphos
Ducat, & invicto ſtent clara trophæa Theandro.
'loruit Heſperiis per bella Iſabella theatris
Tartesſi Princeps, genus alto à ſanguine Regum
umens Arragonum; cui dos pulcherrima Virtus,
Ac pretium Virtutis erat. Non illa nitentes
'ormarum larvas, cocco, nivibúſque caducis
pectandas mundo, fortunarúmque tributa
'enſi habuit, multorum irritamenta malorum.
Hic Virtutis amor longè extulit orbis Eoi
.umen, ſupremúmque decus. Quin fama pudici
'ectoris, Auſoniis nuribus, Grajúmque Lacænis,
'enelopéſque thoro majorem vulgat Iberis
Gentibus, ac toti venerandam prædicat orbi.
i reliquos infinitæ Virtutis honores,
nnumeris famæ linguis adjuta referre
Muſa velit, doctúmque citet Parnaſſidos agmen,
'ieridúmque choros præconia multa canentes:
Deficiet citiùs Libethram ſpiritus, omni

Exarente

Exarente undâ, quam Bellerophontis honorus
Excuſſit quadrupes. Virtutum copia longè
Culmina traſcendit Phœbo, Muſíſque ſacrata.
Nec Virtus unquam calamiſtro eſt indiga laudis.
Non ementitum fucis amat illa colorem,
Aut famæ pigmenta petit. Quam vera venuſta
Gratia, ab Aonio non poſcit munera colle;
Nam proprio rutilans, fulget plauditque nitore.
Atque hoc Virtutis decus inter propria natum
Pectora Reginæ, toti ſpectabile mundo
Emicat, & gratam Phœbæis efficit oris.
Comprimis verò (nam cætera Muſa tacendo
Præterit haud laudi ſuppar) clementia reddit
Heſperio acceptam regno, ac miſeratio Virtus,
Quam primo cum lacte bibit, largíſque per ævum
Mortale inſeruit ſceptris. Hac reſpicit omnem
Propitiâ ſemper dextrâ Tarteſſidos Irum,
Pauperiéque levat. Virtus eſt digna Regente,
In miſerum lautos cenſus diſpergere Codrum.
Non ea regnorum gazas, ùt inutile pondus,
Obſcuris tradit latebris, ſpecubúſque recondit
Tantalidûm ritu; ſed quod Pactolus, & Hermùs
Effundit ſolio, miſerando porrigit Iro.
Non ità largifluì manantes æthere nimbi,
Arentes terræ fauces, laticémque petentes,
In votum relevant: velut auri depluit imbrem
In penè innumeras miſerorum Iſabella catervas.
Hæc inter famulas Regina potentior aulas,
Unum præ reliquis veræ Virtutis ephebum
In primis habuit curis, & amoribus, ipſis
Unà per charum Superis. Et verò Monarchæ
Dignus amore fuit. Quippe illi cura fidelis
Virtutum, innocuæque ſtetit cuſtodia vitæ.
Atque verecundi radiabant ore pudores.
O raram, nullâ ſcelerum fuligine tinctam
Aularum gemmam! Facilis contagio ſeſe
Affricat inſonti; piceam qui incautiùs aulam,
Criménque illius tractat. Verùm Heſperus iſte
Hippolytus, rectæ ſemper Virtutis alumnus,
Declinare nefas doctus, noctûque, diúque
Divinas leges duntaxat corde revolvens,
Tramite laudandi nuquam non currit honeſti.

Hic

lic Virtus honos, compertáque tempore multo
)fficia inſignis fidei, ſinè fraude. dolóque;
)uêis plerumque ſolent aulæ inſervire gnathones;
)ſque adeò Heſperiæ Lucinam, ac Pallada mundi
)evinxêre ſibi; ut meritis deferre pudoris
anxerit in miſeros largiſſima munera Codros,
ic diſpenſandum rectè commiſerit aurum,
pargendúmque Iris. Meriti dum fortè favoris
ncrementa capit. Livor regalia ſemper
'ecta colens, aptum circumſpicit undíque pectus;
n quod ſementem jaciat; quod creſcat in amplos
ıvidiæ fructus. Et verò ſe illicet offert
ivori exitium meditanti, Pſeudolus aulæ
ı ſcelus appoſitus; cui germina mentis iniquæ
nplantare queat, rebúſque aptare futuris.
)um forſan Morphêus ſceleratos deſtinet artus
ſeudoli, & oppreſſum Bromii gravitate, ſoporis
'incula conſtringunt; ſeſe adfert lugubre monſtrum,
t talem, aut ſimilem dea geſtat livida formam.
)iſcurrit vultu ſquallor, frontémque rigoris
ura premunt. Cilium fædè curvatur in arcum.
uminibus vaga flamma errat, naréſque retortæ
'eſtillant tabum. Labris ſtat pallor, & horror.
'entes inſumit rabies Maſſila leonum
:ctora vipereo ſunt agmine circumſepta;
)uod capita extrudit fatum lethale datura.
ætera quid memorem; Terretur imagine monſtri
aſtalis, heroo quantumvis robore fulta.
tque hæc terribilis viſu dea, prodita Averni
dibus, Eumenidúmque ſoror, Plutíque Camilla,
:rniciem ſolùm mundi, ac diſpendia curat.
um movet illa manus, rapidis capit obvia quæque
nguibus in prædam. Dum forſitan ocyùs ire
ınguineos jubet illa pedes; diſcrimine certo
dverſæ ſorti accedit, fatíſque propinquat.
fremit, ac dentem fortaſſis dente fatigat
ıs deſignans; omnes formidine complet.
labrum deforme movet livente colore
itum, & ſtreperas ſe vult effundere voces:
ectantes terror, nec non faſtidia tangunt,
'idorémque audire horrent. Si luminis orbes
ecos alterius ſortis fulgore, revolvit.

Peſti

Peſtiferum vibrat obtutum. Si curvat in arcum
Triſte ſupercilium frontemque in nubila cogat
Innumeris fædè rugarum errantia ſulcis:
Tranquillos ſine nube dies extinguit, & atro
Omnia circumdat peplo. Nè plura: malignum
Denique Livoris portentum, inſignia patris
Turpia præſefert tetro Phlegetonte creata,
Ac penè exſuperans Plutum, ſtygiámque nigrore
Perſephonem evincens matrem, lugubria terret
Tartara, & exanguem fædo lurore pavorem
Attonat, horrida, ſquallida, tetrica, ſæva Megæra.
Hoc deforme genus ſtygiis deformius undis,
Purpureum Phœbi vultum, ac rutilantia Solis
Lumina declinans, cæcâ caligine noctis
Duntaxat graditur. Tenebras ſata diligit Orco.
Atque hoc tabificum, ſemperque in damna paratum
Invidiæ oſtentum, macie, tabóque pereſum,
Appoſitum in nocuum crimen livoris alumnum
Accedit propiùs; vitium commune ſecundis
Rebus, & inſomnes inſtillatura furores,
Juges Invidiæ comites. Tum plumbea promens
Pectora, vipereo multùm turgentia ſucco,
Admovet infauſto pubi, labriſque propinat
Omnem, quam voluit dea livida tradere peſtem.
Indè in Cimmerias, queîs degit jugiter umbras,
Tardigrado ſe infert paſſu, viſura, licet ſic
Perpetuis proprio vitio damnata tenebris;
Quem tandem eventum ſit ſortitura mali vis,
Transfuſa in fraudes genito criménque Phrynondæ.
Oſtentum vigil eſt. Sed quid Livoris alumnus?
Deſeritignavi jam Pſeudolum intertia ſomni;
Nam pulſus livore inſomni cedere Morpheus
Cogitur, atque oculis torpens removere papaver.
Illico tabificam ſentire per ilia peſtem
Pſeudolus, atque imis graſſari ſæva medullis
Prælia, & indomitas diſcurrere pectore Diras.
At quis livoris meta, objectúmque furoris?
Quis menti primùm occurſat; Nonne æmula virtus
Aucta favore throni; quam nunquam ſuſtinet æquo
Lumine, ab invidiæ contactus peſte, tueri?
Hic equidem virtutis honos ſeſe illico menti
Oggerit, atque animum lymphatam accendit in iram.

Vin-

Vindiciæque facem, vicino ſanguinis imbre
Solùm extinguendam. Quò verò mentis iniquæ
Sancita, in certum valeat deducere factum
Et pulchram è medio virtutis tollere famam:
Per varios jactat corda irrequieta labores,
Nocte diéque vigil. Sed qualis pectora conſus
Occupat? in certam qui poſſit abire ruinam
Adverſæ ſortis. Quare decernit Iberum
Peſte afflare thronum, criménque in viſcera Regis
Fundere, & exoſam virtutem reddere ſceptro.
Ac veluti vivens aconito vilis Arachne
Toxica flore rapit quo, dulcia munera mellis,
Virgineæ carpunt voluces; quódque ore maligno
Suxerat Idmoniæ probrum, transfundit in hoſtem
Obvium, & exhauſtum ſpargit cum funere tabum:
Haud ſecùs imbibitum livoris lacte venenum,
Mittere in Heſperii ſatagit præcordia Regis
Pſeudolus Invidiæ pullus. Quod crimen adornat
Continuò ſolium, pravo livore tumeſcens,
Atque odio flagrans, accedit talia fando.
Inclyte Tartesſi Princeps, Moderator Iberûm
Maxime; quem Eoi reverentur climata Phœbi,
Me quoque ad auguſtum, famulari munere, prono
Corpore demiſſo ſolium, fideique tributa
Defero, non uno Regnanti cognita luſtro.
Si fandi veniam tribuit clementia magni
Principis officium præſto de jure miniſtri
Debitum, & in ſceptri nonnulla expono ſalutem
Quæ vetat officii ratio celare fideli
Pectore; nî immenſi cupiam reus eſſe piâcli
Annuit optatis Princeps, Tum perfidus aulæ,
Tarteſſique Ithacus, lachrymarum rore malignum
Irrorat vultum, triſtíque hæc munere promit.
Auguſte Heſperiæ domitor, Maleſuada libido
Aulæ nutritur gremio, eruptura nefando
Crimine; nî inceſtum prævertat cura Monarchæ
Actutum facinus; quod gleſcit ab igne Diones.
Hæc ubi dicta dedit planctu; fletúque doloſo
Hlita, confícto premit ora ſceleſta dolore
Hic Princeps gravitate mali perculſus, avénſque
Licet aulai fœdam cognoſcere cauſam:
Præcipit acturum, poſito, miſſóque pudore

Criminis, adſtrictæ diſſolvat vincula linguæ.
Pſeudolus obſequio facilis, demittere terræ
Lumina, & in tales mala mittere pectora voces.
Heſperii conſors thalami, quo neſcio pubem
Affectu ſequitur; cuì munus tradidit Iris,
Innumeróque inopi regales ſpargere cenſus
In Codros equidem nummos diſpergit ephebi
Dextera; verùm unà non caſtos ſpargit amores
In pulchram regni ſociam, recipítque viciſſim
Fœnus amoris amor. Quid enim, [ſi copia fandi
Traditur à ſceptro] quid, amabò, loquuntur amoris
Indicia, haud uno mihi crebrò cognita Phœbo?
Colludunt oculis. Jacit hæc, jacit ille favillas
Luminis, obtutúque hæret defixus in uno
Et puer, & regni conſors Quin dulcia miſcent
Verba, ac immodicis indulgent ſæpe cachinnis.
Denique. quò paucis complactar multa: favore
Plùs æquo Regina ſibi devincit ephebum
Hæc ſcelus. At Princeps fidâ virtute probatâ,
Laudatóque animi candore, inſignia ſpondet
Præmia teſtatæ fidei, pubémque ſubornat
Illico, pervigili ſcrutari lumine crimen
Reginæ, ac pueri: tum viſa audita referre
Actutum ſolio, multo penſanda favore,
Avolat in technas facilis, pronúſque Phrynondas,
Interea rabidis Princeps exæſtuat iris,
Atque furore fremens, frendénſque immania ſancit
Funera; queîs vetitos extinguat protinus ignes,
Talia nempe parit ſuſpectio, ſæpe malorum,
Ac ſcelerum genitrix. Quid quòd fatalia multis
Damna parat, nullo veri fundamine nixum,
Fallaxque arbitrium mentis; cuì criminis umbra
Haud dubium eſt crimen, rigidis tractabile pœnis.
An non conjectura, levis definit eâdem
Menſuræ ratione alios, quâ vivit iniquus,
Virtus virtutem virtutis pondere librat.
Crimen metitur, non crimen, criminis ulnâ.
Atque hæc præcipitis fuit una decempeda Regis.
Nec jam delatum facinus, quod jura repoſcunt
Bæticolûm, ac veræ Themidos; libramine juſti
Pendere ſtat ſolio; ſed diras mente reverſat
In facinus pœnas. Sola eſt pro lege voluntas,
Pa

Pro ratione furor decernens ignibus ignes
Plectere, & inceſtam Vulcano tradere flammam
O Superi! quanto mortalia jura rigore
Vicinum crimen feriunt, ac lege ſeverâ
Judicis, in rigidas conſurgunt illico pœnas:
Et ſua, queîs magis obſtricti ſunt, crimina blandè
Palpant, atque ſibi reputant plùs ordine juris,
Quàm quos ſubjiciunt majori lege, liceret
Talis in Heſperium cecidit veſania ſceptrum.
Nec mora: clàm ſolii conſorte, negotia dantur
Tartesſo Steropi, curatoríque cremandæ
Calcis, ſub certis, niſi præſtet munia pœnis;
Quò pubem tali mittendum ſole (diémque
Nominat, ac horæ ſpatium Buſiris Iberus)
At percontantem: num juſſa fideliter arcta?
Actutum cyclopeis in fata lacertis
Excipiat, nullâ lacryma, planctúque movendis,
Atque obteſtantem Divos, hominéſque, flagranti
Injiciat cucumæ. Steropes mandata capeſſit.
Eja triumphales hilaris jam Livor adorna
Plauſus; in manibus jam victrix palma reſedit.
Æmulus occumbet; cui fata, necémque paràſti
Crebriùs, horrendíſque cadet jam victima flammis,
Ex quibus immenſum tibi ſurget lumen honoris,
Ac famæ ſplendor cunctas ſpargetur in oras.
Jam Brontes flammas flammis, atque ignibus ignes
Materiæ multâ accumulat, volitante favillâ
Aëreis latè campis, fumique vapore
Invadente ipſum radiati Hyperionis orbem.
Dúmque ex imperio ſolii candeſcit ab æſtu,
Suppárque Ætnæis fornacibus Heſperus ardet
Clibanus: innocuum Phalaris Tarteſſus ephebum,
Continuò ad Liparam calcis ſaxeta coquentem
Feſtinare jubet, nigrúmque Pyracmona verbis
Talibus affari. Num juſſa fideliter arcta?
Moriger Imperio pubes, volat ocyor Euris,
Illicet acturus tanti mandata Monarchæ.
Eheu! quò integritas celera? Quo vita, fidéſque
Inculpata ruis? Jam capta es, jámque teneris,
Haud dubiè flammis ceſſura voracibus eſca.
Hôcne tibi pretium virtus, pietáſque rependit?
Quid? tantíne ſtetit tibi amor, magnæque faventis

Gratia Reginæ? Quò te deducit inquus,
Præcipitíſque rigor fati? Num pabula flammis
Præbeat illuſtri virtutum luce coruſcus
Relligionis amor, cultúſque,ac cura ſacrorum?
Verum alia eſt Superis mens haud ignara futuri.
Provida ſidereis deſcendet cura theatris;
Quæ jam decreto ſtatuit te exſolvere fato.
Perge bonis avibus, Cæli comitantur euntem,
Ac virtus lateri accedit, fidoque clienti
Inconcuſſa hæret. Nullo diſcrimine vitæ
Jactatur fatis major virtutis alumnus;
Quem tutus Superûm nunquam non protegit umbo.
Hic equidem Livor maleſuadus fraude miniſtrâ
Eſt orſus telam lethi,non antè Sinonis
Arte retexendam; quàm Cælo vindice techna
Se proprio innectat laqueo, Nemeſiſque reflectat
In caput authoris ſtructæ molimina fraudis.
Tales nempe merent [illegible]entia crimina pœnas.
Occidet Invidiæ peſtis, vivétque perenne
Virtutis ſtudium; cui ſe devinxit Iberus
Ex toto pubes, nulli pietate ſecundus.
Atque hanc virtutis curam, ac ſine crimine vitam]
Materno cum lacte bibit, ſanctéque per omne
Curriculum ætatis ſervavit, tramite recti
Jugiter incedens. Ac primum, à Numine, cultum
Intemerata ſibi Jeſſææ gloria ſtirpis
Vendicat,in trepidis unquam non rebus aſylum.
Inde pudicitiæ conſtanti flore virentem
Ducere pubertam; tædas odiſſe jugales,
Et quidquid nocuo Cythereis flagrat ab igne.
Tum rem divinam nullo non ſole piorum
Accurare modo; tectum ſub imagine farris
Ædibus in ſacris accedere Numen honoro
Munere, & officio divis famularier aris.
Atque hoc cêu triplici munimine tectus,& ære,
Excuſſit facilis vitiorum tela,per aulæ
Limina graſſantum. Nullum diſcrimen adibit
Criminis, in tuto Cæli fundamine nixus.
O quantum prodeſt primis meliora bibiſſe
Virtutum documenta annis, & dogmata vitæ
Ad ſuperam, abjecto vitio, componere normam.
Sed jam virtutis miracula fulta Tonantis

Robore

Robore Calliope referat. Dum juſſa faceſſit
Moriger imperio pubes, rapidiſque per arva
Greſſibus accelerat, flammis, Steropique propinquans,
Percunctaturus: num juſſa fideliter arcta?
En tibi (ſic Cæli diſponunt) perſonat æris
Campani ſignum, caſtæque allabitur auri
ndex, vicinâ ter magni Numinis æde
/elatum ſub farre DEUM, cultúque verendum
ublimen oſtendi populo, ſacriſque vacare
Circumfuſam aris curvato poplite turbam.
Hic animum innocui pubis reverentia Cæli
/ellicat, atque jubet divinis rebus adeſſe,
Et niveo incluſum venerari Numen in orbe.
ic ſuadet pietas. Et vero caſtra ſequenti
/irtutum, haud ægre Superûm perſuadet honorem
Quare continuò ſacris accedere tectis
Relligionis amor, proſterni in genua, DEUMque
Corpore lunato, veteri pro more vereri,
Propitiúmque ſibi, vota inter reddere Numen.
/ix primum altaris Myſtes perſolvit honorem:
llico ſacrificus divis ſubmittitur aris
Alter, ſidereo pertractans ſacra Tonanti
Myſtica, proponénſque oculis, animiſque Theandrum.
Huic alius ſacris operans ſuccedit ad aras
otera humani generis, veræque ſalutis
uthorem recolens, peragit myſteria CHRISTI,
Omnibus his ſpectator adeſt, cultórque tenaci
Officio pubes. Si porró oracula ſummi
Regis Chriſtiadûm, devotas purus ad aras
Tractaret Flamen, non detrectaret adeſſe.
Dum vacat æthereo pietas prolixa Tonanti,
/irtutis ſtudium fatalis tranſilit hora;
Quâ rapido virtus accedere debuit igni,
Occipe jam livor meritâ formidine tangi.
/irtutem haud lædent flammæ Jam Mulciber ora
Explicat in crimen, Nemeſis decreta ſecutus.
Dum minimé reris, te flammea fata ſequentur.
nterea Heſperiæ Sciron cunctantia famæ
Nuntia, ſegnitiémque moræ, correptus ab œſtro
ncrepat, atque unam penè annos computat horam,
Nôſſe avidè cupiens: an ſævo ceſſerit igni
Juſtum, quem ſtygiis voluiſſet tradere flammis,

Ipſe Erebum meritus. Noxas hæc fata morantur.
At cum verboſe concludant ſidera famæ
Labra, ac præcipitem reprimant per inane volatum:
Nè ſolio referat virtutem calle morantem:
Regnator, technæ fabrum, munúſque Sinonis
Perfidi, ad inſtructos ablegat protinus ignes,
Sciratúque jubet: num juſſa fideliter acta?
Principis acturum, ſcelus, impia juſſa faceſſit.
Non hic interpres Superûm Cyllenius ales
Juſſa Deûm ſequitur, celerátque in vota Tonantis
Impiger: ut properis ſe crimen paſſibus urget
Ad præfinitam ſcelerato à Principe metam,
Præcipiat greſſum livor, viſurus amæno
Lumine, jam flammis cinctum; quem ferre nequibat
Ægreſcente oculo crimen. Jam curſibus auras
Anteit, uſque adeò per devia, & invia more
Lymphati currens; ut vix retinere furentem
Spiritum, & inſanos jam poſſit pectoris æſtus.
Feſtinum perferre ſcelus. Sed temperat ignes
Corde vaporantes, diffuſum corpore toto
Sudoris flumen, livente colore rigatum.
Dúmque velut paſſis Alecto crinibus horrens,
Flagrantem uſtrinam calcis contingit, hiante,
Vixque auras capiente ſatis, reddentéque labro:
Illiſo, præſentem, jamque in mala fata paratum
Curatorem operis, cumulantem pluribus ignes,
Ignibus, affatur: num juſſa fideliter acta?
Hic Steropes decreta throni miſſurus in actum,
Non verbis reſponſa favet; ſed protinus ambos
Expedit immanes Phlegræa è ſtirpe lacertos,
Ac tenerum aulatum validè conſtringit Acanthum.
Attonat hoc pubem. Quare formidine tactus,
Ingemit ad ſævum Cyclopis mollior aulæ
Nireus amplexum. Sed dum ſibi fata venire
Proximiora videt; clamoribus æthera pulſat;
Affictum inclamat ſolii; prætexit avitæ
Progeniem ſtirpis promiſſis grandibus urget
Libera jura dari, Regíque, ſibique referri.
Ad cadit in rupem gemitus Non flectere Brontem
Forma, nec innumeræ, quas fundunt lumina, guttæ:
Non curare genus, ſed regia juſſa Pyracmon.
Hinc pu . . um de more pilæ, jaculatur in amplas

Mulciberi fauces, momentóque efficit uno
t cinerem & buſtum. Vulcano pabula præbet.
) utinam ſtygiis non ſpiritus ardeat oris!
erſutas remanent Acherontis præmia noxas.
indicis Aſtreæ decretis, talio, fraudis
nſequitur crimen. Quam livor fortè ruinam
ipparat inſonti, Cælis ultricibus ipſam
n proprium accerſit caſum. Quæ tela paramus
riminis, in ſortem collimatura ſecundam
Emuli, in authores. Cælo mandante reflectunt:
tque hanc perſenſit Nemeſin Livoris alumnus.
nterea pietatis amor, Superíque dicatus.
caris pubes, verus Virtutis alumnus,
oſtquàm juſta DEO ſolvit; cui reddere primas
)rdo jubet rectæ Themidos: mandata faceſſit
rincipis, ac celeri pede flammea tecta ſubire
ipproperat, ſolio quò actutum facta reportet.
'ix Brontem primo pubes caſtiſſima hauſit
umine, continuò quærit: num juſſa Monarchæ
ffectum videant. Horrendâ voce reponit
rontes: imperium ſceptri ſua facta videre.
llico Pegaſeis pubes volat impiger alis,
am præſtolanti dudum reſponſa daturus
rincipi; ut impoſito ſe tandem munere ſolvat,
Jon ſit Iſthmiacus juvenis, domitórque Chymæræ
)uadrupede alato, victoris laude decorus,
d proprios revolat, patriâ exultante, penates:
Ceu hic Livoris domitor, caſtôque pudore
Clarus Bellerophon, Tarteſſi ad tecta reviſit
rincipis officio functus. Vix limina tangit
egia, & attonitus rerum novitate Monarcha
)bſtupet, ac ſecum tacitè miratur ephebum
ncolumen Heſperio ſe rurſum reddere ſceptro.
)ùmque oculos, ac ora tenet ſuſpenſa, vidétque
Jon ſeſe capiens, portenta ingentia Princeps:
nterea haud dubiæ ſuccedunt nuntia Princeps;
n Liparæ flammis, buſtum, cinerémque dediſſe
ſeudolum, & imperium lolii feciſſe fideli
Munere coctorem calcis. Tum provida primùm
idera non vano portenti agnoſcere Princeps
ndice: dêin temeros damnare modeſtior auſus,
nnocuámque probare animam, ſoliòque fidelem

 Con-

Conſortis thalamum. Nec ſolùm abſolvere pubem
Suſpicione mali; at virtutem ſtringere multo,
Et merito amplexu, pulchroque ornare favore,
Ac Proceres inter primum cenſere miniſtrum.
Iſtos nempe meret pretium virtutis honores;
Quam Cælum juſto præſæpe favore coronat
Innocuæ à Superis dantur ſua premia vitæ.

JONAS

Naufragus
In ventre ceti ſervatus.
Jonæ 1. & 2.

Ninivitis cũ Rege ad ultima flagitiorũ prolapſis, datur à Cælo negotium Jonæ Prophetæ, excidium eis denuntiet. Veritus vates, ne ſcelerum pœnitudo, fulmen DEO extorqueret, ipſéque vanus territator, in ludibrium, & pœnas traheretur: Tharſum verſus fugiens. vela facit. Venti, & procellæ, imperio Cælorum, in perniciem hominis immorigeri, conjurant. Navis, quâ Jonas vehitur, decumanis fluctibus concuti, & proximum interitum minari. Interea tempeſtate fatorum mandata peragente, mittuntur ſortes à naviculariis. Inquiritur victima irato Neptuno in fluctus præcipitanda. Jonas ex urna educitur. Noxio capite in undas excuſſo, aquæ veluti lenitæ eſſent luſtrali hoſtiâ, ſubito tranquillari. Jonas verò exceptus à marina bellua triduo in ejus alvo circumvehitur. Hoc exacto, balæna in terram evomit incolumem vatem, DEI mandatis morem gerentem.

Impe-

IMperium cœli fugientem per freta vatem,
Atque ſuum vitreis credentem fluctibus ævum,
Et levibus Cauris fidentem fata Propheten,
Caſtalis in numeros referet. Sed dura docebit
Pectora Neptuni marmor, Thetiósque procellæ,
mmaniſque fero conſurgens bellua ponto,
ancitis patre DEI, commiſſaque Cæli
llico juſſa ſequi. Sed forſan Muſa pavore
)bruta, ſquamigero pelagi perterrita monſtro,
n ſenos ſe ferre pedes perculſa recuſat?
Nil minùs. Æthereo (quod ſupplex Pieris orat)
Robore, Mœonium ducet per regna cothurnum
Nereos, ac tutum continget carmine portum.
Cum probrum Aſſyrii Regnantûm præfuit oris
ardanapalus iners Princeps, adipante ſaburrâ
Abdomen præpingue gravans, ſceptrúmque Monarchæ
In pateras multo ſpumantes ſemper Jaccho
Verteret, & ſolii duntaxat jura coquinæ
Scriberet, atque epulis genialia bella pararet;
In veram eſt Bromii viſus deſcendere ſortem.
Sed quia ab Ogygio non longè patre, Diones
Caſtra ſedent: geniis levibus, mollíque cohorte,
Ac blando comitante choro, ſe ferre probroſa
Cypris, & Aſſyrtam temulenti Principis aulam
Expugnare ſtudet. Facilis victoria ſtabit,
Cùm thronus Idaliæ properanti in prælia divæ
Arma miniſtrârit, reſidem queis vincat Abronem.
Raró ſolertes Cythereis dejicit hoſtes:
Ignavos facili tormento ſternit alumnos,
Ac ſic deſidiâ franget, juríque pudendo
Eoum ſubdet molli molimine ſceptrum.
Nè verò deforme genus ſe prodat aperto
Pectore, & horroris pariat faſtidia charo
Principi, ab infernis revocanti lumina monſtris:
Hanc ſibi conſpicuam deſumit ab arte figuram.
Primùm perraræ decus aſpectabile formæ,
Sumit ab Ochalia Cygno Jove pellice nata,
Et ternâ Charitum turmâ ſibi frontis honores
Vendicat oſtentum. Quô verò fulgeat ore
Pulchrior; in malas argentea lilia pangit;
Quas inter medium Pæſtani gloria ruris

Occupat, à Paphio mirè depincta cruore.
Æmula ab ignifero deſumit lumina Phœbo,
Accendítque oculis flammas. Cervice reponit
Æquor de Nilo transmiſſum dentis eburni.
Defluit auguſto Cybelæi verticis alto
Obrizo ſuppar, Zephyro ludente, comarum
Profluvium, cyrrhíque errant per lactea colli
Jugera, perque nivi certantes jure lacertos.
Quid referam Tyciam ſtellanti ſyrmate pallam,
Verrentem terræ faciem, variôque colorum
Ordine diſpunctam; quam docti fingere flamen
Nuper ab extremo miſerunt climate Seres.
Quidquid Erythra vehit pretii, vel dives Hydaſpes,
Seu Tagus, aut Ganges, Hermúſque celeribus undis
Effudit, vario baccæ diſcrimine ludit
In plano obrizi tergo. Nec ſchemate ſolùm
Perſephones maleſuada nurus, Diriſque Camilla
Plaudit; ſed nemorum cuſtodis nota capeſſit
Arma quoque, haud dubio jam devictura Gradivo
Imperium Ninos. Latois munere gaudens,
Lethifero armatur cornu, fœtúmque ſagittis
Appendens humeris Corytum, bella movere
Occipit, in certum conſurrectura triumphum.
Accedit, ſolióque levi, ſceptróque propinquans
Deſidi, in ignavos ſua mittit ſpicula ſenſus
Principis, & tacito præcordia ſauciat ictu,
Vultúſque illecebrâ tormentum mite Regenti
Admovet emollítque thronum. Vix lumine primo
Tænariam Aſſyriæ Rector Briſeida cernit:
Continuò ſe oculis, animóque volupia mergit,
Ac inconſultè thalami, ſoliíque parare
Conſortem ſancit. Prò! quò veſana gulonis
Sceptra ruunt? Solusne color matura virorum
Pectora deludat? Solusne hæc lumina fucus
Faſcinet, atque ſibi ſubmittat jura ſolutæ
Mentis, & arbitrio leges præſcribat iniquas?
Hæc ſors fæda manet, quos non rationis habena
Temperat; at ſolùm furioſa libido gubernat.
O quam ſæpe ipſos Cypris imperioſa Monarcha
Dirigit, ac domino mundi diademata freno
Ducit per veritas, indignante æthere, noxas.
Atque hoc Chaldæus proceſſit tramite Princeps,

Non ſuus; at cæco Gnidiæ moderamine raptus
In ſcelerum barathrum. Rationis legibus expers,
Ac virtute carens, per ſontica quæque vagatur.
Non lubet hic memorare nefas, ſeriémque malorum
Arſaciâ graſſantem aulâ; quam copia fandi
Nulla referre queat, vel docto Neſtore creta.
Aut ſi fors valeat, cohibetur jure pudoris,
In tantas vocem; metrúmque effundere nòxas.
Hæc ubi, ſidereis proſpectans Numen ab oris,
Crimina, Achæminæ folio graſſantia multo
Fœnore, pérque alios exemplo Principis ire
Conſpicit : in juſtas, averſo lumine, ſurgit
Irarum flammas, ulturus vindice flagro
Immenſum jam pene nefas. At crimine major
In veniam ſemper facilis miſeratio Cœli,
Jamjam librandum pœnarum fulmen in urbem,
Atque Semiramiam, tantiſper continet, aulam,
Commeritam dudum plecti. Suſpendit Olympus
Interdum ultrices Nemeſi indignante, rigores:
Vel quò aliam ſubeat mentem Metanœa prioris
Criminis aut mittat graviores æthere pœnas
Immotæ ſcelerum rupi. Quò verò benignum
Perſeos agnoſcant cumulata piacula Numen:
Hæc nondum extincti præbet documenta favoris.
Deligit è vatum cenſu Chananæis alumnum
De Getha cretum Jonam; qui calle maligno
Ad rectæ pietatis iter Nabathæa reducat
Sceptra, ac Eoos vocet in meliora penates.
Forſan Amathiten (ſic Jonam agnomine ſacri
Compellant faſti) reſupino corpore ſtratum
Invaſit lenis Morphêus, altóque ſopore
Obruit, irriguos ſpargens in tempora ſuccos:
Aut fortaſſis humi fuſus, mitiſſima votis
Aſtra fatigârat, Superíſque precantia dixit
Verba, uſu Vatum. Quem ſic transmiſſus ab alto
Nuntius, aut Cœli affatur, terræque Monarcha.
Eja age ad ætherei nutum conſurge Tonantis
Illico, & aſſyriam pete Vates protinus oram,
Prolapſúmque genus per crimina, rurſus in augem
Erige virtutis. Ni priſtina jura capeſſat,
Séque DEO reddat; venturas ſidere pœnas
Nuntia, & exitium, quod tanta piâcla merentur.

Hæc

Hæc paucis æther. At quæ ſententia Vati?
Surgit Amathites, ſed non ſancita daturus
Numinis, aſt properà ſibi conſulturus iniquo
Jure fugâ, & faciem devitaturus Olympi.
Hæc etenim ſecum perversâ mente volutat.
Nunquam me latuit mitis clementia Cœli,
In veniam ſemper facilis, ſempérque parati
Reddere præteritum, detersâ labe, favorem
Abſcedant noxæ, reditum parat illico Cœlum,
Atque DEI donum Contritis corde, chariſma
Sacrum, cum variis deſcendit ab æthere donis,
Unde hanc deducit; ſuadente errore, ſequelam.
Jam, ſi fors veterum, lacrymâ accedente, malorum
Extinguat flammam Perſis ſceleríſque reatum
Diluet; è manibus vibrandum ſubtraher ignem,
Ac meritas Nemeſis pœnas. Suſpendit Olympus
Vindiciæ flammas, quando Metanœa petentes.
Hoc eſt, quod juſtâ pectus formdine complet.
Quòdque metum accumulat; ſi genti facta pianti
Placati accedant Superi; me multa ſequentur
Ludibria, ultricéſque dabunt prænuntia pœnas.
Hæc ſecum haud prudens vates, humana reverſans
Pectore duntaxat. Quare ſibi providus error,
Poſthabito Cæli imperio, definit in oras
Commigrare alias, luſurus, ſcilicet, aſtra.
Jamque Palæſtinæ portum ſeu, nomine Joppen,
Maturante fugâ accedit, Tharsûmque petentem
Opportunè alnum reperit, naulíque ſolutò
Remigibus pretio, puppi ſe credit, & undis,
Protinus ad notam facturus vela Ciliſſam.
Perge tuò arbitrio, perge, infamémque capeſſe
Jona fugam; æthereæ venient à tergore pœnæ,
Atque immorigerum ſuprema capeſſere juſſa
Numinis erudient. Dum lætus cærula ſulcat,
Atque volat pelago, téque effugiſſe Tonantis
Lumen opinatur: ventos pontíque procellas
Dia jubet Nemeſis natali erumpere ſede,
Depugnaturas in mentis neſcia flecti
Jura; ut præfractos exturbent pectore ſenſus.
Ac primum imperio Cœli, terræque Monarchæ
Æoliâ erumpunt celeri feritate cavernâ,
Hippotade ducente chorum, cum murmure ſævo

Flamina, & æquoreis miſcente prælia regnis
Fratres, in fragilem buccis ſtridentibus alnum
Conjurant. Vix terrifico dat jura tridente
Rex tempeſtatum, pronos in bella ſodales
Exſtimulans: cum Sithonius baccharur in alas
Velorum turbo, claſſéque evetere tentat.
Indè Atlantæus pleno ruit impete Corus,
Atque procelloſos in puppim promovet æſtus.
Illinc præcipiti rabie decertar in agram
Africus immitis proram, antennáſque gementes
Inſilit, ac malum non uno ſauciat ictu.
Iſthinc præcipiti Vulturnus devolat alâ,
Vulturis inſtructus genio, laniare carinam
Auſus, navifragóque ratem vult mergere ponto.
Nec caret officio Japyx, Evrúſque, Notúſque,
Et quos exivit ventoſa potentia rauco
Carcere, in afflictam ſua vertunt Prælia claſſem.
Hæc turba Hippotadis. Jam ſidere bella parantur;
Nam ſceleri iratum, tetrâ ferrugine, cœlum
Obtegit illuſtrem vultum, Phœbíque ſerenam
Involvit nigrante comam lurore, diémque
Eripit, ac piceas in cærula dejicit umbras.
Tum cadit horriſonâ conſtrictum grandine cœlum,
Ac crepitante ferit quaſſatam verbere navem,
Vulneréque innumero lædit. Nec tela morantur
Cyclopæa ſuum munus deferre Tonanti.
Hæc velut in bellum ſurgentia, murmure primùm
Æthereas miſcent ſedes, certantque tueri
Vindicibus flammis, violatum crimine honorem
Numinis, ac immorigeram contundere frontem.
Indè per aërios ſeſe lux horrida campos
Pernici volvit furiâ, claſsémque triſulci
Concutiunt ignes, expalleſcente ſub alis
Fulmineis totâ perculſi Nereos aulâ.
Sed nullam magìs infeſto Jovis arma furore
Oppugnant pinum; quam preſſam crimine duri
Pectoris in Jona. Sic forſan vertice regnans
Marmor, ab æthereis evadet mollius iris.
Dum videt interitum propiorem irata minari
ſidera fluctivagus Tiphys, jam Jámque profundò
Tradendam pelago, miſerandâ ſorte, carinam;
Impiger officio, quamvis formidine multâ.

Obrutus,

Obrutus, afflictâ dubius diſcurrere prorâ,
Et ſua Threjiciis ſubducere lintea flabris.
Hic fundare ratem mordaci dente laborat
Anchoræ, & in tuta jactatam ſiſtere arena,
Ille regit notis clavi moderamen habenis,
Extremam impendens artem; ſed vincitur Euri
Turbine, & Æoliis à lucta cedere rixis
Cogitur invitus. Demiſſis frangere remis,
Verreréque iſte freti rabiem, fluctúsque domare.
At cuncta adverſi rapiunt conamina venti.
Tandem, quò levior claſſis queat ire per altum:
Quidquid mole ſuâ potuit cauſare gravamen,
Atque onerare ratem, jam proxima fata timentem,
In mare præcipitant. Et rectè. Quippe vel auro,
Bacciſque, auguſti quantumvis terminus ævi
Charior eſſe ſolet. Vitam ſervare laborant.
Interea trepidus veſani criminis augur
Conſcius, interno magè quaſſus jure tumultu;
Quam pelagi, cœlíque minis, clamoréque Tiphys,
Atque procelloſo circumvallante fragore
Nereos: abſtruſas circumſpectare latebras;
Queîs ſeſe, ac noxam fido concredat aſylo.
At nullum crimen ſat tutis conditur umbris.
Mortales oculos perſæpe occulta latere
Culpa poteſt; ſed non potis eſt celare Tonantem,
Atque panomphæum perſcrutans pectora lumen.
Verùm ubi ſe tacito, noxâ comitante, receſſu
Condit Amathites: Celerans petit ima carinæ,
Atque ſopore gravi, nec non mæroris abyſſo
Obrutus, ignavo tradit ſua lumina ſomno.
An tamen eſſe queat placidæ pars vera quietis
Inter delicti ſentes, dumóſque jacere,
Expertum credam vatem. Nemo oria ducit
Conſcius errati. Sed quamvis fortè moleſtis
In præſens ſolvat curis, faveátque quietem
Obrepens Morphêus: tempeſtas attamen alto
Detonat, exitiúmque rati, ſcelerique minatur.
Dum verò trepidis ſupremus navita curis
Fluctuat, ac multâ formidine percitus, alno
Diſcurrit, ſorrémque ſtudet curare carinæ:
Offendit toto proflantem pectore ſomnum
Jonam, miratúrque gravi indulgere ſopori,

In tanto cœli fremitu, pelagíque tumultu.
Quare contentâ depellere Morphea voce
Nititur, ac tali vatem ſermone fatigat.
Ecquid agis? téne immodico ſuccumbere ſomno
In tantis vitæ, fortunarúmque periclis?
Surge, ac æthereum, quem gens Chananæa Tonantem
Legibus Abramiis recolit, ſolúmque veretur;
Supplicibus placa votis, claſsíſque benignum
Effice : nè fractâ quaſſæ compagine navis,
Omnes æquoreo videamus fata profundo.
Surge, ac iratos orantis munere Divos
Confeſtim in veniam ſcelerum inclinare labora,
Hæc Tiphys vati. Sed nondum ſæva furores
Prælia deponunt Cauri, Thetióſque procellæ
Indomitam abjiciunt rabiem. Necdum ore ſereno
Proſpectat ſuperis Phœbus clementior oris.
Tempeſtas etenim peragit mandata ſupremi
Numinis, officium ſemper deferre parata.
Quare Naucleri decernunt mittere ſortes,
Quærerémque inſano placamen fortè furori
Nereos, & tabidum per jacta piacula pontum
In placidum revocare ſalum, fluctúſque ſilentes.
En tibi de dubia Jonas educitur urna,
Sic ſortes volvente vices, cui ſubjacet omnis
Fatorum ſeries Nil toto quippe ſub orbe
Phœbes, ac noſtro verſatur climate? quod non
Providus ille ſoli Rector, cœlíque Monarcha
Temperet, ínque ſuas definito ordine metas
Dirigat ùt rerum ratio, Themidóſque repoſcit.
Nec mora: Amathiten, vectorum turba, fatentem
Culpam comprêndit, criménque rebelle Tonanti,
Ejicit in tumidas bacchantis Tethyos oras
Placatura ſibi compertam Numinis iram,
Vix in fluctivagas vates effunditur undas:
Illico, luſtrali cêu Nerêus eſſet aquarum
Hoſtiâ adoratus, ſpumoſum ponere bellum,
Atque procelloſos, compôſto murmure, fluctus
Frangere Neptunus, placidámque reſumere frontem
Tota Amphitrite. Nullus jam cærula Caurus
Turbare; Æolio compulſa recedere ſceptro
Flamina, & in veteres tacite ſe ferre latebras.
Jámque ſerenato, diſcuſſis æthere nimbis,

Axe micat cælum. Clementia ridet ab alto
Compoſitámque maris faciem demulcet amœno
Lumine Phœbeus ſplendor, gaudétque ſerenas
In pelagi ſpeculo ſe rurſum cernere malas.
Quid quod jam certæ ſe cœlo nuntia pacis
Explicat auricomo Thaumantias edita Phæbo,
Atque triumphalem, jam lætis nubibus, arcum
Inſtruit in varios abiens formoſa colores.
Hinc roſeo depicta typo, Sidonia vincit
Stamina, & Aſſyrium longe anteit æmula coccum.
Indè pater Tiran pingit violatia fronte.
Hinc rorem nigrum tingit candente liguſtro.
Parte aliâ croceos in vultum ſpargit honores;
Ac vario exornat jam pacis nuntia cultu.
Dúmque hæc optati labara inſolata ſereni
Nubibus expandit, rotámque in jubila ducit
Oceani patriam. noctéſque abs æquore verrit:
Læta volat placido ſibi rurſum reddita claſſis
Æquore, & in certam ſua carbaſa dirigit oram,
Exultans ponto, Jam non diſcrimen adibit.
Non ſic effugiens Siculæ latrantia Scyllæ
Littora, vel ſuperans truculentæ ſaxa Maleæ,
Infaméſque alias, tot merſis navibus, undas
Feſtivos ducis puppis per cærula plauſus:
Ceu ſe defunctam tanto diſcrimine gaudet
Oppugnata polo, flabróque, ſalóque carina
Sed quid agit Jonas? Quæ decernente ſubivis
Æthere, fata ſuo commenſurata piâclo?
An jam fatales veſana protervia lymphas
Hauſit, & exanimum jactatur in æquore corpus;
Indignanſque ſalum funeſtos littore ſiſtit
Artus haud patiens tanto ſua terga gravari
Pondere, quod tellus jam vix perferre valeret?
Ecquit agit Jonas? Divino numine ſalvus,
Soſpéſque in medio (prô quæ miracula!) ponto
Tempora deducit vitæ; ſed carcere clauſus
Squamigero, temeros quò criminis expiet auſus.
Hæc nempe eſt magni clemens miſeratio Cœli?
Quæ nullum pariter fatalia jura ſubire
Atropos, ac ſtygiis manes dimittere regnis;
Cui redit in mentem veri Matanœa doloris
Ac lacrymis noxas tergit, Quem perdidit error

Numinis; hunc virtus ſibi reddita, reddit Olympo,
:que hoc virtutum procedet tramite Jonas
ſeſe rediens, facturus juſſa Tonantis,
rurſum incolumem liceat deducere vitam ,
d jam Calliope recinat magnalia ſummi
uminis, attonitóque canat miracula mundo.
um meritùm falſis ſua tergere crimina lymphis
lavicularores vatem, de claſſe, minaci
jiciunt pelago : prægrandis bellua ponti
ivinæ Nemeſis rigidus, mitiſque ſatelles,
luc magnâ ſe mole levat, ſpatioſáque rictûs
ſtia deducens, immani ſorbet hiatu
orpus Amathitis, vacuámque immittit in alvum:
t vindex pariter, cuſtóſque futura rebellis
d tempus Jonæ. Prò! quæ nova thaumata ſpectro?
lic natura ſtupere poteſt miracula rerum.
Jam calidâ ceti Liparâ, flammiſque potente
nviolatus agit vates, atque aere caſſus
rigido, inoffenſæ ducit ſpiramina vitæ.
llud nempe poteſt ſuprema potentia Cæli.
c ſic captivus vivo ſpatiatur in antro
t reus, & liber. Nec ſe capit inter opacas
arceris incluſum latebras, vivumque morari
e ſtupet in media Jonas miſerabilis orca,
t quid agit? Cæci ritu palpate per altas
laud multùm imparilcs trabibus, ratus, oſtia, coſtas,
greſſúmque parat. Sed cùm ſe janua nulla
orrigit, ac fatis vicino degere clauſtro
e videt infauſtus; certam ſperare ſalutem
Deſinit, ac ſtygii putare eſſe hic atria regni,
Verùm ubi clementes, (jam lux venit æthere miſſa
ſempérque in veniam faciles celerate favores
Numinis expendit : nec ſe videt eſſe ſolutum
Corporeo nexu : Nemeſis reputare rigorem
Vates, ut meritas ſolvat pro crimine pœnas,
Quare continuò de vivo carcere Ceti
Mittit ad æthereas hæc verba precantia ſedes.
Juſte DEUS : Juſtam plectentem crimina dextram
Baſio, & omnipotens Numen pro munere veri
Agnoſco ſervi. Meritu ſuum fata videre
Ultima, in æquoreum projectus jure profundum.
Sed major tibi ſemper adeſt clementia, major

Crimine mortali. Neglectum rebar ab alto
Lumine me Cæli, dignum quem juſta feriret
Ira DEI pœnis Themidos;nihiloque referret.
At rurſum afflictis jubeor confidere rebus,
Non merito meliora meo, ſed Numinis almi
Gratia adoptandus. Circumfudere paventem
Non ſemel aggeſtæ minitantes funera lymphæ,
Atque ipſam crebrò violentâ morte parabant
Exturbare animam, ſtygiiſque immittere regnis.
Ah quoties balæna maris me immiſit abyſſo,
Haud procul à Phlegetontis aquis, Erebique Palude:
Ni tua incolumen voluiſſet dextera ſervum.
Huc me nempe tulit maleſuada protervia, Cælis
Cognita, ſupremi fugiens mandata Monarchæ.
Non equidem inficior crimen, meritæque reatum
Pœnæ, compactus fatali carcere Ceti.
Si me hac feneſtâ vivum ſervaris in alvo,
Ac Solymis reddas templis; tibi vota rependam
Mille, ac imperiis nunquam non ſtabo ſupernis.
Reſpice confuſas lacrymarum fluctibus undas.
Reſpice contritam mentem, vocéſque, precéſque
Accipe, & immeritum tibi redde, ſibique Propheten.
Suſcipit hæc Numen. Jam miti lumine vatem
Aſpicit & veniam ſceleri concedit, & omnes
Abjicit ex animo, jam criminis immemor, iras.
Dum ternis Phœbi ſpatiis jactatur in alto,
Ac totidem Phœbes vicibus conſtrictus in arcto
Carcere balænæ: decernit mite Tonantis
Imperium. Jonam rigidis exſolvere vinclis,
Ac libertati jam fractam reddere mentem,
Juſſa ſecuturam Cæli. Dum cætula ſulcat
Tardigrado lentus naturæ remige Priſtis,
Ac veluti Cyclas pelago, rupéſque revulſa
Montibus, in placido ſua promovere otia ponto,
Jam porrò haud patiens diuturnâ mole gravari
Ilia: mandato placati Numinis; orca
Ad tutam Joppes celerare jubetur arenam;
Unde augur ſolvit, vomitûque effundere pondus
Pergrave, & incolumen confeſtim ſiſtere portu
Abramidûm vatem. Sequitur decreta Tonantis
Illico Phyſeter, rictûque immanè patente
Egerit afflictâ corpus violentius alvo,

Ex-

Exoneátque ſuum poſt tot faſtidia ventrem
Bellua, & ingratâ jam tandem mole ſoluta,
In Thetios plaudit regnis, centúmque per æquor
Orbes deſcribens, undoſa volumina torquet,
Munere jam defuncta ſuo. Sed redditus oræ
Littoris incolumis vates, decreſcere terræ
Illico, & immenſum venerari pronus Olympum,
Atque ſuo edoctus damno, mandata faceſſit
Numinis actutum. Jamque impiger involat oras
Aſſyriæ, peragens, cêu par eſt, munera vatis.
Sic immorigeras nonnunquam ſidera mentes
Ducunt, officiúmque docent, quod ferre recuſant
Præſtare, è medio ereptas diſcrimine rerum.
Non parere DEI juſſis, res p[illegible]a pericli eſt.

PHIDUS DIACONUS

Ope Divi Euthymii Abbatis à naufragio liberatus.

MArtyrius Hieroſolymæ Epiſcopus zelo tuendæ Religionis actus, Phidum Diaconum ablegat cum literis ad Zenonem Imperatorem, militares ab eo copias adverſus hæreſim rogaturus. Phidus iter mari faciens, nocte intempeſtâ naufragium patitur. Jamque aquis hauriendus erat, ni DEUS tabulam ſubjeciſſet, quâ in auguſtum evaderet ſcopulum, fluctibus circumquaque oppugnatum. Hic novo ſe vitæ diſcrimini expoſitum videns, implorat opem. D. Euthymii Abbatis, identidem ejus nomine invocato. Adeſt in vota Euthymius fluctibus inambulans, eúmque ſuum angore, & timore primùm eximit; tum epiſcopali ſuo pallio indutum, continuò ſiſtit incolumen Hieroſolymæ. Phidus prodigii novitate attonitus, pallium veneratur baſiis,

quo pennâ citiùs pelagus transvolavit. Hoc dum po nit, futurum miraculi, ac venerationis argumentum ab inviſibili manu in altum tollitur, ac evaneſcit. Au ditâ rei ſerie Martyrius, magnum DEI ſervum pro clamat Euthymium, honoris ejus in ſancta civitat propagator. *Surius* 20. *Januarii.*

JActatum æquoreis miſerandâ ſorte procellis,
Et penè extinctum decumanis fluctibus, atque
Tempeſtate virum; Sed Divûm numine, ſævis
Exemptum Thetios furiis, ac Nereos iris,
Hippocreneis aliquantùm lota fluentis
Muſa heroa canet. Pavet hæc Parnaſſis alumna
Bacchantes equidem pelagi, cælique furores:
Nec ſpectare valet noctes nimbóſque tuentes
Æthere, & eliſos de fœtis nubibus ignes,
Præliáque exhorret Boreali fronte gerentes
Hippotadis fratres, vaſtos ad Tethyos oram
Undarum montes rauco ſtridore vehentes,
At Superûm ſtabilita manu, magnique Tonantis
Robore confirmata cupit, (quod ſupplice voto
Flagitat) iratæ littus trepidum Amphitrites
Lambere, portentúmque freti percurrere verſu,
Et maris indomitâ rabie, ac formidine ſolvi,
Fortè Acheronteis rurſum caput extulit undis
Hæreſeos lethale malum; quod lacte ferino,
Aut potiùs ſtygio nutrivit barbara ſucco
Tiſiphones, mundoque dedit turbare quietis
Otia & in Solymos juſſit ſe ferre penates.
Horrendum dictu monſtrum, quod fudit in orbis
Tænarus exitium. Si tetrum cernere vultum
Allubet, à Ditis picea fuligine tinctum;
Attonitum reddet, plenùmque horrore tuentem.
Lumina multa gerit, ſed veri lumine caſſa.
Aut ſi fortè videt quidquam caligine falſi
Illita perniciem ſpectat, mundique ruinas,
Ac ſcelerum facies; quêis ſolum paſcere gaudet
Infamem obtutum. Frontis natale theatrum

ꝏille excurrens rugas, ſulcoſque cavatum,
orum inſumit ſeries; quos ducit in omne
eritans toto vultu diſcordia, crimen.
è draconigeno conſurgit vertice fœdum
d rarum, colubrûmque genus, per colla, per armos
oricum, & Atracium, transfuſum à Gorgone virus
omit, ac noxas animi, mortéſque propinat.
c tumida Hæreſeos bifido conſtructa palato
næo ora carent, lethalique atra aconito;
êis non tam diverſa ſonat, quam proxima ſpargit
nera, & innumeras longè, latèque ruinas
ribus accerſit. Quid lites, prælia, fando
liope memoret; quæ paci infeſſa malignis
cendit facibus, crudeles jugiter armans
ſua fata plagas? Hoc monſtrum tanta malorum
mina diſpergens claris fatalia regnis,
ppadocum de ſtirpe ſatus, Myſtéſque ſupremus,
mine Martyrius, zelo, Fideique lacerto
enuus, impavidè aggreditur, peſtémque laborat
Solymis arcere oris, rurſûmque quietis
rturbatricem ſtygiis transmittere ſceptris.
rùm agit in caſſum Lituus. Quippe illita fuco
ſcinat omnigenos, atque in ſua vota clientes
llicit, in Fidei probrum, damnumque Sionis.
ec cernens vittatus apex, morûmque Magiſter
clytus, ad ſuperas miſit flagrantia ſedes
ta, ac ſingultu Solymæas impulit aras,
cundoque DEUM non raro luminis imbre
nè fatigârat, rogitans, ſupplexque perorans:
concuſſa Fides ſtaret, firmata Theandri
exterâ, & æthereo fulcimine nixa, perennes
uceret ætates. Hoc pronis auribus aſtra
ccipiunt votum, Fidei deferre parata
uxiliatrices, dum poſcent tempora, dextras.
d Cælum quandoque finit ſuccreſcere denſas
æreſeos vepres loliûmque, ac æra malorum
hriſtiadûm regnare ſatis; queîs candida rurſum
ilia conſurgant, ac ſanguine tincta roſarum
urpura, in Empyrio quondam plantanda vireto,
eſine largifluis tua rorent lumina guttis.
ui potuit fundare Fidem, ſtabilique locare
hriſticolûm monimenta baſi: non poſſit iniquum

Molimen Ditis facili deludere niſu?
Hoc equidem potis eſt ter magna potentia Cæli.
At junctus myſtæ divino zelus amori,
Gloriáque æthereis ſubtracta à crimine regnis,
Inviſas adferre moras, luctuſque tiaræ;
Quæ dilatando Cœlorum ſemper honori
Noctes, atque dies ſatagit. Jam ferre recuſat,
Quidquid in opprobrium Superûm, fideique laborat.
Ecquis enim pietatis amor, nova dogmata Averno
Edita ferre queat? Quis veri Numinis aras
Sacrilego ritu violari, & ſacra profanis
Suſtineat temere confundi, Erebûmque præire
Legibus æthereis? Quis Religionis avitæ,
Virtutisque decus, ſceleri concedere primas,
Cui Cœlum eſt cordi, valeat ſpectare, velitque?
Ecquis tantorum ſeriem, cauſamque malorum
Suſtineat Præſul, cui ſummo jure tueri
Congruit acceptas aſtris defendere leges?
Ergo, quod propriâ nequiit virtute bicornis
Mitra abolere ſcelus, ſacriſque expellere regnis
Paſtorale pedum: vitiorum auferre ceraſten,
Multorûmque Hydram capitum, per Cæſaris arma
Frangi, ſuccidique petit. Nam ſæpe poteſtas
Principis, armorûmque labor, nervûſque, rebelle
Crimen Romuleis valuit ſubmittere ſceptris.
Hac ſpe confiſus, ſed Cælis amplius, æquam
Zenonis trutinam, ſupremo jure Sionis
Pergama tutantem feſtino accedere ſcripto
Antiſtes ſancit, celerémque accerſere Martem
Rebus in afflictis Solymæ, Fideique levamen.
Forſan Boſphoricas tum Zeno viſerat oras,
Ac Byzantinis dictavit jura, fidémque
Indigenis, ſolio pacem, populiſque daturus.
Huc linguæ ſubitura vices mala nuntia Præſul
Exarat, Hereſeôſque nefas loligine terrâ
Per bibulum deducitebur, vaſtámque malorum
Exponit graphio ſeriem, Fideique ruinam
Explicat è veri ſenſu. Tum pondera rerum
Adducit Regi: queîs inclinatus adornet
Prælium, & impavidis ſuccurrat Marſpiter armis,
In conclamatis, Erebi molimine, rebus.
Atque hac Sigalii munitas lege tabellas

Con-

Committere notæ fidei, Phidóque ſacrorum
Adſtiti, in auguſtam deferri protinus aulam
Inſula demandat. Sed quæ non pagina claudit
Præproperis ſignata notis, in labra reponit
Verba, ac eloquium Suadæ; quo cætera pandat
Principi, & infauſtum Solymæ, per noxia falſi
Dogmata, depromat ſortem. Nec juſſa moratur
Obſequio facilis Phidus. Volat ille volante
Pegaſo ad oblatam non ſegni munere metam;
Ut conſtantino deportet nuntia ſceptro.
At Præſul dubio noctéſque, diéſque labore
Æſtuat, ac cutis ſeſe exedit, omne revolvens
Pervigili conſo momen, quò devia vero
Sectarum portenta premat, mundôque timendam
Debellare luem valeat, nocuámque domare
Perſephones. Ditiſque nurum. Neque cura Tonanti
Diſplicet æthereo, qui Religionis avitæ
Gloriam, ab infami noctis caligine preſſam
Ituet in lumen Solymis ſpectabile terris.
Ac veluti Phœbus, dum facta eſt obvia Phœbe
Tertétque adverſos fratris pallore jugales;
Obſcurâ frontem tingit ferrugine mundo
Horridus, ereptúmque dolet ſibi lucis honorem:
Haud aliter lumen Fidei velamine noctis
Tænariæ obluctum, fœdéque aſpergine probri
Illitum, in opprobrium Cæli, Latiique gemiſcit.
Verùm ubi piniceum terris caput expedit umbris
Aſtrorum Princeps, pergrati luminis author:
Lætior æthereis multâ inter jubila campis
Fertur, & oppoſitæ ridet molimina Phœbes,
Victricémque comam plaudentem ſpargit in orbem:
Non aliter ſtygias diſpellens Hæreſis umbras
Luminis æterni auxilio, jam rurſus honorâ
Luce fides gaudens, hilarem vultum explicat oris,
Exultátque aſtris rurſum conſueta redire
Munera immerſo reddi ſtata ſacra Tonanti.
Ac ſic in Solymis Fidei myſteria regnis
Lætitiâ comitante ibunt. Jam lumen ab alto
Chriſtiadûm accedet Fidei rurſúmque ſerenam,
Devictis Erebi tenebris, oſtendere frontem
Citra divini poterit diſcrimen honoris.
Hæc tibi deterſâ mœroris nube, metuque

Omni ſepoſito, ſint Præſul prodroma veri
Gaudia de Cœlo. Nam temporis ordo propinquat
Quo tet ſancta Fides, calcato Dite, trophæa
Eriget, ac feſtos Solymæ per compita ducet,
Finitimáſque urbes, Cœlo applaudente, triumphos.
Parce metu, nunquam fallunt promiſſa Tonantis.
Interea æquoreis fundatam portubus urbem
Attingit Phidus Joppen, Chananæis alumnam
Quæ pelago miſſura fuit jam tenſa carinæ
Lintea, Cotycium littus viſura, favente
Hippotadis flabro. Conſcendit tradita ſævis
Pinea texta Notis Phidus, Tiphíque minerval,
Sêu naulum ſpondens, ſe ſe committit aquatum
Gurgiti, & infami multorum funere ponto.
Ac primùm ſtratis æquali marmore lymphis,
Ire rates placidis provecta per æquora ventis,
Cæruleis ludente fretis Tritone, Thetíque
Mulcente Oceanum, Pax plaudit Nereos orâ.
Verùm ubi Parthenicum claſſis deducta profundum
Attigit; in fœdum ſe mutant æquora vultum,
Atque procelloſam pelagus conſurgit in iram.
Tempus erat, niveum quo Phœbe invaſit Olympum
Noctivagos agitans per cælica rura jugales,
Umbríſque imperium tribuens, caligine pontum
Obrui, & aëreas umbrari præcipit oras.
Et vero piceo glomerata volumina noctis
Aſcendunt Erebo, tempeſtatúmque furores
Regno Amphitrites, non obſcuro indice produnt.
Jam quoque nimborum genitor mandata capeſſit
Ætheris Hippotades, ſéque in fera prælia adornats,
Fratribus adſtrictas confeſtim laxat habenas,
Neptuníque jubet ſomnos, Thetióſque quietem
Rumpere, & æquoreos confundere turbine cives.
Hìc celer officio Corus, ſævúsque procellâ
Afiicus, excutiunt fuſcas violentius alas,
Ventorúmque acies omnis jam libera freno
Evolat, horriſonis oppugnatura catervis
Stratum pace ſalum. Jam ſpumea bella parantur
Vix furioſa cohors violento flamine ponto
Incubat, & liquido ſua miſcet prælia regno;
In rabidas pariter Nerêus commotior iras
Surgit, & æquoreos montes componit aquarum.

ámque ſuper trepidas, ſublatis æſtibus oras
iideris aſcendit; ceu turbida bella pararet
n ſuperas ruitura plagas. Jam rurſus in imum
'ondere præcipiti fertur; quaſi vellet in ipſas
Regnator pelagi fratris deſcendere ſedes.
ed quid agit puppis Boreæ permiſſa furori,
nfidæque maris fidei? Quo tramite pergit
Equoris; ut placidum contingant carbaſa portum?
Hei tumido devicta freto, iratíſque relicta
udibrium Cauris, per devia, & invia fertur
Arva Thetis variis hinc inde furoribus acta.
Haud juſſas tenet illa vias, Tiphyſque recuſat
mperium turbata ſequi Jam jura tridentis
Duntaxat ſequitur, flabro obſequioſa, ſalóque.
'am nulla indomito luctantes æquore puppes
itringere vincla valent; ſed nec fundare tenaci
Anchora dente poteſt. Dextræ moderamina, clavi
Detrectat regimen, ſolúſque eſt navita Caurus,
Neptuníque furor. Jam fracta robora mali
Carbaſa deſtituunt: antennis ſaucia navis
Extremè fluitat: tonſarum munera ceſſant
Eripiúntque omnem maria indignantia conſum.
Denique jam invalidam congeſta procella carinam
Obruit undarum non unâ mole, ratémque
Victrici ſubvertit aquâ, mergítque profundo
Gurgite plorantem fatum. Jam nulla ſalutis
pes reliqua eſt, nullúmque fugæ jam reſtat aſylum.
Obviat his ſolùm feralis cymba Charontis,
Per Phlegetonteam manes vectura paludem.
Hos inter Phidi decumanis fluctibus hauſta
Nuntia, jam æquoreum mœrenti lumine funus
Vicinare ſibi cernunt; ni robur ab alto
ncolumem ſervare virum, portenta daturum
Decernat mundo. Dum quippe ſub æquora ferri,
atalémque putat ſe jam pede tangere lembum:
Neſcio, quâ Virtute levem ſibi corporis eſſe
erſentit molem, ſe ſe ſuper ipſa levantem
Terga Amphitrites. Quare caput eximit alto
'ortice, & everſæ jam diruta membra carinæ
Quærit, ſed cæci ritu, palpando per undæ
'urbatam faciem. Nam tetræ noctis imago
t cœlum, & pelagus ſpiſſis velaverat umbris.

P 5 Dum

Dúmque per æquoreas, naturæ ductibus, oras,
Aut potiùs Superûm detentus viribus, errat:
En tibi corporeis ſulcanti cærula remis,
Obvia ſe ſiſtit Cœli ſubmiſſa favore,
Officium tabulæ trabs conceſſura natanti
Præſidium, ac portum felici ſorte datura
Hanc celeri capit amplexu, ſtringítque lacertûm
Robore; quod reliquum laſſatis ſuppetit armis,
Ac trabe, quam Superûm protrudunt flabra, ſonoras
Neptuni vincit furias, portûmque natatu
(Si tamen eſt portus, mediâ ſitus æquoris orâ
Vertice ſurrecto ſcopulus.) contingit, & undis
Altior exſurgit. Defectum corpus acutas
Projicit in cautes, revocátque in membra vigorem
Priſtinum, & evictâ jam jbuilat æquoris ira.
At poſtquam ſe ſe tantiſper recreat alto,
Erutus, ac memori ſuperatum mente revolvit
Diſcrimen vitæ: oova ſe formido medullis
Ingerit, hoc forſan ſe littore fata manere
Ultima; quæ liquido ſervârunt marmore vitam.
Dum Phidum ambiguo jactat ſpes miſta timori,
Ac vario affectum curarum concutit æſtu:
In cordis ſe ferre ſinum (cêu lumen Olympo
Defluum in afflictis rebus.) mirabilis ille,
Jámque orbi notus, non uno thaumate clarus
Euthymius Solymæ Præſul; quem numen ab uno,
Tranſtulit ad Superos luſtro. Vix atria mentis
Contigit Antiſtes, Cœlo, terríſque verendus:
Illico ſe Phidus, ſpe erectus, rupe levare,
Submiſſóque iterum decreſcere poplite terræ,
Atque animi ſenſu, gemináſque ad ſidera palmas
Dirigere, ac oculis rorantibus aſtra tueri,
Euthymiúmque, ſtatu rerum præſente, rogare,
Auxilium, ac crebris interpellare precando
Vocibus Euthymium: ſuccurrat rebus in arctis
Subſidiumque ferat. Nec caſſa fuêre clientis
Vota, ac orantis ſtudium. Dum quippe levamen
A portentoſa venturum ſidere dextra,
Haud vano fovet arbitrio, portûmque ſalutis
In Cœli virtute locat, portenta? quid iſt hoc ?
minus itati calcantem tergora Nerei
onſpicit in lucis permira cyclade, penè

Atto.

Attonito ſimilis Phidus, multóque ſtupore
Obrutus, Euthymium. Nec lumen faſcinat error.
Namque ubi ſe propriùs tumidi per jugera ponti
Jam divus Myſtes infert: detergere Phido
Ambiguos animi fluctus, æſtúmque pavoris.
Hujus ad intuitum, Neptuni ſceptra minaces
Depoſuiſſe iras, ſpumosaque bella putârim,
Indomitóſque aliàs bacchantes æquore ventos
Repreſſiſſe ferum murmur, buccáſque crepantes
Humenti frenâſſe manu, reverentiâ honori
Præſulis adductos. Quid quod veſtigia Divi
Squamigeros libâſſe greges per baſia mille
Autumem, & officii non uno munere, glaucam
Nereidûm gentem veniſſe, ſacrúmque modeſto
Obſervâſſe virum ſtudio. Quem numen honorat,
Haud ægre pariter Neptunia regna verentur,
Omniáque ad nutum ſubjecta elementa ſequuntur.
Sed jam ſe propior cycladatus lumine adurget
Majeſtate gravis myſtes, formidine pulſâ
Ad rupis reſidente oram, Phidúmque timoris,
Angoríſque malo exemptum, ac horrore ſolutum,
Talibus affatur. Segnes depone pavores
Illico; nam Euthymium non vano lumina cernis.
Ipſus ego magni ſum ſervus Numinis, alto
Æthere demiſſus, venióque in vota clientis
Crebriùs accitus. Notis, quod nôſſe ſupremus
Te mundi voluit Dominus, non eſſe Tonanti
Hoc iter acceptum. Nec enim data nuntia quidquam
Profunt; nec ſacris veniunt accomodata rebus
Atque ideo revocare gradum te protinus urget
Imperium Cœli, mittentique iſta referre
Ocyùs: immodicis nè poſthac pectora curis
Exedât, Hæreſeoſque malo ſe jugiter angat;
Quod virtus Superûm Solymæis pellere regnis
Arbitrio ſapiente volet, clariſque Sionis
Arcibus expediet. Non longus temporis ordo
Ibit; cùm depreſſa Fides, erecta trophæum
Eriget, atque prior Fidei veræ unio plaudet,
Chriſtiadûmque greges uno Paſtore, quietas
Ducent ætates. Vix hæc, ac plura profatus
Nectar, & ambroſiam ſpirante beatiùs ore,
Ac reditum mandante viro: cùm luce refulgens

Vela-

Velamentum humeri, multóque adamante coruſcum,
Laxato obrizi nexu, deponit ab armis,
Atque operit ſacro mirantem tegmine Phidum,
Ad chlamydis pretium attonitum, donúmque ſtupentem.
Vix coccum injecit Phido, jam munere functus:
Illicet empyrias ſe Præſul librat ad oras,
Eximiúmque ſuo diſceſſu thauma relinquit.
Quippe unà rapitur Phidus, per inane curuli
Haud viſâ vectus Solymæque allabitur oræ
Continuo, miréque ſacrâ deponitur urbe.
Ceu Habacuc quondam Aſſyrium delatus ad antrum
A genio Superum: parili virtute, Sionis,
Haud multâ durante morâ, Phidus tenet arces.
Iſthmiacus poſthac juvenis ſit fabula mundo
Alite Pegaſeo vectus. Jam vera referre
Calliope potis eſt pennatæ thaumata turbæ;
Quam ſæpe æthereâ dimittit Numen ab aula,
Præſidium, columénque orbis. Vix contigit urbis
Compita, divino ſervatus Numine Phidus;
Miratur portenta DEI, memoríque reverſat
Pectore diſcrimen, tempeſtatíſque furores,
Undarúmque iras. Sed non tam fata revolvens,
Quàm validi auxilium Cœli, veríque levamen
Euthymii, hæc Superis pergratus verba profundit.
Magne DEUS, verum immenſum, inſcrutabile Numen!
Jam mihi non uno liquidè patet argumento:
Euthymium veri Cœlorum nomine ſervi
Haud dubio gaudere ſtatu, ſuperíſque receptum
Sedibus è merito. Nec me dubitatio tangit
Ampliùs, æthereâ decreto Numinis arce
Ad tumidas pelagi verè acceſſiſſe procellas,
Méque maris rabie jactatum, jamque profundo
Æquoreas bibiturum undas, de ſorte levâſſe
Naufraga, & in patrias retuliſſe fideliter oras.
O utinam meritas poſſem perſolvere grates
Ter magnæ Superûm dextræ, ſervóque Tonantis
Euthymio; cujus notâ virtute, ſolutum
Me fateor ſævis (quis enim ambigat?) æquore fatis.
Hæc ubi verba dedit labris, ac plura profudit
Pectore nota DEO, cordis ſecreta tuenti:
In proprias ſeſe confeſtim proripit ædes,
[Pr]odigio plenum Euthymii poſiturus amictum,

Ac in portenti ſpecimen, quod prædicet orbi,
Conſervaturus Vix Cœli murice tinctam,
Atque auro, gemmiſque gravem deponit abollam
Jam ſuper Myſtæ: cùm baſia mille potenti
Defigit chlamydi; cujus virtute volucri
Æmula, in aëreas ſe libraverat oras,
Ac omni pennâ citiùs per inane volando,
Atripuit natale ſolum. Non Muſa recantet
Triptolemi currus, ſpargentes æthere fruges:
Nec memorent vates, ſceleratæ Colchidos auſum,
Frenantis ſuperâ diros regione colubros.
Nil cum Dædalea mihi ſit, vel Perſeos ala,
Commento ingenii per credula labra volante:
Dum chlamys Euthymii vero ſuffulta, ſtupendo
Thaumate, corpoream valuit traducere molem
Per mare, pérque Jovis liquidas feliciter oras.
Hoc oſtro ſaturum tegmen, Cœlique decorum
Schemate, vix poſuit reverenti munere Phidus:
En tibi prodigii nova ſeſe, ac mira relatu
Præſentat facies; quam claro lumine, nullo
Erroris fuco luſus (mirabile viſu!
Accipit obſervans Phidus. Nam palla moveri,
Inque altum haud viſâ Cœli virtute levari,
Tandemque in ſuperum, ceu fumus, abire theatrum,
Sed quid miramus translatum rurſus amictum
Euthymii, nobis ſi recti eſt notio juris,
Ac æquæ Themidos leges dictavit Olympus?
Nempe ſuo reddi Domino conceſſa jubentur.
Sic vel poſt ſua fata docet ſervantior æqui
Antiſtes quondam Solymæ, (cui Gnoſſia poſſunt,
Dictæique Ducis ſinè probro cedere jura)
Commutativæ nunquam non jura ſtateræ
Inviolabiliter ſancto obſervanda rigore,
At jam miſſa juvat vittato ſiſtere Patri
Nuntia Martyrio, ſeriémque referre peracti
Muneris, ac ſuperæ magnalia prodere dextræ.
Quare continuò mitratum culmen honoris
Accedit Phidus, longóque ex ordine promit
Omnia, Caſtalidem quæ jam memorare pigeſcit;
Nè ingratam recoquat crambem. Vix iſta Sionis
Accipit Antiſtes: primùm miracula rerum
Attonito ſimilis, perculsâ mente volutat:

Tum

Tum longè miſſis mœrenti pectore curis,
Tales effundit, multa inter jubila, voces.
Agnoſco magnum, Cœlo atteſtante, Prophetem
Euthymium; cujus Virtus ſpectata, vel ipſum
Prodigio affecit pontum, Solymæque futura
Sæpius edixit, divino carmine, fata.
Sint infinitæ laudes, gratéſque Tonanti,
Talia per charos patranti thaumata ſervos.
Jam nemo inficias ibit. cui lumen ab alto
Affulget veræ Fidei : immortalia Divûm
Agmina non vanè quandoque in vota citari.

JEPHTES

Unigenam filiam ſacrificat.

Judic. 11.

JEphtes boni publici, patriæque libertatis ſtudioſus, bellum tranſlaturus in hoſticum, cum valida Hebræorum manu, movet in Amonitidem, concepto priùs vota, ſe, ſi victoria potiri daretur, hoſtiam DEO mactaturum, quod animalium, victori ſibi, lares domeſticos repetenti, primum occurret. A voto pugnatur acerrimè Funditur, fugatúrque Ammonitarum exercitus, jam de dominatu ſuo deſperans, qui libertatem perditum ibat alienam. Victori, & libertatis vindici, gratulantium voces ubique perſonant. Dux, jactata per ora populi vota, DEO gaudii datori remittit. Jámque triumphali pompâ in urbem invecto, tectâque ſubituro, obvia ſe primò fert, virtute, ac formâ præcellens unigena filia, libertatis hebrææ aſſertori victoriam gratulatura. Ad cujus occurſum reus voti Pater, vicimus, inquit, filia vicimus, ſed tuo ſanguine, funeréque

réque indicto, nuncupati religionem voti exponit, non alia, niſi filiæ capite exſolvendam. Hic illa prompa obſequio, haud quidquam obtendere nihil deprecari, id unum petere: indulgeret Pater bimeſtre non ampliùs ſpatium, quo juga montium obeundo, Parentis orbitati hærede cariturі, vivo funere parentaret. Deſcendit Pater in vota filiæ. Bimeſtri in montibus exacto, ad urbem revertitur, ad Patrem filia, ad aram victima, nullo ſuorum gemitu retardata. Procumbit in genua devota Numini hoſtia, vultúque in hilarem mortem compoſito, excipit ferrum in pietate crudele.

Vota canam, quæ viva fides, zelóque dicatus
Relligionis amor, pietáſque obſtricta Tonanti
Edidit in lucem, victricis laude repenſa,
Atque triumphali donata abs æthere lauro.
Vota canam, quæ Thariacus Mavortis alumnus,
Aut ipſus Mavors divino Numine plenus
Concepit, feſtam conſecraturus ad aram
Unigenam natæ gemmam, luménque ſupremum
Saraidum, atque decus pulchræ Chananitidos oræ:
Si ſuperis demiſſa plagis victoria, palmam
Tradiderit genti Abramidûm. Nec vota fefellit
Æther, nec votis affectu defuit heros
Martius; at propriam cum virgine ſanguine natam,
Impavidus genitor, votivam fudit ad aram.
Hunc dum parthenium virgo Cyrrhæa cruorem
Plectro epico tangit, fluido ſua carmina rivo
Currere, & innocuo fervere à ſanguine poſcit,
Fortè Ammon rabidæ ſoboles, ac pullus Erinnys,
Ingenióque Getes, nunquam non Martis arenam
Corde, manúque agitans; crebris Chananitidos oram
Invadens armis, longè, latéque ruinas
Jeſſiadûm ſpargit. Quin peſtem accerſit in agros
Mulciberi; populatur opes, ac more furentis

Caucaſeæ tigris, violento percitus œſtro
Obvio quæque necat. Nil ſæva Lycaonis arma
Evitare poteſt. Campos, ſaltúſque pavore
Attonitos reddit, vaſtâ formidine complens
Omnia, Judææ terror, regnique Procuſtes.
Hac ut pernicie, jugíque tyrannide ſolvant
Se ſe Thariadæ, frenúmque, modúmque Canopo
Injiciant: leges patriæ, mentéſque recoctas
Longo rerum uſu, librato pondere rerum
Excutiunt. Primo recti molimine conſi,
Ajacem, bellique Ducem, regníque levamen
Solerti inquirunt ſtudio; qui Marte tueri
Afflictam valeat patriam, jam penè labantem
Ariete fortunæ, peſtémque arcere Gradivi
Finibus Iſacis, populiſque afferre ſalutem
Mille exoptatam votis. Dum fortè corona,
Ordóque purpureus Procerum ſe verſat in omnes
Conſi maturi partes, geniúmque ſuorum
Virtutémque armis claram, per Judicis urnam
Exigit in nullum potior ſententia ſurgit
E Patrum arbitrio; quàm multo Marte probatum
Vicinâ heroem cretum Galaditide Jephten.
Et quamquàm generis lumen, (quod nulla poteſtas
In patrias unquam potuit ſuccendere tædas,)
Haud illuceret Jephti; clariſſima fecit
Attamen illuſtrem Virtus. Hæc ſanguinis alti
Præcellens famam, nativâ ſorte reſurgit
Altior, & veteres ſupereminet inclyta ceras.
Non Patrum effigies, & avitis turgida ſignis
Atria, condecorant hominem; ſed ſola beatum
Efficit externæ virtus non indiga famæ.
Hoc decore egregio virtutis præditus heros
Strenuus, oppoſitu capitis tutarier oras
Abramidûm promptus, totumque ſacrare cruorem,
Præficitur Judæ labaris, ſummóque jubetur
Munere Jeſſiacas in campum ducere turmas.
Non equidem armorum primas, bellíque ſuprema
Jura capit, ducitque globos Mavortis; ut hoſtis
Sanguine, quo gaudet truculenta tyrannis, inundet
Æquora camporum, laurúmque cruore rigatam
Imponat capiti; ſed pacis figat olivam,
Fœcundas fruges ſparſuram divite cornu;

Quas concors Ammon nunquam non carpat, & Hebrus
emper pacis amans. Laudem ſibi vendicat æqui
Ordine, qui ſolum revocandæ pacis amore
Martia tela capit. Sed cum jus ferret in armis
Veſana Ammonis rabies, ac mitia pacis
Conſilia in tergum jaceret, faſtúque tumente
Vellet ab Odryſiis ſibi nomina jugiter armis
Creſcere, & in multas exſurgeret ira rapinas,
Depopulans patrios longè, latéque penates,
araidúmque agros vaſtans, commotus iniquo
Eſt bello Jephtes. Quare candeſcit in iras,
Quas non duntaxat virtus agnata, genuſque
Accendit Martis; ſed vis excelſior omni
Ordine naturæ, ſuperis tranſmiſit ab oris.
Ac ſic æthereo firmatus robore Jephtes,
Cogit ad arma viros, & jam deſueta triumphis
Agmina in hoſtiles animat, ducitque catervas.
Jamque in bellorum ſtadium deſcendit Idumes
Ajax: arma ſtrepunt Jordanis littore: ſævit
Pectoribus Mavortis amor: mens omnibus una eſt:
Plus nimio tumidas ferro exturbare phalanges
Limitibus regni. Sed nè quid fortè paretur
Invitis Superûm ſtudiis; in vota Tonantem
Advocat obſtrictus, Cælis, & talia fatur:
Decteſcens terræ genibus, cordiſque precatu
Telluri abjectus Jephtes. O ſumma poteſtas
Terris, ac Superis dominans! quam ſumma verentur
Sidera; cui ſeſe ſubmittit cernua tellus.
Imperiique gerit morem, nutúſque tremiſcit.
Te mandante, ſuos Neptunia regna tumentes
Volvunt fluctus, liquidiſque feruntur in altum
Montibus undarum, rurſumque jubente quieſcunt
Numine, & in pacis ſubſidunt fœdera, raucum
Ponentes murmur. Tibi denique paret uterque
Orbis, & in famulos ſeſe ſubſternit honores,
Quidquid mundus alit. Tu nobis maxime mundi
Arbiter, ac Rector, proſtratis rebus, adeſſe
Armato dignare polo, fortique lacerto
Ætheris adverſas confeſtim ſterne catervas,
Hoc genus obſtrictum poſcit, laudique Tonantis
Deditum, & haud uno violatum crimine Cælum.
Quare age Achæmenium, ſtygiumve refringe Gradivum

Ambitione ferum: nè porrò dedecus aſtris
Oſor Cœlorum juratus inurere tenret.
Da, cujus nutum mavortia ſigna ſequuntur,
Quique triumphales diſpenſas æthere lauros,
Temporibuſque aptas: da noſtras Daphnis in oras
Commigret, ac fauſtis victoria devolet alis,
Deſerto Ammonis faſtu. Sic ſæva tumore
Cornua deponet, cernétque præeſſe triumphis
Supremum Numen; quod Marti imponere ſtricti
Juris frena queat. Diſcat veſania ſceptri,
Poſſe DEI vires rabiem cohibere tyranni,
Ac duro Regum turgentia colla lupato
Stringere, crudeléſque ſibi ſubmittere faſces.
Si noſtras æther pergis tutarier oras,
Atque favens adſit Chananitis conſcia teſtor
Sidera, ſolemnique meum caput obligo voto,
Jurisjurandi ſignato relligione:
Quidquid victori confecto Marte, penates
Obrulerint primum, reducique occurrerit auras
Vitales carpens; ſacrum, ſanctumque dicabo
Numini, & obſtrictas hæc dextera cædet ad aras.
O mentes hominum venturi lumine caſſas!
Ignatas fatorum animas! Improvida rerum
Pectora, quæ faciunt nonnunquam vota, doloris
Materiem ingentis. Votum ſuſcepit Olympus.
Hæc ubi vota dedit Jephtes, ac grata Tonanti
Dona futura animo ſenſit; converſus ad arma,
Quæ fortaſſe metus perculſit, talia fatur.
Divinum genus Iſacides, electáque pubes
Martia, Jeſſiacæ ſemper virtutis alumna,
Macti animo, ſegnéſque tuo de corde timores
Illico propulſa. Tibi juſtus millitat æther,
Abramidumque Patres in bella fidelia ſurgunt,
Thariacam ſervare domum, ſacrámque tueri
Stat nobis de jure fidem, feſſiſque levamen,
Præſidiúmque adferre plagis; opponere murum
Pectoris, ad veſtram ſtat procurare ſalutem
Sanguinis impensâ. Si vobis fama, penates,
Conſortes thalami, ſoboles, ac munera ſorti,
Libertæque bonum cordi eſt: contendite Marte
Strenuo, & adverſas armorum turbine vires
Frangite, ceu par eſt. Reſides deponite veſtro

Cord-

Corde metus, hoſtémque actis, ac omine Cacum
Ocypetéſque ſatum, nunquam non ſacra ferentem
Majugeno, atque ſuæ mittentem furta Lavernæ,
In Phlegetonteas, ferro indignante, paludes
Mergite: nè noſtras redeat funeſtus in oras
Depopulator opum gladioque ultrice repenſa
Criminis auſa luat. Si forſan pectus inundat
Ignavum horroris ſtagnum, metuitque Gradivi
Agmina, & innumeras, quas, camporum æquore turmas
Mempheos effundit Mavors: ſepone timores
Fida cohors Cælis. Id ſanâ mente revolve:
Virtutem conflare aciem, non multiplicatas
Armorum vires, numeroque tumentia belli
Munera, queîs nulli præſunt virtutis honores;
Sed genius leporis, vel cervæ præſidet horror.
Quare agite, adverſis opponite maſcula telis
Pectora, & hoſtiles animis, armiſque furores
In ſtygios migrare lacus compellite: nè unquam
Amplius in noſtram valeat conſurgere cladem,
n ſtrages jurata Pharos, veſtrumque cavillis
mpugnare genus. Quid? vilis filius ille
Terræ, ac opprobrium mundi, generiſque catharma,
ugiter in veſtras inſertet colla catenas,
nſontéſque flagris cædat, vexétque tributis,
ıc patrias peſſumdet opes impunè Procuſtes?
ıdultum nimis eſt. Et adhuc patiemur inulti
luria, quæ noſtris minitatur crebriùs oris?
rô pudor! ærumnas inter tot degere luſtris,
dmorſoque iterum freno, ceu vilia poſſe
rre macella jugum, libertatemque tyranno
ıbdere, & externis componere legibus Hebrum.
tandem in veſtram ruitura opprobria gentem
nguineis abolete vadis, ac dedecus omne
ergite, quod vobis faſtus Mareotis inuſſit.
, necate hoſtes. Spondet Themis æqua triumphum,
ixerat, & lituos, atque ærea cornua rauco
nſpirare jubet ſonitu, Martique parari
ctora, & Abramidas, certum deſcendere in arvum
otinus, effrenem domiturus fortiter hoſtem.
c ſegnes in bella viri, quos turgidus Ammon,
t potius ducunt Erebi, Ditiſque miniſtræ.
miſonâ occurrunt rabie, devincere certi

Thariadûm gentem. Vix primo lumine ſeſe
Belligeræ tangunt acies: cum clamor utrimque
Tollitur, at varias diſcordi chromate voces
Miſcent, & fremitu trepidantia ſidera pulſant.
Qualem Tyrrheni maris horrida ſaxa fragorem
Reddunt, cum tundunt decumani verbere fluctus
Littoreas rupes: talis per inane remugit
Confuſus populi clamor, ſtreperóque tumultu
Perſonat, atque vehit vaga ſævæ murmura vocis.
Indè animum ad pugnam rabidi ſtimulare furores,
Accendique irâ præcordia; corda tumere
Lymphatâ rabie; tremere artus; flammea volvi
Lumina; ſtridores tremebundo dente crepare,
Ac ſpumare minas liventia labra, genæque
Igne colorari; reſpirare omnia Martem.
Ut vero miles, teli, lethíque propinquum
Intra conſiſtit jactum: primordia belli
Orſurus Jephtes, feſtino lumine vaſta
Agmina percurrens hoſtis; quæ turgidus Ammon
Compulit in cuneos, Martis turmáſque coëgit:
Continuò iratâ ferrum verſatile dextrâ
Corripit, atque feros cadit heros acer in hoſtes,
Perrumpitque acies. Prô quanta potentia ferri!
Nam veluti rapidæ violenti fulminis alæ,
Quæ ſe cunque ferunt, recto, obliquòque viarum
Tramite, lethiferos ſpargunt, vomitántque furores,
Multorúmque cadunt, ceu plurimus edocet uſus,
Clade, ac innumeras diffundunt undique ſtrages:
Sic ruit in Pharias Jephtis violentia turmas.
Exemplo ſuccenſa Ducis mavortia pubes,
Fulmineo inſequitur telo, ruitura per omne
Sêu propriæ mortis genus, aut immania Memphis
Funera, victricem palmam ereptura Tyranno:
Aut, ſi fata jubent, victricia ſigna datura
Hoſtibus, ut Cæli ſupremus deſtinat ordo.
Et verò, Superûm comitante favore, ſecundis
It bellum Abramidûm ſtudiis. Dum quippe cruentas
Hinc, atque indè edunt ſtrages: ſuccingitur æther
Ignibus, adverſáſque premit formidine turmas,
Portenditque malum capiti; cui imminet ira
Sideris in flammas acti. Nec vana minatur
Omina. Nam ſubitò tempeſtas horrida cœlo

ntonat, atque atras volvens per inane procellas,
Deglomerat fætos ardenti ſulphure nimbos.
Tum verò attonitos ſalſus manare per artus
udor, & Ammonem pariter, trepidûmque rigare
Cornipedem, ac omnes, terrórque, metûſque ferire
Percuſſos portento animos. Quin ipſa pavere
Arma, ac quadrupedum premere edita terga timores,
Et ſic confuſis horroris fulgure ſignis,
Præpropera celerare fugâ, pedibûſque ſalutem
Quærere, & Iſacios, palantûm more, per agros
Agmina diſpergi, trepido ducente pavore.
Hic verò gelidis Mavors inſtare catervis,
Temporibuſque uti Jephtes. Pleno impete fertur,
Adverſáſque ferit, miſſo diſcrimine, turmas.
Qualis ab excelſo ſe volvit monte rapaci
Undarum rabie torrens auctúſque ſolutis
Iam molli Phœbo nivibus, ſe vallibus urget,
Præcipitátque globos lympharum, ac omnia ſternit
Amnibus, haud ullis ſpumoſâ concitus Irâ
Ceſſurus ſceptris, nulláque domabilis arte:
Tali ſe Jephtes furiali percitus œſtro,
Mittit in adverſas, Hebro comitante, phalangas.
Hoſtica terga ſecat; fugientûm diſſipat alas;
Lethifero mucrone premit, juguloſque reſolvit,
Atque reluctantûm frontem, ſtantumque trucidat
Agmina, & immenſas fundens per jugera ſtrages,
Sanguineo complet Chananæa novalia fluctu.
Bella Ixionidûm reputa. Sunt bella cruenta.
Poſtquam confecto felici Marte, videret
Supremam impoſuiſſe manum Jeſſeia Jephtes
Gloria, & obſtrepero juſſiſſent cornua cantu
Feſtam Mavorti pacem, pro more Gradivi
Imperat, oblatas deleto ex hoſte referre
Ammonis prædas. Sunt nempe hæc debita Marti
Præmia; queis vivit bellantûm vivida virtus.
Non habet opprobrium præda æquo jure relata,
Dum gazis dives, ſpoliiſque beatus opimis
Miles, & emeritâ decoratus tempora lauro,
Libertæ Abramidûm vindex, patriæque ſalutis
Strenuus aſſertor, proprios cum pace penates,
Famâ victrici præeunte, decûſque canente
Laurigeræ ſortis, repetit: ſe patria patri

Mittit in occurſum. Jam totâ effunditur urbe
Civis, & eximios, feſtis concentibus, aurâ
Ingeminante melos, decantat læta triumphos.
Nec tam confuſis victricia ſigna ſalutat
Vocibus, ac animis concordibus aſſonat omnis
Ætas applauſum. Cuncti, quos fama, Gradivi
Excivit laribus, lætum pæana, ſalutis
Authori occentant, Martem ſuper æthera tollunt &
Mille vovent vitas, propriósque fideliter annos
Sollicitis addunt ſtudiis, optantque trophæa
Sæpe per infeſtum ducat Mareotidos hoſtem.
At verò Jephtes populi præconia latè
Dedita, in authores Superos, tantique datores
Muneris, ut gratum decuit deferre, remittit.
Jamque triumphali Mavortis gloria curru
Mœnibus accedit Maſphan, circumdatus oſtro,
Ac lauro victor. Sed (prô!) alterna ſecundæ,
Adverſa occurrit ſors ſorti, lumine triſti
Adverſóque tuens. Jam mutat gaudia mœſtô
Eventu rerum, penſátque dolore voluptam,
Tantis laurigeri Martis ſudoribus emptam.
Forſan victrici ſubituro tecta Parenti,
Obvia ſe primò fert omnium, amore trahente,
Jephtias, unigenæ clareſcens munere natæ,
Spes una, ac lumen Patris. Quin vera Cytheris,
In qua cum formæ dono, victuris honores
Pulchrum commiſcent bellum Phœbe altera mundi eſt.
Inter Saraicas cenſetur prima Lacænas
Gemmula, & illuſtris lux fulgentiſſima gentis.
Hæc, inquam, Idaliæ nulli ceſſura virago,
Parthenio ſtipata choro, feſtoque canore
Demulcente auras, patriis occurrere palmis
Illicet accurat, conteſtatura receptam
Pectore, de Patris felici ſorte voluptam,
Atque reportatum bene gratatura triumphum.
Ibat, ceu medias inter Latonia virgo
Exultans comites: aut Phœbe plena, minorum
Cincta ſatellitio ſtellarum, digna videri
Parthenis, eximio ante omnes ſpectabilis ore.
Purpureus natat ore ignis, certánſque coloſtro
Ac nivibus, roſeis diſcurrit lacteus humor
Abs fuco malis. Geminum ſibi lumina ſumunt

Caſto-

aſtora Chryſolitique faces, ae ſidera vincunt.
ucens frontis ebur, Charirum ſibi gratia totum
'endicat, ac formæ pulchros aſpergit honores.
minet his cyrrhatus apex, rutiloque niteſcit
Haud impar Phœbi radio coma gratior auro.
t nè Calliope memoret, quod Muſa referre
Julla valet: quidquid naturæ contulit ordo
er celebres Grajûm, commenta patentia, formas;
ephtiadi Iſacidûm nymphæ ſubiecit honori.
Hæc Dea, cum vero Marti, ſoboléſque Parenti
)bvia procedit: dolor unà, ac fata propinquant
ſpera; quæ grandi configunt vulnere magnum
Hectora Thariadûm Quo jam tua vota reflectes
aucius infeſto fortunæ lugubris ictu?
Jtrius Metanœa magìs perculſa ſubibit
'ectora? An erepti victrici Marte trophæi
'œna, dolórque animum tangit: votive reatu
)bſtrictum fortaſſe piget? Quæ cura remordet
'ectus; Quóve tuæ fertur ſententia mentis?
)ic, age Sed quid ego ſcitor, quid Muſa requirit
Talia; quæ vultu Jephtes expromit abundè,
Ac, rerum præſens facies, & triſtis imago
átque, ſupérque probat, quam ſors funeſta colorat
ámque triumphales in leſſum vergere plauſus,
'eſtivûmque decus feralis nænia mœſto
Excipit eventu. Succedunt triſtia lætis
Omnia, & alternas miſcet ſors barbara ſortes.
ic perſæpe ſuos fortunæ mobilis ordo
Exercet ludos. Sors ſummis ima coæquat.
udit; ut illudat: mulcet; ſed ut opprimat: ore
Accedit blando; quò fata propinqua miniſtret.
Ut jugulet, multo verſuta favore ſaginat.
)btrudit varios, quos probro penſat, honores.
Elevat, in præceps charos actura clientes.
Vix ullum vidit Phœbus ſurgénſque, cadénſque;
n cujus gremio conſtans deduxerit ævum
ors melior, fortíſque favor. Plerumque ſecunda
Adverſi excipiunt caſus; & magna ſequuntur
Gaudia crudeles, pro humano more, dolores,
Riſibus affines lacrymæ. Felicior ortus,
Occaſum triſtem, tempeſtatéſque vaporat.
Atque hæc adverſi preſ, ére incommoda fati.

Jephten; qui Ammonem ſibi ſubdidit, atque furores
Hoſtium, & indomitum domuit, fuditque tyrannum.
Ut primum oblatam vibrato lumine cernit
Jephtiadem: attonito ſimilis, crudelia voti
Condemnare ſui cœpit decreta, dolore
Percitus infelix Genitor: Sub pectore vulnus
Arcanum ſentit, quod præſens nata creavit,
Torpétque in morem rupis, viréſque loquendi
Perdit: nam officium linguæ confuſa retardat
Mentis temperies. At tandem corde revolvens,
Charam progeniem, Cœlis ex aſſe dicâſſe
Victimam: in heroos fervore exæſtuat auſus,
Unigenámque ſacris extemolo deſtinat aris.
Hic verò pietas Patri obviat impia, dicens:
Inconſultum animi conſum non lege teneri
Concepti temerè voti, promiſſa rependi
Suppoſito pecudis votivæ poſſe cruore.
Interea veræ Pietatis corda ſubire
Ardor, & æthereo deberi ſacra Tonanti
Vota, rigoroſo ſcité probat argumento.
Dûmque in ſancitas facto decendere leges
Magnanimus properat Jephtes: natura reſiſtit
Oppoſitu quamvis molli; ſed fortiter urget,
Suſpendi in teneram crudelia funera natam.
Hinc ferrum è manibus, ſævumque è pectore votum
Excutit, ac ſuadet tribui florentia vitæ
Munera Jephtiadi. Quid enim? cur integra vitæ
Immani fato pereat, pœnæque reatum
Perferat, à nullo contractum criminis auſu;
Quid pecavit amor feſtivo carmine Patri
Obvius: ut meritos Marti deferret honores,
Officiíſque Patrem coleret; quæ debitus ordo
Naturæ expoſcit? Num filia fraude, doloque
Immunis, ſævam pro affectûs munere pœnam,
Suppliciumque luat? Sed contra prælia ducit
Relligio in Superos, mollem expugnare laborans
Naturæ genium, tenerumque refringere telum
Sanguinis, & pactam legem ſervare Tonanti
Præcipit; ut voti ratio, promiſſáque poſcunt.
Ni faciat, juſtas æther conſurget in iras,
Atque reluctanti fidei decernet acerbas
Cum probro pœnas. Hoc perfida vota merentur.

Audiit hæc Jephtes. Quare illico Patris amorem
Exuit, in votum Cæli ſua vota reflectens;
Jam certus ſervare fidem, promiſsáque Divis
Pendere, & unigenam fatis transmittere natam.
Ac ſic Relligio vincit, Pietáſque triumphum
Affectu de Patris agit. Jam vota tenebunt.
Nec mora: ad unigenam converſus, vicimus, inquit,
Vicimus. At lauros victrices ſanguinis alti
Mercati pretio; quod Cœlis reddere par eſt.
Vovimus(ô mea nata!) bonis ſolennia Divis
Vota; ſed inſolito (nè conſtrinxêre pavore)
Exſolvenda modo, noſtróque implenda cruore
Pergrato Superis. Nè frigus ſerpat in artus,
Inceſsátque metus. dum vota recondita fido
Pectore, virgineas genitor demittet ad aures.
Dum fremerent Libyci, quem jam devicimus, hoſtis
Claſſica; & in noſtras ſe plenus funderet oras
Mavortis turbo; miſerentes reddere Cælos,
Propitióſque mihi ſatagens, hæc vota profudi.
Quidquid victori, confecto Marte, penates
Obtulerint primùm, reducíque occurrerit auras
Vitales carpens, ſacrum, ſanctúmque dicabo
Numini, & obſtrictas hæc dextera cædet ad aras.
Hæc te, (ſed mallem potiùs mea verba dicare
Harpocrati) hæc inquam, contingunt vota (dolore
Ilia rumpuntur) longè chariſſima nobis
Pignora; quæ multo Superi tribuêre precatu.
Jam repetit ſua dona DEUS. Te deſtinat æther
Victimam, & à patria votivum jure cruorem
Exigit actutum dextra, funúsque repoſcit;
A quo victoris vivit victoria Patris.
Te natam ſupremus fatorum exigit ordo;
Quam voluit primam redeunti occurrere Patri.
Ecquid ad hæc mea nata refers? Quæ verba reponis?
Fare age: num Cœlis te conſecrare lubebit
Victimam; ut optatâ Chananitis pace fruatur
Et Mars abſcedat regno? Quid ad iſta Virago?
Jephtias hæc nullo vultum mutata colore,
Accipere intrepidè; nîl voto opponere Patris;
Nîl contra errorem, fortíſque obtendere ludos;
Nec querulas adferre preces queîs florida vitæ
Tempora procuret; ſed tales reddere voces.

Anne adeò miſerum reputem, mœſtúmque, ſubire
Funus, pro chari Patris, regníque ſalute?
Anne mihi, invito, ſit dulcis vita, parente?
Quidquid in hoc ſpirat perituro corpore, Cælis
Ac Genitori ex aſſe ſacro, totúmque lubenter
Defero, & acceptam reddo promptiſſima vitam.
O dulcis genitor! Quæ ſum tibi filia recto
Ordine naturæ; poſſum quoque victima Patri
Accidere, & manibus Patris deponere manes.
Juſſa capeſſentem, mandatáque Patris agentem
Victimam habes natam. Mihi lethi, jure, dolorem
Diminuit, vitâ, Martíſque exutus honore
Barbarus ille Ammon; ſtygias dejectus ad undas.
An non ritè meum Superis, patríſque triumpho,
Parthenium, inſontémque dicem devota cruorem?
Summum illud Numen, vetæque, necíſque ſupremus
Arbiter, in noſtro ſua ſanxit funere fata.
Hanc ego ſi rerum ſortem, mortémque ſubire
Jure reformidem; graviores forſan in iras
Conſurget meritò Patrémque, fatámque ſequentur
Ultrices pœnæ. Quare decreta Tonantis,
Ac votum Patris, par eſt exſolvere, natam.
Numinis, atque Patris mandata capeſsere fas eſt.
Id tamen oro unum Patrem, (niſi fortè ſceleſta
Hic videar precibus) liceat prævertere leſſum,
Atque frui uſurâ lucis; dum candida Phœbe
Cornua bis reparet. Sed cur hæc nata requirat:
Quæret forte Pater? Nè multis: vivere vitam
Tantiſper detur: quò nota cacumina montis,
Virgineo comitata choro pervadere poſſim,
Ac viduos ſinè prole dies, moriturâque mecum
Pignora, ceſſurôſque Patri generíque nepotes
Plangere, & optato cariturum hærede Parentem
Atque mihi vivo fato perſolvere juſta.
Indulgens, ad vota Pater deſcendit, (Amoris
Hoc etenim poſcit juſtum vectigal) & amplâ
Legè poteſtatem tribuit, provivere vitam;
Dum Phœbe geminos argentea compleat orbes.
Nec decuit Patrem ſtygiarum more ſororum
Irruere in natam ferro, fatíſque repentè
Tradere Jephtiadem. Nam temporis exigit ordo,
Maturâ mentis trutinâ, ferale tragædi

Mu-

lunus, & horrificam rectè perpendere ſcenam.
:phtias, acceptâ, ducendi ſtamina vitæ
opiâ, in umbroſos frondenti vertice colles
:æproperè excurrit. Jam aſtris confinia ſcandit
ulmina; ut empyrias propiùs ſe tollat ad oras.
tque ibi Partheniæ pulcherrima gemma coronæ
eſpite vernanti graditur. Céu per juga Cynthi
efertur nemorum cultrix Latonia virgo,
)rtygias inter nymphas formoſios omnes :
c major Triviâ ſpatiatur monte Virago
:phtias, attonitas reddens ſpectamine rupes.
)úmque in ſupremum defert veſtigia collem,
)ui ſedet alterius dorſo : circumſpicit omnes
atè excurrentes valles, ac deſpicit imam
'elluris faciem cœni ferrugine tinctam.
Iil jam terrenum ſapiens. Hinc jure levari
piritum ab exoſâ putredine corporis optat.
)t verò obrutum ducit per Neréos oram,
ıc Thetios regnum : patriam execratúr amicam
:ypridos, atque choros ducentes Najadas odit;
)uæ gelidos inter flagrant, ardéntque Diones
gnibus undarum fluctus, noménque pudicum
'irginis aſſimulant, infames omine Phrynes
ıdè ſuos terræ cœno, infamíque profundo
ephtias avertens oculos, mentémque, Dianæ
rondea tecta ſubit, ſubter nigra ilicis umbra
enſatura inſtans funus : vel fortè quietem
altribus, atque inter nemoroſa ſilentia, fratrem,
.ut conſanguineum lethi exceptura Virago
ıclyta Sataidûm. Nec ſegni munere Morphêus
.dolat, atque Deam placidiſſimus ille deorum
:rigat, inque oculos fœcunda papavera ſpargit,
ephtiadi in dulcem deſervitura ſoporem.
t verò molli decumbens ceſpite caſta
atais, indulget, curis reſoluta, quieti,
.bſtergítque malum Morpheus, ac triſtia lethi
haſmata feſtivas depingens mente figuras.
)úmque ſopor feſſos placidè complectitur artus:
nterea Dryadûm cœtus, viridéſque Napææ,
aſſarum ſtudiis ſylvarum numen adeſſe,
)ictynnáque ratæ meritum captare ſoporem:
:ontinuò magnum choreis, plauſúque coronant

Aſtrorum decus, & nemorum, multiſque ſalutant
Officiis Hecaten, ſalientes collibus altis,
Inque levem faciles glomerantur Oreades orbem.
Non hic cornigeri, ſylvarum numina, Fauni
Obſequia deſunt. Streperis inſtructa cicutis
Turba animat calamos, lætúmque per aëra murmur
Fundit, parthenias demulcens ſuaviter aures
Quò ſepor inſcendat magis in caſtiſſima Divæ
Pectora, & auxilio diuturni Morpheos, almum
Diſtineant numen, ſupremum montium honorem,
Sylvarúmque decus. Poſtquam ſua munera Nymphæ,
Silenúmque chorus flagrans ab amore tributum
Detulit: umbroſis ſtrepitans ſub frondibus ales
Excutit ignavi languentia dona ſoporis,
Nataléſque jubet citò Morphea viſere ſedes.
Ut verò lentum detergit pollice ſomnum
Cynthia Jeſſiadum: variis concentibus aures
Demulcent volucres arguto chromate vocis
Magna ſalutantes (id enim pulchra ora loquuntur)
Numina, Thariacis quæ Cœlum miſit ab oris.
Has inter primas ſibi vendicat Iſmarus ales,
Dulcius humanâ decantans arte canorum,
Cecropiúmque melos, variis diſcrimina vocum
Flexibus exercens ſylvarum pſaltria mira.
Tandem flebilibus decantat prodromus ales
Fata modis, mœſtiſque implet nemora ampla querelis
Daulias, inſinuans ſua funera, quæque manerent
Proxima fata Deam viridanti colle ſedentem.
Biſtoniæ volucri lugubri carmine Turtur
Adgemit, & triſtem protrudens pectore vocem,
Vicinum aëriâ decantat funus ab ulmo.
Jephtias accipiens venturi triſtia fati
Omina, de molli ſe tollit protinus herba,
Mœſta equidem, proprio ſed non perterrita fato,
Penſando à Superis vitâ, ſed mœſta parentis
Mœſtitiæ, nullos generis allatura nepotes
In patriæ columen. Dum queſtubus omnia latè
Complet; in oppoſito vocalis nympha receſſu
Saxeo, acerbatas pronâ excipit aure querelas,
Ac non inferior Cumanâ voce Sibyllâ,
Præſagas reddit voces, extrema remittens
Verba; quibus lethum pergarrula virgo remugit.

Reſpon-

Reſponſans mœſtas Echo reſecuta querelas
Crebriùs effuſas, Sic triſtis collibus hoſpes
Jephtias, in geminum Phœbes conterminat orbem.
Cum jam ſex denis elapſis Solibus, aurem
Vellicat, & revocat fœdus regina bicornis
Siderum, & in patrium mandat deſcendere votum.
Montibus, ac ſeſe firmatis ſiſtere pactis.
Ecquid agis tacitæ moderatrix Cynthia noctis;
Quam miri inſtruxit natura benignior uſu?
Ecquid agis? Quid fata citas, ac nuntia ſævi
Funeris Iſacidûm gemmæ, decorique miniſtras?
Siſte tuam in lethum celerântem Delia bigam.
Siſte tuos, ah ſiſte ſoror pulcherrima Phœbi
Conſimiles nocti tauros, funúſque morare
Parthenis innocuæ. Si fratris lumine plena
Accedas iterum mundo; vitale recedet
Lumen ab inſonti, claræque Viraginis ævum
Involvent umbræ mortis, tumulíque latebræ.
Flecte retrò celeres dea candida flecte, curules.
Præcipites reflecte rotas. Sed nè aſtra regreſſum
Fortè notent, niveum piccato contege vultum
Peplo, ac umbroſo te te occule ſyrmate noctis,
Denſatíſque oculos cœlorum falle tenebris.
Si non iſte placet conſus, quem, dictat amoris
Gratia: ſylvarum dominam de ſorte triformi
Indue, Latoinque habitu, vultúque reſume,
Atque pharetratos nemoroſis inſtrue ludos
Sedibus, inque jugo Cynthi, luſtriſque ferarum
Feſtivos exerce choros. Aut finge labore,
Ac nemorum ſtudio feſſam, largóque ſopori
Merſam, in Mœnaliis deduxiſſe otia teſquis.
Si tamen æthereo non ſtat decedere curſu:
Jephtiadi poterit (ſi te bona gratia tangit
Virginis) egregius ſuccedere victima taurus;
Dignior ut vità, nympharum maxima vivat
Gloria, prodigiúmque Hebri. Quippe oris honeſtas,
Virtutiſque decus, quo plaudit, jure meretur
Ducere Neſtoreum fatis melioribus ævum.
Hæc ſi nympha tuo, longævæ tempora vitæ
Ferre labore poteſt; poterit vel prima vocari
Eſséque Hamadryadum, dominæ vicina Dianæ
Gloria, & abſentis condignè munere fundi.

Hæc dea Saraidûm ſævo damnata macello,
In crudele ruet lethum, ni fata retardas
Illico; quæ patrium jam deſtinat edere ferrum.
Ergò flecte retrò properas bona Cynthia bigas :
Nè geminos fratris lumen tibi compleat orbes.
At currum in caſſum Phœbes, alaſque morari
Temporis adnitor. Jam Jephtias ipſa revolvens
Pectore compoſitum fœdus, de montibus altis
Deſcenſum feſtina facit. Jam tecta reviſit
Patria, séque Patri ſiſtit : quò tradita ſolvat
Fœdera, & æthereis grata accidat hoſtia regnis.
Non illam falſi lacrymarum infringere rivi
Parthenii cœtus : non alto pectore ducti
Cum planctu gemitus, mœſtíque movere ululatus
Sedibus aularum reſoni. nullique morari
Sollicitì, ac triſtis chatorum à ſorte dolores :
Nemo retardare,atque moras, obicémque parare
Ampliùs Iſacidûm Creſſæ, deponere vitam
In manibus Patris promptæ. Sed fata priuſquam
Impavido ſubeat vultu , depoſcit amictus
Virginis, haud ſpumà peregrini fortè nitentes
Æquoris, atque colu gemmante Phrygúmque recenti
Arte laboratos. Non auro fulgida poſcit
Tegmina,vel Tyrio ſaturatam murice pallam;
At nivibus confine decus, tinctámque liguſtro,
Lactéque delegit tunicam; quàm purpura clari
Sanguinis, & proprium depingat Virginis oſtrum.
Parathenio inveſtita typo pulcherrima geſtit
Sarais : in vultumgratos afflavit honores
Auroræ ſuppar minium : non decolor ora
Infecit pallor, fatorum jure vocandus
Nuntius, ac lethum ſignans. Nec torva tueri,
Sub cilii nimbo, contracti luminis orbes;
At placidam gemino Thaumantin ferre ſub arcu
Frontis, & in totum diſpergere jubila vultum.
Talis in occiduas ſe pulcher Cynthius oras
Mittit : quò propior Tarteſſia littora viſit,
Hoc ſe jam triſti formoſior explicat orbi.
Poſtquam funeſtum Virgo Chananeia circum
Non reditura ſubit;circumfert lumina caſtè
Parthenis, haud ullo vultum mutata colore,
Ceu jam feſtivum decantatura Thalaſſum,

Idque

Idque ideo, nè quem forſan miſeratio tangat
Spectantem in præſens oculum funusqne cruentum
Viſurum orcheſtrâ mortis. Dêin lumina Virgo
In ſe ſe vibrans, accurat, nè quid apertis
Pectoris ingenui nivibus, fortaſſe pateret;
Quod circumſtantûm caſtiſſima lumina lædat.
Indè verecundâ, mirando robore, dextrâ,
Candentem tacitò Virgo demittit amictum:
In terram ſe ſe lunato poplite mittit,
Ac bene dilutum lactis promulſi decollum
Porrigit, opperiens dextram mucrone rigenti
In fatum armatam· Sed ferrum inferre paveſcit
Vulnus, quo ſoboles dilatis accidat aris
Victima; quam Cœlum votiva in munera poſcit.
Ecquid ac hæc Genitor? Quid ſanâ mente revolvit
Crudeli articulo fati, quod proxima natæ
Funera jam ſpectat? Paulùm ſera fata moratur
Effuſis Jephtes lacrymis, Mox æthera, tum ſe
Reſpectans miſerum, nec non manantia fletu
Agmina, ſervorúmque globos, Martiſque phalanges,
Primoréſque aulæ ſpectacula dira tuentes.
Indè trahens alto Genitor ſuſpiria corde,
Pectóra concutiens, atque omnibus artubus horrens,
Indice teſtatur non uno corde latere
Ingentem luctum. Tandem ſuperante dolorem
Pollicito Superis; mucronis pergrave pondus
Liberat in attonitam (quid enim non horreat?) auram,
Jamque locum ſignat fatis, animæque abituræ
Inquirit callem. Prô! Muſa pavore rigeſcit,
Avertítque oculos. At Jephtes colligit omnes
In dextram vires, demittítque impete ſummo
Barbariem ferri, ac jugulum mucrone reſolvit,
Unóque innocuam proſternit vulnere natam,
Exilit à gladio, ſciſsâ cervice, cruoris
Purpura, & albentes perfundit largiter artus,
Ac lacti roſeos pulchre committit honores
Surgit puniceum de collo virgine flumen:
Sacratas Cælis aras impinguat odora
Victima, in æthereas aſcendens ſuaviter oras.
Hæc inter meſſum ferro Pater illico terrâ
Attollit ſublimè caput, venerânſque rigansque
Imbribus ex oculis fuſis, per mille ſalutat

Baſia, & amplexu ſtringit, cordique paterno
Apprimit, in cordis tumulo ſi poſſet amatum
Pignus humaturus. Sed rurſum tollit in altum
Emeritum natæ caput, oblaturus honori
Numinis, ac Cœlis votorum munera ſolvit.
Inde rogo extradit funus, propriáque cremandum
Admovet ipſe manu, ſtructamque exiſtit ad aram
Et Pater, & Myſtes. Tum flammis optima ſacrat
Munera, veris opes, quas florida virgo meretur.
Miſcet purpureis candentia lilia fertis,
Impleĉtitque roſis, neć non violaria molli
Narciſſo intexit, calthamque, thymúmque, amarantúm,
Et quas telluris gemium profudit odore
Frangantes gemmas, avidos diſpergit in ignes,
Virtuti meritam deſponſans largiùs herbam.
His ſuper infundit ſtillantem cortice myrrham:
Addit Achæmeniam Nardum, ac ſudantia ligno
Balſama, & Aſſyriam gratè ſpirantis Amomi
Auram; queîs lacrymas ſuperaddit lumine fuſas,
Unigenæque Pater perſolvit juſta puellæ,
Atque ſuis liber demulcet ſidera votis.
Diſcite, qui Superûm monitu concepta dediſtis
Vota DEO, consóque animi meliore dicanda
Vovıſtis Cælo, confeſtim reddere: nè vos
Promiſſis vacuos Rhamnuſis pœna ſequatur.
Vel complere juvat, vel non in vota citare
Numen; quod falli non vult, ac fallere neſcit.

RAMIREX

Filias ad aram Marianam detruncat.

RAmirez Dynaſta Hiſpanus, vir bello ſtrenuus, & Religionis Chriſtianæ accerrimus propugnator, cùm Saracenorum ferociam, urbem Madritum ſtrictâ obſidione coronantem, diutiùs ſuſtinere non poſſet; opem è Cœlo accerſiturus, confert ſe in ædem

DEIparæ

Elparæ ſacram, geminâ comitante Filiâ, formæ e-gantia, ac pudicitiæ nitore illuſtri. Harum integri-iti quò conſuleret, perſuadet in cauſa tam pulchra oortem,& ad aram paterno ferro cædit victimas,illas ericulo pudoris,ſe longo metu abſolvens. Jam de ſa-ıte natarum ſecurus, ſuam quoque Cælo inferre pa-ıt, certuſque mori, cum paucis Hiſpanorum in ho-es fertur,extremoque ardore rem gerens, non cæ-es, ſed ſtrages facit,quacunque invehitur.Debellato ac pugna barbaro, non lætitia, ſed mœſto horrore iumphantem confundit exercitum, explicato inter ltiſſimos gemitus facinore, quod patrarat. Quo ac-epto, univerſi iter ad ſacrum delubrum inſtituunt, umanitate ultima Virginum corpora proſecuturi. ıgredientibus, ſpectaculum objicitur non viſum à eculis. Filiæ enim redivivæ, incolumes,genibus ante ta n fl.xis,eo,quo vitam poſuerant,loco comparent. lic in laudes,& encomia MARIÆ ire omnes, eique ıureas, & triumphos adornare. Euſeb. Nierenberg. ı Trophæis Marianis. *Lib.* 2. *c.* 17.

NOn mihi Theromedon Scythiæ, Phariique cru-entus
Buſiris regni,vel notæ Trinacris oræ
Cautibus aſperior Phalaris, vel Cinna, Neróve
Auſoniæ fera monſtra plagæ, Grajúmq; tyrannis
ſſera carmen erit; quam mitior Aonis horret
eriis cantare modis. Mihi mera miniſtrat
eſperus in ſpeciem ſævus, ſi mira referre
ta velim. Sed ſi mentem, quæ facta coronat
mnia non falſo penſem libramine; veræ
udis opus recinam; geminas quod tradere natas
nguineo elegit fato: nè caſta ſubirent

Pignora Tænariam cum fœdo ſanguine ſortem
At Cœlum infernis natas revocavit ab umbris.
Portentum hoc epicâ tentant percurrere chordâ
Theſpias, ab veri depoſcit Matré Tonantis
Heroum robur, faciléſque in carmina nervos.
Fortè Mareoticis belli ſæviſſima peſtis,
Odryſiiſque effuſa plagis gens vivere rapto
Sueta, per inſolitas, populantûm more, rapinas
Acta iterum, pleno Tarteſſia littora Martis
Turbine, & Ambraciis cœpit peſſumdare telis,
Omnia devaſtans. Non ſic pluvialibus undis
Auctus, in objectas bacchatur gurgite moles
Torrens, præcipiti raptus ſpumoſior undâ:
Cêu rapidus Getici fluctus Mavortis inundat
Florentem Heſperiæ terram, Quin igne furente,
Ac ferri rabie ſubvertit, quidquid Ibero,
Floruit, eminuítque ſolo. Quò barbarus ardor,
Atque effrenatus furor hoſtis, tela Gelonum
Porrigit; immenſos diſpergit ſtragis acervos;
Funera funeribus cumulat, Bætímque cruore
Purpurat, & faſtas impinguat ſanguine terras
Threjicius Sciton. Quid quod ſurgentia cœlo
Pergama, & auguſtas Regum Tarteſſidos ædes,
Turriráſque ſolo moles exæquat, & imis
Sedibus evertens urbes, inque arva reducens
Oppida, non uno ſepelit pulcherrima buſto
Regina, ac infeſtis extradit cuncta favillis.
O rabies vèſana Getæ! Sed cruda tyrannis
Non niſì per nocuos exercet jura furores.
Nec furor Iſmarius tantis contentus abire
Cladibus, Heſperias, Diomedis lege, catervas,
Injectis gravibus collo, manibúſque catenis,
Raptat in Aſturiam valido munimine firmam,
Naturáque loci tutam. Quò verò Gelonum
Exhibeat genium fera Thracia, cogit iniquum
Ferre jugum populos, munùſque ſubire pudendum
In Cæli, patriæque probrum. Nec ſæva libido
Imperii, duros ſolum perferre labores
Bæticulas voluit, crudáque tyrannide preſſit;
Verùm unà Scythicis vectigal pendere ſceptris
A Tarteſſiacis mittendum jugiter oris,
Sive Tagi, Lydique vadis, Hermique ferendum

Æquo-

Æquore, & auriferis, quibus Heſperus affluit, undis.
O ſi hoc duntaxat decreſſet ſtare tributo
Ocagrii Martis rabies! Sed (prô pudor ingens!)
Quò non fæda libido ruit, quam nulla poteſtas,
Ac legum frenat ratio. Sed (penè referre
Calliopen laſciva piget, ſpurcaque mephitim
Cypridos in caſtos Muſarum ducere nervos-
Sed (quis non ſtupeat, rigidóque horrore gelaſcat;)
Pendere parthenium de virgine ſorte tributum
Cogitur ingenti numero Tarteſſia tellus
Fornicibus fœdis Scythiæ, veneriſque nepoti
Mollibus ardenti flammis, ac jure pudicæ
Legi execrandis. Nec voto obſtare valebant
Heſperiæ populi, jugi formidine preſſi,
Biſtonii Martis diriſſima fata minantis:
Virgineum Thraci niſi pendant illico cenſum.
Non tot Gnoſſiaco ceſsêre in pabula tauro
Corpora, ab afflicto Marathone è jure tributi
Dictæis tranſmiſſa plagis: quod dote nitentes
Virginis, in Pharias (ô dedecus!) Heſperus oras
Parthenios miſit, Cythereæ munera, cenſus.-
Hæc propè bis geminis penduntur turpia luſtris-
Fœdera, & inceſto ſociatur Daphnis Alano.
Interea Alphonſus Legionis Rector, & unà
Caſtellæ Princeps, meliori lumine tactus-
Æthere, pertæſus ſcelerati jure tributi;
In fortem exſurgit Martem; (quem Muſa referre
fuſiùs hic renuit) quò Bætis caſta tueri
Corpora, & inſonres ferro defendere mentes
Intrepidè, valeat. Stat fœdum arcere Gelonem
finibus Heſperiæ, pacémque reducere terris
Exulem, & optatam regnis adferre quietem.
Quare in Biſtonias ſe præcipitare catervas,
Belligero comitante globo, totámque fugare,
undeque Iſmariæ rabiem, bellique trophæa
rigere, & claro ſua ſceptra beare triumpho.
ure corónandus tot ſertis maxime Regum es;
Quot tua Parthenias felici Marte corallas
Dextera ſervavit. Cuſtodes nempe pudoris
Gloria vera decet, claŭmque in ſæcula nomen.
Si mea propoſiti rectè memor argumenti,
Urgeret celeràre pedem, quò rectus abire

Trames iterque jubet, meritum mea Muſa coloſſum
Virtuti tantæ ſtrueret, multíſque repleret,
Floribus, inque vicem lemniſci candida ferret
Lilia, virgineo bene conſecranda Monarchæ.
At quod Calliope differt, non mente reflectâ
Effluet, heroo quondam eruptura cothurno.
Dum Rex Alphonſus Geticas abiiſſe phalanges,
Inque ſuas greſſum revocâſſe Boryſthenis oras
Armorum furias reputat: ſe colligit ira
Biſtonis, & claram, Vaſeria dicitur, urbem
Metropolim Heſperiæ ſtrictâ obſidione coronat.
Hanc Mars Odryſius laxis effuſus habenis,
Tiſiphones actus rabie, faſtúque tumenti
Incitus, atque avido perpendi quidlibet auſu,
Immani aggreditur ferro, Geticóque ſacrare
Decernit ſceptro, Quare illam concutit armis,
Arietéque impugnat valido, ſeptúmque laborat
Nobile Threjiciis confeſtim ſubdere regnis.
Huic præerat merito. Pro Regis nomine, clarus,
Heſperiâ de ſtirpe ſatus Ramirius, heros
Inclytus, eximio, quo gaudet robore, ſuppar
Ipſi adeò Marti. Tarteſſi jure meretur
Ajax, vel Tydêus dicit, quem vivida virtus
Bellonæ caſtris aluit. Præſtantior omni
Bellantûm eſt numero: vir denique ſtrenuus armis,
Nec ſibi, ſed Cælo, regníque ſtudere ſaluti
Hector Bæticolûm, tutela, umbóque ruentis
Patriæ, & æthereo devotus Marte Tonanti.
Crebrò hic Biſtonias animis majoribus iras
Edomuit verus Capanêus. Pro mœnibus amplum
Sæpiùs oppoſuit pectus, retuditque Gelones.
Quin parvâ quandoque manu, denſata Getarum
Agmina ferrato perrupit Marſpiter auſu.
Hoc tanto offenſi virtutis robore Thraces;
Undique in exitium fatalia fœdera pangunt
Uuius capitis, crudóque abſumere fato
Tarteſſi prægrande decus, columénque laborant.
Ut verò extremum ſpectant quoque mœnia fatum,
Rebúſque afflictis, ſpes nulla, ſalúſque videtur
Ampliùs, excidiúmque oppreſſa tuetur Iberis,
Atque ſuam Heſperiæ formdant pergama ſtragem:
Horrere Ambracidûm rabiem. Quin ara Tonanti

ıcra pavere ſuas abs Marte Gelone ruinas;
ıdigenæ trepidare necem, matréſque, patréſque
.c ætas omnis fera vincula, vulnera, cædes,
t quidquid Phalaris valet edere, formidare.
Hinc totam reboant gemitus, planctúſque per urbem
Mœſtities ſedet ante fores obſeſſa dolore,
Iaventéſque abſciſſa comas, vultumque nigrante
Tecta peplo, indulget lacrymis. Prô ! qualia luctûs
ırgumenta edit mœror. Nam triſtia cædit
ectora, concuſſoque trahit ſuſpiria corde,
ıtque ſinum rumpit, vellitque à vertice crines,
Et medias ſecat ungue genas, pallámque ſtolámque
)iripit, ac omnes laniat crudeliter artus.
Non tantum Andromache luxit. Non mœſta Calypſo
Attribuit tantum lacrymis, Climenêque dolori;
Quantùm ſe queruli fudere per omnia luctus,
Quantumque afflictam mœror circumdedit urbem.
Has inter res adverſas, ac triſtia fortis
)mina, jam pariter Ramirez preſſus iniquo
'ondere fortunæ, titubat: Sed maxima luctûs
Heroi accedet moles, quâ penè labaſcit,
Quæque premit gravibus, tali rerum ordine, curis.
'ors geminas aluit generoſo ſanguine cretas
n generis columen natas, à flore juventæ
'rimo vernante, formæque decore nitentes.
'arthenis è gemio duo lucida ſidera fulgent
.umine; quæ obſcœnam valeant evincere Lunam.
'ulchra ſupercilii lunato flectitur arcu
Regia; quâ cuperet majeſtas figere ſedem,
Ac Charites poſthac ſtabiles firmare penates.
'ortentum formæ ſtupeas. Si cætera ſpectas:
n frontis planum, quod eburno dente niteſcit
'ulchrius, excurrunt veneres, gratique leporis
Gratia; quâ turpes vellent diſcurrere Thraces.
n labra Pœſtani deſcendit gloria floris,
Atque liguſtra ſuo candore rubentia cingunt
Tubera, purpureis decus aſpectabile malis,
Siſtonis illicitum. Sed Cælum vota refrenat
ımpia, quæ infudit mater Cythereis Alano.
Chryſoliti flavedo comas inſumit, & aurum
Vertice diſcurrit: Seu mollia retia cyrrhi;
Quæ Theſſam valeant laqueis includere Lunam.

Ac Pedicas Paphio non ægrè tendere pupo.
Sed quid ego dotes vultûs, florémque caducum
Prædico formarum; quem carpunt temporis ungues.
Abſumitque ævum? Flos virginitatis, honori
Parthenio laudem tribuit, virtûſque ſepulchri
Neſcia, & immunis probroſo crimine vita.
Virgineo candent animo, intemerata pudoris
Lilia; quæ nunquam decoxit flamma Diones,
Atque verecundi, quæ latus eſt pulchra, rubores
In vultu, ac totâ dominantur corporis aulâ.
Denique Partheniam quæ virtus inclyta ſortem
Addecet, in geminis ſua fert veſtigia natis.
Daphnidos in cenſum veniunt. Has vellet habere
Neſcia tædarum, ſocias Tritonia virgo.
Harum Relligio, nec non intacta pudoris
Gloria, ſollicitum tenuit, multâque peruiſſit
Ramirum curâ, metuentem inceſta Erycinæ
Spicula, quæ Mavors fædi pharetratus Alani
In caſtam voluit jamjam vibrare juventam.
Hinc cùm ſe Scythiæ non poſſe diutiùs arma
Propulſare videt: Superûm depoſcere certam
Maturè depoſcit opem. Nam rebus in arctis
Propitium accedit Numen, Cœlique favores
Haud ægre accelerant, ſi ritè in vota citentur.
At quid agit Genitor? Quæ ſtat ſententia cordi?
Nè remoras mea Muſa ferat, longóque meatu
Appoſitè fortaſſe minùs, lepidéque vagetur:
Hanc capit, in dubio mentem Ramirius æſtu.
Omnibus ad caſtri tutelam, hoſtíſque repulſam
Bellè diſpoſitis rebus; Jeſſeïa magnæ
Virginis, ac Matris delubra haud longiùs urbe
Diſſita, præpropero, natis comitantibus, unáque
Armis ſtipatus, celerat contingere paſſu.
Hic in perplexo vir fortis quærit aſylum,
Præſidiúmque ſtatu. Nam nulli durior unquam
Jeſſæa eſt Virgo, ſemper ſuccurrere prompta.
Huc ubi feſtino geminâ cum virgine greſſu
Appulit, ante ſacram ſupplex pervolvitur arcam
Thaumate non uno celebrem. Quò verò faventem,
Propitiámque ſibi reddat, charæque ſalutem
Procuret natæ Ramirus, ritè ſalutat
Reginam Superûm, terræque talia fatur.

Mag-

Magna DEI Mater Genus alto à ſanguine Judæ;
Cuiſe pennigeri ſubſternunt mille choragi.
Agmina. ſtellarúmque greges famulantia longo
Ordine deponunt reverenter munia honoris.
Magna DEI Mater, Jeſſææ gloria ſtirpis,
Cui ſe ſe roſeo Titan ſubmittit amictu,
Et ſubſtrata ſacras argentea Cynthia plantas
Baſiat: iratis obſcœnam protere Lunam
Calcibus, ac nimiùm Mavorte tumentia frange
Cornua, in exitium creſcentia gentis Iberæ.
O tutum Heſperiæ ſcutum! cui Rector Olympi
Plurima poſſe dedit: quam nemo rebus in arctis
Fruſtratus voto petiit. Succurre cadenti
Heſpero, & in media populum jam môrte natantem
Erue, ſanguineóque jube conſurgere fato;
Quo nos jam mergit Scythicus, tumulátque tyrannus.
Si nos præſidio caſſos dimittis, opemque
Immeritæ quamvis patriæ deferre recuſas:
Nulla tuis ſtabit poſthac reverentia templis,
Nullus honor veniet. Niſi Thracum Luna potenti
ſubjaceat calci, Tibi dedecus, atque pudenda
ſuccedet Fidei labes, ſimulacraque fœdæ
Cypridos in ſacris plaudent ſceleratiùs aris.
Nè Plura enumerem, quæ nôſti plena Tonante
Virgo, cunctarum bene docta, & conſcia rerum:
Hoc geminum pignus, quod miti lumine forſan
Aſpicis; intactos telis Cythereïdos artus
mpuræ extradet genti, fietque Amathuntis
ictima in opprobrium Cæli. Nec plura miniſtrans
Officio linguæ, lacrymarum fonte perorat.
mollire ſtudens divinam hoc flumine Matrem,
ropitiúmque ſibi, natiſque parare Tonantem
theris; in votum non ægræ Matris euntem.
ix lacrymis finem fecit, cum ſtrata repente
orpora tollit humo, quo, neſcio, percitus œſtro:
ëu oculi, ac vultûs ſeries, omnéſque loquuntur
orporis heroi ſenſus. Quid denotat iſthoc?
: video, arcano ſurgente in pectora motu,
agnum aliquod facinus deſignat mente; quod ipſe
ronitus Titan ſurgénſque cadénſque ſtupeſcat.
uippe animo penſens, geminis quæ fata ſuperſint
aliâ dominante fatis; cum Biſtonis ardor

Irruet in patrios, expugnatâ urbe, penates:
Conſilium reperit vix ullo imitabile ſæclo.
Hoc ie ſe Genitor juſtâ formidine tandem
Exuet, ac tuto natarum lilia portu
Figens, Oeagriæ ſua pignora ſubtrahet Hydræ.
At quid Ramirez arcanâ mente volutat?
Quem verſat conſum? Quem nulla probaverit ætas?
Deſtinat ad ſacras Jeſſææ Virginis aras
Cædere Partheniam ſobolem, niveúmque pudorem
Senguineo miſtum cocco ſacrare Parenti
Virgini & inceſtum fato prævertere fatum.
Nec celare lubet conceptum pectore conſum
Ignaras rerum natas Jam cernet apricum
Pectoris arcanum. Quippe ipſo fortior heros
Auſoniæ Fabio Grajoque Ajace, dolores,
Atque metus animi ſubſtringens, talia fatur.
Chara mihi ſoboles, Divæque accepta Parenti
Pignora, non veſtram patriæ diſcrimina mentem:
Ut reor, effugiunt. Nullum mens cæca futuri
Ducit, quæ noſtram ſortis roret orbita ſortem:
Quove loco res ſint urbis per Biſtonis arma,
Omnibus eſt patulum Mihi certum quærere funus
Inter ſanguineas, miſsâ formidine, ſtrages
Eſt animus, fixumque ſedet jam mortis adire
Tramitem, in æthereas ducentem protinus oras.
Non damus Ambraciis libertæ jura cataſtis
Jam fugit à nobis Daphnis, palmæque recedit
Gloria, & in Geticas prona eſt victoria partes.
Sed quid de veſtro fera Biſtonis arma pudore
Inceſto ſtatuunt animo? Quam Parthenis ævum
Expectare queat ſortem, vel ſcire poteſtis,
Si linguam Harpocrati ſacrem, jubeámque ſilere.
Si vitam abjectâ lubitum eſt ſervare pudoris
Gloria, & Idalio producere tempora quæſtu:
Non ævum; at ſtygiis æterna parabitis oris
Funera? quæ Paphios juſtè comitantur amores:
Ergone vos olidæ (prô dedecus!) orbe ſaburræ
Vulgari cupitis? Quid dicent ſacra Tonanti
Jura pudicitiæ? Quid Iberia? Quidve paterno
Agnati generi? Vah crimen! Præſtat acerbo
Funera in æthereas confeſtim tendere ſedes,
Quàm fœdè abjectam Phlegethonti tradere vitam.

Quare, ſi morem geritis, veſtróque pudori
Conſultum vultis: caſtiſſima colla paterno
Nudare haud pigeat ferro; quod damna Diones
Uno præveniet, fatis melioribus, ictu.
Sic metus abſolvet Patrem, curíſque ſolutum
Reddet, & æternis præmittet mucro viretis,
Parthemúmque dabit ſecuro littore florem.
Vos patriæ in ſtirpis laudem, famámque cadetis
Victima, ego Geticis ſuccumbam infamiùs armis.
Hæc Pater. At natæ nullo formidine actæ
Turbine, mortalem pro lauto virgine vitam,
Atque immortali promptæ deponere ſerto,
Liliáque æthereis mox implantare viretis,
Traderéque exoptant. Odio ſunt caſtra Erycinæ
Utraque decernit modico præferre, levíque
Ætatis ſpatio pretioſam Virginis arrham,
Atque nivem intactam niveæ ſacrare Parenti.
Hoc animo, ante ſacram Jeſſææ Virginis aram
Prociduæ, vitam ſacrant, florémque pudoris.
An non Romulidûm nuribus, Gragúmque Lacænis
Partheniâ ſunt ſorte pares? Quin longiùs illas
Robore virtutis præeunt, multóque relinquunt
poſt ſe intervallo. Cedat jam fabula vatum.
Latoíſque inſigne decus, fictíque colores
Virginum, ad infamem damnandi Cypridos ædem.
Nec mora; denudant animato lacte natantem,
Certantémque nivi cervicem, ſtante rigorem
Ferri excepturæ vultu, nullúmque daturæ,
Si veniat Phalaris, formidinis argumentum.
Dum videt immotos, ceû rupem, Parthenis artus
Magnanimus Genitor: fatalem corripit enſem,
Delibraturus mucrone horrente machæram
In tenerum natæ collum. Jam dextra citato
Robore, ab innocua corpus cervice reſolvit.
Non ſic extremo virgo Pelopeïa fato,
Atque Agamemnoniæ permaxima gloria terræ
Subjecit ferro jugulum: ceû maſcula clari
Pignora Ramiri gladii excepêre rigorem,
Virgineo patrium tingentes murice ferrum.
Ac ſic depoſitis, natarum funere, curis,
Certúſque æternum per vicos ætheris Agnum
Concentu, plauſúque ſequi: fata ipſe requirit.

Vûltque ſuos manes natarum manibus addi.
Quare contiuuò celeri pede tecta reviſens
Patria, & ardenti Mavortis concitus æſtu;
Quas reliquos habuit de belli ſorte maniplos
Colligit, & ſociis Martem comitantibus iris
Mœnibus erumpit. Stat claram ponere vitam,
Atque animæ per mille neces, & vulnera poſtes
Pandere, & ætheris ſe ſe illico ſiſtere regnis.
Non ſecus ac trifidæ librati fulminis alæ
Qua ſe cunque ferunt, clades, ſtrageſque, neceſque
Innumeras faciunt: Sic vitæ prodigus heros
Fulminat Iſmarias infractis viribus iras,
Cœdibus accumulans cœdes. Prô quanta Gradivi
Gloria Ramirez! Jam nemo reſiſtere tantis
Viribus, ac animo par eſt. Nam percitus œſtro
Martis, perſequitur Thraces; fugientia ferro
Terga ſecat, rumpitque acies, ſtanteſque trucidat,
Atque reluctantûm jugulos mucrone reſolvit
Pugnantûmque globos nullo diſcrimine cædit
Militis, atque Ducis, telûmque in viſcera mittit,
Adverſaſque haurit per vulnera mille phalangas.
Has ubi conſpiciunt ſtrages, quos ardua montis
Culmina tutantur: ſtupefacti Martis Iberi
Impavido, temeróque auſu per caſtra ruentis
Vix ſe ſe capiunt hoſtes, Mens omnibus una eſt,
Acceſſiſſe aliis ſocialia fœdera terris
Heſpero in auxilium. Quare perculſa Gelonum
pectora, nec tantum perferre valentia robur,
In trepidum migrare metum; ſpectare latebras,
Atque opportunum dubiis in rebus aſylum.
Hinc dare terga fugæ Scytha (nam formido ſalutem
A pedibus plerumque petit) veſtigia retrò
Flectere, & Oeagrios jam ſuſpirare penates.
Dum turbata videt per celſos agmina colles
Præcipitante rapi curſu Ramirius heros,
Majores ſumens animos, decernit in hoſtis
Ire, volare globos. Nam mittunt ſidera vires.
Ergo moras rumpens, Getuli more Leonis,
Odryſios ſequitur cervos, omneſque furoris
Exerit in Thracem nervos, armiſque Gelonum
Perrumpit cuneos. Jam denſat funera ferri
Impete, & immenſas per colles, pérque viarum

Plani-

Planitiem ſtrages edit, truncóſque relinquit
Jugere camporum. Tum calcat, protetit hoſtis
Plùs nimio tumidam rabiem, mortéſque per arva
Differit, Iſmariúmque domat, frangitque furorem,
Omniaque intrepidi perſolvit munia Martis.
Has animo Cælum vires, bellique vigorèm
Suffecit melior Bellona MARIA, clientis,
Chriſtiadûmque unum columen. Ra nirus ad aram
Magnanimum accepit robur, nervóſque Gradivi,
Ad profligandos de Bætis littore Turcos.
Ac ſic proſtratus, debellatúſque Getarum
Marſpiter, & patriis pulſus cervicibus hoſtis,
Intrepido laudem heroi, vaſtæque theatrum
Gloriæ, & augendam non uno nomine famam,
Ramiro, ac claris in luſtra relinquit Iberis.
Interea palmam tantis conatibus emptam,
Fama per Heſperias feſtis rumoribus oras
Undique diſpergit. Vicos ac mœnia complet
Plauſibus, & veri decantat nomina Martis,
In patriæ natum columen, rerûmque ſalutem
Ramirum. Trepidam vix nuntia contigit urbem
Fama, ac victricem narravit garrula laurum:
Gaudia, depulsâ mœroris nube, ſerenant
Pectora Bæticulûm. Lætas ad ſidera voces
Indigenæ tollunt, geſtúque tripudia produnt.
Aſſumunt hilares vultus, riſúſque, jocóſque
Urbe ferunt, triſtéſque jubent è corde pavores
Cedere, & Odryſiis ſua quærere ſceptra theatris.
Non ita placatis nimboſæ Tethydos undis,
Cum Boreas, Eurúſque tacent, ac Cynthius orbem
Aſpicit, oppreſſuſque dies à nocte reſurgit
Clarior, & toto ſunt Alcedonia ponto:
Non ità læta ratis, remiſque addicta juventus
Exilit, ac plenis, exultans, cærula velis
Sulcat, & optatum ſubit inter jubila portum:
Cêu poſt tot fluctus, tempeſtatéſque Gradivi,
Ac tumidos Scythiæ Cauros, & fulmina Martis
Boſphorico vibrata polo, ſuperata, triumphat
Heſperus in pacis portu. Dum plaudit Iberus
Biſtone devicto, totuſque in gaudia migrat:
Interea lætam reditum molitur ad urbem
Ramirus dives ſpoliis, quas jure trophæi

In pretium armorum retulit, populatus opimas
Lunigerûm exuvias. Hîc gaudet martia pubes.
Ut verò ad pacem, libertatémque reducta
Mœnia ſuccedit: reſonant clangore tubarum
Compita, mugitúmque edunt non triſte ſonorum
Terga boum; at lætos edunt, reboantque triumphos;
Quos Mars Heſperiæ Superûm virtute reportat.
Jam Patres, Matréſque ruunt Tarteſſidos amplis
Ædibus, amplexúmque parant, ac baſia regni
Vindici, & inſolitas effundunt pectore voces
Lætitiæ teſtes. Urbs tota in feſta reſurgit
Jubila, victori multam latura ſalutem.
Nec cohibere ſuam valet imo corde voluptam
Parthenis; at caſto ſuffundens ora robore,
Prorumpit patriis laribus ſua gaudia teſtans,
Hæc pulchras fundit grates victricibus armis,
Iſmariiſque exempta jugis intacta pudoris
Lilia lætatur, pulchróque veretur honore.
Heſperiæ Mavortem, aſſertoremque ſalutis.
Iſta triumphales palmarum ſpargit honores.
Hæc tempeſtatem, florum faſcéſque roſarum
Diſſerit ante pedes. Iſthæc fragrantia odore
Lilia, & illa thymos, ac calthas. Munera Floræ
Omnes effundunt calathis, Martémque ſalutant
Parthenio cantu, céu vox, animúſque miniſtrat.
Tota equidem facies urbis jam pace ſerena,
Heroi tanto victricia ſigna, ſibíque
Otia gratatur; ſed mœror pectus inundat
Ramiri, & tacitis inconſolabile vulnus
Bacchatur fibris. Hoc triſtis nubila frontis;
Atque oris dejectus honos, ac ægra loquuntur
Lumina, & exanguis pallor, maciéſque profatur.
Sic humana meant. Succedunt triſtia lætis,
Gaudium in attonitos migrat, rapitúrque dolores.
Excipiunt riſum lacrymæ, ſtantéſque favores
In ſubitos recidunt facili vertigine caſus,
Omniaque alternis veniunt obnoxia fatis.
Nil equidem ad ſublime decus, celsíque theatrum
Nominis, è Martis ſtudio, armorúmque labore
Defuit in plauſus, niſi quod perſæpe cruentum
Funus natarum, memori ſe mente revolvat,
Innocuæque neces redimendæ mille paternis

Mortibus occurſent animo. Ni fata vetarent,
Non jam pro natis lacrymas, ſed ſanguinis imbres
Fundere, & heroam Ramirus ponere vitam
Vellet, & innumero confeſtim occumbere letho
Sed tandem haud patiens retineri corde doloris
Pondus, in apricum ſe ferre, ac lúgubre murmur
Edere, & abruptis inter ſuſpiria multa
Vocibus, ac lacrymis undans, plangénſque, cruentum
Explicat in ſobolem facinus. Prô! mira relatu,
Quæ perculſa nequit narrare timore Camæna.
Vix rerum ſeriem, quam conſignaverat alto
Sanguine natarum retulit: cùm terror in omnem
Diffuſus turbam, Patres, Matréſque pavore
Obruit, ac horror ſuſpenſa ſilentia linguis
Imperat, attonitóſque tenet fera mortis imago.
Nemo ſic unquam ſtygiis exterritus umbris,
In rigidos abiit glaciato corde timores,
Atque rigere comas ſenſit, frigúſque per artus
Serpere: ceu præſens civis, Martiſque corona
Horrifico percuſſa metu, crudele Parentis
Accepit factum. Nulli non flenda videntur
Funera, quæ lacrymas non uno jure merentur.
Ac ſic lætitiæ ſegetem ſibi mœror acerbus
Demetit, & luctûs ſementem diſſerit imo-
Pectore Bæticolûm, palmas, totámque triumphi
Materiem, in triſtes cogens migrate Cupreſſos.
Dum gemitus ducit Ramirez; adgemit unà
Tarteſſi populus. Cùm raucis queſtubus ill
Omnia confundit; reſponſat turba quereli
Triſtibus, ac lacrymas lacrymanti redd
Sepoſitis fucis imitatur mœſta dolor
At dum nec planctus, nec fuſi lum
Quicquam proficiunt, nec vita
Cùm nunquam Parcæ ſua re
Ordine naturæ; ſed nec
Ac lacrymæ valeant n
Ad ſacras celerat Je
Ut Pater, & civi
Sive ut comm
Profligatricem
Sive ut virgineis e
Artubus, & ſacrâ fu

In pretium armorum retulit, populatus opimas
Lunigerûm exuvias. Hìc gaudet martia pubes.
Ut verò ad pacem, libertatémque reducta
Mœnia ſuccedit: reſonant clangore tubarum
Compita, mugitúmque edunt non triſte ſonorum
Terga boum; at lætos edunt, reboantque triumphos;
Quos Mars Heſperiæ Superûm virtute reportat.
Jam Patres, Matréſque ruunt Tarteſſidos amplis
Ædibus, amplexúmque parant, ac baſia regni
Vindici, & inſolitas effundunt pectore voces
Lætitiæ reſtes. Urbs tota in feſta reſurgit
Jubila, victori multam latura ſalutem.
Nec cohibere ſuam valet imo corde voluptam
Parthenis; at caſto ſuffundens ora robore,
Prorumpit patriis laribus ſua gaudia teſtans.
Hæc pulchras fundit grates victricibus armis,
Iſmariíſque exempta jugis intacta pudoris
Lilia lætatur, pulchróque veretur honore.
Heſperiæ Mavortem, aſſertoremque ſalutis.
Iſta triumphales palmarum ſpargit honores.
Hæc tempeſtatem, florum faſcéſque roſarum
Differit ante pedes. Iſthæc fragrantia odore
Lilia, & illa thymos, ac calthas. Munera Floræ
Omnes effundunt calathis, Martémque ſalutant
Parthenio cantu, ceu vox, animúſque miniſtrat.
Tota equidem facies urbis jam pace ſerena,
Heroi tanto victricia ſigna, ſibíque
Otia gratatur; ſed mœror pectus inundat
Ramiri, & tacitis inconſolabile vulnus
Bacchatur fibris. Hoc triſtis nubila frontis;
Atque oris dejectus honos, ac ægra loquuntur
Lumina, & exanguis pallor, maciéſque profatur.
Sic humana meant. Succedunt triſtia lætis,
Gaudium in attonitos migrat, rapitúrque dolores.
Excipiunt riſum lacrymæ, ſtantéſque favores
In ſubitos recidunt facili vertigine caſus,
Omniaque alternis veniunt obnoxia fatis.
Nil equidem ad ſublime decus, celsíque theatrum
Nominis, è Martis ſtudio, armorúmque labore
Defuit in plauſus, niſi quod perſæpe cruentum
Funus natarum, memori ſe mente revolvat,
Innocuæque neces redimendæ mille paternis

Mortibus occurſent animo. Ni fata vetarent,
Non jam pro natis lacrymas, ſed ſanguinis imbres
Fundere, & heroam Ramirus ponere vitam
Vellet, & innumero confeſtim occumbere letho
Sed tandem haud patiens retineri corde doloris
Pondus, in apricum ſe ferre, ac lugubre murmur
Edere, & abruptis inter ſuſpiria multa
Vocibus, ac lacrymis undans, plangénſque, cruentum
Explicat in ſobolem facinus. Prô! mira relatu,
Quæ perculſa nequit narrare timore Camæna.
Vix rerum ſeriem, quam conſignaverat alto
Sanguine natarum retulit: cùm terror in omnem
Diffuſus turbam, Patres, Matréſque pavore
Obruit, ac horror ſuſpenſa ſilentia linguis
Imperat, attonitóſque tenet fera mortis imago.
Nemo ſic unquam ſtygiis exterritus umbris,
In rigidos abiit glaciato corde timores,
Atque rigere comas ſenſit, frigúſque per artus
Serpere: ceu præſens civis, Martiſque corona
Horrifico percuſſa metu, crudele Parentis
Accepit factum. Nulli non flenda videntur
Funera, quæ lacrymas non uno jure merentur.
Ac ſic lætitiæ ſegetem ſibi mœror acerbus
Demetit, & luctûs ſementem diſſerit imo
Pectore Bæticolûm, palmas, totámque triumphi
Materiem, in triſtes cogens migrare Cupreſſos.
Dum gemitus ducit Ramirez; adgemit unà
Tarteſſi populus. Cùm raucis queſtubus ille
Omnia confundit; reſponſat turba querelis
Triſtibus, ac lacrymas lacrymanti reddit, & omnes
Depoſitis fucis imitatur mœſta dolores.
At dum nec planctus, nec fuſi lumine rivi
Quicquam proficiunt, nec vitæ munera reddunt:
Cùm nunquam Parcæ ſua retrò fila revolvant
Ordine naturæ; ſed nec mollire precatus,
Nec lacrymæ valeant nunquam exorabile fatum:
Ad ſacras celerat Jeſſææ Virginis ædes
Et Pater, & civis. Properat quoque Martis alumnus,
Sive ut commeritis celebraret laudibus, hoſtis
Profligatricem, regníque, urbíſque patronam:
Sive ut virgineis extremos ſolvat honores
Artubus, & ſacrâ funus venerabile terrâ

Con-

Contumulet, pulchróque ornet pro more ſepulchro.
Primus ad auguſtæ ſe pulvinaria Divæ
Præcipitante gradu Ramirus corripit, atros,
Ac detruncatos viſurus corporis artus
Virgineæ ſobolis, nec non funebria natis
Juſta ſoluturus, cêu patrius exigit ordo,
Ac ratio rantæ ſtirpis. Vix limina templi
Contigit Afflictus Genitor, portenta ! quid iſthoc
Prodigij objicitur Patri? Num phaſma pererrat
Lumina? Quid rerum cernit? Rediviva tuetur
Pignora, lunatis ad magnæ Virginis aram
Reddita poplitibus. Prô ! quæ magnalia ſe ſe
Objiciunt oculis? Eſt toto corpore firma,
Sanguinéque haud ullo manans, vel tabe propago.
Quid quod demeſſum ferro, compage recenti
Annexum jugulo caput eſt. Sunt vivida natis
Pectora, & æthereæ jam rurſum reddita luci.
Attonitum primò tenuit res plena ſtupore.
Unde oculis præſtare fidem, veróque recuſat,
Ambiguis pendens animis, terrórque medullas
Occupat, & Patrem mirâ formidine complet,
Quippe ſtygis reputat larves, aut corporis umbras
Elyſiis rediiſſe plagis, ac velle referre
Neſcio quæ patrio, poſt barbara funera, ferro.
At cùm tota cohors natas vitalibus auris
Veſci ac in noſtrum revocatas comprobat ævum,
Nullóſque hic Ereb. lados, aut phaſma notari
Aſſerit in veri ſpecimen præſentia Patris
Fit propior certíque fidem miracula pandunt
Jam verè uſurâ lucis chariſſima paſci
Pignora non uno Pater accipit argumento.
Nam ſoboles illum affari, dulcíque vocare
Nomine; & haud dubiam verbis, geſtúque probare
Vitali vitam. De quo nè fluctuet æſtu
Ancipiti Genitor ſe ſe provivere magnæ
Auxilio Matris, non uno ſátque ſupérque
Indice demonſtrant. Quò verò clarior orbi
Prodigii fama excurrat; candentia Patri
Colla videnda ferunt roſeo circumdata circo,
Purpureóque notata typo, veſtigia ferri,
Atque cicatricis, nullo delenda labore
Temporis ex animis hominum. Jam thauma MARIÆ

Dextrâ

Dextrâ patratum claro ſe ſe indice prodit.
Hæc ubi Ramirus præſenti lumine cernit:
Primus in eximias geminâ cum virgine laudes
Excurrit miræ Matris; præconia fundit
Plurima, & auctricem vitæ, tantique ſalutat
Prodigii fontem. Nec ſolum voce veretur
Jeſſæas vires, ac ſacris accidit aris,
Temporáque inclinat plantis, ac mille propinat
Baſia, & in varios gratanti munere plauſus
Surgit, & affectus promit; quos nulla referre
Muſa ſatis valeat, Phœbi licèt ebria ſucco.
Vive triumphatrix mortis, vitæque reductrix,
Cælicolûm, terræque decus, rerúmque levamen,
Vera DEI Genitrix, teneris allabare votis:
Nè mea in æternam claudantur lumina noctem.
Nemo unquam periit, quem Mater cælica fovit.

ABNERIS

Belli Ducis fidelitas.

2. *Reg.* 2. & 3.

ABner militiæ Princeps, iniquè attollit in ſolium Isboſethum; cujus in obſequium jurant undecim tribus Iſraelis, ſolâ Judæ tribu, ſed longè fortiſſimâ, Davidem ſe...ente. Hinc itaq; Isboſethus jure hæreditario ſe Re...m ferre: indè David ſibi Saulis ſucceſſionem divinâ ...ctione collatam, vendicare. Tenuit controverſia, ... bellũ potius annos ſeptem cum dimidio, Abnere ...rtes Isboſethi ſtrenuè tuente. Bello finem impoſuit ...idium inter eos exortum, quod omnium Iſraelis ...minum defectionem permovit ad Davidem. Ab...r deſciſcens ab Isboſetho, fœdus amicitiæ cũ Davi-

de pa-

vide paciſcitur, eique regnum legitimo jure ex aſſe defert. Cui viciſſim ampliſſima pollicetur munera æquiſſimus Princeps. Uſſit id Joabum: alterius incrementa, ſui honoris decrementa interpretantem. Igitur metu actus, nè ſe in ordinem redacto, abneris militiæ Davidicæ imperium obtineret; fraude in conſilium adhibitâ, ſicam in Abneris nihil minus opinantis ilia demergit, ſimúlque vulnus graviſſimum animo Davidis infligit. Hic ut ſuſpicionem criminis à ſe amoliretur; funus amici capitis, largo fletu cum primoribus, ac populo proſequitur, eique epicedio, & ſupremis honoribus parentat.

OFficium fidei gratâ mercede repenſum,
Vel poſt fata, throni lacrymis, pullóque Monarchæ
Schemate, non fuco fraudis, Grajóque colore
Illito, at immuni technis, veróque doloris
Munere, Calliope recinet. Jeſſeius heros
Moribus antiquis, nec non virtute politus,
In veri argumenta cadit; qui pendere gratum
Abneris fidei decrevit jure tributum.
Teſtatum id faciunt effuſi lumine rivi;
Quos dedit Abneris celerato à funere David.
Hos liquidis ut noſtra canat Pimpleia metris:
Non in Pegaſeas ſatagit ſe mergere lymphas;
Verùm ab Jeſſiadis lacrymarum fonte rigari
Flagitat; ut fluido decurrant carmina labro.
Poſtquam Ciſiades clari Chananæis abortus
Nominis, atque probrum regni, provivere vitam
Longiùs, æthereâ, cêu par eſt, lege vetatur:
Decreto Superûm, viduata capeſſere ſceptra,
Cùm virtute gravis, tum claro Martis honore
Inclytus Iſacides, populo applaudente, jubetur.
Thariadûm Flamen gratos virtutis honores
Unguine balſamino tingit, Regúmque decoro
Schemate Jeſſiacos decorat ſolenniter artus.
Magnanimum Tyrio circumdat corpus amictu:

Non ut tingatur dibapho, fædoque cruore
Abramidûm regni coccus? ſed fundere plebis
Sanguinem, ab Oebalio Princeps exhorreat oſtro,
Funeris in gentes parcus. Diadema coruſcum
Tempeſtate Tagi, radiánsque nitore metalli
Imponit capiti Myſtes; quod Principis ornet
Tempora, quodque oneret Regem, non ſubdita regni
Jura gravet, lacrymaſque oculis, gemitúque gravando
Exprimat; at frontis ſub honora protegat umbra
Sataidûm ſtirpem. Dextræ præſentat eburnum
Myſta decus, Judæ regimen, quo dirigat Hebrum;
Non per fulmineos verſet fera ſceptra furores:
Nève metu ſolo ſubjectus terreat oras.
Auguſtâ meritus Chananæos ſede levatur
Jeſſides: quo jura ſuis, legéſque Monarcha
Præſcribat populis, qui poſſint ferre parati
Obſequio faciles verpi, juríque ſubeſſe
Principis, abſque metu, ſæváque rigoris habenâ.
Et verò quali ſub Principe vivere geſtit
Tharais; in talem regni derivat honores.
Quippe decus veri Jeſſeïa corda Regentis
Occupat, atque tegit Voto clementia vultu
Emicat: in ciliis Charites,& fronte vagantur:
Ex oculis proſpectat amor, loquitúrque benignum
?rincipem, & imperium ſpondet duntaxat amoris.
Nullos irarum fluctus, æſtúſque furoris
Corde fovet Rex ipſe ſui. Cui ſemper honeſti
?ælucet lumen, nunquam per devia legum
?ertur: vel ſequitur, quod ſola lubentia poſcit;
?ed quæ jura ſinunt, ac æqui flagitat ordo.
Non terret populos, nec vult abs plebe timeri;
Qui cupit eſſe metu liber, fortémque Procuſtis
?ffugit in caſum proni. Non cruda Neronis
mperia, in longam unquam provixêre ſenectam.
olus amor populi, virtúſque in ſæcula ducit.
Hoc callens ſcitè David, civémque, Patrémque,
nduit, ac ſolas leges præſcribit amoris.
Quare arcet ſolio Diras, ac ſæva pavoris
ulmina, ſuppliciique minas, pœnæque rigores;
Quæ nil proficiunt, ſed mores gentis acerbant.
lus valet affectus Regum, quam frena timoris.
c duxit faciles Princeps quò jure licebat

Baſia, & amplexu ſtringit, cordique paterno
Apprimit, in cordis tumulo ſi poſſet amatum
Pignus humaturus. Sed rurſum tollit in altum
Emeritum natæ caput, oblaturus honori
Numinis, ac Cœlis votorum munera ſolvit.
Inde rogo extradit funus, propriáque cremandum
Admovet ipſe manu, ſtructamque exiſtit ad aram
Et Pater, & Myſtes. Tum flammis optima ſacrat
Munera, veris opes, quas florida virgo meretur.
Miſcet purpureis candentia lilia fertis,
Implectitque roſis, nec non violaria molli
Narciſſo intexit, calthamque, thymúmque, amarantúm,
Et quas telluris gemium profudit odore
Frangantes gemmas, avidos diſpergit in ignes,
Virtuti meritam deſponſans largiùs herbam.
His ſuper infundit ſtillantem cortice myrrham:
Addit Achæmeniam Nardum, ac ſudantia ligno
Balſama,& Aſſyriam gratè ſpirantis Amomi
Auram; queîs lacrymas ſuperaddit lumine fuſas,
Unigenæque Pater perſolvit juſta puellæ,
Atque ſuis liber demulcet ſidera votis.
Diſcite, qui Superûm monitu concepta dediſtis
Vota DEO, consóque animi meliore dicanda
Voviſtis Cælo, confeſtim reddere: nè vos
Promiſſis vacuos Rhamnuſis pœna ſequatur.
Vel complere juvat, vel non in vota citare
Numen; quod falli non vult, ac fallere neſcit.

RAMIREX

Filias ad aram Marianam detruncat.

RAmirez Dynaſta Hiſpanus, vir bello ſtrenuus, & Religionis Chriſtianæ accerrimus propugnator, cùm Saracenorum ferociam, urbem Madritum ſtrictâ obſidione coronantem, diutiùs ſuſtinere non poſſet; opem è Cœlo accerſiturus, confert ſe in ædem DEIparæ

)Elparæ ſacram, geminâ comitante Filiâ, formæ e-
:gantia, ac pudicitiæ nitore illuſtri. Harum integri-
iti quò conſuleret, perſuadet in cauſa tam pulchra
ıortem,& ad aram paterno ferro cædit victimas,illas
ericulo pudoris,ſe longo metu abſolvens. Jam de ſa-
ıte natarum ſecurus, ſuam quoque Cælo inferre pa-
ır, certuſque mori, cum paucis Hiſpanorum in ho-
es fertur,extremoque ardore rem gerens, non cæ-
es, ſed ſtrages facit,quacunque invehitur.Debellato
ac pugna barbaro, non lætitia, ſed mœſto horrore
iumphantem confundit exercitum, explicato inter
ltiſſimos gemitus facinore, quod patrarat. Quo ac-
epto, univerſi iter ad ſacrum delubrum inſtituunt,
umanitate ultima Virginum corpora proſecuturi.
ıgredientibus, ſpectaculum objicitur non viſum à
eculis. Filiæ enim redivivæ, incolumes,genibus ante
:a n fl.xis,eo,quo vitam poſuerant,loco comparent.
lic in laudes,& encomia MARIÆ ire omnes, eique
ureas, & triumphos adornare. Euſeb. Nierenberg.
ı Trophæis Marianis. *Lib.* 2. *c.* 17.

NOn mihi Theromedon Scythiæ, Phariique cru-
entus
Buſiris regni,vel noræ Trinacris oræ
Cautibus aſperior Phalaris, vel Cinna, Neróve
Auſoniæ fera monſtra plagæ, Grajúmq; tyrannis
ffera carmen erit; quam mitior Aonis horret
eriis cantare modis. Mihi mera miniſtrat
eſperus in ſpeciem ſævus, ſi mira referre
ta velim. Sed ſi mentem, quæ facta coronat
mnia non falſo penſem libramine; veræ
.udis opus recinam; geminas quod tradere natas
nguineo elegit fato: nè caſta ſubirent

Pignora Tænariam cum fœdo ſanguine ſortem
At Cœlum infernis natas revocavit ab umbris.
Portentum hoc epicâ tentant percurrere chordâ
Theſpias, ab veri depoſcit Matre Tonantis
Heroum robur, faciléſque in carmina nervos.
Fortè Mareoticis belli ſæviſſima peſtis,
Odryſiiſque effuſa plagis gens vivere rapto
Sueta, per inſolitas, populantûm more, rapinas
Acta iterum, pleno Tarteſſia littora Martis
Turbine, & Ambraciis cœpit peſſumdare telis,
Omnia devaſtans. Non ſic pluvialibus undis
Auctus, in objectas bacchatur gurgite moles
Torrens, præcipiti raptus ſpumoſior undâ:
Cêu rapidus Getici fluctus Mavortis inundat
Florentem Heſperiæ terram, Quin igne furente,
Ac ferri rabie ſubvertit, quidquid Ibero,
Floruit, eminuítque ſolo. Quò barbarus ardor,
Atque effrenatus furor hoſtis, tela Gelonum
Porrigit; immenſos diſpergit ſtragis acervos;
Funera funeribus cumulat, Bætímque cruore
Purpurat, & faſtas impinguat ſanguine terras
Threjicius Sciton. Quid quod ſurgentia cœlo
Pergama, & auguſtas Regum Tarteſſidos ædes,
Turritáſque ſolo moles exæquat, & imis
Sedibus evertens urbes, inque atva reducens
Oppida, non uno ſepelit pulcherrima buſto
Regina, ac infeſtis extradit cuncta favillis.
O rabies véſana Getæ! Sed cruda tyrannis
Non niſi per nocuos exercet jura furores.
Nec furor Iſmarius tantis contentus abire
Cladibus, Heſperias, Diomedis lege, catervas,
Injectis gravibus collo, manibúſque catenis,
Raptat in Aſturiam valido munimine firmam,
Naturáque loci tutam. Quò verò Gelonum
Exhibeat genium fera Thracia, cogit iniquum
Ferre jugum populos, munúſque ſubire pudendum
In Cæli, patriæque probrum. Nec ſæva libido
Imperii, duros ſolum perferre labores
Bæticulas voluit, crudáque tyrannide preſſit;
Verùm unà Scythicis vectigal pendere ſceptris
A Tarteſſiacis mittendum jugiter oris,
Sive Tagi, Lydique vadis, Hermique ferendum

Æquo-

Æquore, & auriferis, quibus Heſperus affluit, undis
O ſi hoc duntaxat decreſſet ſtare tributo
Oeagrii Martis rabies! Sed (prô pudor ingens!)
Quò non fæda libido ruit, quam nulla poteſtas,
Ac legum frenat ratio. Sed (penè referre
Calliopen laſciva piger, ſpurcæque mephitim
Cypridos in caſtos Muſarum ducere nervos-
Sed (quis non ſtupeat, rigidòque horrore gelaſcat;)
Pendere parthenium de virgine ſorte tributum
Cogitur ingenti numero Tarteſſia tellus
Fornicibus fœdis Scythiæ, veneriſque nepoti
Mollibus ardenti flammis, ac jure pudicæ
Legi execrandis. Nec voto obſtare valebant
Heſperiæ populi, jugi formidine preſſi,
Biſtonii Martis diriſſima fata minantis:
Virgineum Thraci niſi pendant illico cenſum.
Non tot Gnoſſiaco ceſſêre in pabula tauro
Corpora, ab afflicto Marathone è jure tributi
Dictæis tranſmiſſa plagis: quod dote nitentes
Virginis, in Pharias (ô dedecus!) Heſperus oras
Parthenios miſit, Cythereæ munera, cenſus.-
Hæc propè bis geminis penduntur turpia luſtris -
Fœdera, & inceſto ſociatur Daphnis Alano.
Interea Alphonſus Legionis Rector, & unà
Caſtellæ Princeps, meliori lumine tactus -
Æthere, pertæſus ſcelerati jure tributi;
In fortem exſurgit Martem; (quem Muſa referre
Fuſiùs hic renuit) quò Bætis caſta tueri
Corpora, & inſontes ferro defendere mentes
Intrepidè, valeat. Stat fœdum arcere Gelonem
Finibus Heſperiæ, pacémque reducere terris
Exulem, & optatam regnis adferre quietem.
Quare in Biſtonias ſe præcipitare catervas,
Belligero comitante globo, totámque fugare,
Funderéque Iſmariæ rabiem, bellique trophæa
Erigere, & claro ſua ſceptra beare triumpho.
Iure coronandus tot ſertis maxime Regum es,
Quot tua Parthenias felici Marte corallas
Dextera ſervavit. Cuſtodes nempe pudoris
Gloria vera decet, clarúmque in ſæcula nomen.
Nì mea propoſiti rectè memor argumenti,
Urgeret celerare pedem, quò rectus abire

Trames iterque jubet, meritum mea Muſa coloſſum
Virtuti tantæ ſtrueret, multiſque repleret,
Floribus, inque vicem lemniſci candida ferret
Lilia, virgineo bene conſecranda Monarchæ.
At quod Calliope differt, non mente reflectâ
Effluet, heroo quondam eruptura cothurno.
Dum Rex Alphonſus Geticas abiiſſe phalanges,
Inque ſuas greſſum revocâſſe Boryſthenis oras
Armorum furias reputat: ſe colligit ira
Biſtonis, & claram, Vaſeria dicitur, urbem
Metropolim Heſperiæ ſtrictâ obſidione coronat.
Hanc Mars Odryſius laxis effuſus habenis,
Tiſiphones actus rabie, faſtúque tumenti
Incitus, atque avido perpendi quidlibet auſu,
Immani aggreditur ferro, Geticóque ſacrare
Decernit ſceptro, Quare illam concutit armis,
Arietéque impugnat valido, ſeptúmque laborat
Nobile Threjiciis confeſtim ſubdere regnis.
Huic præerat merito. Pro Regis nomine, clarus,
Heſperiâ de ſtirpe ſatus Ramirius, heros
Inclytus, eximio, quo gaudet robore, ſuppar
Ipſi adeò Marti. Tarteſſi jure meretur
Ajax, vel Tydêus dicit, quem vivida virtus
Bellonæ caſtris aluit. Præſtantior omni
Bellantûm eſt numero: vir denique ſtrenuus armis,
Nec ſibi, ſed Cælo, regníque ſtudere ſaluti
Hector Bæticolûm, tutela, umbóque ruentis
Patriæ, & æthereo devotus Marte Tonanti.
Crebrò hic Biſtonias animis majoribus iras
Edomuit verus Capanêus. Pro mœnibus amplum
Sæpiùs oppoſuit pectus, retuditque Gelones.
Quin parvâ quandoque manu, denſata Getarum
Agmina ferrato perrupit Marſpiter auſu.
Hoc tanto offenſi virtutis robore Thraces;
Undique in exitium fatalia fœdera pangunt
Uuius capitis, crudóque abſumere fato
Tarteſſi prægrande decus, columénque laborant.
Ut verò extremum ſpectant quoque mœnia fatum,
Rebúſque afflictis, ſpes nulla, ſalúſque videtur
Amplius, excidiúmque oppreſſa tuetur Iberis,
Atque ſuam Heſperiæ formdant pergama ſtragem:
Horrere Ambracidûm rabiem. Quin ara Tonanti

Sacra pavere ſuas abs Marte Gelone ruinas;
Indigenæ trepidare necem, matréſque, patréſque
Ac ætas omnis fera vincula, vulnera, cædes,
Et quidquid Phalaris valet edere, formidare.
Hinc totam reboant gemitus, planctúſque per urbem
Mœſtities ſedet ante fores obſeſſa dolore,
Flaventéſque abſciſſa comas, vultumque nigrante
Tecta peplo, indulget lacrymis. Prô! qualia luctûs
Argumenta edit mœror. Nam triſtia cædit
Pectora, concuſſoque trahit ſuſpiria corde,
Atque ſinum rumpit, vellitque à vertice crines,
Et medias ſecat ungue genas, pallámque ſtolámque
Diripit, ac omnes laniat crudeliter artus.
Non tantum Andromache luxit. Non mœſta Calypſo
Attribuit tantum lacrymis, Climenêque dolori;
Quantùm ſe queruli fudere per omnia luctus,
Quantumque afflictam mœror circumdedit urbem.
Has inter res adverſas, ac triſtia fortis
Omina, jam pariter Ramirez preſſus iniquo
Pondere fortunæ, titubat: Sed maxima luctûs
Heroï accedet moles, quâ penè labaſcit,
Quæque premit gravibus, tali rerum ordine, curis.
Fors geminas aluit generoſo ſanguine cretas
In generis columen natas, à flore juventæ
Primo vernantes, formæque decore nitentes.
Parthenis è gemio duo lucida ſidera fulgent
Lumine; quæ obſcœnam valeant evincere Lunam.
Pulchra ſupercilii lunato flectitur arcu
Regia; quâ cuperet majeſtas figere ſedem,
Ac Charites poſthac ſtabiles firmare penates.
Portentum formæ ſtupeas. Si cætera ſpectas:
In frontis planum, quod eburno dente niteſcit
Pulchrius, excurrunt veneres, gratique leporis
Gratia; quâ turpes vellent diſcurrere Thraces.
In labra Pœſtani deſcendit gloria floris,
Atque liguſtra ſuo candore rubentia cingunt
Tubera, purpureis decus aſpectabile malis,
Biſtonis illicitum. Sed Cælum vota refrenat
Impia, quæ infudit mater Cythereis Alano.
Chryſoliti flavedo comas inſumit, & aurum
Vertice diſcurrit: Seu mollia retia cyrrhi;
Quæ Theſſam valeant laqueis includere Lunam,

Ac Pedicas Paphio non ægrè tendere pupo.
Sed quid ego dotes vultûs, florémque caducum
Prædico formarum; quem carpunt temporis ungues
Abſumitque ævum? Flos virginitatis, honori
Parthenio laudem tribuit, virtúſque ſepulchri
Neſcia, & immunis probroſo crimine vita.
Virgineo candent animo, intemerata pudoris
Lilia; quæ nunquam decoxit flamma Diones,
Atque verecundi, quæ latus eſt pulchra, rubores
In vultu, ac totâ dominantur corporis aulâ.
Denique Parthenìam quæ virtus inclyta ſortem
Addecet, in geminis ſua fert veſtigia natis.
Daphnidos in cenſum veniunt. Has vellet habere
Neſcia tædarum, ſocias Tritonia virgo.
Harum Relligio, nec non intacta pudoris
Gloria, ſollicitum tenuit, multáque petuiſſit
Ramirum curâ, metuentem inceſta Erycinæ
Spicula, quæ Mavors fædi pharetratus Alani
In caſtam voluit jamjam vibrare juventam.
Hinc cùm ſe Scythiæ non poſſe diutiùs arma
Propulſare videt: Superûm depoſcere certam
Maturè depoſcit opem. Nam rebus in arctis
Propitium accedit Numen, Cæliquе favores
Haud ægre accelerant, ſi ritè in vota citentur.
At quid agit Genitor? Quæ ſtat ſententia cordi?
Nè remoras mea Muſa ferat, longóque meatu
Appoſitè fortaſſe minùs, lepidéque vagetur:
Hanc capit, in dubio mentem Ramirius æſtu.
Omnibus ad caſtri tutelam, hoſtiſque repulſam
Bellè diſpoſitis rebus; Jeſſeïa magnæ
Virginis, ac Matris delubra haud longiùs urbe
Diſſita, præpropero, natis comitantibus, unáque
Armis ſtipatus, celerat contingere paſſu.
Hic in perplexo vir fortis quærit aſylum,
Præſidiúmque ſtatu. Nam nulli durior unquam
Jeſſæa eſt Virgo, ſemper ſuccurrere prompta.
Huc ubi feſtino geminâ cum virgine greſſu
Appulit, ante ſacram ſupplex pervolvitur aram
Thaumate non uno celebrem. Quò verò faventem,
Propitiámque ſibi reddat, charæque ſalutem
Procuret natæ Ramirus, ritè ſalutat
Reginam Superûm, terræque talia fatur.

Mag-

Magna DEI Mater Genus alto à ſanguine Judæi
Cui ſe penn igeri ſubſternunt mille choragi,
Agmina, ſtellarúmque greges famulantia longo
Ordine deponunt reverenter munia honoris.
Magna DEI Mater, Jeſſææ gloria ſtirpis,
Cui ſe ſe roſeo Titan ſubmittit amictu,
Et ſubſtrata ſacras argentea Cynthia plantas
Baſiat: iratis obſcœnam protere Lunam
Calcibus, ac nimium Mavorte tumentia frange
Cornua, in exitium creſcentia gentis Iberæ.
O tutum Heſperiæ ſcutum! cui Rector Olympi
Plurima poſſe dedit: quam nemo rebus in arctis
Fruſtratus voto petiit. Succurre cadenti
Heſpero, & in media populum jam morte natantem
Erue, ſanguineóque jube conſurgere ſaro;
Quo nos jam mergit Scythicus, tumulátque tyrannus.
Si nos præſidio caſſos dimittis, opemque
Immeritæ quamvis patriæ deferre recuſas:
Nulla tuis ſtabit poſthac reverentia templis,
Nullus honor veniet. Niſi Thracum Luna potenti
Subjaceat calci, Tibi dedecus, atque pudenda
Succedet Fidei labes, ſimulacraque fœdæ
Cypridos in ſacris plaudent ſceleratiùs aris.
Nè plura enumerem, quæ nôſti plena Tonante
Virgo, cunctarum bene docta, & conſcia rerum:
Hoc geminum pignus, quod miti lumine forſan
Aſpicis, intactos telis Cythereïdos artus
Impuræ extradet genti, fietque Amathuntis
Victima in opprobrium Cæli. Nec plura miniſtrans
Officio linguæ, lacrymarum fonte perorat.
Emollire ſtudens divinam hoc flumine Matrem,
Propitiúmque ſibi, natiſque parare Tonantem
Ætheris; in votum non ægræ Matris euntem.
Vix lacrymis finem fecit, cum ſtrata repente
Corpora tollit humo, quo, neſcio, percitus œſtro:
Cêu oculi, ac vultûs ſeries, omnéſque loquuntur
Corporis heroi ſenſus. Quid denotat illthoc?
Ut video, arcano ſurgente in pectora motu,
Magnum aliquod facinus deſignat mente; quod ipſe
Attonitus Titan ſurgénſque cadénſque ſtupeſcat.
Quippe animo penſens, geminis quæ fata ſuperſint
Idaliâ dominante fatis; cum Biſtonis ardor

Irruet in patrios, expugnatâ urbe, penates:
Conſilium reperit vix ullo imitabile ſæclo.
Hoc ic ſe Genitor juſtâ formidine tandem
Exuet, ac tuto natarum lilia portu
Figens, Oeagriæ ſua pignora ſubtrahet Hydræ.
At quid Ramirez arcanâ mente volutat?
Quem verſat conſum? Quem nulla probaverit ætas?
Deſtinat ad ſacras Jeſſææ Virginis aras
Cædere Partheniam ſobolem, niveúmque pudorem
Senguineo miſtum cocco ſacrare Parenti
Virgini & inceſtum fato prævertere fatum.
Nec celare lubet conceptum pectore conſum
Ignaras rerum natas Jam cernet apricum
Pectoris arcanum. Quippe ipſo fortior heros
Auſoniæ Fabio Grajoque Ajace, dolores,
Atque metus animi ſubſtringens, talia fatur.
Chara mihi ſoboles, Divæque accepta Parenti
Pignora, non veſtram patriæ diſcrimina mentem:
Ut reor, effugiunt. Nullum mens cæca futuri
Ducit, quæ noſtram ſortis rotet orbita ſortem:
Quove loco res ſint urbis per Biſtonis arma.
Omnibus eſt patulum Mihi certum quætere funus
Inter ſanguineas, miſsâ formidine, ſtrages
Eſt animus, fixumque ſedet jam mortis adire
Tramitem, in æthereas ducentem protinus oras.
Non damus Ambiaciis libertæ jura cataſtis
Jam fugit à nobis Daphnis, palmæque recedit
Gloria, & in Gericas prona eſt victoria partes.
Sed quid de veſtro fera Biſtonis arma pudore
Inceſto ſtatuunt animo? Quam Parthenis ævum
Expectare queat ſortem, vel ſcire poteſtis,
Si linguam Harpocrati ſacrem, jubeámque ſilere.
Si vitam abjectâ lubitum eſt ſervare pudoris
Gloria, & Idalio producere tempora quæſtu:
Non ævum; at ſtygiis æterna parabitis oris
Funera? quæ Paphios juſtè comitantur amores:
Ergone vos olidæ (prô dedecus!) orbe ſaburræ
Vulgari cupitis? Quid dicent ſacra Tonanti
Jura pudicitiæ? Quid Iberia? Quidve paterno
Agnati generi? Vah crimen! Præſtat acerbo
Funera in æthereas confeſtim tendere ſedes,
Quàm fœdè abjectam Phlegethonti tradere vitam.

Quare, ſi morem geritis, veſtróque pudori
Conſultum vultis: caſtiſſima colla paterno
Nudare haud pigeat ferro; quod damna Diones
Uno prævertet. fatis melioribus, ictu.
Sic metus abſolvet Patrem, curíſque ſolutum
Reddet, & æternis præmittet mucro viretis,
Parthemúmque dabit ſecuro littore florem.
Vos patriæ in ſtirpis laudem, famámque cadetis
Victima, ego Geticis ſuccumbam infamiùs armis.
Hæc Pater. At natæ nullo formidine actæ
Turbine, mortalem pro lauto virgine vitam,
Atque immortali promptæ deponere ſerto,
Liliáque æthereis mox implantare viretis,
Traderéque exoptant. Odio ſunt caſtra Erycinæ
Utraque decernit modico præferre, levíque
Ætatis ſpatio pretioſam Virginis arrham,
Atque nivem intactam niveæ ſacrare Parenti.
Hoc animo, ante ſacram Jeſſææ Virginis aram
Procidua, vitam ſacrant, florémque pudoris.
An non Romulidûm nuribus, Gragûmque Lacænis
Parthenià ſunt ſorte pares? Quin longiùs illas
Robore virtutis præeunt, multóque relinquunt
poſt ſe intervallo. Cedat jam fabula vatum.
Latoíſque inſigne decus, fictíque colores.
Virginum, ad infamem damnandi Cypridos ædem,
Nec mora; denudant animato lacte natantem,
Certantémque nivi cervicem, ſtante rigorem
Ferri excepturæ vultu, nullúmque datûræ,
Si veniat Phalaris, formidinis argumentum..
Dum videt immotos, cêu rupem, Parthenis artus
Magnanimus Genitor: fatalem corripit enſem,
Delibraturus mucrone horrente machæram
In tenerum natæ collum. Jam dextra citato
Robore, ab innocua corpus cervice reſolvit.
Non ſic extremo virgo Pelopeïa fato,
Atque Agamemnoniæ permaxima gloria terræ
Subjecit ferro jugulum: cêu maſcula clari
Pignora Ramiri gladii excepêre rigorem.
Virgineo patrium tingentes murice ferrum,
Ac ſic depoſitis, natarum funere, curis,
Certúſque æternum per vicos ætheris Agnum
Concentu, plauſúque ſequi: fata ipſe requirit.

Vúltque ſuos manes natarum manibus addi.
Quare continuò celeri pede tecta reviſens
Patria, & ardenti Mavortis concitus æſtu;
Quas reliquos habuit de belli ſorte maniplos
Colligit, & ſociis Martem comitantibus iris
Mœnibus erumpit. Stat claram ponere vitam,
Atque animæ per mille neces, & vulnera poſtes
Pandere, & ætheris ſe ſe illico ſiſtere regnis.
Non ſecus ac trifidæ librati fulminis alæ
Qua ſe cunque ferunt, clades, ſtragéſque, necéſque
Innumeras faciunt: Sic vitæ prodigus heros
Fulminat Iſmarias infractis viribus iras,
Cœdibus accumulans cœdes. Prô quanta Gradivi
Gloria Ramirez! Jam nemo reſiſtere tantis
Viribus, ac animo par eſt. Nam percitus œſtro
Martis, perſequitur Thraces; fugientia ferro
Terga ſecat, rumpítque acies, ſtantéſque trucidat,
Atque reluctantûm jugulos mucrone reſolvit
Pugnantúmque globos nullo diſcrimine cædit
Militis, atque Ducis, telúmque in viſcera mittit,
Adverſáſque haurit per vulnera mille phalangas.
Has ubi conſpiciunt ſtrages, quos ardua montis
Culmina tutantur: ſtupefacti Martis Iberi
Impavido, temeróque auſu per caſtra ruentis
Vix ſe ſe capiunt hoſtes, Mens omnibus una eſt,
Acceſſiſſe aliis ſocialia fœdera terris
Heſpero in auxilium. Quare perculſa Gelonum
pectora, nec tantum perferre valentia robur,
In trepidum migrare metum; ſpectare latebras,
Atque opportunum dubiis in rebus aſylum.
Hinc dare terga fugæ Scytha (nam formido ſalutem
A pedibus plerumque petit) veſtigia retrò
Flectere, & Oeagrios jam ſuſpirare penates.
Dum turbata videt per celſos agmina colles
Præcipitante rapi curſu Ramirius heros,
Majores ſumens animos, decernit in hoſtis
Ire, volare globos. Nam mittunt ſidera vires.
Ergo moras rumpens, Getuli more Leonis,
Odryſios ſequitur cervos, omnéſque furoris
Exerit in Thracem nervos, armíſque Gelonum
Perrumpit cuneos. Jam denſat funera ferri
Impete, & immenſas per colles, pérque viarum

Plani-

Canitiem ſtrages edit, truncóſque relinquit
ſugere camporum. Tum calcat, proterit hoſtis
Plùs nimio tumidam rabiem, mortéſque per arva
Differit, Iſmariúmque domat, frangitque furorem,
Omniaque intrepidi perſolvit munia Martis.
Has animo Cælum vires, bellique vigorem
Suffecit melior Bellona MARIA, clientis,
Chriſtiadúmque unum columen. Ramirus ad aram
Magnanimum accepit robur, nervóſque Gradivi,
Ad profligandos de Bætis littore Turcos.
Ac ſic proſtratus, debellatúſque Getarum
Marſpiter, & patriis pulſus cervicibus hoſtis,
Intrepido laudem heroi, vaſtæque theatrum
Gloriæ, & augendam non uno nomine famam,
Ramiro, ac claris in luſtra relinquit Iberis.
Interea palmam tantis conatibus emptam,
Fama per Heſperias feſtis rumoribus oras
Undique diſpergit. Vicos ac mœnia complet
Plauſibus, & veri decantat nomina Martis,
In patriæ natum columen, rerúmque ſalutem
Ramirum. Trepidam vix nuntia contigit urbem
Fama, ac victricem narravit garrula laurum:
Gaudia, depulsâ mœroris nube, ſerenant
Pectora Bæticulûm. Lætas ad ſidera voces
Indigenæ tollunt, geſtúque tripudia produnt.
Aſſumunt hilares vultus, riſúſque, jocóſque
Urbe ſerunt, triſtéſque jubent è corde pavores
Cedere, & Odryſiis ſua quærere ſceptra theatris.
Non ita placatis nimboſæ Tethydos undis,
Cum Boreas, Eurúſque tacent, ac Cynthius orbem
Aſpicit, oppreſſúſque dies à nocte reſurgit
Clarior, & toto ſunt Alcedonia ponto:
Non ità læta ratis, temiſque addicta juventus
Exilit, ac plenis, exultans, cærula velis
Sulcat, & optatum ſubit inter jubila portum:
Cêu poſt tot fluctus, tempeſtatéſque Gradivi,
Ac tumidos Scythiæ Cauros, & fulmina Martis
Boſphorico vibrata polo, ſuperata, triumphat
Heſperus in pacis portu. Dum plaudit Iberus
Biſtone devicto, totuſque in gaudia migrat;
Interea lætam reditum molitur ad urbem
Ramirus dives ſpoliis, quas jure trophæi

In

In pretium armorum retulit, populatus opimas
Lunigerûm exuvias. Hîc gaudet martia pubes.
Ut verò ad pacem, libertatémque reducta
Mœnia ſuccedit: reſonant clangore tubarum
Compita, mugitúmque edunt non triſte ſonorum
Terga boum; at lætos edunt, reboantque triumphos;
Quos Mars Heſperiæ Superûm virtute reportat.
Jam Patres, Matréſque ruunt Tarteſſidos amplis
Ædibus, amplexúmque parant, ac baſia regni
Vindici, & inſolitas effundunt pectore voces
Lætitiæ teſtes. Urbs tota in feſta reſurgit
Jubila, victori multam latura ſalutem.
Nec cohibere ſuam valet uno corde voluptam
Parthenis; at caſto ſuffundens ora robore,
Prorumpit patriis laribus ſua gaudia teſtans,
Hæc pulchras fundit grates victricibus armis,
Iſmariíſque exempta jugis intacta pudoris
Lilia lætatur, pulchróque veretur honore.
Heſperiæ Mavortem, aſſertoremque ſalutis.
Iſta triumphales palmarum ſpargit honores.
Hæc tempeſtatem, florum faſcéſque roſarum
Differit ante pedes. Iſthæc fragrantia odore
Lilia, & illa thymos, ac calthas. Munera Floræ
Omnes effundunt calathis, Martémque ſalutant
Parthenio cantu, cêu vox, animûſque miniſtrat.
Tota equidem facies urbis jam pace ſerena,
Heroi tanto victricia ſigna, ſibíque
Otia gratatur; ſed mœror pectus inundat
Ramiri, & tacitis inconſolabile vulnus
Bacchatur fibris. Hoc triſtis nubila frontis;
Atque oris dejectus honos, ac ægra loquuntur
Lumina, & exanguis pallor, maciéſque profatur.
Sic humana meant. Succedunt triſtia lætis.
Gaudium in attonitos migrat, rapitúrque dolores.
Excipiunt riſum lacrymæ, ſtantéſque favores
In ſubitos recidunt facili vertigine caſus,
Omniaque alternis veniunt obnoxia fatis.
Nil equidem ad ſublime decus, celsíque theatrum
Nominis, è Martis ſtudio, armorúmque labore
Defuit in plauſus, niſi quod perſæpe cruentum
Funus natarum, memori ſe mente revolvat,
Innocuæque neces redimendæ mille paternis

Mo:

Mortibus occurſent animo. Ni fata vetarent,
Non jam pro natis lacrymas, ſed ſanguinis imbres
Fundere, & heroam Ramirus ponere vitam
Vellet, & innumero confeſtim occumbere letho
Sed tandem haud patiens retineri corde doloris
Pondus, in apricum ſe ferre, ac lugubre murmur
Edere, & abruptis inter ſuſpiria multa
Vocibus, ac lacrymis undans, plangénſque, cruentum
Explicat in ſobolem facinus. Prô! mira relatu,
Quæ perculſa nequit narrare timore Camæna.
Vix rerum ſeriem, quam conſignaverat alto
Sanguine natarum retulit: cùm terror in omnem
Diffuſus turbam, Patres, Matréſque pavore
Obruit, ac horror ſuſpenſa ſilentia linguis
Imperat, attonitóſque tenet fera mortis imago.
Nemo ſic unquam ſtygiis extertitus umbris,
In rigidos abiit glaciato corde timores,
Atque rigere comas ſenſit, frigúſque per artus
Serpere: cêu præſens civis, Martiſque corona
Horrifico percuſſa metu, crudele Parentis
Accepit factum. Nulli non flenda videntur
Funera, quæ lacrymas non uno jure merentur.
Ac ſic lætitiæ ſegetem ſibi mœror acerbus
Demetit, & luctûs ſementem differit imo
Pectore Bæticolûm, palmas, totámque triumphi
Materiem, in triſtes cogens migrare Cupreſſos.
Dum gemitus ducit Ramirez; adgemit unà
Tarteſſi populus. Cùm raucis queſtubus ille
Omnia confundit; reſponſat turba querelis
Triſtibus, ac lacrymas lacrymanti reddit, & omnes
Sepoſitis fucis imitatur mœſta dolores.
At dum nec planctus, nec fuſi lumine rivi
Quicquam proficiunt, nec vitæ munera reddunt:
Cùm nunquam Parcæ ſua retrò fila revolvant
Ordine naturæ; ſed nec mollire precatus,
Ac lacrymæ valeant nunquam exorabile fatum:
Ad ſacras celerat Jeſſææ Virginis ædes
Et Pater, & civis. Properat quoque Martis alumnus,
Sive ut commeritis celebraret laudibus, hoſtis
Profligatricem, regníque, urbíſque patronam:
Sive ut virgineis extremos ſolvat honores
Artubus, & ſacrâ funus venerabile terrâ

Con-

Contumulet, pulchróque ornet prò more ſepulchro.
Primus ad auguſtæ ſe pulvinaria Divæ
Præcipitante gradu Ramirus corripit, atros,
Ac detruncatos viſurus corporis artus
Virgineæ ſobolis, nec non funebria natis
Juſta ſoluturus, ceu patrius exigit ordo,
Ac ratio tantæ ſtirpis. Vix limina templi
Contigit Afflictus Genitor, portenta! quid iſthoc
Prodigij objicitur Patri? Num phaſma pererrat
Lumina? Quid rerum cernit? Rediviva tuetur
Pignora, lunatis ad magnæ Virginis aram
Reddita poplitibus. Prô! quæ magnalia ſe ſe
Objiciunt oculis? Eſt toto corpore firma,
Sanguinéque haud ullo manans, vel tabe propago.
Quid quod demeſſum ferro, compage recenti
Annexum jugulo caput eſt. Sunt vivida natis
Pectora, & ætheræ jam rurſum reddita luci.
Attonitum primò tenuit res plena ſtupore.
Unde oculis præſtare fidem, veróque recuſat,
Ambiguis pendens animis, terróque medullas
Occupat, & Patrem mirâ formidine complet,
Quippe ſtygis reputat larves, aut corporis umbras
Elyſiis rediiſſe plagis, ac velle referre
Neſcio quæ patrio, poſt barbara funera, ferro.
At cùm tota cohors natas vitalibus auris
Veſci ac in noſtrum revocatas comprobat ævum,
Nullóſque hic Ereb. ludos, aut phaſma notari
Aſſerit in veri ſpecimen præſentia Patris
Fit propior certíque fidem miracula pandunt
Jam verè uſurâ lucis chariſſima paſci
Pignora non uno Pater accipit argumento.
Nam ſoboles illum affari, dulcíque vocare
Nomine, & haud dubiam verbis, geſtúque probare
Vitali vitam. De quo nè fluctuet æſtu
Ancipiti Genitor ſe ſe provivere magnæ
Auxilio Matris, non uno ſátque ſupérque
Indice demonſtrant. Quò verò clarior orbi
Prodigii fama excurrat; candentia Patri
Colla videnda ferunt roſeo circumdata circo,
Purpureóque notata typo, veſtigia ferri,
Atque cicatricis, nullo delenda labore
Temporis ex animis hominum. Jam thauma MARIÆ

Dextrâ

Dextrâ patratum claro ſe ſe indice prodit.
Hæc ubi Ramirus præſenti lumine cernit:
Primus in eximias geminâ cum virgine laudes
Excurrit miræ Matris; præconia fundit
Plurima, & auctricem vitæ, tantique ſalutat
Prodigii fontem. Nec ſolum voce veretur
Jeſſæas vires, ac ſacris accidit aris,
Temporáque inclinat plantis, ac mille propinat
Baſia, & in varios gratanti munere plauſus
Surgit, & affectus promit; quos nulla referre
Muſa ſatis valeat, Phœbi licèt ebria ſucco.
Vive triumphatrix mortis, vitæque reductrix,
Cælicolûm, terræque decus, rerúmque levamen,
Vera DEI Genitrix, teneris allabare votis:
Nè mea in æternam claudantur lumina noctem.
Nemo unquam periit, quem Mater cælica fovit.

ABNERIS

Belli Ducis fidelitas.

2. *Reg.* 2. & 3.

ABner militiæ Princeps, iniquè attollit in ſolium Isboſethum; cujus in obſequium jurant undecim tribus Iſraelis, ſolâ Judæ tribu, ſed longè fortiſſimâ, Davidem ſeuente. Hinc itaq; Isboſethus jure hæreditario ſe Reem ferre: indè David ſibi Saulis ſucceſſionem divinâ lectione collatam, vendicare. Tenuit controverſia, u bellũ potius annos ſeptem cum dimidio, Abnere artes Isboſethi ſtrenuè tuente. Bello finem impoſuit iſſidium inter eos exortum, quod omnium Iſraelis ;minum defectionem permovit ad Davidem. Ab-er deſciſcens ab Isboſetho, fœdus amicitiæ cũ Davide pa-

vide pacificitur, eique regnum legitimo jure ex aſſe defert. Cui viciſſim ampliſſima pollicetur munera æquiſſimus Princeps. Uſſit id Joabum: alterius incrementa, ſui honoris decrementa interpretantem. Igitur metu actus, nè ſe in ordinem redacto, abneris militiæ Davidicæ imperium obtineret; fraude in conſilium adhibitâ, ſicam in Abneris nihil minus opinantis ilia demergit, ſimúlque vulnus graviſſimum animo Davidis infligit. Hic ut ſuſpicionem criminis à ſe amoliretur; funus amici capitis, largo fletu cum primoribus, ac populo proſequitur, eique epicedio, & ſupremis honoribus parentat.

OFficium fidei gratâ mercede repenſum,
Vel poſt fata, throni lacrymis, pullóque Monarchæ
Schemate, non fuco fraudis, Grajóque colore
Illito, at immuni technis, veróque doloris
Munere, Calliope recinet. Jeſſeius heros
Moribus antiquis, nec non virtute politus,
In veri argumenta cadit; qui pendere gratum
Abneris fidei decrevit jure tributum.
Teſtatum id faciunt effuſi lumine rivi;
Quos dedit Abneris celerato à funere David.
Hos liquidis ut noſtra canat Pimpleia metris:
Non in Pegaſeas ſatagit ſe mergere lymphas;
Verùm ab Jeſſiadis lacrymarum fonte rigari
Flagitat; ut fluido decurrant carmina labro.
Poſtquam Ciſiades clari Chananæis abortus
Nominis, atque probrum regni, provivere vitam
Longiùs, æthereâ, cêu par eſt, lege vetatur:
Decreto Superûm, viduata capeſſere ſceptra,
Cùm virtute gravis, tum claro Martis honore
Inclytus Iſacides, populo applaudente, jubetur.
Thariadûm Flamen gratos virtutis honores
Unguine balſamino tingit, Regúmque decoro
Schemate Jeſſiacos decorat ſolenniter artus.
Magnanimum Tyrio circumdat corpus amictu:

Non ut tingatur dibapho, fœdoque cruore
Abramidûm regni coccus? ſed fundere plebis
Sanguinem, ab Oebalio Princeps exhorreat oſtro,
Funeris in gentes parcus. Diadema coruſcum
Tempeſtate Tagi, radiánsque nitore metalli
Imponit capiti Myſtes; quod Principis ornet
Tempora, quodque oneret Regem, non ſubdita regni
Jura gravet, lacrymaſque oculis, gemitúque gravando
Exprimat; at frontis ſub honora protegat umbra
Sataidûm ſtirpem. Dextræ præſentat eburnum
Myſta decus, Judæ regimen, quo dirigat Hebrum;
Non per fulmineos verſet fera ſceptra furores:
Nève metu ſolo ſubjectus terreat oras.
Auguſtâ meritus Chananæos ſede levatur
Jeſſides: quo jura ſuis, legéſque Monarcha
Præſcribat populis, qui poſſint ferre parati
Obſequio faciles verpi, juríque ſubeſſe
Principis, abſque metu, ſævâque rigoris habenâ.
Et verò quali ſub Principe vivere geſtit
Tharais; in talem regni derivat honores.
Quippe decus veri Jeſſeïa corda Regentis
Occupat, atque tegit Voto clementia vultu
Emicat: in ciliis Charites, & fronte vagantur:
Ex oculis proſpectat amor, loquitúrque benignum
Principem, & imperium ſpondet duntaxat amoris.
Nullos irarum fluctus, æſtúſque furoris
Corde fovet Rex ipſe ſui. Cui ſemper honeſti
Prælucet lumen, nunquam per devia legum
Fertur: vel ſequitur, quod ſola lubentia poſcit;
Sed quæ jura ſinunt, ac æqui flagitat ordo.
Non terret populos, nec vult abs plebe timeri;
Qui cupit eſſe metu liber, fortémque Procuſtis
Effugit in caſum proni. Non cruda Neronis
Imperia, in longam unquam provixêre ſenectam.
Solus amor populi, virtúſque in ſæcula ducit.
Hoc callens ſcitè David, civémque, Patrémque,
Induit, ac ſolas leges præſcribit amoris.
Quare arcet ſolio Diras, ac ſæva pavoris
Fulmina, ſuppliciique minas, pœnæque rigores;
Quæ nil proficiunt, ſed mores gentis acerbant.
Plus valet affectus Regum, quam frena timoris.
Sic duxit faciles Princeps quò jure licebat

Saraidûm populos, ad fortia quæque paratos,
Atque authoratum tuituros ſanguine Regem.
Ut verò affectûs ſpecimen, quo chara ſequuntur
Sceptra, palàm faciant. variis ſua gaudia ludis
Teſtari cupiunt, meritoque verentur honore
Judææ ſolium, ut par eſt, & talibus omnes
Plauſibus indulgent. Primùm feſtiva Gradivi
Claſſica rure canunt, Martémque accendere cantu
Approperant, bellum vaſtis umbratile campis
Illico ducturi. Vix Martis buccina clangit,
Armiſoni ſe ferre globi, pulchróſque Gradivi
Exercere è lege choros; quos Marſpirer ipſe
Flagitet Odryſiis lætus ſpectare palæſtris.
Æreus umbo gravem ſonitum percuſſus aheno
Orbe edit, crebróque, alliſu parma reſultans,
Aërias grato modulamine verberat oras,
Jeſſidique facit plauſus. Nec ferrea dextræ
Fulmina jucundo certantûm munere deſunt.
Ac primùm turmæ ferro ſibi ficta minantur
Funera, & in certas fulgenti cuſpide metas
Se dextris, oculíſque ferunt, ac eminùs ardent
Se petere, & pulchram Martis proponere ſcenam.
Jam verò in rigidos bellator cominùs enſes
Irruit, æratúmque iterum, ac iterum inſilit orbem,
Atque haud ingratum gladiis reſonantibus edit
Murmur; quod Geticis non rarò perſonat arvis,
Applaudente choro Martis, bellíque theatro.
Jam ſequitur miles ſimulato terga furore,
Quò fuga ficta citat. Jam vertitur alea belli,
Ac frontem obvertunt hoſti fugitiva Gradivi
Agmina, & obſiſtunt cunei, nova prælia ferro
Miſcentes variè, ſpectacula grata daturi.
Jam ſeſe in lunam flectunt, jámque explicat alas
Poſterior miles. Genibus jam pugna recurvis
Fervet, jámque ſolo repunt, ſerpúntque catervæ.
Nunc ſurgunt, veteríque pedem ſtatione phalanges
Firmant. Jámque iterum pleno ruit agmine telis
Inſtructus Mavors. Nunc dextera concidit ala,
Aſſurgitque iterum victricia ſigna repellens,
Jámque iterum ſeſe Mavortis in ordine ſiſtunt,

Erproni galeis, armiſque, animiſque ſalutant
Principem, & Abramidûm columen, Regemque verentur;
Atque ſub hac feſta Mavortis imagine, jurant,
Obſtringuntque fidem ſolio, vitamque recenti
Imperio, ac totum ſacrant de lege cruorem
Auguſto Iſacidûm ſceptro. Hoc umbratile bellum
Perbrevi in horrendam belli tranſibit arenam.
Et verò ſe jam feralis temporis ordo
Funeſtè evolvit; qui veri Martis alumnos
Siſtet in Iſaciis ad prælia ſæva theatris.
Quippe ubi Jeſſides reputat ſe pacis amicæ
Munere donatum, ac Hebri moderatur habenas,
Juráque dat populis, legeſque miniſtrat amoris:
Interea Isboſeth, profuſa Saule propago,
Thariadûm aſſumit faſces, regnique triumphat
Eſſedo, & imperio Chananæis præſidet oris.
At quis jura dedit ſceptri? Fortiſſimus Abner,
Hebræumque decus; cui primos Martis honores
Obtulit armorum jam luſtris pluribus uſus.
Hic quò firmaret regali munere natum
Saulis, & in ſolii præcelſum pegma levaret
Haud meritum ornamenta throni: per caſtra Gradivi
Ceu ſucceſſorem patrii deducere ſceptri,
Summumque Iſacii populi authorare Monarcham,
Ejus in obſequium cogit mavortius heros
Undenas jurare tribus, vitámque, fidémque
Tradere, & officium ſubjecti ritè probare.
Unica duntaxat, ſed longè fortior Hebri,
Judææque tribus, Davidis ſigna fideli
Munere ſectatur. Prô quæ alternatio regni!
Atque ita jam geminus Chananitis ſceptra capeſſit
Princeps, diviſáſque throni moderatus habenas,
Impatiens conſortis agit, rivalia multò
Tempora jura fovens. Et quanquam ſæva tyrannis
Inſumat totum Isboſeth, populoque timendum
Tigridis imperium reddat, ſceptroque minacem
Horreat Iſacidûm plebes: tamen eſſe ferendum
Præſens depoſcit ratio, pœnæque timores.

Abramides equidem mallent de lege ſubeſſe
Jeſſiadi; quem blanda ſinu clementia nutrit:
Nè tamen Abneri, quem ſumma potentia Martis
Occupat inviſum quidquam ſubjecta Gradivo
Agmina decernant: trabeatum ferre leonem,
Mavortis, civiſque globus, Regémque vereri
Immeritum ſtatuunt, ſolioque ſubeſſe peroſo.
Interea Odryſiis accedit Marſpiter oris,
Regnum Thariacis poſthac culturus arenis,
Sanguineo alipedes Martis Bellona flagello
Ocyus impellit, metam viſura cruenta
Sarais actutum. Mavortis prævius axem
Impetus haud patiens freni, nulláque morarum
Siſtendus remorâ præcedit, & omnia latè
Perrumpit rabie comite, ac furialibus iris.
Ponè latus premit ancipiti diſcordia ferro
Armata, in bellum flagrans, ſitiénſque cruoris.
Hanc furor effrenis ſequitur, dentéſque cruentum
Exerit, & vultu rabidas exſpirat Erinnes,
Atque iras oculis loquitur, volvítque per ora
Murmur, & in Martem ſævos exporrigit ungues,
Ardens in metam belli. Lymphata furoris
Munera conſequitur variarum turba minarum,
Inſidiæ, & gelidi vultu pallente timores,
Ac quidquid ſacrum bellis, & ſanguine gaudens
Syrmate Biſtonio trahit in feralia Mavors
Funera, ſanguineas ambit, ſequitúrque curules,
Tandem lanificis ſtipata ſororibus, alto
Quadrupede inſequitur triſtis Libitina, Gradivi
Indubitata comes, falcem per inane reverſans;
Quâ metat innumeros Mavortis rure maniplos.
Poſtquàm belligero Chananæis littora curru
Attigit Odryſium numen: diſſevit in agros,
Atque animos belli ſemen, Cadmeïa daturum
Prælia, & Iſacides in mutua bella, necéſque
Illico miſſurum. Nec Martis vota morantur.
Abramiæ gentes; quæ ſeſe jugere campi
Sæpius exercent armis, ac Regis amore
Implent Saraicas permulto ſanguine terras.
Nec ſecurita velet gens cœptum ponere bellum;
Dum geminum hebræas jus altum diriget oras.
Non bene conveniunt uno, niſi monſtra requiras

orpore, bis-gemini capitis regnantis honores.
ec paritur cælum binos Hyperionis orbes
thereis volvi campis; quin ſidera motum,
: murmur cieant, ignara quod æthere Princeps
gnoſcat lumen, quem fontem lucis adorent.
poterit punctum terræ, per bina Regentûm
inera, in optatæ pacis ſtatione perennes
rre dies, alráque frui, ac gaudere quiete?
on poterit. Nullus dabitur, quocunque labore,
operâ ſudet, concordes jungere dextras
ui Regum valeat, paciſque in vincula cogat.
im flammis citiùs ſocialia jura tenebunt
mminei latices: cum vita fœdera junget
do fatorum: cum ſævis Pontus inibit
cta, fidémque Notis; geminas quam flectat habenas
nius Imperii, concordi munere, duplex
incipis affectus. De quo nè ſorrè quis unquam
nbigat: Iſacidûm diviſæ ſatque ſupérque
tendunt mundo partes, quas mutua ſemper
lla in ſanguineas utrinque dedere ruinas.
ſic ſeptenis (pró genris dedecus!) annis
ſua fata ruunt. Juges accendit Enyo
ivortis flammas, ardéntque haurire cruoris
mina: nec ſtrictos utriuſque cruore mucrones
explere poteſt, quin plura, ac plura requirant
nera, & in nihilum propè totus tranſeat Hebrus.
l randem bellorum author, qui prima Gradivi
nina diſſevit, bellum exitiale removit
ariadûm regnis, Marrémque recedere juſſit
ner, & Odryſiis ſua jura repoſcere terris.
n pulſi cauſam tentat percutrere belli
lliope, arque anſam fidei depromere verſu.
ſitan Isboſeth, populis, oſtróque tumeſcens,
ſque æquo dominans aliis, non ipſe ſibi Rex,
e mpeſtivis, veſanâ percitus irâ,
jurgat dictis Abnerem, acrique cavillo
ruit, & linguæ ſale perfricat acta Gradivi,
mináque obtrudit. Quid ad hæc regni inclytus Ajax?
rius heroam feriunt opprobria mentem.
nc dolor immenſus mavortia corda ſubire
tinus, ac ſtomachum non uno jure movere;
in etiam in meritas irarum accendere flammas

Magnanimum Abnerem. Nec pectore ſubſtitit ira:
Ferveſcens æſtus; ſed deforis ardor in ore
Emicat, & meritas ſannis ſtat reddere ſannas.
Quare animo ardeſcens ad Regem talia fari,
Huccne ſeges meriti cadit ingratiſſime Regum?
Huc benefacta ruunt? Hæc noſtris gratia geſtis
Redditur? Huc recidunt tantarum munera rerum?
Umbroſâ citius carituras fronde putâſſem
Arboreas nemorum ſedes, quàm oblivio poſſit
Mentis adire ædes meritorum; quæ tibi fido,
Deditus officio Mavors hucuſque profudit.
Anne tibi penſi non ſit: te ſumma tenere
Imperia Iſacidûm noſtro delata labore?
Undenis tribubus te leges ſcribere, noſtris
Nemo negare valet ſudoribus eſſe ferendum.
Et tamen accepti jam muneris immemor (ô te
Plùs nimio ingratum!) Lethæas mergis in undas
Omnia, & authorem tanti aſpernaris honoris.
Nunquam Thariacos verſaret dextera faſces;
Ni virtute meâ, regni ornamenta ſederent
Haud gratis manibus Sed non ſic crimen abibit
Ingratæ mentis. Meliori ſceptra Dynaſtæ,
Atque fidem Martis tradendam, jure probando,
Deſtino; qui meritas reddet pro munere grates,
Atque volet juſtum virtuti ferre minerval.
Dixit. At Isboſeth propriâ ſe lege gubernans,
Abneris ridere minas, nihilique cavillos
Pendere, ſuſpenſaque virum aſpernarier ore.
Hic ſe deſpectum nova per ludibria cernens,
Abner tot meritis clarus, conſurgit in iras
Majores. Quare decretum mentis in actum
Ducere conſtituit, regnúmque extradere Saulis.
Judææ capiti; cui jura vel ipſa faverent
Cælitum, & auguſtum deſignavêre theatrum
Principis, ac meritos populus decrevit honores.
Nec fore difficiles undenas gentis Hebrææ
In ſua vota tribus, ſi vellet, nôrat abundè
Marſpiter: à cujus nutu dependes Idume,
Armaque ſupremi venerantur juſſa ſtrategi
Unicè, in omnigenam deſcendere prompta ſequelam.
Nec mora: ſpectatæ fidei delegat ad aulam
Nuntia Jeſsidis; quæ regni jura merenti

llico deferrent Domino, paciſque rogarent
œdera ab Iſacidûm ſolio, fideique probarent
Munia, non uno, ceu congruit, argumento.
Hæc ubi Jeſſæo Vati, Judæque Monarchæ
Præproperi tetulere viri: pro more, benigno
Accipere affectu David; ſocialia lætus
Fœdera cum obſtricta ſibi dudum pangere gente
Ac ſibi legitimo delatum jure tribunal
Principis, undenáſque tribus, Hebrique regendas
Acceptat faſces. Nam decernente ſciebat
Æthere, Jeſſiacum ſibi jure accedere ſceptrum
Interea Abnerus mentis ſancita daturus
Marte, ac arte potens fandi, terrórque, timórque
Omnium, & officio ſibi dedita gentis Hebrææ
Pectora non dubitans, Summates ſtirpis idumes
Talibus affatur dictis. Illuſtria regni
Thariaci decora, ac juſti, rectique tenaces
Abramii generis Patres, ac gloria Judæ.
Non equidem vos clara latent oracula veri
Numinis, electæ non rarò prodita genti;
Queîs jubet, Iſacias unus modereтur habenas,
Atque Palæſtinæ diriones dirigit unus.
Ac hunc non uno Chananæis tradidit oris
Indice, per noſtri Samuelis thaumata Vatis?
Qui nuper ſacro Jeſſæum David inunxit
Sanguine, & auguſtâ, Superis mandantibus, arâ
Impoſuit columen regni. Non effugit ullum
Veſtrûm, quod robur David ſuſceperit alto:
Quando prægrandem Phlegræa è ſtirpe gygantem
Objecit terris contortæ verbere fundæ,
Infectúmque genus probris, ac funere ſolvit.
Sic ſatius veſtras poterit tutarier oras
Viribus inſtructus Divûm; quàm Martis abortus,
Ac generis noſtri labes. Quis, amabò, peroſum
Ignorat Superis? Quis neſcit Ditis alumnum,
Tiſiphonéſque ſatum? Nè multis: peſtis Hebrææ
Iboſeth gentis regnat, populique Lycaon
Ferus, in noſtram diſponit ſceptra ruinam.
Quem cæli ſtatuunt Chananæis ſcribere leges
Tribubus? huic faſces regnorum deferat Hebrus:
Hæ favor aſtrorum Pharias ſe vertat ad oras;
Quæ noſtræ, ſtirpis famam, ſortémque laborant

Sternere, & Arſaciis Judam transmittere ſceptris.
Quare agite, & veſtris, dum aſpirant ſidera, rebus
Proſpicite Iſacides: quò tanti gloria creſcat
Nominis, ac decimo ſtet Hebræûm fama nepoti.
Vix ea fatus erat, rationis nomine victi
Thariadûm Fatres, manibus, pedibúſque ſequuntur
Abneris conſum. Jam mens eſt omnibus una:
Abjecto Iſboſeth, Jeſſidi ſigna parare
Principis, ac fidei ſe obſtringere ſacramento.
Dum videt in proprium Jordanis lumina conſum
Ire citra dubii mentem, regnique tiaram
In merita Hebræi decoris ſe tempora ferre:
Illico bis denos, de Martis flore, Patrûmque
Sorte viros Abner ſibi jungit, certus adire
Jeſſidis ſolium, regni oblaturus honorem,
Undenáſque tribus. Jam notam tendit ad aulam.
Perge bonis avibus, fidei comitatus amore.
Si fueris Pylades, veniet tibi David Oreſtes:
Aut Niſum Euryalo junget, fideique minerval
Reddet, & officiis obſtringet CaſtoraPollux.
Ut verò Abnerem Rex humaniſſimus audit
Accelerare gradum, fidíque afferre Gradivi
Pollicitum haud pridem munus: per gaudia ſeſe
Ferre Palæſtinæ Princeps, ac limine primo
Expectare virum. Vix conſpicit eminus Hebri
Princeps Abnerem, venienti occurrere; ſtrictis
Excipere heroëm Rector Jeſſeius ulnis,
Atque hominem rebus geſtis, virtutéque clarâ
Inclytum, ad auguſtas ſecum deducere ſedes.
Dum Regis penetrale ſubit mavortius heros:
Cum prono ſeſe vultu demittit ad aram
Regalis pallæ, fulgentem murice veſtem
Baſiat, & fidei juratam porrigit arrham,
Undenáſque tribus totius nomine gentis,
Abs fucis toto Jeſſidi conſecrat aſſe.
Ut caſſam obſervat percauto lumine David
Fraude fidem: abjectum terræ ſuſtollit in altum
Aſtu expers famulare decus; complexibus ambit
Haud dubium fidei ſtudium, undenáſque ſalutat
Jam ſibi devinctas in fido milite turmas
Ne verò fidei merces videatur abeſſe
Debita, non unum Regnator ſpondet honorem

Vir-

irtute Abneris. Subſillia jura mereretur
ìloriæ, & eximium per ſæcula ducere nomen
ıtemerata fides, procul arcens corde Sinonem.
Ianc ubi felicem, famâ vulgante per aulam
rincipis, accepit ſortem, Mavortis alumnus
gnatus ſolio Joab: formidine multâ
'angitur, alterius ſortis ratus incrementa,
)ecrementa ſui fore poſt hac forſan honoris.
ıtque curarum volvit ſub pectore fluctus,
ıfaſtátque animum non una procella timoris:
lè fortè imperium, Martíſque ſuprema capeſſat
lunia rivalis. Nec vano fortè pavore
'orda quatit Joab, metuens diſcedere ſummo
lunere, Jeſſiacum quo duxit in arva Gradivum.
)uare livoris ſtimuli, iratúmque ſubire
ɔabi pectus, lentáque exurere tabe,
lia, vipereóque animum depaſcere dente.
crudele malum Lernæâ ſævius Hydrâ:
loc fovet innumeros, nutrítque in corde ceraſtes
ıgiter, ac ipſas afflat, cruciátque medullas.
lec fatale malum livoris agreſtia pulſat
mina; ſed natale ſolùm trabeata frequentat
tria Regnantúm, per claros toxica ſpargens
ulæ Summates. Huìc proxima ſemper oberrat
mbitio regni, nullo ſaturanda tributo
loriæ, at immenſæ perquirens pabula famæ.
videt in magnas quemquam conſurgere laudes;
ejectam reputat propriam, ſibi noxia, ſortem.
bonitate malum generat ſibi mater iniqua.
famæ ſplendore, atrâ caligine ſe ſe
ɔruit opprobrii. A fulgente per ora decôre.
ıerſitis ducit vultus. A fronte ſerena,
: hilari riſu, lacrimarum flumine manat
giter, ac mæſto rumpit præcordia planctu.
: livor fellis rivus, de nectare mellis,
que thymi ſcatebra profluens. Eſt fructus iniquæ
rtis, honeſtatis vegeto de germine nctus.
: inteſtinum ſerpens in pectora virus,
oria ab externa viniens, atque umbra, ſecundâ
ce carens, animi, non pervaga corporis umbra;
ıæ privat vacuam rationis lumine mentem.
nique, nè multis: virtutum proterit agmen,

Omnigenámque citat vitiorum in corda phalangem.
Quid quod ſubjectus livori cæca capeſſit
Conſilia, & temeros non rarò concipit auſus;
Queis linguæ, ac rectæ mentis perrumpit habenas.
Hoc agit effrenis Joab. Nam lege ſolutus
Ætheris, invidiaque flagrans, œſtróque furoris
Percitus, ad magnum lymphato currere greſſu
Principem, & indomitis hæc probra effundere labris.
Ecquid agit David; Quæ ſtat ſententia mentis
Ergóne committes ſolium, regníque ſalutem
Transfugæ, haud dubias verſanti pectore technas.
Húncne voles primis donare favoribus aulæ?
An te fortè latet ſimulatio tecta fideli
Schemate, perjuríque capi ſuper arte Sinonis?
An non perverſum ſub amico, Siſyphus alter,
Ore coquit ſenſum fraudis, ſolióque ruinam
Apparat, & noſtræ deſignat funera genti?
Ni caveat Princeps: Judææ fata miniſtrat
Ultima, & undenis tribubus, tua ſceptra Phyrnondas;
Adjiciet, regníque decus convellet iniquo
Ordine verſutus Mavors. Nec callidus aſtu
Ingenium hìc fraudis ſiſtet; ſed turbine probri
Obruet Iſaciam per fœda opprobria gentem,
Infamíque dabit tua Princeps nomina ludo.
Si mens ſana throno eſt, aliud verſare ſub alto
Pectore nè reputet conſultum fraude Gradivum;
Quàm quò præſenti percurrat lumine fraudis
Dædalus armorum ſeriem, Martíſque parati
Ordinem, in adverſas ruiturum forte catervas,
Si rabies hoſtis Judææ ſceptra laceſſat.
Nas Ithacus, non fallo, ſtrophas, technæque theatrum
Exſtruit in noſtram cladem. Socialia fingit
Fœdera, Thariacóſque tibi deſpondet honores
Perfidè, ut Abramides inopinos pellat in aſtus,
Atque throno, & nobis extremum dedecus addat.
Quare age, ſubleſtúmque caput, pro munere ſceptri,
Conſilii præverte modo, Martíſque doloſi
Fabricam in authorem ſceleris, fraudíſque revolves;
Quò tibi perpetuo ſtet nomen Princeps ævo.
Hæc Joab livore tumens, œſtróque furoris
Percitu ad Regem. Sed cùm argumenta maligno
Fuſa labro, in vacuas effundi Principis aures

Cerne-

Cerneret, ac rapidis tradi conamina ventis:
Jactat per varias animi molimina curas,
Pérque alium ſe ſe conſum, mentíſque procellas
Mancipium invidiæ verſat. Nec ſolus in ægra
Mente ſedet livor. Sed jam quoque corde Phrynondas
Imperat, exitiúmque parat rivalis honori,
Quare in Grajugenas ſtatuit deſcendere technas,
Atque parare ſcelus ſub amico ſchemate, víque
Tollere, quem imperio ſolii tumulare nequibat.
Ac ſic Marmarici genium, rabiémque Leonis
Sumere Joabus, vulpíſque imitarier aſtus:
Artibus ut tacitis, nec non ſtimulante furore
Invidiæ, perdat rivalem nominis hoſtem.
O crudum ingenium, ſævóque Borysthene cretum!
Et verò obtinuit volitam ſententia metam.
Quem fraudis conſus, violentáque ſignat Erinnys
Cum livore ſcopum, non raro ducit in actum.
Fortè probaturus Jeſsìdi fœdus amicum
Abner, quod rectè pepigit; remeabat ad oras
Tharais accelerans; quò totas gentis Hebrææ
Vires imperio Davidis traderet, atque
Immerito raperet ſceptrum de jure Dynaſtæ,
Hæc abit in certum Abneris migratio fatum.
Dum quippe ad notas reflectit Marſpiter oras;
Inſidiis Joabus adeſt. Quid fraudis adornat?
Præpropera ablegat de magni nomine Regis
Nuntia, quæ celerem revocarent illico Martem,
Utque Ducis ſolio confeſtim munus amicum
Siſteret, atque alium caperet cum Principe conſum;
Quem fortaſſe recens Jeſsìdis cura recoxit
Abner in obſequium facilis, morémque Regenti
Geſturus, reflectit iter, facturus Hebræi
Principis imperium. Si Rector mandat Idumes,
Protinus in vaſtam ruet heros Martis arenam.
Non hic ambiguis agitat ſuſpectio cutis
Obſtrictum fidei pectus, nullæque malorum
Umbræ divexant animum. Non mortis imago
Obviat, aut mentem fraudis ſimulacra pererrant.
Integra nempe fides omnes hoc calle fideli
Ire putat. Qualis ſibi quiſque videtur; eâdem
Dimetiri alios normáque, fidéque laborat.
Interea reduci, comitante occurrere fraude,

Abner-

Abneri Joab fallax, Hebronis ad ipſa
Mœnia, & Euryalum, Niſumque aſſumere vultum
Perfidus, atque fidem geſtu, blandóque probare
Lumine, & haud dubios totus ſpirare favores.
Accedit propiùs; circumdat brachia collo;
Baſiat Abnerem, taléſque expromit amores,
Quos vix Pirithoo Theseus deferre valeret.
Actoridem reputans Joabum fraudibus expers
Abner, in amplexus pariles, & baſia ſe ſe
Explicat, ac fidi munus teſtatur Achatis,
Ignarus fati. Sed luditur arte Pelaſgâ.
Ut verò Joab ſecuro tramite crimen
Duceret infidum, ferróque abſumeret hoſtem:
Ab ſocia Martis deluſum abducere turma
Protinus Abnerem; quaſi præſens poſtulet ordo
Rerum, ſecretas audire, & reddere voces,
Multáque de noto regni molimine fari
Dum videt inviſo, tempúſque, locúmque carere
Arbitro inhumanus Joab: meditata furentis
Pectoris, invidiæque malum ſub corde tumeſcens,
In lucem proferre ſtudet, Nè verò morarum
Fortaſſis ſpatium conceptos differat aſtus:
Illico in Abneris (pro! quæ mala fata parantur?)
Ilia demergit ferrum, terræque Gradivum
Abjicit, & multo perfuſum ſanguine,
Proterit, atque jubet ſtygias tranare plaudes.
At nè quo ſceleris patrari teſte probetur
Impius, arcanum celeri pede quærit aſylum,
Atque fugâ tutam ſibi retur adeſſe ſalutem.
Sed quò quò fugias, ſequitur mens conſcia facti,
Ac diæ fulgur Nemeſis; quæ crimina plectet
Acriùs, & meritis te quæret tradere pœnis.
Nil magis irritas Superos, quàm techna cruenta,
Privatúmque nefas in publica damna patratum.
Adraſtia premit crimen. Vel vindice flagro
Afficit in vivis, aut noxas plectit Averno.
Hanc ubi ſanguineam lugubris fama ruinam
Enarrat ſolio: pertriſti vulnere Regem
Percutit, atque gravi Jeſſidis corda dolore,
Ac mœrore ferit, curíſque ingentibus urit.
Quippe haud ignorat ſapientia prædita conſi
[illegible]mine; quæ ſævo diſpendia funere ſurgant,

Hoc

Hoc rerum præſente ſtatu. Conjectat acuto.
Maturóque thronus ſenſu; quæ proxima regno
Damna, ac pernicies hac cæde emergere poſſit.
Unde animo ſecum Jeſsides talia volvit.
Prô malè turbatum, jam pacto fœdere, nexum
Pacis; qui ſecum Chananiti plurima traxit
Commoda & optatam fecit ſperare quietem
Afflictis Hebri rebus. Prô crimen iniquum!
Quis furor indomitum Joab ſemovit ab æqui
Tramite; ut Abramidûm leges, ac jura revellat
Gentium, & immani noxis immunia letho
Corda daret, meritámque fidem provivere vitam
Neſtoris optando Buſiris pelleret ævo?
Quæ mens Iſacidûm populos, hoſtíſque ſubibit
Pectora; dum celebres vulgabit fama per urbes:
Agnatum noſtro generi bellíque triumphis
Inclytum, & excelsâ mentis, consíque verendum
Laude virum, noſtris cecidiſſe in funera terris?
An non invidiæ labem, crudúmque tyranni
Dedecus impingent, quorum per labra volabit
Abneris cædes? an non horrebit Idume,
Undenæque tribus ſe noſtro tradere ſceptro?
Quid quod pollicitæ revocabunt fœdera pacis,
Atque novo belli recrudeſcente furore,
Ultrices ſatagent de nobis ſumere pœnas.
Hæc ubi non vano trutinavit pondere veri
Jeſſiades: ſua ſenſa palàm producere genti
Thariadûm, ac jurare ſuis per conſcia mentis
Sidera, ſe nullo, maleſuadâ cæde, teneri
Crimine, conſilióque procul ſe mortis abeſſe.
Devovet hinc meritis ſcelus execrabile Diris,
Ac necis authorem ſpondet ſe vindice ferro
Plexurum. Sic vera Themis, quæ præſidet æquo
Jeſsidis ſolio, mandat Clementia Regis,
Hìc foret impietas. Rigidis in crimina pœnis
Imperium ſurgat: nè conniventia ſceptri
Innumeras ſcelerum citet in mala facta catervas,
Atque in ſe meritum irato vocet æthere flagrum.
Non impune ferat crimen, cui jura ſeveros
Attribuunt faſces. Hac ſe ſe lege gubernat
Juſtus Saraidûm Rector, Themidóſque ſacerdos.
Jt verò tantæ fidei non immemor Hebri

Princeps, ceu ratio poſcit, monimenta relinquat
Debita; ſubjectas ſceptro ciet illico turmas,
Atque celebrari funebria juſta fideli
Imperat heroi. Sed nè quoque munere deſit
Ipſemet Iſacides: exemplo ſumma præire
Lumina Thariadûm; ſciſsâ procedere pallâ,
Tegmine lugubri triſtis, mœſtúmque tueri,
Atque ſequi largo mavortia funera fletu,
Supremóque, viris comitatus, honore parentat.
Poſtquàm magnificis tumulari exangue cadaver
Sedibus Abramidûm Princeps demandat: ab alto
Pectore deducit planctus, querulóſque ululatus.
Tum fundit lacrymas humectans grandibus ora
Guttis, ac tepido lacrymarum gurgite funus
Perpluit, immenſum ſic reſtans corde dolorem.
Non logus, aut fucus diſcurrit in ore Monarchæ,
Non Ithacos Rex verus amat. Fallacis imago
Principis, eſt oculis Cæli, populique peroſa.
Quod Jeſſæus agit Princeps, id corde volutat.
Conſentit factis animus, Qui deforis ante
Lumina Thariadum dolor eſt, is mente vagatur.
Non plùs officio Patris, fratríſque valebat
Præſtare Iſacides fidei. Sic crimine nemo
Arguet ingrato fidum Mavortis amorem.
Hìc verè accepti memorem ſe muneris orbi
Exhibet, ac famæ laudes, noménque perenne
Transmittit mundo; qui vel poſt fata rependit
Gratiam, & emeritos illi perſolvit honores;
In cujus meritum jam non cadit ampliùs aurum.
Iſtud nempe merer lacrymarum jure minerval
Vera fides Martis. Nec tecti munus amici,
Atque fidem penſare valent quæcunque tributa
Principum, & illuſtres, quos dividit aula, favores,
Quò verò fidei monumenta in poſtera durent
Sæcula: Saraico feſtiva trophæa Gradivo
Erigit, ac tumulum rutilantibus induit armis.
In ſummo fulvam obrizo, criſtíſque coruſcam
Caſſida ſuſpendit. Cui ferro nexile tegmen
Subjicit, à pulchro chalybis ſplendora refulgens.
Indè orbem clypei lævâ, dextráque minacis
Fulmineum affigit gladium, ſubditque pharetram
Miſſilibus gravidam, atque adducto cornua nervo

Aptat, cum variis, quas geſſit Marſpiter, armis.
Tandem hoc inſcribit breve carmen grata Monarchæ
Dextra; quod Abramidi fidei documenta miniſtret.
Hic jacet illa fides Martis; quæ ſtare perennis
Nunquam non meruit. jacet, at poſt fata reſurgit,
Victura æternis heroo nomine luſtris.
Quisquis continuis optas transmittere ſæclis
Famam, virtuti fidei te vivere par eſt.

MARCUS GUTTERIUS

Rarum fidei, & conſtantiæ militaris exemplum.

Didacus de Haro in Africam exulatum abiens, Marco Gutterio caſtrum ſitu loci, ac munitione firmiſſimum in fidem tradit, tuendúmque fortiter committit. Alphonſus XI. Legionis Rex arcis potiundæ avidus, cùm Marci fidem, nec opum, nec honorum pollicitatione, in caſtri deditionem flectere valeret, obſidium loco admovet, integro ſeptennio extractum. Inediâ aliiſq; calamitatibus conſumpto milite præſidiario, ſolus ſuperſtes Gutterius, clavibus arcis collo appenſis, ſemianimis ad portam munimenti decumbit. Quem viribus defectum, arte occupatâ, hoſtes tollunt in humeros, & ad Regem deferunt. Alphonſus collaudatâ viri fide, ac fortitudine, non diu poſt medentium induſtriâ reſtitutum, aſſerit libertati. Is rude donatus, rectâ ad Didacum in Africam ſe ſe confert. Ubi cùm rei geſtæ primis diebus præconem, tum immemorem beneficii, ingratæque mentis comperit Didacum; viliſſimam indutus lacernam, clàm redit ad Regiam Alphonſi; intérque canes ejus, communi victu,

victu, & habitatione contentus, deliteſcit. **Sed** non diu in occulto latet illuſtris virtus. Protrahitur ad ſolium Alphonſi. Hic Gutterius lacrymis, ac eloquentiâ eò flectit Regem; ut caſtrum armis, & omni commeatu, velut antè inſtructum Didaco redderet. Marcus adeò liberali beneficio mirè hilaris, continuò per literas monet herum exulem, veniret, caſtrum reciperet, séque fide datá liberaret. Didacus rei admiratione perculſus, è veſtigio redditalias; quibus munimentum Regi Legionis tradit: Gutterium fide exſolvit, & vitam tantæ fidei, memoriámque nominis vovet immortalem. *Roder. Santius Hiſt. Hiſpan. Part.* 3. *c.* 37. *ad annum* 1200.

INfractas animi vires, robúrque Gradivo
Suppar, & ſtabilis rarum virtutis honorem,
Ac Themidos legalis opus, Martémque, fidemque
Auſoniis dignam faſtis, quam ſera recantent
Sæcula, Calliope heroo modulamine mundo
Decantare ſtudet. Marcus Gutterius heros
Tarteſsâ de matre ſatus, ſed patre profuſus
Odryſio, mihi carmen erit. Da maſcula virtus
Non Agamemnoniam, quâ turgent pectora, dexteram:
Non vires Latii; ſed tantum ſuffice nobis
Roboris, ut dignâ celebremus Pallade, cretum
Marte virum, Oenotriis potiorem jure Metellis.
Caſtrum erat excelſo ſituatum culmine montis,
Fama Quiar nomen tribuit; quod vertice nubes
Impulit, atque minas jactabat in æthera, ſurgens
Turribus aëreis. Hoc formidabile ſeptum
Naturæ ingenio præciſis rupibus auctum,
Pectora quæque metu ſpectantûm implevit, & omnes
Circumquaque tuens, ſubjectas terruit oras.
Viribus armorum tumidum, Martiſque paratu
Inſtructum ſtat munimen, céu acta vetuſti
Temporis enarrant. Hoc vallum mira coronant
Mœnia; coctilibus ducuntur pergama muris;
Aggeæ firmatur; nullo eſt quaſſabile ferro;

Mulei-

Mulciberi ridet furias, hoſtiſque furores,
Adverſóſque aditus deludit nobile caſtrum.
Hoc Didaco, cui nomen Haro, de ſanguine Regum
Heſperiæ, patriâ teſtatum lege merebat.
Forſan is Alphonſi Legionis Principis irâ
Territus, ac generi metuens, extremáque ſorti
Fata inſtare videns, proſpecturúſque ſorori
Uricæ; quæ jure ream ſe crimine multo
Novit in Alphonſum: Maſſylas cogitat oras,
Impavidam Lybicâ vitam ducturus arenâ
Et vero hoc tutum, formidine ductus, aſylum
Inquirit cautus Princeps. Eſt charius ævum
Patriâ. In exilium præſtat, quàm funus abire:
Dum properùm componit, iter, Naſamonia poſthac
Littora culturus: munitam turribus arcem
Concredit notæ fidei, validóque tuendam
Milite Gutterio tradit. Nam mente ſagaci,
Præditus, ac conſo Didacus, pernovit abundè;
Quem verſet tacito Regnator pectore ſenſum
De celſo Martis clivo, Quare arma Gradivo
Æmula confidit Marti, Regíſque furores
Præcipit invicto confiſum ludere caſtro.
Gutterius Didaco promptus, fideique daturus,
Quod mundus ſtupeat, ſpecimen: cita juſſa capeſſit
Acceptáque fide, tutandum robore ſeptum
In ſe continuò recipit. Nè verò fidelis
In dubium mens ire queat, per ſidera jurat:
Non ſe ceſſurum venturæ Principis iræ,
Atque armis licèt Odryſiis, dum vita ſuperſit,
Ulláque devoti ſtet corpore gutta cruoris.
Nec Marcus fidei promiſſæ defuit unquam.
Hæc eſt vera fides, quæ victima cedere duris
Haud metuit fatis, occumbere, ſtare parata
Fugiter, ac nutus, ceu par eſt, ſpectat heriles.
Rara fides, quæ nec fatorum ſolvitur irâ.
Interea Alphonſus ſapienti regna gubernans
Imperio, ac pacis ſatagens, circumſpicit arcem
Exitiale malum ſolio, quo plurima regno
Noxia conſurgent. Hanc ergo protinus alto
Attribui exoptans juri, cupidúſque potiri:
Nullum non movit lapidem; quo martia ſceptro
Clauſtra ſubeſſe velit, regníque ſtudere Monarchæ,

Sed quid agit Princeps? Ecquod molimen adornat?
Mittit, qui repetant caſtrum, quod jura coronæ
Tranſcripſêre, abitu Didaci, Uricæque novercæ,
Quid pacti, fideique tenax ad juſſa reponit?
Nè multis fidi Martis reſponſa moremur:
Verba refert, quæ jura probent, Germana reatu
Criminis Alphonſo ſola eſt abnoxia. Pœnas
Sola proinde ferat. Didacus delicta ſororis
Expiet? Hoc equidem legum ſancita vetare
Ritè ſolent Fidei ſunt credita mœnia noſtræ;
Cuì nulla Heſperii præſcribunt jura Dynaſtæ.
Cum videt immotum Princeps, nulloque movendum
Pondere verborum pectus; molimine tentat
Expugnare alio. Promiſſis grandibus urget
Munimen tradi ſolio ſpondétque favores,
Ac obtrudit opes, & honori nominis offas,
Cæteraque, imbelles quæ poſſunt flectere mentes.
Littus aras Princeps. Vano conamine pactam
Exturbare fidem ſatagis. Marpeſia cautes
Firmo corde ſedet, nullo infringenda labore,
Ardua ceu rupes, quæ vaſtum deſpicit æquor,
Ventorum rabiem, tempeſtatúmque furores
Ridet, & horriſonos fluctus, pontique procellas
Suſtinet, adverſúſque omnem, cælique mariſque
Sævitiem invicto ſtat robore neſcia frangi:
Haud ſecùs ad ſtreperas, verborum fulmina, voces,
Imperiíque minas, fremitus, iræque fragores
Gutterius ridet juſſiſque ardentibus obſtat,
Nec prece, nec pretii merce expugnabilis heros.
Irrita facta videns Alphonſi machina, ferri
Viribus excelſum molitur ſternere ſeptum.
Admovet æratas, Gradivi fulmina, moles;
Queîs jacet ignivomas nitrato pulvere glandes,
Ac tonat enſe minax. Obſtantibus ultima fata
Marte fremente parat, ſtrageſque neceſque minatur
Omnibus; arctatâ quos obſidione coronat:
Protinus Heſperio nì dedant colla lupato.
Sed firmata nequit fidei ſententia mentem
Vertere Gutterii. Stat ſepta, fidémque tueri,
Tarteſſique omnes explodere Principis iras.
Quare ſuccenſus rabie, præcépſque furore
Bæticolûm Rector, catapultis frangere muros,

Arietéque æratos tentat perrumpere vectes.
Mœnia quaſſantur, cœlo ſurgentibus ingens
Semita planatur ſaxis; ſuper ardua valli
Conſcendunt hoſtes. Sed fœdam adverſa ruinam
Crebriùs arma ferunt. Reſupinus fracta volutat
Membra ſolo miles. Nil mucro, aut horrida ferro
Spicula proficiunt: jactata nihil per inane
Fulgura flammarum: nil miſſilis efficit ignis:
Nil furor armorum, nihil ambitioſa cupido,
Denique nil totus veniens in bella Gradivus.
Evincit Mavortis opus. Vanè omnia tela
Mulciber excludit. Nil proficientibus armis.
Stat vallum Didaco. Sed caſtro firmior omni
Inconcuſſa fides Marci, non mobilis ullo
Turbine, nec toto Regum evincenda furore.
Rara fides, quæ nec pretio, nec vincitur irâ.
Ac ſic ſeptenis (portentum!) præcavet annis:
Nè quà vel ferro cedat, fraudive Sinonis;
Dædala quod finxit naturæ dextera ſeptum.
Tutatúſque locum gnavè, proſpectat in omnes
Inſidias hoſtis, totâ Legione fremente,
Alphonſóque crepante iris. O inclyta virtus!
Magnanimum fidei ſpecimen, quod poſtera narrent
Tempora, & æternis inſcribant ſæcula factis.
Zopyrus hoc facinus ſtupeat. Quin Spartacus ipſe
Obſervet fidei ſpectabile ſacramentum.
Interea quod non toties iterata valebat
Machina Gradivi, rerum penuria fecit.
Impugnat maleſuada fames non pervia Marti
Mœnia Triptolemus, nullas deportat ariſtas
Viribus exhauſtæ genti, nemóque miniſtrat
Perdomitam Cererem, victúſque parabilis omnis
Deſtituit caſtrum: macies depaſcitur artus,
Oráque defœdat. Mortis ſimulacra videres.
Jamque gradu lento procedit ad arma Gradivus:
Tela manu exrorquet, fractiſque moleſta lacertis
Excutit arma fames: ſub pondere genua labaſcunt.
Horrida pallore eſt facies, & mille, per ora,
Pérque genas, frontémque errant, ſine ſanguine, rugæ.
Lumina ſtant atris fœdè tumulata cavernis:
Jámque vident lethum Reſolutis oſſibus hæret
Arida cutis: potior compago ſolvitur artûm:

Corpus iners torpet: miſerandum fata minantur
Exitium, indubiámque necem, niſi cedat edendi
Pervigil eſuries; quæ nocte, diéque fatigat
Ilia, & in vacuis letrant jejunia venis
Sed cum nulla daret frugum, Cereriſque caniſtra
Extorris patriâ Didacus: Libitina ſubintrat
Mœnia, & in laſſa ducit ſua bella phalanges;
Viribus evictas proſternit barbara turmas,
Occidítque omnes. Solus non cedere fatis
Gutterius, meritus Pylii provivere vitam;
Qui vivâ virtute famem, lethúmqne moratur.
Fortè fidem metuunt vel tangere funera. Quippe
Virtus fatorum eſt domitrix, expérſque ſepulchri.
Solus adeſt jam arci Marcus, pro mille futurus
Unicus. Ajacem Grajum, vel Coclita Romæ
Jam quoque Bætis habet. Sed nè hoſti extrema liqueret
Pernicies caſtri; diſcurrere Mœnibus altis
Undique Gutterius, ſimulata voce ſuorum
Pectora firmare, hortarique ad bella cohortes
Hinc molem ingentem ſaxorum volvere in hoſtem:
Indè nitro fœtas in vallem ſpargere flammas:
Omnia moliri. Geminis ſic fortè diebus
Deſtinet obſidium, ſpeculatis circitor arcis,
Excubitor ſolus, Dux, miles, & omnia ſolus
Verùm ubi deficiunt cum viribus omnia, fatum
Ipſe citat, lethóque ultrò ſeſe obvius infert
Ut tamen inferias ſibi tanti gloria Martis,
Juſtáque perſolvat, ſtatuátque trophæa Gradivi
Dentatas ſepti claves, cêu torquis honorem,
Appendit jugulo, Phryxeo vellere dignus.
Tum paſſu jam ægro petit oſtia turris aheno
Cardine firmata, & valido ſtridentia ferro,
Semaniméſque artus, confecto corpore, terræ
Abjicit, heroam poſiturus funere vitam,
Séque obicem opponit, moriturus pectore; vivus
Qui nullum paſſus fidei commiſſa ſubire.
Vera, tenáxque fides in vitæ limite durans.
Cúmque coronantes fortiſſima pergama, caſſam
Obſervant armis, ac defenſoribus arcem:
Irrumpit violenta manus. Pars vecte levare
Oſtia: pars celſos tuto auſu ſcandere muros,
Ac ſibi cedentem, ferróque, ac igne carentem

De

bellare arcem. Vix vulſa à cardine ſepti
ua (prô Superi) defectum viribus, atque
u..antem cum morte virum (tremor occupat omnes)
emanimem offendunt, nudâ tellure jacentem
mpavidum heroëm. Virtutem ad ſidera tollunt,
atque imponentes humeris onus haud grave, (quippe
Vix hominem, at ſimulacrum hominis, vel corporis umbram
Dira fames egit) validis deferre lacertis:
Heſperiæ ut ſiſtant, defuncto Marte, coronæ
Prodigium herois. Defertur. Rex ubi cernit
Illuſtrem virtute virum, Mavortis alumnum,
Si non Martem ipſum; lachrymis vix temperat. Iræ
Num ſpecimen fuerint, aut veri ſigna doloris,
Nemo ſatis referat. Quamquam vel in hoſte probari
Cara ſolet virtus. Jubet ergo Machaonis arte
Reſtitui fractas belli molimine vires,
Præteritæque dari pulſo languore, ſaluti,
Impigra cura datur. Nec tantùm cura medentûm
Proficit, ac frugum ſaties, & fragmina panis,
Immiſtúſque liquor Cereris; quæ corpus inane,
Depaſtúmque famis rabie, vitæ, atque colori
Reſtituêre ſatis. Curato corpore, Princeps
Dona offert, laudátque fidem, ſempérque tenacem,
Atque in concuſſam bellorum turbine mentem
Promeritis ornat. Quid ad hæc Gutterius? Abſint
Regis, ait procul abſint munera. Nulla meretur
Præmia, rupta fides Domino? quæ morte pianda
Jure venit. Vitam fugientem cura reduxit
Principis? O utinam ferro ſuperaddita functis
Manibus iſta fides eſſet! Sunt reddita vitæ
Tempora? (me miſerum!) per te mihi nomen ademptum eſt,
Quod poteram Elyſiis, jam inglorius, addere campis.
Vita equidem ſupereſt, at morte ingratior ipsâ.
Hêi ſortem inviſam! Jam mallem fata ſubiſſe;
Quàm poſthac plures inhonoros ducere ſoles.
Heſperio perquam placuit vox libera ſceptro.
Heroâ vox digna fide, quæ obtrudere neſcit
Palpum, nec vanos circum pallatia fumos
Vendere conſuevit. Conceptum pectore verbum
Mentis, ad auguſtas ſine fuco detulit aures.
Unde, quod obſtupeat mundus, deſcendit eburnâ
Sede Tagi Rector; complexu ſtringit honoro.

Virtutis ſublime decus, robûrque fidémque
Prædicat, immunémque jubet deducere vitam,
Jutáque liberti tribuit. Quò Martis alumnus,
Invictâ comitante fide, jam liber abibit?
Quò te Marce pedes? An non te patria poſcunt
Limina, ſeptenos Domino viduata per annos?
Te natale ſolum repetit, conſô: ſque moratur,
Amplexumque parat ſoboles, ac ſanguine juncti
Expectant avidè. Nè differt vota tuorum.
Libera jam tandem, confecto Marte, quietis
Otia jure capis. Septenis meſſibus acta
Bellorum ſeries, requietis tempora poſcit,
Neſtoreúmque meres reparatis viribus ævum
Ducere Gutteri. Sed Marti deditus heros,
Illecebris callum jam dudum obduxit, & omnem
Præteritæ ſortis rationem pectore miſit.
Ædes faſtidit patrias. Non mente revolvit
Ampliùs aut nâtos, aut ſacra jugalia Marcus.
Sed quid tandem agitat? Nomados contendit ad oras,
Incultáſque petit. Naſamonia littora, terras,
Acta relaturus Didaco; quæ garrula necdum
Forſan fama tulit, metuens mala nuntia ferre.
Perge bonis avibus, meritus Mavortis honores;
Quem latiæ portent aquilæ, famæque recantet
Buccina, quà latè ſe porrigit orbis utérque.
Vix ſolus Libycas tangit Gutterius oras;
Accedit Didacum, ſed non ſinè teſte doloris
Indice: quo Domino jacturam deferat arcis,
Haud ficto mœrore animi, lacrymáque fideli
Ora, genáſque madens, gemitûſque a pectoris imo
Ducens, abruptéque loquens, exponit iniquæ
Sortis ura tremens. At herus, quem rumor acerbus
Fortè per obſtrictas non uno nomine dextra
Reddidit actorum certum, complectitur ulnis
Ambabus fidei ſpecimen, laudátque, probátque
Martis opus. Jam non Marcum, verùm ordinem iniquum
Temporis incuſat; quo non ſuccurrere caſtro
Extorri licuit patriâ, ſævamque cavere
A propria ſeditione famem; quæ perdidit arcis
Gloriam, & indomito tribuit tot funera letho.
Unde virum humanè recipit, multóque benignus
Affectu ſequitur gratanti munere penſans

Offici-

Officium, pactamque fidem, quam præſtitit armis,
ed ceu mobilibus nil eſt incertius auris,.
Quæ jam Phœbæo plaudentes lumine terras
Ardent, toto ſpargentes gaudia mundo:
am vice conversâ, piceâ caliginis umbrâ
'rætexunt orbem, & contractæ nubila fronti,
ırque animo inducunt, mœrore, dolore, ſequente:
Haud ſecus in varios agitur cum tempore ſenſus
Ethere mobilior Didacus. Jam ſerva placere
ure fides, Martiſque labor, vultûque miniſtrum
andidiore ſequi. Sed jam irreparabile caſtri
Occurſare animo damnum, torvoque tueri,
ıtque ſubirato non rarò lumine Marcum.
'andem permicies ſepti ſibi vendicat omnem
ıffectum Didaci. Non ſe jam porrigit ultrà
ella fides animo, ſeptenâ æſtate probata.
Hinc quoties ille ſe forſitan obvius adfert
iutterius; toties oculis, mentique redire,
Hêi! gentilitii deperdita gloria caſtri.
Nec valuit Didacus conceptum mente dolorem
Occulere, ac tacitâ moderari pectus habenâ.
Quare ſuſpirat, gemit, optat, reddier ardet
ıêrium ſeptum, generis decus, ornamentum.
amque minax oculis, ac hirquo lumine Marcum
ıeſpicere, ingratæque nefas admittere mentis,
uſpectamque putare fidem. Non pectore celat
ampliùs iratum flammas. Quin ſæpe profari
'erba: ſibi caſtrum reddat; quod perdidit orâ
Heſperiæ, ac tanti jacturam nominis orbe,
arciat; ut fidus ſubjecti præcipit ordo,
Oquò mens ingrata ruis? Num gratia facti
Excidit? Hæc fidei penduntur præmia? Cælum
Hanc ſpectare potes ſinè pœnæ fulmine mentem?
Ecquid agis Didace? Hunc ingrati criminis auſum
pſa perhorreſcens naturæ jura DEIque
Condemnat leges. An non deferre patronam
Officiis fidei dexrram, lux mentis, honeſti
Regula depoſcit, Themidóſque ſtatera referre
'ræcipit æternas grates, memorémque fovere
ure ſinum? Sed (prô Superi!) te oblivia tantæ
am capiunt fidei. Quæ te dementia vertit!
An pejor Lybycâ eſſe ferâ, Pœnoque leone

Deligis ingrati Vitio; qui præſtita penſat
Munera nonnunquam obſequiis, dominámque veretur,
Naturâ ducente, manum, poſitóque furoris
Impete, pro meritis famularia munia præſtat?
Et tu Marmarico vis ſævior eſſe leone?
Et tu (verba date Eumenides) tu pectore nutris
Exciſum ſaxo genium? Vah durior ipſis
Cautibus! Anne tuas immitis Caucaſus ædes
Occupat? An te tanta fides non molliet? O te
Exturbari hominum cenſu, dignúmque moveri
Orbe utroque caput: ſi te non gratia tangit,
Immemorique cadunt benefacta ingentia corde.
Si ſapis, extemplò non gratum dectore virus
Evome, nutritámque luem mora nulla per artus
Serpere ſuſtineat: nè ingratæ toxica mentis
Cum vita jugulent animum. Si vipera fibris,
Aut gremio concepta fremat, lethale per omnes
Diffundens artus virus, fata ultima ſignat.
Haud gratæ mentis vitium, fera viperi dici
Jure poteſt; quæ damna ſibi funeſta miniſtrat,
Vipera vi pariens. Aconitum hoc ocyùs imis,
Corporis, ac animæ jubeas exceſſe medullis,
Si Virtutis aves, cêu par eſt, vivere vitam.
Verùm Go: goneo cretam de ſanguine ſtirpem,
Immemorem fidei Didacum; qui penè furoris
Turbine Gutterium ſequitur, caſtróque potiri
Rurſus avet, probríſque notat (prô crimen iniquum!)
Segnitiem Martis. Sed quid Gutterius? alto
Pectore mœrorem reprimit, victórque futurus
Ipſe ſui, patitur temeræ convitia linguæ,
Et ſuper ingratum contractis ſæpe lacertis
Ingemit, ac tacito ducit ſuſpiria corde.
Tandem haud ferre valens repetiti jurgia probri,
Inviſúmque nefas; nec linguæ prælia poſthac
Eſſe ferenda ratus (quis enim ferat iſta?) dolori
Pharmaca ſuppeditat; non quæ maleſuada miniſtrat
Irarum rabies; at præſens flagitat ordo
Temporis, ac rerum. Sed quæ ſententia mentem
Obtinet herois? Clàm ſe ſe proripit æde
Adverſâ fidei, reperítque cito pede Regis
Heſperiæ Auguſtal, ſpectacula mira daturus
Mundo, ac Bæticolis, fideíque novum argumentum.

Verùm nè ſolio dudùm præcognita virtus
Martia fortaſſis, pateat: formam exuit omnem
Gutterius, vilémque capit de plebe lacernam,
Injiciens centonem humeris; quem . idear Irus,
Abjiciatque Codrus. Sed nè quoque cautius illum
Lumen forté notet, ſe informi ſchemate celat,
Non jam Gutterius, ſed Iberûm turpis Hermippus.
Cæſaries inculta ſedet, promiſsáque fœdè
Defluit, ac horrer ſquallore, ſitéque viator.
Mentum abit in ſylvam. Tarrâ ferrugine malas
Pingit, Therſiten meliùs ſimulare nequiret.
At quò Gutteri? Quem verſas pectore conſum?
Ecquid ages? Patrias forſan remeabis ad ædes?
Quò celeras? Mirum refero. Subit antra moloſsûm
Regia, latrantíque gregi ſe fidus achates
Addit, communémque capit, quam projicit eſcam
Verna cani, ſocius pecudum, victúque, domóque
Delitet ad tempus. Sed tandem prodita virtus,
Illuſtrem vidit, celari neſcia, lucem.
Et veluti terrâ tumulatus Cynthius umbrâ,
Sub piceo latitans nimbo, fulgentior orbi
Emicat; ut victo debellat nubila cœlo:
Haud ſecùs obſcuro pecudum ſtabulatus in antro,
Mancipióque minor Tydéus, ubi cognitus aulæ,
Alphonsóque fuit, prodivit clarior, imam,
Decreto ſolii, perſonam ponere juſtus.
Scitari hìc Princeps; cur tantum Martis honorem
Abjiciat canibus? Cur dignam Principe mentem,
Ac ſceptris mundi, fœdo commiſerit antro?
Gutterius virtute ſatus, pollénſque diſerto
Neſtoris eloquio, primùm vana omnia mundi
Explicat, & fragiles aulæ declarat honores,
Humanáſque vices docto ſermone revolvit.
Poſtea in haud gratum ſcitiſſima copia fandi
Deſcendit vitium, tantóque à pondere rerum,
Verborúmque cadit prægnans oratio; fulmen
Eſſe Periclæum ut reputet perculſus Iberi
Princeps eloquio Suadæ. Vix talia fudit
Oenotriæ Arpinas. Tandem quò verba referret,
Quémque ſcopum teneant, facundo chromate linguæ
Depromit, latebráſque animi producit in auras
Officii immemorem Didacum, tantíque laboris

In caſtri obſidio ſeptenis meſſibus acti,
Exponit liquidè Marcus, ſeptóque potiri
Velle, refert, reddíque ſibi, quod triſtis egeſtas
Perdidit, ac maleſuada fames. Dêin cernuus heros
Accedit Auguſti pedibus, lacrymíſque perorat:
Nè ſinat Heſperiæ Rector ſe vivere portò
Infamem, fideíque minùs jam fortè tenacem;
Ut Didaci crimen cenſet. Quod ſi tamen ævi
Munera fortè favet ſolium: rogat, obſecrat omni
Anniſu Marcus reddi ſibi credita caſtri
Pergama; quò fidei valeat monimenta probare
Ingrato nimiùm Didaco, ſolvíque fideli
Pacto, quod pepigit fidam Mavortis ad aram.
Accipit hæc facilis Princeps in vora Gradivi,
Flexanimámque ſtupens in Martis pectore Suadam.
Annuit optatis. Quare jubet illicet armis
Muniri caſtrum Princeps, omníque paratu
Inſtrui, ùt ante fuit; quando obſidione domandum
Juſſerat arctari, ſeptem vertentibus annis.
Hì ſibi continuò veluti jam redditus heros,
In plauſus gratíſque agitur, veneránſque benignum
Poplite lunato ſolium, nil antè volutat
Pectore; quàm Didaco munitum reddere ſeptum,
Séque, ſuámque fidem jam exſoluere protinus ardet.
Nec mora: Gutterius fida internuntia mittit;
Quæ referant Domino: pátrias remearet ad oras
Illicet, atque arcem, fidei cêu tradidit, armis,
Ac Cerere inſtructam, juri tranſcribat herili,
Séque fide ſolvat. Miſſas dum fortè tabellas
Lumine percurrit Didacus: cêu fulgure tactus
Attonito torpet ſimilis, fideíque tenacem
Gutterii mentem, verbis, animóque recantat,
Atque im mortali ſtatuit dignam eſſe trophæo.
Ut verò infidâ ſe ſuſpicione probaret
Immunem Didacus, cordiſque arcana paterent:
Confeſtim reddit graphio perarata tebellæ
Munera; quêis gentilitiam jubet ocyùs arcem
Tarteſſi reddi ſolio, fideíque ſolutum
Fœdere Gutterium præſtat, vitámque perennem
Advovet, ac toto illuſtrem clareſcere mundo
Optat, & æternis tranſmittere nomina faſtis.
Cedite jam Fabii Romanæ gloria gentis,

Scipiadæ, Decii, Torquati, omnéſque Metelli
Cedite cum Mariis, quos vel fortiſſima belli
Græcia decantat. Capaneus Tydêus, Polynices,
Parthenopæus ovans, Agamemnonis arma, vel Ajax
Eſte procul, tumidóſque viro ſubmittite faſces;
Quem nullum à fidei ſemovit tramite crimen.
Omnes nempe mereri nunquam temerata triumphos
Cana fides, Latiis, Grajiſque ornanda trophæis.

Septem Fratrum Machabæorum Illuſtre martyrium.

1. *Mach.* 1. & 2.

IMmiſſus ab Rege Antioche in Judæos militiæ Dux Apollonius, occupatâ per fraudem Jeroſolymâ arcéque Sionæ â præſidio armorum inſeſsâ execrandi Jovis ſtatuam proponit adorandam, eique vetita per leges animalia in victimas. mactari, abſumíque nomine Regis præcipit. Plurimos amor vitæ ad nefanda ſacrificia impulit: non pauci mori potiùs, quam Religionem violare parati, ſuam Deo fidem per diriſſimos cruciatus probavêre. Hos inter ſeptem juvenes eâdem matre progeniti, annis quidem diſpares, ſed virtute pares, glorioſam mortem oppetiêre. Septimum, cùmque natu minimum per genitricem ſubruere tentat barbari nequitia, proliſque duritiem emollire. Quid illa? Simulat obſequium tyranno: alloquitur puerum linguâ patriâ, & ad ſubeundam fortiter mortem idoneâ oratione animat. Lanienam immaniſſimam non tulit fortiùs tenellus heros; quàm ſpectârit heroina mater. Quæ demum ipſa quoque infando ſupplicii genere conſumpta & ſuo, & natorum pur-

purata

purata ſanguine, tot lauros retulit, quoties in ipſa filii, illa in filiis vicit, & triumphavit.

FAtorum domitrix virtus, quæ ſola beatos
Efficit, æthereóſque jubet conſcendere clivos,
Theſpiades in metra citat, Pindíque ſororem
Mœonio áſuetam numero, conprimis in auſum
Evocat heroum. Canet hæc virtutis alumnos,
Septenos fidei teſtes? quos una profudit,
Impavidóque aluit genitrix fortiſſima ſucco,
Atque animo invictos præmiſit in æthera natos.
Hos epicis cantare modis dum Muſa laborat:
Robur ab intrepidis victorum manibus orat;
Ut ritè Aonio ſua præſtet munera plectro.
Tempus erat, fati quo ferreus ordo Sionis
Arcibus incubuit, Cœlóque minantia ſparſit
Omina: purpureos Solymæ per compita rivos
Innumerâ populi fundendos cæde, genúſque
Iſacidûm ſævo tollendum funere, lingua
Aſtrorum edixit. Prænuntia ſigna volabant
In ferrugineo glomeratæ nubis amictu:
Horribiles viſu formæ, terroribus omnes
Complêrunt vicos, oculos, animóſque timoris
Fulgure quaſſantes, ac triſtia quæque minantes.
Quippe quater denis tum noctibus, atque diebus,
Frenigera æthereis diſcurrunt agmina campis,
Inſtructa irato telorum fulmine & inter
Se ſe diſtrictis bellantes cominùs armis
Concurrunt acies. Aſt eminùs ignea mittunt
Spicula, & aëreis lugubria bella theatris
Edunt, inſoliti Martis ſimulacra cientes;
Sanguineáſque patrant trepidanti ſidere ſtrages,
Flumine puniceo manante per humida cœli
Regna, Jovis ſedes. Nec rebus defuit omen,
Nunquam etenim vanas æther denuntiat iras.
Vix aliquot Phœbe implerat radiantibus orbem
Cornibus: Argivus pleno ſe turbine Mavors
Imperio Antiochi, veri Diomedis Achivûm,
Ac Grajûm Phalaris, Solymæam volvit ad urbem,
Hebræa Argolico domiturus pergama ferro.

Vix venit, vicit. Nec tam felicibus armis,
Quàm vafris de more ſtrophis, ac fraudibus uſus
Mars Doricus, patulis Solymæ ſe poſtibus infert,
Proſtratúmque. metu non belli vulmine civem,
Subjicit Iſthmiaco Danaum Bellona capiſtro.
Necdum ſanguineis fluxerunt compita rivis:
Non terræ mortis facies volitare per urbis
Limina: non cædes populi Martiſque cruenti
Aſſurgunt tumuli. Nondum Vulcania peſtis,
Atque faces belli, per tecta, ac fana voranti
Ore rapi; at ſolùm violentis dextra rapinis
Imminet, ac vacuas gazis implere crumenas
Ardet, ceu ſuadet belli proclivior uſus,
Atque relicta ſibi Mavortis jure poteſtas.
Prima eſt belligeræ pubis dos, nempe rapina,
Ac ſitis obrizi. Sic creſcunt Martis amores.
Poſtquàm Saraidûm Reginam ſubdidit urbem
Imperio Danaum miles: devota Tonanti
Culmina conſcendit, rivalem, nubibus arcem,
Delubrúmque opibus dives; quod Rector Idumes
Condidit, ac multo quondam decoraverat auro,
Hic ſibi Grajugenæ mavortia figere caſtra,
Et tutum firmare gradum, gentíque ſubactæ
Jura dare, ac totam conſtringere legibus urbem.
Ut verò patriis Judæam ritibus Hellas
Exuat, ac Doricis vivendi moribus Hebrum
Induat; in media ter ſancti Numinis ara,
Inceſti ſimulacra Jovis fabricata labore
Mortali ſtatuit. Nec ſolùm Grajus adorat
Marſpiter infamem non unâ labe Tonantem;
Sed quoque thuriaremis mandat ſua Numina ſacris
Dignare Abramidem, ac ſummum placare deorum.
Et quod narratu fœdum eſt, dignúmque ſilendo
Obtegi, ab immundis ſeráque horrentibus ara
Turpatur ſuibus. Nec mirum hoc fortè videri
Caſtalidi poſſit. Quid enim devota mephiti
Græcia, & inceſtis duntaxat amoribus alta,
Aptiùs infami valuit deferre Tonanti?
Atque hoc ſetigerum, & grunnitu nobile probrum,
Electo obtrudit populo, mandátque ſeveris
Legibus; ut primæ divorum conſecret aræ
Victimam, & in gratas Jeſsides inſtruat eſcas,

Et ſe ſe arvinâ, pinguique in ſumine paſcat.
Hæc ubi feralis Judæam ſanctio legis
Concutit, ac Regis decreta capeſſere præco
Imperat: aut vitæ crudelia fata ſubire,
In varios ſurgunt titubantia pectora motus
Iſacidûm. Pars longam optans provivere vitam,
Sacra nefanda facit, fœdóſque imponit honores
Aris: pars latebras quærit, tutóſque receſſus.
Nonnulli potiùs crudeli occumbere fato
Decernunt animis funúſque ſubire cruentum;
Quàm leges violare DEI, ſcelerùmque gravari
Pondere, & æternis ſua plecti crimina pœnis.
Eſt ſatiùs crudo vitam deperdere letho;
Quàm conſcire nefas, dignúmque Acheronte piáclum.
Et verò haud paucos Danai duxere per omne
Supplicii ferale genus. Per tela, per ignes
Immanéſque neces Jeſſeïa lumina perdunt;
Quæ vetitis Grajûm ſacris reverentia Cœli
Submovet, ac patriæ ſe conformare, probante
Æthere, ſtat legi. Protracti in funera myſtæ
Relligionis honos. Patres, matréſque cruorem
Funere non veriti, mercantur morte beatæ
Principium vitæ. Per vulnera mille ſubire
Innocuas optant ſedes, umbriſque dicata
Atria in æthereos olim mutanda penates.
Nec renuunt diris inſontia terga flagellis
Porrigere: hinc rhamnus deſævit; ſcorpius indè
Artus dilaniat. Succedunt taurea ferro
Armata uncato: toto ſalit ulmea grando
Corpore, ſanguineos protrudens verbere rivos;
Queîs Superis de lege datam, vetóque Tonanti
Subſcripsêre fidem. Sed poſtquàm nulla cruoris
Ampliùs exhauſtis diſcurrit guttula fibris:
Inſontes celerant probroſo figere ligno;
In quo vera fides plaudit, Cælúmque trophæa
Erigit, atque gradus parat ad Capitolia Divûm.
Quid quod Thariadûm matres obſcœna negantes
Munera ferre Jovi, transverſo ſæviùs orni
Stipite diſtendunt: nec non lactentia collo
Pignora, & innocuos addunt in funera natos;
Quod Diomedæus furor horreat, atque Procuſtis
Ira averſetur. Quid multis? Omnia latè

Cædi-

Cædibus accumulant, Nec clarâ ſtirpe creatos
Eximit immanis Grajûm feritate tyrannis.
Inſontes tradit chalybi, millenáque denſat
Funera, & innocuam tellurem ſanguine tingit,
Diffusóque rigat Solymæ arva propinqua cruore;
Ut ſacris fidei ſuccreſcat adorea campis.
At dum ſævitie s truculento jure per omnes
Judææ ſævire plagas, ac edere ſtrages
Pergit, & humano ſaturari funere gaudet:
Septeni juvenes Machabæâ ſtirpe profuſi
In parilem accedunt, effuſo ſanguine, ſortem.
His clarum à Proavis genus eſt, ac nomen avitum.
Non equidem ætatis par omnibus accidit ordo,
At virtute pares; quam primo lacte biberunt
In patrias gnavi leges. Hi facta videntes
Barbara Grajugenûm, nec tot ſpectare valentes
Funerâ, & innumeras quas effera dextera cædes
Haud faturâ feritate edit, ſortíque timentes
Nobili, ab immiti decedunt protinus urbe,
Ac generi proprium Suſandri nomine caſtrum
Præproperis repetunt ciſiis; quo rebus in arctis
Perfugium inveniant. Sed nulla potentia tantis
Viribus æqua venit. Latè ſe vaſta tyrannis
Explicat, ac ſævas protendit in omnia dextras.
Nemo latére poteſt. Arcanos miles Achivus
Indagare ſinus, latebras, cæcóſque receſſus
Excutere, Abramidéſque ſuâ divellere ſtirpe,
Atque fidem gratam Superis abolere laborat.
At dum relliquias abſtruſâ ſede latentes
Iſacidûm, vafris veſtigat naribus Argûm
Vertagus in prædam non vili ſanguine cretam
Incidit è voto. Turritum Martis iniquo
Turbine debellat caſtrûm, ſolitóque furore
Obruit, ac matrem ſeptenâ prole beatam
Nexibus adſtringit ferri, natóſque revinctis
Poſt tergum manibus raptat, cunctóſque tyranni
Aſſecla ad immanem Danai Buſiridis aulam
Captivos ducit, Prô! quæ fera ſcena paratur!
Procedunt ſeptem conſtricti brachia ferro
Cum matre impavida nati, nullóque pavoris
Pondere depreſſi. Libertas quippe ligari
Nulla poteſt mentis. Bojos hæc, atque numellas

Læta ſubit, ridétque feros Buſiridis auſus;
Qui ſolum poſſunt obnoxia ſternere letho
Corpora; dum melior pars ſoli ſacra Tonanti
Subjacet, æthereis victura beatior oris
Poſtquám ſanguineum diri ſubiêre tribunal
Principis innocuæ mentes: crudelia vultûs
Fulgura continuò ponit, ciliúmque ſerenat
Iride, & in placidos mutat fera lumina nictus,
Ambroſiámque aptat labiis; quò ritibus Hebri
Exuat, & Danais conformet moribus alto
Sanguine prognatos. Capitur virtutis odore,
Ac flore ætatis trahitur vel ſæva Procuſtis
Ira, & manſueſcit poſitâ feritate Lycaon.
Obſtupet eximiam vernanti corpore formam
Samomata Argivus: niveo circumlita ſucco
Purpura malarum demulcet ferrea Regis
Pectora: labra placent Pœſtanis æmula ſertis:
Alliciunt nitidis fulgentia lumina flammis,
Atque oris decus omne placet. Sed diſplicet una
Pectore fixa fides; quam corde revellere Princeps
Nititur, ínque ſuas Jeſsidem ducere leges.
Quare nectareo depromere talia labro.
Magna Palæſtinæ, nec non Chananitidos oræ
Lumina, vos atavûm ceræ, fumosáque Patrum
Atria commendant. Primævo flore juventa,
Ac roſeis pulchra umbra genis, & multa paternæ
Gaza domûs, morúmque decus, quod corpore toto
Emicat, Argolico ſe præbet amabile ſceptro.
Hoc ſolium vobis tribuit, matríque favoris
Munera; ſi abjecto recutitæ legis abortu,
Ad noſtros lubet ire deos, Danaíque Tonantis
In veniam facilis, placare altaria donis.
Æqui decernit ratio, quod Jupiter Argûm
Imperio minitante jubet, noſtrúmque tribunal
Sceptra, vicéſque gerens Superûm, mandare jubetur.
Sic morem geritis, de quo non ambigit Artis,
Atque panomphæo ſtat ſolvere debita patri:
Immortale decus generi, noménque paratur;
Natio quod ſtupeat vetpûm. Vos gloria regno
Summa manet. Patriis accedet divite cornu
Copia theſauris ſempérque perennia vobis
Gaudia manabunt, decimóque beata nepoti

Sæcul

Sæcula ſuccedent. At biſſina verba Phrynondæ,
Regii, & ingentes quos porrigit æris acervos,
Promiſsíque amplam ſegetem. famæque tributa
Excipere humano riſu, nullóque movere
Munere Germani. Nam cælica præſtolari
Dona, ac æternas mercari funere gazas,
Opprobrioque lubet cæleſtem quærere famam.
Dum videt immotum ſepteno pectore conſum,
Ac ſolii illecebras vanis ſucceſſibus ire,
Deluſus victure thronus: mutare ſerenum
Afficti vultûs cilium, torvúmque tueri,
Frontique innumeros caperatæ inducere ſulcos.
Jámque ardere genis, fumoſas naribus iras
Spargere, teſtarique gravem toto ore furorem
Argolicus Sciron. Hinc ſævo percitus œſtro,
Tiſiphones, Ditiſque nepos, quó neſcia flecti
Corda per illicitum, ſævo molimine frangat:
Imperat actutum produci dira furoris
Inſtrumenta Scinis Ganaum; queis territa viſu
Pectora ſubjectas ſceptro dent illico dextras.
Argivus miles regalia juſſa ſecutus,
Verbeream exportat ſegetem, flagra, taurea, rhamnos,
Ac proſcindendo lateri quæ ſuggerit uſus.
Hic lamnas flammis candentes, ille cataſtas,
Iſte rotas, alius liquidâ ſartagine bullas
A pice ſurgentes, alii crudelia quæque
Theromedontiacis, Liparæque excuſa caminis
Oſtenta ante oculos ponunt, juſtóque timore
Inclinare animos ad ſacra nefanda laborant.
Sed fera quantumvis rapiunt conamina venti.
Aſpera nil faciunt, nec quicquam mollia proſunt.
At veluti haud ferro patiens, flammáque domari
Gemmarum Princeps adamas, conſiſtit eodem,
Æternatque ſtatu, nunquam fulgentia mutans
Ora, ſed invictum ſervat, retinétque vigorem:
Haud ſecùs immoto perſiſtunt pectore ſeptem
Iſacidum gemmæ. Rident aggeſta minarum
Fulmina & intrepido crudelia funera vultu
Accipiunt, nullâ ceſſuri ſorte tyranno.
Vera gradi Virtus per ſæva, ac aſpera gaudet.
Dum verò indomitas obſervat Principis iras
Mente, oculiſque ſagax mater: jam jamque tonantem

Argolici rabiem ſolii, ruituráque ſceptro
Fulgura in nocuos, percatuo lumine, natos
Prævidet: ut ſacrâ formatos lege, tenaces
Propoſiti reddat; patrio ſic chromate paucis
Affatur genitrix. Nôſtis mea pignora, clarum
Thariadûm vos eſſe decus, Cælíque beandos
Gloriâ, & æternis ſanctiſſima nomina faſtis
Inſcribenda hodie, ſi ſubdere colla negatis
Legibus Argivis, ſtygiſque excuſa caminis
Ficta deûm ſimulacra gradu calcatis honoro.
Nôſtis vos omnes Machabæâ ſtirpe creatos,
Sauguinéque fuſos; quos aſpera quæque
Ferre juvat ſemper. Nullo Buſiridis auſu,
Atque minis frangi, pérque omnia rela Procuſtis,
Impavidos, alacréſque animis, ac vultibus ire,
Virtutis documenta probat. Sic ſcanditur æther.
Pulchrum eſt pro patria, pro Religione, Deóque
Fata extrema pati, ferrúmque, ignémque ſubire,
Quare agite, & veſtro patriæ ſubſcribite legi
Æternamque ſibi mercari funeto vitam.
Sanguine: ſic natos agnoſcet mater, & aſtris
Gignet, ſidereis vos præmiſſura viretis.
His ubi compellans dictis firmare, Sionis
Legibus appropetat ſobolem: Buſiris Achivus
Retur, raturâ miſerante hæc ſortè profari
Matrem, ac in nutum ſolii compellere natos:
Quò ſervet vegatam ſepteno corpore vitam.
Sed cum nemo manus oculoſque ad juſſa tyranni
Porrigit; id quod erat reputans, deſcendit in iræ
Prælia, & immanes protrudens pectore voces
Detonat hæc Phalaris. Vel Grajis protinus aris
Sacra date: aut noſtro fietis victime ferro.
Hìc major natu, Machabæus nomine, zelo
Incitus, ad vitam pro cælis ponere certus,
Intrepidè hæc ſolio reddit. Rex maxime Regum.
Officio faciles, ac regia juſſa ſequentes,
Si nos æqua jubes, mundi dominator habebis.
Verùm ut ſacrilego faciamus ſacra Tonanti,
Votivúmque pecus Danaas mactemus ad aras,
Hoc equidem nullus Regum, mundique poteſtas
Ducit in effectum. Majus nos ſpectat ab alto
Numen; quod terræ fabricam, Superúmque beatas

ruit è nihilo ſedes, mundùmque gubernat
rovidè, & in tumidos exercet jura Monarchas.
luic meritos, ſi fortè jubes, adolemus honores.
Ion ære effuſos, vel cretos candice divos
àcidûm colit alma fides. Non lege vetamur
ælituum, hæc ridenda Deûm ſimulacra vereri;
)uos ſcelerum infamet labes, velut arcta prioris
'emporis exponunt. Quid enim proſapia Divûm,
)uam ſummo recolit, ceu fertur, Achaia cultu,
ſt aliud mundo, quàm multi criminis auctrix?
.n non ille Tonans, quem tellus Graja tremiſcit,
ornice ab inceſto infamis, prodoque pudoris
uditper totum, quà ſeſe porrigit orbem;
cquid veſtra Paphis, niſi recta nitore ſaburra
ordium, & innocuæ ſcopulus, peſtíque juventæ?
)icite, quid veſter, Geticis qui præſidet arvis,
elliger ille Deus, niſi multæ cædis origo,
anguine duntaxat gaudens. Quid veſter Apollo
'impleidum præſes, Cyprio niſi percitus œſtro
ırcitenens impurus erat? Quid Plejade natus
'eſter Atlantiades, quàm doctus vivere rapto
Iarpalus, Autolycíque nepos? Quid thyrſiger ille
ampineis ſemper redimitus tempora ſertis,
)uid? niſi perpetuis ſua mergens labra falernis,
Ielluo, & in ſcelerum projectus turpe barathrum?
.tque hæc fæda jubes, ſceleriſque patrona vereri
Iumina Thariades? Id nulla effecerit ætas,
Iulláque quantumvis protruſa tyrannis Averno
vellet leges patrias, veríque Tonantis
ogmata, quæ ſoli duntaxat vivere mandant
ituti, rectíque jubent procedere calle.
æcnè abjuremus Cæli decreta, ſalutis
rtham; quæ æthereis promittit præmia regni?
nobis abſit, procul omnibus abſit iniqua
vendi ratio, Nemeſis penſanda rigore,
rnariiſque pianda rogis. Stat mente tenaci
o Superis, ac lege mori, corpúſque caducum
nere, & immenſas perferre tyrannidis omnes
golicæ pœnas, ferrúmque, ignéſque ſubire;
iam patriæ Themidos leges violare, manúſque
ngere ad immundas, quas Attica ſuggerit, eſcas,
polluta lubet tranſmittere pectora Cœlo;

 Quod

Quod parat æternas nobis imponere lauros.
Hæc ubi dicta dedit firmatus robore Divûm
Abramides: rabido mentem, correptus ab œſtro
Antiochus, Diris agitur, lymphataque verba
Ore vomit, ſævâſque jubet de pubere pœnas
Sumere, & immani Jeſsîdem extradere letho.
Nec mora, tortorum rabies exſcindere linguæ
Munera facundo pubi; de corpore pellem
Diripere, atque cutem trepidis avellere fibris.
Indè pedum, ac manuum ſupremas demere partes
Forcipe crudeli: truncatum corpus aheno
Injicerere undarum ferventi abs igne flagranti,
Ac totam liquido carnem diſſolvere letho.
O ſævum Phalaris ſcenam! quam Muſa tueri
Quaſſa timore nequit. Sed quæ mens ſurgit Apellæ?
Ecquis Thariadûm jam verſat pectora conſus?
Non hoc percelli genitrix, ac pignora fato;
Ac vultu intrepido germani funera cernunt,
Et cupiunt parili confeſtim occumbere letho.
Non ita fixa ſuis altè radicibus hæret
Dodonæa arbos; cum pleno turbine Caurus,
Vel Boreas ſolidam de ſede revellere ſtirpem
Nititur invicto cêu præſtant pectore, nulis
Ceſſuri fratres pœnis. Quodcunque Pelaſgus
Sciron ſupplicii decernat adire macellum,
Impavidi accedent. Formido nulla ſubibit
Pectora; nîl tantas poterit percellere mentes.
Virtus, cêu Phœbus, ſibi vultu conſtat eodem.
Dum Scinis Argivus, marmor, cantéſque rigere
Corde notat fratrum: jubet alterum, & alterum atroci
Extradi letho, pérque horrida funera duci,
Crudeles paſcens oculos, animúmque ſaginans
Sanguine, sêu Atrêus, vel cretus ſtirpe Gelonum.
Jámque alter fratrum ſubiens fatale theatrum
Nomine Aber, fauſtam patitur per vulnera ſortem.
Indè Machir pœnis admotus ſidera ſcandit
Tertius. Huic quartus ſuccedit in æthera Judas.
Ac tum quintus Achaz Cœlorum præmia carpit.
Tandem ſextus Areth. ſaxorum grandine ſævè
Obrutus, emoritur. Sic diro funere ſeni
Conſumpti fratres, cippóque, rotíſque cruenti,
Ac membris omnes mutili, merguntur aheno

Spumæ

Spumanti, flammâ ignito, lotique per undas,
Fluminis, expertes nævo, nullâque notati
Labe, in ſidereos ſe tollunt protinus orbes.
Atque hæc Cælorum victricia ſigna tulêre
Fratribus in ſenis ſervati legis amores.
Fortior eſt pœnis, ardentior ignibus ipſis
Verus amor Superûm. Vincit crudelia quæque
Ingenia, ac cœlo robur, viréſque favente,
Plus perferre poteſt, quam dira inferre tyrannis.
Mens etenim vallata DEI, legúmque timore,
Mulcibere ridet furias, ac omne doloris
Alleviat pondus, tormentorûmque furores
Ridet, & in ſanas ludit Buſiridis iras.
Sed quid ad hæc genitrix ſobolis certamina ſpectans?
Mota equidem reputa fœcundæ viſcera matris
Ordine naturæ. Non eſt res luſibus apta,
Natûm ferre neces oculis. At viribus auctus
Cœlorum pietatis honos, firmúſque paternæ
Legis amor, potuit premere altum corde dolorem.
Non rigat exhauſtas lacrymarum flumine malas,
Cum Niobe in ſipilum, rupémque abitura: nec alto
Pectore deducit gemitus, planctúque tribunal
Occupat; at vigiles natorum ad funera curas
Admovet; ut charam præcedant pignora matrem:
Præmittátque aſtris, cœlo paritura ſecundò
Jam ſeptem geminos melior Cornelia natos.
Sed necdum tragicum deponit Muſa cothurnum.
Quis ſupereſt actus? Funeſta cataſtrophe adurget
Feralem ſcenam. Sepone Camæna pavorem.
Unus adhuc natu minimus, ſi temporis ætas
Accenſenda venit, reſtat, vitalibus auris
Veſcens; cui ſors à ſupplantatore Jacobo
Accidit: ut teneris etiamnum viribus Hebri
Pumilus, indomitos, primâ pietate, furores
Frangat, ſitque fero major virtute tyranno.
Hunc inter bullas primævo flore vigentem
Antiochus ſervare cupit. Quid fraudis adornat
Verſutus Princeps? Puerilem flectere mentem
Nititur à Suada matris, notóque lepore,
Atque jubet charum verbis mollire puellum
At nutum ſolii; recutitos mittere ritus,
Sacráque Grajugenis confeſtim ſolvere Divis.

Hic mater licitis ſceptrum luſura Pelaſgum,
Artibus, officium ſimulat: (ſic ludere technis.
Nec vetat ipſa Themis) non quò dilecta tyranno,
Pignora in obſequium Cidaris, legéſque profanas
Dirigat, ac Danais formandum moribus aptet;
Sed mollem induret pupum, certámque juventæ
Flectat in æthereas digito meliore figuras.
Hæc prudens genitrix. At quid Chananitis Achantus?
Jam terræ abjectus, lanienæ certa futurus
Victima decumbit, ſubiturus fata Jacobus
Ultimâ, ceu fratres. Hunc mater caſſa timore,
Vocibus affatur patriis; quò fallat Achivum
Principem, & arbitrium circumſtans ludat amaxon,
Sarais, æternóque paret ſua pignora regno.
Eja, inquit, fili, noli deſciſcere avitâ
Relligione Patrum, Virtutis tramite Numen
Ire jubet: Fratrum jam lambit tempora Cæli
Laurea, jámque tuo præfulgida adorea baccis
Aptatur capiti; ſi leges ætheris audis,
Nec refugis ſacros te ſtari ſanguine ritus,
O charum pignus! Matris miſerere, tuíque
Te pariter tangat miſeratio, ſtirpis avitæ
Gemmula: degeneri facto nè forſan inuras
Virtuti patriæ labem, fratrúmque receptos
Sedibus æthereis deformet crimen honores,
Hoc te devinctum naturæ legibus orat
Enixis precibus genitrix. Te ſanguinis author
Obſecrat; ut vitam pro Cælo ponere pergas.
Tolle oculum ad ſuperos ſoboles, perchara penates,
Æternúmque animo Numen, ſolúmque reverſa
Pectore, & infames Grajûm aſpernare deaſtros;
Per quos ad ſtygiam planatur ſemita pœnam.
Aſtra inconnivo duntaxat lumine mater
Aſpectare jubet. Cœlo provivere fluxam
Addecet ætatem, Superiſque occumbere par eſt.
Hoc vitæ ſpatium, quod fluminis inſtar ad æquor
Accelerat Lacheſis, poterit crudele tyranni
Auferre imperium, ferróque extradere corpus;
Aſt animum, ut nôſti, divino ſemine cretum
Eripere haud potis eſt. Nulla hunc abolere vetuſtas
Temporis, aut chalybis rabies, flammæque poteſtas
Prævalet; aut fatum perituro ſubjicit ævo.

Macti

Macti animo fili! perdura fortiter inter
anguineas, crudáſque neces; quas dira tyrannis
apparat; uſuram lucis non perdis amatum
ignus; ſed vitæ ſpatium, quod ſubjacet anno
abilis, in æternum mutas feliciter ævum.
am nos expectat meritis promiſſa beatûm
egia; quâ ſeni lauro, jam tempora cincti
laudunt Germani. Tali ſi funus amore
irtutis ſubeas; te caſto mater amata
xcipiet Cœlis gremio, dulcíque fovebit
aſio, & æthereo cum natis læta vireto,
exet ſidereas victrice flore corollas.
ix ea dicta dedit; cum major ſorte virorum
oboreâ puer exclamat. Non pareo ſceptri
nperio; at legis mandata capeſſere fas eſt;
uæ nobis Superûm per Moſen gratia miſit.
idè puer non jam lallantûm frangere more
erba; ſed eloquio pollentem Neſtora vincens,
tque Periclæo propè fulmine talia fari.
ſæve, immanis, trux, impie, barbare Princeps!
rge levare ſitim miſerorum ſanguine tigris
fera: perge tuis laxare furoribus amplos
iſi is Danaum frenos, noſtrúmque cruorem
ndere perge Scinis. Sed ſcito, vindicis iras
aminis, immittes plexurum verbere faſces,
mque tuo ſceleri meritiſſima tela parari;
ıæ rigidas properant de crimine ſumere pœnas.
ıs equidem juſtis Divorum dextera flagris
piat, ac noſtræ veſana piacula gentis
mpeſtate, gravi plectit, nimboque doloris
xuit; at nullâ temeratum nube ſerenum,
ndidiórque ibit Phœbus; dum juſta furoris
ibila diſcedent, Chananææ debita noxæ
pplicium luimus, ſed Cæli ſorte beandum.
ıue immortalem, mortali à funere, vitam
pites æthereus reddet, juſtúmque minerval
neritum fidei tribuet. Nos vera moratur
ria, te probrum. Rhamnuſis fontica plectet
mina Grajugenum, Cæli decreta prementûm,
ferier meritis etiam poſt fata flagellis.
c ubi magnanimo impubes fortiſſimus ore
didit, indomitis Princeps exæſtuat iris,

Totoque ardeſcit vultu, teſtante doloris
Indicem, ab imbelli vinci molimina ſceptri
Pumilo, & opprobriis exponi Regis honores.
Quare vindicibus remerum compeſcere labrum
Stat pœnis ſolio. Quin rotam evellere gentem
Stirpitùs, ac regnis pacem fundare Pelaſgis
Decernit Sciron, Phalarique immanior Hellas.
Indè jubet reliquas, quæ excudit ſæva tyrannis
Depromi actutum pœnas, puerúmque per omne
Supplicii exercere genus, tollique cruento
Funere: nè poſthac audaci ſceptra laceſſat
Ore puer, ſoliique minas deludat Idumes
Pupulus, Danaum probrum, cidariſque pudorem.
Nec ſe difficilem porrectis pumilo præbet
Artubus, in ferrum, flammaſque paratus abire.
Inſultat crudis manibus, ridétque Procuſtis
Machinam, & in media lanienæ morte triumphat.
Non tener iſte heros crudelia fata ſubivit
Fortiùs, ac natum ſpectavit fœmina mater.
Poſtquam ſeptenam præmiſit in æthera prolem
Invicta Hippolyte Chananitidos, atque Lacænis
Matribus, & Latiis major virture Camillis:
Jam quoque fata citat, natiſque adjungitur ardet,
Ac parere æternam lethali vulnere vitam.
Et nuribus robur mentis, virtuſque propinquat
Fatorum domitrix. Mortis cupit illa theatrum
Unicè, & in parilem natis accedere ſortem.
Nec deſunt votis immitia Regis Achivi
Sceptra, Palæſtinam letho abſumptura Corinnam.
Et tollenda, inquit, Diomedes Argus, echidna:
Nè de viperea ſuccreſcant ſtirpe colubri
Ampliùs, in Danaos ſparſuri aconita Monarchas.
Nec mora: fœcundo viduari ſanguine Teucam
Saraidûm, jubet Imperium, crudoque necari
Funere, & octonum ſepteno funus acervo
Continuò extradi: nè quod fortaſſe ſuperſit
Inviſâ de ſtirpe malum: quod Dorica turbet
Sancita, auguſtoſque probris infeſtet honores.
Plaude tuo genitrix, ſepteno plaude tuorum
Sanguine natorum. Jam non te veſtiet unus
Murex; ſed tegmen multo fulgebit ab oſtro,
Plaude triumphali Cœlorum plaude theatro

Mater

Mater, tot lauris, totidémque palæſtrica ſertis;
Quot mente impavidâ ſpectaſti funera natûm.
Vos verò nati, ſeptena corona, choreas
Ducite in applauſum matri, pæana canentes,
Atque immortales genitrici nectite lauros;
Quæ vos æthereis genuit feliciter oris.

Septem SS. Fratrum dormientium prodigioſus ſomnus.

DEcio Imperatore Romano, omni genere immanitatis Chriſtianos exercente, ſeptem Epheſini juvenes, germani fratres, Patriciáque familiâ oriundi, metu imminentis ſupplicii, urbe profugi,in montis vicini ſpecu perfugiū quæſiêre. Hoc ubi Decius certis rumoribus accepit;miſit continuò, qui viventes, jámque in ſomnum lapſos,obducto muro in ſpelæo tumularent.Ducenti propè fluxerant anni, cùm patefacto exitu, diſcuſsóque divinitùs ſomno, noctem ſe unam dormîſſe rati, Epheſum Malchum fratrem ablegant, victui neceſſaria comparaturum. Is panes empturus, cùm nummos veteris monetæ è loculis promit; oritur in frequenti populo ſuſpicio, clàm effoſi metalli. Quare peregrini cultûs homo ſiſtitur proconſuli. A quo in ſeveriorem quæſtionem vocatur. Malchus de impoſito crimine ſe purgaturus, ad fratrum fidem, & laribulum provocare; in quod ipſos pridie Decii furor, timorque ſuppliciorum conjeciſſet. Veritatis cognoſcendæ avidus Proconſul, ſpeluncam pluribus comitantibus adit, fraternámque cohortem divinâ quadam ſpecie refulgentem conſpicit, reique novitate attonitus, ad eorum pedes ſe ſe abjicit. Tum

accipit ex viva voce ſeriem rei inaudito prodigio actæ, Illi ſeptimo ab vigilia die, ab humanis rebus ad æternitatis præmia conceſſerunt. *Sigonius Lib. 13. Imper. Occident.*

ENdymion mihi carmen erit, non Latmius heros,
Quem circumfuſo pulchri ſoror æmula Phœbi
Complexu digna fuit, ſeniſque moleſto
Exſolviſſe jugo fertur, donóque ſoporis
Obruit æterno. Non illum Muſa recantat
Somnifero conjuncta deo. Sed clarior orbi
Endymion mihi carmen erit; quem gloria Divûm
Felici excepit gremio, immortale bravium
Sopito tribuens, meritáſque in Martyre laurus.
Hunc dum Calliopes tuba ſuſcitat, altaque rumpit
Otia, non uno ſomnis ludentibus ævo:
Noſtra ſoporato nè Caſtalis obruta probro,
Materiem indecori pariat; vigilantia Cœlis
A ſeptem geminis depoſcit robora Divis
Poſtquam Romuleos truculento munere faſces
Imperiique capeſſit onus, protruſus averni
Gurgite feralis Decius: nè ſolus eburno
Conſideat ſublimè thoro; connubia pangit,
Et ſibi ſanguineam ſociali jure maritam
Jungit Sulla novus, crudelia monſtra daturus,
Attonitis horrore plagis, quêis terreat orbem,
Et verò innumeros profundit barbara fœtus,
Obſtetrice nuru ſtygiâ, crudelis Enyo,
Semper Cadmæa ſemente feracior, atque
Oſtentis, trepidante ſolo, per cuncta vagatur
Agmina Chriſtiadûm. Mundum formidine complet.
Terrificæ iratum formæ, vaſtique timoris
Se portenta immanè rotant perterrita monſtris.
Lumina; quæ paſſim rabidi documenta furoris
Theromedon dedit Oenotriæ, Phalaríſque Quirinus.
Utque gregem innocuum CHRISTI, jurataque Cœlo,
Pectora, ad infames Dictæi Numinis aras,
Thuraque ſacrilegis cogat ſudare deaſtris;
Chriſticolas vario percellit funeris auſu,
Frangere ſuppliciis ſatagens. Quos verò ſeverâ
Flectere lege nequit, Superis, fideíque dicatos,

Per

Per diras jubet ire neces, per tela, per ignes,
Per notas feritate feras per ſaxea fati
Pondera, pérque profunda freti, funeſtaque ligni
Opprobria, atque alias crudeli funere pœnas;
Ut Decio rabies ſuaſit. Sed prodiga vitæ
Pectora, púrpurei Proceres, præbere cruorem
Fortiter, & ſuperam mercari ſanguine vitam.
Eſt Cæli longum, ſed perbreve temporis ævum.
Verùm cùm longè, latéque cruore natare
Omnia Romuleus jubet Atrêus, ac magis ardet
Immanes cumulare neces, velut ebria tigris
Sanguine: fulmineum ſiſtunt ſeptena furorem
Lumina Chriſtiadûm, germanâ ſorte creati,
Joniæ gentis Proceres, Epheſique Dynaſtæ,
Ac regni immortale decus. Si cætera ſpectas,
Quæ claros reddunt: præcelſi nominis ordo,
Heroum robur, ſublimis gloria mentis,
Corporeæ dotes, & amœnæ gratia frontis,
Ac niveo ſpirans pergrata modeſtia vultu,
Supra undas populi, plebiſque efferre myricas.
Hos ut Dardaniis ſervaret barbarus oris
Sauromata, illecebras primùm, mulſúmque propinat,
Ac Hyblam labris; nec non popyſmate mulcet
Verborum, mentes fratrum. Dêin thuris honore,
Panchæáque jubet lacrymâ placare Quirinos
Continuò Divos. Si juſſa faceſſere pergant
Romulidûm ſceptro; Regnantûm ſpondet amores,
Donáque morigeris, ac vaſtæ pegmata famæ,
Amphitheatrali circumportanda theatro.
Sed labor Imperii ſtudio vaneſcit inani.
Caucaſeâ citiùs ſolves de rupe Promethêum,
Ac priùs Heſperium Titan remeabit ad ortum;
Quàm concepta fides abeat, lumenque faventi
Sidere tranſmiſſum gentilibus obruat umbris
Vana fides Latii. Rapiunt conamina venti,
Succeſſúſque cadunt. Quare ſuffulta Pelaſgis
Artibus, atque ſtrophis ſceptri ſuprema poteſtas.
Exuit inſigni germanos ſtirpis honore,
Ac gentilitias, fulgentia cingula, bullas
Claro ſubducit generi, rapturus & ipſum
Ævi florentis ſpatium; ni ſacra capeſſant
Auſonia, atque piâ Divos venerentur acerrâ.

Indè

Indè animo verſare jubet, conſóque agitare
Inter diſcrimen vitæ, mortiſque: quid iſto
Ordine ſit rerum meliori ſorte parandum.
Ecquid ages germana cohors tractabilis ævo
Vernanti? Quæ fata leges? Quo tramite perges.
Ancipites inter vitæ, mortíſque ſtateras?
Hinc tua Dardanius quatit atria fulgor honoris,
Illicióque trahit magnarum gloria rerum,
Ac famæ ſuccendit amor, pulchrúmque videri
Prædicat, & mixtis invitat adorea ſtrenis.
Indè ferra oppugnat violenti horroris imago,
Horridáque ante oculos Libitina exterret, acerba
Pœnarum ſimulacra minans, ignéſque, crucéſque,
Maréque tella rotans, ac funera mille tyrannis.
Alcidis bivium eſt. Virtus, ac noxa propinquat,
Ac quò ferre manus, quò vota extendere fas ſit,
Fluctuat ambiguò mens irreſolubilis æſtu.
Sic perſæpe metus, ſpéſque uno corde duellant,
Atque per oppoſitas ducunt præcordia curas.
Non ſic cum rabidi commiſcent prælia Cauri;
Fluctivagis agitur quaſſata carina procellis,
In varios impulſa ſinus: cêu pectoris undat
Æſtibus, ac dubios verſat ſub corde labores
Fratrum clara cohors. Res eſt obnoxia fatis.
Non equidem Auſoniæ tangunt præconia famæ,
Non periturus honos, non vani nominis aura
Illecebra remorante capit; ſed funeris horror
Per ttepidas verſat curas, animúmque reſorbet,
Atque ſibi ſubdit timor in crudelia fratres
Fata abducturus. Terrent diſcrimina vitæ.
Unde metu ſuadente fugam, ſe protinus aptant
Ad tutos deferre ſpecus, raptímque paternis
Collectis opibus, partímque in pauperis Iri
Largiter effuſis dextras, omníque ſoluti
Pondere, in Ochlonium ſe projecêre receſſum.
Jam vita in tuto eſt. Degent per ſæcula vitam.
Hoc ubi, perfidiâ ſtimulante, tuliſſet ad aures
Principis Oenotriæ, veracis buccina famæ:
Solis inacceſſam radiis ſepire latebram
Continuò mandat. Sic nempe auferre laborat
E medio fratres. Nè verò revellere ſeptum
Dextra queat, conferto ſaxorum aggere claudi

Præcipit ora cavæ rupis, terráque recondi
Spirantes animas, fidei monumenta daturus;
Ac tumulum generi. Sed nil Buſiridis ira
Proficit: in longum ſe vita exporriget ævum
Et poſt Dardanii fœdiſſima fata tyranni,
Vita ſuperſtes erit Virtuti; quæ eripit atris
Se Lacheſis manibus, feſtóſque agit orbe triumphos.
Sic virtus ſpectata viget, quam gratia Cœli,
Atque fides animat, multóſque indurat in annos,
Immortale decus præſtans. Sic obruta rupe
Fratribus in ſeptem vitali veſcitur aurâ.
Quippe ubi congeſtâ tumulatos rupe tyrannus
Autumat: in placidum ſubmittunt corpora ſomnum,
Indulgéntque oculis dulcem ſinè lite ſoporem.
Ante fores antri, nec non ſanctiſſima fratrum
Pectora, diſpergit fœcunda papavera Morphêus,
Atque ſoporiferas cum Lethe temperat herbas,
Edomitans curas, omníque labore ſolutos
Efficit, ac trepidos longè jubet eſſe timores.
Sic per bina cubant placidè (mirabile dictu!)
Sæcula: nec ſacros rabidè depaſcitur artus
Sæva fames; ſed nec ſerpit per viſcera tabes.
Nec Libitina ſuis armata furoribus, antri
Septa ferire audet. Cœlo remorante ſororum
Barbara fata trium. Vivent in ſæcula fratres.
Nam ſtamen vitæ Numen deducit in ævum,
Ac in longævam decernit abire ſenectam
Corpora non ullo violanda furore caduci
Temporis, ac Clotûs, Fixa eſt ſententia Cœlo,
Septenos, fidei teſtes, producere ſomnos:
Dum noctem amoveant oculis vigilantia ſemper
Numina, prodigium mundo, fideíque datura.
Sic penè in geminum deducunt Morphea ſæclum.
Interea Joniæ civis, de divite cenſu
Adolius, rupis Dominus, ruríſque propinqui
Poſſeſſor fidei, melioris tecta parari
Præcipit in proprio, fatis urgentibus, arvo,
Armentis mandram, pecoríque daturus ovile
Quod numero innumero accrevit. Nec defuit apta
Materies caulæ. Vicinus quippe miniſtrat
Cæmentum collis, rupéſque obſeſſa parato
Marmore, ſuppeditat faciendæ accomoda moli.

Vix

Vix gnavæ fabrûm trullæ rupere cavernæ
Oſtia: longævum diſcuſſit lumine ſomnum
Arbiter æthereus, rursúmque reviſere Solem
Præcipit, ac reſidem detergere pollice Morphêum.
Atque bonum vigilare diem. Sed nocte levati
Septeni fidei teſtes, duxiſſe ſoporem
Uno duntaxat, per amica ſilentia Phœbes,
Se noctis reputant ſpatio. Ac cum luce, timoris
Accedunt umbræ. Decii perſpecta tyrannis
Fortè neces quærens, juſtâ formidine complet
Innocuas mentes. Omnes hæc cura remordet
Ecquæ Romuleus deſignet fata Procuſtes
In genus electum. Quare mens omnibus una eſt:
Mittere de latebris germanum nomine Malchum;
Cognita quem virtus, & pulchra modeſtia vultûs,
Ac habilis morum gravitas, & gratia formæ
Reddidit in paucis charum, populóque verendum
Hunc perſonatâ redimitum cyclade, ad urbis
Mœnia delegant, Latiæque tyrannidis auſus
Indagare jubent. Et cùm vacua ilia pulſet
Impacata fames; Cerealia dona parare
Legitimo mandant pretio; quêis improbam edendi
Expugnare juvat rabiem, ſtomachíque latratum.
Vix ferrugineam radiatâ lampade noctem
Phœbus abire jubet cœlo, vulgúſque minorum
Siderum, in antiquas cogit repedare latebras:
Cùm ſe ſe Malchus tenebroſâ effundere rupe,
Ac haurire diem, paſcíque abs ætheris aura.
Dúmque gradu tacito, tremulóque per obvia fertur
Æquora camporum, circumvolitante ſagaci
Lumine, per varios, quêis duxit ſemita, vicos,
Omnia formidans: eccum, (mirabile viſu!)
Jam nova ſtat rerum facies. Vetus urbis imago
Deſiit, atque aliis exſurgunt oppida muris.
Jámque aliæ turres, pinnæque perardua pulſant
Sidera: non veteres ſe jam objectare penates,
Aſt alii ſe oculis mirantibus indere vultus.
Hìc Ducis æterni vexilla, trophæáque cernit,
Chriſtiadûm ſublime decus; quod cæca tyrannis
Auſonii damnare ſcinis, multóque onerare
Dedecore aſuevit. Crucis hæc ſimulacra, per urbis
Pergama, per vicos, ac compita dídita paſſim,

Attonito ſimilem Malchum, plenúmque ſtuporis
Reddere, & in varias diſtractum ſpargere curas,
Hæret ab inſolita perculſus imagine rerum,
Miratúrque novas unius tempore noctis
Surrexiſſe ædes, & ſecum talia fari.
Quæ nos orbis habet regio? Quo climate mundi
Degimus? An patriis hodie verſamur in oris:
Aut colimus terras alio jam ſole calentes?
An ſub Hyperboreum nos fata tulere Booteur:
Vel fortè Heſperiam, Nabathæáque regna videmus;
Sunt equidem patriæ quædam veſtigia terræ.
Non ſitus urbis abeſt. Eadem faſtigia celſus
Collis alit. Quid quod ſinuoſi littora Ponti
Sunt eadem. Non ſe Nereî, Thetidóſque tulêre
Sceptra aliò; nec ſunt, niſi fallar, diſpare cultu
Jurgera Triptolemi, Cereríſque novalia; ſed nîl
Urbi Epheſi de Epheſo ſupereſt. Vetus illa receſſit.
Forma, decúſque urbis. Validis ſtant pergama muris
Verùm alia omnino facie, cinctúque triumphant.
Et quid ſacra DEO trabs hoſpite, nobile lignum
Donorat? An donum fidei, lumén que favente
Sidere demiſſum Romanis fulget in oris?
Hoc equidem victrix Cœlorum gratia ſummo
Jure poteſt; ſed non hæc execranda tyrannis
Cælica dona meret, noſtríque cruoris hirudo
Effera, Tenariis potari digna fluentis.
Ergo ſtrophas fallax Latium, fraudíſque theatra
Inſtruit, haud cautos ſic irretire laborans
Chriſtiadas diróque inſontes tradere letho,
Atque necare fidem, noſtrámque evellere ſtirpem.
Hæc ubi ſollicito formidans corde volutat
Malchus, in umbroſas rurſum remeare latebras
Illico deceruit, rem libraturus operto
Conſilio fratrum. Sed cùm non vana timoris
Omnia verſarent animum: nè fortè ſubirent
Funus in extremo jam ſtantes limite vitæ,
Atque famis mala præda forent, & victima lethi:
Continuare viam ſtatuit, Cereríſque coëmpto
Munere, ad antiquam greſſum revocare cavernam
Dúmque petit poſtes urbis bipatente recluſas
Ordine; jam major ſubit admiratio mentem.
Quippe novo cernit redimitos ſchemate cives,

Ac nunquam viſos. Nec jam per vana Tonantis
Nomina jurantes audit, velut obtinet uſus
Joniæ, ac Latii; non per ſtyga, pérque bifrontem
Janum Latonæque genus; ſed pacta fideli
Munere firmantes, per veri ſigna Theandri.
At nè deſertos peteret dea pallida fratres,
Eſurie excubante animas; quæ fortè receſſus
Jam patulos adiit: feſtinat cura parare
Perdomitam ſaxo Cererem, bulgáque recluſâ
Eruit æs vetulum, quod ſæcula priſca dedere,
Ac frugum fabro pretium pro panibus aptat.
Hic ubi ſignatam non viſo grammate maſſam
Conſpicit obrizi, ſolérſque. per omnia luſtrat
Et pretium. atque fidem: peregrinum noſcere cenſum
Arte valet nullâ. Quare citat illico cives;
Quos vicina ſuis commercia ſedibus addunt.
Exhibet his auri lamnam, vigilíque precatur
Lumine rimentur, pretioſos pondere nummos.
At nulla in veram deſcendit notio partem:
Indagare valet nemo, quâ ſorte, manúque
Cuſa moneta foret. Latii veſtigia, lauro
Inſignita petent equidem; ſed deficit uſus
Communi ſtudio populi. Monumenta videntur
Oenotriæ, ac veterum certa argumenta virorum.
Hinc pro plebejûm ritu, ſuſpectio vulgi
Naſcitur: in tacitas præſentia lumina gazas
Fortuito incurriſſe ſtatu. Muſſare popellus,
Atque ciere alios dextrâ. Ruit undique magno
Murmure vis populi, circumvallátque corona
Civilis juvenem, matrúmque, patrúmque caterva.
Ac ceu per varias maturis floribus herbas
Virgineæ volucres, & dulcis civis Hymetti
Vere novo rapitur, reſonis per ſidera bombis:
Non ſecus haud viſum confuſo chromate Malchum
Circumſtare Epheſuſs veterémque ſtupere monetam.
Sic ubi turba frequens, latera undique, & undique ſtipat
Inſontis Malchi: gelido riget ille pavore,
Perſuadétque animo, crudeles mittere dextras
Sanguineam Decii rabiem, diríque parari
Supplici ferale genus. Circumſpicit omnes,
Percurrítque oculis; ſed nullum fata tulêre
Vel generis teſtem, defenſorémve probatæ

Virt

Virtutis trutinæ, Patronam ferre recuſat
Turba manum, verſans varium ſub pectore conſum.
Dúmque ſuam innocuus facundo munere cauſam
Protegit, atque probat ſine fraude, malíque reatu
Eſſe ſibi mentis ſtudium, nullóque teneri
Crimine: chroma novum, veteriſque haud cognita linguæ
Copia, nec non barbaricæ velamina pallæ,
Ac oris pallor, gelidæ formidinis index,
Jam magè ſuſpectum de noxa reddere Malchum.
Suſpicio & vilem populi proſerpit in algam.
Quare continuò inſontem rapiúntque, trahúntque
Ad Rhadamantæos, Prætoria debita, faſces,
Atque ajunt veteres, oſtenſo divite cenſu,
Ignotóque auri pretio, expilâſſe crumenas.
Æacus Joniæ, vultu, cauſaque ſeverus
Arbiter, in tales ſua ſolvit pectora voces.
Juſtitiæ trutinam nobis ſuprema poteſtas
Byzantina dedit. Dubii ſunt credita nobis
Jura fori. Varias rerum cognoſcere cauſas,
Aut damnare reos ſceleris, vel ſolvere vinclis
Innocuos, crudóque probos ſubducere letho
Congruit Aſtreâ nobis tribuente ſtateram.
Jam tua res agitur. Si impacti criminis orbum,
Expertémque doli, te curis lance probâro:
Eximet urna tibi niveum, ceû jura repoſcunt,
Calculum, & in patrias referret te gloria terras.
Si verò, ut minimè remur, te tramite legum
Deflexiſſe probant plebes; nec criminis auſum
Legitimè removes: nigrum te theta manebit:
Quo te nec validæ poterunt exſolvere dextræ
Ergo, quod Themidos rigidiſſimus ordo requirit,
Ingenuè reſponſa refer. Sic noſſe tribunal
Cauſarum pondus, trutinâ librante, valebit.
Dic, quibus æthereas primævi luminis auras
Hauſiſti terris? Quo climate fuſus in orbis
Limina? Num obſcurâ, vel clarâ ſtirpe creatus?
Quas ceras atavûm, vel quæ plebeja recenſes
Stamina? Quiſve pater? Quod nomen origine primâ
Ducis? Quos numeras, vel quales ſanguine junctos,
Ordine depromi volumus. Quid rure relicto
Patrio, ad Jonias juſſit concedere terras?
Non celare fidem, ſancti reverentia juris

Præcipit, ut noſtræ ſit veri notio legi.
Fare, age, quas veteres reſerârit dextra bulgas?
Quove loco dites cenſus, ac æris acervos,
Argentóque, auróve graves reperire ſecundâ
Sorte tibi licuit; Vetitâ num Colchidos arte
Lapſus in arcanas, gazâ indignante, latebras,
Viſcatam immiſiſſe manum te fortè fateris?
Eja age, vera refer, tacitâque in ſede latentem
Pectoris ede fidem: nè fœdæ carceris umbræ,
Admotæque faces lateri, te reddere vera
Supplicii gravitate parent, cogántque fateri
Crimina, quêis certo fortaſſis jure teneris.
Eja age vera refer. Themidos ſic flagitat ordo.
Hæc ubi dicta dedit prætor: ſua jura tueri
Malchus ad Aſtreæ ſedes ac taliâ fari.
Arbiter Joniæ, cui Gnoſſus, & Æacus urnam
Cedere jure poteſt. Tu ſervantiſſimus æqui
Appendis trutinam, ſubigiſque prâela fateri,
Quos juris libella citat, legúmque tribunal
Evocat in cauſas. Tua juſſa capeſſere par eſt.
Ut verò noſtræ liqueat tibi notio ſortis:
Ad quæſita, fidem veri, nil corde premendo,
Red dimus, ac rerum ſeriem, quam lege requiris,
Expedio dictis. Quæris, quæ patria nobis
Primùm ſidereas cum vita faverit auras?
Quâ ſim ſtirpe ſatus? Quod nomen origine patris
Ducam, quive meam contingant ſanguine ſortem?
Nè verum ſimulare putes ac arte Palaſgâ
Ludere: ſum patriis Epheſinus cretus in oris.
Eparchus genitor claris natalibus ortus
Edidit in lucem, Malchi mihi nomina tradens,
Atque opibus famáque potens, hac urbe ſupremos
Inter agit Proceres, totâ ſpectabilis orâ.
Nec deſunt generis conſortes, ſtirpis avitæ
Lumina; quæ civis multo ſectatur honore,
Summates Epheſi venerans. Hic vera probabunt,
Si lubet ad Latios jus illis dicere faſces.
Quod verò exemptas bulgæ, de gurgite gazas
Attinet, has patriæ nobis favere crumenæ;
Has dites loculi, quos natis deſtinat arca
Patris, & in lautos dat jura domeſtica cenſus.
Non ſatus Autolyco ſum ſanguine: nec mihi Caci

Obvenit piceata manus. Non ſcrinia quiſquam
ixpilâſſe putet: vel Colchidos artibus, atque
Carmine Theſalis, terræ exciviſſe ſepulchris
ırcanas veterum gazas. Nam noſtra flagellat
ırca laborati congeſtos æris acervos,
mmenſúmque auri pondus, cêu fama per ora
ivium, & Jonias nunquam non prædicat oras.
Iæc ubi fatus erat, nullo ſibi conſcius auſu
)elicti Malchus: commota fuêre ſtatere
ura, ac arbitrium perculſæ fluctuat urnæ.
Nunquam etenim notus confeſſi ſanguinis author
.ccidit aut Malchi nomen, vel avita propinqui
onditio generis. Non certis prodita ſignis
lotio, in aſſertam valuit deſcendere ſortem.
Quare animis pendens, dubiiſque affectibus errans
iacus, in varios agitur ſenſus reputátque
lalchum fortè ſtropheâ fraudis, tectâque Sinonis
rte, rigoroſum deludere velle tribunal,
ut alios agitare dolos. Quô vero Zaleucus
)niæ accedat vero, per verba tonare
ıthea, & increpitum, latebroſo carceris antro
nperat actutum claudi, ſtrictiſque gravari
ſontes artus bojis, & colla numellis
ringier, atque fidem veri, crepitante flagrorum
randine, pérque faces ardentes, pérque cataſtas
torquere jubet. Tacitâ ſic nocte latentem
ctoris, in lucem ſatagit deducere noxam.
tonat innocuum ſententia barbara Malchum,
anguique horrore quatit, dubiûmque relinquit,
iò ſua fata ferat. Jactat lacrymantia circum
minas patronam circumſpicit undique dextram.
cum nullus opem, ſervatorémque pararet
nbiguæ rerum cauſæ: provolvitur ante
etoris faſces. Lacrymis hic irrigat ora,
plorátque aram Themidos, multóque perorat
quio, immeritamque ſtudens avertere pœnam,
mit, quæ valuit facundæ gratia linguæ,
ue ita legitimam compellat Judicis urnam.
gnitor Joniæ, cauſarumque arbiter æque.
orrè innocuam jam meta noviſſima vitam
e fori remanet, nec porro funus acerbum
:linare datur: ſtat crudo occumbere letho,

Atque pati pulcham pro CHRISTI nomine mortem.
Jámque avet æternum licitari ſanguine Regnum.
Quare de Oenotrio ſcitatur Suada tyranno,
Déque iris Decii quærit: crudelius ævi
Num ducant ſpatium? Pingátne cruore Procuſtes
Chriſtiadûm, Auſoniæ coccum, juríſque ſtateram
Immittis Latii Phinêus, Scironque gubernet?
Perculit inſoliti Prætorem quæſtio dicti,
Miratúrque animum Malchi, feralia quondam
Jura revolventem Decii. Negat, ulla cruentæ
Illius ſupereſſe orbi veſtigia vitæ:
Nec quicquam Joniis hoc de Buſiride terris
Degere, quám fœdæ teterrima nomina famæ,
Ut terræ, Cælíque probro. Sed Malchus ad iſta
Mirari tacitè? variata ſtupere dierum
Tempora, mutatóſque annos, ac talia fari.
Proxima lux abiit: revoluto Cynthius orbe
Alter adeſt; Geticis Latius quo ſævior armis
Auſonios Decius faſces, & jura Quiritûm
Prætulit Joniæ terris. Hic ſacta Theandri
Agmina, Chriſtiadúmque genu, per mille coëgit
Funera, ſacrilego fumare Sabæa Tonanti
Thura; aut humanam cum ſanguine fundere vitam.
Nos eadem, quamvis illuſtri ſtirpe creatos,
Oppreſſura fuit, ſtygiis emiſſa caminis
Sævities Decii. Sed certi funeris horror,
Impendénſque metus, nè diræ fulmina Romæ,
In noſtros unà jugulos, ſortémque tonarent,
Illicet arcanas juſſiſſent quærere ſedes,
Quare germani ſeptem, comitante timoris
Aſſecla, ad Ochlonias greſſu non deſide rupes
Tendimus, immanem fugituri hac ſede ruinam.
Utque fidem Themidi clariſſima notio præſtet,
Nec quicquam dubites: ſenos ſupereſſe gementes:
Lumina germanos, trepida ſub rupe gementes.
Si non fortè piget te ſcrupea tecta ſubire,
Aut fidem ablegare manum, quæ jura miniſtrat,
Non hic error adeſt. Non ludimus arte Pelaſgâ.
Dixit, & attonitam portenti ſorde ſtateram
Reddidit, atque fidem propè jam perſuaſa dedêre
Pectora jurata Aſtreæ, verique probare
Pondere juſtitiæ myſtes, mirúmque vereri

Pro-

Prodigii teſtem. Sed nè quo fluctuet urna
Præſidis ambiguo; ſancit portenta videre
Divinæ virtutis opus, Malhóque fidelem
Sejungit comitem, magnâ comitante catervâ
Tum ſtrepere plebis, tum quos Prætoria juris
Ponè ſequi mandant, ſtipante ſatellite faſces,
Prætoriſque latus. Jam accedet notio veri.
Perge Themis cuſtos, & ſervantiſſimus æqui,
Quò te vota citant. Vires ſuperantia cernes
Thaumata naturæ, non ullis cognita retrò
Temporibus; quæ ſola DEI, ſuperúmque poteſtas
Edidit, immenſam vim taſtatura Tonantis.
Æacus ut notæ contingit limina rupis
Rimatúrque oculis cautus, & fragmina ſaxi
Circumquaque videt; dubio fulgore coruſcæ
Objiciunt ſeſe lamnæ. Has dum fortè revolvit
Lumine, percurritque probè; (mirabile viſu!)
En ſibi, ferratis inaratas chalcide ſcalpris
Competit eſſe notas; quæ fido teſte probârunt;
Jam longo volvi fermè duo ſæcula curſu;
Cum germana cohors Decii crudelia fugit
Tempora; ut abſtruſo vitæ et fata receſſu.
Utque magis veri ſuccedat notio; rupis
Continuò ſpelæa ſubit, viſurus an ævi
Complerint gemini ſpatium, vitæque fruantur
Munere, Neſtoream ſuperantes fortè ſenectam.
Dumque ſpecum trepidante gradu, longóque meatu
Abdita terrarum penetrat: ſeptena tuetur
Cum malcho fratrum decora & non vana locutum
Arbitrio propiore videt. Prô thaumata rerum!
Humanos equidem vultus, ac membra ſagaci
Lumine delibat; ſed mirâ luce refulgent,
Inſolitumque jubar terris abs æthere miſſum
Aſpergunt latebris fratres. Non tetra mephitis
Corpore procedit; nec tabes occupat artus;
Sed ſuper Aſſyrium nares demulcet odorem
Aura ſpecu fragrans. Spirant cælúmque, Deúmque
Omnia quæ verbis produnt, Nec multa locutus
Ioniæ Minos, lunato poplite terræ
Labitur, ac fidei teſtes, ceu ſidere miſſa
Lumina, magnifico ſupplex veneratur honore,
Bis ternos, unumque dies, poſt bina ſoporis

 Secu-

Sæcula mortalem fratres deducere vitam
Præcipit æthereus Rector Sapientia veri
Numinis oſtentum hoc voluit; quo vera pateſcant
Thaumata, Chriſtiadûmque fides, iterûmque ſub auras
Ritè probaretur redituros corpore manes,
Atque DEI vires, mentis revocare favillas
In luteam molem poſſe, ac virtute ſupernâ
Qui valuit formare novum, renovare vetuſtum.
Aſt ubi ſeptenum retulit Pallantias ortum:
Ultima lux ſeptem deſcendit fratribus, ævi
Terminus; ut lumen Phœbæâ lampade ſurgat
Clarius, æthereis fulſurum ſemper in oris.
Felices animæ, quas alta ſilentia noctis
Penè quater denis expertes funere luſtris,
Tandem ad ſidereos ſine nocte tulêre penates,
Æternaſque domos. Sic longos carpere ſomnos
Jure licet, dulci ſic indulgere ſopori;
Qui demum vigiles ſuperas deducit ad oras.

Judicium
SALOMONIS
3. *Reg.* 3.

INhæſit Salomoni è primo rationis uſu, ſitientiſſimus ardor ſapientiæ; quam à DEO enixè flagitabat. Hujus conſequendæ conciliatricem habuit pietatem, & fervens precandi ſtudium. Placuere Superis regno dirigendo accommodæ preces. Plus accepit, quàm rogârit. Cum acerrima mentis intelligentia, ampliſſimæ opes, & gloria à Cœlo data. Specimen animi, ſapientiæ altioris lumine illuſtra mox præclarum prodidit, in famoſa mulierum duarum controverſia, pro vindiciis ambigui infanti Erant illæ eodem ſub tecto, eodemque tempore fetu ſolutæ, quem tamen non eodem curabant ſtudi

Al

Altera quippe, dum incauto cubatu, noctu ſuum oppreſſiſſet, alteri in utramque aurem dormienti, vivum ſubripuit. Plagium iſtâ repente, illâ refragante, conceſſere ad tribunal Salomonis, ſuper prole ſua acriter, ſed ambiguè diſceptantes Judex æquitati deditus, jubet in ancipiti lite diſtringi gladium, ſuamque matrum utrique partem in jure dubio tradi. Accepto Regis judicio, commoveri viſceribus vera parens, cedere jure ſuo, cupere ſalvam prolem ſuam-Regémque obteſtari, vivam tradat parti adverſæ. At plagiaria crudelem ex alieno dolore voluptatem captura, dividi poſtulat infantem. Hic Regum ſagaciſſimus vera matre deprensâ, pietatis, & amoris præjudicio, à natura matribus inſito, cauſam ancipitem feliciter terminavit Fama ſapientis judicii longe, lateque vulgata, maximam apud univerſos Salomoni reverentiam, & gloriam conciliavit.

PRodigio plenam Chananæi Principis urnam,
Aſtreæque decus, nullis æquabile Regum
Legibus, à veræ limatum cote Minervæ,
Dignum Neſtoreâ depromi jure Suada
Calliope referet. Tantæ non Muſa Sophiæ
Per equidem numeris veniet, Themidóſque tribunal
Majus Aſopiade, condigno ſcandere metro
Ac pede Mœonio potis eſt; cuì deficit omnis
Argolica, & Latii celebrandæ copia fandi,
Ut tamen Iſaciæ legum decreta Minervæ
Pro modulo cantare queat, ritúque canoro
Perſonet: à ſupera tenuem pro more Sophia
Depoſcit radium, nunquam non indiga luce
Cælite? quâ innatas diſpellat pectoris umbras,
Vix ſe Davidides impubi ſorte levavit,
Primiſque exceſſit jam pubes ſcitus ephebis,
Ac veri haud dubium lumen, falsíque tenebras
Diſcrevit jam mente ſagax; cum mira cupido,
Atque fames animum ſubiit, doctiſſima Phœbi

Caſtra ſequi, ac vero Muſarum nectare labra
Proluere, Aonidumque choris miſcere Regentis
Munera, quò dignas ſolio conjungeret artes
Jeſſiadûm ſapiens Princeps. Hinc jugiter altâ
Secum agitat mentis trutinâ; qui Pallados almæ
Limina, & ingenuas Parnaſſi invadere ſedes,
Ac Cyrrham valeat, clariſque hærere Camænis.
Vix forte Eois roſeus ſurrexit ab undis
Cynthius, & curæ ſurgunt animumque laceſſunt
Principis in geminos Heliconis ſcandere colles,
Scitáque Pieridum non ſegni corde ſororum
Dogmata ſectari Vix ſeſe humentibus umbris
Telluri invexit, furvo circumdata peplo
Nox curæ domitrix, placidumque in laſſa ſoporem
Pectora diffudit Morphêus: pulcherrima ſeſe
Ferre per auguſtum ſopiti phaſma Monarchæ
Tritonis Superùm, cerebro prognata Tonantis,
Atque in Rege ſui caſtos accendere amores,
Digna omni ſolio mundi, ſceptróque potiri.
Hæc noctis ſimulacra videns, ſpeciémque decoro
Schemate conſpicuam cæli, meritámque coronas
Gloriam: in Abramiam per ludum Morpheos aulam
Deducit Princeps, ſocialia fœdera pangens,
In regni ad populi felicius incrementum.
Tantus amor Sophiæ. Digna eſt hæc Principis arrhâ.
At poſtquam irriguum detergit pollice ſomnum
Thariadûm Rector; vano ſe phaſmate noctis
Deluſum obſervans, & inanes pectore formas
Somniferum pinxiſſe deum: mœroris obumbrat
Regia corde peplo; taciras ceſſiſſe per umbras
Dudum exoptatæ gratiſſima dona Magiſtræ.
Quare ſupplicibus, lunato poplite. votis
Sollicitat cœlum, rogat, inſtat, Numen adurget,
Perdius, ac pernox: ſapientis munera cordis
Ut tandem tribuat: queîs recto ducere juris
Ordine ſubjectos valeat, Themidoſque tribunal
Dirigere Iſacidûm Minos. Plùs quippe ſagaci
Arbitrio pollens Rector, divina Minervæ
Lemmata. & excelſum prudenti pectore conſum,
Cêu par eſt, reputat, quàm multos æris acervos,
Ac Creſi gazas, irritamenta malorum.
Nec Regem exornat populari ſanguine tinctum

Muricis oſtentum; non baccâ, auróque refulgens
Frontis apex, ſceptríque decus, ſoliíque tumeſcens
Eſſedum, & Aſſyriis inſtrata tapetibus aulæ
Pegmata; ſed mentis lumen, juríſque ſtatera
Pervigil, & rerum fato prudentia major
Condecorat Regem. Quæ dona ut cælitus hauſta
Davidides capiat; pietatis mutua ſumit
Arma, ac aſſidui ferventia tela precatûs;
Queîs facilè expugnet cælum, reddátque benignum
In ſua vota DEUM. Votis Cœlum annuit æquis.
Dum forſan quatuor, ſpectatus Rector Idumes
Luſtra ævi cenſet creſcítque in vota Regentis
Ardor, ab æthereo ſapientum dona Magiſtro
Combibere, ac veras Aſtreæ diſcere leges:
Surgit in excelſum Gabaonis nomine collem,
Vertice frondoſo lætum, Cælíque dicatum
Cultui, & æterni devotum Numinis æde.
Millenam hîc pecudem divinis immolat aris
Hoſtiam, & enixè rogitat, cêu parvulus, altum
Æthera: quò dociles ſibi tandem mentis honores
Propitium faveat Numen; queîs dirigat Hebri
Immenſum propè jam populum, rectéque gubernet
Auxilio Superum, commiſſos ſidere faſces
Principis Iſacidûm. Nec votis defuit æther.
Audiit hæc facilis precibus, flagrantia Regis
Vota, panomphæus cæli, terræque Monarcha,
Decernítque ſuam ſuperis transmittere natam
Sepibus, Abramidûm ſolio, pulchrúmque Sophiæ
Deſponſare decus ſupremis faſcibus Hebri.
Hæc ſceptro pariet ſapientis plurima mentis
Pignora, & arbitrii, natóſque parabit in uſum
Conſili, & in Themidos ducet penetralia Regem.
Quare dum votis ardentibus aſtra fatigat
Nocte, diéque pius Princeps, doctóque beari
Munere, Thariacas quò juſtè dirigat oras,
Flagitat inſtanter: ſuperâ deſcendit ab arce
Aut genius ſpeciem referens, aut ipſa Sophiæ
Gloria, cœlorum partus, miróque decora
Tegmine, ab æthereis deſumens ſchmata regnis
Pro! quid Muſa videt? Quæ ſe Dea mittit ab alto
Sidere? Quà pulchro fulget, plaudítque paratu
Corporis, Oebalios vinceos, Tyrióſque colores,

Coccineam roſeis chlamydem, gemmíſque coruſcam
Artubus inſumit, picturatúmque ſereno
Splendet ab obrizo tegmen, viridíſque ſmaragdo
Fulgurat, atque alio baccarum lumine claram
Diffundit lucem. Pallam ſtellante micantem
Jaſpide, regali per terram ſyrmate verrit.
Arbore Caſtaliâ præcingit tempora: fronte
Mites diſcurrunt Charites, omníſque Camæna,
Haud dubia ex oculis magni ſapientia Patris
Proſpicit: in pulchras deſcendunt ſidera malas.
Exſuperántque nivem Phœbes. Sed Phœbus inaurat
Cæſariem nymphæ, collucens verticis alto
Suggeſtu, ridénſque labro Thaumantias errat.
Denique quidquid habent ſpecioſi pulchra Tonantis
Atria, & ornatu ſuperis reſplendet in oris,
Omnia in eximiam ſparſerunt ſidera natam,
Jam ſinè commento Pandoram. Hæc prima Dearum,
Fulgida in auguſtos defigens lumina vultus,
Oraque diducens placidè manantia rore
Cecropis, atque thymo fragrantia, talia fatur
Illa ego ſidereis venio demiſſa theatris
Gratia, & æthereî tibi defero nomine Regis
Nuntia: quò in proprium quidvis depoſcere votum
Arbitrii pro jure queas. Quæcunque regendo
Thariadûm populo, lubet exoptare benigna
Numinis à dextra; pleno tibi ſidera cornu
Effundent ſuperis in votum protinus oris,
Fare, age, quæ mentem verſat, ducítque cupido
Rerum? Quo poſcit cumulari munere tantis
Appoſito ſceptris? Dubiis nè affectibus erra:
Quidquid aves, Cælum per me tibi mittere ſanxit
Deprome actutum, quæ ſtet ſententia menti.
Nil hìc cunctatus, flagrantia promere vota
Jeſſæus Princeps; ſuſpiria ducere ab imo
Pectore, & elatis cum lumine in æthera palmis,
Has iterare preces. Lumen de Lumine primo
Efflictim mentis rogito, veríque Magiſtram
Conſilii, ac legum de Cœlis poſco Sophiam.
Ingenuæ placuêre preces. Hinc filia lucis
Æternæ, in tales deducit pectora voces.
Saraidûm Princeps. Recto tua vota feruntur
Ordine. Quod poſcis Chananææ legis amore,

Approbat æthereæ cum Aſtrea Pallados ordo.
Et quia non longæ produci ſtamina vitæ,
Nec tibi regales voviſti accedere gazis
Censúsque immenſos; ſed ſolum lumen ab alto
Mentis; ut in juſtam deſcendas jugiter urnam
Æacus Abramidûm: cœleſtis luminis imbres
In tua diffudi præcordia; nè quid iniquo
Ordine decernas. Jam ſemper legibus æquis
Cauſæ momentum dirimes, juríſque tribunal
Semper erit citra falſi, noxæque reatum.
Hoc tibi collato ſapientis munere, vincis
Omnes præteritos multo diſcrimine Reges.
Nec tibi par ſurget de cuncta ſorte Regentûm;
Qui tanto vigeat ſublimis acumine mentis,
Quíque regat parili vaſta orbis climata conſo
Cum verò à Cœlo ſapientis munia Regis
Poſthabitis aliis, quæ mundi ſceptra repoſcunt
Sollicito optaris voto: tibi copia rerum
Affluet, immensósque DEUS ſuperaddet acervos
Æris, & omnigenis regni ditabere gazis.
His uná accedet tantarum gloria rerum,
Ac laudis, famæque decus; quæ mundus uterque
Attonito ſimilis ſtupeat. Non luderis aſtu
Æther nec falli potis eſt, nec fallere quemquam.
Dixerat, ac ſuperam ruſus flectit ad oram
Pallas, & optato donatum munere Regem,
Ac lege inſtructum Themidos, Consóque relinquit.
Tum verò illuſtri ſapientis luce beatus
Jordanis Princeps, veri cognoſcere leges,
Falsíque errores clarâ diſcernere mente;
Creſcere cunctatum ſolers prudentia rerum,
Ingeniúmque animo velocius ire; videre
Omnia, quæ dici valeant, rectíque taceri.
Perfacilè evadit ſapiens, quem ſidera formant.
Denique jam ſapiens Princeps, qui Neſtora longè
Anteit, atque ſophos omnes. Hunc nulla latebant
Abdita naturæ, rerúmque peritia nulla
Effugiit. Themidos lex nulla, aut Maxima juris.
O felix Princeps! felix Reſpublica, cujus
Dirigit Imperii vigilans prudentia clavum.
Nam ceu velivolâ Tiphis volitate carinâ
Per tumidum Thetios regnum, Pontíque furentis

Tuto

Tutè bella valet, variiſque expandere ventis
Carbaſa; ſi nôrit ſpumantes æquoris iras,
Ac brevia, & ſyrtes, nec non infamia Scyllis
Cærula, & infeſtas ratibus vitare Charybdes;
Haud ſecùs Imperii navim qui ducere juſti
Tramite, per ſævas, quæ ſurgunt orbe, procellas
Noverit, atque fori rixantem ſæpe Maleam
Frangere jure valet: Themidos non ille tribunal
Allidet ſcopulis; nec publica membra carinæ
Imperii, ambiguos rerum deducet in æſtus.
Nunquam Thariacus Princeps, cuî publica rerum
A Cœlo commiſſa ratis, per devia juris
Æquora præcipitem rapuit; ſed duxit in æqui
Ordine ad Aſtreæ portum, rerûmque ſalutem.
Unum duntaxat Themidos mea Muſa referre
Molitur facinus, paucóque innectere metro
Davididis trutinam. Sic cêu exungue leonem,
Haud ægre agnoſcet, quà ſe ſe porripit orbis;
Quantum de vera Jeſſæo corde Sophia
Conſultíque animi fuerit, juríſque perampla
Notio, quæ mundi poſſit diadema decere.
Forſan erant geminæ vili de ſorte profuſæ
Iſaciæ gentis matres, Glyceræque, Hecaléſque
Haud dubiæ adneptes, ſub eodem degere tecto,
Convictûque pari ſolitæ producere vitæ
Tempora, & in turpi ſe conditione locare,
Ac Phrynes quæſtu. Partu fortaſſe ſolutas
Una eadémque dedit felicior hora, cubili
Eôdem diſtentas. Geminâ ſe prole beatas,
Incolumíque ſatu dilatas utráque gaudet.
Nominéque applaudit matris. Sed non in utrámque
Par ſtudium prolis, nec cura accedit alendi
Pignoris, ùt gnavam decet accurare parentem.
Altera quippe ſuum incauto ſituata cubatu
Oppreſſit tenerum ſub noctis tempora partum,
Eliſitque animam de parvo corpore nati.
At poſtquàm ignavus cedens abs lumine Morphêus
Deſtituit matrem, primúmque occurreret ulnis
Amplecti ſobolem, lactíſque alimenta tenellis
Suppeditare labris: reperit ſinè munere vitæ
Infauſtam prolem, ſubitóque extradita letho
[illegible]gnora lugubris mater. Prô fata! quid iſtud?

Hic

Hìc primùm in lacrymas, gemitúſque ſoluta, ſiniſtram
Deplorat ſortem, curáſque accuſat inepto
Munera collatas nato. Non lactea dona
Ampliùs effundit; ſed ſalſo rore cadaver
Irrigat, atque graves condemnat corporis artus,
Inſontis cauſas lethi. Sed parvula poſtquàm
Funera ſat multo lacrymarum perpluit imbre,
Vertit ad oppoſitum rorantia lumina ſtratum,
Et geminas, tacito commotu, ſurrigit aures,
Advertítque animos, obſervatura ſagaci
Pectore: num vivam ſervet pars altera prolem;
Aut etiam vitâ ſpoliârit pignus amatum.
Verùm ubi vitales, parvis ſpiratibus, auras
Ducere vicino pupum notat aure grabato:
Alterius fauſtâ macreſcit ſorte Sinope
Improba, & invidiæ ſtimulis agitata, dolore
Tangitur: incolumi rivalem pignore Phrynem
Gaudere, ac matris nomen ſervare, decúſque.
Sed quid agit cognata dolis, genióque Phrynondæ
Fæmina; ut evellat bacchantes corde dolores,
Leniménque ferat? Quis credat, corde volutat:
Quì valeat lætam privare propagine matrem,
Orbatámque ſuo gemebundam reddere nato.
Nec techna effectu caruit. Dum quippe ſopore
Obrutam, & obſtreperos efflare è pectore ſomnos
Thaida cognoſcit Lais: conſurgere ſtrato
Illicet, & gelidam manibus comprêndere prolem.
Indè thoro alterius fatalia membra locare
Parvuli, & æthereo potientem lumine natum
Surripere, atque gradu ſuſpenſo inferre grabato,
Viventémque ſuo alteri componere pupum.
O vafrum Glyceræ ingenium, ac affine Sinonis
Artibus, atque Ithaci genitrix eſt fœmina fraudis.
Interea excuſſo per curas altera ſomno,
Ut primùm evigilat, gnavæ perſolvere matris
Continuò officium ſatagit, niveóque tenellum
Paſcere rore ſatum. Sed nè fors victa ſopore
Membra levet citiùs, quàm provida cura repoſcat:
Admovet ora labris, & pronas applicat aures,
Exceptura levem parvo de pectore ſomnum,
Atque animam pupi exſpirantem lactis odorem
Pergratum matri. Sed cùm veſtigia vitæ

Nulla

Nulla notat; nec ſe ſe lenis anhelitus oris
Prodit: contrectat molli caput, atque genarum
Planitiem dextrâ. Prò! terror in ilia ſerpit
Matris. Nam rigido conſtrictos frigore ſentit
Artus: cêu vero jàm parvula membra natarent
Funere, & immitti cecidiſſet victima fato.
Unde ad nativum genitrix revocare vigorem
Nititur amplexu, gelidáque exſolvere brumâ.
At fovet in caſſum. Jam ferrea jura ſubivit
Atropos, ac Lacheſis, Clotúſque in limine degit.
Poſtquàm jam ſpolium Parcarum, ac flebile funus
Comperit: afflicto rumpens ſuſpiria corde,
Luctiſonos edit planctus, complétque cubile
Queſtubus, & triſtes effundens voce dolores,
Jam ſinè commento Clymene, Niobéque vocanda
Saraidûm, dulci privata propagine mater.
Altera in occultos vigilans Acheloias aſtus:
Cêu gemitu, fremitúque forent excuſſa ſoporis
Officia, attonitæ ſimilis clamare: quid aſthoc
Nocte intempeſtâ munitâ perſonat æde?
An vi perrumpit quiſquam, ferróque revellit
Oſtia; Quídve notant queſtus, planctúſque profuſi?
Hìc proprio privata ſato, plangoribus ædes,
Ac gemitu tundens, inter ſuſpiria largis
Fletibus interfuſa ſui narrare ruinam
Pignoris infauſti mater. Vah ſortis iniquæ
Filia, vociferans, inquit quid mæſta parabo;
Hêi video fatis natum ceſſiſſe per umbras
Noctis, jàmque gravi lethi torpore jacere
Exanimem, nullâ revocandum Pœonis arte.
Tum verò afficto Lais verſuda dolore,
Adverſam ſortem miſeretur Thaidos, atque
Condolet horrendo ſubreptum funere natum.
O fallax mulier, quæ affectus concipit omnes!
Inde petit vafre, quænam contagia morbi,
Semináve, in pupi genitricis cura notárit
Artubus, interitûs cauſam? Verùm illa reponit:
Nunquam lethiferam vernanti corpore peſtem,
Languoríſque iviſſe malum; quod fata citaret
Proxima, & immiti Libitinæ traderet ungui.
Quare iterum in multos effundens lumina rivos,
Immodicos edit quæſtus, & pectora plangit,

Pluſque æquo rigidum fatorum incuſat acerbè
Ordinem, in innocuam crudè ſævire parentem
Unius ſobolis. Dum triſtia luctibus implet
Limina: reſponſat clamore, dolore Sinope
Callida, & in fictas cogit ſua labra querelas,
Atque pares Hecales teſtatur vaſta dolores.
Sic magnam noctis partem dum mæſto ululatu
Inſumunt matres; hæc verè, aſt altera fictè:
Interea Eois Titan redivivus ab oris,
Noctis regna fugat, lucémque reducit in orbem,
Atque ſuas latè protendit lumine vires.
Dúmque unà infames radium diſpenſat in ædes
Cynthius ipſe ſibi purus, nullóque notandus
Crimine terrigenûm, genitrix inopina reverſat
Funera, tum manibus, tum cauto lumine ſcrutans
Quæ tandem fuerit defuncti proxima nati
Cauſa datura ſuo lenimen fortè dolori,
Si genuina mali verè inclareſcat origo.
Sic ubi funereum permultâ indagine pupum
Perluſtrat tacitè, frontémque, genámque, labrúmque,
Ac totum vultûs tractum, molémque reviſit
Corporis: à ductu naturæ ſentit abundè,
Atque notat Phrynes: non hunc cecidiſſe rubentem
De proprio natum gremio; cui linea vultûs
Diſpar abſimiliſque fotet. Dum cerea verò
Membra videt ceſſiſſe oneri, compreſſáque cernit
Corpora; quod ſolers genitricis cura ſagaci
Munere præcavit: dubio non fluctuat æſtu
Ampliùs, ereptam ſibi noctis tempore prolem
Ducentem vitæ ſpatium, fœdúmque cadaver
Applicitum lateri, rivali fraude Sinopes.
Unde dolor matris juſtas conſurgit in iras,
Illatum repetens plagium, reddíſque vigentem
Poſtulat inſtanter natum, belléque valentem
Reſtitui propriæ matri, ceu flagitat ordo
Juris naturæque jubent ſancita referre.
Hic quoque in ardentes Hecales verſutâ furores
Surgere, & impoſitum plagii removere piâclum
Nititur, atque negat furti ſe jure teneri
Crimine, & ultrices minitatur ſontica pœnas.
At tamen hæc iterum, atque iterum ſibi pignora reddi
Fraude ablata petit. Negat altera fortius, Illa

Inſtat

Inſtat ſollicite, majori voce repoſcens
Propria: at iſta vafram jactat per jurgia linguam,
Opprobriúmque jacit, ſannáſque in vota profundit
Alterius juri per certas debita leges.
Nec tamen hæc vocem reprimit, juríque parentis
In minimo cedit; ſed reddi pluribus urget
Sublatam prolem. Sed pluribus altera verbis
Exagitat matrem, probríque aſpergere labe
Pergit, & innocuam falſis vexare cavillis.
Hìc paria effundit calidæ convicia linguæ
Vera fati genitrix, ſtimulos addente doloris
Pondere, & in varias componit jurgia ſannas.
Jamque animis ardet pars utraque more furentis
Baſſaris, à Bromii veſanis cornibus ictæ,
Concurrúntque pari clamore, ac prælia miſcent,
Belligerantque probris; quæ Muſa referre quieti
Dedita, jure timet. Tandem cùm vera potiri
Hon poſſet vivo genitrix mœſtiſſima nato:
Provocat ad ſolium Regis, Themidóſque tribunal;
Quod dirimat dubiam juſto libramine cauſam,
Matríque attribuat prolem. Non abnuit ire
Altera ad Iſaciam, cauſæ confiſa, ſtateram:
Cùm videat nullo rivalem poſſe probare
Jure, vel arbitrio: per amica ſilentia noctis
Ablatam ſobolem, impactíque reprêndere furti.
Hinc ſuper injecto, quem ſors tulit obvia, amictu.
Cêu geminæ Eumenides properant,, crinémque ſolum
Suffuſæque genas pallore, & rauca vomentes
Jurgia per vicos. Vah! quæ convicia, plebe
Subſiſtente, ferunt per compita, ſæva minantes
Plurima, ùt Ogygiæ celebrantes orgia matres.
Dum verò Auguſtal contingunt Principis Hebri
Baſſarides: ſolium poſcunt, Themidóſque tribunal
Actutum pateat; quod nulli claudit Iduméus
Arbiter, in Cræſum parilis, Codrúmque Monarcha.
Nec ſe difficilem Minos, atque Æacus oræ
Exhibet Abramiæ juris ſancita daturus
Legum incorruptus vindex, rigidúſque reorum
Cognitor, æqualem nunquam non Judicis urnam
Pauperta, gazíſque movens. Sunt quippe Regentis
Munera; cui Themidos trutinam conceſſit Olympus,
Sêu Tros, sêu R[illegible]ilus veniat deferre benignam,

Cum ratio cauſæ depoſcit, Judicis aurem.
Sublimi Princeps ſolio tum fortè ſedebat,
Veſtito obrizi pretio, lamniſque nitente
Lydiæ, & Eoo candenti dentis honore,
Majeſtate gravis. Geminum latus, ære refuſi
Bis ſeni, aut plures ſtipant, ornántque leones
Et pulchro ad celſum conſurgunt ordine Regem,
Magnanimúmque probant, vultuque, oculiſque loquuntur
Terrarum, Dominum, Regumque, orbiſque Monarcham.
Dum videt ex alto geminas reverenter Erinnes
Ad ſolii cecidiſſe gradum; conſurgere mandat
Illico, percontans: quæ cauſa accedere juris
Orcheſtram jubeat, juſtumque ſubire tribunal
Principis Iſacidûm? Tum Thais prima vereri
Corpore lunato ſolium, verúmque dolorem
Atteſtans habitu membrorum, talia fari,
Invicte Abramidûm Princeps. Injuria cogit
Appellare thronum; quam præſens fæmina nobis
Intulit, eripiens natum, quem continet ulnis.
Oppreſſit proprium ſub noctis tempora partum,
Haud cautè recubans thalamo, noſtroque cadaver
Subtruſit vaſre lateri, tacitèque revulſit
Hanc vivam ſobolem, nocuo livore laborans,
Me vivo gaudere ſatu. Non fallo tribunal
Pharaidûm Aſtreæ. Sunt conſcia ſidera furti.
Quare age pro juſta cauſarum cognitor urna,
Continuoque jube: mulier mihi propria reddat
Pignora, quæ nobis naturæ contulit ordor
Accipit hæc unâ Judex æquiſſimus aure.
Verùm cum Themidos rationem nôſſet: utramque
Debere audiri partem; quò momina cauſæ
Optimè liqueant: jubet illico reddere verba
Alteram & objectum ſcitè convellere crimen.
Tum verò in lacrymas, planctumque ſoluta Synope
Perfida in adverſam contorquet talia partem.
Magnanime Iſacidum Rector. Livore maligno
Hæc agitur mulier, noſtræque eſt invida ſorti.
Hæc proprium oppreſſit, per amica ſilentia Lunæ,
Incauto accubitu natum. Hinc oppreſſa dolore,
E viva hac poſcit ſibi ferri prole levamen.
Quem manibus teneo partum, favor Omnipotentis
Contulit, a nullo tollendum legis iniquæ

Ordine; nì meritas cupiat dependere pœnas,
Eſt meus hic, inquit, meus eſt. Hic altera Regis
Accedit propiùs ſolium, ſimileſque profundit
Voces, ac inquit: meus eſt juſtiſſimè Princeps,
Eſt meus hic natus. Conteſtor ſidera Cœlum
Altera teſtatur pariter, lacrymiſque perorat
Utraque, & auguſtum muliebri voce tribunal
Ac planctu feriunt matres, dubiumque relinqunt
Principem, & ancipitem reddunt per jurgia cauſam.
Dumque per alternas verborum prælia voces
Sariacæ miſcent Bacchæ; nec pondera rerum
Ulla ſat offerret rationis momine nixa;
At ſolo ejus duntaxat clamore probarent:
Concipit eximium Regis ſapientia conſum;
Quò veri ſenſum muliebri corde probatè
Eruat, & certam queat internoſcere matrem.
Plùs quippe affectus prodit, cui ſemper adhæret
Fœmina mobilior ventis; quam fraude Sinonis
Illitus in nuribus ſermo. Quod pectore celat,
Hoc amor, aut rabies Glyceræ declarat abundè.
Quare, ut te latebris veræ genitricis amorem
In lucem veri ducet: nudariei enſem
Præcipit Abramidûm Judex, ferróque ſecari
In geminas natum partes; ut portio utrique
Æqualis cedat. Prô! quæ ſententia Regis?
Hìc varius populum ſenſus. Procerémque pererrat
Territum, inauditam ſolio deſcendere legem,
Secum mirantem tacitè. Pars ſæva Monarchæ
Imperia, adictúmque putat: juvenilia cenſet
Pars alia Iſacidûm Regis decreta, genuſque
Con ſilii, haud unquam Chananæis proditum in oris.
At poſtquàm eventum ſancitæ legis Idumes
Perbellè cecidiſſe Patres, plebéſque notarint:
Non poterunt non Thariaci decreta probare
Principis, & fœtam ſapienti munere mentem,
Omnes unanimi celebrabunt laudis honore.
Cum disjungendam ſtricto tenet enſe ſatelles
In geminas prolem partes, ferrique micantis
Fulgur in alta levat: corde illico vera moveri
Naturæ impulſu genitrix; attollere vocem,
Ac lacrymis perfuſa genas, edicere: cedo,
Cedo meo juri. Vivum ſervate puellum,

Incolumémque ſatum date protinus, ah date matri,
Ficto jure ſibi adſciſcentis nomina matris.
At contrà clamat Lais plagiaria: ferro
Dividite infantem. Natum partire ſatelles
Illico, ùt auguſti mandata dedêre Monarchæ.
Sit mihi pars ſobolis: prrs altera ſit tibi, juris
Quod ratio poſcit. Themidos ſic præcipit ordo.
Interea Iſacidûm Minos ſapiente ſtateram
Pondere delibrans, veram deprêndit ab ipſo
Matrem germanam affectu, pietatis aperto
Indice teſtatam; quæ vivum cedere partum
Malit; quam ſævis diviſum tradere fatis.
Quare ait: hæc vera eſt genitrix huic redde vigentem
Confeſtim prolem. Naturæ jure loquuntur,
Et veri affectûs ratio confirmat abundè:
Hanc eſſe auctricem nati, verámque parentem.
Sic vicit, quæ non ſapienti munere vinci
Debuit Aſtreæ. Semper bona cauſa triumphat.
Sed causâ cecidit, quam condemnaverat arte
Ordo naturæ: quàm Judicis urna, Themiſque.
Atque hoc judicium ſapiens divulgat in orbe
Fama volans, ſolioque refert Chananitidos ipſam
Pallada, & æthereæ portenta ſedere Minervæ.
Ex quo Davidi laudis præconia ſurgunt,
Creſcitque Iſacio celeberrima gloria regno.
O utinam plures ſapientûm munera Reges
A Cœlo peterent! Reditum fortaſſe pararet
Aſtrea, in ſuperos à crimine pulſa penates.

LIDERICI

Rigor Juſtitiæ

JOſeramnus filiorum Liderici natu maximus, fortè cum fratribus propè arcis paternæ habitaculum ludo corpus exercebat. Eo agreſtis mulier paucas in calatho fruges, poma erant, vernales ferens, accedit, æris aliquid levandæ fami prolium collectura. Joſeramnus conje-

ctis in edules fructus oculis, eorúmque cupidine alle-ctus, abrupto luſu, opes ruris à Galathea mercatur; pretium mercis tantiſper jubens eam præſtolari. Verùm diſtracto per alia Joſeramno, ad ſerumuſque veſperum in ſua ſtatione hæret mulier ſpe ſuâ fruſtrata. Quare illuſum ſibi rata, pauperem reviſens caſam, geminam prolem inediâ extinctam comperit. Exactâ inter lamenta nocte, die illuceſcente, utramque prolem ulnis complexa, viam ad Lidericum, jura tum dicentem, corripit, tribunal intrepidè accedit, depoſitiſque humi liberorum corporibus, ſupplex in genua procumpit; cauſæ ſeriem (dolore, & amore diſertam faciente) exponit, judiciique ſeveritatem ab juſto Principe rxpoſcit. Lidericus re, ut erat, probè compertâ, Joſe ramnum ætatis flore vernantem ſecuri jubet ſubjic. *Buſelinus in Annalibus Gallo-Flandriæ Lib. 2. ad annum 955.*

JUſtitiæ feralis opus, Themidóſque ſeveram
Plus æquo trutinam, faſcéſque per ipſa ruentes
Viſcera natorum, patríſque immite tribunal
Calliope ſtupefacta refer. Vix ulla tulêre
Sæcula, Minois quamvis de ſtirpe profuſum
Judicis arbitrium; proprium quod funere natum
Tolleret, inſontémque daret ſub ferrea pubem
Jura, ac innocuam macularet ſanguine vitam.
Hanc dum Mœonio ſatagit decurrere plectro
Inſoliti juris lancem: ut robora noſtræ
Aſpira Muſæ, quæ ſúſque, nefáſque tueris.
Dudum ſidereis Aſtrea recepta theatris.
Fortè liderici Joſeramnus gloria, natus
Primævo vernans etiamnum flore juventæ,
Sanguinéque effervens, ludo exercebat amœno
Corpus cum reliqua de fratrum ſorte caterva.
Sic uſus format cleris natalibus ortos,
Non unum variis Solem deducere ludis,
Cèu genius tulerit. Primum ſibi præmia ponunt,
Invitantque animos pretio, prævertere ſeſe

Cur-

Curſu adnitentes, rapidíſque attingere metam
Paſſibus ardentes, certi comprêndere palmas.
poſtquam laſſatæ rediére per otia vires;
Sphæromachia placet. fallere tempora, primæ
Ætati, ac vario fas eſt contendere ludo.
Unde pilam geminare lubet, crebróque per altum
Volvere inane placet ſphæram, rurſúſque cadentem
In ſuperas revocare plagas, iterúmque labantem
Pellere præproperè celsíſque remittere cœlis,
Nè vitio quoquam langueſcat ceſpite terræ.
Sæpius expulſim glomeratur, ſæpe datatim
Communi adniſu. Jam pulchrum ſtatur in orbem,
Ille pilam adverſæ parti dextræque propinat:
Iſte alto mittit. Partes ità fertur in omnes;
Dum totam juvenum percurrat ſphæra coronam.
Vix hoc, pro lubitu ſtudio fallente juventæ
Otia, defuncti pubes: cum turben ephebis
Perplacet, appoſitos ſtrepero gyramine ludos
Facturus pueris. Joſeramus verbere primus
Turbineum impellit buxum quem protinus alter
Curvatis urget ſpatiis, omnéſque flagello
Exercent, varioſque rotant, verſantque per orbes,
Mirantúrque ſibi parere volubile lignum.
Dúmque per inſontes demulcet pectora ludos:
Forte venit mulier, de Panos ſtirpe creata,
Atque Pales dilecta nurus, Galateáque rure
Prodita vicino. Pomonæ hæc munera portat,
Texto de juncis calatho, quæ diſtrahat, æris
Mercatura aliquid, Cererémque datura caniſtris;
Quò ventris rabiem, ſtomachíque arcere latratum
Se, atque afflictis valeat pauperrima natis.
Flandria tum ſævo dominatu preſſa gemebat
Urgentis ſua damna famis; quæ plurima regno
funera, & innumeras egit per compita ſtrages.
Hæc dea, vel monſtrum potius de ſede profuſum
Tænari, in exitium populorum exporrigit ungues
Uncorum rigidos. Scabros rubigine dentes
terit, atque parem cum letho flagitat eſcam.
Pallorem vultu, buxumque per ora vagantem,
Exeſáſque genas macie fugitiváque tetru
lumina, & horrorem ſtabulantem pectore Flandris
exhibet, ac vaſto inducit jejunia regno,

Inferniſque parat convivia plurima menſis.
Ac primùm agreſtes, præſente tyrannide, mandras
Involat, & viles ſævè bacchatur in artus:
Quò cererem expellens arvis, Panôſque labores
Jugere camporum profligans, proximet urbi
Fata, necéſque paret. Jamque indiga tecta ſubibat
Afflictæ ruris Glyceræ, lethóque triburum
Pendere in extinctis decrevit barbara natis.
Hanc implacatam tuguri quò limine peſtem
Arceret miſeranda nurus: (velut ante canebat
Pieris) arboreos fœtus deportat in urbem;
Quò rediens, natis Cerealia dona reportet.
Forſitan in dulces Joſeramnus lumina fruges
Conjicit, allectus (ceu fert hæc mollior ætas)
Munere Pomonæ, multáque cupidine ductus,
Ac ſtimulos addente ſiti, ſedare calorem,
Atque avidum flagrat votum. Nè funera pomo
Inſideant, metuo. Sed vernans flore juventa,
Haud ullâ properi capitur formidine lethi.
Quare continuò lætos abrumpere ludos;
Mercari jam ruris opes; ſpondere Napææ
Excedens fruges pretium, paulumque morari
Præcipit ante patris locupletes Principis ædes:
Dum ferat in mercem promiſſos dextra cenſus.
Hic ſeſe, ac fratrum, perdulci fruge, catervam
Recreat è voto. Sed cùm non omnia poſſent
Munera Pomonæ germani abſumere; ad aulæ
Limina ſe propero, reliquis comitantibus, urget
In ſua fata gradu, calathóque recondita ruris
Dona per illuſtres diſpenſans illico turmas,
Gaudet, & inſolito ſubſultat puſio plauſu,
Poſſe placere ſuis. At poſtquam recreat aulam
Hortenſi ſpolio; læthos ſe fundit Acanthus
In varios pro more ſales, multóque lepôri
Deditus, urbanis abſumit tempora ludis.
Interea ex animo, totóque è pectore mittit
Pollicitum frugi pretium; quod debitus ordo
Exigit, & longas Galatea moratur in horas.
Crebriùs hæc oculos reflectit ad oſtia clauſtri
Nobilis, atque ſuâ ſtatione moroſius hæret,
Promiſſúmque avido cunctatur pectore cenſum,
Per famulatrices mittendum jure labores.

Verum cum Titana videt, creſcentibus umbris,
Jam properè Heſperias ſeſe inclinare ſub undas,
Tellurémque notat terrâ caligine noctis
Obrui, & aſtrivagam ſuperis conſurgere phœben
Orbibus, ac nullum, clauſis jam poſtibus aros,
Veraili ſe ferre gradu, qui debita frugi
Solveret: illuſum retur ſibi ruris alumna.
Unde abit in mœſtos gemitus, & perpluit ora,
Atque genas lacrymis. Tum palmis pectora plangit,
Luctiſoniſque ferit ploratibus æthera, ſortem
Incauſans miſeram, quæ ſéque, ſuóſque maneret.
Omnia ſunt fati. Libitina mapale ſubinrrat.
Ecquid agat fructu, nummóque orbata miſella
Ælia; quove ſuam ſpem, rémque exporrigat ultrò,
Ignorat penitùs. Quare diſcrimine mota
Pignoris, ad propriam revocat ſe concita mandram,
Accelerat curis comitantibus, atque dolore
Stipata haud modico, viſura lare: ecquid edendi
In natis rabies, ac dura patrârit egeſtas
Interim, & eſuries vacuos diſperſa per artus.
Dum magale ſubit, ſcirpo, cannaque paluſtri
Conditum; ut indaget, quæ ſors miſeranda pererret
Pignora: (prô ſuperi!) Libitinam munus obiſſe
Hoſpitæ, & auxilio famis extinxiſſe gemellam
Deprêndit ſobolem, duntaxat pelle, meríſque
Oſſibus hærentem. Tum verò funera matrem
Exſternant, errántque animo ſinè voce dolores,
Mens torpet conſtricta malo, lacrymiſque, oculíſque
Duntaxat loquitur: tacitum ſub pectore vulnus
Attonitæ ſimilis nutrit. Sed mœror in auras
Corde fremens exire parat. Tandem ergo ſoluto
Oris conſtricti vinclo, triſtiſſima fundit
Murmura, lamentíſque auras, viduúmque mapale
Pignoribus replet. Jam protinus ire ſuprema,
Funereo mater gemitu, ſibi fata precatur.
Jam diras vomit in juvenem ſibi penſa negantem
Debita pro arboreo fœtu. Jam amplexibus ambit
Ereptam fatis ſobolem, longéque ſecundam
Natorum reputat ſortem, per jure levatam
Præcipitis lethi, multoque labore ſalutam,
Innumeráque mali ſerie, quam fata parabant.
Jámque optat Pyliam natos provivere vitam

Aſſlictæ matris columen, Lacheſíſque furores
Crebriùs incuſat: properatis ſtamina penſis
Incîdiſſe æquo citius. Sic queſtubus altam
Inſumit noctem, variîſque affectibus errat,
Atque animo verſat longi tormenta doloris.
Ipſa adeò tacitæ moderatrix Cynthia noctis
Attonitam ſiſtit bigam, triſtéſque Napææ
Accipiens planctus, miſeretur fata perempti
Pignoris, & denſis involvens ora tenebris
Ingemit, ac tepidis humectans lumina rivis,
Irrigat agreſtes lacrymarum rore penates.
At poſtquàm niveam regno diſcedere Phœben
Boſphorus imperio cogit, roſeóque reſurgit
Pallantis curru, croceo velamine corpus
Fulgida, purpureóque orbi ſpectabilis ore:
Mater utrumque ſatum validis complectitur ulnis.
Pergrave jam pondus. Funeſtâ hac mole gravata,
Mox iter ad claras Liderici corripit ædes,
Juſtum flebilibus compellatura tribunal
Vocibus, ac æquum Nemeſis petitura rigorem.
Dum rapido fertur per devia, & invia greſſu,
Ac nemorum penetrat ſaltus, lætáſque Dianæ
Percurrit ſedes: ſylveſtria numina Fauni,
Latonam geminâ reputantes prole beatam
Viſere fortè nemus, plauſam, choreáſque parare
Occipiunt Divæ. Sed dum petulantia figunt
Lumina capripedes, propiûſque accedere tentant,
Ac geminum cernunt funus portare lacertis:
Protinus in veteres, perculſi horrore, latebras
Præpropero ferri curſu, nympháſque monere
Illicet, arboreis ſe tutè ſedibus abdant;
Nè per Hamadryadas lethi contagia ſerpant.
Interea celerat Galatea, ac proximat urbi
Impavido greſſu. Terrentur funere matres
Obviæ, & exanimes horrent accedere proles.
At poſtquam gemino Liderici ad Principis aulam
Pondere onuſta venit, ſe séque impellit anhelo
Spiritu ad Aſtreæ propiùs Galatea penates:
Continuò ad juſtum lugubri voce tribunal
Flagitat admitti, cauſam dictura diſerto
Naturæ eloquio; quod ruris Suada docebat,
Nec ſannæ removent famulantûm ab Judicis urna.

Non

Non Proceres arcent: Principis ora, thronusque
Mageſtate gravis, nec verba tonantia juris;
Sed vultu intrepido Themidos ſe ducit ad aram,
Regni incorruptam compellatura ſtateram.
Hic gemina extincti mulier mœſtiſſima nati
Corpora deponit terræ. Submittit utrumque
Poplitem, & ante ſacram juris provolvitur aram,
Verba parans, quæ dictat amor, juſtique dolores.
Jamque ad Juſtitiæ myſten, ac Æacos urnam
Attonitam novitate rei, vel talia fatur.
Rutheniæ Princeps. Te Flandria jure veretur
Æquum aſſertorem legum, verique patronum,
Ut verò cultor Themidos vulgeris in orbe;
Excuta jam juſtam cauſarum cognitor urnam.
Materiem juris præbent tua viſcera nati,
Atque mei, vili quantumvis ceſpite creti,
Quas hic ante tuos, lugubria funera, proles
Depoſui Liderice pedes; Joſeramnus iniquo
Ordine ad infernas miſit crudeliùs umbras.
Nam dum ſe in varios propè ſepti mœnia ludos
Effudit germana cohors: me ponè ſubire
Contigit in calatho portantem munera turis,
Pomonæque ſatum; quem venum exponere ſuaſit
Dira fames, noſtræ plùs æquo immitior oræ,
His nato eſſurie preſſo, ſuccurrere matris
Officio volui. Naturæ quippe repoſcunt
Jura, arcere malum, quod ſatum pignoris urget,
Vix ſortè arboreos conſpexit lumine fœtus,
Allectus Joſeramnus erat. Flava illico poſcit
Dona, appromittens juſtum pro merce tributum;
Quin æquo majus pretium, ſi poma faverem.
Expedio actutum, certâ ſpe ducta, caniſtro
Munera Pomonæ; præſtolans debita frugi
Penſa abs magnifico confeſtim limine, matri
Transmittenda inopi. Sic natis ære paráſſem
Edomitam ſaxo Cererem, duramque fugâſſem,
Atque implacatam rabiem, quæ ſævit, edendi.
Verùm dum pretium pro frugibus, ante penates,
Ad primum noctis regnum, præſtolor: ab aula,
Vectibus, ac ferro probè clauſa nemo venire,
Nemo ferre eris quicquam; quod jure merentur
Gratæ ruris opes. Quare diffidere rebus

Occipiens, nullo pro merce beanda tributo;
Continuò ad proprias ſedes feſtina reflecto
Me curâ comitante, gradum; viſura, quid urgens,
Ac maleſana fames tenui perſolvit æde.
Et (prô me miſeram!) geminum afflictiſſima funus,
Invenio mater, fatúmque ſubîſſe mapale,
Ac famis imperio, natos miſiſſe ſub umbras.
Huc ſuprema egit ſobolem penuria rerum.
Utráque vitales etiamnum carperet auras,
Tradita jam letho proles, matríque levamen
Pluribus adferret luſtris; ſi clara propago
Principis, in fruges míſiſſet jure mineral;
Aut ſaltem matri Cerealia dona dediſſet
Natorum in vitam. Joſeramnus denique fatis
Hanc ſobolem expoſuit, longóque excuſſit ab ævo.
Jam Liderice tuum eſt, Themidos verſare tribunal,
Atque nefas nati quamvìs, expendere juris
Ordine; ùtæqua jubet nunquam non Judicis urna,
Vindicis, an Patris perſonam cauſa requirit,
Arbitrium ſapiens ſtatuat. Ventura loquentur
Sæcula, val quæſitorem, vel Patris amorem,
Hæc ubi dicta dedit. Liderici pectus acêrbat
Ingens materies luctùs, dumúſque doloris
Aſperat, atque rubi curarum viſcera pungunt.
Ut verò accedat delatæ notio cauſæ
Integra & objectum Phœbæâ lampade, crimen
Clariùs in lucem veniat: jubet illico ſiſti
Juris ad orcheſtram, multa præſente coronâ
Rutheniæ Procerum, majorem ſanguine natum;
Quò juſtas Minos cauſæ moderetur habenas.
Nec mora: confeſtim Joſeramnus juſſa capeſſit
Judicis, atque Patris, nullius conſcius unquam
Criminis, aut fati vel jura remota paveſcens.
Ut verò ad Themidos propiùs ſe ſe intulit aram:
Continuò, citra ambages inquirere juſtas
Cognitor: an fruges æquo perſolverit ære
Præſenti ruris Glyceræ? Depromere verum
Imperat actutum ſobolem; quò cauſa liqueſcat
Illicet, atque ſuo procedant jura tenore.
Hìc natus reſponſa Patri pro more referre
Obſequus, à fuco fraudis falſíque remotus
Crimine, ſe dulces, autumni munera, fruges

Inge:

Ingenuè à præſenti Hecale accepiſſe fatetur.
Quod verò pretium merci non penderit æqui
Ordine, id ex animo fluxiſſe per otia, pèrque
Aularum ludos. Nec Judex plura requirit.
At ſecum tacito diſquirit jure; quid urna
Exigat Aſtreæ, quid præſens cauſa repoſcat.
Interea Proceres ſuſpenſa ſilentia Patris
Attonitos reddunt, muſsántque, timéntque ſeverum
Principis arbitrium per fulmina juris iturum.
Dúmque per ambiguum ſua verſant lumina vultum,
Obliquóque notant oculo, certóque videre
Indice nituntur, quid Princeps mente volutet;
Affectum Patris, cum Judice mutua bella
Miſcere obſervant. Jam quippe rubere minanti
Arbiter obtutu: jam pallor in ora migrare,
Ac varios animo luctantes prodere ſenſus.
Tandem ſepoſito chari genitoris amore,
Affectúque omni penitus miſſo, Æacus æqui
Induere officium, ſævíſque addicere fatis
Dilectam quamvis ſobolem, ſancitáque mortis
Continuò proferre parat. Quod provida Patrum.
Ritè corona notans, ſortem miſerata tenellam:
Præproperum ſolii conſum, juríſque rigorem
Conſilii gravitate ſtudens inhibere, precatur
Suſpendat lancem Themidos, rigidúmque tribunal.
Verùm unus Procerum pro nato talia fatur.
Rutheniæ Minos, Patréſque in jura vocati.
Quædam pro innocua liceat mihi dicere cauſa.
Cui hæc jura volunt nigrum præfigere theta.
Ac damnant capitis; primævo flore juventæ
Vernat, maturos necdum de pectore fundens
Ætatis fructus. Quiddam juvenilibus annis
Eſt indulgendum. Non hac ætate moratur
Conſultæ mentis ratio; ſed cuncta geruntur
Pro genio, rerum nullo diſcrimine facto;
Quò temerè impubes agit impetus, atque volendi
Quidlibet affectus. Pronus per devia fertur;
Cui necdum veri accendit prudentia lumen
At demus plenâ jam mentis luce nitere.
An non patronam Joſeiamno pôrgere dextram
Fortè queat, quod jura probent, altiſſimus ordo
Sanguinis, atque genus tot avorum ſtemmate ductum;

Quid? num tot dotes, quas mentes, ac corpore ſparſit
Communis rerum genitrix, illíque benigna
Cum primus tribuit mater natura, perire
Jura ſevera ferent? An non ad ſumma creatum
Sátque, ſupérque probat genii præcelſius aſtrum;
Ergóne conſpicuum decus oris, pulchráque frontis
Gratia, in exangues Libitinæ proruat ungues;
Si non iſta movent: poterit de lege ſecuri
Eximere inſontem facinus, ſcelerísque reatus,
Solâ duntaxat juvenis levitate patratus,
Atque ex immemori Joſeramni corde profectus.
Accedit, quod fata arvis crudelia, non ſint
Unius Phœbi ſpatio, ſed pluribus ægræ
Attribuenda fami. Potuit prævertere mater
Nati immaturum funus, Lachesísque rigorem;
Si venum expoſitas in prolis pabula fruges
Aptâſſet ſolers genitrix, ignique ſubacta
Muneta Pomonæ in ſopolis pulmenta paráſſet.
Inſuper in Patrem Joſeramni ſumma poteſtas
Principis, ac populi regimen, júſque obvenit altum,
De re communi non uno nomine multùm
Prometitum, cui jure queat, reputante coronâ
Pattum, ſervari natus, ſpes maxima ſtirpis,
Primûſque in patrios olim venturus honores.
Non eadem Auguſtal pœnatum fulmina tangunt;
Quæ feriunt algam populi, plebiſque myricas.
Altior in ſortis Joſeramnus culmina ſurgit,
Eſtque ſtatu major, quàm ſit perſona putato
Læſa malo. Poterit congeſtis æris acervis
Sarciri damnum matri; cui copia rerum
Gratior adveniet; quàm ſors infauſta mapalis,
Agreſtêſque ſati paupertæ mole gravati.
Quódque rei caput eſt: nullus pto crimine pœnas,
Suppliciúmque luit, niſi certa volunta nocendi
Indicio pateat. Sed nulla volunta nocendi
Indicio patuit: cùm nunquam funera ſigno
Exterius patulo dederit, quod plurima virtus
Exhibet; ergo nequit rigidas exſolvere pœnas
Innocuus ſceleris: niſi Princeps labe notari
Pervelit immani, Nemeſiſque incurrere flagrum.
Hæc ille. At contrà Lidericus talia reddit.
Quæ quis agit juri, rectíque adverſa tenori,

Sub

Subjecta in pœnas, eadem patiatur, ut æqui,
Atque fori ratio poſcit. Qui funus iniquè
Intulit; is pariter meritæ ſit victima mortis.
Hac juſtum Numen tribuit ratione ſecures
Rectori populi; ut leges tuearur, & æquum.
Qui peccat pereat. Sit pœnæ fulmen in unum
Vibratum à juſta Nemeſi, terrórque, metúſque
Pluribus; ut caveant quod ferri jura meretur
Nil hìc ætatis ratio, nil forma. genúſque;
Cognatúſque valet ſanguis, vel ſumma parentum
Spes fundata ſato. Sit viſu orbatus oportet
Aſtreæ, Nemeſíſque oculus, nullóque laboret
Perſonæ obtentu. Verum; non gratia vincat
Urnam. Non odium, non clari ſanguinis ortus;
Deprimat in proprium juſtiſſima pondera votum.
Qui reus eſt, pœnas ſubeat; quas regula juris
Legitime ſanxit. Quem certi nulla probârunt
Jura reum ſceleris; Judex ſubducere letho
Cogitur, ac meritis delicto exſolvere pœnis.
Quid multis? mortem meruit Joſeramnus iniquò
Crimine; qui geminis induxit funera natis.
Juſtitiæ ſpecimen dabimus; quò poſtera diſcant
Sæcula, depoſitò dilecti Patris amore,
Omníque affectu miſſo, nos Judicis æquas
Aſſumpſiſſe hodie, pro juris munere, partes.
Dixit; & illuſtrem damnavit crimine natum,
Mortíque addixit, rigidóque extradidit enſi.
O mirum juris ſpecimen! quod ſanguinis alti
Nomina, ſpéſque omnes excelsâ ſtirpe locatas,
Poſtpoſuit legi patriæ, mollíque remoto
Jure, nec in proprium ſuſpendit tela cruorem.

MANASSES
reſipiſcens.

2. Paralip. 33.

MAnaſſis vita aliud non erat, quam vitia: per omnia genitoris Ezechiæ antitheſis, proborúmque hoſtis acerrimus. In pſum adeo DEUM machinis ſcele-

rum pugnavit, idolomanniæ, artibúſque necromanticis comprimis addictus. Iratum tot malis Numen, vindex pede non lento acceſſit. Vix quippe ſeptennium exegerat in regno; cum Babylonii crebris in Paleſtinam excurſibus volitantes, Manaſſem flagitiis, & ſaginæ immerſum capiunt, vinctumque catenis, ac compedibus, Babylonem aſportantes, in carcerem compingunt. Felix ei fuit calamitas. Ubi libertatem amiſit, mentem recepit. Inter cuſtodiæ tenebras, luce ei divinorum obortâ, videt, quæ patravit. Unde vero cordis doloris tactus, ingemit; lavat fletu crimina; perdius, & pernox miſerationem Cæli inclamat. Auditur à Numinis clementia. Immittitur Nabuchodonoſori, qui miſerum habebat in vinculis, cogitatio de fortuna Regum, & viciſſitudine rerum humanarum. Hac penitiùs expenſâ, jubet exſolvi captivum, remitríque in Palæſtinam. Manaſſes priſtinæ ſorti redditus, de impio ſe pium, de ſacrilego ſanctum præſtat. Et qui nuper impietatis vexilla publicè prætulerat: nunc omnes, anteſignanus ad virtutum exempla, præcedit.

IMmenſam ſcelerum ſeriem, per ſanda, nefanda
Quæque catenatam, fideíque, DEOque rebelle
Crimen, & Abramiis æternum dedecus oris,
Atque probrum ſolii per regia limina fuſum
Muſa heroa canet. Sed tandem crimina multis
Durita à cidari lacrymis veríque doloris
Argumenta dabit; per quæ miſeratio Divûm
In veniam facilis, toto vulgetur in orbe,
Ac major pateat ſummi clementia Cæli;
Quàm puodcunqne nefas humano more patratum.
Hoc mite aſtrorum ingenium, ſempérque benignum
Æthera, ut appoſitis Heliconia virgo cicutis
Decantare queat; præſentem in vota Tonantis
Orat opem, poſcítque epicos in carmina nervos.
Poſtquàm Thariacæ celeberrima gloria terræ

Eze-

Ezechias fatis ceſſit; veríque Monarchæ
Omnes explevit numeros: è lege recepta
Abramidûm, in patrios natus ſuccedit honores,
Sceptráque Jordanis. Sed non virtutis avitæ,
Atque Patris ſequitur veſtigia pulcrha Manaſſes.
Effuſis etenim per ſontica quæque lupatis,
Indomitâ feritate ruit, ſcelerúmque pudendo
Dedecore Iſacii fœdè contaminat oſtrum
Principis, imperii probrum, mundíque catharma.
Et quantum Ezechias Princeps aſperſit honoris
Saraidûm cocco; tantûm ſucceſſor inurit
Opprobrii, labémque infert Chananitidos oræ.
Sic quandoque bono ſuccedit peſtis iniqua
Principi, & expertem ſceleris nullóque notatum
Crimine, nonnunquam vitiorum labe Monarcha
Infamis ſequitur. Mira alternatio Regum eſt.
Quin mitem interdum, ſævâ vetitate Lycaon
Excipit, ac ſolio tigrem, rabiémque leonis
Collocat, omnigenum ſtatuens in ſede Regentis
Flagitii oſtentum. Talis fuit ille Manaſſes
Dedecus Abramidûm, virtutum degener hæres,
Omnia purpureo vitiorum monſtra theatro,
Sauromatúmque locans furias, Buſiris, & Atrêus
Alter; vel ſi quid pejus natura profudit,
Aut Erebus mundo. Si vaſti criminis auſus
Percenſere licet Muſæ; contraria Patris
Omnia virtuti, perculſa horrore profundet
Caſtalis; ut caſtam par eſt cantare ſororem,
Nam quæ ſollicitis in regni munere curis
Ezechias Pater erexit; vecordia nati
Diruit, ac totum noxis peſſumdedit Hebrum.
Ille Acherontæis, cæcante errore, tenebris
Eruit in lucem fidei ſubjecta coronæ
Agmina, & Iſaciam gentem per vera Tonatis
Lemmata deduxit, callémque oſtendit honeſti.
Iſte jubar fidei ſcelerum caligine mergit,
Saraidúmque plagas fœdis erroribus implet.
Sic cœli evertens cultum, pietatis honorem
Proterit, ac vetitis involvens omnia noxis,
Exturbat patrias leges juríque ſupremo
Indicit bellum. Propriâ jam lege gubernat
Se temerus Princeps, tribuens ſibi Numinis aras,

Ac præceps agitur, quo ſola lubentia ducit,
Atque Paphis regnum. Prô quæ veſania Regis!
Ille è divinis ſimulacra pudenda revellit
Sedibus, ac delubra Deûm; lucóſque Tonanti
Sacrilego, obſcceniſque diu ſacrata deabus
Fana perire jubet. Sic vero limina reddit
Numini & auguſtas Superis exſurgere ſedes
Præcipit, ac puros aris ſuccedere myſtes.
Hoc culto erecto Cœlis, veróque Tonanti
Ad ſtygias urget Colchin repedare paludes,
Et Circes ſocios; Ææaque carmina regni
Finibus expellit. Verùm ecquid degener hæres?
Vah immane nefas! Hic diruta tecta Deorum
Imperat in veterem; ſumptu non impare, molem
Surgere, & haud viſo Divûm clarere nitore
Atria: quò rutilis tumeat Saturnia Juno,
Ac Cypridos cœnum, inceſtúſque Dieſpiter aris.
Jámque etiam caſtâ redimitos tempora fronde,
Vittáque inſignes, ſacris everrere myſtes
Ædibus, & Thuſcos tectis ſuccedere vates,
Theſtoridéſque jubet, fibris, extíſque Deorum
Fata explorantes. Quid quod de Colchide peſtem
Evocat, & Marſos Latiis educit ab oris,
Theſaliæque genus Circæo murmure terris
Noxium, & omnigenas Ææa Phaſidos artes
In ſua vota citat: non tam portenta novarum
Percupidis rerum geniis, oculiſque daturus!
Gaudia; quàm vero ſannas, ac probra Tonanti
In fidei opprobrium. Nec ſolùm tecta profanat
Numinis, à magico fanis reſonantia ſemper
Carmine; ſed varias demandat crebriùs artes
Ludere, in exitium popularis ſortis, Iduméus
Theromedon, verus Phalaris, regnique procuſtes.
Ah quoties nocuos vomit in præcordia ſuccos:
Aut jecori defigit acus, mortéſque propinat
Mille motis ſævus Princeps. Quin phaſmate mentes
Ludit, & in fœdas magicò ſtridore figuras
Corpora transmutat, portentáque mille procurat
In ſolii plauſum, ac populi, ludóſque miniſtrat
Tænaro, & infernis præſentat regna caminis.
Jam quoque marmoreis Majorum fata ſepulchris
Evocat, & longam ſeriem deducit avorum,

Ludibrio fallente oculos terrétque ſimulque
Recreat obtutus. Virides jam carmine ſcenas
Alite multigeno reſonas, ac luſtra ferarum
Effera proponit, ſylváſque, ac ſaxa choreis
Implicat, & miris paſcit fera lumina ludis.
Crebriùs, & liquidos, fontis primordia, rivos
Quærere reflexu cogit, ſiſtitque vel ipſa
Flumina Jordanis, plauſúmque à Najade poſcit.
Sæpe etiam roſeum nimbis Hyperionis orbem
Occulit, atque diem cœlo, terræque per umbras
Eripit, ac nigris involvit ſiderea peplis,
Attonito viſis populo. Quodque Aonis horret
Prodere, ſanguineâ defœdat labe frequenter
Conſpicium Phœbes vultum, parilémque coloſtro,
Dictynnámque ſuo medio ſuper axe laborat
Siſtere decurſu, terriſque inducere bigam,
Afflictam Triviæ ſortem miſerantibus aſtris.
Hæc, & plura ſuo, Pſylli, Choatræque, clienti
Regio, in auguſto ſpectacula Theſala circo;
Appludente ſibi vecordi Rege, dederunt.
Hos ſibi Canidiæ, ac Micales, Circéſque nepotes,
Uſque adeo magno Princeps devincit amore,
Conſtantique uſu, cêu Pollux Caſtora nectit;
Ut ſecum Iſacios turpi moderamine faſces,
Imperiique regant latè excurrentis habenas,
Atque ſibi regnum, Ditiſque, Erebique lupato
Subjectum faciant. Nec ſolium ex aſſe dicare
Tænario ſatagunt ſceptro Chananitidos oræ
Principem, at æthereo donatum munere natum,
Inferno ſacrant, Genitore volente, Tonanti,
Luſtratúmque igni ritu execrabili, Averni
Extradunt juri. Prô! quæ non crimina ab uno
Principe deſcendunt. Phlegeton hìc regna capeſſit.
Quid memorare juvat ſeriem, longúmque malorum
Syrma, quod Abramius, non iſto nomine dignus
Princeps, in ſtygium, ducitque, trahitque tributum?
Miſſos hic facio flagrantes Cypridos ignes
Quos Erebus corde accendit, vetitiſque Manaſſem
Subjecit Paphiæ facibus, laſciva Diones
Iura ſecuturum. Pudet iſta referre Camænam.
Quid referam Iſacidûm Phalarin, regnique Procuſten
Efferum, & immani graſſantem corde Neronem,

Jugiter innumera ſubjecti cæde cruentum,
Atque avidum ſemper plenis haurire culullis
Sanguinem, & â fatis aliorum ducere vitam;
Maſſagetûm eſt de ſtirpe ſatus, vel tigride fuſus
Caucaſeâ immitis Rector, veruſque Lycaon.
Nec ſolùm vilem plebis bacchatur in algam
Thariadùm Sciron; ſed vates Numine plenes,
Ac veros Hebri myſtes per barbara ducit
Funera, virtutis, fideique graviſſimus hoſtis,
Atque oſor jugis Superûm. Non fata referre
Multorum eſt animus; quæ promere Theſpia horret.
Unum duntaxat recino, quod noſtra ſilere
Muſa nequit, trepido quamvis concuſſa pavore:
Funeſta Iſacidûm Diomedi victima magnus
A moſides cecidit, clarâ de ſtirpe profuſus
Augur, venturi nunquam non præſcius ævi.
Fortè DEI interpres, pro libertate potiri
A Cœlo juris, trabeatum crimen Idumes,
Juſto, pro meritis verborum fulmine plectit,
Ac delicta jubet Superis, terræque peroſa
Ponere, & æthereæ ſe rurſum tradere legi:
Nè pendat rigidas pro tanto crimine pœnas,
Tænariiſque luant glomerata piacula regnis.
Hic freni impatiens Rector, ſemperque furore
Ebrius, ardentes totus candeſcit in iras,
Atque gravem ſenio vatem, niveoque verendè
Crine ſuperfuſum, nec non ſibi ſanguine junctum,
Imperat extradi fatis Vah ſæva Tyrannis!
At quæ fata parat; Quæ nunquam videtat Hebron.
Ac primùm inſontem malè multat verbere myſten
Sanguineo infuſum rivo. Tum funere tolli
Præcipit, & medium (prô Muſa horrore gelaſcit!)
Dentata corpus ſerrâ pervadere mandat,
Et vatem in geminas, diſſiſum corpore, partes
Immoto ſpectat vultu, paſcitque malignum
Lumen Saraidûm Sciron. O digna tyrannis
Actutum eliſo de nubibus igne feriri,
Atque Acherontæas demergi crimen in undas!
Sed non hic animus declivis in omne piaclum,
Ac crudele nefas ſiſtit. Stat plura patrare.
Quare in vecordes ſe præceps, criminis auſus
Abjicit infames Princeps, noctéſque, diéſque

Percurrit vigilans animo, ſecúmque reverſat:
Quo pacto ſuperos, Numénque laceſſere poſſit
Opprobriis cœloque ipſum exturbare Tonantem.
O ſcelus immenſum! Quid ad hæc ſuſpenſa benigni
Tela DEI! Ultrices non mittitis æthere flammas?
Tandem iritatum numeroſo crimine Cœlum,
Vindice conſurgit flagro, jam non pede lento
In meritas abiens, ceu poſcunt crimina, pœnas.
Aſtrorum nemeſis veſtigia lanea prodit;
Sed dextram telo armatam protendit in hoſtes
Improviſa ruens, ac ſævo verbere cedit.
Nan vix ſeptenos ſol circum volvitur annos,
Crebriùs haud patiens illuſtri lumine tantum
De cælis ſpectare nefas; quod pugnat in ipſum
Naturæ authorem, ſuperúmque laceſſit honorem:
Vix, inquam, Phœbus ſeptem decurrit in annos:
Cùm nutu aſtrorum, juſſûque excitus in arma
Princeps Arſacidûm, Chananæas involat oras
Fulmine Mavortis. Vix marſpiter intima regni
Viſcera rimatur; cum ferro, ac igne ſubactam
Depopulatur humum; cædes, ac funera denſat
Undique, ſanguineiſque agros, ac compita rivis
Implet, diſpergens mortes, quà ducit Enyo.
Interea abjectis lætus provivere curis
Thariadûm Princeps; ſoli indulgere ſaginæ,
Ac ſceleri, impatiens legum, ferríque per omne
Noxarum barathrum; deteſtandámque ſaburram
Criminum, & ignavæ ſe totum tradere vitæ,
Non homo, non Princeps, ſed tantùm Principis umbra,
Aſſecla jam pecorum. Caulâ; non vivere dignus
ſt aulâ; qui hominem poſuit, munúſque Regentis
xuit, ac legum curam, duntaxat inertêm
tia conſectans. Hac molli Principis uſus
eſidiâ Aſſyriæ Mavors, regalia ferro
imina perrumpit; prædas agit; æris acervos
ongerit in loculos; ſaturatas murice veſtes
iripit, & rutilos multo crateras ab auro,
tque omnis generis gazas ſinè merce cruoris
ſpolium ducit. Cùm verò nemo reſiſtit
arrè, aliò graditur, luxúque, meróque fluentem
incipis ingluviem geniali ſigmate fartam,
exibus adſtringit ferri, cruríque ſonantes

Injicit, adſtringens libertam, compedis orbes.
Inde capi mandat primâ de ſtirpe profuſum
Abramidûm florem, Regèmque, genuſque maligno
Agnatum ſceleri ducit, raptâtque, trahitque
Ad tumidos muris, opibuſque Semiramis arces.
Hic regem Iſacidûm manibus poſt terga revinctum,
Ac proprio innexum ſceleri, jam nulla crepantem
Probra in ſidereum maleſano dente Tonantem,
In tetrum abjiciunt latebroſi carceris antrum.
Sic vincere decet libertæ jura ſoluta
Legibus æthereis. Regum ſic frangere faſtus,
Ac ſuper injecto rupis, ferrique rigentis
Pondere, vecordes premere, ac frenare Monarchas.
Qui lucem abjiciunt Cæli, clarumque tueri
Detrectant fidei lumen, nigrante merentur
Piſtrino includi. Queîs fœdam pôrgere dextram
In vetitas lubuit noxas; hoc vincula, juris
Ordine conſtringant, libertatémque refrenent.
Quos nunquam puduit per criminis omne theatrum
Currere, ſervili ſubſtringant compede crura;
Ut poſthac nôrint virtutum calle meare.
Verum hæc averſæ lugubria nubila ſortis,
In lætum rurſus fortunæ abiere ſerenum.
Quippe ubi libertam per ſontica quæque vagandi
Perdidit; ad ſeſe rediit, ſanámque recepit
Mentem jam melior Princeps, per legis iturus
Tramitem, & Abramidûm Patres virtutis avito
Calle ſecuturus. Sors aſpera fregit Idumes
Principem, & ad veræ pietatis caſtra reduxit.
Cælituum pœnæ revocant, quos devius error
Sortis ad infames ſcelerum deduxerat oras.
Et ceu Chaoniæ ſublimi vertice quercus,
Uſque adeò firmâ retinet ſtatione tenaces
Frondibus aëreis glandes; ut nemo potiri
Roboreo fœtu valeat niſi fuſte laceſſat
Crebriùs, & duras repetito verbere frondes
Acriùs impugnet, cogátque in vota cadentes;
Haud ſecùs æternum Numen perdura Manaſſis
Pectora, & ætheræ renuentem cedere legi
Principem, inexperto concuſſit verbere ſortis.
Jam claro ejectus ſolio, tumidoque Regentis
Eſſedo, & admonitus repetito Numinis ictu,

Pre

Protinus optatos Metanœæ deferet aſtris
Virtutum fructus. Et verò ſortis acerbæ
Vulnera, ab æthereis inflicta benigniùs armis,
Compedibus vincto Regi, deferre ſalutem,
Criminibuſque tegræ menti. Quippe inter opaca
Carceris, atque umbras, lux eſt divinior orta
Principi, & excelſis deſcendit gratia regnis.
Sic ſcelus immenſum claro ſe in lumine Regi
Offert, innumerámque oculis, animoque majorum
Præſentat ſeriem; queîs veri jura Tonantis
Ac patriæ leges temero violaverat auſu
Crebriùs in vaſtam populi, fideique ruinam.
Quare laxatis animo, cordique lupatis,
Queſtus effundit, gemitúſque educit ab alto
Pectore, & aſſiduis umbroſum planctibus antrum
Verberat, agnoſcens ſcelerum, pœnæque reatum.
Hinc oculi lymphâ contractas crimine labes,
Atque cruentatas inſontûm ſanguine palmas
Diluit, & verum lacrymarum rore dolorem
Conteſtans Princeps, pernox, ac perdius orat
A Cœlo veniam noxæ. Quò verò benignus
Æther adveniat ſceptro; ſuſpiria mittit
Flebiliter diæ Nemeſi ſe accuſat, & ipſa
Vincula, delicti pœnas, per mille veretur
Baſia, & in meritum pro tanto crimina flagrum
Eſe demiſsè præſentans, talia fatur.
Magne DEUS! Superûm Rector, mundique ſupreme
Arbiter, ad cujus cælum, tellúſque tremiſcit
Commota obtutum. Divinum Numen adoro
Supplicibus votis, & coràm ſiſto pudendum
Princeps Iſacidûm crimen, per mille Tonantis
Fulmina plectendum, juſtóque rigore piandum.
Jam fateor multi (quid enim delicta negatim
Omniſcio Cælorum oculo vel corda tuenti:)
Jam fateor multi mihi conſcius (ô pudor ingens!)
Criminis, ac ipſum, ſcelerum farragine, Ponti
Innumerum vinco ſabulum. Non littus arenas
Por cenſere poteſt; quot facta nefanda patravi.
Non equidem mereor percelſam ſideris aulam,
Et Solem errorem teſtem, cælique tueri
Lumina; quæ fœdas horreſcunt cernere noxas,
Et Superûm effuſas probrum. Nec pondera ferri,

Quêis hîc adſtrictus teneor, curvantia molem
Corporis, atque caput vapidæ inclinantia terræ,
Tollere ad æthereas patiuntur lumina ſedes.
Quare abjectus humi, lunato poplite, juſtum,
Ut par eſt, veneror Numen, ſcelerúmque ſupremum
Agnoſco ultorem, dignus graviore feriri
Pœnarum dextrâ, ſtygiáſque ſubire tenebras;
Qui lumen fidei toties gentilibus umbris
Obrui, & in tantas tranſmiſi tempora noxas.
Si tamen ad ſolium Cœli, Nemeſiſque tribunal
In pœnas rigidum, fortaſſis mitior adſtat
Gratia; quæ interdum decretæ fulmina pœnæ
Excutit è manibus: noſtri miſerere benignum
Numen, & in veniam miti deſcende favore.
Atque ita, quem virtus aſtrorum laudat in ævum,
Cum populo Princeps humilis laudabo perenni
Tempore; cuî feſtas cantabunt ſæcula laudes.
Hæc ubi fatus erat, lacrymarum voce profatur
Pluria; quæ pronis exceperat auribus ille;
Qui tacitas audit cordis, novítque loquelas.
Et verò Regis lacrymæ, non vincula ſolùm
Corporis, aſt animæ rigidos quoque crimine nexus
Illico ruperunt. Sic libertate beatur
Rector, in Abramiæ leges virtutis iturus.
Tantùm nempe valet Metanœa armata dolore;
Ut diæ gladium Nemeſis, libratáque cælo
Fulmina prepediat. Quid poſſint luminis imbres
Contriti teſtes animi, non præterit ullum.
Lacryma enimverò Themidos. ferríque rigorem
Temperat, adverſos caſus in fauſta reducit
Omina; noxarum tenebras diſpellit ab arce
Pectoris, atque animo lumen, Cælique chariſma
Reddit, & æthereos procurat rirè favores.
Hóſque ſibi meruit planctu, veróque dolore,
Ad mentem ſanam rediens legéſque Monarcha.
Multum nempe valet Metanœa ad Numinis aram.
Fortè Semiramius Princeps, ſolióque Merodac,
Ac gazis turgens, qui ſubdita jura manaſſis
Attinuit conſtricta ſpecu, rigidáque gravabat
Compede; fortunam Regum, caſúſque profundo
Pervolvens animo (ſic æther pectora verſat]
Atque humanarum pertractans nomina re um,
Rhamnuſiſque vices, ſubjéctaque regna ruinis:

Iſacii fatum miſeretur Principis? ipſe
In parilem juſſu Cœli deſcendere ſortem
De regni ſtatione valens. Quare illico ſolvi
Vincula Tharaidûm Regi, terroque levari
Carcere, & incolumen Chananæis reddier oris
Præcipit, atque ſuum cum jure capeſſere ſceptrum.
Redditus Iſaciis, divino munere, regnis
Correctus pœnis Cœloque ſibique relatus:
Subjicit Abramium vero diadema Tonanti,
Ac virtute regit populos, ſuperiſque gubernat
Legibus, & veterum ſequitur veſtigia Patrum,
Jam pius, & felix Princeps. Non amplius aræ
Thure vaporato fumant, Ditémque, Jovémque
Panchæis placânt lacrymis; ſed plurima Cœlis
Victima ritè adit, cui addit corda Manaſſes
Debita per leges, Superum, terræque Monarchæ.
Non jam ſacrilegos Circæo carmine ritus,
Atque umbris Erebi devota theatra frequentat
Theſaliæ fautor; ſed vero inſtaurat honorem
Numini, & ſacias conſtanter juris avito
Ordine ſectatur leges, fideique reducit
Exulis officium, pro Cœlis ponere vitam,
Atque ſuum, & populi promptus ſacrare cruorem
Nec jam Saaicos ducit per funera vates;
Aſt illos ſequitur, cêu par eſt, ſemper honore,
Abjectoque popá, divinis admovet aris,
Committique Hebri gentem, ſceptrique ſalutem.
Denique quæ nuper maleſuado diruit auſu
Criminis exemplo, & virtutum dogmate rurſum
Erigit, atque gradus ſolido fundamine nixos.
Conſtantíque baſi legum, deducit in altum
Æthera; ut æternas olim conſcendat in arces
Siderum, meritæ capiat bona præmia vitæ.
Hoc merita eſt pretium Cæli Metanœa Manaſſis.
Non ſperit Numen lacrymas, verique doloris
Teſſeramat in numerum transfert virtutis, iniquos
Noxarum numeros. Nec longi temporis uſum
Spectat; ſed Cœlo momentum ſufficit acti
Seriò, ut affectus ducit, ratioque doloris.
Si tu delictum nôris mutare: Tonantis
Se quoqu cum dia Nemeſis ſententia mutat.
At ſit veritamen, non ſit tibi ſera, nec ægra
Quæ pro commiſſis agitur Metanœa piaclis.

EULOGII

De bono in malum, & viciſſim metamorphoſis.

EUlogius tenuioris quidem fortunæ, utpote fingendis ſaxis operam navans: ſed non minori in DEUM pietate, quam in pauperes munificentiâ inſignis. Hanc inter Thebaidis reſqua expertus Daniel eremi cultor, effictim rogat Cælum, ut meliorem ſortem daret Eulogio, glorioſam utique Numini futuram, miſeris verò, egeniſque admodum ſalutarem. Allapſa Cœlo vox jubet Danielem precibus abſtinere, opéſque viro nocituras neutiquam poſtulare Nil hiſce motus Daniel, antiquum obtinet, & zelo præpoſtero, pro anima Eulogii pignori ſe opponens, ampliorem ei ſortem importunè extorquet. Etenim dum educendis ſaxis rimatur viſcera montium: ingentem auri copiam improvisò reperit: cujus potentiâ Conſtantinopoli per plures evectus honorum, militiæque gradus, verò fortunæ fruitur, DEI ſuique immemor. Interim ſtatis precationibus intento fidejuſſore, horrificum ei viſum objicitur, vadi pergrave, ac pœnoſum. Hic eremi incola ubertim lacrymas fundere. culpam ſuam deprecari: preces contrariis precibus retractare, ac ſpondere, in reducendo ad frugem meliorem Eulogio, ſe muneris gnavi partes acturum. Has dum agit Conſtantinopoli, crudelem in modum à famulis Eulogii accipitur. Cum nîl proficere ſe videt Daniel, ad vota ſupplicis converſus, priſtinam ſortem errati procurat,

curat, ſponſione plenâ periculis exſolutus. Hæc inter vitâ, ac, regno defungitur Juſtinus Imperator; cujus ſucceſſor Eulogium cum aliis exauthorat. Injuriæ ſibi irrogatæ indolens Eulogius, factionem perduellium, neſcio quo jure regni inſigna ambientium, ſequitur, vindicias ſumpturus de ſolio. Sed diſſipata armis, fractâque rebellium conſpiratione, Eulogius ſceleris ſibi conſcius, ſalutem pedibus quærens, ad latomiam, & ſe redit, expiátque in lacerna, quod paccaverat in purpura. *Petrus de Natalibus in vit. SS. lib.6 cap.* 123.

HUmanas, variáſque vices, alternáque ſortis
Munera, non vanæ Rhamnuſiis mobile factum;
Sed luſum veri ludentis in orbe Tonantis
Calliope cantare ſtupet mundóque ſonorâ
Ferre tubâ. Quandóque DEUS permittit in aulam
Serpere plùs æquo vanas, quò turgida mentes
Gloria propellit, celsóque ſedere theatro
Nominis: ut lapſu graviore per ima ruentes,
Nôrint præcipites, quêis faſtus nititur ire,
Eſſe gradus, rerúmque diu nil ſtare perenne.
Eulogius documenta dabit; quem gratia ſortis
Extulit ad clarum, de vili ceſpite, clivum.
Hunc fluxis tumidum gazis, Tyrióque ſuperbum
Murice, Cælorum nunquam non providus ordo
Ad veteres ſortis cunas, & ſaxa reduxit.
Magne DEUS, cui terra pila eſt, hominéſque reverſas
More trochi, ſolúſque manes immoblis, orbe
Cuncta movens nutu; da Muſam poſſe movere
Barbita; quò faciles cantent tua Numina nervi.
Inter præruptas ſaxorum mole cavernas
Accola Thebaidos, lapidarius arte,, vacabat
Frangendæ rupi Eulogius, petríſque cavandis
Aſſiduam impendit curam; quò paupere cenſu
Duceret ætatis ſpatium, tenuique ſalino
Eſuriem arceret ſtomachi, rubiémque domaret,
Et quamvìs eſſet plebejâ ſorte creatus;

Attamen ingenuâ mente, ac virtutis amore,
Et meritis inſignis erat, gratúſque ſupremo
Numini, & æthereis longe chariſſimus. oris
Virtus nempe placet Cœlo. Non reſpicit altas
Imperii cedros. Humiles in corde myricas,
Demiſsíque animi virtutem ſuſpicit æther.
Non ità devotum ſibi fortè Philemona cœlum,
Atque panomphæi ſequitur perrara Tonantis
Gratia: ut Eulogium Superûm mandata colentem
Sidera multigeno ditant, ornántque favore.
Is parvo contentus agit, modicóque paratu
Sobria tecta colit; ſcrupoſo ſigmate vilis
Quadra ſedet; panis ſemeſi mucida carpit
Fruſtula; dat potum ſaliens de rupe ſcatebra;
Stragula ſunt rupes, pietati molle grabatum;
Omnia pauperiem ſapiunt. At moribus æquat
Integer Eulogius dites regnantis honores,
Exſuperátque animo faſtigia clara Potentûm
Sic inopis quandoque domus, virtutis alumnum
Educat, anguſtóque licèt ſe plurima virtus
Limine diffundit, gaudétque habitare penates;
Ad quos ipſus amat Superûm deſcendere cœtus.
Comprimis verò Eulogius pietatis amore
Proſequitur nudos opibus; quos cogit egeſtas,
Curtaque res, paſſim parvæ ſtipis æra rogare.
Nam quidquid ſolers decumano trulla labore,
De ſolita mercede legit ſub ſole diurno:
Dum petit Heſperias feſſus jam Phœbus ad undas;
Erogat in miſerum popularis latomus Irum,
Contentus vitam cum Codris ducere codrus.
Fortè tulit caſus, quo vaſtæ cultor eremi,
Gloria Thebaidos, Daniel de nomine dictus,
Ferret iter dubium per devia teſqua ferarum,
Tramite difficili gradiens. Hunc multa tyrannis
Undique dumorum ſepſit, nemorúmque gregales
Complêrunt frutices, plantáque, manúque domandi.
Ut denſo egreditur luco, ſe ſe obvius adfert
Fortunâ Eulogius; ſylvarum numen honorat,
Officióque colit, tenuéſque ſubire penates
Conſpicuum nemoris decus uſque ac uſque precatur.
Annuit optatis Daniel, captúſque benigno
Munere, congeſtis ſecura mapalia juncis

Non

Non invitus adit. Jam etenim Phœbeia lampas
Occiduis immerſa vadis, decurrere tuto
Calle viam prohibet, vigiléſque per arva vagantur
Nocte feræ, ac avidis perquirunt pabula luſtris.
Accipit hunc placidè, multóque veretur honoris
Obſequio Eulogius. Depromit quidquid egeſtas
Inter ſaxa poteſt, ac curta offerre ſupellex.
Menſa equidem frugalis adeſt, parvóque paratu
Inſtructa; at multùm humano condita favore.
Non ità Leucadium tellus Saturnia numen,
Accepit ſuperis pulſum crudeliter oris,
Ac Janus fovit. Non ſic Euander alebat
Dardaniâ de gente ſatum: nec ſic Pholus ipſi
Alcidi ſtuduit: ceu cautes inter honoro
Affectu, vultúque colit lapidarius Irus,
Thebaidos magnum columen, ſervúmque Tonantis.
Sic parvâ quandóque casâ ſe ſe incola magnus
Explicat, ac habitant largæ magalia dextræ.
Hæc virtus humiles inter præcelſa penates
Reddidit attonitum Danielis pectus; ut indè
Cœperit immenſum tacito ſub corde dolorem:
Munificas adeò dextras, verſare rigentes
Saxorum moles, geniúmque ad ſumma creatum
Inter ſylveſtres vitam traducere rupes.
Uude vacat precibus, Numénque, ac aſtra fatigat
Noctes, atque dies,, meliorem ab ſidere ſortem
Eulogio effictim rogitans. Id nempe futurum
Cælitibus retur gratum, preſsíſque levamen:
Gratia dum Superûm cumulatam congerer auri
Materiem in largas, quæ fundant munera, dextras.
Nicoleon mundo rediturum ſpondet eremus,
Ac Mecænatem Syriæ; qui ſpargat egenti
Dona, ac innumeras cupiat ditare catervas.
Hinc iterum rogat, atque iterum: Pactolus in amplum
Defluat Eulogii gremium; quo munera fundat
Plurima, & auratos paupertæ depluat imbres
Interea æthereis reſponſum allabitur oris:
Abſtineat temeris precibus; neque ſontica Cœlis
Vota ferat; nec opes nocitura, aſtra peturgens
Flagitet Eulogio. Viliſſima tecta, ſaluti
Eſſe viro. Hanc ſortem Cælorum ſorte beandam.
At caſſæ Superûm voces. Nihil ille movetur.

Obtinet

Obtinet antiquum Daniel, rogat, obſecrat, inſtat
Sollicitat, referens: nil de virtute timendum
Firmata Eulogii; probitatis ab ordine nunquam
Vel latum ceſſurum unguem, rectíque tenacem
Aſſerit, & (quò non hominem dementia vertit)
Ipſa vadem ſe ſe ſtatuit, propriæque ſalutis
Opponit pignus: ruiturum ſe ad ſtyga ſpondet,
Eulogiíque vices ſubiturum cultor eremi
Incautâ pietate vovet. Quò proruis amens
Inconſulte virûm; Quis te malè faſcinat error?
O fatuam mentem! Quid; túne arcana Tonantis
Conſilia, ac aditum nulli penetrabile, cæco
Lumine pervadis? Cur talpa per ardua Cœli
Moliris greſſum? Num fata invertere Divûm,
Caudice prognatum caput, excisúmque medullâ
Roboris attentas? Quando tibi diphtherea quæſo
Cælituum patuit? Prô! quæ vecordia mentem
Pervertit? Quid? plúsne ſapis, quàm providus ille
Mundi oculus rerúmque ſator; qui dirigit orbem
Omniáque æternâ ſapienter lege gubernat;
Et tamen fatuum deſcendunt aſtra petitum,
Optantíque favent, & ac vota ardentia complent,
Sic quandoque DEUS faciles accommodat aures
Intempeſtivis precibus. Sed corrigit auſus,
Atque importunum plectit cum tempore votum.
Interea Eulogius dum naviter abdita montis
Viſcera ſcrutatur ferro, ſolitóque labori
Incubat: improviſa ruunt de rupe metalla,
Attonitúſque videt congeſtos æris acervos
Obrizíque ingens pretium. Miratur adeſſe
Pygmalionis opes, Cræſúmve, Midamve latebris
Ogygiæ, ſaxíſque putat damnâſſe rubentem
Telluris maſſam, fulgantémque ære crumenam.
Sed nè fortè cadat cumulatæ portio gazæ
Aoniæ ſceptro; circumſpicit omnia cauto
Lumine veſtigans: num quiſquam rupe profuſos
Cenſus, inventúmque queat teſtarier aurum.
Cùm videt arbitrio tempúſque locúmque carere;
Continuò celat rutilantis pondera glebæ,
Et fido cenſus immenſos occulit antro.
Jámque ſibi locuples, confeſtim deſinit eſſe,
Quod fuit Eulogius. Jam duris nuntia mittit

Cautibus, atque operas exôſus, mira volutat
Pectore, & in dubias ſpargit ſua corda procellas.
Non jam Cœlicolis conſuetum reddere penſum;
Non inopi conferre ſtipem, ſed totus in auro
Per varias agitur curas. Jam gaudia mentem
Deſtituunt, nimbúſque animum mœroris inundat.
Curarum dumos congeſtum procreat aurum,
Triſtitiæque vepres nunquam non pectore ſpargit.
Hinc triſti incedit vultu, torvúmque tuetur;
Lumina figit humi; ſe curis exedit; omnes
Perquirit latebras; ut tuto fidat aſylo,
Atque ſpecu condat pretioſæ munera terræ.
Dum ſic ambiguo curarum fluctuat æſtu,
Atque dies, noctéſque agitat; quâ ſorte deinceps
Vivat, & immodico ſolvat ſua corda labore:
En cadit in mentem, quam ſortem deligat auri
Mancipium, quò vela ferat, queîs carbaſa ventis
Explicet, & fauſto committat lintea portu.
Horret Echioniæ rupes. Sunt teſqua ferarum
Squallida, præteritíque ſtatûs jam diſplicet ordo.
Diſſipit hìc ævum, magnámque extendere ſortem
In ſaltu non poſſe videns, fugit abdita mundi,
Et lapides, felix auro, poſt terga relinquit.
Eheu! quò celeras? Prô! quo jactaris iniquo
Turbine? Quóve ruis; Nimiùm nè crede ſerenæ
Rhamnuſis frontis. Permiſſu quippe Tonantis
Proſperitas laqueos poſuit, diſcrimina ſemper
Mille parans. Rutilo, quæſo, nè fide colori.
Præcipites ſcandis, faſtigia ſumma, ruinas.
Tolleris, ut lapſu quondam graviore, ſupinus
Aſpicias miſerum lacrymanti lumine caſum.
Lubricus aſcenſus per celſæ eſt culmina ſortis.
Arduus eſt aditus. Facilis vertigo potentûm
Tecta rotat. Multos vel livida dejicit aura:
Vel propriâ lapſum, quæ maxima, mole minantur.
Sit ſuſpecta tibi ſemper fortuna volucris:
Nè verſis aliò turgentem deſerat alis.
Nec fluxis capiare bonis. Thaumantis ad inſtar
Omnia diſpereunt; ludentis imagine lucis
Imponunt oculis; lacrymas pro fœnore penſant.
Ecquid honos, niſi bulla levis glomerata per auras?
Ecquid honos aliud, niſi multa volumina fumi;

Queîs

Queîs ludit Boreas, ſpargítque per aëra Caurus ,
Et tandem in nihilum fumoſos vertit honores.
Ergo reflecte gradum, Meliori proſpice ſorti
Si ſapis, & vanos mundi aſpernare favores ;
Nì certam cupiant tua vota videre ruinam.
Verùm ago nequicquam Citiùs ſe Phœbus ad ortum
Converſo temone feret ; quàm neſcia flecti ,
Propoſitíque tenax ſe jam ſententia vertat.
Sic animo immotus, Byzantî pergama lætus ,
Spéque novâ tumidus, mutato ſchematis uſu ,
Perſonatus adit. Jámque altam fingere ſortem
Ipſe ſibi ,mores, agreſtes exuit artes
Combibit aulatum ; totum ſe format ad acre
Martis opus, circóſque ſubit crebrò impiger heros.
Et quidquid claro prognatam ſanguine mentem
Jure decet, jam non invitâ Pallade, ſolers
Induit, haud trullam redolens, nemorúmque receſſus ,
Neſcio quas ceras Majorum fingit ab ipſis
Rupibus, & longam ſeriem mentitur avorum.
Jam picturato circumdat corpus amictu ,
Et famúlo comitante latus, multóque clientùm !
Agmine ſtipatur. Quid quod per munera firmas
Prenſat amicitias Procerum ; convivia lauta
Inſtruit, & caſtigatis ſe moribus aulæ
Inſinuat, cultóque nitens in ſchemate, Regis
Affatum, affectúmque ſubit, Suadæque lepôre ,
Ac melle eloquii, totam ſibi vendicat urbem ,
Omne. ſuſpiciunt opibus, gratóque potentem
Munere verborum, Martíſque theatra crepantem
Eulogium ſolii columen, rebúſque futurum
Ambiguis tutam nemo non prædicat aram.
Sícque gradum ad præcelſa facit, ſenſímque Gradivi
Munia magna capit, pérque alta cacumina pergit
Fortunæ pullus ,tanto ſubvectus honoris
Eſſedo ; ut aulai um ſubſellia prima teneret.
Non ità ſorte Gyges plaudit ; quem Lydia ſceptrum
Commutare pedo juſſit. Non Baſſus agaſo ,
Aut Marius ſic fortè tumet, donatus honoris
Cyclade Romulides inter : Nec Grajus Enippus
Nomine ſi gaudet, Samiíque Polycratis umbra eſt
Claris honoris apex ; ſi cum pra pugnante thraſonis
Gloria, & inflatâ quâ turget nominis aurâ .

Se conferre velit. Sibi jam ſuper omnia ſurgit
Ambitus Eulogii. Cœlis par ire Triballus,
Non reputans celſum proſterni poſſe thearum.
Cæcat honos animum, nè claro lumine poſſit
Cernere, in adverſam deſcenſum accedere ſortem,
Sic vento ſortis tumidus ſe ſe altior ire
Eulogius, nullúmque timens a culmine caſum,
Crimina criminibus cumulat, luxúmque, gulámque
Infrenis ſequitur. Jam laxis fertur habenis,
Quò ſe vota citant, quò ſola cupido propellit.
At quid jura velint Cæli, quid mentis honeſtæ
Norma petat; vel ſollicitæ quid cura ſalutis
Flagitet: ex animo, totóque è pectore fœdè
Abjicit, effuſus per criminis omne barathrum.
Nempe malè uſurpatus honos ad crimina ducit.
Interea Daniel ſolitis Cadmeïa votis
Teſqua ferit, precibúſque DEUM, Cælóſque veretur
Jugiter, ignarus, per quæ diſcrimina ſe ſe
Eulogius rapiat. Jam toto pectore ceſſit
Oblatum Superis fœdus, quo munere prædis
Obſtrictus, dubiam ſe Cœlis obtulit arrham,
Atque vadem alterius ſe fecit ſponte ſalutis.
Dum forſan lumen devotum tollit in altum
Æthera, séque DEO ſacrat: (mirabile viſu!)
Conſpicit Aligeros inter, Divúmque coronam,
Sotera humani generis moroſa tuentem,
Atque retorqentem flammatum lumen, & ora
Ignea ſpargentem cernit, dextráque minantem
Oedipodioniis non uno fulmine terris.
Territus haud multùm Daniel, ſibi conſcius æqui,
Ac purus ſceleris. Nec enim mala fœdera menti
Ampliùs occurrunt. Ratus eſſe proinde Acherontis
Ludicra; quæ vano nonnunquam phaſmate ludunt
Innocuas etiam mentes: ludibria ridet
Tartari, & intrepido præmunit pectora ſigno.
At nunquam vanâ deludit imagine Cælum.
Terribilem viſu formam præſentat Olympus.
Monſtrum immane, horrendum, ac deteſtabile ponit
Ante oculos jam perculſi cultoris eremi.
Corpus adeſt Paphio præcinctum fortè roſeto;
Quod Cytherea fovet gremio, paſcítque voluptæ
Pabulo, & affundit circumlita melle venena,

Tetrum,

Tetrum, inquam, corpus, fædíque cadaveris inſtar,
Vermibus exeſum, confectum tabe, mephiti,
Ac putore fluens. Vah, quæ faſtidia nares,
Atque oculos tangunt! Quid porrò lumina terret?
In monſtro venis malè juncta trementibus oſſa
Exſtant: laxatis ſunt horrida nervis:
Vix rabidis lanianda feris jam membra putares.
Hæc ubi viſa dedit Cælum, mox talia fatur.
Hæcne adeò fuerat tibi provida cura ſalutis
Eulogii? Quæ monſtra vides? Quæ crimina cernis?
Húcne preces temetæ, huc vota inconſulta feruntur?
Dixit, & armatis flagrorum fulmine turmis
Juſſa dat: ut prædem non uno verbere multent,
Ultricéſque ferant de tanto crimine pœnas;
Quod ſe ſe Eulogii, non cautâ mente, ſalutis
Objecit pignus. Prô! quæ ſententia Cæli?
Hîc tremere attonitus Daniel, malè conſcius icti
Fœderis, & dubias agitare in pectore curas:
Quamnam in patronam vocet obrutus undique dextram.
Tandem ſupplicibus ſtat Cœlum flectere votis.
Procidit ante ſacras irati Numinis aras;
Errati veniam poſcit, culpámque fatetur
Ingenuas inter lacrymas, noxámque retractat;
Quâ ſe ſe fatuus projecit pignore zelus.
Suſpendi meritas ab juſto ſidere pœnas
Uſque ac uſque rogat, ſpondétque per omnia, partes
Muneris acturum queîs impia facta clientis
Corrigat, ac toto, divulſum crimine, cœlo
Eulogium, ad veterem referat virtutis amorem.
Accipit hæc pronâ, Danielis ſupplicis, aure
Vota DEUS, reddíque jubet, quod perdidit, aſtris:
Aut certo in prædam ruituram à ſidere pœnam.
Ac ſic æthereas, cælis comitantibus, oras
Supremis vindex repetit, ſedéſque beatas.
Nec mora: ſe Byzantinas accingit ad oras
Armatus zelo Daniel, deperdita Cœlo
Eulogii decora, ad nemoris traducere mores
Non uno ſatagens ſtudio, certæque ſaluti
Reddere, & obſtricto Superis ſe exſolvere nexu.
Vix aliquod Phœbus mundo detexerat ortus:
Cùm Byzantinis, permenſo tramite, tertis
Plenus adeſt curis. Reperit, quem quærit eremi.

Cul-

:ultor ſi tamen eſt. Nam totum rebus agendis
)ccupat aularum ratio, multòque cliente
.tria vaſta ſtrepunt. Nemo non primus honoras
)fficii deferre vices, omnéſque verentur
Jon ipſum Eulogium, ſed ſortis dona ſalutant.
amque unum Phœbe cœlo compleverat orbem:
Julla tamen cupido Danieli ſemita ad ipſum
:ulogii penetrale patet. Stat miles ad aulæ
)ſtia, cuſtodúmque phalanx, arcétque ſatelles
Monſtrum hominis, nemotiſque probrum jubet eſſe remotum
'urpureis Regum rectis, quæ culta requirunt.
\t tandem Daniel penetravit ad intima, fraude
Jſus non vetita. Hic divino concitus æſtu,
epoſitoque metu, pro libertate, malignos
ncrepat Eulogii mores, ac talia fatur.
Quid? tune Eulogius? Num jam tibi mente receſſi
'rætcritæ ſortis ratio? Quid? jamne negabis
:ortè genus, quondam vili de ſtirpe profuſum?
Quid facit auguſtas inter lapidarius ædes?
Quid ſibi vult Tyrio ſaturarum murice vellus?
Quidve, auro fuſe chalamydes, ac multa clientûm
\gmina, ſervorumque, globus; Quid pergravis illa
Ambitio, faſtuſque notant? Quæ jam nova rerum
:ſt facies? Quæ te retinet mutatio ſortis?
.atomus Iſmeniæ tune eſt? Quò malleus, atque
Trulla abiit? Rupes quis aurea tecta redegit?
Háſne DEO reddis pro miſſo munere grates?
) nimiùm largis ingrata piacula Cælis!
\nne ideo numen tantum tibi contulit æris:
Jt luxum foveas aulæ, ventoque tumoris
:brius, inſanum producat crimine faſtum?
'ah te magne Thraſo! Ni actutum vota priori
.ccedant ſorti; libratum fulmen ab axe
mminet,, ac rigidis plecter delicta flagellis.
Iæc ubi fatus erat Daniel, zelante ſalutem
Iunere verborum: ſuccenſus pectoris æſtu
ulogius, diris agitur, totoque furores
:xſpirat vultu. Sed cur acceditur irâ
atomus Iſmeniæ? Metuit, ne vilis origo
Ioc authore, palàm fiat, generiſque catharma
upibus exciſum, ſumma vulgetur in aula,

Opprobrio comitante virum ; quem fama per ora
Circumfert populi. Quare conclamat ad arma ,
Atque citat famulos, qui proxima tecta colebant.
Illi continuo ad notam concurrere vocem ,
Officioque ſuum gnavi obſervare Dynaſtem.
Horum ſegnitiem ſtomachans herus increpat : eccur
Hoc hominis monſtrum, caproque affine, vel urſo,
Sint paſſi claris Regum ſuccedere tectis ?
Cur non arcuerint hirſurum limine probrum ;
Frenduit ad ſtreperas, lapidoſi Principis iras
Servorum rabioſa phalanx Unde impete toto
In ſylvæ indigenam fertur, raptâtque trahítque
Cultam virtutem nemorum. Prô quanta tyrannis
Excipit Ogygiæ myſten ! Sonat ulmea grando
Tergore; ſemanimem multoque cruoris ab imbre
Corpora perfuſum , proturbant æde ſuperbâ
Eulogii, incultoſque jubent iterare receſſus.
Ecquid aget Daniel jam ſpe fruſtratus, acerno
Fuſte fatur ? Quô jam tandem ſua vota reflectet ?
Dum videt humanos portô nil poſſe labores ;
Jamque triumphatum cernit virtutis honorem
Calcibus Eulogii, criménque tenere ſupremos
Imperii faſces : mœſtiſſima tollit in altum
Lumina perfuſus lacrymis, multoque dolore
Proſequitur pactum. Sed qui ſe fœdere ſolvet ?
Demiſsè affatur Numen, precibúſque tribunal
Sollicitat Divûm : redeant ut priſtina ſortis
Munera, fortunis tumidæ, nimiúmque ſuperbæ
Eulogii menti, Cæloque lupata reducat ;
Qui laxas vario ſceleri permiſit habenas ,
Atque vetus repetat, correctis moribus, antrum.
Accipit hæc Cæli bonitas, prædiſque ſolutum
Pignore, ritè monet : nè poſthac provida mundo
Intempeſtivis oppugnet ſidera votis :
Néve vadem propriâ ſe deinceps merce ſalutis
Pignoret, ac nocuos aliis exoret acervos
Æris; qui luteum ſternunt ad crimina callem ,
Multorúmque parant irritamenta malorum
Jam pulchram ſpectare libet, quam ſidera ſcenam
Feſtivo inſtituunt ludo. Jam nempe Dynaſten ,
Et tumidos ponet faſtus, ſe major in aula
Simius, ac humiles converſo pegmate ſoccos

Induet

Induet Eulogius, veterémque ſubibit abollam
Hactenus Aſſyrio turgeſcens mimus amictu.
Quippe ſibi ſtabilem firmoque adamante perennem
Aulæ dum ſortem fabricat, regnique tiaram,
Imperiique parat faſces, ſoliique theatrum:
Interea rerum potiens Juſtinus, habenas
Regnantis ponens, vitales deſerit auras.
Nam mutare jubent cum lauro fata cupreſſum.
Munere defuncto Regis, vitaque ſoluto
Principe, ſufficiunt Proceres de ſanguine Regum
Virtute, ac Mavorte parem, vaſtique Monarcham
Pectoris; ut claras Byzanti protegat arces,
Atque regat gentes. Hæc Princeps munia præſtat,
Verùm cum ratò poſt Regum fata, priores
Aularum placeant comites, rebúſque novandis
Succeſſor ſtudeat: veteres ille clientes
Cedere Iuſtini. Quò verò regna gubernet
Themidos placitis; ſocios ſibi deligit aulæ
Officiis Princeps quos præſens exigit ordo
Sceptri, quique placent, exauthorátque tumentes
Eulogii faſtus; de culmine ſternit honoris,
Atque ſago ſurgentem, & primis exuit armis,
Aulaque exturbat. Jam prima cataſtaſis urget
Eulogium: tragico veniunt jam fata cothurno.
Dum regnum ſcitis novus Induperator habenis
Dirigit: Hippatius claris natalibus ortus,
Auguſtúmque genus Iuſtini ſanguinis ortu
Contingens propiùs, regni ſibi deſtinat oſtrum,
Ac Byzantinus ſtat jure capeſſere faſces.
Ergo recèns cretum ſubleſtâ ſternere Regem
Mole parat, ſoliúmque ſuæ tranſcribere legi
Sanguinis èmerito. Stat ferro invadere regnum.
Cum verò pariles animo non eſſe videret
Hippatius vires: Pompejus Martis alumnum,
Et opibus multis locupletem fœdere jungit,
Et ſecum alternos ſceptri partitur honores.
Nunc una Eulogius furiarum percitus œſtro,
Tantùm partes ſequitur, fœduſque rebelle
Percutiens, animo Martem, dextráque reſumit,
Ultricéſque parat de Principe ſumere pœnas.
Sic vis ſolio glomeratis imminet armis.
Byzantina turbantur pergama terræ.

Undi-

Undique bella ſtrepunt. Dubiis concurritur armis,
Omniáque infeſto jam compita Marte reſurgunt.
Unà Erebo aſcendunt furiales Ditis alumnæ
Eumenides, flammantque animos crudelibus iris;
Adverſoque jubent partes fervere Gradivo.
Ipſa etiam incendit mentes Bellona, per arva
Quadrijugûm volitans rabie, Martémque reducit
Gentibus, Odryſios mittens in corda furores.
Hanc omnis ſequitur feritas, & mortis imago
Inſidiis comitata ruit. Furor arma miniſtrat
Partibus; ínque neces ardent, ac vulnera cives,
Compitaque effuſo populorum ſanguine ſtagnant:
Ac ſic ter denis iterato Marte peremptis
Millibus, in plures Libitina iviſſet acervos;
Ac ſtrages populi: niſi belli gloria, laurum,
Victricéſque novæ cidari faviſſet honores.
Quippe ubi cum validis depugnant Cæſaris armis
Conjuratæ acies, ſoliúmque evertere tentant:
In Martis fremitu, Pompejus victima fatis
Occidit. Hippatius fugitivâ ſorte, ſalutem
A pedibus quærit, tutumque indaget aſylum.
Ac ſic ambitio ſceptri, motúſque Gradivi
In ventos abeunt. Veteres diſcordia ſedes,
Tænariaſque ſubit, comitante furore, paludes.
At verò Eulogius ſceleris ſibi conſcius, omnem
Effugio ſupereſſe videns hac ſorte ſalutem:
Proſpectans latebras, rapidis fugit ocyor Euris,
Desertiſque opibus, quas forſitan arte Pelaſgâ
Oppreſſo tulerat populo circumſpicit aptum
Jam procul urbe ſpecum; quo plurima crimina celet,
Ac vitam à merito per leges funere ſervet.
Dumque videt loculos viduatos ære, nec ullas
Ad Byzantinos ſpes affulgere favores
Præteritæ ſortis, jamque omnia tuta paveret,
Atque fames premeret: nec mucida fragmina panis
Ulla manus ferret, turpique pudore ruberet
Cum Codris orare ſtipem: fugitivus in antrum
Thebaidos ſe infert. Hic ruſum exutus honorum
Aularum pompam, veterem converſus ad artem,
Deducit vitæ ſpatium, duroſque labores,
In pœnam faſtûs, ita diſponente reſumit
Æthere, jam prior Eulogius. Sic redditur aſtris,

Atque ſibi, non Jam Princeps aſt incola ſaltûs,
Hoc reditu plaudunt frondentia tecta Dianæ,
Et tremulæ viridi nutantes vertice ſylvæ,
More ſalutantûm, reduci poſt luſtra, reclinant
Seſe cultori nemorum. Quin florida pandit
Brachia in amphexus, & læto baſiat ore
Arbos Eulogium, charúmque veretur alumnum
Thebaidos palmæ victorum præmia ſpondent;
Si colat aſſiduò lucum, ſcelerúmque per urbes
Dirè graſſantûm poſthac commercia vitet.
Ipſa etiam Daphnis vult caſto cingere ſerto
Tempora; ſi veritos fugiat Cythereïs amores,
Ac cum Cælicolis ſolùm connubia pangat.
Hic quoque paciferæ ramum præſentat Olivæ
Saltus Echioniæ, turbaſque, choroſque nocentes
Devitare jubet; ſi rident otia mentis,
Tranquillúſque placet, quem lucus ſufficit, ordo.
Et verò iſta placent, nemorúmque theatra placebunt.
Dúmque effingendis jam ſudat dextra ſaxis
Eulogii, trullamque movet, verſatque ligones
Impiger: in viles operas accedit eremi
Sectator Daniel. Pleno movet ilia riſu
Eminùs, exultatque animo, lætúmque tuetur,
Atque retinendo, propior jam, talia fatur.
Verane, quæ video? Num noſtrum ludit imago
Mentem? Quis Morphêus mihi ludicra ſomnia fingit,
Et trahit in varias diſtractum mente figuras?
An tuor Eulogium? Sed forſan ludimur? Ipſus
Eſt eſt Eulogius. P ô quæ alternatio rerum eſt?
Quid tibi cum ſaxis? Manibus quid dura ligonis
Aſperitas, quid trulla notat? Fabricator opimæ
Sortis, quid jam agitas? Quæ ſe nova ſcena revolvit?
An qui purpureâ tumuiſti nuper in aula
Summates inter, multo ſpectabilis auro,
Et propè par ſolio, mutatâ ſorte repente
Comicus es Davus, luſum facturus in orbis
Orcheſtra populo; Soccum mutare cothurno
Ecquæ cauſa jubet: Quæ te fortuna coëgit
Rurſum ad Cadmæos miſerum repedare labores?
Latomus hæc audit, ſuffuſúſque ora pudore,
Solvitur in gemitus, lacrymaque fatetur oborrâ
Inconſultam animi fabricam, ſceleriſque reatum

Explicat, acceptans meritas pro crimine pœnas.
Jámque nefas horret, poſitóque tumore, patronos
Procidit ante pedes, rogat, inſtat, flagitat urget:
Inclinet Superos, Daniel, flectatque tribunal
Cælitum in veniam, Tum ſervum Numinis orat,
Exoret Divos: non ut fortuna benigno
• Aſpiret rurſum vultu: vel ditia mittant
Dona ſibi, reditúmque parent ad Cæſaris aulam:
Verum operas nemoris minuant, durúmque laboris
Pondus, quod fractus plus æquo prægravat artus.
Excipit hæc riſu Daniel, nec verba reponit
Suffulta illecebris; ſed fulminat ore, minaſque
Affingit vultu: nec forti condolet ægtæ;
At meritum ſcelus increpitans, hæc fulgura promit.
Turgide follis, ait, conflata cucurbita faſtu.
Perge tuum tolerare ſtatum; quo degere poſthac
Juſſa volunt Superûm. Rupes, non aurea Regum
Limina te maneant. Non ampliùs æris acervos
Depluet in gremium Numen; nè rurſus iniquâ
Ambitione fremas. Amiſſis crimine gazis,
Redditus es Cœlo, nemorique. Quod abſtulit aula,
Jam ſaltus referet. Veteri te redde mapali.
Indue jam Eulogium, moréſque reſume priores.
Sic tibi, ſic meritis tribuentur præmia Divûm.
Dixit, & ad ſacrum reflectit protinus antrum.
At verò Eulogius miſerum ſuperinduit Irum,
Ac ſe ſo pulchro virtutum ſchemate veſtit,
Spectandus Cœlis Jam recti munia rurſum
Ad cautes revocat, funditque precantia verba
Sublatis manibus: ſolitum jam ſpargit egenis
Cêu quondam cenſum, Codris ſeſe undique miſcens,
Lætior hac vitâ, quam turgens divite gazâ,
In Conſtantinis, fallaci nomine tertis.
Expiat in vili, contentus forte, lacerna
• Quidquid in Oebalio peccârat murice Princeps.
Balteus auratis non ampliùs ilia bullis
Obtegit; ac tortus de vili cannabe funis,
Et tegmen Cilicum præcingit coporis artus
Sic libertatis conſtringit jura, ſolutâ
Quæ vitæ ratione ſibi dictavit in aula
Cæſaris, ac laxis ſceleri permiſit habenas
Egenio vivens. Jam Martis ponit honores,

Haud lateri affigens ſtellatum jaſpide ferrum
Quo jugulo ſævè feriat, quo fulminet hoſtis
Agmina; ſed ſolo duntaxat dextra ligone
Armata, innumeras vitiorum diſſipat umbras.
Jam quoque ab exilio revocat virtutis honore.h
Expulſum vitio. Tumidos demiſſio mentis
Expungit faſtus. Patientia dura laborum,
Delicias aulæ, mollémque expellit amictum.
Simplicitas revocat greſſum. Moderatio menſæ
Aſſidet: in Numen pietas, Divóſque refloret;
Denique ſe totum Cælóque, ſibíque reponit
Si cui divitiæ vitiorum limina pandunt;
His aditum claudit conſtricta penuria rerum.

ELISÆUS
Thaumaturgus.

4 *Reg.* 32.

INviſurus ſubjecta ſibi Prophetarum collegia Eliſæus, ſolitam itabat viam per urbem, cui Sunæ appellatio. Hic matrona quædam virtutibus æquè, ac fortunis prædita, Vati ſæpius urbem tranſituro cænaculum inſtruit, eâ ſuppellectilis tenuitate; quâ ſciebat Prophetam delectari. Cumque hoſpes jam frequentiùs ibidem diverteret, & de ſymbola hoſpitali ſolvenda cogitaret: advertit ædium Dominis ab omni re inſtructiſſimis, unum aliquid ad felicitatem deeſſe hæredem. Hunc pollicetur hoſpitæ, vix ſe præ gaudio capienti, fidemq; adhibenti; quam confirmavit natus filius. Eam lætitiam haud multò poſt par mœror extinxit. Trimulus puer ex ardore Solis turi malè habere cœpit, diémque ſupremum in ipſo meridie, & genitricis gremio clauſit. Hæc non ignara Prophetam potentem eſſe in reddenda vita filii, ad Thaumaturgum proficiſcitur exponitque luctum lacrymando potiùs, quàm loquendo Permotus mœſti-

dine parentis Eliſæus, Sunam ſe confert, invenitque funus parvuli in lectulo, alias quieti ſuæ deſtinato collocatum. Continuò igitur incumbere precibus, & exanimi corpuſculo. Et ecce caleſieri puer, aperire os, & oculos, ducere ſpiritum, totus reviviſcere, iterúmque parentibus renaſci.

PRodigium palmata canam, quod priſca tulêre
Sæcula, & attonitum cæleſti thaumate mundum
Reddidit: ut Superûm virtutem clarius orbi
Explicet in ſpecimen fidei. Chananitidos ora
Quondam ſidereo tùm dilecta Tonanti,
Eruit infernis, fato credente, latebris
Pallentes pueri manes, è munere Vatis,
Corporeóſque iterum feliciter egit in artus.
Hoc dum Mænonio tentat depromere metro
Caſtalis; ut facili recinat magnalia plectro.
A te cælicolûm Rector, terræque ſupreme
Arbiter orat opem; ſine qua nec Muſa movere
Barbita; nec tenui quicquam deducere filo.
Saphatides Vatum ſummus, myſtéſque Tonantis
Inclytus, aſtrorum interpres, Theſbitis alumnus,
Carmelique decus, magnum aſpernatus inane
Sæculi, & humanâ ſe tollens altior algâ,
Unicè in æthereos optatum fixerat orbes,
Corporeâ ſe equidem per terras mole ferebat;
Aſt animo Cælis cognatus, jugiter arces
Viſebat Superûm, terræ non debitor unquam,
Parte ſui meliore DEO, ſacriſque dicatus
Ac veræ pietatis amans. Nîl cætera curat,
Qui ſolùm è votis capit alto pectore Numen.
Uſque adeò virtus tendens in ſidera Vatem
Extulit; ut magno virtutum pene Magiſtro
Iverit Heliæ ſuppar, Cælóque ſtupendus,
In ſua non rarò propenſos vota favores
Expertus fuerit Superum. Quin Numinis amplo
Munere ditatus, multoque chariſmate fotus,
Jam ſuper humanæ conſcendit limina vitæ.
Virtus nempe levat ſeſe ſuper omne caducum.
At poſtquam ignivomo devectus in æthera curru,

Tur-

Turbinéque ablatus Thesbites, ſumma petivit
Atria Cælorum: miſit virtutis alumno
Fultam prodigii chlamydem; cuì maxima virtus
Inſedit penitùs, rerum portenta daturam;
Quæ videat totus, quâ ſe ſe porrigit orbis.
Quis fando referat, quæ, quantáque mira, ſtupente
Patrârit mundo, quæ thaumata Numine plenus
Ediderit Vates? Hæc ſi mea Muſa referre
Pieriis tentet numeris, ac ordine rerum
Promere: deficiet tantorum mole laborum
Obruta, & ingenti perculſa ſtupore rigeſcet.
Unum Mœonio duntaxat thauma laborat
Decantare metro; quo, cêu ex ungue leonem.
Conjectare datur; quæ mira affuderit orbi.
Forſan ſubjectas ſibi Cæli munere terras,
Ac Vatum inviſurus erat Collegia Vates:
Cùm primùm Iſaciam Sunatum contigit urbem,
Capturus moritam de longo calle quietem.
Hìc quædam infirmi ſexûs, at dedita ſemper
Conſtanti, ac verò veræ virtutis amori
Sarais, Abramiæ non infima gloria terræ,
Accipit officio myſten, ùt jura repoſcunt
Hoſpita Tharaidûm. Quò verò tramite cœpto
Pergere, curato tantiſper corpore, poſſit;
Humanè reficit Cereali munere Vatem.
Verùm cùm Hypſipyle prudens, virtutibus æque,
Ac ſortis cumulata bonis, perſæpius urbis
Compita viſurum, non vano inferre valeret
Arbitrio Vatem: per fas, & jura mariti,
Exilem condit forſan de ceſpite ſedem,
Semotam ab reliquis laribus, vulgíque ſtrepentis
Murmure; quò totum ſe coram effundere magno
Numine Saphatides, per temporis otia poſſet.
Nè verò quoquam gurguſtia parva carerent
Commodo: adaptavit de junci ſorte grabatum,
Laſſa lavaturum de longo calle viarum
Corpora; quod ſolitus naturæ flagitat ordo.
In medio ſtatuit fabricatum è robore ſigma;
Cuì ſuperimponit flammatâ luce coruſcam
Lampada, & appoſito menſæ dextrale ſedili
Firmus; quo ſe ſe pro libertate locare
Defeſſus valeat myſtes. Nec curta ſupellex,

Paupertæque decus, quod vera modeſtia quærit,
Diſplicuit Vati. Quin delectatus honeſtis
Ædibus, inviſit non rarò tecta favori
Dedita, virtutémque decens magale colebat.
At cùm Saphatides hæc crebriùs hoſpes adiret
Limina, & effuſam conſtanti munere dextram
Phyllidos Iſacidum nôſſet: perſolvere gratas
Officio ſtimulante vices, pensúmque referre
Debitum, in acceptum meritorum thema laborat.
Nulla etenim virtus ſuſcepti muneris unquàm
Immemor exiſtit. Collatis gratia factis.
Si propriâ nequeat Codri virtute rependi:
Aut memorem verbis mentem teſtatur, ùt æqui
Depoſcit ratio: vel votis aſtra fatigat
Impigrè; ut expenſum divino munere munus
Acturum penſet, donis ſua dona rependens.
Atque hac Saphatides memorem ſe præſtitit arte
Gnoſſiadi Abramidûm, tantis palmare daturus
Mnemoſynon meritis. At quænam munera reddit?
Fortè verecundo perluſtrans omnia Vates
Lumine; quæ retinet donorum prodiga ſedes;
Obſervat Cræſo pariles florere penates.
Huc ditem tranâſſe Tagum, rorémque Tonantis
Deſtillâſſe videt. Quicquid Pactolus, & Hermus
Devehit, effuſo devolvi huc flumine cernit.
Nec ſolùm ſtagnare lacus hìc conſpicit æris;
At campis errare notat, paſcique per herbas
Lanigerâ de ſorte greges, armentáque mille
Bucera, & immenſis ſementem ſpargier arvis,
Omniáque innumero fervere mapalia cenſu.
Accipit hæc oculis Vates. Sed nulla propago
Obviat, in gremium, poſt fata parentum,
Tot lautæ volvantur opes, ac copia rerum
Defluat, extremis olim tradenda tabellis.
Hac cùm ſorte videt felici tecta carere
Hoſpita, & in meriti cuperet deferre minerval
Gratas jure vices: divino Numine plenus
In ſe ſe recipit, Superis in vota citandis,
Dumdum exoptatâ genitricem prole beare.
Et verò Cœlum dilecto vota parentum
Pignore donavit; quò vivo munere dextram
Crebriùs exhibitam Vati, penſaret abundè,

Nu-

Nunquam ſe patiens humano fœnore vinci.
Quis ſatis exponat, quantâ dulcedine natus
Patrem irrorâtit, totâmque in gaudia matrem
Fuderit, ac ipſas feſto ſolamina gazas
Mulſerit; hæredem cum Patris adeſſe viderent
Proximum, in aggeſtos cenſu locuplete penates
Ordine venturum juris. Sed nulla perenni
Gaudia fonte fluunt. Miſcentur triſtia lætis,
Lætáque cum triſti mutantur ſorte, nihílque
Conſtanti jurat gradui. Alternatio rebus
Obviat. Eſt conſtans ſola inconſtantia mundo.
Non ſemper claro reſplendet lumine Phœbus.
Qui roſeâ ſe hodie trabeatus luce per orbes
Explicat aſtrorum, totámque ſerenat amœnâ
Tellurem facie; cras pullo tectus amictu
Surgit ab Eois, ater ferrugine, terris,
Tetraque involvit mœſtam caligine terram.
Sic redit alterno riſus, gemitúſque chorago,
Et poſt lætitiæ ſcenam, ſoccúmque cachinnis
Præbitum, echinatum mœtoris drama cothurno
Procedit tragico, miſtáſque doloribus urget
Ex oculis lacrymas, & planctu pectora tundit.
Atque hunc, Iſacium genus altâ ſtirpe creatum,
Ac opibus, cenſúque fluens, perſenſit iniquum
Ambiguæ ſortis ludum. Rhamnuſia nunquam
Uno, eôdémque gradu mortalia limina tangit.
Quippe domus nuper fortunæ afflata benigno
Sidere, ab adverſis ſævè exagitata procellis,
Infortunatam perſentit adeſſe ruinam
Excelſi generis, quo ſpes in ſæcula ſtabat.
Fortè pater ſobolis conceſſæ ruris agebat
Jugere maturis albentes frugibus agros,
Donáque præcidens Cereris per multa coloni
Munia; quo gravidis felicia ditet ariſtis
Horrea, perpetuos farris ſtructurus acervos.
Dum per Triptolemi ſedes, Panóſque theatra
Exercet curas genitor, lætúſque tuetur
Flaventes ruri ſegetes: in gaudia patris
Trimulus accedit natus. Quid? veráne dicam
Gaudia, quæ triſtem patri, matríque doloris
Paulò pôſt meſſem violento funere reddent?
Dum puer in ſolitum genitoris fertur amorem:

Icarii

Icarii ſe ſtella canis per aprica calore
Jugera camporum ſpargit torreſque, coquitque
Omnia peſtiferis accendens æſtibus arva.
Lethiferum hoc ſidus tenerum deſiccat Julum
Saraicæ ſtirpis, teliſque ardentibus urit
Cynthius, infeſtóque caput fervore laceſſit
Pumili, & immane fundit per membra dolores.
Hoc ſævo pertoſta malo, ignitóque recocta
Sirio inardeſcens ſoboles, dum fortè paternum
Affectans gremium, teneras jamjam explicat ulnas;
In queſtus agitur, ſiccóque hæc ingemit ore:
Hêi caput, hêi nimiùm doleo! Nec plura tenello
Prodit lamento, vocem âbſorbente doloris
Pondere; quo vires, ac tempora fracta gravantur.
Attonuêre patrem primùm lallantia nati
Verbula; quêis morbum charus ſignabit Adonis;
Indè ſuum demulcet Hylam, melliſque propinat
Munera, vicino fortaſſe allata vireto;
Hyblæo reputans medicatu poſſe levari
Prolis languorem. Verùm irrita pharmea præbet
Hinc cùm Cecropiis morbi contagia donis
Augeri potiùs, quàm tolli gnava parentis
Cura videt: nec jam tempus, Cereríſque labores
Admittant dulces diſtracti patris amores;
Extradit notæ fidei languentia nati
Corpora, & ad matrem procul haud à patre morantem
Ægrum deferre genitor jubet illico natum.
Hæc ubi dilectam ferri videt eminùs ulnâ
Vernili ſobolem; miſſis, quæ fortè parabat
Omnibus, occurrit; placidis complexibus ambit
Charum mater Atyn. Tum pignus amabile lente
Componit gremio, geſtuque, ac chromate vocis
Exſpirante thymum, dulci colludit Adoni,
Oſque ori caſtè jungens millena labellis
Baſia, mille genis, totidémque in parvula vultûs
Sidera defigit, ſtringítque, fovétque coloſtro,
Ac nive candidius pignus, perque omnia matris
Exhibet officium: Vix hoc Latona gemellis
Præſtitit aut aliæ vellet præſtare parentes.
Aſt ubi correptum triſti languore tuetur,
Ac torpore gravem natum, buvúmque ſedere
Pallidulis cernit labris, terroribus acta,

Incla-

Inclamat famulas, accurrant illico, dextras;
Pœonióſque ferant ſuccos, fomentáque quærant
Proxima, & admoveant præſtantes viribus herbas;
Protinus ardentem pellentes corpore peſtem.
At nil tentamenta valent? nil cura medentûm
Proficit in pupo. Titan depaſcitur artus,
Et magìs, atque magìs conſummunt pectora flammæ
Sirii, & innocui portendunt funera nati.
At veluti teneræ vernantia munera Floræ,
Hortorúmque decus ridens, & olentia terræ
Sidera marceſcunt, nimio percuſſa calore
Cynthii, & in putrem tandem reſoluta mephitim
In chaos antiquum redeunt, cœnóque volutant
Gloriam, & ad nihili fontem decus omne reflectunt!
Haud ſecus Iſacius Floræ Chananæis alumnus,
Coctus ab Icaria florenti corpore flamma;
Decidit in fœdum marcorem. Jámque ſolutus
Artubus, infantile caput languere gravatum,
In matris gremium inclinat, lentéque ſupinat
Collula, & in morem rupis torpétque, rigétque;
Oráque vicinum ducunt ſpirantia lethum;
Ac mediâ jam morte natant certantia ſtellis
Lumina, in obſcurum propiùs ſpectantia fatum.
Et verò medio dum fervens currit in axe
Delius, ac æquum lucis partitur honorem
Mundo: lethalis fati circum volat umbra,
Involvítque atrâ niveum caligine pupum;
Errantémque labris, ſupremóque ore vagantem
Spiritum, ad infernas exceptum devehit oras.
Jam flos eſt Lacheſis. Jam Cloto ludit Adoni.
Dum videt in gremio mutum, & ſinè ſanguine nati
Algeſcens mater corpus, nec jam leve pondus
Maternis geſtire toris; ſed lugubre funus,
Ac durum mœroris onus: ſe mole doloris
Mœſta onerat genitrix, querulóſque è pectoris alto
Deducit gemitus, lacrymíſque infuſa per ora,
Pérque ſinus, gelidum, ac viduatum lumine corpus
Talibus aflatur dictis. O dulce levamen!
Quò te fata trahunt? Heì! quò ſpes una parentum,
Quò generis, patriæque decus, columénque futuræ
Stirpis, & in decimum genti victure nepotem
Occidis? Anne ideo patrem, matrémque beârunt

Sidera, & optato tot luſtris ſidera nato
Donârunt: viduas quò major luctus adiret
Thariadûm ſedes; ſatiùs mihi fortè fuiſſet
Gaudere haud unquam perdulci nomine matris;
Quàm fugitivâ adeò genitricis ſorte potiri.
O ſortem infeſtam, patri, maríque doloris
Fœnore penſantem conceſſi gaudia nati.
O cruda, immanis, trux, barbara, ſæva, doloſa
Atropos, & Lacheſis, rumpénſque tenellula Cloto
Stamina; quæ nobis fortaſſe invidit Alexis
Gloriam, & æthereis donatum pignus ab oris.
Jam manes fortaſſe tuos, mi nate; ſorores
Demulcent ſtygiæ, dulcíque fruuntur amore;
Dum noſtro jacet in gremio duntaxat acervus
Pulveris, atque cinis, lacrymarum fonte rigandus,
Materiem fœdam terræ, cœnúmque daturus.
O luctus matris! Vah! quid Libitina patrâſti;
Ergóne corporeus devincens lilia candor
Atque nives, poſthac atrâ fuliginis umbra
Tingendus, nigris evadat libera blattis
Area, & inſectis gratiſſima pabula donet?
O dolor: ô lacrymæ! Prô fati dira tyrannis!
Ergóne quæ matri luſerat oris imago,
Etgemini ſoles oculorum, ac labra roſeto
Æmula, Narciſsíque genæ, vicináque lacti
Purpura, in horrificam properat tranſire mephitim?
O quò flos generis cecidiſti pulcher Adonis?
Ecquid in innocuo falcem mors efferа nardo
Exercet ſinè lege furens, matríque cupreſſos
Erigit, & mutilas verulo cum Neſtore taxos
Præterit? ut teneris indicat bella geniſtis?
Me me præcipiti decuiſſet tradere fato
In ſenium, ac capulum pronam, non floris honorem
Primævæ ætatis. Vah effera jura ſororum!
Quò jam fortunæ deſcendent munera? Quò ſe
Majorum immenſi devolvent æris acervi?
Forſan in adverſas cadet hæc opulentia dextras
Immemores noſtri, luxúmque, ſcelúſque fovebit
In patriæ laudis probrum, ſtirpíſque perenne
Dedecus, ac infandi criminis incrementum.
O utinam in noſtrum fortunæ munera natum,
Virtutis patriæ hæredem de jure migrâſſent!

Haud dubiè ſtaret Chananæi nominis orbe
Gloria, & in Superûm cecidiſſent fœnora queſtum.
Sed jam (pro Cœli ! quis iniquus volvitur ordo
Fatorum ?) ſed jam (eheu quantâ mole dolorum
Opprimimur !) ſed jam (vix fandi copia reſtat)
Funditùs occidimus. Sed quid per multa gravamur
Pondera curarum ? Cur mœſto corda dolore
Jugiter excedimus ? Quod providus ordo Tonantis
Deſtinat id ſemper mortali jure ferendum
Æquanima eſt mentis trutinâ, legíque ſupremæ
Conformare juvat mentem : nè fortè laceſſat
Numen, & in juſtas irritet ſidera pœnas.
At quæ neſcio ſpes Superos dictare faventes
Occipit, atque mihi reddi deperdita poſſe
Nuntiat, & mœſtis revocari pignora regnis.
Nam qui per vatem potuit virtute supernâ
Præditum, anhelatâ toties me prole beare:
Cur non corporeos à funere poſſit in artus
Innocuam revocare animam ? Quid ſidera poſſint,
Forſitan haud viſum Chananiti thauma probabit.
Vix ſecum hæc genitrix, cùm ſpe lactata, fidéque
Plena, in maternos funus ferale lacertos
Injicit, & proprias celeri pede fertur ad ædes.
Hìc nati exanimes artus, tenerúmqne cadaver,
Saphatidos vili deponit ritè grabato,
Ac clauſtrum ferro, nec non compagibus arctis
Munit ; nè quiſquam valeat laxare penates.
Interea patriis, aſſenſu conjugis, exit
Finibus, & ſervûm fido ſtipata labore,
Ad Vatem celerat feſtinis vecta quadrigis,
Spéque alas addente volat, ciſiíſque citatis,
Ad deſignatam defertur concita metam.
Huc amor, atque dolor ducit. Spes corde triumphat.
Poſtquàm Carmeli prærupta cacumina montis
Attigit : ad notam myſtæ ſe ſe illico ſedem
Corripit, & multo lacrymarum infuſa fluento
Saraidûm Niobe, ſe cernua projicit ante
Sacros fuſa pedes, intérque abrupta doloris
Pondere verba, ſuam depromit fœmina cauſam.
Eloquium miſcens lacrymis, ac talia fatur.
Magne DEI myſtes ! Chananææ gloria terræ,
Divûmque interpres. Tibi veri dextra Tonantis

Æthereum tribuit robur, ſuperiſque potentem
Viribus, Iſaciæ te ſolùm contulit oræ.
Hæc ad te liceat mihi paucula verba profari.
Nuper in optatam divino munere ſortem
Me me evexiſti; quod nullo jure merebar,
Dilectâ me prole beans. Sic dedecus omne
A genere ablatum eſt; quo me perſæpe propinqua
Tecta laceſſebant, Cæliſque inviſa ferebant
Limina, tot profugis viduata propagine luſtris.
Verùm hæc tot querulis per te mihi tradita votis
Gloria, in opprobrium recidit. Prô! verba reſorbet,
Atque animum reprimit vis penè immenſa doloris.
Hæc, inquam, matri Superûm donata favore
Gloria (confundunt lacrymarum flumina vocem.
At quid fœmineo planctu ſacrata profano
Atria? Diſcendant queſtus, ſævíque dolores
Eloquii remoræ) hæc inquam pulcherrima matris
Gloria, ad infames Libitinæ proruit oras,
Et rurſum viduos patri, matríque penates
Reddidit, immenſo replens utrúmque dolore.
O ſi fortè vales majori robore quidquam
In rigidam fati dextram, manéſque referre
Corpus in exanimum potis es, virtute supernâ:
Barbara continuò Parcarum jura reſolve,
Et generi noſtro columen, vitæque levamen
Redde DEI myſtes. Si aſtris gloria creſcet
Amplior, atque fides majus feret incrementum.
Dixit, & in riguos diffundens lumina rivos,
Plus lacrymis movit, verum confeſſa dolorem,
Quàm verbis Vatem. Nec vota, precéſque fefellit
Baucidis Iſacidûm, magnus virtute Prophetes,
Quare confeſtim notum pietate Giezi,
Mirifico inſtructum baculo, quo grandia Vates
Thaumata patravit, viduatas mittit ad ædes
Pignore: ut impoſitâ famulari munere virgâ
Exanguem ſuper impubem, lethíque rigentem
Frigore, vitales animam deducat in auras.
Interea myſtes ſequitur, comitante Calypſo
Saraidûm, & varias miſcet, pro more loquelas;
Quæ Cælum ſapiunt duntaxat, quæque miniſtrant
Lemmata virtutum. Quid enim devotus Olympo
Vates, quâm Cælos ſacro depromat ab ore?

D

Dum tota æthereo dependet fœmina labro,
Atque DEUM recipit, divináque pectore, callem
Virtutis preſſura dein; quò premia vitæ
Sanctiùs exactæ referat: ſe ferre Giezi
Obvius accelerante gradu, mœſtúmque referre
Nuntium, ab impoſita virtutem cedere virga,
Nulláſque in rigidum vires depromere fatum.
Non hoc terreri Vates, muliérque fidelis
Nuntio: & quidem divino Numine plenus,
Hoſpita tecta ſubit; queîs uſus crebriùs hoſpes,
Bellum indicturus letho. Quid verò Corinna
Saraidûm? Hæc confiſa DEO, Vatiſque miniſtro
Munere, ſpe certâ vivit, ceſſura potenti
Fata viro, ac nato rediturum protinus ævum.
Et verò fidei, pretium non denegat æther.
Multum vera fides ab largis impetrat aſtris.
Sed jam Saphatides veteri pro more cubile
Ingreditur, reperítque ſuo lugubre grabato
Funus, & exangues, Parcis adſtantibus, artus.
Ecquid agit Vates? Juſſis abſcedere tecto
Omnibus in lacrymas fuſis ſtrictéque ſeratis
Poſtibus, in terram lunato poplite ſupplex
Labitur, ac Cælos appellans, talia fatur.
Magne DEUS! cujus primas ſinè limite vires,
Orbes ætherei, mundique theatra verentur,
Atque tuo, cêu par eſt, omnia ſtántque, cadúntque
Imperio: in noſtrum ſolito deſcendere favore
Tantiſper votum, miſeriſque allabere rebus
Omnipotente manu. Non nobis dedita mundo
Gloria, ſed Cœli veniet duntaxat honori;
Quod preces demiſsâ petitur, Quod, poſcitur, uno,
Supra naturæ vires, producere nutu
Aſtra benigna valent, quod præſens flagitat ordo,
Solum eſt: quô oblatum immaturo funere natum,
Subjectoſque foro Libitinæ, in corpora, manes
Omnipotens revocat Numen. Sic jura tot annis
Hoſpita penſabit, Cælique benigna pateſcet
Merces; quæ meritam ſequitur cum fœnore dextrâm.
Si mea, quod virtus equidem non iſta meretur,
Tota audis Numen: fidi tibi munia ſervi
Obſequiique vices refero, totúmque cruorem
Conſecro, & intactam deduco crimine vitam,

Quid quod, cêu nôſti, major tibi gloria ſurget
Abramiis victura plagis, pulſaque deorum
Sedibus effuſorum Erebi caligine, clarum
Se fidei lumen Chananæis fundere in oras,
Mundúſque agnoſcet, verum regnare Tonantem.
Reſpice vota DEUS. Fidum nè deſere Vatem.
Dixit, & auditas præſenrit ab æthere voces
Numine jam plenus, Cælúmque in vota paratum
Eſſe videt. Quare levat illico cernua terris
Lumina, & erectis ſublato corpore membris;
Protinus accedit conſtratum vile grabatum
Funere, & exanimo, cêu dictant ſidera, pupo
Caſtiùs incumbit, corpus vitalibus auris
Ritè paraturus. Quodque olim præſtitit alto
Thaumate Thesbites: proprium diffundit in artus
Fatali brumâ gelidos, rigidóſque calorem;
Ut rectè appoſitam, redituri in corpora manes,
Inveniant molem membrorum, animéntque cadaver
Rurſum in præteritæ dulciſſima munera vitæ.
Et verò invito quantumvis ordine fati,
Decreto Superûm, infernis redit illico regnis
Spiritus, & teneros pueri involat ocyùs artus,
Atque ſuas parvo concludit limite vires.
Jamque iterum geminos oculorum puſio ſoles
Explicat; in niveas ſuccedit purpura malas:
Labra tenella movet; ſeptenis oſcitat ore
Jam patulo vicibus; reſpirat, nuntia mittens
Vitæ, cêu toto diffiaret corpore lethum,
Vitalique probat ſe pupus veſcier aurâ.
Ut depulſa videt fatorum jura, Tonantis
Imperio Vates, ac ducere leniter ævum,
Ereptum Lacheſi florem; longæva precatur
Tempora Jeſſiadûm decori, Tum clauſa recludit
Oſtia, & immenſum genitricis adeſſe dolorem
Præcipit interpres Divûm. Nec longiùs illa
Abſuit, eventum rerum ſpe plena morata,
Denuò in amplexus vivi ruitura puelli.
Ut venit, vidit, divino munere vivis
Redditum, & uſurâ lucis dilecta potiri
Pignora; quæ tantis rogitabat ab æthere votis,
Hic ſe vix capiens, pulſo jam corde doloris
Supplicio, genitrix; ſacros feſtina Prophetæ

Pro-

Procidere ante pedes; millenas reddere grates
Pro vita ſobolis, ſe ſeque ex aſſe Tonanti,
Ac Vati ſacraré nurus. Quis cætera fando
Explicet Hypſiphyles Chananitis verba favore
llita, & affectus pro viva prole recepta?
am rurſum patri, matrique redire priora
Gaudia, & in totos ſe jubila ferre penates.
Vive tuâ gaudens recreata propagine mater
Hoſpita jura colens; quæ Cælum fœnore multo
Penſat non pretium, ſed cordis munera ſpectans.

D. STANISLAUS

Prodigioſus veritatis teſtis.

D. Stanislaus urbis Cracovenæ Antiſtes, prædium à Petro viro nobili juſtô pretiô comparans, per apechen ſibi non caverat, alios metiens è ſua virtute. Hæredes Petri formarum aſſem à defuncto relictum totum ſibi vendicari, ad Boleslaum Regem, Præſuli perinfeſtum, uſam deferuut. Lis adjudicatur Stanislao, tabulis, teſtibus carenti, jubeturque non ſua legitimo trare hæredi. Antiſtes ab humana deſertus juſtitia, l divinam convertitur. Tridui petit inducias, Peum pro tribunali ſtiturus. Accepta, exceptaque cum u conditio. Tertiâ die effulgente, Petrum altiori rtute in vitam revocans, & forum regium deducit, ſtæ cauſæ ſuffragantem. Pronuntiatâ à Judice pro anislao ſententiâ, Præſul reducit Petrum ad monuentum, denuò moriturum, ut æternùm vive. Omniũ pectora concuſſit tam inſolens actor, ſo-Boleslao in ſilicem durato; qui Stanislaum ſacris erantem immaniter trucidari juſſit, pœnâ patrilam inſequente. *Martinus Cromerus Hiſt. Po. lib.* 4. *&* 9.

ASteream terris reducem, verúmque, fidemque
Non ſtieperos adiiſſe lares, non aurea Regum
Atria, non populos nec tecta frementia raucis
Litibus, at tumulos monumentaque muta viro
rum
Muſa heroa canit. Quod ſontica juris iniqui
Curia, quod fidei, veróque inimica negârunt
Limina Regnantis, vitáque, animáque ſolutus
Aſſerit, atque probat rigidi ſervator honeſti.
Hunc dum Theſpiados turbat perſonat orbis utroque
Climate: tu numeros Themis exæquata miniſtra;
Ne pedibus recto delinet tramite Muſa.
Quondam Sarmaticæ non infima gloria terræ
Sacrorum Antiſtes, mitrati culmen honoris
Stanislaus erat, quem virtus rara, favorque
Cælituum, primis meritò decreverat aris,
Paſtorémque gregis CHRISTI, morúmque Magiſtrum
Inſtituit Latii, ac orbis ſuprema poteſtas,
Purpureúſque Patrum cætus. Stetit ille verendo
Munere pro roſtris, facundum Neſtora ſemper
Prætulit, ac patriis fuit alter Tullius oris,
Commiſſoque gregi divini pabula verbi
Præbuit, & populos ſacrâ dulcedine pavit.
Sæpe Periclæo ſceleratam fulmine vitam
Perculit, atque gelu mentis, cordíſque rigorem,
Qui per Hyperboreum ſe latè effuderat axem,
Ardens eloquiis, in ſacros excitat ignes.
Sed veri incorrupta fides, corrupta flagellans
Pectora non ſemper merito penſatur amore.
Quin vaſtas odii flammas ſuccendit, & iræ
Jurgia, ſêu Præſul ſolio, populoque peroſus
Sátque ſupérque probat. Non ſemper verá Monarchis,
Subjectæque placent genti, velut edocet uſus.
Fortè à Lechiada, cui Petri nomen, avitâ
Stirpe viro, agreſtes juſto ſibi comparat ære
Fundos; queîs auctis ſuperaddat commoda ſacris,
Majorémque DEO, diviſque accerſat honorem.
Nil de legitimo ſanctiſſima dextra tributo
Præſulis imminuit; pretio ſed ritè ſoluto,
Subſignante fide Petrinum poſſidet arvum.
Verùm apocha pacti, quæ rerum fœdera firmat,

Ion ſibi præcavit conſulto pectore, cenſens
ſempe, fidem verbis potiorem jure teneri
Quippe ſuâ virtute alios eſt menſus, opinans,
Iulli perverſam fraudis ſuccreſcere mentem.
nterea fatis concedens, debita ſolvit
Naturæ Petrus. Quo functo vulturis inſtar
ortunatum aſſem non unus diripit hæres,
uſtratáque penu, capiunt, rapiúntque famentes
omnia; qui Petro conjuncti ſanguinis exſtant
rdine, & attribuunt propiio patrimonia juri.
on ſic Arcadiæ ſævo clangore volucres,
cypite, furixque Celæno, ac turpis Aëllo
ncis invadunt manibus bona fercula menſæ:
ſu hæredipetæ, Petri poſt fata, citatis
epopulantur opes dextris, & ſcrinia, bulgas,
dites loculos expilant, plura volentes,
jam plura forent. Excuſſis omnibus, unum
etè deeſſe vident. Quid vobis deficit auri
ntalidæ, Unidiſque avidi quid deficit? an non
ris fortè ſitim relevâſtis, ſtirpe lucronum,
ygdoniique ſenis prognati ſanguine? Sed quid
ec ego percontor, Nunquam ſat dira cupido,
on ſat avarus habet. Si totus defluat Hermus,
ctolique rubens flumen, vel copia Cæſi,
ſatûmque, Midæque feras de divite cenſu
nora, non fatis eſt. Quid porro flagitat auri,
cite, ſæva fames? Camporum jugera clamat,
mat abeſſe: citò date, reddite prædia nobis,
ddite? quæ ſcripſit nobis ſuprema voluntas
hiadis. Dabitur, quod poſcitis, illico vobis;
eſtrum tabulis jus confirmare valetis.
nulla in tabulis agrorum notio proſtat;
o jure nihil dabitur. Sunt prædia Petri,
per legitimâ ſacris venumdata merce.
de revolvunt, evolvunt tabularia Petri,
niáque authographis quæ ſunt mandata libellis
icito inquirunt ſtudio. Sed nulla Craceni
ſulis in cupidum deſcendit ſyngrapha lumen:
era nulla patet cum Petro fœderis icti
itia, de ritu legum. Tua res, niſi fallat,
orum Præſes, ruris diſcrimen adibit
d quod mitratû jacturam nominis, augur

 Colli-

Colligo: vel ſanctæ (quod juſtum Numen ab ævo
Præſulis avertat) venit ultima linea vitæ.
Forſan Sarmaticis dictabat ſæva Dynaſtis
Jura Boleslaus Princeps, haud nomine dignus
Principis, immani Lapitharum ſtirpe creatus.
Hunc ſcelus, & fœdæ maleſuada licentia vitæ
Immeritum tulerant ebori, regnique coronæ,
Inviſûmque DEO. Tam vaſta piacula Regis,
Probra coronati capitis, quæ plurima ſecum
Procedente trahunt ſubjecti crimina ſceptro;
Lechiadûm vittatus apex pro munere crebrò
Arguit, & meritum non rarò fulmen ab alto
In ſcelerum authorem librat; quò Principe fracto,
Terreret crimen populi, ſanctóſque referret
In Lecham gentem mores. Hæc libera docti
Præſulis hortamenta, graves in Principe flammas
Irarum accendunt, urûntque furore Monarcham.
Qualis ab Ogygio Trieteris concita patre,
Præcipiti lymphata gradu, per compita fertur:
Aut qualis jaculo percuſſa leæna ferocit:
Hircanive premit raptorem bellua fœtus;
Vel ſerpens calcata furit: ſic Principis irâ
Æſtuat, atque animo furiales concipit ignes,
Et rigido monitis Myſtæ ſexenta minatur
Funera, mille neces. Non hæc latuêre famentes
Agrorum Harpyas; quas mordax cura diûque,
Noctûque exagitat, fervénſque agit ardor habendi
Jugera camporum; quæ Præſul poſſidet æquâ
Aſtreæ trutinâ. Sed ne dilata cupido
Arvorum porrò cruciet: dum frena furori
Laxat adhuc Princeps, ſævi acceſcêre tribunal
Maſſagetæ, nullo deberi jure probantes
Adſcriptos ſacris non paucis meſſibus agros.
Utque fidem dictis faciant, veterique recentes
Subjiciant iræ flammas; poſt plurima ficti
Criminis in Myſten probra, ſubnixi arte Pelaſgâ
Incendêre nefas ſolii. Non teſtibus, ajunt,
Se firmare poteſt: non juris ſanctio pactum
Ulla probare valet; nec juſti curia regni
Conſignat quicquam tabulis, venumdata ſacris
Prædia, legitima Themidos quod lege probetur.
Arripit optatam vexandi Præſulis anſam

Dira Boleslai rabies: concepta furoris
ſemina, lymphato quæ ſuggerit ultio Regi,
ſparſurus luci. Juris ſe ſpondet iniquus
Rem librarum trutinâ, cauſæque patronos
Hæredi attribuit; quos gratia Principis omne
flectit in arbitrium; quos mercenaria ducit
Linguæ, vel in veræ, vel falſæ pondera cauſæ,
Quique canina fori duntaxat jurgia ſpectant.
Prô! ubi juris amor, cujus ſtat fœdere mundus?
Ah! ubi jam frontem limbo velata pudicam
Adraſtea decus ſolii columénque Regnrûm,
Tirè vales firmare gradum? Longè manet illa;
Ac lacrymis perfuſa genas, deplorat iniqui
Pontica jura fori, conſique ſubire prioris
Atria juſta perir; ſed Lechum nemo tribunal,
Atque locum cedit Themidi: Mendacia quippe
Præcluſêre viam; nè tangere limina poſſit,
Atque pedes inferre throno. Quid juſſa moraris
Principis? Orcheſt à juris ſi cedere nolis;
Quam meruo, nè ſanguineo te perpluat imbre
Arbiter, ac mœſto procumbas victima faro
Ah alias jam viſe plagas: aut muta ſepulchra
Incole; quæ turis ſervent tua numina clauſtris.
Non ſtat juris honos, ubi crimen ſceptra capeſſit.
Dum videt æqua Themis, juris ſancita, decûſque
Ad ſolii depreſſa pedes, verûmque, fidémque
Proteri, & omnigenum Lechi ſub calci gementem
Virturis, rectíque chorum; ſe protinus aulæ
Limina, & infeſtá virtutibus ejicit æde.
Non equidem in ſuperas alis pernicibus oras,
Arctois exoſa plagis, ſceptróque revertir;
Sed terræ ſeſe credit, tumulíque fideles
Accedit ſedes, funeſtis clarior umbris,
Atque inter manes turam captura quietem,
Jam ſedet ad buſtum, nullis obnoxia telis
Errorum, nullúmq e pavet diſcrimen ab æqui
Contemptore throno, lancémque, enſémque reponit
Marmore lugubri. Sed cum perjuria Lechi
Occurſant animo, mœſto ſuſpiria ducit
Pectore, & altiſonos gemitus de corde profundit,
Plorat malas lacrymis, & queſtibus implens
Æthera, ſingultus inter vel talia fatur:

Magne DEUS, cujus ſceptro, nutuque reguntur
Omnia; qui juſto terras examine libras:
Aſpice Hyperboreo debacchans crimen in axe,
Fœcundum in fraudes ſolium, & molimen iniquum
Aſpice; quod ſanctas Aſtreæ deſpicit aras,
Atque tibi charum per fœda opprobria Myſten
Jactat, & inſulſis deridet ſacra cavillis.
Quid quod jam ſolus Lecho dominator Avernus,
Juráque præſcribit ſuperas violantia leges,
Ac Divûm, & Themidos fœdè aſpernatur honorem.
Háncne feram labem; Non dedecus aſtra merentur.
Aut fas ad ſolium redeat, legúmque ſtatera
Jure cuique ſuum tribuat: vel præcipe natam
Rurſus in æthereos ſua ſigna referre penates.
Has Adraſteæ mœſtas pronâ accipit aure
Quæſitor ſummus voces, natæque gementes
Molli verborum lenit popyſmate queſtus,
Et jubet obſcuro tantiſper degere buſto
Inviſam luci Themidem, dum clarior orbi
Prodeat, & Lechis præſcribat dogmata regnis.
Interea ſolium contemptor poſſidet æqui.
Jámque ſubornatâ perverſis fraudibus urnâ,
Corruptus quæſitor adeſt, techniſque, ſtrophiſque
Intenta turus litem, quâ Præſulis æquum
Reſcindat, totoque foro diſcedere cogat.
Dicitur ergo dies ſacrorum Præſidi. Et ille
Continuo ſequitur regalia juſſa, forique
Judicium accedit, nulla formidine tactus,
Nullâ palleſcens culpâ. Nam conſcius æqui,
Securúſque ſui, ſtat quodlibet ante tribunal.
Hic raucus latrator adeſt, multique forenſes
Circumſtant rabulæ, & blaterone voces crepantes
Jurgia: néve diu lis pendeat, unus inepto
Verborum ſtrepitu depugnans, talia fatur.
Nos equidem Patrem; cui tempora mitra bicornis
Ambit, ſacrorúmque caput, morúmque Magiſtrum,
Omnes unanimi, ut par eſt, veneramur honore.
Te ſacer ornet apex. Nobis cognoſcere cauſas
Sarmatiæ dedit æqua Themis, læſíque tueri
Jura fori; damnare reos, abſolvere pœnâ
Criminis inſontes; juſtâ decernere lance
Omnia; quæ ratio legum, juriſque ſtatera

Flagitat à nobis. Sed nè per longa vagari
Nos fortaſſe putes verborum prælia: cauſam
Præſulis ordimur, noſtram quæ fertur ad urnam.
Hæres Petrinus queritur ſibi debita campi
Jugera Pontificem non æquo jure Cracenis
Adſcripſiſſe ſacris, inopíque evellere nato,
Cui colluctandum eſt cum Codri ſorte, pudendo
Nomine; nî erepti reddantur protinùs agri.
Si poſſeſſorem fidei te ferre probatæ
Syngrapha juſta valet, te cognitor eximet omni
Suſpicione mali, partéſque tuebitur æquas,
Et querulæ hæredum dabit alta ſilentia linguæ.
Verùm cùm Præſul, nec teſte, nec ordine juris,
Nec tabulis poſſet mercatos ære probare
Legitimo fundos: litem illi abjudicat ordo
Improbus, atque jubet, damno emergente refuſo,
Invalidè poſſeſſum extemplò reddier agrum
Hæredi domino, & juris decedere causâ.
Atque ità ſacra fides æqui, veríque ſtatera
Corruit ad Lechi ſolium, nemóque cadenti
Ferre manum cauſæ; non ſuccollare ruentem
Juſtitiæ ſortem; quam regius arbiter ipſe
In fœdam trahit, Aſtreâ indignante, ruinam.
Cede proinde fides. Non ſunt hæc atria vero
Dedita; quippe ſilent viduatæ judice leges,
Fraũſque, dolúſque ſtrepunt corruptam juris ad aram:
Crimina mendaci ſtipata ſatellite, ſceptrum
Præripiunt verò: fremit atra calumnia, & omne
Sedibus huc Erebi vitiorum convolat agmen.
At quid aget Lituus; Quod, iniquâ pulſus ab æde,
Appellare forum poterit? Non reſtat in aula
Principis ulla fides. Fas iſtis exulat oris,
Nulláque Sarmaticis eſt integra curia regnis.
Jus ubi corruptum eſt, regnátque licentia falſi;
Omnigenæ facilis reſeratur janua noxæ.
Dum videt humano ſe Stanislaus ab æquo
Deſertum penitùs: juſtum petit orbe tribunal
Æthereo degens, tacitúſque faventia poſcit
Sidera, & ad gentem Lechorum talia fatur.
Non veſtri juris reprobare humanitùs urnam
Juſtitiæ Proceres volumus. Sed conſcia Cœli
Numina teſtamur: nos æquâ merce paraſſe

A Petro fundos; quos non invitus avitæ
Stirpis homo licitatus erat, quóſque addere ſacris
Jure ſuo potuit. Tabulas dum tradere vellet
Accepti teſtes æris, pro more recepto ;
Abnuimus, ſolâ contenti voce, fidéque.
Abſtulit is fundi pretium: nos prædia templo
Addidimus nullâque fori convenimus urnâ.
Nè tamen oppreſſis damnum irreparabile ſacris
Accedat: ternos duntaxat jura favete
Soles, & vobis hæc ad Prætoria juris,
Condita ſiſtemus redivivi corpora Petri.
Dixit, & obticuit. Sud toto curia ſplene
Funditur in riſum, & naſo criſpante, ca hinnos
Tollit iniqua coho:s. Vix continet ilia Princeps,
Excipiúntque jocis ſanctiſſima Præſulis auſa,
Haud ægrè à fatuis ridentur ſacra cavillis.
O mentes fatuæ, craſsóque ſub aëre naræ!
Anticyras celeri pede currite; cympia plena
Helleboro potanda dabunt; queis ſana redibit
Lechiadi ratio; vecordia tota recedet,
Juſtitiæque ſiti veniet. Quid? jámne Tonantis
Abbreviata manus dementi corde putatur?
Nónne potens Numen, vitæ, mortíſque ſupremus
Arbiter, ad lucem mundi revocavit amatum
Magdalis agnatum, ac plures vitalibus auris
Reddidit? Et Petri manes excire profundo,
Non poterit verbo? Prô! quæ vaſania mentem
Occupat? Anne fides Themide abſcendente, receſſit
Integra; Jàmne DEUM nîl poſſe protervia cordis
Autumat? O rabulæ, legúmque opprobria! Veſtram
Corriget Antiſtes, ſtupefacto jure, ſtateram,
Atque fidem veri per mortua labra docebit
Imponétque throno frenos, falsóque capiſtrum,
Interea juris ſuſpensâ, in probra, bilance
Propitium Myſtes Numen, Divûmque favores
Conciliare ſibi ſatagit. Quò verò benignus
Æther mittat opem: demiſſo poplite Cœlos
In ſua vota citat, noctéſque, diéſque ſupinas
Ad Superos tollit palmas, lacrymíſque perorat,
Sæpe fores diæ Themidos prece pulſat; acerbé,
In ſua deſævit ferratis tergora flagris,
Sanguineo manante vado, ſacráſque cruori

Aſſue-

Affundit voces. Quin cingit tegmine lumbos
Hirſuto Cilitum, potúſque, cibíque diurni
Nulla alimenta capit. Solùm rogat, atque precatur,
Ferre laboranti divina potentia veto
Vellet opem; quò preſſa foro bona cauſa reſurgat,
Lechúſque agnoſcat ſupremum Numen in orbe;
Quod tumidas ſummâ præcedit lege coronas.
Audiit Omnipotens, facilíſque in vota clientûm,
Annuit optatis. Nam ſpem ſe jure vocantem,
Confiſámque DEO nunquam contemnere ſurdâ
Aure ſolet Numen. Quod Stanislae petiſti,
Cælicolæ efficient. Confundent juris iniqui
Orcheſtram Superi, verúmque, fidéſque, Themíſque
Invictos referent de Rege; foróque triumphos.
Dum ſe purpureum lux tertia ſparſit in ortum,
Jámque rubeſcebat radiis mare, & ætheris alto
Pallantis roſeis exibat lutea bigis;
Cùm Stanislaus ſacris de more peractis,
Numine divino plenus, ſpe cælitus hauſtâ
Ad notam Petri ſe ſe illico proripit urnam,
Funereum hic Lechi marmor, tumulúmque movere
Præcipit, aggeſtúmque jubet divellere terram.
At Litui comites mira expectatio tangit,
Suſpendítque omnes. Hos admiratio verſat,
Hos pietatis honos, nec non reverentia Myſtæ
Occupat, eventúsque rei perplexa moratur
Pectora, & in varios ducit præcordia ſenſus.
Interea Antiſtes, revoluto tegmine fœdi
Corporis, illuvie multâ levat, tabóque fluentis,
Paſtorale pedum dextrâ levat, horrida tangens
Funera, & in veri magnâ virtute Tonantis
Rurſus corporeos animam jubet ire per artus.
Accipit hæc Petrus, quódque eſt mirabile viſu,
Tabida membra movet; capulo ſe ſe erigit, atque
Fatali ſurgit buſto. Jam conſtat utroque
Corporis in fulcro; circumſpicit omni latè;
Mitratíque colit, ceu par eſt, culmen honoris,
Ac promptus ſe ſe comitem, quò duceret, offert.
Præſul ad injuſtum ſecum jubet ire tribunal
Lechiadem veri teſtem, juſtámque tueri
Pro merito rerum cauſam, verúmque fateri;
Cui quæſitoris corrupti derogat urna.

Quid

Quid multis? ſimul ad ſtreperam ſe juris uterque
Ferre gradu orcheſtram. Princeps jam præſidet alto
Oſor Juſtitiæ ſolio, regníque Lycaon,
Ac Litui adventum, torâ ridente coronâ
Exſpectat Procerum, luſurus ſannio Myſten.
Omnes poſſe negant vitales rurſus in auras
Ire Petrum, ac veræ revocari in munera vitæ
Heſperiis, reputant, citiùs Tirana redire
Poſſe plagis, quàm pallentes ut Sarmata manes
Rurſus àb infernis ſuperas producat ad oras.
Sed quodvis humana negat, divina probabit
Virtus poſſe dari: cêu jam redivivus abundè
Teſtatur Lechus. Comite hoc Prætoria legum
Præſul adit, notum ſiſtens ad limina Petrum,
Atque ſui juris teſtem cauſæque patronum.
Hunc ubi defixo quæſitor lumine cernit
In ſuperas remeâſſe plagas: ſtupor occupat artus;
Formido pectus glaciat, pallore notatur
Exangui vultus; gelidus de corpore manat
Sudor; genua tremunt, totúſque pavore gelatur.
Hìc Stanislaus fractis formidine Lechis,
Verba facit, cauſam referens, ac talia fatur.
Ecce virum vobis coràm virtute ſupernâ
Siſtimus: hunc ſacris licitatum prædia rebus
Ordine legitimo Themidos, non vana loquuntur
Indicia, ut tandem ſolio ſit notio veri.
Ille fidem recti vobis, juſtíque referre
Abs fuco poterit. Si quiſquam fœdera veſtrum
Haud ſatìs æqua probat: Petrum pro teſte jubete
Dicere; quem crimen falſi non occupat ullum.
Non opus eſſe putem tabulis, apochæque figuris.
En venit in rem præſentem vox viva, quibuſvis
Teſtibus integrior; quam Cæli ſola poteſtas
In juris recti ſpecimen, veríque trophæum
Sarcophago emiſit; vobis qui vera referret.
Hæc ubi fatus erat, Princeps, Patrúmque ſenatus
Perculſi novitate rei, quam miſerat æther,
Obriguêre metu. Sed quæ reſponſa pararent;
Vel quô ſe ferrent convicti teſte probato,
Ignorant penitùs. Timor obſerat ora, pudórque.
Hæc inter Petrus tumulata ſilentia rumpit,
Atque gravi Regem verborum fulmine quaſſat.

Et repobas Procerum mentes, hæc ritè profatus.
Ille ego Lechiadûm quondam de ſtirpe profuſus,
Cognatus generi veſtro, ſi ſtirpis avitæ
Spectatis ceras; fumoſáque gentis honoræ
Atria; quæ mundus magni facit, atque veretur.
At Superi hæc nihili pendunt, ſolúmque tuentur
Virtutum genus, atque decus. Me veſtra ſubire
Limina præcipit juſtiſſimus arbiter orbis; -
Quô veri exhibeam ſpecimen, causámque mitrati
Præſidis hic rectè tnear, legúmque theatro
Perſonam referam; quæ juris munia præſtet,
De quo nè veſtrum quiſquam contraria porrò
Autumet: hîc Cælum redivivi corpora Petri
Siſtit, & ablegat verum poſt funera teſtem.
Quare non lateant quemquam æqui pondera juris;
Lechiadûm quæ Præſul habet. Sunt prædia juſto
Ære repenſa mihi; quæ veſtræ legis iniquus
Ordo aliis tribuit, ſacríſque negare Cracenis
Auſu præſumpſit temero. Si pergitis æquum
Aſtreæ violare forum; Rhamnuſia Cœli
Arbitrium falſi multabit vindice pœnâ. -
Uude magis cordi ſint vobis juris honores.
Cuique ſuum tribuant leges, rectíque tenorem
Flectere non odium cogat; non gratia quemquam
Præferat; inſonti veniant ſua jura, ſalúſque;
At nocuum plectant. Id ſemper flagitat ordo
Ter ſanctæ Themidos, lex ſervantiſſima juris.
Hoc demum ſcitote velim: non eſſe tribunal,
Quod non arbitrio graviori Numinis, atque
Vindiciis Cœli ſubſit, Superúmque ſtatera;
Quæ terræ leges æquis moderatur habenis,
Ac ſinè delectu perſonam judicas omnem.
Dixit, & attonitam Lechorum reddidit urnam.
Hîc Rex, ac trepidi Proceres demittere durum
Verticem, & inſolito, miróque opponere teſti
Æthere ſubmiſſo, nullâ ſe lege valentes;
Pro Stanislai conclamant partibus omnes.
Sícque hæredipetæ convicti teſte probato
Jure foro cedunt. At Præſul victor aperto
Numinis, oſtento, retrò veſtigia flectit.
Hunc comitatur honos, & multi gloria Lechi.
Dúmque gradum referunt, Antiſtes Numine plenus

Dat

Dat libertatem Petro, producere vitæ
Tempora, ſi lubeat: decurrere leniter ævum
Inter Lechiadas, exemptum funeris umbrâ.
Sed quid ad hæc Petrus? Quod ſuadet cura ſalutis.
Nempe humanarum pertæſus jurgia rerum,
Defugiénſque fori Scyllam, robuſtáque Lechûm
Crimina; quæ fœdè commiſcent ſacra profanis;
Non avet in dubias mundi remeare procellas.
Se flammis equidem luſtralibus uſque teneri,
Commeritiſque, inquit, pœnis; vèrùm eſſe ſalutis
Æternæ certum; quam nollet reddere rurſum
Ambiguam, portúmque ſalo mutare frementi.
Indè verecundo Myſtem exorare precatu:
Ut ſibi delictis meritos attemperet ignes,
Ac citiùs ſe ſe pœnoſo carceris antro
Eximat, & ſuperas faciat conſcendere ſedes.
Nec caſſæ cecidêre preces. Nam Præſul amico
Fœdere, ſuppetias divinam ſpondet ad aram
Laturum ſe ſe crebrò, manéſque beata
Atria viſutos citiùs promittere Flamen,
Séque ſuo patiter jam commendare patrono.
Et ſic, innumerâ ſtipatus uterque coronâ,
Ad tumulum reflectit iter. Vix limina tangunt
Funereæ ſedis: cùm mitra bicornis adire
Buſta jubet Petrum, capulóque jacere priori
Præcipit in cineres abituros corporis artus;
Dum ſuprema dies perituro illuxerit orbi.
Ille in ſarcophagum reſupino corpore ſe ſe
Leniter inſinuat, circumſtantéſque precatur:
Vota DEO faciant: quàm primùm ultrice levari
Ut poſſit pœnâ veróque exſolvier igne.
Dixit, & in longam claudit ſua lumina noctem,
Atque ad lethæas ſe rurſum proripit umbras.
Jamque iterum ſtygiæ ſulcator pallidus undæ
Devehit in lembo tenuem ſinè corpore vitam,
Quo mane Lechi luſtrales ſiſtat ad oras.
Indè frequens populus, commoto pectore, fundit
Irriguas oculis lacrymas, & ducit ab alto
Corde reos gemitus, meliori vivere ſorti
Jam ſatagens, Themidóſque magis ſervare tenorem.
Et poſthac ſatiùs mandata capeſſere Cœli.
Unus Caucaſeis in pectore cautibus horrens,

Sau-

Sauromatûm de gente ſatus, Buſiride cretus
Princeps, in rupes abiens, rabiémque Lycaon
Sarmata, criminibus ſuperaddens crimina, durus
Ad portenta ſtetit. Dum quippe refellere Cælo
Nuntia miſſa nequit; ſtatuit firmare tribunal
Ferro, ac impactum vel ſanguine tergere probrum.
Porrò pius Myſtes ſacros exſolvit honores
Ter magnæ Triadi: cùm Principis ira, furórque
Tænario litans ſceptro, ſcelerata ſuorum
agmina, Mavortíſque globos delegat ad aras,
Exoſúmque jubet crudeli ſternere dextrâ
Præſulem, & inſontem chalybi ſacrare cruorem.
O ſcelus immenſum! Sed quid par crimine ſervus?
Imperium Phalaris ſequitur ſuccenſa furoris
Igne phalanx; delubra pedes ad ſacra profanos
Arcanâ cum fraude movet, mitrámque bicornem
Involat, & ſacris operanti fata miniſtrat.
Hic clandeſtinum demittit ilia ferrum:
Ille cruentato jugulum mucrone reſolvit:
Iſte petit ſicâ Myſtæ præcordia, tergo
Exilienti notâ chalybis. Nè verò ſuperſtes
Sarmaticus degat Præſul; per vulnera mille
Exturbant animam, meritam, quæ Neſtoris ævum
Ac Pylii ætatem per ſæcula mille propaget.
Nec furor hìc ſidit. Laniatos corporis artus
Jugere camporum ſpargunt, pretioſa daturi
Pabula longævæ volucri, quæ tabida carpat
Corpora, & in varias deportet funera terras.
At non iſta meret ſuperi ſtudioſus honoris
Opprobria Antiſtes. Nec prævalet ulla poteſtas
Principis, adverſus cæli, terræque Monarcham.
Semper devotum propugnant aſtra clientem.
Unde DEUS campo diſperſos Præſulis artus
Ad corpus remeare jubet, nexúque ligari
Priſtino, & in ſolidum coaleſcere membra tenorem.
Nè verò ſacram falcatis unguibus ales
Compagem inceſſet; quatuor demittit ab alto
Reginas volucrum, fidâ ſtatione tueri
Præcipiens Myſten; dum ritè fidelibus oſſa
Condantur manibus, vel hono is juſta parentur
Hæc ubi Lechiades dederant: mox advolat ultrix
E cælo Nemeſis, ſævæque in crimina Diræ

Sarma-

Sarmaticum exercent ſolium, ſurdóque flagellant
Verbere, & infernas minitantur ab æthere pœnas.
Hæc non ferre valens à Diris vulnera Princeps
Efferus, attonito ſimilis, palleſcere culpâ,
Urgetíque metu, vulgíque pavere furores
Immittis Lechus. Nunquam non anxia degunt
Crimina, & in juges deſcendit noxa timores.
Unde ſibi tutum Sciron facturus aſylum;
Illico Pannonias ſe concitus urget ad oras.
Sed rea mens ſequitur. Quid quod comitatur Erinnys,
Tiſiphonéque gradum, noctúque, diùque pavoris
Fulgure percellens, crudeles opprobrat auſus.
His animi diris agitatus Sarmata Princeps,
De mentis ſtatione cadit, lucémque peroſus,
Atque oculos fugiens urbis, per luſtra ferarum
Devius exul agit, multâ ſtipante Lyciſcâ.
Hæc fortaſſis herum reputans Actæona, ſævo
Dilaniat rictu, lacerúmque in propria mittit
Ilia, non dominum venerata, at cruda Procuſtis
Crimina vindiciis ultura, jubentibus aſtris.
Talia jure meret crudelis funera Princeps.
At tu Sarmaticæ jam maxima gloria terræ,
Stanislac DEI teſtis veríque, Themíſque
Egregie aſſertor; cuî Cœli laurea ſurgit
Vertice, propitium jam Lechis redde Tonantem,
Aſtreæque forum, Regémque, fidémque tuere.

JUDAS MACHABÆUS
De pluribus hoſtibus victor, Ope Cælitum, ac manibus defunctorum.
Ex lib. Machab.

TImotheus amorum Imperator, juſſu Antiochi, magnâ armatorum multitudine Judæam invadit. Ei Judas Machabæus, auxilio DEI fretus, cum militaribus ſuis copiis accurrit. Fervente utrinque prælio, & in neutram

neutram partem inclinante certaminis fortunâ, Judas opem DEI inclamat. Adeſt oranti Cœlum. Medio namque conflictûs ardore, quini ab alto demiſſi juvenes, Duces agunt exercitûs pro DEO ſtantis. Hi barbaros uſque adeò percelluntut oculis, & manibus capti, timoréque plús quam Panico correpti, nè fugæ quidem ſatis viam, exitumque reperirent, vicenis eorum millibus interemptis. Hac clade Lyſias commotus, novum Antiochi imperio, cúnque longè fortioremè Syria educit exercitum, ac Judæorum finibus inducit. Tantæ potentiæ occurſurus Machabæus, ſubſidiariam rurſus de Cœlo flagitat manum, necminore, quàm antè ſucceſſu, denuo cœleſti milite operam ſuam adferente. Huic accedit Onias, & Jeremias jam vitâ functi, orantes pro gente Judæorum. Quorum precibus effectum, ut Syrorum cæſa, ſtratâque non minùs tricena millia, reliquis fugâ ſibi conſulentibus.

IMmortale decus Martis, noménque Gradivi
Omnibus exactum numeris, nullique ſecundum,
Roboréque æthereo nixum ; quod plurima fudit
Agmina de Syrii, Aſiæque effuſa theatris,
Metro argumentum tribuit. Non omnia noſtræ
Mœoniis veniunt modulis cantanda Camænæ
Jurgia Mavortis : nè pluribus obruta bellis,
Deficiant licèt heroæ præcordia Muſæ.
Hæc dum per geminas ſua ducit plectra palæſtras
Martis, ſucceſſu pariles, mundóque ſtupendas :
Flagitat auxilium Cæli ; quo victor abibit
Crebriùs Iſacius Judas, Aſiæque tumentis
Cornua, & audaces fregit perſæpe catervas.
Fortè Paratonium regnis, opibúſque ſuperbum
Plùs æquo ſolium, toti dominarier orbi
Immenſis flagrat votis, ardétque potiri
Imperiis, quæ mundus alit diffuſus utroque
Cardine terrarum vâſtâque cupidine ductus

Nominis, audiri toto vult gloria mundo.
Ac primum Abramios inſanus gurges honores
Flagranti exoptat ſtudio, ſummoque ſedere
Thariadûm Antiochus ſolio. Prô quanta gerendi
Sceptra fames hominum mentes, Regúmque perurit!
Quare Timotheum multâ virtute Gradivi
Præditum, & haud uno mavorria caſtra ſecutum
Luſtro, in ſpectatas mittit Chananitidos oras?
Qui totam ferro, flammáque è ſedibus imis
Exſcindat Verpûm patriam, faciátque natare
Protinus irriguos Hebræo ſanguine campos.
Nec Judam Iſacidûm columen, bellíque ſtrategum
Memnoniæ latuêre minæ, Matriſque procellæ
Sæpius effuſæ, jamque in ſuprema citandæ
Fata Palæſtinæ. Syriis occurere ſancit
Marte pari labaris. Hinc prævia digerit arma
Jeſſiadûm Rector, conſo trutinante palæſtram
Belli quo oppoſitos domet, elidátque furores,
Providus, ac felix Princeps, qui ruminat antè
Bella domi, veram ſubeat quàm Martis arenam.
At non ignarus, ferri languere rigorem
Quem non Cœlum acuit: primas à ſidere vires
Poſcere; quêis tumidos Mareotis proterat auſus.
Et verò belli vires, & robur ab alto
Evocat in votum. Deſcendunt arma Tonantis.
Primò quippe DEUM ſacro expugnare furore
Qui valet; is facili devicerit arte Gradivum.
Quare ut propitium ſibi Juda reddat Olympum:
Præmittit ſignis, lituíſque, tubíſque profundi,
Atque alti cordis gemitus. Sunt claſſica, fuſæ
Supplice voce preces. Armatur corpus amictu
De rigido Cilicum textu, thorace trilici
Fortius, inſperſúſque cinis capiti, æra minacis
Caſſidis exſuperat, Lateri falcata miniſtrat
Fulmina Juſtitiæ ſtudium, clypeóque probat æ
Virtutis ſacra bella geret; quêis ſidera vincat,
Atque ſuis faciat Cælum deſcendere votis.
Et verò optati veniunt ad claſſica Divi.
Dúmque triumphalem Superis imponere laurum
Deſtinat, & totum belli molimen adornat:
Interea effuſis Syriæ Gradivus habenis
Rura Palæſtinæ populatur, & omnia latè

Peſ-

Peſſumdat ferri rabie, flammíſque miniſtrat
Pabula, & infeſtis ditiones occupat armis.
Non ita montano glomeratus flumine torrens,
Flaventem Cereris ſedem, Panóſque novale;
Obruit, & læto veſtitas gramine valles
Sternit: céu Pharii (prô terror!) Martis inundant
Judæam nimbi ferróque, ac igne laborant
Perdere, & electam penitus convellere gentem.
Nec Phlegetontæi deſunt fera ſigna Gradivi;
Quæ genus acceptum Superis evertere niſu
Non uno ſatagunt. Stat proba inferre Tonanti
Æthereo, ac ſtygiis adferre tributa caminis.
Hinc Dis Tænario protrudit plurima regno
Agmina, & anguicomas (vah quæ portenta!) miniſtras
Præficit armatas facibus Mæotidos armis.
Has jubet in flammas irarum accendere Martem
Timothei: ut citiùs Chananæam perdere gentem
Ardeat, inviſúmque Erebo genus obruat omni
Turbine Mavortis. Non ducunt lenta miniſtræ
Otia, in ardentem flammantes corda furorem
Eumenides ſequitur lethum ferale daturum
Funera, & immenſas ſparſurum jurgere ſtrages.
P. ô quæ bella Acheron! Bella, horrida bella parantur.
Quis non Timotheo victrices Martis honores
Spondeat, ac multas meſſurum Daphnidos herbas;
Cui bellona præeſt, tantúſque Gradivus Averni?
At nil Tarthareæ, ſæviſſima prælia, turmæ,
Atque omnes Erebi furiæ, rabidíque labores
Bellantûm efficiunt; ſi Divûm protegat umbo,
Dilectámque ſibi tueantur Numina gentem.
Non hominum ſurgit victoria Marte, vel arte,
Sed Cæli arbitrio. Validos proſternit alumnos
Martis; cui Superi robur, viréſque miniſtrant:
Ac ſic Memnonios devincet Tharias hoſtes.
Dúmque Paratonium propiùs ſe ferre Gradivum
Accipit; in lectas ſua cogit ſigna catervas;
Quêis Judas tumidis ſe opponat ſtrenuus armis.
At priùs adverſis quàm virtus bellica turmis
Obviet; ad pubem Mavortis talia fatur.
Magnanimi Iſacidûm populi, gens chara Tonanti.
Res agitur jam Cælituum, veſtræque ſalutis
Cardo Saraides extremo vertitur axe.

Marſpiter Auroræ noſtris convicia Divis
Apparat, ac veſtræ forti funeſta minatur
Omnia, & Abramiam farto peſſumdare gentem
Inſano flagrat annifu. Quid; jura Canopi
Ac frenos nunquam perpeſſos mordeat Hebrus;
Iſtud enim verò probrum Chananæis abhorret.
Aut cervice moti intrepidâ mea ſigna ſequentes
Addecet: aut pulchrum devicto Marte trophæum
Erigere, ut juſtus Superûm decreverit ordo.
Quamquam non dubium ſperet bona cauſa triumphum.
Si tamen æternâ ter magni Numinis urnâ
Eruitur nobis fatum, ſancitque cruorem
Thariadûm effundi; Cœlis occumbimus ultrò
Victima, & æthereis cadimus vera hoſtia regnis.
Quare agite Iſacidæ, Martiſque ſubite theatrum.
Sic tamen ad dubiam belli decet ire palæſtram:
Ut non veſanus furor addat calcar agendi
Latronum ritu prædas. Nec flamma furoris
Ardeat in cædes, ac triſtia gentis Eoæ
Funera; ſed mentes divini cultus honoris
Duntaxat moveat, nec non ſanctiſſima legum
Dogmata propugnet? quod jure tenetur avitæ
Religionis amor. Sic bella movere jubemur.
Accidit haud ægre mortalem temnere vitam;
Si finis belli duntaxat gloria Cæli
Ac patriæ veniat; Themidos quod jura requirunt.
Ergo agite Abra midæ, Superis, patriæque dicata
Pectora, & inſtantes noſtris de finibus hoſtes
Impavidis arcete animis, armiſque furores
Frangite, & inſignem Cælis ſacrare triumphum.
Vix ea fatus erat, cum miles percitus œſtro
Martis, & intrepidum revocans in corda vigorem,
Ardet in adverſum mittere tela Canopum,
Saraiciſque arcere plagis. Nè verò cruento,
Quem jam mente parat, bello abſit teſſera Martis:
Omnes unanimi voce inclamare Gradivi
Symbolam; ut impulſis in caſtra hoſtilia ſignis,
Acriùs in Pharias committant prælia turmas.
Nec Judæ Mavors bellantûm vota moratur;
Sed mentes pugnæ cupidas hoc ſymbolo obarmat.
Numinis Auxilium, ſit vobis teſſera belli

Crebri-

:rebriùs ingeminit; quo fulti, Martis Eoi
ıgmina, & Odrylias facili Mavorte procellas
rangere Niliacúmque hoſtem ſuperare valetis
Numinis auxilio Syriis dominabimur armis.
At vos per nomen patriæ, claróſque priorum
Obteſtor cineres: nè quiſquam Memnonis itâ
Perculſus det terga fugæ, pedibúſque ſalutem
Quærat in opprobrium Judæ Non mortis imago
Terreat è ſævo chalybis fulgore reflexa:
Nec rabies Aſiæ, quàm toto corpore ſpitat,
Infirmet robur, quod nobis ſufficit æther.
Sed cur hæc rapidis facundia ſpargitur Euris?
Proxima res agitur. Belli citat area Verpos,
Vicinus tumidis incumbit Marſpiter armis,
Jam non diffuſo longè, latèque Gradivo
Obruere Arſacidûm Mavors, Erebíque laborat
Eumenis atque decus patriæ diſcerpere diro
Molitur niſu; ni ferro, animíſque propago
Paraidûm, Pharios confeſtim proterat auſus.
Quare magnanimos generoſo pectore nervos
Induite; ut medio volitans victoria campo,
In noſtras veniat, decernente æthere, partes.
Daphnis adit Judam. Nos ſpectat gloria Martis.
Dixit, & adverſis pulchro ſe ſe ordine ſignis
Obvius Iſacidûm Princeps, ac miles adornat.
At videt Hebræam propè Perſeos ira cohortem:
Martis Achæmenii pubem flammare furoris
Ignibus, exoſáſque jubet penetrare phalanges
Illico, & in cuneos, turmáſque irrumpere Judæ.
Nec mora: utrimque pari concurrere Marte Gradivi
Agmina, & ardentem ſibi telis porgere pugnam.
Jam clypeus validè clypeo percuſſus in armis
Perſonat, horroréſque ciet. Jam mucro mucronem
Verberat, ac capulo capulus ſe fortiter infert,
Et parili cadit hinc, atque iſthinc funere miles.
Jam ſudibus conferre ſudes, quæ immania figunt
Vulnera, & undanti profundunt arva cruore.
Jámque vibrant validis haſtilia longa lacertis,
Et toto fodiunt latus, & præcordia ligno.
Hicquoque torquentur balearis verbera fundæ,
Saxáque multa pluunt; quæ vaſto pondere multis
 Fati

Fati onus imponunt, terræque allidere tentant.
Indè in pennigeris Mavors volitare ſagittis,
Ac vidua propè jam pharetrâ, per ſideris oras
Dirigit aligero lethalia vulnera ferro.
Uſque adeo multis ſævit pars utraque telis;
Ut vix ſufficiat denſis agitabilis aër
Arctatus jaculis, cæl̀óque excludat amœnam
Ridentis Phœbi faciem, & caligine terram
Obruat immenſus ferrari miſſilis horror.
Atque hac deciduâ telorum grandine, miles
Parte utraque cadit. Sed quos robuſtior umbo
Protegit; horreſcit velut altis ſetiger itis
Hiſtrix; nec ſpatium Cetræ comparat in orbe;
Quod capiat plures calami lethalis echidnos.
Cum ſic funeſti fervent Mavortis utrimque
Prælia, in ambiguam ſeſe omnia vertere ſortem:
Nec belli fortuna ſatis diſcernere, cujus
Partibus accedat. Dubiis victoria pennis
Hinc, atque indè volat, jam neſcia cujus honori
Serviat, & viridi circumdet tempora ſerro.
Nullo victrices florent in vertice lauri,
Ni Cælum imponat. Meritis ſua præmia dantur.
Cum videt ambiguo ſuſpendi Daphnida fato
Jeſſiadûm Princeps: ſublatis æthera pulſat
Vocibus, inclamans cum toto Martis Hebræi
Agmine: Numinis Auxilium! ſic ſæpe iterato
Chromate ſuppetias à verò Numine poſcit.
Nec differt imploratas miſeratio Divûm
Auxiliatrices ab ſidere mittere turmas.
Quippe ubi continuo Martem Bellona flagello
Incitat, atque animis certant, & viribus æquis
Arſacidæ Iſacidi: ſuperis ſè protinus oris
Quinque ferunt juvenes, claréque, ſtupentibus armis,
Objiciunt ſeſe ſpectandos. Unde timore
Percellunt animos, quæ neſcio fata paventes.
Candenti ſublimis equo ſtat turma videri
Horrida, & in quinis præſentat plurima Martis
Agmina, quæ bellum ſpirant, belliquе furores.
Sunt equidem pictæ roſeâ lanugine malæ,
Ac radiis micat obtutus, cœliſque decore
Labra ſerena nitent; ſed pulchro frontis honore
Ira ſedet Martis. Vultus inſumit, & artus

Aſpe-

Aſperies inſtructa minis, ciliique ſevera
Iride portendunt bellum, flammáſque furoris
Lumine vibrantes fatalia quæque minantur.
Corpora ab æthereis quæ forſan mutua regnis
Aſſumpſêre agiles genii, ſimulacra Gradivi
Sátque, ſupérque probent, quæ ſpectent Martis arenam
Ardet in auguſto, ſublimique aurea caſſis
Vertice, & in niveas ter pulchro ſe ordine criſtas
Explicat, ac tremulis plaudit victoria pennis.
Pectus arat thorax Temeſæo fulgidus ære,
Tela irriſurus. Chalybis textura pererrat
Corpus, & in talos perfuſum tegmen Erythrâ
Defluit, ab rigido ſuffultum in prælia ferro.
Lævam circumdat ſævo fulgore corruſcans
Umbo, ſubjectos ardenti lumine campos
Irradians, clarámque vomens ad ſidera flammam
Dextera fatiferum per inane micantiùs enſem
Ventilat, & fulmen chalybis mucrone rigenti
Horridum in Arſacios jam porrigit eminùs hoſtes.
At ſonipes candore nives, ac curſibus Euros,
Atque Notos longè ſuperans, hinnitibus implet
Aëra, & arrectis altè cervicibus, ardet
Illico in oppoſitas pleno ruere impete turmas.
Obrizo fuſum ſpumanti lacte capiſtrum
Argentat quadrupes, retineri frena recuſans
Ampliùs, inſultánſque ſolo, fumánſque furores
Naribus, incuſare moras, ſubitoque volare
Flagitat, effuſis quò ducit ſeſſor habenis.
Ac jam cornipedes laxis dimittere loris
Aligeri Martes. Terni Machabæa præire
Agmina, & inſtructas acies deducere pulchro
Ordine; queîs ſe ſe jam victrix gloria jungit.
Ac verò gemini, ſic æther mandat, Ephœbi
Utrimque Abramidem ſtipant, cæleſtibus armis
Defenſuri hominem; quem virtus penè ſupernis
Æqualem geniis reddit. Servare ſtat aſtris
Intactum à telis Judam, rebúſque futuris
Præſtare incolumen Machabææ ſtirpis honorem.
At contrà Arſacios percellunt eminùs hoſtes,
Ingentíque metu exſternant, horroréque replent,
Atque propè exanimant glaciatas ſidera turmas.
Sed quæ fata parant; Quæ Memnon jure meretur.

Jam quippe Alligeri Martem, mortémque parantes
Cominùs, ignitis feriunt fera pectora telis,
Fulmináque intorquent Phariis inimica catervis.
Quin adeò armiſonas implent terroribus alas
Ut velut eliſo de nubibus igne phalanges
Corruerent, nullúmque fugæ reperire valerent
Tramitem, & extremis jam belli rebus aſylum.
Poſtquam confuſos Martis vidêre maniplos
Victores populi; ſtimulis cæleſtibus acti,
Mœonios penetrant cuneos, ac funera denſant
Funeribus, ſtragéſque edunt, ac cædis acervos.
Illos lethiferis mittunt in Tartara telis.
Hos ferro inferiis ſacrant, Erebóque merentes
Tranſmittunt. Alios truncatis enſe lacertis.
Cum armis abjiciunt terræ, fatúmque propinant
Omnibus; ut meritæ decernunt Numina noxæ.
Non ſic Armeniæ fervent in funera tigres;
Cum ſævam rabiem exercent in vaſta juvencum
Corpora; ut Abramides ferro graſſantur in hoſtes,
Permiſcéntque vagos Parthorum in ſanguine manes.
Quis fando referat cædes, numeróque cadentes
Percenſere queat; Nec martia computat ira
Exhauſtas gladiis acies; quæ denſa Gradivi
Agmina, & immenſas Mavortis falce catervas
Sternere ſemper avet. Stagnant infuſa cruore
Jugera camporum, fumátque à ſanguine tellus,
Atque Erebi Mavors ſuperis perculſus ab armis,
Continuo Eumenides ſtygiam deducit ad undam,
Atque cruentatos nigrâ ſtyge præcipit hydros
Diluere, ac triſti ſua plangere damna palude.
Aſt ubi ſtagnantem ſanie, tepidúmque recenti
Cæde locum. ac vaſtos ſpumare è ſanguine campos
Tertia fama videt: ſe ſe pernicibus alis
Proripit, ac fœdo veſtigia fortè rigari
Sanguinis imbre timens, ad notas Perſeos oras
Preperibus volitat pennis. Hæc nuntia ſtragis
Arſacidûm, auguſtam ferali murmure ſedem
Implet, & Antiochi tumidas diverberat aures,
Ac ſeriem cladis non uno nuntiatore.
Perculit attonitum funeſtus rumor Eoos
Principem, & in varias, confuſum mente, procellas
Conſilii impellit. Primùm miratur iniquam

Subjecto Matri ſortem: tum victus Idumes
Viribus, Aſſyrio metuit rerum ultima ſceptro.
Unde per indomitos ſua Princeps corda furores
Verſat, & irarum deſpumat ab ore favillas,
Alectúſque faces flammanti lumine vibrat,
Atque Mimallonidûm ritu fera murmura volvit,
Ac omnes, frendens tremulo dente, exerit iras.
Hæc rabies verſana jubet nova bella movere
Iſaciæ genti. Raptam decernit ab Hebro
Gloriam, Achæmeniis extemplò reddere ſceptris.
Nil mágis ira ſtudet, quàm ruptæ pegmata famæ
Sarcire, atque vetus laudis reparare theatrum.
Quare Lyſiadem ferro, conſíque potentem
Robore, in Abramios iteratò fulmine Martis
Ire, volare jubet candos, palmámque Gradivi
Eripere Iſaciis quàm primùm præcipit armis.
Nec ſegnis Mavors trabeati juſſa furoris
Accipit, innumeras cogens ſub ſigna catervas;
Queîs improvisò Chananitidos obruat oras.
Ut cadit æthereis glomerato turbine regnis
Triſtis hyems, vaſtas devolvens ſideris iras,
Hippotadíſque ciens rabiem ſus, déque reverſat
Omnia, compagémque ſtudet diſſolvere mundi:
Haud ſecus Iſacii tempeſtas ſæva Gradivi,
Quà celeri ſe cunque citat violenta furoris
Turbine, peſſumdat ferro, flammáque, quod iræ
Obviat, ac Geticis exſcindit cuncta ſariſſis.
Hanc ſævam Aſſyrii rurſum Mavorris Erinnym
Fama reflexa canit, rabidóque furore redire
A Peluſiacis belli molimen arenis;
Obruat ut totam pulchræ Chananitidos oram.
Hæc ubi ſollicitas Machabæi Principis aures
Fama quatit: triſtes Judas agitare dolores
Pectore, & in varias animum diſpergere curas
Jam fatur armorum. Verùm æquo durior ordo
Fatorum, laſſas iterum revocare phalanges
Præcipit, & dubiam Matris renovare palæſtram.
At parilem non eſſe videns virtute Gradivi
Thariadûm gentem; quæ tantas frangere poſſit
Vires: ad Superos rurſum ſua vota reflectit,
Propitióſque ſibi conatur reddere Divos.
Nullus quippe valet Mavors parite Tonanti

Æthereo, ſolo nutu difflante cohortes
Martis, & excitos Acherontis ſede furores.
Conſultè expetitur ſummo in diſcrimine Cælum.
Quare iterum Numen ſibi placaturus Hebrææ
Gentis honos Judas, curvato poplite terræ
Labitur, infuſus lacrymis, mollire laborans
Jam duros forſan Superos; quos plurima Verbi
Crimina, ab Iſaciis ſors avertere catervis,
Quíque Paratoniis emittunt fulmina regnis;
Quêis vaga commeritis plectant errata flagellis.
At re vana premunt dubii, mœſtíque pavoris
Jurgia Mars Hebri. Venient in prælia Divi,
Atque à teſtabunt rerum tutela tuarum
Agmina Cælituum, ſervatorémque ſalutis,
Ac patriæ, aligerum transmittet Numen Ephebum;
Qui Pharium invicto proſternet Marte furorem.
Fide DEO Princeps. Cælum in pia vota reſurgit.
Quid quod vel manes, tacitis, à funere, limbi
Sedibus errantes, pro certa gentis Idumes
Gloria, æthereos mittunt ſua vota penates.
Fortè Paleſtinæ Rector, poſt fracta labore
Corpora, declinans placido ſua lumina ſomno,
Indulget leni, Morphêo irrepente, quieti
Hìc non vana ædes animi ſimulacra pererrant
Noctis; quæ veras depingunt mente figuras.
Heleiadem magnum Vatem, quem incredula quondam
Gens minimè meritum, congeſtâ grandine ſaxi
Obruit, in noctis ſcena præſentat imago
Morpheos, has fortè, aut ſimiles de pectore voces
Promere; quêis mirem Verpis exoret Olympum.
O DEUS æterna mundum ratione gubernans!
Aſpice, ut Arſaciæ renovato Marte catervæ
Gradivo propiore ruant in ſtirpis Hebrææ
Funera, & opprobrium Cœli Gens chara Tonanti
Diſperit à rabie Perſis; ni tela miniſtres
Æthere; quæ ſævas avertant illico turmas.
Urbes ſanguineo current, ac compita rivo.
Sanguinéque innocuo Chananitidos arva natabunt;
Ni Superi fera bella premant. Jam Marſpiter alter
Vix primo edomito, lymphati ſigna Gradivi
Ducit & electam, non uno vulnere gentem
Oppreſſurus adeſt. Nec ſolùm martia vibrant

Spi-

Spicula Matutæ populi; ſed dira reſurgit
Tiſiphone, horrendûm ſtygiis ſuccincta colubris,
Denuô in Abramias debaccatura phalangas.
Magne DEUS! lubeat miſeræ ſubducere ſorti
Relliquias Abrahæ, quò major gloria creſcat
Numinis, atque tuo ſtent aræ ſemper honori.
Ah populi miſerere tui, miſerere benignum
Numen! nè ſannis te Memnonis arma laceſſant.
Hæc ubi viſa dedit Cœlum, de pectore Morphêus
Se tacito removere gradu, ſuccedere veri
Omnia, non ficto Judam ludentia ſomno.
Nec vanas retur, mendaci phaſmate, formas
Jeſſiadûm Rector; quem Numen multa docebat
Sæpius, in veras deducens corda figuras.
Crebriùs in ſomnis eſt æther verà locutus.
Quare poſt Cœlum ſibi conciliare faventes
Thariadûm manes, veteri pro more laborat
Devotus Princeps. Horum fortaſſe ſaluti
Millia drachmarum bis ſena, atque amplius æris
Erogat; è cujus pretio cædatur ad aras
Victima, purgandis luſtrali carcere lytrum
Manibus; ultrices flammarum ut temperet ignes,
Ac vacuis umbras pœnarum ſedibus addat.
Et verò exangues animus in amica quieti
Atria non rarò ducit, noxâque ſolutas,
Acceptas reddit Cœlis. Has grata voluntas
Tangit, & æthereos ſatagunt revocare favores
Iſacidi, infeſtúmque ſtudent arcere Gradivum.
Dum fidens Superis, umbríſque fidelibus, arma
Ducere in Arſacium Princeps Chananæus adornat
Robur, & humanis ſe ſe pro viribus aptat
Ire per adverſas, Cœlo auxiliante, phalangas.
Intereà inſtructo Memphis procedere Martis
Ordine, & armorum majori, quàm antè, paratu
Surgere in exitium Judæ. Sic nempe Gradivi
Palmam, victricéſque auferre laborat honores.
Stat numerus penè innumerus Mavortis in amplum
Diffuſus campum. Geminis ſe ſe explicat alis
Tota acies Syriæ. Peditum fremit indè caterva:
Hinc ferus indomitum ferrato pondere ſeſſor
Quadrupedem premit, ac rigido retinere lupato
Nititur, adverſas flagrantem incurrere turmas;

Dum

Dum jubeant ſtrictis concurrere claſſica telis,
Quis referat viſu horribiles, ac fata minantes
Arſacidûm turmas; quibus omnem Mulciber aptat
Sudatum Lemmo chalybem, ſimulacráque format
Ærea; quæ metuunt, horrénque repreſſa videre
Lumina, & attonitam reddunt formidine mentem,
Dum fera tela movent, fragor ingens aditus armis,
Perterret tremulam, cœlis trepidantibus, auram.
At magìs horrorem Chananiti bellicus addit
Barrus nota orbi turrito bellua dorſo,
Aſſyriæ turma, & propugnacula vaſto
Tergore deportans. His certam ſparget in Hebrum
Marſpiter immitis mortem, ſævôque peribit,
Nì æther obſiſtat, Chananæus funere civis.
Territa quid memoret falcatas Muſa quadrigas;
Quêis parat immenſam campo ſuccindere meſſem
Martio, & Iſaciam per jugera ſpargere cladem.
Ne verò in caſſum tam formidabile belli
Molimen robúrque cadat: converſus ad arma
Lyſiades, tumidis hæc jactat fulmina labris
Invicti Arſaciæ populi, cognatáque Marti
Pectora, jam nobis favet æther, jámque deorum
Imperium, ferro ſubigi demandat Apellam,
Memnonióque jubet Verpos ſervire lupato.
Quare agite, & meritas de noto crimine pœnas
Sumite, & inflictum nobis abolete pudorem
Ultrici ferro. Jam totis fundite campis
Inviſum noſtro generi, Divíſque cruorem,
Ut Peluſiacis ſuccreſcat adorea regnis,
Si vos, cêu par eſt jam gloria Martis adurget;
Uno magnanimi recutitam ſternite bello
Tharaidûm gentem; quò totâ ſtirpe revulsâ
Funditùs, optatam videat ſors noſtra quietem,
Sceptrúmque Arſaciæ tranquillâ pace fruatur.
Bella jubent Superi. Nobis victoria ſurget.
Dixit, & ardentes oculis, animiſque cohortes
Ducit in Abramiam pleno Mavorte ruinam,
Haud dubiam ſibi deſpondens victoris honorem.
Nec ſegnis ſua caſtra movet confiſus Olympi
Robore, & umbrarum magnâ virtute, Dynaſtes
Saraidûm, tumidos domiturus Marte Canopos,
Viribus æthereis reflectet victor ab hoſte,

Atque

Atque triumphalem tranſmittit ad æthera palmam;
A quibus omnis honos, atque omnis gloria belli
Advenit, & clari celebrantur in orbe triumphi.
Jam geminus campo Mavors ſe cominus infert,
Et ſigna infeſtis accedunt obvia ſignis,
Atque propinatis jam pila minantia pilis
Parte utraque patent. Horrent haſtilibus agri;
Stat ſeges armorum campis; queis prælia Martis
Agmina deſignant. Dum verò Memnonis ira
Fervent in Iſacides; dimittitur arce Tonantis
Alliger, & populos multâ formidine preſſos
Haud dubio levat auxilio, mæſtique pavoris
Nubila detergens, rurſum victricia præfert
Omnia, & Abramides invicto robore firmat.
Unus adeſt cælis miſſus duntaxat Ephebus,
Unus, qui plures facili Mavorte phalanges
Sternere robur habet. Niveo ſe ſe arduus infert
Cornipede inſtrato celebri Sidonis amictu.
Fulgida baccarum grando, Nilique monile
Pectore dependet. Dentes candore niteſcunt,
Evincúntque Indum dentem; quos frena colorant
Obrizi pretio. Frendens ſpumante lupato,
Hinnitúque implens auras, portendit amorem
Prælii, & erectis altè cervicibus, arma,
Seſſoríſque decus circumſpicit orbe micanti
Luminum, & hoſtiles oculorum fulgure turmas
Attonat, in cuneos ruiturus, & agmina Martis.
Alliger intrepidum ſtrictis moderatus habenis
Cyllarum, ab auratis limen latè explicat armis;
Perſtringit fulgore oculos, ac Panos inaurat
Jugera, flaventéſque comas illuſtrat Eleuſis.
At qualis ſuperum cohoneſtat forma Gradivum?
Stat capiti criſtatus apex; tremit ærea caſſis
Vertice; perfuſus Pactoli munere thorax,
Atque rigens ferro munit præcordia; dextram
Inſumit chalybis fulmen. Sed cætera candor
Obrinet effictos claris de nubibus artus.
. toto ſpirat vultu, membríſque ſtrategum
Æthere demiſſum. Poſtquàm bis, térve per orbem
Alligerum flectit Xanthum; præcedere ſigna
Chariadûm, Judámque ipſum, ac ductare catervas;
Quò DEUS Abramidas ducit, bellique palæſtra

Invitat

Invitat gentem. Tanto ductore triumphi
Prodromo, in excelſas Chananæi ſurgere mentes,
Atque animos plùs quàm mortales ſumere, flammâ
Cælite ſuccenſi. Jam flagrant Martis amore,
Optántque in Pharias toto ruere impete turmas.
Non ità magnanimus Getulis editus oris,
Concutiens cervice toros, fremit ore cruento
Sylvarum terror; rabies cùm forſan edendi
Urget, vel ſævas in pugnam colligit iras:
Ut genus Iſacidûm, cælo immittente furores,
Ardet in Arſacias ferri molimine ſtrages.
Víxque manus demiſſa polis, veríque miniſter
Numinis, in trepidas delibrat tela phalanges:
Illico Jeſſiades pleno Mavorte Gradivum
Obruere, & totis Parthos invadere ſignis.
Jam ruptis ferro cuneis, Martíſque ſoluto
Ordine, quo ſolùm conſiſtunt agmina, belli
Fluctuat in campis acies. Turbantur Eoi
Signa Ducis: peditum ſparguntur rute catervæ,
Ac trepidæ inter ſe miſcentur Mempheos alæ,
Pérque incerta volant, palantûm more, cohortes.
Dum confuſa videt Judas Perſæ arma: cruentas
Exercere neces, acies proſternere, ferro
Sævire in cuneos hoſtis, vaſtámque ruinam
Edere, & innumeram per campos ſpargere cladem.
Prô quæ Parthorum ſtrages! Cadmea redire
Prælia Muſa putet. Mortes per ſigna vagantur
Funera funeribus cumulantur; corpora pronis
Corporibus tabent; permiſti ſtrage virorum
Confoſſi volvuntur equi, multóque cruori
Innatat Arſacius Mavors, ſortémque malignam
Plangit, & Iſaciis victricem Daphnida caſtris
Porrigit, ac pacem lacrymis, & voce precatur.
Has belli lauros peperit, Martíſque triumphos
Relligio in Superos, ac ſpes confiſa Tonantis
Viribus, & pietas ancillans manibus Hebri.
Nunquam non tribuit virtuti præmia Cœlum.

* * *
* *
*

Anim

Animæ Defunctorum Opitulatori ſuo reciprocum præſtant auxilium.

OStorgus Siciliæ imperans, Euſebio Sardiniæ Principi, urbem piis manibus ex aſſe ſacram iniquè eripiens, ſuæ facit ditionis. Accepto rei nuntio Euſebius, Cœlum, & amicas animas rogat in ſuppetias. Nè quid verò in ſuis conatibus deſiderari pateretur, quam poteſt manum contrahit; urbi ab hoſte inſeſſæ admovet, animo eam recuperandi. Die poſtero ingens albatorum equitum comparet exercitus; à quo jubetur Euſebius copiolas ſuas adjungere, & fidenter in hoſtem, ſexaginta bellatorum millibus ſuperbum, non tam ire quàm ſequi. Morem gerit niveis legionibus pius Princeps, procedens adverſus Oſtorgum. Hic oculis hoſtiles copias permenſus, hæret primùm attonitus: tum intellectis per legatos albatorum equitum minis, ſi perſeveraret iniquè poſſeſſa violentâ manu retinere. dat manus, reddit erepta. His ritè compoſitis, is, qui candidis præerat copiis, Euſebium in obſequiis erga pios manes plurimùm confirmatum relinquens, cum toto exercitu diſparet. *Cantiprat. lib. 2. Apum c. 53. n. 30.*

ARma cano, quêis non Geticæ præſedit arenæ,
Odryſio comitante globo, ſitiénſque cruoris
Threicius Mavors: quêis nec feralis Enyo
præfuit, ac ſævis, Erebo ſtimulante, flagellis,
liſit ſanguineas per regna, per arva procellas.
Arma cano, non quæ diſſevit Hyantius heros,
Inmani quondam campis effuſa colubro;
At Martis ſacri bellum. Non ille cruento

Æquore

Æquore camporum, denſis in ſe irruet armis,
Sanguineas edens ſtrages. Sunt bella ſepulchris
Eruta; ſunt miſſi luſtrali carcere manes;
Auxiliatricem quas provida Numina dextram
Ferre jubent, gratáſque ſuo præſtare clienti
Suppetias Martis. Quas dum nota ære canoro
Muſa heroa canet, noſtro aſpirate labori
Funera Chriſtiadûm; quorum iſta canemus honori.
Trinacris, Auſoniæ prænobilis inſula, frugum
Terra ferax, Cereríſque domus, Sardoáque tellus
Materiem dedit armorum, bellique theatrum.
Sicanis, Oſtorgi gazis, armíſque tumenti
Patuit imperio, Scythiam ſub corde foventi,
Subjectóque ſtygi, Domino, Sinè lege tyrannum
Romuleæ timuêre plagæ, ac de ſtirpe Neronis
Sanguineum Oenotrii Proceres horrere nepotem.
Hunc ſibi, cêu proprium genitrix crudiſſima partum
Nutriit, ínquit trucem fœtum ſcelus omne refudit,
Solo duntaxat lactans, paſcénſque cruore:
Quò verum immiti feritate Lycaona mundo
Educet, ac Latiis diſpergat funera terris.
Hunc unà altrices gremio fovêre miniſtræ,
Atque Acherontæo ſaturârunt pectora ſucco,
Mittentes nocuos in flammea corda furores,
Indomitámque animo rabiem. Sic pronus in arma,
Atque neces, ſtragéſque ruit; quô præcipit ire
Haud patiens freni, miniméque domabilis ira.
Quid memorem Ætnæi Cyclopis ſyrma malorum;
Quod ſævam inſequitur mentem Buſiride cretam?
Nullus ei jam juris amor, per fáſque, nefáſque
Proruit, atque avidus famæ, per iniqua Gradivi
Fulmina ſceptra rapit, ſoliíque cupidine ductus,
Ardet finitimas ſibi fetro ſubdere terras.
O quoties populatur agros, urbéſque ſuperbo
Adjiciens ſceptro, ditiones opprimit armis;
Inſontes perimit, ſubjectaque regna tributis
Aggravat; ut faveat luxum, faſtúmque tyrannis
Effera, non Princeps, ſed monſtrum Principis, horror,
Terrórque Auſoniæ terris. Vah dedecus orbis,
Ac Latii opprobrium, quód miti jure triumphat,
At contrà Sardis præerat, cuì nomen avitum
Euſebiâ de ſtirpe fuit. Non nomen inane

Pri-

rincipis, at verum præfefert Principis omnem.
Hunc etenim gremio virtus à limine vitæ
elligióque ſinu fovit; pietatis alumnum
idera, devinctum que ſibi legêre clientem,
omuleíque decus Latii coluêre Quirites.
Hunc Aſopiade, vel quidquid Gnoſſia tellus
eræ legis alit, majorem jure tribunal
rædicat Aſtreæ. Nullis injurius armis
ceptra aliena rapit. Non turgens ambitius urget
ugere Imperii fines, cenſúque gravare
ubjectos regno populos: nec corda Procuſtes
ſperat; aut Syllæ truculentas deſpuit iras;
ed totum inſumit mitis clementia pectus.
Totus amor Princeps. O virtus rara Monarchæ!
Non equidem Oſtorgo eſt regnis, opibúſque, vel armis
uppar, ſed virtute prior, Divúmque favore
onge Sicanium Euſebius ſupereminet hydrum.
n ſacros manes, vitæ delicta piantes
ximiá pietate flagrant, rigidóque moveri
arcere ſic ſatagit Princeps; ut parcere nullis
tet regnis gazis; queis ære, lydroque repenſis
fferat æthereis luſtratas ſedibus umbras.
Iultus myſta fuit pretio conductus ad aras,
acturus rem divinam; quâ clauſa recludat
ſtia Cælituum functis, veriſque reponat
lyſiis animas campis. Nec defuit unquam
urea dextra Ducis: nunquam non largus egenas
nplevit Codri dextras; quò Numinis iram
lectat & infernis exercita funera regnis
ruat, æternóque umbras tranſcribat aſylo.
plures ferret ſimiles huic terra Monarchas
uodque magis ſtupeat mundi utriúſque theatrum:
rbem delegit, quam nomine Defunctorum
ompellare lubet, quamque umbris eſſe dicatam
ſſe jubet toto; quæ penſum redderet anni
t ſtrata deferret, nullo renuente, tributa;
c allaturus purgatis igne levamen.
verò haud paucos rigido de carcere manes
ranſtulit ad ſuperas, Cælis plaudentibus, oras.
rerea Oſtorgus: quid agis crudelis Enyo,
rolycique nepos, quid agis; ſtimulante furore
mbitione fremens, armiſque, miniſque repentè

Innocum aggreditur (quid manes dicitis urbem.
Urbe potitus ovat, figítque trophæa tyrannus.
Plaude triumphali per Sicanis arva curuli;
Daphnide cinge comas mundo execrabile crimen.
Omniáque in feſtos tibi cedant compita plauſus.
Si libet, auſoniæ licet ad Capitalia pompam
Ducere, victricéſque potes jactare coronas,
Ac Latias niveis ſedes intrare quadrigis.
Sed nôris claros, Cælo indigna nte, triumphos
Haud ſtabilem firmare baſim. Quæ vertice turget
Laurea, mobilibus tangit tua tempora baccis.
Nulla corona diu ſceleraro vertice fulget.
Vix furor Oſtorgi maleſuadis occupat armis
Mœnia ſacra DEO, nec non luſtralibus umbris
Devotas ſedes: cum ſe ſe tollit in auras
Præpetibus pennis ferali nuntia planctu
Fama, canitque piis ereptam manibus urbem.
Attonuêre Ducem funeſtæ murmura famæ,
Corripuítque metus. Prô terror in ilia ſerpit.
Et velut irato cum ſors glomeratus ab alto
Improviſus adeſt ı liſis nubibus ignis:
Exterret late populos, terrámque fragore
Concutit, & trifidis perſtringit lumina flammis:
Haud ſecus inſolitæ lugubria nuntia famæ
Euſebium exſte nant. Ad quid jam mente volutat?
Perculſus novitate rei, ſubitóque pavore
Concuſſu, Princeps, curarum fluctuat æſtu,
Ac varios agitat titubanti pectore ſenſus,
Afflictam verſans animam; nec ſolvere linguæ
Vincla adſtricta valens gerit altum corde dolorem:
At tandem cedénte metu, mentíſque ſtupore,
Depulſóque oris torpore hæc pauca profari.
Denique vel Cælum nos deſerit: (Euge timores
Pone) vel i a DEI juſtè mea crimina plectit.
Nullum crimen habes. Numen tua facta coronat.
Viribus eſt equidem minor omnis Sardica tellus;
Verùm permagnæ claro virtutis honore,
Sicanii exæquat vaſtiſſima bella Gradivi.
Major es Oſtorgo. Tu propitiante benigno
Æthere, non viſum ſtatues ex hoſte trophæum.
Nè dubita: auxilium properat. Jam tela recudunt
Flammarum Liparâ populi: Cælum arma miniſtrat:

uxiliatrices venient in prælia manes.
'unquam destituit ſpem veram gratia Divûm.
è tamen humanis conatibus alta deeſſet
uſebii virtus, Sardoas in arma phalanges,
lavortíſque globum, non parcens ſumptibus ullis,
rotinus authorare jubet; quæ mœnia rurſum
egitimo adſcribat juri. Nam charius illi
il totâ ditione fuit; quæ pluris habebat,
Quàm circum poſitas trabeatæ Tibridis oras.
Iec mora: rauca ſonant Sardois claſſica terris.
ffundunt ſeſe vici; per compita pleno
gmine turbatæ diſcurrunt undíque turmæ
t ſua belligeris tradentes nomina ſignis,
Aartia tela parant. Juſtus furor occupat omnes,
'orripit hic peltam lævâ; rapit ille bipennem,
ſte vetus ferrum exeſum rubigine cote
xacuit, rurſúmque novo mucrone ſaryſſam
nduit, ac lateri falcatum accommodat enſem.
am pingui arvinâ mavortia ſpicula tingit
ethifero nocitura malô: jam pectus obarmat
Tegmine ſquamato: ferratâ caſſide frontem
Aſpera, & munit, variiſque accingitur armis
Ailes, in hoſtiles ruiturus Marte phalanges.
'ars iter aſſumit pedibus: pars ſigna volante
Cornipede inſequitur. Belli ruit agmen, & urbem
Haud juſtè ereptam validâ obſidione coronat.
Hic verò Euſebius ſacro correptus ab œſtro,
Roboréque inſtructus Superûm, Cælique favore,
Ac Suadâ pollens Princeps, converſus ad arma,
Ardentéſque choros Gradivi, talia fari.
Bellonæ lecti Proceres, ac fortia Marte
Pectora; quæ Latii crebrò ſtupuere Quirites,
Ac noſtræ coluêre plagæ. Quô gloria tanti
Nominis æternet, veterem nè ſternite famam,
Magnanimúmque probate æquis jam robur in armis:
Veſtra etenim hic agitur, belli molimine, cauſa.
Nè ſinite illatum non uno crimine probrum
Ultrà impune gradi. Superi, manéſque requirunt
Ultricem Nemeſin. Vos ſpectat adorea Martis,
Victricémque favet nobis victoria palmam.
Semper, ceu faſti perhibent, bona cauſa triumphat.
Eja age, lecta cohors, animis impelle Gradivi

Fulmineas vites. Robur ſupperaddat Olympus;
Nunquam non veræ pietati tela miniſtrans.
Si tamen in pœnam ſcelerum fremit ultio Divûm;
Supplicio feriente nefas, quod noſtra merentur
Crimina: tergemus benè fuſo ſanguine noxas;
Sardáque Romuleis ſcribemus nomina faſtis.
Dixit, & admoto petit ariête mœnia: glandes
Sulphure nutritas jaculatur in oppida, & omnem
Urbi expugnandæ, non impiger applicat artem;
Dumque per ageſtas labèfactat pergama moles:
Haud procul indè ſedens præcelſo colle ſuperbus
Oſtorgi Mavors, ferratâ grandine certam
Spargit perniciem Sardis, multóſque tonante
Obruit armorum Lilybæus fulmine Princeps.
Hoc improviſo Gradivi territus aſtu
Euſebius, belliquè cohors, ſe verſat in omnes
Conſilii partes. Nec enim concurrere Marte
Sceptro Trinacriæ, numeroque, ac viribus impar
Decernit Princeps. Jubet ergo recepturi acutas
Continuò reſonare tubas, ac caſtra movere;
Subjectis tutum proſpectaturus aſylum.
Interea Heſperias Titan diſcedit ad oras;
Excitáque horreſcens tenebris ruit Oceano nox.
Hæc ferrugineo convolvit ſidera peplo;
Ac terræ faciem piceis ſuperinduit umbris;
Tutéque Euſebii trepidandia protegit arma.
Irrequieta quies noctis. Non dulcia ludit
Somnia curarum domitor: non laſſa ſupinat
Corpore Gradivus: nec amica papavera ſpargit
Irriguus Morphêus. Vigiles ſtant lumine curæ;
Arcetque optatum præſens formido ſoporem.
Macti animo Princeps. Noris vigilare favorem
Cælituum. Depone metum; non abjice mentem.
Poſtera lux ſorti meliorem devehet ortum.
Cras tibi propitiam demittent Numina dextram.
Sæpe, cui occiduus rerum tulit aſpera Phœbus;
Advehit in mundum rediens felicia ſortis
Munera, & ablatos cum fœnore penſat honores.
Ut vigil Eois proſpexit Phoſphorus undis,
Prodromus Auroræ, cæli ſtatione repellens
Aſtrorum vulgus: roſeis vix nuntia Phœbi,
Purpureíſque invecta rotis Pallantias exit;

Diſ-

Diſpoſitæ Euſebii per apaci culmina montis
Excubiæ (horrendum viſu !) numeroſa tuentur
Agmina, candentéſque acies , niveoque ſedentes
Quadrupede , haud nunquam viſas hucuſque phalanges
Atque immenſum camporum conſerit æquor ,
Oſtentum. Ex oculis triſtis proſpectat imago
Funereæ mentis : ſpecus horrida lumina inumbrat ;
Decreſcunt truncæ nares, laceratáque ſepes ,
Oris hiat: gelidus candenti depilis horror
Vertice conſurgit. Si cætera Muſa tueri
Pervelit, exanguis compago corporis oſſe
Duntaxat conſtat. Turma oſſea tota , Gravidi
Signa inimica rotat, Sed quem petat horrida telis ,
Vel terrâ trepidante, phalanx, auráque tremente
Ignoratur adhuc. Nec enim ſtatione moveri
Turma , nec in certam ſua tela expromere metam,
Perculſis viſis miles, celeri pede caſtra
Euſebii repetit ; portenta exponit anhelus ,
Attonitáſque ferit tremebundi Principis aures.
Et velut horriſonis cùm nubes perſonat armis ,
Et quaſſat trepidam repetito fulmine terram :
Terror ubique ſedet, præcordia contrahit horror :
Haud ſecùs attonitum nova terrent nuntia Regem ,
Sardoúmque genus multâ formidine complent.
At tandem Cœlo fiſus, Divûmque favori ,
Depoſitoque metu, præmittit prodiga vitæ
Pectora, magnanimam pubem, quæ juſſa faceſſat ,
Quærátque intrepidè : ecquis, & unde adeò horrida bella ,
Imperium ſequitur miles. Volat ocyor Euris
Ad præfinitam , poſitâ formidine, metam ,
Obviam his niveâ umbratum legione maniplus
Occurrit, trepidúmque jubet de corde timorem
Mittere Sardoum Martem. Dêin præcipit , iſta
Euſebio referant : acies ex orbe remoto ,
Æternaque venire domo ; queîs ultio Divûm
Oſtorgi faſtum premere , ultricéſque referre
Decrevit pœnas. De quo nè fluctuet anceps
Euſebius , Sardique Duces, hæc nuntia mittunt.
Continuo Princeps adſit, , collataque verba
Miſceat , atque triumphalis documenta Gradivi
Affatu excipiat. Vix dicta abſolverat umbra ,
Illico quadrupedante celer , plaudénſque caterva

Caſtra petit, referens viſa, atque audita Dynaſtæ.
Hac famâ Euſebius ceu vitæ redditus, aſtris
Concita vota facit, gelidóque pavore ſolutus,
Obvius ad niveas celeri pede provolat umbras,
Quò mentem illarum accipiat, tranſmiſſaque Cœlis
Nuntia cognoſcat. Vix manes attigit, alto
Cornipede impulſus, ſiſtit, pulchróque veretur
Officio exſangues animas. Hìc verba profundit
Mirifico formata ſono, ſuprema cohortûm
Umbra, edens tales ſinè linguæ munere voces.
Chare DEO Princeps, pietatis cultor avitæ,
Relligiones amor. Præſentes ſidera mittunt
Suppetias fidi Martis, juſtiſſima tantæ
Præmia virtuti; quâ ſæpius igne probatos
Eximis à rigido luſtratos carcere manes.
Jam nectunt meritam Superi, mihi crede, coronam
Effuſis in nos meritis. Nec gloria terris,
Noménque æternum deerit. Victoris honores
Ad tua ſigna volant. Ereptam juris iniquo
Ordine ſuſcipies, decreto Numinis urbem:
Nè Cœlo arridens, miſerandis manibus, æquum
E ſævo deſit redimendis carcere, lytrum.
Eja age, Cœligenis jungatur copia turmis.
Nos ſequere, & clarum referes ex hoſte triumphum.
Vix ea dicta dedit, jubet illico caſtra movere
Euſebius fidens umbris, jungitque phalanges
Corporeâ de mole graves; quas nulla timoris
Jam tormenta gravant, ſed virtus martia Cœlis
Præbita confirmat, contráque tumentia faſtu
Agmina procedunt hilares. Jámque oſſeus heros,
Euſebio comitante, novâ conſiſtit arenâ,
Prælia moturus, Sardóque trophæa daturus.
Interea Oſtorgus procedit, & obvius armis,
Marte, animoque tumens, Sardos devincere certus.
At poſtquam innumeram permenſus lumine turmam,
Inſolitum cernit, non luſus phaſmate, Martem,
Atque aciem è fati ſimulacris conſpicit: ohe!
Exclamat: quæ bella movent Acheronte profuſa
Agmina; Non Martis, ſed mortis cerno Gradivum.
Ecqui Tænarii citat hæc portenta cavernis?
Hinc glaciante metu jam fari neſcius, horret
Exanimi ſimilis, buxoque ſimillimus ora

Pallor obit; gelidos ſudor dimanat in artus,
Atque animo, genibúſque tremens, perterritus hæret.
Turgentes ponens, demiſſo vertice, criſtas.
Sed pavidam revocans animam, portenta! quid iſthoc
Rurſum ait: an ſtygiis jam totus Tartarus oris
Mundum devicturus adeſt; Quæ fata parantur
Trinacriæ? An patriâ nos forſan ſede repellent
Signa Erebi, noſtrúmque genus delebit Avernus?
An fortè Ætnæis habitabit Tænarus oris;
Ut video noſtrarum adſunt diſcrimina rerum?
Ergo gradum retrahit, ſibi noxia bella paveſcens,
Omnes horror habet. Nullus tentare Gradivum
Audet, vel niveas temerarius ire per umbras.
Ut tamen Oſtorgo miri ſit notio belli
Invitas, pavidáſque jubet celerare cohortes,
Quæ vera explorent, occurrunt illico manes,
Exanimántque propè accedentûm ſigna phalangûm,
Hìc una umbrarum. Vel Princeps mœnia reddat
Sardo, ac Chriſtiadûm devotam manibus urbem:
Aut ſcelus agnoſcet funeſtâ morte piandum
Hæc properi retulêre viri. Jam perfide Princeps,
Jam tibi cauſa liquet, jam belli notio conſtat:
Auxiliatrices cur mittant ſidera dextras.
Sic tumor Oſtorgi ſubſidit, vimque paratam
Non armis ſuperare valens, palmam obtulit; urbem
Reddidit, Euſebio damnum ſarcire paratus
His ità compoſitis, prolixas reddere grates
Sardous dum fortè parat; quæ prima cohortûm
Manibus imperio præerat, jam functa Gradivi
Munere, ad Euſebium gratantem talia fatur.
Princeps, quas oculis cernis mortalibus umbras;
Nè dubita eſſe tuas, Hæc ſunt ſimulacra recepta
Sedibus æthereis; rigido quæ carceris antro,
Luſtrantíque rogo, jam pœnis eſſe ſoluta
Auxilio perſæpe tuo, lytroque repenſo
Eſſe ſcias Princeps. Non tanti gratia facti
Effluet ex animo. Numen, quod lumine claro
Cernimus aſſiduè, ſtat nobis rite rogatu
Poſcere: ne quiſquam poſthac tua regna laceſſat
Armorum fremitu: nè divius error ab æqui
Tramite deducat: nè virtus ceſſet avito
Sanguine, diſcriménque parent tibi fortè ſalutis
 Hoſtes

Hoſtes Tænarii. Si plures eximis igne
Purgante exangues animas: ad Numinis aulam
Patronas tibi ferre manus, Superúmque favores
In vitæ ſtadio manes adferre ſtudebunt;
Donec ad æthereas appellas certior oras.
Dixerat, & liquidas nivens conceſſit in auras
Spiritus, Euſebio dimittens plurima mentis
Gaudia, & obſequiis functorum pectus inundans,
In plura exacuit, confirmatúmque relinquit.
O felix Princeps! felicia regna Potentûm!
Quæ pretio redimunt tenues ſine corpore vitas,
Exilioque parant luſtratos ſolvere manes.
Quiſque amat levibus cœlo conſcendere pennis;
Æs grave, functorum lytrum, præmittat Olympo.

JUDITH
De Holopherne victrix.
Ex lib. Judith.

NAbuchodonoſor rebus ſecundis elatus, orbem terrarum ſuo ſubjecturus Imperio Holopherni militiæ Principi dat in negotiis, Occidentem Babylonio juri ſubſternat. Is victor urbium, gentiumque domitor, Bethuliam obſidione ſtrictâ coronat, incolis jam in deditionem inclinantibus. Judith raræ virtutis ac formæ mulier, intellectâ hac animorum abjectione, gravi oratione primores urbis coarguit, jubetque ſpem DEI ope collocare. Confirmatis ad propugnandam urbem civibus, petit nocturnum pro lubitu extra mœnia egreſſum. Eo impetrato, oris venuſtati mundum addit muliebrem, nocteq; adultâ, comitante Abrâ famulâ, agreditur, partem bonam noctis in precibus conſumens. Die verò jam illuceſcente transfugium ſimulans, à ſpeculatoribus Aſſyriæ humanitet accepta, ſiſtitur Holopherni lectiſſima præda. Hic captus tantæ venuſtatis miraculo, adhibet eam geniali ſympo-

ſymposio, in quo ante omnes deponitur modimperator. Quare, mero, ſomnóque gravis defertur in conclave, inducta pariter Judithâ. Hic opportunitatem nacta exequendi conſilii divinitùs concepti, facinus longè fortiſſimum aggreditur. Gladium Perſicum ad caput lectuli pendentem arripit, quantóque poteſt virium anniſu in obeſam cervicem incutit, & tyrannum obtruncat. Caput reſectum conopæo involvens, pediſequæ tradit, & in Bethuliam confeſtim redit. Indè DEO gratiarum actio, Judithæ congratulatio, Aſſyriorum turbatio, & fuga.

Virtutis, formæque decus, certantia vultûs
Lilia cum roſeo volitante per ora rubore,
Atque animam Mavorte ſatam, fortique profuſam
Pallade, & omnigenâ præſtantem dote Lacænam,
Muſa canet graviore metro. Juditha virago
Jeſſiadûm mihi carmen erit? quæ Numinis acta
Spiritu, in Aſſyrium convertit tela tyrannum,
Ebria purpureo volventem membra grabato;
Pergama quò patriæ populi tutela, ſalúſque
Protegat, & validos à mœnibus arceat hoſtes.
Hoc decus Iſacidûm dum noſtra Camæna recantat;
Quod dedit imbelli Numen ſpirabile dextræ
Robur. Aoniam transfundent ſidera ſortem:
Aut partem faveant aliquam; quò viribus aucta
Calliope, meritos valeat celebrare triumphos,
Poſtquam Arphaxatum Medorum ſceptra tenentem,
Ambitione tumens, truculentâ cæde Merodac
Perdidit, elatus rebus Mavorte paratis:
Auroræ populos Nabathæáque regna Monarcha
Occupat, Eois præſcribens jura Dynaſtis.
Verùm ceu ſe ſe dominandi ſæva libido,
Jugiter in plures, flammæ more, explicat auſus
Regnorum gazas ſitiens, ebориſque repoſcens
Pabula: ſic Princeps naſcentis littore Phœbi
Haud ſatur, in plures ſua vota exporrigit orat.
Unde hominem valido pollentem robore Martis,

Gentis Achæmeniæ columen, ſed mente ferocem,
Immanémque armis, Holophernem nomine, turmis
Præficit, ac variis, Gradivi fulmine, mandat
Ite, volare plagis; quò marrius ardor adurget,
Atque ſitis famæ. Plures avet orbe coronas
Ambitus in ſolio turgens. Hic ſuadet in omnes
Regnorum faſces avidam prodentere dextram,
Aſſyrióque orbem totum ſubſternere ſceptro.
Nec mora: in occiduas pleno ruit agmine terras
Arſaciæ Sciron, ac tempeſtate Gradivi
Regna, quibus fertur, Diomedes crudus inundat,
Victricéſque metit non uno jugere lauros.
Et velut agrorum peſtes, numeroſa locuſtatûm
Agmina, depopulantur opes, ac ruris honores,
Quâ ſe cunque ferunt per dites frugibus agros:
Haud ſecùs armipotens Aſiæ, Syriæque tyrannus,
Eumenidûm comitante choro, Martíſque furore
Percitus, exſcindit ferro, flammáque, quod armis
Obviat, ac totas à ſedibus eruit urbes,
Exæquátque ſolo fortiſſima pergama; moles
Turrium in aggeſtos latè diſpergit acervos,
Omnia devaſtans. Flaventia meſſibus arva,
Atque domos Cereris, Panóſque novalia edaci
Mulcibero tradit, viridíque à ſede Napæas
Exigit; ut ſterilis dea ſolùm regnet in agris.
Verùm cùm Bromii colles, ac fœta racemis
Bonoſus vineta ſubit, Bacchóque dicata
Hydria: delectam ſolerter colligit uvam,
Repleríque jubet ſpumantia dolia dulci
Munere; quò crebrò mergatur cura Gradivi,
Atque natent liquido Mareotica tela Lyæo,
Et de Marte etiam ſua ſtet victoria Baccho.
Lanigeros ubi fortè greges, armentáque Cacus
Bucera deprêndit, caſtrorum vertit in uſum,
Ingentes abigens prædas. At quidquid ab ære,
Aut Hermo pretii ſe ſe objicit, ungue rapaci
Diripit Autolycus; quò ſæva potentia Martis
Creſcat, & effectum videant ſancita Gradivi.
Nec ſolùm pecudes, ac dites æris acervos
Congerit Aſſyriæ Cræſus; ſed lecta virorum
Pectora, in Odryſium deſervitura laborem,
Præcipit arma ſequi. Sic majus robur iniquo

Acce-

Accedit Marti, belliſque procella tumeſcit
Amplius, atque ſuo magè formidabilis hoſti
Perfidos evadit vaſtâ feritate Lycaon.
Hoc auctus numero armorum Chananitidos oras
In morem rapidi torrentis, Marte profusâ
Eluvione gravat. Cataclyſmi ferreus imber
Rura Palæſtinæ, gentémque à Numine lectam
Obruit, & gelido perſtringit corda pavore
Iſacidûm, fati rabiem ante ſuprema paventûm
Fata, propè exani mes reddens formidine cives.
Nec vanus per corda metus trepidantia ſerpit.
Quippe Palæſtinam ſibi ſubdere Marſpiter oram
Immitis ſatagit; recutitam perdere gentem
Nititur, atque imis Chananitim evellere fibris.
Quare parthenιam procus infeſtiſſimus urbem,
Judææque caput, dictam de nomine Bethul,
Protinus aggrediens, ſtrictâ obſidione coronat,
Mœniáque Aſſyriis latè circumdat habenis.
Urbs ea Thariacas inter regina triumphat.
Urbes, infami nunquam violata Gradivo;
At ſolùm in pacis gremio, placidóque quietis
Enutrita ſinu. Viget urbs hæc æmula Thebis,
Pulchra ſitu, populóque frequens, atque aëre felix,
Dives aquis, multo cenſu, gazíſque redundat;
Quam vellent Superi nonnunquam habitare Quirites.
Cætera ſi ſpectes decora urbis: mœnia ſurgunt
Cyclopum fabricata manu; quæ ducta timendo
Clauduntur vallo. Cingentes pergama foſſæ
Hoſtilem prohibent aditum. Turrita ſuperbit
Moles, aërias contingens vertice ſedes;
E qua librari longè, latéque Gradivi
Tela queant, ſævúmque arcere è mœnibus hoſtem.
Hoc Syriæ, regníque caput, tranſcribere juri,
Ac ſolio Arſacidûm bellator Perſa laborat.
Verùm cùm validâ munimen frangere dextrâ,
Aſſyrióque nequit confeſtim tradere ſceptro
Sauromata Eous; de conſo, fraude miniſtrâ
Utitur, atque minis Verpos percellere tentat,
Ac vafras urbis potiundæ conſtruit artes.
Sæpe opifex fraudis Mavortis præſtat alumno.
Unde fame oppugnare urbem, Cereríſque caniſtra
Ingreſſu prohibere Scinis, ſubducere lymphas;

Colli-

Collicias omnes ferro præſcindere, ſulcos,
Atque incile capax undarum fundere genti
Copiam, ab Arſacio ſepiri milite mandat.
Dum ſic innocuum, cretus Buſiride Mavors,
Judææ populum longâ obſidione coarctat,
Et clauſis renuit Cerealia dona favere,
Flumineúſque latex jam ceſſat labra rigare:
Implacata fames miſeris ſuccedere tectis;
Attenuare viros; vacuis jejunia venis
Ducere; funereo diſcurrere pallor in ore,
Urbíque extremum Libitina indicere fatum.
At quid agunt cives, nullam ſupereſſe ſalutis
Spem reliquam, nullúmque ſibi reſtare videntes
Effugium; In ſalſos eff indunt lumina rivos
Per gemitus animas frangunt, ac pectora plangunt,
Luctiſonóſque edunt queſtus, mœſtóque ululatu,
Lamentíſque urbem complent. Sic rebus ademptis
Omnibus, eſſe rati finem, abſumptámque ſalutem;
Incuſare urbis Proceres; damnare morantem
Summatum audacter conſum; quod dedere nollent
Obſeſſam indomitis Holopherni viribus urbem,
Majoréſque faces iræ, ſtimulóſque furoris
Subjicerent crudo Numidæ. Conſultius eſſe
E re Thariadûm reputant, concedere vivos
Martis in arbitrium cives; quàm cedere fatis
Victimam, & inſanâ torqueri ſemper edendi
Eſurie, rabiémque famis tolerare medullis,
Sæpe valet plebes ad vota inflectere Reges:
His mori Proceres urbis, Patrúmque corona,
Ac primùm Ozias Princeps, cui ſumma poteſtas,
Imperiíque vices Solymæo tradita jure,
Is querulo ſpondet civi, dictóque fideli
In ſe ſe recipit. ceſſurus Perſidos armis
Mœnia Jeſſiadûm ſpatio ni quinque dierum
Submittant validas cœleſtia Numina turmas;
Quæ poſſint tumidam refringere Memnonis iram.
Stat verbo Oziæ civis. Lubet ergo morari,
Auxiliatrices dum mittant aſtra catervas.
Interea ad notas Judithæ provolat ædes
Fáma loquax totidem linguis, quod garrula mater
Ora dedit, nuruíque ſacræ mœſtiſſima defert
Nuntia Idumææ gentis, conſúmque cadentem,

Diff

Diffiſáſque DEO mentes; quæ ſacrâ Tonanti
Mœnia, gentili flagrant extradere ſceptro;
Hoc famæ inſolito perculſa virago canore;
Improbat abjectas mentes, animique cadentis
Omnia condemnat. Sed ne quid forſan adornent
Thariades auſu temero, revocare laborat
Intempeſtivum mulier fortiſſima conſum;
Extradendæ urbis; quam Cæli protegit umbo.
Dúmque per ancipites verſat præcordia ſenſus;
Communíſque boni ſatagit, patriæque ſaluti
Gnava ſtudet: forſan fortunâ Charmius, atque
Chabrius Oziæ comites, utrumque timoris
Pediſequo comitante choro, viſere penates
Jeſſiadûm Tomyris. Veniunt ſancita daturi,
Dedendæ, à quinis exactis Solibus; urbis:
Ni Cælum electo populo, Divûmque favores
Suppetias Martis faveant. His obvia fertur
Saraidûm Hippolyte; dejectæ conſcia mentis;
Hæcque prior ſermone gravi, ſcitóque profatur.
Purpurei Abrámidûm Patres, qui legibus urbem;
Ac conſo regitis, quæ vos vecordia tangit;
Ergóne certorum vos præſinire dierum
Tempora divinæ Menti; Quid; vosne Tonanti
Leges, atque modum fatuo præſcribere jure;
An non hic temerus diffiſæ mentis abortus,
Jure meret rigidas ſupremi Numinis iras;
Læſa DEI bonitas, cui eſt Clementia cordi;
In juſtos ſurgit, pœnâ comitante, rigores.
Nunquam ſi Cœlis ſpes inclinata recumbit;
Funditùs occidimus. Supereſt miſeratio Divûm;
Quæ nos, ac urbem gentilibus eximet armis
Hoc ſcitote velim, propiùs ſolamen adeſſe,
Subſidiúmque DEI: Cœlum non deſerit Hebræum.
Fidite Thariades, tranſmittent ſidera vires.
Fidite: de tecto ſuſpiria corde profuſa,
Demiſſáque preces animi, lacrymæque fluenta;
Omnia ad æthereum poſſunt, poterúntque tribunal.
Flectite in obſequium Cœli, nam tempus adurget,
Flectite cervices. mortes perferre parati
Mille, ac immitem potiùs tolerare tyrannum;
Quam ſacro ſanctum temerare, ac perdere noſtræ
Religionis opus, Nixi hoc fundamine Patres

Jeſſia-

Jeſſiadûm, ùt faſti memorant, per quæque probati
Aſperat, ad excelſam, quo pergite tramite, ſortem
Planavêre viam. Nôſtis poſt nubila Phœbum,
Diſcuſſoque mali nimbo, remeare ſerenos
Fortunæ ſoles, Divôſque redire faventes.
Tempeſtate equidem Judææ gloria gentis
Jactare poterit, ſed nunquam natio mergi
Noſtra poteſt. Jam vera levet fiducia mentes,
Virtutíque DEI nitatur jacta ſalutis
Anchora, quæ dubiis novit ſuccurrere rebus.
Quare agite Iſacidûm Proceres, quos ſumma poteſtas
Officio admovit patriæ, fideíque tuendæ,
Cœli propitiam votis accerſite dextram;
Quæ tumidum potis eſt nutu proſternere Martem.
Vos etenim verum Numen fulcimina regni,
Atque baſes ſtatuit; quêis ſuſtentare ruentes,
Atque vacillantes incumbit munere gentes;
Non verò in fœdam populos urgere ruinam.
Eja agite, ac non tam vallo, quàm pectoris arce
Propugnate urbem. Semper bona cauſa triumphat;
Quam recti fulcit ratio; quam firmat honeſti
Regula, quæque DEI fidit ſubjecta Gradivo.
Si Cœlo obſtrictum, fideíque ſacrare cruorem
Stat vobis: aderùnt Superi, durámque levabunt
Fonte ſitim, dulcéſque fluent de pumice lymphæ;
Quêis non tam veſtrum confeſtim attemperet æſtum
Numen, quàm rabidas extinguat Perſeos iras.
Quare confiſi Superis, animíque recepto
Robore; quod vobis clemens non denegat æther:
Ire, coronatos infeſto milite muros
Servate incolumes. Aderit cuſtodia Divûm.
Dixit. At Hebræi Proceres defixa tenere
Lumina, ingenuo ſuffundier ora rubore,
Miraríque alacrem ſequioti in ſorte vigorem
Pectoris, invictámque animo, rebúſque Lacænam.
Dúmque refragari Chananææ nemo Camillæ
Jure valet; mutat decreta pudenda ſenatus,
Proque aris, urbiſque focis jam ſtare fidelis
Deſtinat, obſtrictúmque DEO ſacrare cruorem.
Ut verò Patres accendat Martis in auſus,
Poſcit concubiâ ſibi nocte patêre virago
Oſtia pervigilans patriæ; quêis urbe migrare

Poſſit ad arbitrium. Quod flagitat, obtinet æquo
Harpaliſe Iſacidûm voto. Recluſa patebit
Janua pro lubitu, ferri munimine ſepta.
At dum fortè parant cauſam perquirere Patres,
Quò ſua vota ferat, quid ſcitâ mente volutet
Ninias Abramidûm: quærenda, præoccupat arte,
Atque rogat, nè quis cauſam pernôſſe laboret;
Donec in optatam ducantur rumina metam.
Quippe è re conſi eſt; qui tuto tramite pergit;
Ut cudat tacito molimen pectoris antro.
Poſtulat indè preces, ac vota flagrantia Cœlis
Præmittant cives; quô fauſto arcana triumphent
Ordine, & haud dubiam valeant adferre ſalutem.
Hæc ubi dicta dedit divini Numinis acta
Spiritu Amazonidûm Princeps, Hebræáque Teuca:
Illicet ad proprii ſe vera laratia tecti
Zelo ardento rapit. Vix tangit limen Olympo,
Virtutíque ſacrum; lunato poplite, Cæli,
Ac terræ Dominum demiſſo corde veretur,
Et ſe ſe inſolito parat Amalaſuntha Gradivo.
Horrida de Cilicum textu ſuperinjicit arma
Corpori; ut expugnet fœdos Cythereis amores
Penelope Iſacidûm. Galeam ſpes vera miniſtrat,
Non in Mulciberi fabricatum incude; ſed igne
Sidereo excoctam; non triſtis, atque jubarum
Syrmate terribilem; verùm cui tela Diones
Officere haud quicquam valeant. Ancile ſiniſtram
Occupat, inducto non formidabile ferro,
Nec picturato Phœbum fulgore laceſſens:
Et tamen eſt veræ tutiſſima pelta ſalutis;
Quæ poſſit ſtygias umbone repellere turmas.
Sed quæ tela acuit; quibus alto vulnere ſternat
Aiſacidûm Martem? Suſpiria vibrat in altum
Flammea, ſupplicibus depoſcens ſidera votis,
Propitiúmque rogans in vota accedere Numen.
Pectore ſincero fuſæ non irrita cernunt
Vota preces. Facilem demiſſis admovet aurem
Optatis æquum Numen, cùm juſta petuntur.
Ac his præludit Judææ Penthefilæa
Armatis precibus. Jam belli momen adornat,
Ex umbra in Gradivi deſcenſura palæſtram.
Utque animi molimen eat, fortiſque ſecundæ

Auſpicio eveniat; pulchros conſurgit in auſus;
Queîs technæ laqueos Holopherno, ac retia tendat;
Fraudiſque ingenio capiat; quem nulla Gradivi
Fulmina, de ſævâ mentis ſtatione moverent,
Perfacilè Argolicas novit contexere fraudes
Fœmina, & ardentes Mavortis temperat iras.
At quæ tela parat; Quibus ipſa tyrannis, & omne
Bellantûm robur cedit; ſoliique poteſtas
Frangitur, Alcidiſque rigor miteſcere poſſit.
Inter Saraicas huic ſpectatiſſima formas
Forma venit. Vultûs Charites vel livor amarè
Cogitur; atque probare decus: quod regnat in oris;
Ac frontis ſolio, totóque è corpore ſpirat.
Diſcurrunt niveæ per candida colla pruinæ:
Æmula labra roſis certant: nativa colora
Purpura vernantes malas; quas lactea cingunt
Lilia; & argento cognata liguſtra coronant,
Bina nitent rutilo rivalia lumina Phœbo:
In frontis circo Veneres, gratique lepôres
Innocuos agitare choros, auróque comarum
Ludere, & in toto placidè diſcurrere vultu.
Quantùm purpureo Titan nitidiſſimus ore
Aſtrorum vulgus ſuperat: vel candida Phœbe
Præcedit ſplendore faces, cæloque vagantes
Stellarum cœtus: tantùm ſupereminet omnes
Conſpicuo formæ Juditha pudica nitore,
Nulli, queîs mundus plaudit, ceſſura dearum.
Ut verò illecebris vultûs magè barbara flectat
Pectora; nativo ſuperaddit plura decori
Schemata; quæ frangant animum, furiaſque Tyranni.
Nam pretium formæ, muliebris mundus adornat
Ampliùs, ac mentes hominum velut ariete quaſſit.
Quare purpureo circumdat corpus amictu,
Obrizi incenſo radiis, multóque nitenti
Jaſpide, & omnigena baccarum luce coruſco.
Diſpeſcit ſtatione comas, claróque adamante
Suggeſtum capitis diſcriminat, atque madente
Perfundit myrrhâ cyrrhatum frontis honorem.
Auribus illuſtres Nili ſuſpendit elenchos,
Chryſolithiſque onerat. Collum gemmante monili
Multiplici ductu Fonteja Hebræa venuſtat.
Vivum ebur accendit digitorum tortilis auro

Bractea: pes niveus niveâ celatur alurâ,
Sandaliόque nitet gemmarum grandine ſtructo
Corpus Orontæo, Syriόque irrorat amomo,
Exhalátque omnem perfuſa virago Sabæam.
Nec Cælum ornandæ deſit. Nam dotibus aptis
Naturæ, varium tribuit, mirúmque nitorem:
Non quò laſcivos ſibi conciliaret amores;
Sed terræ probrum, Cœlόque inviſa domaret
Pectora, & infeſtum patriæ proſterneret hoſtem.
Ac hæc Saraidi naturæ, arríſque fuêre
Arma; quibus tumidum debellet Perſeos hydrum,
Et miti ſtringat crudelia corda lupato.
Forma etenim Imperii faſces, ac ſceptra capeſſens,
Abſque ſatellitio vincit, vímque admovet abſque
Vi, expugnans molli telo, céu blanda tyrannis
Immites quamvis animos. Hæc machina formæ
Marti erit Aſſyrio tormentum ſuave Diones.
Interea furvâ prætexit cyclade cælum
Stellantes nox picta ſinus, pulchrámque videri
Telluris faciem, comptæque heroidos ora
Nigrante involvit pallâ, ac horrentibus umbris.
Hîc opportunam technis melioribus anſam
Eſſe rata Eurydice; recluſis poſtibus urbis
Egrediens, Abrâ famulâ comitante, ſecundo
Tramite progreditur; quò ſolis conſcia cœlis
Vota citant, patriæque ſalus. Jam fabrica mentis
Ardet in apricam tandem procedere lucem.
At nè quid temero caſtiſſima Sarais auſu
Ducat in effectum; per amica ſilentia Lunæ
Auxilium implorat Superûm, magnámque precatu
Inſumit noctis partem. Scit nempe benigno
Numinis auſpicio, rerum molimina ſtare
Magnarum, ac Divûm ſuperari extrema labore,
Vix ſolvit gelidas redivivus Cynthius umbras,
Ac radiante comâ, mundo, rebúſque colorem
Reddidit, & plenâ patefecit luce decorem
Parrheniæ Glyceris; cùm formoſiſſima Judith
Barbara caſtra ſubit. Quò verò fraude probanda
Arſacides ludat; vultu confeſſa pavorem,
Transfugium ſimulat trepidis à mœnibus urbis.
Hanc poſtquàm Aſſyrius ſpeculator lumine primo
Contigit; attonito ſimilis, miracula formæ

Defixo ſtupet obtutu, ſupcriſque venire
Sedibus auguſtum reputat Junonis honorem,
Pandoræve decus; cui Divûm contulit ordo,
Quidquid in eximiam potuit concurrere formam.
Accipit humanè delapſam ſidere nympham
Martis Achæmenii pubes, dignamque jugali
Fœdere, & Aſſyrio jungendam Daphnida ſceptro
Deſtinat inceſtus miles. Né verò rapaci
Cedat fortè ungui decus admirabile formæ;
Protinus ùt Cytheream caſſibus irretitam,
Cultámque officiis deducit Martis ad ædes,
Inſignem prædam ſolio ſe ferre recenſens;
Ignarus prædatricem, cladémque futuram
Arſacii generis, ſceptroque parare ruinam.
Forſitan Oebalio conſtratam murice ſedem
Barbaries tumefacta premit, legéſque Gradivi
Detonat armiſonæ pubi; cui præcipit urbem
Obſidio cinctam, ferro, flammáque domare,
Confeſtimque ſuo ſubſternere mœnia ſceptro.
Dum Marte accendit populos, ſpecioſa virago
Saraidûm accedit. (Prô quæ miracula formæ
Lumina perſtringunt?) Sinuato corpore terræ
Labitur, ac ſupplex provolvitur ante tribunal,
Aſſyriúmque colit pronâ cervice tyrannum.
At formæ, Veneriſque procus, proſtrata levari
Membra deæ jubet actutum; quò lumina paſcat
Illicio decoris, cordíſque attemperet ignes,
Aut verè in flammas acuat. Vix retia formæ
Explicat Iſacidûm Latois, mitia reddit
Pectora Sauromatæ. Quot ſpicula frondis ab arcu
Lais caſtra vibrat; tot amoris vulnerat hydrum
Flammatis facibus. Quod mellea verba propinat;
Tot Suada illecebras ſpargit, capiúntque, trahúntque;
Perculſum Perſam non viſæ thaumata formæ.
Indomitum mulier placat, ſedátque Gradivum
Ut verò ambroſio ſatientur lumina vultu
Crebrius, Aſſyrias jubet inter Pallada gazas
Thariadûm claudi; nè quis præcerpere tentet
Rivali dextrâ pretioſæ munera formæ.
Sed quie erat Paphio quod Martem accenderat æſtu,
Allexitque Ducem? Quis credat: tegmina plantæ,
Sandaliique nitor ducit per vana nepotem

Cyp-

Cypridos, atque cremat nocuis præcordia flammis.
Ergone turgentem faſtu, cilioque ſeverum
Perſarum Thamyram, aſpernantem jura Tonantis,
Exuviæ pecorum capiant, ac mollis aluta;
Ergone cui ſupplex totus provolvitur orbis
Ante pedes ipſumque ſuis ſubſternit Olympum
Faſcibus, ad mollis ſeſe veſtigia ſexûs
Abjicis, & domitor mundi captivus adhæret
Pelle cothurnatis pedibus? Vah probra Gradivi!
Hic eſt è vero religatus rupe Promethêus
Caucaſeâ, ac ſcopulis formæ conſtrictus amori
Nexibus, haud ullâ poſthac reſolubilis arte.
Hoc habet omnis amor, quem nutrit fœda Dione,
Exili ſeſe, cêu ſervum mancipat algæ.
Erranti capitur collo, vel fronte capillo.
Quid levius; Niveæ plantarum ſervit alutæ.
Quid magis abjectum: Convolvens textilis artus
rrerit nebula Alcides. Quid inanius, oro,
Eſſe poteſt homini, ratio cui conſtat honeſti?
O mirum imperium Veneris, quod fulmina belli
Edomat, atque ſuo reddit ſubjecta lupato!
nterea Aſſyrio Mavors convivia luxu
nſtruit, atque decus Chananæum ad ſplendida ducit
igmata, & officiis aularum more peractis,
Oſtro diſcumbit Tyrio. Jam Perſica carpit
ercula, & immensâ Phago non ſaturabilis eſcâ
lvi diſtendit regnum, non paſſus hiatum
arrhicus Aſtydamas montoſo abdomine ventris.
Quidquid pennigeræ volitat per inane cohortis;
Quas tellus effundit opes? quod ſaltibus errat,
Æquoreaque natat pretii mirabilis ora,
n geniale epulum cedit. Nec parcitur amplis
Thyrſigeri pateris. Multo ſe proluit auro
ſacius Bitias: Proceres majoribus urgent,
c poſcunt ſeſe cyathis: decurrit in orbem
atus lætitiæ crater; quem gemma coronat
nclusa obrizi pretio, longamque ſalutem
Principis, ac Helenæ potant, ſiccantque culullos
Aſſyriæ Promachi, fortique amyſtide ducunt
ocula; queîs ratio cum toto fluctuat ore.
t primus Proceres inter demerſus Jacchi
umine, naufragio rationis Marſpiter undat.

Jam variè titubat, confuſâ mente, diſertæ
Officium linguæ. nutantia tempora fulcit
Læva manus: concuſſa mero jam crura vacillant,
Immodicóque natat lumen, cerebrúmque Lyæo,
Ac tremor in membris, pallórque per ora vagatur.
Unde mero, ſomnóque gravis, famulantibus armis
Fertur ad Oebalio conſtratum murice lectum
Turgentíque thoro cygnis, thalamoque profundè
Mergitur inſanus gurges. Vix membra ſupinat,
Extênditque artus Bacchi languore ſolutos;
Ad conſanguineum fati, Lacheſíſque propinquat
Terminum, in æternam clauſurus lumina noctem,
Clauditur infami quoque caſta virago cubili;
In thalami ſociam. Ferro, ac compagibus arctis
Firmantur poſtes: clauſtro nè fortè recluſo
Effugium Juditha paret. Sed nulla pudori
Vim deferre queunt ferratæ robora portæ.
Has reſerare valet ſuprema potentia Cæli,
Ac pollens virtute manus. Dum fortè columbæ
Inſontis, caſtæque decus, prædone teneri
Accipitre inceſto reputant ſubjecta tyranno
Agmina: in excelſos, afflatu Numinis, auſus
Ninias Iſacidûm ſe ſe ſolerter adornat,
Innocuas Superis, illibatáſque pudoris
Servatura nives, patriæque datura levamen,
Afflictæque rei finem. Jam temporis urget
Orbita, conſiliique modus, nóxque alta, locúſque
Mittere in effectum ſuperi decreta Tonantis.
Quare iterum Judith genibus decreſcere flexo
Poplite, & impavidum Cœlo depòſcere robur
Effuſis oculo precibus; quò poſſit in actum
Fœmineas, ſed non vetitas impellere technas,
Ac ſervituras patriæ perſolvere fraudes.
Jam mors vicinat Marti. Quem ſævus anhelat
Fundere Thariacum, Sciton dabit ipſe cruorem.
Dumforſan ſtreperos, reſupinus, pectore ſomnos
Victus membra mero proflat, ſtertítque profundum:
Arripit immanem fortiſſima Ninias enſem,
Ad thalami caput appenſum; qui ſemper in hoſtes
Principis Arſacii vigil eſt. At Sarais omni
Hoſte venit major. Cui fulgida lampas eburno.
Auratóque appenſa tholo, opportuna miniſtrat

.umina; quò libret conceptum certiùs ictum,
Jnóque in jugulo multorum demetat iras.
Ioc inſtructa probè Chananæis ſtrenua Martis
'ulgure, diſperſas generoſo pectore vires
Colligit in dextræ robur, prenſoque ſiniſtrâ
/ertice, cuì Morphêus cum fatis inſidet atris,
iublatum dextrâ ferrum cervicibus amplis
ncutit, atque adipale caput de corpore vellit,
\ſſyrióque thoro exceptum, Sidonis amictu
Continuò involvit. Sed nè mora fortè peractum
ncuſet facinus, Phœbúſque revelet operta;
\ctutum famulæ, quæ pervigil ante penates
nſomnem ducit noctem, demeſſum Holophernis
Extradit ferale caput, mandatque fideli
mmitti gremio peræ. Juſſa atque capeſſit.
ſámque ſuam comitatur heram per caſtra Lyæo
Obruta, præproperíſque aliò ſe paſſibus urget.
nterea exanimum, fœdúmque cruore cadaver
Necdum digeſto, confuſos ſanguinis imbres,
Effundit Baccho, pérque amplos ructat hiatus
Colli purpuream rabiem, tumidúmque profundit
ipiritum, & infernis ſacratur victima regnis.
Huc te nempe tulit genitrix fœcunda malorum
Tempeſtas Bromii. Prolixior humor Jacchi
Præſtinguens animum, lacubus demergit Averni.
Quem Bacchus ſtravit, debetur victima fatis,
\tque Acherontæis juſtè cadit hoſtia ſceptris.
ied jam Saraidûm decus immortale propinquum
Mœnibus urbis adeſt. Adventus indice facto,
Continuò admittit, reſeratis poſtibus Hebri
Niniadem civis. Vicos, ac compita murmur
'amæ excit reditûs. Effunditur ædibus omnis
Conditio populi: patres, juvenéſque, ſenéſque,
\ctrepidæ accurrunt matres, miſſóque pudore,
/irginei ſe ferre chori, tandémque Dynaſtæ
Majeſtate graves occurrere, quidque reportet
Præſtolari omnes avidè. Tum fortis Amazon
'uneſtum caput Oebalio de tegmine promit,
Oſtendítque viris, quid fœmina poſſit, & altæ
Munera virtutis, ſi vires præbeat æther,
Hoc viſo capitis portento mira ſtupêre
ndignæ, ludúmque oculis, aut phaſma putare,

Non ſic naturæ vires ſuperantia quiſquam
Thaumata miratur: velut hæc magnalia ſexu
Prodita ab imbelli, plebis percuſſa tenebant
Pectora, & attonitos rerum novitate Dynaſtis.
Verùm ubi Phœbæo cognôrunt clariùs aſtro
Arſacii caput Imperii; pars tollere palmas
In ſedes ſuperas, gratéſque referre benignis
Immenſas Divis: pars miras texere laudes
Virtuti Judith. Quid quod provolvere ſeſe
Ante pedes ſacros, meritos perſolvere honores,
Atque triumphali defigere baſia dextræ,
Omneſque Iſacidûm certatim, columénque vereri.
Vix ſe Memnoniis Pallantias alma quadrigis
Invexit mundo, piceámque obſterſerat umbram,
Ac oculis lucem retulit: cum civibus ardor
Martius accedit, Perſarum ſternere ferro
Agmina, & arctatos diſcrimine ſolvere cives.
Quare laxatis generoſæ poſtibus urbis,
Omnigenis inſtructi armis, belliques paratu
Mœnibus erumpunt. Prô! quantis vocibus auras
Impellunt quantóque ruunt in caſtra furore.
Non torrentis rabies de montibus acta
Præcipitem volvit curſum, cereriſque cubile,
Omniáque evertit nullâ frenabilis arte:
Cèu ruit Abramides adverſa per arma, per hoſtis
Funera, immenſam camporum jugere ſtragem
Edit, & ingentes componit cædis acervos,
Hic miles Pharius mirando percitus auſu
Thariadûm, vitæque timens, conclamat ad arma,
Atque ſoporatum Bromio victore laborat
Ære ciere Ducem. Stat Marte repellere Verpos,
At cùm nec ſtrepitus, nec belli claſſica longos
Excuterent ſomnos: perſtringit ahenea miles
Oſtia; ut ignavum depellat pectore Morphêum.
Dûmque patant thalamo acceſſum; (vah!) triſtis imago
Lumina perſtingit. Truncum tabóque propinquum
Offendunt trepedi, viduúmque à vertice corpus,
Ac gelidum torpere Ducem, terrûmque cadaver.
Occupat attonitos funus miſerabile ſenſus;
Exanguis formido ſubit mavortia quamvis
Pectora, & in pedibus jubet indagare ſalutem:
Nè fortaſſe pari cogantur cedere fato.

His

Hinc velut amentes, confuſis undique ſignis,
Maturare fugam per aprici jugera campi;
Per montes valles, per flumina, pérque vepreta
Procipites ferri, pennas addente pavore;
Quô tutum inveniant, dum tempus adurget, aſylum.
Sed jam nulla ſalus. Fatum per caſtra vagatur.
Pallantes ſequitur toto impete Marſpiter Hebri.
Pars ſudibus ſternunt hoſtes: pars miſſile librant
Spiculum in æthereos, hoſti illætabile, campos.
Pars tergo inſiſtens diſtricto fulminat enſe,
Atque Paratoniæ pubis per corpora ferrum
Exigit: aut jugulos rigido mucrone reſolvit;
Aut aliter tollit, multóque cruore novale
Irrigat; ut riguis ſuccreſcat laurea campis.
Poſtquàm vindicibus Chananæa litaverat armis
Sárque, ſupérque manus: ſpoliis ex hoſte relatis,
Inter laurigeros pubes Hebræa triumphos
Urbis tecta ſubit. Partas hic Marte ſecundo
Exuvias, inter plaudentis ſigna Gradivi,
Ad ſacras Judith ſuſpendit protinus ædes.
Verum hæc virtutis ſemper ſtudioſa virago,
Non ſibi, ſed Superis deberi jure relatam
Gloriam, & auguſtos tribui bene gnara, triumphos,
Appendi Arſacidûm Solymæis præcipit aris
Arma, tholoque DEI ſtare immortale trophæum.
Vive triumphato felix Juditha Gradivo,
Atque tui victrix, lauro redimita perenni,
Perge ad ſidereas, niveis ſubvecta quadrigis,
Perge domos; quò te lactenti conſita flore
Semita deducet, nobíſque faventia redde
Numina; ut infernos ſubigamus jugiter hoſtes.
Non niſi propitiis victoria devolat aſtris.

Joanna Aurelianenſis Galliæ Amazon.

Bello acerrimo inter Carolum VII. Gallorum, & Henricum V. Anglorum Regem exorto, & tricenis propè annis continuato, finem imponit Joanna, virtute, quàm natalibus clarior. Forte gregem oviũ paſcenti, tempúſque fuſo ducendo fallenti, iterum, atque iterum vox Cœlo allabitur: arma pro Carolo ſumat, regnúmque adverſus Angliam tueatur. Cedit oraculo, Regem adit, mandata Cœli aperit, victoriam pollicetur. Rex primùm dubius eſt animi; tum negotio, à viris religione, & doctrinâ præſtantibus, probè diſcuſſo armis jubet inſtrui Joannam, & Chiliarchi munere inſignitam, cum turmis in hoſtem ire. Illa Aureliam ſolvit obſidione: aliis ſuper alias cladibus Britannos fundit, pudore affectos, toties à bellatrice puella ſuperari. Huic cum ſua virtus, & fortitudo plurimas lauros imposuiſſet in terra, cœli Imperator adoream ei in aſtris decernit. Quippe, dum more ſuo, ſortem in hoſtes facit eruptionem: cum equo præceps in ſcrobem delapſa capitur: in vincula conjicitur; inſons ad rogum, cêu venefica, damnatur intérque ignes vivere deſinit, non hominum animos, virtutis admiratione orbem Europhæum implens. *Polydorus Virgilius hiſt. Angl. l.* 13.

Non mihi Amazonidûm lunatis agmina peltis,
Non fuſa Oenotriis fortiſſima Coclia terris,
Auſoniæ gentis columen: nec Pentheſilæa,
Ilicias ſpes una plagis cantanda probatur;
Sed pia, ſed fortis, ſed victrix virgo Joanna
Nomine; quam famæ tuba toto concinit orbe.

Qui:

Quàm nî Liligero miſiſſent Numina ſceptro,
Atque laboranti patriæ: ſua fata ſubiſſent
Lilia, & infami ſe floris gloria tabo
Volveret, in ſannas mundo, ludóſque futura.
Hanc Rhodani Teucam, virtute, armíſque potentem
Dum mea Muſa canet: veſtræ aſpirate Camænæ
Sidera, & inprimis generoſum ſuffice nervum
Virginitaris honos, Martíſque Joanna virago.
Forſan jam ſenis arſerunt prælia luſtris
Francigenos inter populos, magnæque Britannis
Agmina; queîs noto quintus de nomine clarus
Præfuit Henricus. Celtarum ſigna præibat
Septimus, ùt faſti referunt, de ſanguine Regum
Carolomanniades, Araris decus, atque Garumnæ.
Non ſic Æacides, non ſic Priameius heros
Conſeruere manus antiquæ ad mœnia Trojæ:
Cêu Rex Brutiadûm, Ligeríſque Monarcha per arma
Proruit, ac vaſtas populorum funere ſtrages
Edidit in regnis. Erebo emerſiſſe Magæram
Dixeris armatam facibus, ſævámque colubris
Tiſiphonem evolviſſe caput. lethúmque, furorémque,
Ultricéſque deas omnes, Ditíſque miniſtras;
Quæ geminas inter gentes fera bella cierent.
Undique reſtagnant hoſtili ſanguine campi.
Omnia ſunt funus. Britonum ſuper ampla volutat
Corpora ſe Franci: Francorum comprimit artus
Funereo torpore gravis, ferróque Britannus.
Quin animas miſcent, animis, Lethæa petentes
Flumina; queîs rabidos extinguant fortè furores,
Atque ſopotifero capiant oblivia ſtagno.
Ah quoties ignavus Arar, Moſa, Sequana, Scaldis,
Matrona, cum Ligeri terra ſtupefacta colore,
Sanguineíſque infuſa vadis, ad nota recurrit
Cærula, & innumeros excuſſit lumine fontes
Tethydi, & æquoreis lacrymarum flumina nymphis.
Cymodoce, & Spio, ac Melite, Panopæjáque virgo
Flevit; dum vidit jactari corpora ponto,
Orbíſque heroas miſceri vilibus undis.
Jámque aliquod luſtris extorres pacis honores,
Non audent niveos terris revocare jugales;
At ſola Imperium cum Matre capeſſit Enyo,
Funeſtáſque vehit per Celtica jugera flammas.

Sic animi perſæpe Ducum, quos Martis arena
Evocat, in vaſtos flammantur corde furores,
Non niſi purpureâ placandos ſanguinis undâ.
Et velut ignis edax conſumens pabula, tandem
Occidit ipſe cinis, buſtum ferale relinquens:
Haud ſecùs adverſæ flagrantes Regibus itæ,
Dum flammas cumulant flammis, pulcherrima regna
In cinerem redigunt. Cùm miſcent bella coronæ
Fortunæ pendente ſtatu, victoria pennis
Inter utraſque volat dubiis, ignara cuinam
Præmia virtuti cedat, ſeveátque triumphum.
At poſtquàm inclinare videt Mavortis honores
Unius in partem; properatis advolat alis
Sorti ſe jungens dextræ, ſortémque ſiniſtram
Illico declinat. Dum gloria Daphnidos illi
Obviat; iſte cadit ferro, bellíque procellâ
Sanguineas ruit in clades, altérque reſurgit,
Ac ſuper edomito defigit ſigna Gradivo,
Victricéſque legit lauros. Sic preſſa gemebat
Francia; quam ſævo convulſit turbine Mavors
Brutiadûm, juſsítque ſuum mordere capiſtrum.
Jámque vacillantem perſenſit Gallia ſortem.
Nutabat jam frontis honos, ſceptrûmque cadebat
E manibus vaſtámque fuit minitata ruinam
Inclyta Celtarum tellus, caſúmque parabat:
Nî ſuccollantem miſiſſent Numina dextram.
In conclamatis adſunt bona ſidera rebus.
Non equidem Martis ſimulacra, vel ære refuſa
Pectora Mulcibri, nec Phlegræ ſanguine cretos,
Conſpicuóſque Duces famâ, ac felicibus armis,
Propitium Numen lapſuris deſtinat oris.
Sed (quis non ſtupeat?) ſed vires (copia fandi
Deficit) imbelles mittit, Martémque puellæ,
Brutiadis fatum. Prò! quæ Cælum arma miniſtrat?
Forſan lanigeras paſcit Galatea bidentes
Æquore camporum, ducítque per arva Joanna
Inſons innocuum pecus, & balantia matrum
Agmina per teneras propellit graminis herbas.
Néve manus forſan ſegni torpore jacerent;
Agreſti teretem detorquet pollice fuſum,
Unáque æthereos demulcet carmine campos.
Iſta placent Divis. Verùm ecquid deſtinat æther;

En,

En, inopina tibi ſuperis allabitur oris,
Aërio formata ſono vox cælica, mandans:
Eja age, rumpe moras, armíſque inſtructa tuere
Carolomanniadem; quem turbo Britannicus urget,
Et jam ſulphureæ circumſtant Marte procellæ.
Rumpe moram, abjectáque colu, pro Rege capeſſe
Ferrea tela manu. Celtarum protege terras,
Hoſtiléſque acies de regni finibus arce.
Attonuit trepidam vox æthere lapſa Napæam.
Ecquid, ait, vox iſta notat? Quis bella Joannæ
Imbelli ſuadet? Quis tela capeſſere mandat?
Qui mihi cum ferro, manibus quam ducere ſtamen
Naturæ ordo jubet, fuſóque evolvere penſa?
Non lorica ſtolæ, colui non convenit enſis:
Nec paſtorali virgæ mavortia quadrat
Lancea: fœmineis non ſunt hæc munia dextris.
Inſolito ergo fidem cùm fortè puella negaret
Imperio, & pavidas pergit curare bidentes,
Ac ſolers verſat rhombum, fallendo diei
Tempora: virgineas iterum vox increpat aures,
Ac monitus repetit. Chlamydem jubet illa virilem
Induat actutum, ſtrictóque mucrone Britannos
Irruat in cuneos mulier, regnóque ſalutem,
Ac perturbatæ pacis ferat otia terræ.
Illa gerens morem Superis, mandata feceſſit
Illico, & agreſtem confeſtim exuta lacernam,
Perſonamque viri ſumens, ad regia fertur
Limina, & auguſtas, miſſâ formidine, ſedes
Intrepidâ accedens Suadâ, vel talia fatur.
Carole magnorum permaxima gloria Regum;
Francigenûm quem terra colit, Divúmque favores
Excepere ſinu. Jubeor tibi nuntia veri
Promere, quæ noſtras demiſit Numen ad aures.
Non fugit auguſtam mentem, quo regna premantur
Pondere bellorum; quæ ſint diſcrimina Martis.
Quíſve ſtatus ſolii. Capitis diadema vacillat,
Ac regimen dextræ rapiet vicina Gradivo
Anglia; ni Superûm tibi gratia tela miniſtret,
Propitiíque Moſæ veniant ad prælia Divi.
Jam Cœlum accedit, mittúntque faventia dextram
Numina non Geticis portantem fulmen ab oris,
Nec genitum Odryſio, ſed Cœli climate Martem.

Fœmina

Fœmina miles adeſt. Hanc non crudelis Enyo,
At melior Bellona ſuo, quæ Lilia nutrit,
Confovit gremio, Mavortíſque imbuit auſu.
Fœmina miles adeſt Superûm virtute ſtupenda;
Quæ valet intrepidâ Britones compeſcere dextrâ,
Adverſáſque acies, Cælo auxiliante, fugare.
Ergo jube Britonas confundat fœmina turmas,
Ac tumidos reprimat faſtus; queîs Celtica ſpernunt
Lilia, & auguſtos properant ſuccindere flores.
Eja age, bella jube. Superûm nè temne favores.
Vix hæc verba nurus, dubio mens fluctuat æſtu
Principis, in varios diviſi pectore ſenſus.
Ac velut irati cum miſcent prælia venti,
Ambiguum fertur pelagus, fluctuſque reſiſtunt
Fluctibus, exercéntque feras ſuper æquore pugnas;
Haud ſecus incerto dubii ſe jurgia conſo
Principis oppugnant. His nempe affectibus errat:
An tribuenda fides dictis, vel fortè neganda.
Et quanquam divino, afflictis rebus, egere
Robore, ſe nôrat Princeps, ſuperûmque Tonantem
Propitium exoptet: tamen haud inducere mentem
Franco valet, ruris Galateam robore tanto
Præditam, ut invictas poſſit devincere gentes.
Unde ſtrophas reputans, aut natam Colchide ſtrigem;
Ad veterem jubet ire colum, Meliboœáque ſenſa
Promere, & Arcadio ſua ferre oracula Pani.
Regia ſenſa videt divino lumine plena
Virgo, majorêſque ferens à Numine vires
Urget opus Martis. Quare mandata revolvens
Ætheris, ac animo perſtans, nova bella repoſcit
Séque armis authoratam, regnîque ſaluti,
A Superis miſſam ſcito ſermone revolvit.
Utque fidem tribuat dictis; hæc munia Cœlis
Eſſe ſibi commiſſa refert; queîs Celta quietis
Otia, & haud dubiam poſſit ſperare ſalutem.
Aureliam primùm vaſtâ obſidione Britanni
Uſque coronatam, pulſis procul hoſtibus, ire
Aſſertum libertati ſuprema Tonantis
Jura volunt. Exinde jubet depellere regni
Sedibus infeſtos Britonum Mavorte furores,
Et quidquid ſtrepero fremit hac tellure Gradivo:
Ut tandem ſervile jugum, quod Principis urget

Aureliæ ſortem, minitantibus eximat armis,
Ac Carolum ſolo duntaxat nomine Regem,
Auguſtis reddat, Cælo auxiliante, coronis.
Hæc ea ſunt, inquit, quæ rure creata Napæa,
Præcipiente DEO!, Rhodani perſolvet in oris.
Nè dubita Princeps, victricia ſigna feremus.
Numinis auxilio; cuî ſemper lilia curæ,
Quíque jubet regni per me curare ſalutem.
Hæc ubi fata fuit, meliori lumine tactus
Carolomanniades, Cœli portenta vereri,
Ac propiùs veris Galateæ accedere dictis,
Ancipitem removere fidem, ſolióque benignum
Propitiare ſibi Numen, tacitáſque referre,
Ut par eſt, grates. Sed nè quid provida forſan
Sceptra minùs rectum ſtatuant, temeróque ferantur
Conſilio; juſtâ Galateam lance probari
Præcipit: an Numen, vel ſtyx hæc auſa miniſtret.
Nil prudens ſancit ſceptrum, nì conſulat æqui
Ordinem; ut in veræ deſcendat momina cauſæ.
Hæc ubi ſollicitâ perpendit Celticus urnâ
Æacus, ac Minos, veríque per omnia luſtrat
Exercérque forum: Cælo didiciſſe magiſtro
Plurima cognoſcit pulchrâ virtute Joannam.
Et verò multâ floret virtute virago.
Virginitatis honos roſeo ſe prodit in ore.
Innocuam vox ipſa probat. Non Daulia cornix,
Architæque ſedent ſacris crepitacula labris:
Non ampullatur; non ſeſquipedalia jactat
Verba, quibus Superûm, tumido ſermone, favores
Explicet in faſtum. Quì fando cætera promam?
Simplicitas oculos, ſibi grata modeſtia vultum
Vendicat: in ciliis pudor expers criminis arrat:
Prodigium toto loquitur, promítque Napæa
Corpore, & inſontem ſe virgo vivere vitam
Sátque, ſupérque probat. Non ulla, Arbiter, Orci
Hìc latitare ſtrophas, Ææáque carmina nulla
Comperit; at dextram Divûm, viréſque Tonantis
In ſexu fragili claris videt argumentis.
Sic vilem interdum divina Potentia ſortem
Tollit ad eximios; uſus velut edocet, auſus,
Ingentéſque animos, tribuit. Quandoque columbâ
Reginas fugat orbe aquilas, roſtróque minaces

Diſſipat

Diſſipat accipitres. Per ovilia ſæpe luporum
Debellat rabiem. Leporis formidine, torvas
Marmariæ, Libyæque feras conſternat, agitque
In nemorum latebras, teneræque in voce puellæ
Sæpe gigantæas proſternunt Numina moles.
Teſtor Idumæâ fuſam de ſtirpe Jahelem:
Teſtor victricem, truncato vertice Martis
Aſſyrii, Judith, Deboras, ac gentis Eliſſæ
Lumen, & innumerum, quod prædicat orbis uterque,
Infirmi ſexûs agmen; cuî maſcula Numen
Pectora, & impavidas tribuerunt ſidera vires.
Ecquis erit, parili, qui jam virtute Joannam
Inſtructam eſſe neget? Cur non ſuperare Britannos,
Ingentéſque queat victrix difflare cohortes,
Si jubeat Cœlum? Nemo inficiabitur. Ergo
Hæc Galatea poteſt tumidum proſternere robur
Brutiadûm; quod non quamvìs mavortia poſſunt
Pectora Francigenûm, nec fors Tyrinthius heros.
Hoc inclinatus rationis pondere Princeps
Liliger, agreſtem jubet arma capeſſere dextram,
Belligeróque inſons veſtiri corpus amictu.
Illico virgineum caput ære nitente refulget
Caſſidis, & tremulæ fluitant in vertice criſtæ,
Aurifero undantes cono. Jam ferrea ſquamis
Pectus veſtis arat, Siculis exculta caminis,
Atque opibus perfuſa Tagi obrizóque trilici
Incruſtata chlamys. Gemmatâ grandine ſuras
Includit muliebre genus, ſubtegmina crurum
Ærea; tota auro, ferróque induta virago.
In Martis tranſit ſimulacrum, pulchra videri.
Ferreus umbo manum miro fulgore coruſcans
Occupat; ut Britonum excipiat ſinè vulnere telum.
At lateri non enſis adeſt, quo fulminet hoſtis
Agmina, quóve metat tumidas Mavorte phalangas.
Unde jubet Princeps, ſtellatum jaſpide fulvâ
Accingi lateri chalybem; quo pectora rumpat
Brutiadûm, & vaſtas agat inter prælia ſtrages
Pentheſilæa Araris. Sed martia virgo machæram
Reſpuit illuſtrem gemmis, aliámque requirit;
Quâ metat immerſas hoſtili jugere meſſes.
Fortè ſepulchrali latitabat marmore, longo
Ætatum ſpatio, ſcabrum rubigine ferrum;

Quo

Quo Vaſco quondam generoſo ſanguine cretus,
Uſus erat belli ſocio; dum plurima Franci
Prælia commisêre Duces. Hoc Numinis acta
Impete, virgo perit, ruiturum in fata Britanni,
Efflictímque rogat, laterique accingier urget
Nec mora: cortoſum carie rubiginisenſem
Effodiunt veteri tumulo famulantia Regi
Munera, & in lucem revocant; quem tegmina condunt
Bucera; ſed nullo ſervorum robore, nullâ
Arte revellanda Hunc lævo Mavortis alumna
Aſſociat lateri; quem balteus armiger aptè
Excipit, ac vivos jam ſurſum protegit artus.
Vix capulo admovit dextram (portenta!) repentè
Exſolvit corio, facilíque manu elicit enſem
Et cêu Lemniacis ferri decocta caminis
Scoria, ſplendorem recipit, claróque nitore
Emicat: haud aliter, terſâ ferrugine, fulget
Mucro vetus caſtis manibus, lucémque propinat
Horrorémque oculis. Hoc belli inſtructa paratu,
Præficitur pubi Martis, millenáque cenſat
Pectora, queîs Britonas invadat ſtrenua turmas.
Chiliade hac acies rumpe*, cuneóſque Gradivi.
At quò bella cadant felici rebus in arctis
Omine, & auſpiciis Superûm; mavortia mandat
Signa ter auguſto decorari nomine JESU.
Subſidio hoc armata DEI, ſanctóque furore
Percita, continuo fertur Mavorte Camilla,
Inque triumphales jam provolat enthea lauros.
Forſan Bruriadæ denſâ incluſêre coronâ,
Obſidióque premunt Aureli mœnia, & urbi
Accedunt propiùs, ſtringúntque, urgéntque tuentes
Oſtia, & arctatos multâ formidine cives
Complent, qui ſeſe jam dedere fortè parabant.
Et verò hoſtili ceſſiſſent tecta furori,
Auxiliatricem ni virgo martia dextram
Suppetiáſque armis, Cœlo mandante, tuliſſet.
Sed quæ bella parat? Quæ Marſpiter ipſe ſtupeſcat.
Protinus illa petit turgentia caſtra Britanni,
Foráque in oppoſita cum Franco milite turmas
Irruit, ut torrens auctus glacialibus undis
Per ſata, pérque vias rapitur. Tandémque profuſo
Sanguine Brutiadûm, per tela minantia, pérque

Denſa

Denſatos Martis cuneos, irrumpit in urbis
Pergama Celtarum Tomyris, civíque ſalutis
Muneta deportat, robúrque, animóſque miniſtrat,
Et jubet inflatos Britonum ridere furores.
Hìc pudor adverſas acies; quas certa triumphi
Jam ſpes lactârat, quíque erexêre trophæa
Mente, probrum inceſſit. Nam vinci à Marte puellæ,
Dedecus eſt claræ genti; quam pulchra virorum
Gloria, & eximiæ decorant præconia famæ.
Quare Brutiadæ ſævas flammantur in iras,
Ultricéſque faces jactant, urbíque minantur
Excidium, certámque volunt inferre ruinam;
Ni perſonarum mox extra pergama Martem
In nova bella patent, ſiſtántque, ùt fama ferebat,
Non jam Threjicio conjunctam ſtirpe Gradivo,
At Ligeris Bellonam. Hæc ſiſtitur. Imò ſuopte
Pondere in arma ruit, lectaque cohorte Garumnæ,
Sæpius in tumidos erumpit mœnibus hoſtes.
O quantas edit ſtrages, ac funera denſat!
Hoc ſemper Galatea refert victricia bello
Signa, & devictis felici Marte Britannis,
Cogit ad infamem perterrita caſtra ſalutem,
Obſidióque urbem ſolvit. Sic freta Tonantis
Robore, jam victrix Britonum, per pluria bel i
Nunia, in oppoſitas Gradivi fulmine turmas
Haud paucis fertur vicibus, Cœlíſque trophæa
Erigit, ac Celtis. Hoc pacto victa pro[illegible] è
Anglia, in egelidas vertit ſua ſigna paludes,
Atque ſuperfuſis opprobria diluit undis.
Jam non liligeris Caledon ſe jactat in oris.
Alma quies pacis, niveis jam ſceptra revifit
Francigenûm bigis. Non vaſtat regna Gradivi
Ira, nec ulla ſtrepunt Rhodano jam claſſica Martis.
Atque ita belligeri concludens oſtia Jani
Hippolyte, decies ſenas cum mœnibus arces
Riſtituit ſolio, totaque vigere Garumnâ,
Ac florere facit tranquillam pacis olivam.
Tantum parrheniæ poſſunt cum ſidere dextræ
Eja triumphales jam virgo ſuſcipe lauros;
Quam tibi non tellus, ſed Cœli porrigit ora.
Jam tibi peltigeræ cedant ſua jura puellæ:
Dum te non vano firmavit robore Numen;

Quo jam lapſurum ſtabilires fœmina regnum.
Sed cui tot virtus, ac gloria Martis, honores
Daphnidos impoſuit; magnus cœli Induperator
Deſtinat æthereum lauris ſuperaddere ſertum.
Forſitan opprobrio nuper comitante Britannis
Obruta, bellicrepas rurſum conſurgit in iras,
Ac grege Mavortis collecto, animiſque reſumptis,
In nova bella fremit. Stat probrum vindice ferre
Tergere, & ultrices de Franco ſumere pœnas.
Quare in conſpectu Celtarum, multa inopinè
Caſtra locans Caledon, claram ſævâ obſidet orbem
Armorum furiâ, ſubitóque timore coarctat
Aureli indigenam, Hunc formidine ſolvit Amazon
Gallica, & impavidis defendere viribus urbem
Præcipit, Anglorúmque minas depellere telis.
Utque animos daret obſeſſis, erumpere ſæpe
Mœnibus, armatóque globo ſtipata virorum,
Innumeras parare neces. Prô! quanta cruoris
Flumina liligeris fœdè volvuntur arenis.
Dum ſic Pegaſeo non rarò excurrit in hoſtem
Alite, terribilis genti, funditque Gradivi
Agmina: cornipede ingentem faciente ruinam,
Volvitur in præceps, effuſóſque implicat artus,
Et chlamydem alipedi. Vah! tanti gloria Martis
In probrum recidit. Sed cum ſe tollere terris
Strata nequit, ſpolium Britoni captiva virago
Cedit jam ejuſdem riſus, fletúſque Garumnæ.
Nè verò pedibus quærat fortaſſe, ſalutem,
Illudátve ſtrophâ Mavortis fortè Britannos:
Continuò cruri pedicas, callóque numellas
Aptant Brutiadæ; & manibus poſt terga revinctis,
More triumphali ducunt per caſtra Joannam.
Et ceu Francigenûm fortunam læta teneret
Anglia, feſtivos circumfert undique plauſus.
Non, debellatis Romanus victor Achivis,
In pariles agitur plauſus, feſtóque triumphat
Jubilo: ut edomito Caledonia Marte puellæ
Geſtit, & exultans animis ſua gaudia promit.
At verô in gemitus, & acerbos Gallia planctus
Solvitur, ac totas lacrymis permittit habenas,
Amiſſúmque dolet non uno teſte levamen.
O quæ fata premunt Ararim! Prô ſortis iniquæ

Alea! Quàm infauſto jam volvitur axe Garumna!
O dolor! O lacrymæ! Deflenda cruore ruina!
Non ita germanum Clymeneïa filia caſum
Flevit; cùm patrios Hyperionis orbe jugales
Inflexit temerè Phaëton: ùt Francia ſortem
Proſequitur meritò luctu, queſtúque Joannæ.
At mea prociduam lacrymarum fonte Camillam
Muſa ſequi renuit. Cur imbres luminis addat
Illi; quæ magno conſurgit in æthera caſu?
Non cadet hæc virtus Superûm fundamine nixa.
Nec valet hanc ullus proſternere turbo furoris,
Nulláque de ſtygiis Alecto excita cavernis,
Tænariúſque labor poterit pietatis avitæ,
Virtutiſque movere gradu. Mens neſcia flecti,
Propoſitíque tenax in recti culmine ſtabit.
At quid Brutiadæ? Tenebroſo carceris antro
Innocuam claudunt, multoque ſatellite cingunt
Oſtia; ne rigidis excedat ſubdola clauſtris,
Atque ſuat repetat ſedes, ſumptóque vigore
Priſtino, in exoſos ſe fortiùs urgeat Anglos.
Interea regni Proceres, Patrúmque ſenatus
Cogitur; ut vitæ ſeriem,, commiſſáque diſcat
Crimina, caſtigétque dolos, ac damna Britannis
Illata, & meritas ſumat de virgine pœnas.
Excutit innocuam perverſà lance puellam
Cognitor injuſtus. Quin fingit crimina Minos.
Circæa de ſtirpe ſatam, vel Colchide fuſam
Autumat, & ſtygiis devotam fœdere ſceptris
Aſſerit, atque malas malus Æacus opprobrat artes.
Ecquid agit virgo tot iniquis ſepta chelydris;
Quos amor, ſtudium Themidos non ampliùs urget,
Præventos odii flammâ? Quæ verba reponit
Corruptæ legum trutinæ, ſibi conſcia vitæ
Jugiter inſontis? quâ ſe tutabitur arte?
Si linguam virtute premat, rea criminis eſſe
Obtrectante foro dicetur pura virago.
Si probet innocuam facundo chromate vitam:
Surgent haud pauci teſtes; quos gratia Regis
Occupat, & vafrâ clamabunt arte nocentem;
Theſſalicum abjicient carmen, Ditiſque miniſtram
Omnes unanimi balatrones voce crepabunt.
At nè probra fides Latii, neve inclyta virtus

Dedecus accipiat, pro ſe vel talia fatur.
3rutiadûm lecti Proceres, queîs credita Cœlum
Jura fori tribuit; quos æqui Judicis urna,
Arbitriúmque decet. Veſtrum mea facta tribunal
ntrepido ſubeunt vultu. Si notio veri
Excutienda venit; nullius criminis eſſe
Me ſcitote ream. Nihil in me rector Averni
Juris habet: nec nos Ææis artibus, ulla
mbuit aut Circe, vel Colchide prodita Baucis.
Nam quæ prima bibi materno dogmata lacte,
Jugiter illa ſequar, vitam deferre parata
Aſtris, ſi jubeant: chalybis per fulmina, pérque
Flammivomos abitura rogos. Sed forſan avetis,
Aſtreâ dictante, mei pernôſſe vigoris
Cauſam, Juſtitiæ myſtes; Non ludo Pelaſgâ
Arte, DEUM teſtor. Vires mihi Martis, ab alto
Gratia ſuffecit Divûm, juſſitque rueri
am propè caſurum Regis de vertice ſertum.
Atque, ut nympha fuit divino Numine plena,
Conſciáque arcani Superûm, vatéſque futuri:
Plurima fatidico pronuntiat ore Sibylla;
Quæ regnum, quæ præſentes funeſta manerent
ata, aperit, trepidáque implet formidine juris
Arbitrium, & in varios verſat Prætoria ſenſus.
Et quamquàm innocuam nemo non jure puellam
Cenſeat, ac Cœlis miſſam, quæ jure puellam
rigerer, ruptúmque Moſæ ſarciret honorem:
ttamen aut Ebori metuens, quod ſceptra Garumnæ
riperet Britoni: aut formidans Principis iras
Quæſitor reprobus; nigrum præfigere theta
ſonti ſtatuit, fœdæque addicere morti.
s crebró Regi, non legi addicitur. Æquum
taria pervertit ſolii, vel dona metalli.
uate ad feralem jubet illico Præſes iniquus
pyram, nympháinque ſuas exſolvere pœnas.
ucitur: aut potiùs raptatur criminis inſons,
fuláque imprimitur capiti; quæ plurima probri
omina ſculpta gerit, totâ applaudente Britanni,
pius edomitâ. Patrum, matrúmque coronâ
ngitur; atque acri laceratur dente cavilli
rginitatis honos; quam labes nulla Diones
ommaculat. Tandem funeſtæ ſiſtitur aræ,

Victima juſtitiæ magno caſura Tonanti.
Hæc probra invicto contemnit robore virgo.
Et quo virtutem Mavortis protulit auſu;
Hoc ſannas tolerat. Non probris probra refundit;
Nec petit ultrices ab juſto ſidere pœnas.
Maxima virtutis laus eſt, deponere ſævum
Vindictæ genium, nec ab aſtris poſcere juſtam
Quantumvis Nemeſim; quæ crimen plectat iniquum.
Jamque pyram accendit (prô Muſa timore labaſcit!)
Urbe ſitam mediâ, nullo palore profeſſa
Corde latere metum. Conſcendit, & oſcula mille
In Cruce Soteri libat, lacrymáſque profundit,
Quas Cœli protrudit amor, Latiâmque fatetur
Salvificámque Fidem. Sed nè Galatea cieret
Spectanti luctum populo; ſi fortè diſertam
Fundere ore Hyblam: Quæſitor præcipit altas
Subdere continuò flammas. Has illico dextra
Admovet; & vaſtos per tædas ſuſcitat ignes
Undique; qui rapidis amplexibus omnia ſtringunt,
Corripiúntque artus, nigróque volumine cingunt.
Ac citò funde tuas Moſa, Sequana, Matrona lymphas,
Huc Rhodani celerent, Araris, Ligeriſque fluenta.
O non ſegneſcat Scaldis, torpénſque Garumna
Ferre recuſet opem. Veſtris citò Najades urnis
Frangite Mulciberum. Sic gloria veſtra perennis
Liligero ſtabit regno, placidiſque natabit
Pacis oliva vadis. Aſt irrita vota profundo.
Flammea Vulcani rabies in buſta reſolvit,
Ac cineres corpus. Sed nullâ labe notatus
Criminis, in ſuperas ſe tollit ſpiritus oras.
Et velut Aſſyriis redolenti pulvere nidis
Ales conſurgit Pharius: ſic caſta virago,
E cinere, æthereos ſe candida librat in orbes,
Emeritæ virtuti æquum captura tributum.
Corpore conſumpto flammis, (mirabile dictu!)
Dum tortor verſat fortaſſe rutabula buſto;
Ecce tibi vegetum, vivénſque, & non violantum
Mulciberi ore, elucet cor. Id concita prêndit
Dextera carnificis, populóque interritus ante
Lumina proponit, tuſſitque hanc pectore vocem;
Inſontem letho dedimus. Nec vana locutum,
Supremum fertur Latii firmâſſe tribunal,

Atque alii expertem culpæ aſſeruêre Joannam.
Vive triumphato ter felix fœmina mundo
Laurigeros inter proceres, Martíſque beati
Agmina, & hoſtiles, Cœlo aſpirante, furores
Comprime, longævámque fave per ſæcula pacem.

BELLA
Amazonum Bohemicarum.

Ab obitu Lybuſſæ Principis, quæ ditiones Bohemiæ non ſine laude prudentiæ gubernârat; Wlaſta, aliæque majoris notæ virgines, ludibrio ſe expoſitas videntes apud viros, jam capite virili plaudentes, iniquo animo ferunt jacta identidem in ſe probra. Hæc ut vindiciis diluerct Wlaſta; tempore opportuno, ſocias ad montem virore lætum, animi relaxandi gratiâ, deducit, factaque ad eas prolixâ oratione, anſam ultionis adversùs viros ſubminiſtrat, regnique obtinendi cupidine accendit. Puellæ in ſeditionem ſuapte genio pronæ in Wlaſtæ verba jurant, eaque Duce opimum prædium, & à re familiari inſtructiſſimum, armis obruunt, loci Dynaſtâ cum numeroſa familia immaniter contrucidato. Hoc inſolens facinus accipiens Dux Bohemorum Przemislaus, internuntium ad Wlaſtam ablegat, eamque ad opiparas de more gentis epulas invitat, auſus ejus temerarios ad officium revocaturus. At ferox Amazon opprobrium factura Principi, naribus, & labris mutilum emittit Oratorem. Factum hoc immane, legique gentium repugnans non inpune tranſiturum Wlaſtæ Dux ſignificat. At illa nuntium riſu, & cavillis excipit. Ut verò Principem, totamque regionem ſuo adjiceret dominatui, novum molimen comminiſcitur. Colligit de rure, ac compitis deditas liberiori vitæ puellas, earumque operâ in prærupto monte caſtrum

erigit munitiſſimum; ex quo frequentes faciens excurſiones, magnam edit ſtragem Bohemorum. Hanc truculentam puellarum tyrannidem domiturus Princeps, verba ad populum facit, expoſito rei præſentis diſcrimine, ſed in caſſum. Cùm verò alias ſuper alias cædes accumulant furiæ; civis jam extrema metuens ſupplex Ducem accedit, & ſuppetias adversùs inteſtinam hoſtem orat. Reponit Dux, brevì adforte tempus ultionem de crudeli audacia ſumendi. At motæ impatientes Bohemi, ipſi ſibi caput belli deligunt. caſtrum obſidio cingunt: ſed funeſto eventu: plerique enim ab erumpentibus Bacchis interfecti. Sævitiem Amazonum indies magis graſſantem fracturus per aſtum Przemislaus: petit à Wlaſta unam aliquam à conſiliis mittat: quâ cum jam curis, & ſenio confectus, de ceſſione juris ſui tranſigat. Wlaſta ambitione tumida, ablegat quinquaginta validiores puellas, regni inſignia de manu Principis ſuſcepturas. Lauto eas accipit convivio Princeps, nihilque minus quàm fraudem opinantes, per evocatos è latibulis armatos, jubet enecari. Cladem hanc iniquiſſimo ferens animo Wlaſta: ultionem rerum noctu, diúq; machinatur. Eorte Ctiradus uſu præditus, ad componendas, geminos inter Dynaſtas, de rure controverſias, perægre à Duce ablegatur. Devenit in rei cognitionem per exploratrices ſua Wlaſta, continuòque militares expedit copias, data eis negotio, Ctiradum, & viæ comites interemptos irent. Morem gerunt è veſtigio puellæ, aſtúque virum nobilem, & ſocios circumveniunt. Erat de eorum cenſu Sarca nomine, admodùm liberali facie, ſed animo maligno, & ad omne ſcelus comparato. Hanc in nemore manibus, ac pedibus vinctam deponunt, additâ ei ponè tuba

ven-

venatoriâ, & vaſculo promulſide pleno. Ipſæ haud procul in inſidiis deliteſcunt. Interea Ctiradus nemus ſubiens, conſpicatur illigatam vinculis miræ pulchritudinis puellam. Accedit, maliſque cauſam ſcitatur. Illa in prædatrices manus infelicitatem ſuam detorquens, fidem à viro impetrat nexibus eam exſolvente. Sarca in grati animi ſignificationem, Aſſertori ſuo medicatum propinat vaſculum, aliàs progenitori ſuo, ùt confingit, deferendum. Dein tubulam, dilaudato ejus ſono, porrigit Ctirado; qui eam ſpiritu, ac voce animas, latentes evocat inſidias: à quibus viæ comites internecione dantur: Ctiradus verò conſtrictus vinculis, ad caſtrum puellarum ignominiosè raptatur. Die poſtero Wlaſta radiis rotæ implicari jubet virum antiquæ nobilitatis, funeſtum datura ſpectaculum Przemeslao. Ingemuit ſuper miſerando Ctiradi fato Princeps, convocatiſque in ultionem Bohemiæ armis, caſtrum obſidione coronat, à quo, fraudis uſus conſilio, ſemel atque iterum repulſam ſimulatè patitur. Amazones formidine Bohemos duci autumantes, eruptionem ſinè ordine faciunt, eóſque diro furore inſequuntur. At illi converſi ad arma, acre prælium cum ſequiori ſexu committunt, Wlaſtámque, ac ſocias ad unam omnes vitâ exturbant, nihil de Amaznibus, niſi funeſtam memoriam relinquentes. *Æneas Sylvius, & Hagekus ad annum* 736. *& ſequentes.*

PEltigeras graviore canet Muſa ære puellas
Thermonſontiacis pariles; aut fortè relatis
Non uno, cêu fama refert, Mavorte triumphis
Majores ipſis, quas Pentheſilæa catervis
Duxit ad impavidamBellonæ ſæpe palæſtram.
Has dabit in numeros Andino chromate clima
Cechiæ, in heroas non ſegnis patria mentes,

Atque Lacænarum genitrix, mundoque probabit
Gradivi genus Hercyniis quoque creſcere ſylvis.
Quare age Calliope, ſcitaſque in bella Camillas
Albicolûm conclude metro, quod Çyrrha miniſtrat;
Atque Aganippæis propinat Phœbus ab undis.
Ut verò hereoo procedas ritè cothurno;
Expete ab intrepidis nervos, animúmque Lacænis.
Forſan naturæ perſolvit jure tributum
(Ut nullis unquam ſunt fata benigna coronis)
Gloria Cechiacæ gentis, columénque Lybuſſa,
In Themidos jurata forum, Aſtreæque ſacerdos,
Cuique ſuum tribuens. At poſtquám lege ſeverâ
Atropos, & Lachefis, Clotúſque acceſſit avitis
Majorum tumulis, eboraſque reliquit honores,
Ac conſignavit, tabula teſtante, marito
Regnorum faſces, cidarúmque, oſtrúmque Ducale
Ruiſus ad illuſtrem miſiſſet jure virorum
Sortem, quæ primae ſibi vendicat ordine partes.
Cùm facies rerum mutari, albíque novari
Omnia, & in veterem ſe ſe traducere formam
Ordo gubernandi. Jam major ſurgere Cechis
Fama viris, laudiſque decus, meritíque theatra
Nominis, ac celſi conſurgere pegmata honoris
At verò in ſexum imbellem jam vilior ire
Gloria, & egregiæ præconia cedere famæ
Quin miſeræ repedare vices, titulíque trophæa
Concidere in probrum, nullis delebile forſan
Luſtris, æternâ, fato vertente, ruina
Nominis ac decoris, cuî fœmina ſemper adhæret.
Hoc ubi non uno pervidit lumine turgens
Æolis, Eumenidúmque ſoror, Diríſque Camilla
Wlaſta, nurus Cechi, genus alto ſanguine ducens:
In mœſtos agitur ſenſus, ac triſte ſub imo
Pectore vulnus alit. Nemo illi adferre malagma
Arte Machaoniâ valeat, nisì laude perungat
Ulcera ludibrii, fomentaque mittat honoris;
Queîs læſæ per probra ſibi redduntur, & ævum
producunt Phœdræ. Quare opportuna requirens
Pharmaca confoſſæ Cechûm Paſipheïa famæ:
Per variam mentem conſum, curaſque volutat,
Diſquirirque animo, quâ ſe ratione priori
Gloriæ, & emeritæ cum multa virgine forti

ſtituat, ſoliíque ſibi deſponſet honores
tera Dux Albis. Non tali fluctuat æſtu,
ippotadis valido Tethys concuſſa tridente.
olvens ambiguas ultrò, citóque procellas:
ıales ſe dubio jactant in pectoris alto
urarum fluctus, partéſque rotantur in omnes,
laud certi quò fata ferant, quo littore tutam
defigant proram. Jam ſpes ſe portubus ampli,
ſpirante Noto meliori, ſiſtit honoris,
t timor oppoſitis ſpem ludit, & abjicit armis,
emergitque ſpei mœſto vota anxia fundo,
nervátque animi robur. Sed rurſus in altùm
pes caput attollit, fidúmque prehendere tentat
ggerem, & in veterem famæ connititur oram
orrigere excelſam mentem; quò preſſa reſurgat
ltiùs ut victrix ſua brachria ſublevat arbos.
At formido ſpei turſum obviat, atque profundo
deprimit elatas tumido cum vertice criſtas,
Ac conclamato maleſuados abjicit auſus
Æquore; nè cordis ſurgit molimen in altum
Gloriæ, & optato figat ſua carbaſa portu.
Ecquid agat trepido toties deluſa labore
Impavido ſpes nixa animo, quo margine dentem
Anchoræ, & appoſitâ puppim defigat arena?
Hic nervos adhibere juvat, quos nulla poteſtas
Unquam auferre ſpei valeat, nec ſæva tyrannis,
Sceptráque convellant. Spes ſemper in ardua tendit,
Atque obices rumpit, quos ponunt juta timoris.
Audendum eſt aliquid. Spes ſæpe triumphat ab hoſte.
Intrepidas factis animas fortuna coronat.
Forſam tempus erat, cum Cechis redditus oris
Titan, formoſum veris revocaverat annum,
Atque Licaoniam juſſit repedare ſub Arcton
Imperium brumæ, gelidóque recondere canum
Axe caput, rigidáſque Euri decedere pennas,
Omniáque Æoliæ dilabi jura catervæ.
Unde animam aſpirare novam, vitámque referre
Hercyniæ omniparens Phœbus: jam pingere vernis
Chloridos arva genis; gremio jam educere terræ
Germina; jam viridi nudatum nuper amictu
Inveſtire ſolum, & diffuſas arbore frondes
Luxurioſà ornare comâ. Jam mittit ab alto,

Aut potiùs vivis argentea ſidera pratis
Evocat, mirè terram, Florámque venuſtat,
Illicium pariturâm oculis, cunctíſque daturam
Senſibus illecebram. Quid quod jam mitius auræ
Ingenium accedit: tepidis jam flatibus arva
Gemulcet Zephyrus, tellurique afflat honores.
Quáque ſuo fertur, pennâ rorante, volatu,
Omnia condecorat miro, illuſtrátque colorum
Schemate, & omnigenam de terra prolicit herbam.
Coccineo ſudore roſas, meliore Diones
Imbuit, atque alios horrendum pingit alumnos;
Quos memorare vetat ſtudium in ſua vota Camænæ
Jam feſtinantis, bellíque theatra canentis.
Hoc indulgentis cœli, terræque favore
Phaſias Hercyniæ in conceptos utitur aſtus.
Quare ut prægnantis molimen cordis adorent,
Ejuſdem mentis ſocias, parilíſque farinæ
Evocat in nutum faciles, morémque gerentes
Illicet ad lætos invitat ruris honores.
Hic ubi far mentem pavit, luménque Bohema
Eutyale, in celſum deducit Oreada clivum.
At quid frondoſo, celsôque cacumine montis
Cechica Thyas agit? Quod lætior aſſolet ætas.
Exercet feſtas Latois more choreas,
Conjungénſque manus manibus, céu gratia nectit
Gratiæ, & invidiam Dryadi motura, procaces
Alternat plantâ ſtrepitus? veſtigia crebro
Pendula ſuſpendit, pellitque, quatítque ſonorum
Calce ſolum, ac numeros exæquans ſaltibus omnes,
Plaudit, & Ogygias vincit trieteride nymphas.
Verùm ubi jam Phrynem laſſam notat eſſe choreis
Wlaſta: jubet mollem ſe parthenis omnis in herbam
Abjiciat, viridíque quiem de ceſpite captet.
Hæc verò ſtatuæ ritu ſe ſola ſuperbè
Erigit, & ſolidâ firmans ſtatione coloſſum
Corporis, Euboicæ propè ſuppar carmine vati,
Talibus affatur Marobudûm Thyada verbis,
Eja Diis perchara cohors, perchara Deabus
Parthenis, ad lætum collis te vota tulere
Verticem; ut exultans animo tua gaudia promas;
Quæ coram patriæ barbata effundere gente
Pulchra vetat ratio, ſuppar, majórque virorum

Excelsâ mentis trutinâ. Voc ipſa Sophiæ
Munera Caſtaliis potárunt ſæpius undis,
Neſtórque eloquii perfudit flumine; plures
Cenſeat ut Muſas orbis, Cechíſque creari
Montibus Aonides nôrit. Non ſola Pelaſgûm
Natio Pieriis gaudet, plaudítque Camænis.
Cùm veſtram hæc ſublimis alat Tritonia mentem,
Artéque Palladiâ longo ſinat intervallo
Poſt ſe Grajugenûm Pimpleides: nónne videre
De clara mentis vobis conceditur arce:
Quæ nos infeſtent ſævi molimina fati?
Jam regno ceſſit Princeps, matérque Lybuſſa
Moldavidûm, ac (ehêu!) ſpes libertatis adempta
Albicolûm nuribus: tumulata eſt ſortis, & amplæ
Conditio famæ; quæ nos de jure manebat
A letho Dominæ. Jam quæ ſententia ſcito
Vertice conſurgit? Quid conſi lemmata dictant:
Quò rurſum veteri nos libertatis honori
Illico reddamur, patriæque capeſſat habenas
Noſtra gubernandi ratio? Quid Pallade fœtum
Pectus in optatam ſuadet deducere metam?
Non vos cæca animi vexat caligo, futuri
Neſcia: præſentem cernit ſapientia ſortem.
Nec fugit illuſtrem mentem, quæ fata ſuperſint,
Quáve Przemislaus rabie, jam munere turgens
Principis ardeſcat; quo irarum ferveat æſtu
Maſſagetum de ſtirpe ſatus, noſtríque pudendum
Dedecus, ac crimen regni. Jam deſpicit altam
Parthenii decoris laudem: jam ſæva minatur
Funera, & Hercyniam verſat crudeliùs urnam,
Haud meritus qui ſceptra gerat poſt fata Lybuſſæ
Immitis Cechûm Sciron. Hæc notio vobis.
A ſuperis quondam venit certiſſima regnis,
Prodroma tot rerum, tot, tantorúmque malorum;
Quæ Phalaris noſtrâ jam latè ſpargit in ora.
Quare jam veſtrum eſt, fidum deducere conſum
Pectore, quid rerum præſens efflagitet ordo:
Ut libertatis nos rurſum mulceat aura,
Ac melior regno facies accedat, & orbe
Fama ferat noſtrum, quod Amazon quærit, honorem.
Si tamen hæc vobis ſors eſſe ferenda videtur:
Nos quoque ferre juvat, parilíque accedere ſorti.

Si

Si tamen eſt veſtræ potior ſententia menti,
Ac libertatis, quod diximus antè, referre
Aurea jura libet nuribus; decreta probare
Cogimur, ùt par eſt, doctíſque accedere votis.
Vix ea verba dedit, cùm ſe ſe protinus infert
Altera, & erectâ viridi de ceſpide mole
Corporis, obtutúque gravi, çêu filia Glauci,
Se circumſpiciens, totámque emenſa coronam
Lumine magnifico, pulchro ſermone reponit
Talia, quæ eloquio muliebris Suada miniſtrat.
Wlaſta Deûm ſoboles, Cechatum gloria, noſtri
Immortale decus generis. Quæ fando dediſti,
Auſoniam ſuperans facundo munere linguam;
Parthenis hæc devota tibi, fidâ aure recepit.
Nil aliud quæris, nec quicquam mente volutas
Tempeſtivâ aliud, quam libertatis honoræ
Gloriam, & ablatam confeſtim reddere famam
Cechiæ Amazonibus Laudem tua facta merentur;
Queîs ſervile jugum cervice, probrúmque laboras
Demere; quò noſtræ ſuccreſcat adorea ſorti
Priſtina, libertáſque ſuo ſe flore reviſens,
Rurſum ſe videat vernare, Albíſque triumphet
Climate, ùt elapſo, çêu nôſtis, floruit ævo.
Non tua vota cadent fruſtrando fine, ſpeíque
Irrita ſucceſſu, ſi conſus fortè probatur;
Quem mihi Divorum, velut autumo, gratia dictat.
Nônne Przemiſlaus viduatus Principe nuper
Conjuge, quæ regni primas de jure tenebat,
Claríque Albicolûm Proceres, omníſque juventæ
Nobilioris honos, ſacræ connubia tædæ
Ardent, jámque thori depoſcunt fædus inire:
Quò ſua legitimis quondam patrimonia natis
Legali extradant tabulâ, regníque ſaluti
Sufficiant pariles, Cechorum fulcra, nepotes?
Hæc jam vota viros Primates, atque ſupremum
Principis auguſtal curâ prudente remordent.
Quare nè ſocias thalami ſub Sole calentes
Fortè legant alio, jungántque ſibi Amalaſunthas
Dedecus in noſtrum: præſentis flagitat ordo
Temporis, atque ſtatus noſter; quò nuntia mittas
Protinus ad ſolium, de lege jugale paciſcens
Vinculum, & illuſtrem poſcas cum Principe ſortem

Jungere, & Hercyniis jus unà ſcribere terris.
Hæc eadem regni Summati pronuba mittam
Nuntia, & in votis Hymenæi jura ſedere
E famulo ſermone dabo. Jam pondera conſi
Accipe. Partheniæ ſi dextram jungere dextræ
Haud renuant: nobis ſpes libertatis avitæ
Emicat ac veteres, conversâ ſorte, favores
Divorum redeunt. Et ſic veſtigia famæ
Occipient revocare pedem, celeríque redibit
Gloria noſtra gradu. Si verò vota morentur,
Ac tumido ſpernant faſtu, frontíſque ſuperbo
Nuntia rejiciant cilio, ſociâlia tædæ
Jura aſpernantes: Cechis Themis æqua Camillis
Juſtam ſufficiet cauſam; quâ lege valebunt
Inſimulare reos probri, meritóque furore
Impugnare viros, ac ferro jura tueri.
Hæc ubi nympha dedit, geminatos edere plauſus
Wlaſta, quêis latè vicinis incola teſquis,
Alta rupe ſedens, reſponſat vocis imago.
Indè altum laudare animum, conſíque probare
Ordinem, & à ſupero deductum numine ſenſum.
Hæc quoque Amazoniæ reſponſa placere coronæ
Fatidico inſpirata Deo, mentémque ſtupere
Palladio effuſam gremio, laudúmque trophæa
Erigere in linguæ circo, ſuppárque Minervæ
Dilaudare caput; manibus, pedibúſque ſequelam
Ferre ſalutari conſo. Quis jubila verbis
Explicet à ſenſu, quem Baſſaris enthea fudit?
Non ità Cadmeæ plaudunt per compita matres
Cornibus afflatæ Bromii: cêu Mœnades Albis
Ingenti celebrant lætiſſima gaudia plauſu.
Jámque ſibi veteras rurſum gratantur honores,
Ac fauſtas remeare vices lætatur Amazon
Turgida, & excelſæ nova ſurgere pegmata famæ.
Quare delectas propriâ de ſorte puellas
Ablegare juvat; quas mellea copia fandi
Pieriis æquare choris, aut vincere poſſet
Neſtora, & Oenotriam. Præpoſtera nuntia mittunt
Digna minùs nuribus ſolenni jungere tædâ
Cechiacis ſe velle viris; quod patrius ordo
Flagitat, ac patilis depoſcit gloria ſtirpis,
In decimum quondam, ac ultrà ventura nepotem.

Nec

Nec mora: jam Bude ſlavka volat; cui gloria regni
Nomina clara dedit: nec non Uſemilla decoris
Moribus, ac pulchro vultûs ſpectata nitore.
Huic ſociam ſe ſe jungit Petiſyla, Gradivi
Digna choro, bellóque ferox, ac neſcia vinci.
Accedit validis nunquam non fiſa lacertis
Kravka, Lybuſſiacæ non infima gloria terræ.
Hæc ubi bis geminæ præluſtris Mœrides aulæ
Ad notos venêre lares, atque atria tangunt
Principis; Auguſtal pro libertate Bohema
Illius accedunt ævi. Hìc Bude. ſlavka modeſto
Munere, partheniǒque thronum de more veretur
Luminibus terræ fixis, atque Attica Suadæ
Mella in labra citans, Hippocrenéſque diſertum
Nectar in eloquium diffundens, tália fari.
Invicte Albicolûm Rector. Tibi Wlaſta ſalutem
Plurimam, & eximiæ de Cecho climate nymphæ
Nuntia transmittit; queîs téque, tuóſque verentur
Officiíſque colunt, quæ ſubdita jura repoſcunt,
Ac ratio noſtri ſexûs. Si fortè tribunal
Principis, infirmam demandat ſolvere linguam
Parthenis: hæc noſtro tibi munere pulchra referri
Nuntia Wlaſta jubet. Quod virginitatis honoræ
Immortale decus, quæ gratia fulgeat ore
Tindaridos Cechæ, nullis ceſſura Deabus,
Quíque pudoris honos in noſtra ſorte triumphet,
Non fugit Hercyniæ ſceptrum. Quid cætera verbis
Proſequar; His virtus, cêu charis dona Camillis
Porrigit, ac noſtro claras denuntiat orbe.
Mens erecta ſedet generoſâ pectoris arce,
Sæva novercatis fati, fortíſque malignæ
Prælia deſpiciens, nullo diſcrimine Martis
Percellenda unquam. Virtus interrita, prima eſt
Gloria Amazonidûm. Non curat mollia virtus.
Nec quiſquam dubiter potiorem Marte vigere
Pectoribus conſum, cum primo lacte Sophiæ
Infuſum ſtudiis; qui rectè dicter agenda,
Quæ belli, pacíſque vices, omníſque requirit
Communis rerum ſeries. Prudentia poſcit,
Nè quid agas, quod jura vetant, Themidóſque tribunal
Sancitis prohibet. Quid quod nos ſæpe reviſat,
Olim pulſa aliis Aſtrea æquiſſima terris,

Ac

Ac doceat recti normam, juſtique tenorem
Flectere, ceu par eſt: non res librare crumenæ
Aurato ſtrepitu, nec avito pendere cauſas
Sanguine; ſed juſtâ lites moderarier urnâ.
Novit & hæc Manto, quam poſcant publica curam
Commoda; quid virtus mereatur, quódve repoſcant
Pœnarum delicta genus; quid denique Cechûm
Jura petant, regno, nobis, ac omnibus æqua.
At quid ego incaſſum refero præconia laudum,
Quæ ſolio, vulgóque patent? Quem præterit altus
Integritatis honos? Quis relligionis amorem,
Atque Deûm cultus à noſtra ſorte requirat?
Quis? nemo ſanè. Sed quorſum, fortè petetur,
Materiem agglomero laudum? Si nôſſe ſtatera
Principis exoptat: non hæc turgentia promunt
Cornua, & elatæ ſurgentes vertice criſtæ;
At rerum communis amor; quem patrius ordo
Exigit à nobis. Omnes curare ſalutem,
Atque bonum patriæ legali jure tenemur.
Utque mea ad ſolium reverenti munere paucis
Nuntia deponam: mittit ſocialia tædæ
Fœdera, Wlaſta tuæ ſemper devota tiaræ:
Ut ſolii conſors, ceu quondam clara Lybuſſa,
Allevet Imperii pondus, partémque laboris
Forſan Atlantæis imponat fida lacertis
Hæc ſi vota placent regni opportuna ſaluti;
Wlaſtam reſponſi merito digneris honore
Invicte Albicolûm Princeps; quò nuntia rectâ
Procedant ſerie. Vix hoc demulſerat aures
Principis eloquio, ſeſamóque, Hybláque fluente:
Cùm ſe ſe in ſpeciem ſimulacri fingere Lais
Cechiæ, & immoto vultu reſponſa morari.
Non ſic in rupes abiit Sipyleïa mater.
At quid agit Princeps; Quæ Pyrrhæ verba reponit?
Nulla. Sed accito Conſi melioris alumno,
Prudenti indagat ſtudio; quæ dicta referre
Debeat, importunæ Alci; queîs ludere technis
Has Ithaci neptes; quâ vincere Thayda fraude.
Tandem poſt multas ultrò, citróque recoctas
Conſilii, arbitriíque fabas, hæc nuntia reddit
Suſpenſæ Cechûm Icaridi, referenda ſuperbæ
Mœonidi, atque aliis, quas nutrit Moldava Veis.

Poſt

Poſtquam, inquit, nobis fuerit regníque ſaluti
Viſum, ac Summati nexu ſociare jugali
Wlaſtam conſortem ſolii, ſceptróque voluntas
Sederit è placitis Hymenæi jura ſubire:
Nec potior ſe ſe tulerit, majórque decôre,
Virtutûmque choro: poterit ſperare maritæ
Vinculum, & in noſtros rectè aſpirare favores.
Dixerat, & multâ Procerum comitante catervâ,
Juſſit ad extremum deducere Chyona limen
Aulæ, ac officii ſimulato more vereri.
Hæc reſponſa meret Glycetis, quæ prima thalaſſum
Inſtruit, atque faces Hymenæo prima miniſtrat.
Sed quid agit Rhodope Cechûm? Quid vera Phrynondæ
Neptis? Pernici, poſtquàm vitare ſeqentem
Argi oculum potuit, curſu transmittere campos
Illicet, ac furiâ comitante per arva volare.
Non ſic Volſcorum per rura meare Camilla:
Non Ladas Macedûm, non ſic Scheneïa virgò
Effuſo celerare gradu: vel Perſeos ales
Ætheteis ſic ferri oris: cêu otior Euris
Cecha Atalanta volat, conceptam tangere metam
Approperans; quò verba Ducis deponat ad aures
Wlaſtæ, percupido reſponſum corde morantis.
Vix in præcelſum tetulit veſtigia clivum
Euchias, ægre animam ducens, ſpiránſque, thronique
Reddita verba refert, totâ pendente coronâ
Phœbadûm ab eloquio Bude ſlavkæ: Wlaſta furoris
Accendi flammis, ultrices volvere curas
Pectore, Tiſiphonéſque iras in corda citare,
Ac fremere horrendûm. Jam buxeus ora colorat
Pallor, & expulſo deformat ſanguine malas.
Jam ſe rurſus agunt, revocante furore, rubentes
In ſcenam vultûs ignes, alternáque miſcent
Prælia, & in niveo ſua ducunt bella theatro.
Omnia agit rabies. Dentes ſtridore crepantes
Exerit, infrendétque minis: per labra nigrantes
Evolvunt ſe ſe ſpumanti gurgite fluctus.
Flammas lumen alit jaculantes tela furoris:
Planus frontis honos caperatum ſurgit in arcum:
Pulchra capillorum ſeries, nexúſque comarum
Surgens in cyrrhi ſuggeſtum, atrocibus horret
Setarum jaculis. Prô qualia monſtra furoris!

lè memoram Diras animi, totóque vagantes
ectore Baſſarides, ſubdentes ignibus ignes,
tque novercales augentes jugiter iras
ı Ducis intreritum. Qualis viduata Libyſtis
ellua graſſatur carulis pérque arva furoris
'eſtro tacta fremit, fertúrque per obvia ſævo
'ente minax, quæritque ſuum implacabilis hoſtem:
c furit ad raptum, quem jam captârat honorem
loldavidûm Alecto. Nec ſe lymphatus Erinnys
rdor jam potuit mentis ſtatione tenere
mpliùs, ac ſtrictâ duci rationis habenâ:
uin ſeſe in clarum confeſtim lucis apricum
nderet, ac ſtreperis per rupta ſilentia verbis
oderet, & fœta linguæ de nube vibraret
ılmina, & irarum tonitru. Non temperat iris
emina conceptóſque nequit retinere furores.
d quid agit Sthenyo furiarum quarta? Quod iræ
æſefert tandem ſpecimen? Quæ tela furoris
ctar, & indomiti dat pectoris argumentum?
æc ad parthenias verborum fulgura turmas.
: ferite, necate, abſumite, tollite ferro
ollite, quidquid alit barbaræ gentis, & hædi
ogenie effudit, capróque affine noverca
chiadûm tellus. Jugulate, ac perdite: nulli
rcite, ſive tegat caulam, sêu dirigit aulam.
, ferite, necate, cruore abſtergite labem
ominis & raptam mucrone reducite famam.
xerat, aut potiùs furiis agitantibus, ignes
pulit in voces, Vix enthea verba profudit
dmias Albicolûm: celerem cùm protinus alto
lmine præcipitare gradum veſana furore
mina, & in patrias veſtigia flectere ſedes.
velut Ogygiæ ducentes orgia nymphæ
ebanæque nurus celebrantes feſta Lyæo
ila, diſcerptum vaſtos ſparsêre per agros
thea, temptorem Bromii, argutoque cavilli
nte laceſſentem trieterica jura Mimallis:
ud ſecùs hæc læſam reputantes nominis umbram
nades, in ſolium, ſtimulante furore, cruentos
acuunt ungues, laniare, necare paratæ
verſum famæ decori, votiſque rumorem
ncipis inviſi. Nunquam non fœmina damnum

Inſtruit, à probri vel paulùm labe notatâ.
At qualem tacitis Achelois turgida tectis
Deſignat conſum? Quid acerbo corde volutat?
Quamve ſtropham cudit? Quæ verſat fata virorum?
Impia; quæ attonitas percellunt jure Camænas.
Fortè Motolinus Cechæ non ultima terræ
Gloria; dives opum, felici floruit ævo
In paucis ebori charus; populóque verendus:
Hic turas habitare domos munimine clauſas
Verus Pygmalion delegit, vallis amænæ
Incola; quam placidi fœcundâ aſpergine rivi
In pulchram multo proventu animare ſolebant
Pomonæ patriam, dulcéſque educere fruges.
Hæc quoque lanigeræ ſedes lætiſſima turmæ,
Hædorúmque gregi viridem ſubmittere paſſum
Florenti cythiſo: nec non armenta citare
Bucera, & irriguam pratis vernantibus herbam,
Quid referam obrizi non paucos æris acervos,
Atque fatiſcentes numeroſis cenſibus arcas,
Innumeráſque alias quas pleno copia cornu
Effudit gazas? Tum quippe opulentia Cechûm
Mygdoniis par ire plagis, Latioque valebat,
Vinceréque immenſos, quos jactat Iberia cenſus,
Nec memorare libet Cereris penuaria, & amplas
Autumni, atque æſtatis opes; quas prodiga tellus,
Ac nunquam ſegnes Panos peperêre labores.
Hæc Cræſi patriâ provixit plura beatus
Luſtra Motolinus, vix gnarus, ſæpe favores
Sortis, in oppoſitos tandem migrare furores.
Nulli ſors eadem ſemper. Quod fauſtior adfert
Phoſphorus, id fatis urgentibus, Heſperus aufert,
Atque hæc Albicolûm Lucullus noxia ſenſit
Munera fortunæ. Nam dum formidine caſſum
Deducit vitæ ſpatium, rebuſque futuris
Proſpicit, & multas ſibi creſcere ſperat ariſtas:
Interea illius ſorti fatalis Enyo
Invigilat, Wlaſtæque furor ſe nocte, diéque
Apparat, in certam Cechum egreſſura ruinam,
Atque Motolini cædem. Jam prima paratur
Ultio, quam Cecho de Principe ſumere pergit.
Utque animi latebras, furiis urgentibus orbi
Tandem producat: ſublimia denuò ſcandit

Mo-

ſontium, Avernali turbâ comitante ſororum,
Ecquid enim ni ì ſumma petat ſublata tumore
Eolis) in nocuum, totâ ſtridente coronâ
am variis inſtructâ armis, quæ miſit Erinnys,
)eſcenſura animi conſum. Vix area montis,
:hloridos, ac Dryadum nymphæum, Gorgona Cechûm
.ccipit; has Wlaſtæ rabies effundere voces.
nvictæ Albicolum Teleſillæ; ac prima Nariſcæ
;loria telluris, noſtriſque æquanda Deabus
.gmina, Cumææque haud impar turma Sibyllæ.
Ion vos, quas alto perfudit lumine Phœbi
;ratia, crudelis fugiunt incommoda fati;
Quæ noſtram exercent ſortem. Jam vivimus (eheu!)
Aateries ſannæ, ac infames nominis umbræ,
)pprobrium Hercyniis, ac fœdum dedecus oris,
.bjectæque nurus. Quis nobis munera præſtat
)bſequii, ac meritum tribuit vectigal honoris?
cquis nos placido dignatur lumine? Quis non
)evehit in noſtrum plauſtra infamantia ſexum?
Ionne hæc ultrices animos, ac fulmina dextræ
ure æquo mereans? Quid adhuc torpemus inertes
'indictæque faces pigris extinguimus undis?
rgone barbigeros porrô tolerare tumores
;loria noſtra velit, nullo reditura ſequentûm
:urriculo ætatum, nì ferri extorſerit ardor?
:rgone tot noſtris patimur ſuccreſcere damnis
lædini generis regnum, genioque virorum
ugiter urgemur ſcitas ſubmittere mentes?
.n non excluſæ dominatûs jure, vagamur
abula & immenſo ludibria cedimus orbi?
cquid agis generoſa Phalanx; Num ſegnia forſan
)tia mente ſedent, Cechoqua expellier arvo
)iligis, atque aliis fœdè contemnier oris?
Ionné tuum cuperes, ſi par tibi fortè poteſtas
.dforet, armatis proſternere viribus hoſtem,
.c famæ revocare decus? Sed multa poteſtas,
.t potior fortaſſe viris tibi porrigit arma;
Queis raptam valeas ferro tibi reddere famam;
:rgo eſt armatis ſternendus viribus hoſtis,
Iominis, ac famæ Scyron. Nec plura locuta
Aœnas, fulmineam denudans tegmine ſicam,
:truere in certum parat, acta furoribus, hoſtem.

Hoc ubi jam paribus ſuccenſæ pectora flammis
Irarum obſeivant ſociæ : diſtringere teli
Infeſtam pariter rabiem ; per inane rotare
Ancipitem , Solis tactam fulgore machæram ;
Deſignare neces , jubeat ſi Wlaſta, virorum ,
Ac mille exoſis portendere funera Cechis,
Haud ægrè in rabidas conſurgit fœmina Diras :
Prævia ſi quiſquam deducat ſigna furoris.
Tempus erat , feſſum quo jam Pyroënta profundis
Heſperiæ demerſit aquis , bene luminis author
Munere defunctus Titan , ac noctis opacum
Ad terras redit , tetrâ ferrugine , regnum ,
Omniáque involvit tenebris. Cùm noctis amicæ
Conſilio umbrarúmque fide , cæcique furoris
Præſidio uſa nurus , ceu Thyas , talia fari.
Eja agite , ordiri jam prælia prima decebit,
Veſtræ , non error ludit , primordia famæ.
Sumite Bellonæ robur, fidáſque Gradivo
Ferte manus , nervóſque animo , dextræque furorem
Indite , & ignavos procul ire jubete pavores.
Ipſa ego Dux belli. Martis diſcrimen adibo
Prima; ſequi lubeat , quò gloria nominis urget.
Nec mora : præcipiti curſu ſe ferre Lacænæ
Montibus , Harpalicémque ſequi mucrone minantem
Funera , & exitium Cechis , ſupremáque fati
Tempora; quò vitæ reddantur munera famæ.
Quales Hippotadis, laxato carceris antro ,
Bacchantur fratres , pérque obvia quæque furenti
Turbine graſſantur , pro libertate ruentes
In maria , in terras , inque ipſas ætheris oras :
Haud ſecus Eumenides Cechæ , per plana , per altos
Hercyniæ colles , per Floræ regna citatum
Præcipitant , urgéntque gradum, fremitúque , miniſque
Omnia complentes. At quò lymphata furore
Turba ruit ; Quam jam ſibi deſtinat enthea metam ?
Jam propè meta patet. Dum quippe illuſtria tangit
Rura Morolini ; jubet illico rauca furoris
Chromata compeſcant , ſtreperiſque ſilentia dicant
Motibus armorum. Morem gerit effera quamvis
Ocypere , atque premit vocem , chalybíſque fragorem
Tum ſe ſe tacito , ſociâ comitante catervâ ,
Wlaſta urgere gradu , celebriſque ſubire mapalis

Oſti

Oſtia, quæ patulis ſtabant propè territa valvis.
Hic jubet armorum crepitus, vociſque ſonoros
Attolli fremitus, ac per magalia latè
Belliſonos crepitare modos, mandræque timorem
Incutere, ac Dominum, famuloſque in bella citare.
Prô mala fata parat! Mœſtum ſibit atria lethum.
Fortè Motolinus leni jam membra ſopori
Compoſuit, mollique thoro defuncta labore
Corpora ſubmiſit, nullâ formidine belli
Anxius; ut regno tum pacis jura vigebant.
Verùm ubi fœmineæ vocis fragor impulit aures:
Deſtituit Dominum Morphêus, oculiſque papaver
Submovet, ac vigiles ſurgunt in pectora curæ,
Infeſtántque animum. Quare revela e ſiniſtrum
Protinus in cupidum trepido jam obſeſſa ſtupore
Tempora vallis herus; ſurrectâ certiùs aure
Excipere inſanos fremitus, hoſtémque putare
Et temero ſtrepitu, intempeſtivóque fragore.
Indè levans ſe ſe ſtrato, conſurgit in iras
Injiciens humeris chlamydem, fidámque miniſtri
Præproperè ſucclamat opem. Venientibu arma
Porrigit, atque animos addens, arcere furores
Præcipit acturum ſubjectis ædibus hoſtis.
Jamque pedem exportat laribus, ſervúmque fideli
Munere ſtipatus, nocturnas pellere certus
Aurolyci furias. At! prô! quæ Mortis imago
Lumina perſtringit? Quid cernit? Triſtè micantem
Conſpicit armorum rabiem, ſæviſque frementes
Dentibus irarum, ſubmiſſas Phœbades Orci
Sedibus, in cladem. Vix ſe ſe Martis arenâ
Siſtit, in adverſam gladio minitante catervam
Irruiturus amor vitæ; quem proxima iniquo
Ordine fata petunt: cùm ſe ſe plurima Aëllo
Obvia ferre viro, ferrúmque opponere ferro,
Ac conferre manus. Nec ſegnis martius heros
Omnibus accitis (pudor eſt hic cedere) dextræ
Viribus, in temeros ardentiùs irruit auſus
Magnanimo niſu, jamque, hanc, jamque abjicit illam
Cadmiadem terræ. Non ſic Agamemnona quondam
Certantem oppoſitis ſtupuit clariſſima turmis
Attica: non Larios ſic admirata Metellos
Auſonia hoſtiles campis agitare cohortes:

Atque Motolinus Cechas Mavorte Camillas
Haud trepido invadit ferro. Verùm inclyta virtus
Pluribus haud ſuppar, tandem ſuccumbere multis
Cogitur, ac ævum rigidis extradere faris.
Quippe ubi jam feſſas longo certamine vires
Obſervat truculenta nutus: pleno impete Wlaſta
Irruit, atque aliæ furiali Marte puellæ,
inſonrémque necant. Hæc mittit in ilia ferrum.
Iſta evibratum ſubter præcordia telum
Occulit: illa latus capulo tenus inſilit: omnes.
Exturbare animam, ſtygiiſque immittere regnis,
Nec ſe barbaries ſolùm in lugubria miſit
Fata Motolini; ſed quidquid in ædibus auras
Vitales carpit, fatis extradit iniqua
Tiſiphone Cechum. Vah ſæva, cruenta tyrannis!
Poſtquam nîl reliquum laribus, quod dextera ferro
Immani meteret, de viva ſorte maneret
Sacrandum Diti: malè partas occupat ædes,
Ac feſtos ducit, ſociâ plaudente, triumphos.
Non ità devictâ Gradivi plauſit arenâ
Argolica Hippolyte, decus immortale Pelaſgûm:
Non ſic Arſacio Tomyris metuenda tyranno
Geſtiit: aut Latio Teuca imperioſa Quiriti:
Vel toti horribilis formido Ninias orbi:
Ceu jam proſtratis aliquâ de parte Bohemis,
Thyades exultant, plures jam fortè triumphos
Pectore adornantes, lauroſque, ac Martis honores.
Sic quandoque nefas ſævum muliebre trophæa
Erigit, atque ſuo feſtivè crimine plaudit,
Hoc ſcelus haud unquam Marobudo climate viſum,
Fuſum à molli Pholoë, cum ſanguine manans
Fama tulit ſolio: primùm admiratio mentem
Principis invadit; tum multo horrore paventem.
Attonat & tremulos timor anxius occupat artus,
Fortè, eadem à vafro ſexu ſibi fata timentes,
Inſtánſque exitium Quid enim non fœmina tentet,
Cui pronum tribuit natura in quælibet auſa
Pectus, & inſtruxit genus iſtud mille nocendi
Artibus, atque ſt. ophis? Si vis, ac æqua poteſtas
Accedat conſó, tacito quem pectore cudit!
Nil intentatum Phryne maleſuada relinquit,
Per ſcelus omne ruens. Quare ſe verſat in omnes

Con-

Conſilii partes Princeps: quî molliat iras,
Ac nocuos placet ſceptro, populoque furores.
Non ſemper pathico violentia frangitur œſtro,
Ac ferti tabie. Plùs ſæpe urbanior uſus,
Quàm ſæva aſperitas, vel concitus efficit ardor,
Majores flammas interdum ſuſcitat iræ
lamma, ac inſanas inſana ira evocat iras,
ed quid agit ſolium? Quæ conſi lemmata ſumit?
Quêis nimiûm ardentes furiarum attemperet ignes
ubjectâſque throno reddat, legique Bohemæ,
umenides regni. Quare pro more recepto,
Quem cultæ obſervant aulæ, perſpecta miniſtri
Munia non paucis vario in diſcrimine luſtris,
.d debellatos, truculento Marte penates
lico delegat. Quò verò nuntia recto
Ordine procedant: verbis à Neſtore fuſis,
ıvitare jubet cum toto ſyrmate Wlaſtam,
.d lautas de more epulas ſtructûmque paratu
aſilico luxum; quo fervet ſigma Nariſci
rincipis, Auſonio non impar forte Quiriti.
'untius edomitas ſe protinus urget ad ædes,
.lite Pegaseo vectus, celeratque per arva.
t Dryadum ſedet. At nè per ſegnia mentem
Otia deducas; ſtudioſis Pallada labris
dvocat Oenotriæque favos, quoſque ipſa miniſtrat
atria Suada modos quêis rurſum reddat amicam,
ut ſatiùs morem ſolio de jure ſequentem
ıadelâ referat Wlaſtam, pacique vacantem
t quæ labra parat ſermonis perlita melle
ortè brevi probro Rhamnuſis pinget iniqua.
ix ſpectata fides, Eventûm contigit aulam:
emiſſo penetrale ſubit nam copia fandi
ltrò datur) ſtudio. Wlaſtam (prô infamia gentis!)
oplite lunato veneratur; pronus adorat
ınonem tumidam Albicolûm, multámque ſalutem
ſolio deferr, pulchroque nitore colorans
erba, Przemislai, Wlaſtæ denuntiat arrham
ratiæ, & omnigenùm, quem mittunt ſceptra, favorem
ix bibit exoſi, furioſa, Principis, aure
omen: continuò demandat naribus, atque
ıbris, (vah probrum!) nec non mutilarier aure
pectatam perſæpe fidem ſolii que probatam.

O fœdum facinus! quod vix ſpectare virile
Suſtineat lumen. Quì poſſit Muſa tueri?
Sic deformatum monſtroſo ſchemate, rurſus
At ſceptrum ablegat, totâ applaudente phalange
Effera Amazonidum, factúmque, ſcelúſque probante.
Perge cruentato Theſêus fidiſſimè vultu;
Perge, rubor toto diffuſus corpore, nec non
Triptolemi regno, fidei monumenta relinquit,
Subſcribítque fidem, quam non abolverit ævum,
Ulláque poſteritas. Dum forſan rura pererrat
Naribus orbatus, monſtróque ſimillimus: agris
Pan fugit; atque Pales, nymphæque horrore cruenti
Tactæ prodigii, ſe poſt carecta recondunt.
Ut verò plenos dumis, atque ilice ſeptos
Decurrit ſaltus: Satyrorum turba cachinnos
Tollere, conſpecto ſinè naſi tubere ſervo,
Atque ſuum quamvis ſimum, fœdéque repandum
Prêndere cum plauſu, multáque extollere laude.
At poſtquam ad ſolium veſtigia mœſta reflectit
Attonitus novitate rei, ſceleríſque ſtupore
Percitus Hercyniæ Princeps, triſtíque dolore
Obrutus, in varios deducit pectora ſenſus,
Ultricéſque animo de tanto crimine pœnas
Sumere decernit. Nulli eſt obnoxia culpæ
Ultio, quâ læſum diadema tuetur honorem.
Quare de vili confeſtim ſorte miniſtram
Accelerare jubet, Wlaſtæque hæc nuntia ferre.
Hoc juri adverſum facinus de lege vetari
Gentium, & opprobrium fidei, ſervóque creatum
Cedere in opprobrium Domini. Meritum eſſe piâclum,
Quod Nemeſis quondam plectat, Themidoſque ſtatera,
Penſandúmque malo eſſe malum, quod læſit honorem
Principis, atque aulæ reddit, civíque pudendum.
Rectè equidem Princeps. Injuria quippe Monarchæ
Inflicta, ac labes probri, vel vindice ferro,
Aut flammis abolenda venit. Sic jura repoſcunt.
Sic clemens Rector, ſævus quandoque Machaon.
Quæ molli renuunt ſanari vulnera regni
Pharmaco, ab irato referant medicamina ferro.
Nec vacat à culpæ mulier, pœnæque reatu,
Seditionis amans, fideíque, thronóque rebellis.
At jam legitimis vilis galatea faceſſit

Juſſi

uſſa Ducis, celeríque gradu, velut altera Jaſis,
Cognita Amazonidum, trepidæ formidinis expers,
Tecta ſubit, ſoliíque minas, mandatáque latè
Explicat, ac Wlaſtam complere timore laborans,
Exequitur munus Sed Pentheſilæa nec uno
Dignari verbo minitantia verba Bphemi
Principis; at ſolùm naſo ſuſpendere ſceptrum,
Atque Przemislai ſalſis mandata cachinnis
Excipere, ac Cecham fœdè aſpernatier aulam.
am Galatea redi. Sunt nuntia ritè peracta;
ed quæ dedecoris duntaxat lucra reportant.
Ex hoc opprobrio ſibi major viſa tumoris
olle inflata nurus; quæ vanæ neſcio famæ
Mente theatra ſtruit. Reginam fingit in arce
Rectoris, ipſiúſque ſoror, conſórſque Tonantis
Turgida procedit. Quid quod noctéſque, diéſque
Pervigiles ducit, conſúmque per omnia verſat:
Quî valeat proprio felicia regna lupato
ubjicere, atque viris leges dictare, ſuóque
pſum adeò Albicolum Rectorem ſubdere juri.
At necdum accedit par in fera vota facultas;
Quæ male conceptam valeat contingere metam
Magna petit vano conamine caſſa potenti
obore: nam finis media opportuna requirit.
Quare delectas mittit per compita turmas,
ac notos regni vicos, multóque oneratas
Gemmarum, ac auri pretio, conſcribere mandans,
Atque autorari ſignis; quas Cechia nutrit
obore prævalidas Hecales, ruríſque labore
Duratas Glyceres, aliáſque in jurgia ſemper
rdentes Tomyres; vel quas innata remordet
Gloria Cechiadûm Phædras. Cita juſſa capeſſunt
gmina, peltigeræque volant per rura puellæ,
Quæque ſuum munus factura è mente Celænûs.
Hæ ſe rapiunt, quà ſpectat Cechia Phœbum,
Matutæque domum: celeri ſe ſe impete raptant
Hæ, quà Heſperias Titan proſpecta ad undas:
Hæc ad Parhaſias ſignis volitantibus oras
mpellunt greſſus: aliæ ſe ferre ſub Auſtri
idera; quêis medio mágè flagrat Cynthius axe,
Omnéſque in munus properant, quò juſſa Bohemæ
Principis actutum faciant. Nec perdit Amazon

Latiùs

Latiùs excurrentem operam, juſſóque laboris
Momine fruſtratur. Reſpondent omnia votis.
Quippe lacertoſas non uno ture puellas
Colligit obrizi tractas fulgore, ſinentes
Sarcula cum raſtris. Aliæ, quas jugiter ardens
Imperium divexat heræ, exercétque flagrorum
Grando, ac tempeſtas ſi queîs ſemper verbere livent
Terga; novercali ſe poſſe tyrannide gaudent
Solvere, libertam manibus, pedibusque ſequentes,
Agglomerant ſe ſe labaris. Huc convolat omnis
Deterior ſexus; cuî chara licentia luxum
Suadet, & in pejus ducit proclivior uſus.
Denique quidquid amat libertæ jura, mereri
Sub Wlaſtæ ſignis auctoraríque laborat
Excutiens ſervile jugum. Jam quælibet auſus
Neſcio quos animo ſtatuit, fortiſſima jactans
Prælia & invictam præ ſe fert turgida mentem.
Has auctoratas Marti, fréníque ſolutas
Moldavidûm Teucas, ducit diffuſa per oras
Candace in obſequium Wlaſtæ, permira daturas
Prodigia in cladem populi, Cechíque Monarchæ
Dedecus immenſum. Jámque omni ex parte Lacænis
Æmula turba volat, Wlaſtam defendere certa
Non ſic ad nutus Regis mellita volucris
Advolat, ac toto fervens examine, torquet
Spicula in adverſos fuci ruitura furores:
Ut nova peltatæ properant in jure catervæ,
Reginæ morem geſturæ, quidquid amœno
Juſſerit imperio; modò ſit liberta, ſuumque
Vivere in arbitrium valeat? quod fœmina ſemper
Optat, & optabit. Poſtquàm numeroſa tribunal
Accedit muliebre phalanx: cum Wlaſta ſerenum
Induere obtutum, clarúmque in lumina Phœbum
Ducere? tergeminas fronti, cilióque ſorores
Addere, & auguſto vultum illuſtrare favore.
Thaumatin roſeo mundum arridere putares
Ore? vel auricomum Titana aſpergere toto
Lucis h[illegible]nore ſolum. Tandem ſe proripit alto
Har[illegible] e ſolio? charas complectitur ulnis
Ambabus ſocias; diſpertit mille per omnes
Baſia, & ambroſio nullam non ore ſalutat.
Subdita tot luſtris tandem ceſſiſſe lacertis

Pon

'ondera gratatur. Jam libera jura daturam
n ſe ſe Princeps recipit ſpondétque favoris
Munera & illuſtrem poſt rerum nubila ſortem.
Hic tenet attonitas Reginæ gratia Phrynes,
uſpenſaſque amplius favor, atque benigna novellæ
'rincipis officii ratio; quam nemo virorum
Iuculque obtulerat. Quid enim non poſſit amoris
licium à ſolio? Quare muſſire catervæ,
jeſtu, oculiſque loqui: manibus complodere: tandem
eſtivos efferre ſonos, ac edere plauſus
ætarique ſtatu faſto: Dominámque vereri,
Cui ancillantur melioris jura favoris.
Dum videt obſequio faciles: fideique tenaces
ceptro adſtare nurus, promptáſque in vota cohortes
Compellare illas Hyblæo Cadmias ore
citari quamvis placidè, quâ clareat arte?
Quove ævum ſtudeo lubeat deducere? quave
ratione velit fidam gnavámque probare
rincipi, in augmentum ſolii, jactíque perennis
egni incrementum Nec ſegnior ulla, fateri:
Quod primo cum lacte bibit; quod rure, domóque
ondidicit. propriamque exponere quælibet artem.
c ſic in votum factas, ſed tramite longo,
tque moræ ſpatio laſſas curare phalanges
orpora demandat, lautæque accumbere cœnæ.
nterea Phœbas ſubiens penetrale, futuris
rospicit in commune ſtudens, ac omne malorum,
Quod ſe ferre queat diſcrimen, mentis in æde
iſcutit, ac trutinat; quì adverſas frangere vires,
tque viros valeat rigido frenare capiſtro,
allade Jam fœtum videas turgere cerebrum
rincipis elatæ. Tumido quod corde futurum
Concepit facinus, poſt temporis intervallum,
'erbreve, in apricam ſtatuet deducere lucem.
Quippe diu nunquam poſſunt arcana latere
œmineo concluſa ſinu, quin lumen Olympi-
ctutum videant. Citiùs ſe flammeus anthrax
Ore tenet licèt invito? quam fœmina juret
Harpocrati, & cuſum premat alto pectore conſum.
At quæ Phœbæum ſpectabit machina vultum?
ix nova lux mundo rediit clementiùs orbem
Arridente genâ Titanos: neſcia mentem

Jam

Jam celare ferox Alecto; protinus alto
Præcipit imperio: Dominam glomerata ſequantur
Agmina pelrigerûm, lateríque tenaciter adſint,
Inſtructæ vario armorum fideíque paratu,
Sêu facturæ operas, ſive adverſantia Martis
Tela repulſuræ. Tali munimine ſepta,
Scandit Atlantæum, pulſantémque ætherea montem,
Ac rigidum ſcopulis. His inſidet alta, viréntſque
Dictynnæ ſedes, ac dictat jura comanti
Sylvarum populo; quem ferri nulla totondit
Hactenus aſperitas. Subter ſe murmure rauco
Moldava devolvit, validáque crepidine fractus,
Cogitur in varios invitus ſerpere flexus.
Poſtquam Phædra tenet ferientem vertice montem
Sidera; Reginæ majeſtatíſque ſeverum
Aſſumit cilium. Tum ſummo jure cohorti
Imperitans, varium diſpertit munus in omnes,
Aggreſſura novum molimen corde recuſum
Non uno Phœbi ſpatio, Phœbéſque ſilente
Curriculo expenſum. Jubet ergo robora quaſdam
Cædere, & aëream ferro ſuccindere pinum,
Atque aliam crebris veterem ſuccumbere ſylvam
Ictibus, in molem. Quêis verò crebrior uſus
Obduxit callum, duratis ſæpe laboris
Pondere; præruptas demandat frangere rupes,
Aſſurrecturas jam jam in minitantia Cœlis
Mœnia, & Albicolis. Nonnullis præcipit aptam
Materiem calci ſcrupoſo quærere colle,
Cæmentíque genus; quo rupes nexa fideli
Ordine conſiſtat. Poſtquàm ſua munia gnavè
Quælibet exequitur: Regina imita Philonis
Ac Cteſiphontæas, doctáſque Menecraris artes:
Fundamenta locat muri, quêis fabrica celſi
Aſſurgat caſtri: firmi munimina valli
Dicit, condendíque parat ritè omnia ſepti.
Nec deſunt operæ, trullis, omníque paratu
Ædili inſtructæ; quæ rupes rupibus addant,
Cæmentóque ligent, lentóque bitumine ſtringant
Æternaturam, niſi deſint ſidera, molem.
Necdum unum exactis complevit menſibus annum
Orbita Titanos; cum moles edita colli
Inſidet, atque ipſam faſtigia tollit in æthram,

ltriſura omnes, quos Mavors adferet auſus.
Atque hoc parthenio vocitat de nomine, caſtrum
Virginis, à ſola conſtructum Parthenis arte.
Ante fores ſepti longa excurrebat in amplam
Area planitiem, ferventi in bella cohorti
Hippodromi orcheſtram, circúmque datura Gradivo;
n quo peltigeræ vigeant nova prælia turmæ,
Atque palæſtritûm ludi; quos poſſit Enyo,
Rivaliſque oculo Tritonia virgo ſtupere.
Hic ſe Pegaſeo quævis jactare caballo,
Atque per artifices Adraſtos Ariona gyros
lectere, Mavortíſque feros cohibere jugales,
Cantúmque Æacidos, laxis volitare lupatis
Alipedum, ac celeres curſu prævertere cervos.
Iam pavidas ſimulare fugas: jam vertere greſſum
Cornipede, ac pulchri ſimulacra ciere Gradivi.
Wlaſta agmen ducit. Cuneis ſe quæque coactis
ungit, in Odryſios. Dominâ præeunte, furores
rruitura lubens. Nec ſegnes ducere pernix
Wlaſta moras. Orditur prima umbratile bellum.
am definitam ſatagit contingere metam
ellæo haud impar juveni: protrudere pectus
aulùm inclinatum; tantiſper flectere pronè
Hippolyte turrita caput, crebrúmque volanti
ubdere equo, rectóque, ùt linea ducit,
Ordine, in oppoſitam ſe, more ruentis ab axe
ulminis in terras, ocyſſima ferre palæſtram.
am quoque Threjiciis depromere tela pharetris,
c habiles ſinuare arcus, ferróque volante
nſtruere, atque ipſas non uno vulnere nubes
umpere, & in fictas coryti grandine turmas
ethiferos vibrare ictus, calamíque furores
fronte, à tergo, partéſque urgere per omnes
rodroma fatorum perimendis ſpicula Cechis.
ſque adeò aſſiduâ ſe ſe exercere palæſtrâ
Iartis Amazonides,, tantóque labore Gradivum
proprios aptare uſus, pro more prioris
emporis, ut nullam bellandi cominùs, atque
minùs artem ignorârint. Jam cedito vatum
abula, peltatis plùs æquo jure puellis
ttribuens; veras dum Cechus protulit axis,
Thermodontiacis potiores Marte, puellas,

Sic

Sic bellè inſtructas jugi Mavorte Lacænas
Mittit in exoſos non rarò ſæva Nariſcos
Wlaſta, ac innumeras edit per compita ſtrages.
Quin crebrò exuviis plaudens ex hoſte relatis,
Laurigeris remeat Cechi ad Capitolia ſignis,
Impatibus Mavorte viris, ſempérque ſubactis,
Gentis in opprobrium. Jam ſe non Mempheos oræ,
Atque Semiramiæ jactent ventoſius aulæ,
Imperiúmque colo tribuant, regnumque ſubeſſe
Verticulo plaudant. Nam Cechia clarior orbi
Ninias effulget, ſceptríque capeſſit habenas,
Non amor, at Cecho ſolum terrórque, timórque.
Poſtqam devictis non uno Marte Bohemis,
Jam firmum inſano capiti diadema ſedere
Wlaſta putat, tota ſibi ſuffragante coronâ
Parthenii cœtûs: aliud commenta favoris
Augendi magis, atque magis, ſtudiíque perennis
In ſe argumentum. Geniali ſigmate lauris
Inſtructo feſtivè epulis, luxúque Bohemo
Nobili, in obſequium faciles, ſempérque paratas
Excipit Ææres, pulchróque veretur honore.
Non equidem huc Ganges, Eóſque, aut perſia mittit.
Vel Sybarita dapes; non hic Trinacria plaudit
Non peregrina vehunt huc litora, quidquid orexim
Irritare poteſt; ſed quod fœcunda ſuomet
Educit gremio tellus, vel tecta Dianæ
Suppeditant, patriúmque volat per inane, miniſtrat,
Sympoſium Wlaſtæ. Miſſus ſtant ordine longo
Cechiadûm ritu poſiti, invitántque ſororum
Agmina, Amazonidûm deſervitura palato.
Non hic parthenio libantur fercula more:
Non hic ſceptra pudor, ſed ſola licentia regnum
Obtinet: ut multas inter gurguſtia primi
Edocuête uſus, aut vilior imbuit ædes;
Latrantem placare famem, genióque Celæno
Indulgere ſuo. Sed quæ carchesia ſiccat
Phaſias, aut quali fera proluit ora Falerno?
Non placet è Rheni fœcundo colle Lyæus:
Maſſica diſſipiunt: non ridet ſuccus Iberi
Palmatis, aut natus clivo Mareotide Bacchus.
Nulla peregrinæ veniunt huc Cæcuba terræ.
Sola recocta Ceres pingui demerſa fluento

Re-

Recreat, in validos abitura viraginis artus.
tithi dona ſitim relevant, adduntque Lacænis
Cornua, veſanóſque cient per ſigna tumultus.
Tum nova adumbrato contingunt bella Gradivo,
Educuntque acies; miſcent fera prælia; fundunt
Undique ſanguineos concepto vulnere, rivos,
Decernuntque neces animo, inviſoque ruinam
Apparat haud dubiè Thyas temulenta Natiſco.
Nec minùs ampullas jactat trux Wlaſta tumoris,
Fædàque in exoſos ructat ſarcaſmata Cechos,
Atque omnes animo perimit. Tum buccinat ore
Grandia, & omnigenam ſe nôſſe tenaciter artem
Prædicat, atque ipſam ſibi docto jure Sophiam
Cedere, & Argolicos ſapienti munere vates,
Cecropiúmque decus. Quidquid vel Thuſcus Aruſpex
Interpres Divûm aut venturi conſcius ævi
Theſtorides callet, vel rerum perſcia Manto:
Hæc ſe nôſſe refert, ac pluria numine Delphos
ſæpe afflata nurus. Se quippe aſſuêſſe Deorum
Afflatu memorat: ſêu quos nemoroſa verentur
Limina; ſêu curvo prærupta cacumina montis
Poplite dignantur; vel quales Moldava pronis
luminibus recolit, tellúſque Bohema celebrat
ndigetes Divos. Quid quod ſe Pœonis arte
actat; Apollineæ parilem medicamine dextræ.
Atque Machaoniis jam proxima funere ſuccis
ncertum revocare ævum, virtute potenti
Herbarum ſe poſſe refert, omnémque gravatis
Corporibus prohibere luem. Nec deficit illam
hœmonoës carmen, primo cum lacte receptum
ectore: Theſſalicam Circæis artibus oram,
olchidâque evincit, Marſis certare parata
iribus, ac Pſyllis, Nêurris, Ghoatræque venenis
appar, mortifero nocitura quibuslibet auſu.
Non hic Canidiæ fatales Pieris artes
ecantare velit: nè forſan Theſſala tractans
oxica deficiat, lethúmque per ilia ducat.
num duntaxat referat ſtrigis argumentum.
oſtquàm magnificis veſana ſuperbia finém
npoſuit verbis: medicata nocentibus herbis
ymbia, lymphatæ circum omnia ſigmata turbæ
orrigit Albicolûm Micale. Quæ fortè venenum

Necta-

Nectareo miſtum ſucco, Neſsíque cruore
Incantata hauſit carcheſia; combibit unà
Ingentes odii flammas: cane pejus, & angue
Patrem inſectatur, fratríſque in fata furorem
Concipit, ac odio ſequitur genus omne virorum
Nunquam, venturo poſthac placabilis ævo.
Mulcibro citiùs conjunges Tethyos undas:
Antè fidem ratibus promittit Syrtis, & ipſe
Delius Heſperiis rutilum caput efferat oris:
Quàm rurſus veterem cognatis reddat amorem,
Ac fidei monimenta viris Hermundura Mœnas.
Non ſic Etheocles Polynicem ſceptra potentem,
Aut Atrêus ſequitur ſtimulante furore Thyeſtem:
Orchomus haud ità Leucothoam, vel mater Agave
Penthea ſic furiis vexat. cêu Phaſias Albis
Infremit, in vaſtas, irâ ducente, ruinas
Excelſæ ſtirpis patriæ. Dum fervet Erinnys
In ſævas animata neces, ac fata virorum
Ultima, circæo per technas ebria phyltro:
Immenſus ſe ſe perculſas clamor ad auras
Tollere Baccharum; Reginæ multa vovere
Sæcula, Tithoníque annos, Pyliíque ſenectam,
Nec non laurigeros de barbato hoſte triumphos.
Jámque ſuam ſpondere manum, vitéſque, animóſque
Adversùs rabidas vel diri Biſtonis iras,
Mavortíſque globos. Iret, quò gloria famæ
Duceret atque novi diadema vocaret honoris.
Vix ſua Cechiacæ ſacrârunt munera Phœdræ:
Confeſtim pleno Martis ruere agmine, ſepti
Recluſis foribus; percurrere compita; ferro
Conſectare viros, rabidóque dicare furori,
Vaſtámque Albicolûm per campos fundere ſtragem,
Plures in chalybem acturæ, ſi fata tuliſſent
Necdum extrema viris. Remeabit gloria Cechis.
Hæc ubi non vanis rumoribus accipit aula
Principis, afflictíſque ſtudet ſuccurrere rebus,
Ac tantis obicem, remorámque opponere regni
Cladibus, edicto ſancit: ſe protinus omnes
Subjecti ſceptro Proceres, quóſque ordo tribuni
Præfecit populis, Rectoris ad atria ſiſtant,
Excepturi æquam Cechorum à Principe mentum.
Illico plebs aderit ſolio, regníque Toparchæ.

In-

Interea Princeps, conſo moderante ſtateram,
Exigit, ac ſecum trutinat, quid commoda regni,
Ac patriæ depoſcet amor: quo jura tueri
Ordine fas jubeat. Quare illico climate Cecho
Pellere fœmineum Martem; furiáſque laborat,
Atque ſuam, populique ſtudet curare ſalutem.
Primus nempe labor capitis, munúſque requirit
Principis, à propriis arcere incommoda membris,
Tutarique ſuos. Non plaudat Principis alto
Nomine, qui ſe duntaxat, non publica curat.
Dúmque per ancipites verſat præcordia ſenſus;
Turma citata ruit: Proceres ad regia ſe ſe
Limina deportant, facturi juſſa Monarchæ.
Ac cêu Myrmidones ad notos farris acervos,
Auguſto celerant per prata vi entia calle:
Haud ſecùs Hercyniæ cives, regnique Dynaſtæ
Tecta Ducis, ſoliúmque petunt. Vix fuſa per aulæ
Limina Cechorum Princeps videt agmina; verbis
Talibus affatur, quæ provida cura miniſtrat.
Magnanimi Proceres Albis, noſtróque fideles
ndigenæ ſceptro. Non vos latet enthea Wlaſtæ
ævities; quâ regna premit, freníſque ſoluta
Quidlibet audendi ſociarum dira poteſtas,
n noſtras armata neces. Non vana timoris
Oppugnat ſolium ratio, quam cura Regentis
Exhibet hic vobis: jactatum caſibus iri
anguineis Cechum; ni providus ordo tiaræ,
tque laboris onus, quod veſtris jure lacertis
ncubat, a patriis moveat diſcrimina terris.
Quam ſortem fuſo multorum hucuſque cruore
idimus; hanc pariter nobis immitia regno
ata parant Noſtris cervicibus imminet hoſtis.
d patrii docuêre Dii. Non fallit imago
Noctis, quàm Morphêus divinior obtulit aulæ.
um placidam captare quiem. mollique locare
embra thoro domitrix curarum ſuadet, & umbris
nperium noctis Cechorum ſubjicit axem:
lanc non Cimmerius, ſed àb ipſo ſidere miſſus
bjecit menti Morphêus, pinxitve figuram.
x preſſam unius ſpeciem, quæ ſceptra laceſſit,
h aſmate non ludente animum, conſpeximus ante
egales adſtare thoros, torvóque tuentem

Lumine : & irato minitantem funera vultu ;
Atque propinantem nobis cratera cruoris
Flumine ſtagnantem Vix hæc ludibria noctis
Accepit Procerum cœtus, plebiſque myrica :
Toto (vah quid agunt ?) commoti ſplene, cachinnos
Tollere, & oblatam per ludum Morpheos umbram
Deridere omnes. prô ! quæ veſania gentem
Ducit in opprobrium ſolii ? Commenta putantur
Sæpius à genio veri dictata Monarchis.
Nec mora : quà licuit, ſe Principis ædibus omnes
Proripiunt, riſus inter, ſceptrique cavillos,
Atque ſuas repetunt vario cum murmure ſedes,
Regem aſpernantes, nec non fatalia regno
Somnia : & imbellem, cuî præſit fœmina Martem,
Quàm metuo, ne ſe riſus commutet in amplam
Materiem luctûs, lacrymiſque opprobria penſet.
Non ſemper vanis deludere Morphea ſomnis
Rerum uſus docuit. Non rarò prodroma veri
Omina deſignat, vatumque in munera tranſit.
Quam noctis ſimulacra parent objecta Regenti
Fatorum ſeriem, dabit inſtans temporis ordo ;
Quo cœptam augebit furiis Wlaſta ruinam.
Quippe ubi ſe cives redimitos pacis olivâ
Haud cauti reputant, ac ſpernunt mollia Phrynes
Prælia, & explodunt vani moliminis arma,
Atque ſibi ducunt (quò cæca ſuperbia ducit ?)
Dedecori imbellem ferro devincere ſexum
Interea magis, atque magis ſævire furentes
Maldavidûm Eumenides ; Cechos exſtinguere letho,
Atque virum immenſas per campos ſpargere ſtrages ;
Ac Dryadum replere domas perſæpe cruento
Funere, & opprobrio. Jam ferrea jura ſororum,
Fataque Cechiacis graſſantur ſævius oris.
O quot vernantes primævo flore juventæ
Ferratas ſenſêre manus ! Quot ſtirpis avitæ
Surculi, & heroum ſanguis fatalibus umbris
Additi, & innocuum cum ſanguine fundere vitam
Debuerant ; rigidiſque ævum deponere Parcis.
Idque per haud unam, quam ſtruxit fœmina technam.
Quid quod jam mulier Cecho devincta jugali
Fœdere, in exitium conſortis fata parare
Crebrius, atque virum vel Marſo auferre aconito,

Atrocioque necare ſcypho: vel ſtrata ſopore
Corpora Tænariis ſicâ transmittere regnis, -
Nocte tegente nefas. Cùm verò Cynthius orbi
Puniceos invexit equos; ſe criminis acti
Conſcia in haud dubium conferre Mimallis aſylum.
Atque ſub indomitis Wlaſtæ, Ditiſque merere
Signis, in cædes ſolùm authorata virorum.
Jamque auſu temero nullâ ſe lege teneri
Affirmat Glycere, probriſque miniſque laceſſit
Jura viri, ridens ſtrictum, excutiénſque lupatum.
Si quiſquam infidam multavit verbere Mœrin;
Victima fatorum cecidit, thalamumque cruoris
Flumine conſperſit. Jam nullus lædere verbi
Jurgio Avernalem furiam: ſed blandiſſima ſolùm
Verba dare, ac molli popyſmate Cechiæ Erinnym
Flectere, ſubjectumque (pudor!) ſe ferre Maritæ:
Nè vel per chalybem, vel Colcho miſta veneno
Pocula, in extremam deducat tempora ſortem.
Jam nulla Eurydice, nulla Hypſicratea Bohemum
Clima colit: nulla Alceſtis, vel Laodamia,
Euadnéque ſuum devincit amore maritum.
Sed Procris Cephalo, Periandro fata propinat
Lyſis, & in cædes Lucilla Bohema reſurgit.
Huc regni deduxit amor. Quò verò capeſſant
Sceptrum, funeſtant crudeli Belides enſe
Devotos fidei thalamos, perduntque necantque,
Atque Clytemneſtræ revocant fera ſæcula neptes;
Aut matres alias, quas barbarus edidit orbis.
Inde viri cladem veriti, deducere noctes
In luſtris nemorum, cum brutis vivere vitam
Malle, & fulmineis aprorum dentibus, atque
Indomita urſorum rabie, ſpecubuſque ferarum;
Quàm ſe fæmineis laniandos tradere dextris.
Et cum nec denſis ſylvarum degere ſcenis
Tutè liceat, crebrò excurrente Gradivo
Wlaſtiadûm, ac tacitas ſæpe excutiente latebras
Anthropophagi odoranti ritu, civéſque Errori
...cranti chalybis plenos formidine lucos
Deſerere extemplò, veteréſque reviſere ſedes.
Verùm cùm propriis rurſum obviat Atropos atra
Sedibus, & certum minitantur barbara lethum:
Indigenæ; quamvis comitante pudore, tribunal

Principis accedunt. Hic curvo poplite mœſtam
Exponunt rerum ſeriem, multoque rogatu
Suppetias orant adverſus bella Nariſcis
Noxia, & innumeras, quas eduntʼundique ſtrages.
Accipit hæc Princeps, tacitúmque in pectore riſum
Prudenti ratione premens, vel talia fati.
Quò ſe veſtra ferunt juſto libramine vota,
Jam dudum poterant felicem cernere metam
Regno opportunam. Potuit ſcintilla Gradivi
In tenui exortu frangi, penitúſque necari;
Nè ſeſe in vaſtos Martis diſpergeret ignes.
Non ſe plena ſinunt Vulcani jura domari
In latos effuſa rogos. Nemo illico ſternit
Mulciberi furias, Nullus mavortia fundit
Agmina confeſtim. Jam Wlaſtæ ſceptra videntur
Jura favere Deûm patriæ, ſortiſque favores.
At nos fata jubent præſentes ferre labores,
Ærumnáſque pati, quas cæli deſtinat ordo.
Fortè brevi noſtras Rhamnuſis gratia ſedes
In votum repetet, Bacchaſque expellere regno
Decernent Superi, Cechiſque reducere pacem.
Interea ſortem juvat exſpectare faventem.
Dixerat. At civi minùs hæc ſententia Regis
Accidit in votum. Nec conſi clara meretur
Argumenta levis populus; qui ſceptra cachinnis
Excipit, atque ſuâ tantùm ſe lege gubernant.
Nuper ſe ſano Regis vigilantia fudit
Pectore, proficuum regno, Plebiſque ſaluti
Conſilii ſenſum. Sed fœdum dedecus indè,
Ac ſannas retulit. Jam plebs ſibi conſulat ipſa
Arbitrio permiſſa ſuo. Diſcrimina rerum
Tantiſper ſubeat; dum res extrema Bohemos
Demiſſo cogat ſtudio, lacrymaque potentis
Implorare throni verum præſensque juvamen.
Sed quid agit civis? Rurſum aſpernarier aulam,
Ac inopem ingenio, craſſoque ſub aëre natum
Dicere, & invalidum ſceptro, belliſque Monarcham.
Quare conſilio procerum plebiſque coacto,
Samo Slavum Martis pullum, ſibi Cechia fidens
Præficere armatæ pubi; decernere bellum
In nocuam regno peſtem; circumdare ſeptum
Milite, & infeſtas terris arcere puellas

Omnes conſtituunt, ferroque avertere Bacchas.
Nec latet Euchides, vigiles in ſenſa virorum
Molimen belli. Diffuſæ quippe per oras
Cechiæ & illuſtres Procerum, Regiſque penates,
Erectæ in technas Phaloës, nepteſque Phrynondæ
Explorare omnes ſenſus, tectaſque virorum
In Martem fabricas, Wlaſtæque ad caſtra referre
Illico, & hoſtilem confeſtim prodere molem.
Tempus erat, quo poſt Brumæ, Boreæque rigores
Edomitos, Phœbus roſeam ſuper axe Bohemo
Explicuit rurſum frontem. Jam Cynthius almo
Ore fovet Cechos, figénſque calentia terris
Baſia, & egelidos complexus lumine campos,
Ad vitam revocare novam tellure ſepulta,
Germina, & exanguem per prata virentia Floram
Ducere, ſqualloremque novo detergere vultu,
Ac pulchræ rurſum deformem reddere formæ.
Chloride jam terris, cæli, Soliſque favore
Reddita, in ardentem ſe Cechus ferre Gradivum
Iamos lævo ductore parat Martisque furore
Percitus, inſtructuſque armorum viribus, arci
Eleidum tacitis ſeſe admovet illico ſignis,
Haud dubiam laurum ſibi ſpondens. Unde futura
Caſtra locat bello. Sed dudum conſcia rerum
Wlaſta, jubet fidas per cognita ſigna catervas
Continuò acciri Martiſque capeſſere munus.
Sic accerſitæ, tacitè ſe ſe ocyus omnes
Siſtere ad obſequium, facturæ juſſa Bohemæ
Principis ad nutus. Has poſtquam clarius ipſo
Arriſit Phœbo Hirpalyce, deîn talia fatur.
Eja virago Diis, patriiſque æquanda Deabus
Gloria, quam regni ſociam fidamque ſororem
Affectu ſolido amplector Martiſque profuſam
Sanguine deveneror. Sed quæ jam bella paramus?
Ut video, veſtros formido nulla colorat
Pallenti buxo vultus. Vos cerno paratas
Viribus impavidis tot clari nominis hoſtes
Velle domare omnes, & Averni mergere ſtagnis,
Barbigerumque abolere genus. Jam tempora lambit
Immortale decus. Celebris victoria nobis
Haud dubiis (nec enim jam fallimur) advolat alis.
Hoc ſcitote velim, quod famæ prodroma nobis

Fata canunt: necdum Titan deſcendet ad undas
Heſperi, & illuſtrem claro ſpectabit honorem
Lumine; quem nobis virtus, ac æthera ſpondent.
Necdum ut propitiis acceſſit notio Divis,
Effluet iſta dies! cum Marte ſuprema capeſſam
Imperia Hercyniiſque omnes dominabimur oris.
Quare ſepoſito (quid opus ſtimulare?) timore,
Belligeras aptate manus, nervoſque furoris
Sumite cum ferri rabie, nullique virorum
Parcite; ſive Patris, ſeû pulchro nomine fratris
Gaudeat; aut alio titulo clareſcat amici.
Infeſtos reputare canes, peſtéſque domari
Jam dudum meritas, dignaſque occumbere ferro.
Jam ſe ſe nobis revocandi nominis anſa,
Arripienda citra dubium formidinis offert,
Quò noſtra æternis ſcribatur gloria faſtis.
Eja agite, & dignas virtute aſſumite mentes.
Vix finem dictis imponit Wlaſta: ſorores,
Dicere Tiſiphones decuit, thoraca trilicem
Injicere æriſono chalybis ſubtegmine fultum,
Corytoſque leves humeris, lunataque nervi
Cornua, librandis deſervitura ſagittis;
Falcatum lateri fulmen ſuſpendere ferri;
Communire cetrâ lævâm, dextraque minacem
Contorquere haſtam, bibituram hoſtile cruoris
Flumen, barbigeri quod fundunt illico capri.
Ac ſic armatæ ſcandunt ſuper alta frementis
Tergora quadrupedis vultuque, oculiſque loquuntur
Heroum facinus, ferro per inane rotato
Immanes jactant ſtrages, atque omne virorum
Exſtirpare genus ſtatuunt. Dum laudis amore
Ardentes in bella nurus, Cechumque ruinas
Efferа Wlaſta notat: ſupremi provida ſumit
Munia Gradivi, armatas viſura phalanges.
Atque omnem Martis pe luſtratura paratum.
Quare compoſitas numeris, cunctíſque catervas
Viſere Wlaſta pedes; ſumptâ Junonis obire
Majeſtate acies in proxima bella frementes,
Omniaque excelſo ſcrutari lumine Martis
Agmina, & armatos inveſtigare maniplos:
An ritè in fauſtum valeant deſcendere campum.
Cùm verò clypeis, haſtis, jaculis, pharetriſque,

Ac panoplia, quam poſcit Marſpiter, omnes
Inſtructas, belliqne avidas obſervat Enyo
Cechia, in hoſtiles jam jam irruitura phalanges,
Illico demandat: Bellone caſſide; cuſâ
Mulciberi haud pridem liparâ nudum integat omnis
Marria turba caput; quò vertice miſſile telum
Arceat, & rigidis mucronibus ære reſiſtat,
Fatorumque minis. Vix hæc, & plura profudit
Enthea Wlaſta: ſuum pariter cervice tumentem
Scandit equum, trepidas ferientem hinniribus auras,
Cornipedem fortè Oenomai a Xanrumve putares
Argivum; aut Balium Zephyri de ſtirpe creatum,
Certantémque Euro alipedem, non murice tectum
Oebalio aut baccarum Eoâ grandine ſcitâ
Arte ſuperfuſum; ſed multo pondere ferri,
Ac chalybe indutum, jam marria ſigna morantem,
Hujus terga premens, vario libramine molem
Corporis exagitat: turgentes luminis orbes
Circumquaque rotat, frontémque in nubila ducens,
Atque ſuſpercilium tollens, geſtuque ſeveram
Fingens Bellonam, ſpirat Mavortis honoris.
Qualis Bucephalo vectus, Pelethronia quondam
Æmathius Princeps terrore impleverat arva:
Talis Pegaſco ſe jactat Wlaſta caballo
Horror Moldavidûm. Tum dextram mittit in altum
Ætherea, & aſuetam bellis, Cechoque cruentam
Sanguine, depoſcit famulante à ſorte machæram,
Arreptoque enſis capulo, per inane minacem
Sæpe rotat gladium, ventoſo gutture bella,
Bella horrenda crepans. Nec ſævas Thiades Albis
Auguſto ſepti unius, clauſtrique teneri;
Circo porrò ferens, recluſis poſtibus arcis
Evolat, ac Martis procedens ordine complet
Jugera camporum, Panos trepidante novali,
Ac ſubter gravido ſua fata gemente caballo.
Dum videt Hercyniæ populus gimniſtica campo
Agmina Amazonidûm, ardentéſque in bello cohortes,
Ac vaſtos ſtrictis horrore haſtilibus agros,
Æréque fulgentes cetras, & tegmina ferro
Horrida cornipedum: gelidâ formidine tactus,
Attonito ſimilis torpet. Sed major ab harpe,
Et Creſſis forſan Pharetris, Scythiæque timendis

Arcubus, ac ferro, quod dextera ventilat, horror
Omnibus accedit. Malè Cechis ominor armis.
Non venit in Martis palmam formido, Gradivi
Exarmans robur. Res belli, immune timoris
Pectus avet. Trepidis non ſtat victoria ſignis.
Perculſos terrore viros, dum Wlaſta furore
Ebria, & hoſtilis ſitiens fera turma cruoris
Eminùs obſervat: collectâ protinus irâ,
Turbinis in morem, ſuperique cadentis ab axe
Fulminis, in pavidos pleno ruere impete Cechos;
Perturbare acies; trepidas miſcere phalanges,
Palantéſque agris fœde confundere cives.
Nec ſatis: averſos jaculorum grandine terris
Abjicere; adverſis capulo tenùs abdere ferrum
Pectoribus; multos chalybis mucrone minores
Reddere; nonnullos per tortum haſtile levare
Quadrupede, infamique ſolo deponere, fatum
Mordentes herbâ. Prô! quot manibus, pedibuſque
Truncare immani rabie, Cechumque cruorem
Spargere per regnum Cereris, ſtragéſque, necéſque
Edere, & innumeros Erebo transmittere manes.
Wlaſta ferox, primi deducens ſigna Gradivi,
Pernici curſu alipedis Mavortis alumnum
Samo Slavum impavidè accedit. Vah fata propinquant!
Atque adeò chalybis valido diverberat ictu
Terribilem criſtis galeam, ferroque rigentem
Ut ſubitò in geminam reſoluto vertice partem
Iverit excelſi capitis decus, atque liquenti
Effuſo cerebro Cechum fœdaverit agrum.
Indè in confertos, Getulæ tigridis inſtar,
Irrumpit cuneos, latamque ferocibus armis
Semitam, ab immenſa Thyas facit efferа clade.
Hujus ad exemplum, glomerato Marte ſequuntur
Immanes telo ſociæ, vaſtaſque cruento
Funere diffundunt ſtrages, fratréſque, patréſque,
Atque ſibi junctos ab avita ſtirpe propinquos,
Obvia ceu fortuna tulit, diſcrimine nullo
In crudas pellunt mortes! O ſæva nocendi
Ambitio! O demens rabies! immanior ipſis
Armeniæ luſtris. Nunquam ruit hirta Libyſtis
Bellua in agnatum tam ſævo dente cruorem.
At ſolers tacet, prohibétque à frigide tigris

Indo-

Indomitos aliàs rictus, Et præditus alto
Lumine mentis homo, ferro ſævire laboret
In parilis cladem generis? Prô crimen iniquum,
Plectendúmque Erebi pœnis! Sed caſſa furori
Verba damus. Nunquam patulas favetlentheus ardor,
Ac rabies veſana aures. Quo tramite cœpit
Graſſari impatiens freni, legumque capiſtri;
Hoc definitam molitur tangere metam.
Atque hoc correptæ Cechorum Phœbades œſtro,
In trepidas magìs, atque magìs ſe ferre catervas
Albicolûm, & rigido campis proſternere ferro.
Talis in Argolicas ad Trojæ pergama turmas
Penthesilæa ruit, Scythico comitante Gradivo;
Tales expertus bello Trœzenius heros;
Inclytus atque ſuo plures in ſanguine merſi;
Quos extinxerunt lunatis agmina peltis.
Talia ſenſerunt non ratò fata Nariſci,
Opprobrio comitante viros. Hoc Marte virilem
Aſſumpſit mulier genium; ſed corda virorum
Fœmineam haud veriti (pudor eſt!) aſſumere mentem,
Poſtquàm jam ſaturas hoſtili ſanguine dextras
Wlaſta videt, nullámque virûm ſupereſſe furori
Victimam: in excelſi remeat Capitolia ſepti,
Ac ſtreperos edit plauſus, reboante per auras
Murmure, & inſanis exſternat ſidera linguis.
Quæ verò dederit victrici præmia turmæ,
Quóſque auro fuſos torques injecerit armis,
Donáque Amazonidûm Princeps, vix ulla referre
Calliope valeat. Nec gazis Muſa tenetur,
Lucullíque opibus. Bello ſe Caſtalis aptat
Cechiadûm, nocuúmque canit triſti ore Gradivum.
Hunc ubi lugubris poſt funera mille Nariſci
Fama tulit vero Regi: ſub pectore mœſtum
Vulnus alit, regni curis ingentibus æger,
Delibratque animi trutinâ, pérque omnia conſi
Lemmata ſe variè ducit; quî vindice ferro
Plectere Amazonios valeat de legibus auſus,
Albicolúmque vetare neces. Hoc Principis ordo
Flagitat, Aſtreæque tenor, qui jura Monarchæ
Dirigit, atque jubet terris arcere malorum
Germina, in exitium miſeri creſcentia vulgi.
Nec jam Cecha Themis conſulta à Principe rebus

Deſit in extremis. Quin talia ſuggerit aulæ,
Quæ ſolium poſſit licitis producere technis.
Hac autem vafrâ deludit Mœnades arte.
Nuntia continuò tumidam delegat ad aulam
Wiaſtæ, quæ promant, è voto Principis eſſe:
Unam àconſiliis mittat; cuî copia fandi
Cum ſolio detur, ſolíque arcana pateſcant,
Inviĉtæ referenda Duci. Jam techna Bohemi
Principis à longo præcognita temporis uſu,
Tantiſper Wlaſtæ faſtus, elataque franget
Cornua turritæ Cybeles. Sic Marte docebit
Martem alium, fraudíſque ſtrophas à fraude domari
Poſſe pari, ingenióque etiam pollere Phrynondæ,
Atque Ithaci virtute viros. Vix ocyor Euris
Devolat, aut ſatiùs conſcendit mœnia faſtu
Turgida, & Hercynii depromit vota Monarchæ
Nuntius: in Wlaſtam toto ſe ferre rumore
Spiritus elatæ mentis criſtáſque ſuperbè
Tollere, & hos ſenſus turgenti ſubdere cordi.
Jam ſe ſe noſtro ſubmittunt ſceptra lupato,
Atque iſto jacet ante pedes diadema pudendi
Principis, ac noſtrum caput ambit ſcandere ſertum;
Sub cujus circo populus, regnúmque quieſcat.
Quare confeſtim geminas de Principe conſo
Ablegat ſocias, Clymbognam nempe ſagaci
Præſtantem arbitrio, nec non de Pallade cretam
Dobromilæ mentem; quæ ſceptri arcana doloſo
Excipiant animo, Regiſque aulæque perita
Exactâ cauſæ trutinâ, veríque ſtaterâ
Gnaviter expendant. Hecales mandata capeſſunt
Illico Reginæ. rapitóque per arva volatu
Quadrupede accelerante viam, ſe limine ſiſtunt
Principis, arcanam bibituræ protinus aulam.
His ſe ſe actutum ſimulato munere ferre
Obvius Albicolûm Rector, pulchróque vereri,
Officio Teucas, placidóque affarier ore,
Atque in ſecretos blandè invitare penates,
Arcanæ mentis teſtes. Nec partibus aulæ
Humanis deſunt neptes Junonis, ad omnes
Se componentes ſpecioſo munere leges;
Quas ratio petit aularum. Sic ſæpe Phrynondæ
Artibus, ac technis Ithaci certatur utrinque,

Pulchróque officii fuco circumvenit alter
Alterum, & inſidiis fallacibus implicat hoſtem.
Atque hoc ingenio fraudis capit inſcia rerum
Pectora Moldavidûm Princeps, ac talibus aſtum
Involvit laqueis. Deducit ad intima conſi
Limina Walſtiadas: ſecretos arte Sinonis
Exponit querulè ſenſus, ac talia fatur.
Cechiadûm gemmæ, regni decus, atque corona.
Jam me defeſſum, tardûmque ſenilibus annis
Cernitis: ùt mentum loquitur (quod dextra prehendis
Lentior) errantéſque probant jam sátque ſupérque
In vultu rugæ, caníſque arperia pruinis
Tempora demonſtrant. Jam me quoque deficit uſus
Tractare Hercynias, ceu æquum poſcit, habenas.
Nec ferre indomitum populi, ſceptróque rebelle
Ingenium porrò valeo. Nam jura Regenûm
Depoſcunt validos, cum firmâ mente, lacertos.
Eſt equidem nobis conceſſus numine Divûm
Legitimus regnorum hæres, ex aſſe futurus
Albicolûm Princeps. At necdum contigit ævum,
Ac pariles oneri vires; queis ferre Monarchæ
Pondus, Atlantæis metuendum forſitan armis,
Ut par eſt valeat. Quare hæc ſententia Cechum
Occupat Auguſtal: regnorum extradere faſces
Robuſto Wlaſtæ imperio, vegetóque regendi
Muneri, & haud dubiæ fidei concredere charum
Pignus, dum Hercyniis ſuppar adoleſcat habenis.
Nos privata decent, veteremque reviſere ſortem
Fata jubent, viliſque animam deponere mandrâ
Quare agite Albicolûm gemmæ, multámque ſalutem
Dicite ab afflicto Cechûm diademate, veſtræ
Principi, & in vetulis hoc unum exponite votis,
Sollicitóque ſenis verſari pectore: noſtros
Quò ſubeat Regina lares, regníque tribunal
Ac charam Patri ſobolem, cidarimque Ducalem
De manibus tremulis capiat, præſénſque capeſſat
Imperii faſces. Hæc ficto pectore Princeps
Atque hoc fucato verborum ſchemate, & aſtu
Circumventa nurus, multas perſolvere grates
Nominæ Reginæ, proná que ſalute veteri
Cechiadem, dictóque vale, ceu aulica poſcunt
Munia, præcipiti ſe ferre per arva volatu

Pegaſi,

Pegaſi, ad elatum lætiſſima nuntia caſtrum.
At dum Wlaſtiades, plauſu comitante, ſuperbas
Accedunt Tomyris ſedes, ac vota Nariſci
Principis exponunt: major ſubit ilia Wlaſta,
Tantâ ſorte tumor. Jam ſummos tangere cœlos
Viſa ſibi oblato (fraus quippe latebat) honore:
In ſolii conſum facilis, ſuprema capeſſit
Munera Regnantis quæ dudum mente parabat,
Atque avidis cupiit Cechûm Titania votis.
Sed nè quod temerè ſapiens ſibi Cechica Colchis
Fortè malum accerſat, renuit ſe ſiſtere cotam
Hercyniæ ſceptro. Metuit, nè forſan inurat
Nomini honorato labem: vel certa ſub iſto
Schemate perdendæ lateant diſcrimina vitæ.
Quare bis geminas de-primo Marte ſorores,
Sanguinis, ac vitæ nunquam non prodiga mittit
Pectora; queîs alias jungit Mavortis alumnas,
Quinque puta decades; quæ regia juſſa capeſſant,
Ac claros regni faſces, natûmque Bohemi
Principis, & firmum valido munimine caſtrum
De manibus ſolii capiant, juſque omne Regentis
Ad ſe ſe acturum referant. Nec defuit ulla
Peltigerûm imperio Wlaſtæ; ſed protinus omnes
Inductæ chalybem, ferríque nitore micantes,
Alipedem inſcendunt, perque arva volante feruntur
Cornipede, ac laxis metam contingere frenis
Eumenidûm in morem, ſtimulante tumore, laborant.
Jam non fraudis amor, verùm alta ſuperbia greſſum
Dirigit in certas nunquam non prona ruinas
In ſua fata ruunt. Fraus quippe offenſa tumenti
Plùs æquo Glyceri, ſequitur jam caſtra virorum,
Atque ſuas promit turgentem in Phœbada technas.
Hoc vafro princeps bellè formatus ab aſtu,
Bis quinquagenos numeroſâ valle latêre
Præcipit Albicolas, in martia juſſa futuros,
Inſtructos telis, animiſque calentibus irâ;
Qui ferri ſcalpro, ſequiori corde cruorem
Plûs æquo ardentem educant, ac ſana reponant
Conſilia in tumidam non uno nomine Phœdram.
Sic juvat interdum veſanos plectere faſtus.
Quem non deterrent ſedatæ dogmata Suadæ
Acceptis ſcelerum, diſtrictus corrigat enſis.

Unde

Unde Lybuſſiacas attemperat enſe Lacænas
Per ſcelus omne vagas Princeps. Sic jure Machaon
Regnorum indomitos ſubjecti comprimit auſus.
Hanc ſibi fatalem minus arbitrara venire
Sortem poſſe nurus, veſano folle tumeſcens,
Atque ſibi clari deſpondens nominis arrham,
Principis ingreditur caſtrum. Vix limina tangit
Inſolito turgens faſtu: ſe plurimus ordo
Effundit regni Procerum, dictoque ſalutis
Munere, in auguſta deducit Thyada ſedes.
Ipſe Przemilaus Cechûm Phorcynidas aulæ
Prævenit officiis, fictóque veretur honore,
Cêu lapſas cælo Oebalides ac ſigmate lauto
Excipit. Haud ipſam poſſet majore paratu
Dapſili Olympiacam Jovis acceprare maritam,
Hercynias viſentem oras. Quæ Cechica tellus
Fœcundo promit gremio; quæ teſqua ferarum,
Latoíſque domus gratâ feritate miniſtrat;
Quod raris volitat pennis; quod Moldava vaſtus
Squamigerâ de gente vehit, ſtatione locatur
Nobili, Amazonio ceſſurum ritè palato.
Cælata è patrio carcheſia porrigit auro
Gnava manus famuli. Dux prabibit Ipſe ſalutes
Mille coronato per grandia cymbia Baccho,
Et totidem Wlaſtæ vovet aurea ſæcula claro
Cechiadûm ſolio; Bromii quod nobilis humor
Se jactat ſtillis. Nec ſe certamine vinci
Ulla Thyonæo patitur, cyathóque Mimallis;
At fortes in bella viros, quos dona Lyæi
In dulcem, liquidúmque citant quandoque Gradivum,
Evantes multùm exſuperant. Dum fortè lepôre
Permiſcent varioſeſtivum ſigma, ſaléſque
Haud ſatis urbanos ſpargunt, hilarique licenter
Indulgent genio: jubet illico Martis alumnos
Acciti Princeps nemorosâ valle morantes,
Commiſsóque ſibi defungi munere belli
Strenuè, & elatas ferro ſacrare catervas.
Jam ſe fata citant reſeratis poſtibus aulæ
Sympoſiúmque petunt, ſtygio miſſura tyranno
Pabula & infernis convivia Cechica menſis.
Nec Phlegetonteæ cadit ulla acceptior aulæ
Victima; quàm multo longè ante adipata tumore.

Necdum

Nedum baſilicis aularum more remotis
Imperio ſceptri menſis, irrumpere pleno
Turbine, laxatis foribus ferrata Gradivi
Dextera, & attonitas inopino Marte puellas
Bellicâ adoriri rabie, juſtóque furore
Obruere Æxtes. Prô quantas edere ſtrages
Irati Albicolæ Cechis! diſcrimine nullo
Faſtoſas jugulare nurus; perfundere ſigma
Sanguineis fœdè rivis, omnéſque necare
Præſentes Vejas, Erebóque dicare ſuperbos
Manes, ac quinquagenas ſacrare Tonanti
Inferno Phœdras. At nè contagia forſan,
Atque lues capiat victrices Principis ædes:
Imperat actutum perfuſas imbre cruoris,
Ac virâ caſſas, in rura infauſta catervas
Abjici, & aëreis extradi pabula turmis;
Aut lanianda feris tribui; vel dente moloſſi
Diſcerpenda dari. Sic quæ ſuper ipſa tumebat
Sidera Titanis, cupiítque elatior ipſis
Ire viris, meritum ſentit jam gloria caſum,
Atque facit de ſe Cecho ludibria vulgo.
Sublimes nimiùm mentes plerúmque ruina
Excipit, & facilis vertigo ſternit ab alto
Gloriæ in extremam, populis ridentibus algam,
Plùs æquo elatas animorum in ſidera turres.
Hanc ubi fatalem cæſarum mœſta ſororum
Fama tulit cladem Wlaſtæ jam ſigna moranti
Regia, & oblatos regnorum à Principe faſces:
Protinus in rabidum lymphatâ mente furorem
Surgit, & iratum laxis permittit habenis
Præcipitem in diras animum, mentíſque lupatum
Excutiens, ſolo regitur veſana furore.
Bacchatur toto cèu Mœnas percita caſtro,
Omnéſque irarum fluctus evolvit Erinnys
Cechica, & Euchiades ſuperans furialibus auſis;
Uſque adeò terrum turbato corpore monſtrum
Exhibet, exoſúmque oculis, ut Muſa refe re
Horreat horrorem. Mallet formidine quamvis
Obruta, in Hircanam convertere lumina tigrem
Lymphatam rabie, direptíſque ubere natis
Extremis ardentem iris, pérque arva volantem,
Ac prædatrices ulturam immaniter auſus:

Quàm

Quàm œſtro correptam vel primo lumine Wlaſtam
Tangere, & irarum ſpumis, quas ſpargit ab ore,
Parthenios maculare pedes. At bile tumeſcens,
Ac flammis Thyas, quò ſævos dirigit æſtus?
Quóve modo gravidos avet exonerare furores?
Vindicias clamat, caſtrum omne fragoribus implens,
Vindicias poſcit, Rhamnuſis numen in iras
Evocat, indigetéſque Deos fera Wlaſta Deáſque
Albiolûm ſatagit vindictæ accendere flammis.
Quid quod Tartareas citat in ſua vota ſorores,
Totúmque in pœnas Acheronta movere laborat,
Ac Phlegetonteam rabiem, quæ crimina ſceptri
Hercyniæ plectat. Tum flammea volvit in altum
Lumina; quæ refugis ſtant horrida forſitan aſtris,
Sollicitátque Jovem: feriat delicta triſulcis
Ignibus, atque omnes jaculetur ab æthere flammas
In caput authoris, tot, tantorúmque malorum
Cæde patratorum. Si jam foret æqua facultas,
In chaos antiquum vellet revocare Bohemi
Gloriam, & in nihilum nihili convertere totam
Cechiadûm gentem. Sed caſſæ viribus iræ
Haud quidquam efficiunt. Nil ſolo ducta furore
Ultio, in optatam potis eſt deducere metam.
Depoſcit vindicta moras. Exceſſe furorem.
Præcipe tantiſper: meliorem pectora conſum
Sepoſitis capiunt iris. At Mœnados œſtrum
Siſtere quis valeat? Nullas rationis habenas
Admittit furor, haud patiens moderarier ipſâ
Suadelæ illecebrâ. Citiùs ſe Tethyos ira
Frangit, & imperio Neptuni ſæva quieſcunt
Cærula, in æquoreos licèt exſurgentia montes:
Quàm furor excitus vindictæ flamine, frangi,
Sedaríque queat Latialis munere linguæ.
Sed nec materies ultrici deficit iræ;
Quam præſens rabidæ defert occaſio Wlaſtæ.
Fortè inter geminos Cechi de ſtirpe Toparchas,
Agrorum fines, ac paſcua jura crearunt
Prælia: in haud dubium confeſtim abitura cruorem
Permulti capitis; nî provida cura Monarchæ
Componat validas ſapienti munere partes,
In bellum ardentes. Quare delegat acuto
Limatum arbitrio Sophiæ. Cechæúque peritum

Apprimè

Lumine : & irato minitantem funera vultu ;
Atque propinantem nobis cratera cruoris
Flumine ſtagnantem. Vix hæc ludibria noctis
Accepit Procerum cœtus, plebiſque myrica :
Toto (vah quid agunt?) commoti ſplene, cachinnos
Tollere, & oblatam per ludum Morpheos umbram
Deridere omnes. prô! quæ veſania gentem
Ducit in opprobrium ſolii? Commenta putantur
Sæpius à genio veri dictata Monarchis.
Nec mora : quà licuit, ſe Principis ædibus omnes
Proripiunt, riſus inter, ſceptrique cavillos,
Atque ſuas repetunt vario cum murmure ſedes,
Regem aſpernantes, nec non fatalia regno
Somnia : & imbellem, cui præſit fœmina Martem,
Quàm metuo, ne ſe riſus commutet in amplam
Materiem luctûs, lacrymiſque opprobria penſet.
Non ſemper vanis deludere Morphea ſomnis
Rerum uſus docuit. Non rarò prodroma veri
Omina deſignat, vatumque in munera tranſit.
Quam noctis ſimulacra parent objecta Regenti
Fatorum ſeriem, dabit inſtans temporis ordo;
Quo cœptam augebit furialis Wlaſta ruinam.
Quippe ubi ſe cives redimitos pacis olivâ
Haud cauti reputant, ac ſpernunt mollia Phrynes
Prælia, & explodunt vani moliminis arma,
Atque ſibi ducunt (quò cæca ſuperbia ducit?)
Dedecori imbellem ferro devincere ſexum
Interea magis, atque magis ſævire furentes
Maldavidûm Eumenides; Cechos exſtinguere letho,
Atque virum immenſas per campos ſpargere ſtrages,
Ac Dryadum replere domas perſæpe cruento
Funere, & opprobrio. Jam ferrea jura ſororum,
Fataque Cechiacis graſſantur ſævius oris.
O quot vernantes primævo flore juventæ
Ferratas ſenſêre manus! Quot ſtirpis avitæ
Surculi, & heroum ſanguis fatalibus umbris
Additi, & innocuum cum ſanguine fundere vitam
Debuerant; rigidiſque ævum deponere Parcis.
Idque per haud unam, quam ſtruxit fœmina technam.
Quid quod jam mulier Cecho devincta jugali
Fœdere, in exitium conſortis fata parare
Crebrius, atque virum vel Marſo auferre aconito,

Atri-

Atrocioque necare ſcypho: vel ſtrata ſopore
Corpora Tœnariis ſicâ tranſmittere regnis, -
Nocte tegente nefas. Cùm verò Cynthius orbi -
Puniceos invexit equos; ſe criminis acti
Conſcia in haud dubium conferre Mimallis aſylum.
Atque ſub indomitis Wlaſtæ, Ditiſque merere
Signis, in cædes ſolùm authorata virorum.
Jamque auſu temero nullâ ſe lege teneri
Affirmat Glycere, probriſque miniſq; laceſſit
Jura viri, ridens ſtrictum, excutiénſque lupatum.
Si quiſquam infidam multavit ve bere Mœrin;
Victima fatorum cecidit, thalamumque cruoris
Flumine conſperſit. Jam nullus lædere verbi
Jurgio Avernalem furiam: ſed byſſima ſolùm
Verba dare, ac molli poppyſmate Cechiæ Erinnym
Flectere, ſubjectumque (pudor!) ſe ferre Maritæ:
Nè vel per chalybem, vel Colcho miſta veneno
Pocula, in extremam deducat tempora ſortem.
Jam nulla Eurydice, nulla Hypſicratea Bohemum
Clima colit: nulla Alceſtis, vel Laodamia,
Euadnéque ſuum devincit amore maritum.
Sed Procris Cephalo, Periandro fata propinat
Lyſis, & in cædes Lucilla Bohema reſurgit.
Huc regni deduxit amor. Quò verò capeſſant
Sceptrum, funeſtant crudeli Belides enſe
Devotos fidei thalamos, perduntque necantque,
Atque Clytemneſtræ revocant fera ſæcula neptes;
Aut matres alias, quas barbarus edidit orbis.
Unde viri cladem veriti, deducere noctes
In luſtris nemorum, cum brutis vivere vitam
Malle, & fulmineis aprorum dentibus, atque
Indomita urſorum rabie, ſpecubuſque ferarum;
Quàm ſe fœmineis laniandos tradere dextris.
At cum nec denſis ſylvarum degere ſcenis
Iam tutè liceat, creb ò excurrente Gradivo
Wlaſtiadûm, ac tacitas ſæpe excutiente latebras
Pamphagi odoranti ritu, civéſque Errori
Sacranti chalybis plenos formidine lucos
Deſerere extemplò, veteréſque reviſere ſedes.
Verùm cùm propriis rurſum obviat Atropos atra
Ædibus, & certum minitantur barbara lethum:
Indigenæ; quamvis comitante pudore, tribunal

Principis accedunt. Hic curvo poplite mœſtam
Exponunt rerum ſeriem, multoque rogatu
Suppetias orant adverſus bella Nariſcis
Noxia, & innumeras, quas edunt undique ſtrages.
Accipit hæc Princeps, tacitúmque in pectore riſum
Prudenti ratione premens, vel talia fati.
Quòd ſe veſtra ferunt juſto libramine vota,
Jam dudum poterant felicem cernere metam
Regno opportunam. Potuit ſcintilla Gradivi
In tenui exortu frangi, penitúſque necari;
Nè ſeſe in vaſtos Martis diſpergeret ignes.
Non ſe plena ſinunt Vulcani jura domari
In latos effuſa rogos. Nemo illico ſternit
Mulciberi furias, Nullus mavortia fundit
Agmina confeſtim. Jam Wlaſtæ ſceptra videntur
Jura favere Deûm patriæ, fortiſque favores.
At nos fata jubent præſentes ferre labores,
Ærumnáſque pati, quas cæli deſtinat ordo.
Fortè brevi noſtras Rhamnuſis gratia ſedes
In votum repetet, Bacchaſque expellere regno
Decernent Superi, Cechiſque reducere pacem.
Interea ſortem juvat exſpectare faventem.
Dixerat. At civi minùs hæc ſententia Regis
Accidit in votum. Nec conſi clara merentur
Argumenta levis populus; qui ſceptra cachinnis
Excipit, atque ſuâ tantùm ſe lege gubernant.
Nuper ſe ſano Regis vigilantia fudit
Pectore, proficuum regno, Plebiſque ſaluti
Conſilii ſenſum. Sed fœdum dedecus indè,
Ac ſannas retulit. Jam plebs ſibi conſulat ipſa
Arbitrio permiſſa ſuo. Diſcrimina rerum
Tantiſper ſubeat; dum res extrema Bohemos
Demiſſo cogat ſtudio, lacrymaque potentis
Implorare throni verum præſensque juvamen.
Sed quid agit civis? Rurſum aſpernarier aulam,
Ac inopem ingenio, craſſoque ſub aëre natum
Dicere, & invalidum ſceptro, belliſque Monarcham.
Quare conſilio procerum plebiſque coacto,
Samo Slavum Martis pullum, ſibi Cechia fidens
Præficere armatæ pubi; decernere bellum
In nocuam regno peſtem; circumdare ſeptum
Milite, & infeſtas terris arcere puellas

Omnes conſtituunt, ferroque avertere Bacchas,
Nec latet Euchides, vigiles in ſenſa virorum
Molimen belli. Diffuſæ quippe per oras
Cechiæ & illuſtres Procerum, Regiſque penates,
Erectæ in technas Pholoës, neptéſque Phrynondæ
Explorare omnes ſenſus, tectaſque virorum
In Martem fabricas, Wlaſtæque ad caſtra referre
Illico, & hoſtilem confeſtim prodere molem.
Tempus erat, quo poſt Brumæ, Boreæque rigores
Edomitos, Phœbus roſeam ſuper axe Bohemo
Explicuit rurſum frontem. Jam Cynthius almo
Ore fovet Cechos, figénſque calentia terris
Baſia, & egelidos complexus lumine campos,
Ad vitam revocare novam tellure ſepulta,
Germina, & exanguem per prata virentia Floram
Ducere, ſqualloréınque novo detergere vultu,
Ac pulchræ rurſum deformem reddere formæ.
Chloride jam terris, cæli, Soliſque favore
Reddita, in ardentem ſe Cechus ferre Gradivum
Samos lavo ductore parat Martisque furore
Percitus, inſtructuſque armorum viribus, arci
Eleidum tacitis ſeſe admovet illico ſignis,
Haud dubiam laurum ſibi ſpondens. Unde futura
Caſtra locat bello. Sed dudum conſcia rerum
Wlaſta, jubet fidas per cognita ſigna catervas
Continuò acciri Martiſque capeſſere munus.
Sic accerſitæ, tacitè ſe ſe ocyus omnes
Siſtere ad obſequium, facturæ juſſa Bohemæ
Principis ad nutus. Has poſtquam clarius ipſo
Arriſit Phœbo Hirpalyce, dein talia fatur.
Eja virago Diis, patriiſque æquanda Deabus
Gloria, quam regni ſociam fidamque ſororem
Affectu ſolido amplector Martiſque profuſam
Sanguine devenerор. Sed quæ jam bella paramus?
Ut video, veſtros formido nulla colorat
Pallenti buxo vultus. Vos cerno paratas!
Viribus impavidis tot clari nominis hoſtes
Velle domare omnes, & Averni mergere ſtagnis,
Barbigerumque abolere genus. Jam tempora lambit
Immortale decus. Celebris victoria nobis
Haud dubiis (nec enim jam fallimur) advolat alis.
Hoc ſcitote velim, quod famæ prodroma nobis

Fata canunt: necdum Titan deſcendet ad undas
Heſperi, & illuſtrem claro ſpectabit honorem
Lumine; quem nobis virtus, ac æthera ſpondent.
Necdum ut propriis acceſſit notio Divis,
Effluet iſta dies! cum Marte ſuprema capeſſam
Imperia Hercyniiſque omnes dominabimur oris.
Quare ſepoſito (quid opus ſtimulare?) timore,
Belligeras aptate manus, nervoſque furoris
Sumite cum ferri rabie, nullique virorum
Parcite; ſive Patris, ſeu pulchro nomine fratris
Gaudeat; aut alio titulo clareſcat amici.
Infeſtos reputare canes, peſtéſque domari
Jam dudum meritas, dignaſque occumbere ferro.
Jam ſe ſe nobis revocandi nominis anſa,
Arripienda citra dubium formidinis offert,
Quò noſtra æternis ſcribatur gloria factis.
Eja agite, & dignas virtute aſſumite mentes.
Vix finem dictis impoſuit Wlaſta: ſorores,
Dicere Tiſiphones decuit, thoraca trilicem
Injicere æriſono chalybis ſubtegmine fultum,
Corytoſque leves humeris, lunataque nervi
Cornua, librandis deſervitura ſagittis;
Falcatum lateri fulmen ſuſpendere ferri;
Communire cetrâ lævâm, dextraque minacem
Contorquere haſtam, bibituram hoſtile cruoris
Flumen, barbigeri quod fundunt illico capri.
Ac ſic armatæ ſcandunt ſuper alta frementis
Tergora quadrupedis vultuque, oculiſque loquuntur
Heroum facinus; ferro per inane rotato
Immanes jactant ſtrages, atque omne virorum
Exſtirpare genus ſtatuunt. Dum laudis amore
Ardentes in bella nurus, Cechumque ruinas
Effera Wlaſta notat: ſupremi provida ſumit
Munia Gradivi, armatas viſura phalanges.
Atque omnem Martis pe luſtratura paratum.
Quare compoſitas numeris, cunctiſque catervas
Viſere Wlaſta pedes; ſumptâ Junonis obire
Majeſtate acies in proxima bella frementes,
Omniaque excelſo ſcrutati lumine Martis
Agmina, & armatos inveſtigare maniplos:
An ritè in fauſtum valeant deſcendere campum.
Cùm verò clypeis, haſtis, jaculis, pharetriſque,

Ac panoplia, quam poſcit Marſpiter, omnes
Inſtructas, belliquę avidas obſervat Enyo
Cechia, in hoſtiles jam jam irruitura phalanges,
Illico demandat: Bellone caſſide, cuſâ
Mulciberi haud pridem liparâ nudum integat omnis
Marria turba caput; quò vertice miſſile telum
Arceat, & rigidis mucronibus ære reſiſtat,
Fatorumque minis. Vix hæc, & plura profudit
Enthea Wlaſta: ſuum pariter cervice tumentem
Scandit equum, trepidas ferientem hinnitibus auras,
Cornipedem fortè Oenomai a Xanrumve putares
Argivum; aut Balium Zephyri de ſtirpe creatum,
Certantémque Euro alipedem, non murice rectum
Oebalio aut baccarum Eoâ grandine ſcitâ
Arte ſuperfuſum; ſed multo pondere ferri,
Ac chalybe indutum, jam martia ſigna morantem.
Hujus terga premens, vario libramine molem
Corporis exagitat: turgentes luminis orbes
Circumquaque rotat, frontémque in nubila ducens,
Atque ſuſpercilium tollens. geſtuque ſeveram
Fingens Bellonam, ſpirat Mavortis honoris.
Qualis Bucephálo vectus, Pelethronia quondam
Æmathius Princeps terrore impleverat arva:
Talis Pegaſco ſe jactat Wlaſta caballo
Horror Moldavidûm. Tum dextram mittit in altum
Ætherea, & aſuetam bellis, Cechoque cruentam
Sanguine, depoſcit famulante à ſorte machæram,
Arreptoque enſis capulo, per inane minacem
Sæpe rotat gladium, ventoſo gutture bella,
Bella horrenda crepans. Nec ſævas Thiades Albis
Auguſto ſepti unius, clauſtrique teneri;
Circo porrò ferens, recluſis poſtibus arcis
Evolat, ac Martis procedens ordine complet
Jugera camporum, Panos trepidante novali,
Ac ſubter gravido ſua fata gemente caballo.
Dum videt Hercyniæ populus gimniſtica campo
Agmina Amazonidûm, ardentéſque in bello cohortes,
Ac vaſtos ſtrictis horrore haſtilibus agros,
Æréque fulgentes cetras, & tegmina ferro
Horrida cornipedum: gelidâ formidine tactus,
Attonito ſimilis torpet. Sed major ab harpe,
Et Creſſis forſan Pharetris, Scythiæque timendis

Arcubus, ac ferro, quod dextera ventilat, horror
Omnibus accedit. Malè Cechis ominor armis.
Non venit in Martis palmam formido, Gradivi
Exarmans robur. Res belli, immune timoris
Pectus avet. Trepidis non ſtat victoria ſignis.
Perculſos terrore viros, dum Wlaſta furore
Ebria, & hoſtilis ſitiens fera turma cruoris
Eminùs obſervat: collectâ protinus irâ,
Turbinis in morem, ſuperique cadentis ab axe
Fulminis, in pavidos pleno ruere impete Cechos;
Perturbare acies; trepidas miſcere phalanges,
Palantéſque agris fœde confundere cives.
Nec ſatis: averſos jaculorum grandine terris
Abjicere; adverſis capulo tenùs abdere ferrum
Pectoribus; multos chalybis mucrone minores
Reddere; nonnullos per tortum haſtile levare
Quadrupede, infamique ſolo deponere, fatum
Mordentes herbâ. Prô! quot manibus, pedibuſque
Truncare immani rabie, Cechumque cruorem
Spargere per regnum Cereris, ſtragéſque, necéſque
Edere, & innumeros Erebo tranſmittere manes.
Wlaſta ferox, primi deducens ſigna Gradivi,
Pernici curſu alipedis Mavortis alumnum
Samo Slavum impavidè accedit. Vah fata propinquant!
Atque adeò chalybis valido diverberat ictu
Terribilem criſtis galeam, ferroque rigentem
Ut ſubitò in geminam reſoluto vertice partem
Iverit excelſi capitis decus, atque liquenti
Effuſo cerebro Cechum fœdaverit agrum.
Indè in confertos, Getulæ tigridis inſtar,
Irrumpit cuneos, latamque ferocibus armis
Semitam, ab immenſa Thyas facit effera clade.
Hujus ad exemplum, glomerato Marte ſequuntur
Immanes telo ſociæ, vaſtaſque cruento
Funere diffundunt ſtrages, fratréſque, patréſque,
Atque ſibi junctos ab avita ſtirpe propinquos,
Obvia ceu fortuna tulit, diſcrimine nullo
In crudas pellunt mortes. O ſæva nocendi
Ambitio! O demens rabies! immanior ipſis
Armeniæ luſtris. Nunquam ruit hirta Libyſtis
Bellua in agnatum tam ſævo dente cruorem.
At ſolers tacet, prohibétque à frigide tigris

Indo-

Indomitos aliàs rictus, Et præditus alto
Lumine mentis homo, ferro ſævire laboret
In parilis cladem generis? Prô crimen iniquum,
Plectendúmque Erebi pœnis! Sed caſſa furori
Verba damus. Nunquam patulas favetlentheus ardor,
Ac rabies veſana aures. Quo tramite cœpit
Graſſari impatiens freni, legumque capiſtri;
Hoc definitam molitur tangere metam.
Atque hoc correptæ Cechorum Phœbades œſtro,
In trepidas magìs, atque magìs ſe ferre catervas
Albicolûm, & rigido campis proſternere ferro.
Talis in Argolicas ad Trojæ pergama turmas
Pentheſilæa ruit, Scythico comitante Gradivo;
Tales expertus bello Trœzenius heros;
Inclytus atque ſuo plures in ſanguine merſi;
Quos extinxerunt lunaris agmina peltis.
Talia ſenſerunt non ratò fata Nariſci,
Opprobrio comitante viros. Hoc Marte virilem
Aſſumpſit mulier genium; ſed corda virorum
Fœmineam haud veriti (pudor eſt!) aſſumere mentem,
Poſtquàm jam ſaturas hoſtili ſanguine dextras
Wlaſta videt, nullámque virûm ſupereſſe furori
Victimam: in excelſi remeat Capitolia ſepti,
Ac ſtreperos edit plauſus, reboante per auras
Murmure, & inſanis exſternat ſidera linguis.
Quæ verò dederit victrici præmia turmæ,
Quóſque auro fuſos torques injecerit armis,
Donáque Amazonidûm Princeps, vix ulla referre
Calliope valeat. Nec gazis Muſa tenetur,
Lucullíque opibus. Bello ſe Caſtalis aptat
Cechiadûm, nocuúmque canit triſti ore Gradivum.
Hunc ubi lugubris poſt funera mille Nariſci
Fama tulit vero Regi: ſub pectore mœſtum
Vulnus alit, regni curis ingentibus æger,
Delibratque animi trutinâ, pérque omnia conſi
Lemmata ſe variè ducit; quî vindice ferro
Plectere Amazonios valeat de legibus auſus,
Albicolúmque vetate neces. Hoc Principis ordo
Flagitat, Aſtreæque tenor, qui jura Monarchæ
Dirigit, atque jubet terris arcere malorum
Germina, in exitium miſeri creſcentia vulgi.
Nec jam Cecha Themis conſulta à Principe rebus

Deſit in extremis. Quin talia ſuggerit aulæ,
Quæ ſolium poſſit licitis producere technis.
Hac autem vafrâ deludit Mœnades arte.
Nuntia continuò tumidam delegat ad aulam
Wiaſtæ, quæ promant, è voto Principis eſſe;
Unam à conſiliis mittat; cuî copia fandi
Cum ſolio detur, ſolíque arcana pateſcant,
Invictæ referenda Duci. Jam techna Bohemi
Principis à longo præcognita temporis uſu,
Tantiſper Wlaſtæ faſtus, elataque franget
Cornua turritæ Cybeles. Sic Marte docebit
Martem alium, fraudíſque ſtrophas à fraude domari
Poſſe pari, ingenióque etiam pollere Phrynondæ,
Atque Ithaci virtute viros. Vix ocyor Euris
Devolat, aut ſatiùs conſcendit mœnia faſtu
Turgida, & Hercynii depromit vota Monarchæ
Nuntius: in Wiaſtam toto ſe ferre tumore
Spiritus elatæ mentis criſtáſque ſuperbè
Tollere, & hos ſenſus turgenti ſubdere cordi.
Jam ſe ſe noſtro ſubmittunt ſceptra lupato,
Atque iſto jacet ante pedes diadema pudendi
Principis, ac noſtrum caput ambit ſcandere ſertum;
Sub cujus circo populus, regnúmque quieſcat.
Quare confeſtim geminas de Principe conſo
Ablegat ſocias, Clymbognam nempe ſagaci
Præſtantem arbitrio, nec non de Pallade creram
Dobromilæ mentem; quæ ſceptri arcana doloſo
Excipiant animo, Regisque aulæque perita
Exactâ cauſæ trutinâ, veríque ſtaterâ
Gnaviter expendant. Hecales mandata capeſſunt
Illico Reginæ. rapitóque per arva volatu
Quadrupede accelerante viam, ſe limine ſiſtunt
Principis, arcanam bibituræ protinus aulam.
His ſe ſe actutum ſimulato munere ferre
Obvius Albicolûm Rector, pulchróque vereri,
Officio Teucas, placidóque affarier ore,
Atque in ſecretos blandè invitare penates,
Arcanæ mentis teſtes. Nec partibus aulæ
Humanis deſunt neptes Junonis, ad omnes
Se componentes ſpecioſo munere leges;
Quas ratio petit aulatum. Sic ſæpe Phrynondæ
Artibus, ac technis Ithaci certatur utrinque,

Pul-

Pulchróque officii fuco circumvenit alter
Alterum, & inſidiis fallacibus implicat hoſtem.
Atque hoc ingenio fraudis capit inſcia rerum
Pectora Moldavidûm Princeps, ac talibus aſtum
Involvit laqueis. Deducit ad intima conſi
Limina Walſtiadas: ſecretos arte Sinonis
Exponit querulè ſenſus, ac talia fatur.
Cechiadûm gemmæ, regni decus, atque corona.
Jam me defeſſum, tardûmque ſenilibus annis
Cernitis: ùt mentum loquitur (quod dextra prehendis
Lentior) errantéſque probant jam sátque ſupérque
In vultu rugæ, caníſque arpetia pruinis
Tempora demonſtrant. Jam me quoque deficit uſus
Tractare Hercynias, cêu æquum poſcit, habenas.
Nec ferre indomitum populi, ſceptróque rebelle
Ingenium porrò valeo. Nam jura Regentûm
Depoſcunt validos, cum firmâ mente, lacertos.
Eſt equidem nobis conceſſus numine Divûm
Legitimus regnorum hæres, ex aſſe futurus
Albicolûm Princeps. At necdum contigit ævum,
Ac pariles oneri vires; queis ferre Monarchæ
Pondus, Atlantæis metuendum forſitan armis,
Ut par eſt valeat. Quare hæc ſententia Cechum
Occupat Auguſtal: regnorum extradere faſces
Robuſto Wlaſtæ imperio, vegetóque regendi
Muneri, & haud dubiæ fidei concredere charum
Pignus, dum Hercyniis ſuppar adoleſcat habenis.
Nos privata decent, veterémque reviſere ſortem
Fata jubent, viliſque animam deponere mandrâ
Quare agite Albicolûm gemmæ, multámque ſalutem
Dicite ab afflicto Cechûm diademate, veſtræ
Principi, & in vetulis hoc unum exponite votis,
Sollicitóque ſenis verſari pectore: noſtros
Quò ſubeat Regina lares, regníque tribunal
Ac charam Patri ſobolem, cidarimque Ducalem
De manibus tremulis capiat, præsénſque capeſſat
Imperii faſces. Hæc ficto pectore Princeps
Atque hoc fucato verborum ſchemate, & aſtu
Circumventa nurus, multas perſolvere grates
Nominæ Reginæ, proná que ſalute veteri
Cechiadem, dictóque vale, cêu aulica poſcunt
Munia, præcipiti ſe ferre per arva volatu

Pegaſi,

Pegaſi, ad elatum lætiſſima nuntia caſtrum.
At dum Wlaſtiades, plauſu comitante, ſuperbas
Accedunt Tomyris ſedes, ac vota Nariſci
Principis exponunt: major ſubit illa Wlaſta,
Tantâ ſorte tumor. Jam ſummos tangere cœlos
Viſa ſibi oblato (fraus quippe latebat) honore;
In ſolii conſum facilis, ſuprema capeſſit
Munera Regnantis quæ dudum mente parabat,
Atque avidis cupiit Cechûm Titania votis.
Sed nè quod temerè ſapiens ſibi Cechica Colchis
Fortè malum accerſat, renuit ſe ſiſtere coram
Hercyniæ ſceptro. Metuit, nè forſan inurat
Nomini honorato labem: vel certa ſub iſto
Schemate perdendæ lateant diſcrimina vitæ.
Quare bis geminas de-primo Marte ſorores,
Sanguinis, ac vitæ nunquam non prodiga mittis
Pectora; queis alias jungit Mavortis alumnas,
Quinque puta decades; quæ regia juſſa capeſſant,
Ac claros regni faſces, natûmque Bohemi
Principis, & firmum valido munimine caſtrum
De manibus ſolii capiant, juſque omne Regentis
Ad ſe ſe actutum referant. Nec defuit ulla
Peltigerûm imperio Wlaſtæ; ſed protinus omnes
Indutæ chalybem, ferríque nitore micantes,
Alipedem inſcendunt, perque arva volante feruntur
Cornipede, ac laxis metam contingere frenis
Eumenidûm in morem, ſtimulante tumore, laborant.
Jam non fraudis amor, verùm alta ſuperbia greſſum
Dirigit in certas nunquam non prona ruinas
In ſua fata ruunt. Fraus quippe offenſa tumenti
Plùs æquo Glyceri, ſequitur jam caſtra virorum,
Atque ſuas promit turgentem in Phœbada technas.
Hoc vafro princeps bellè formatus ab aſtu,
Bis quinquagenos numeroſâ valle latêre
Præcipit Albicolas, in martia juſſa futuros,
Inſtructos telis, animiſque calentibus irâ;
Qui ferri ſcalpro, ſequiori corde cruorem
Plùs æquo ardentem educant, ac ſana reponant
Conſilia in tumidam non uno nomine Phœdram.
Sic juvat interdum veſanos plectere faſtus.
Quem non deterrent ſedatæ dogmata Suadæ
Acceptis ſcelerum, diſtrictus corrigat enſis.

Unde

Unde Lybuſſiacas attemperat enſe Lacænas
Per ſcelus omne vagas Princeps. Sic jure Machaon
Regnorum indomitos ſubjecti comprimit auſus.
Hanc ſibi fatalem minus arbitrata venire
Sortem poſſe nurus, veſano folle tumeſcens,
Atque ſibi clari deſpondens nominis arrham,
Principis ingreditur caſtrum. Vix limina tangit
Inſolito turgens faſtu: ſe plurimus ordo
Effundit regni Procerum, dictoque ſalutis
Munere, in auguſta deducit Thyada ſedes.
Ipſe Przemilaus Cechûm Phorcynidas aulæ
Prævenit officiis, fictóque veretur honore,
Ceu lapſas cælo Oebalides ac ſigmate lauto
Excipit. Haud ipſam poſſet majore paratu
Dapſili Olympiacam Jovis acceptare maritam,
Hercynias viſentem oras. Quæ Cechica tellus
Fœcundo promit gremio; quæ teſqua ferarum,
Latoíſque domus gratâ feritate miniſtrat;
Quod raris volitat pennis; quod Moldava vaſtus
Squamigerâ de gente vehit, ſtatione locatur
Nobili, Amazonio ceſſurum ritè palato.
Cælata è patrio carcheſia porrigit auro
Gnava manus famuli. Dux prælibit ipſe ſalutes
Mille coronato per grandia cymbia Baccho,
Et totidem Wlaſtæ vovet aurea ſæcula claro
Cechiadûm ſolio; Bromii quod nobilis humor
Se jactat ſtillis. Nec ſe certamine vinci
Ulla Thyonæo patitur, cyathóque Mimallis;
At fortes in bella viros, quos dona Lyæi
In dulcem, liquidúmque citant quandoque Gradivum,
Evantes multùm exſuperant. Dum fortè lepôre
Permiſcent vario feſtivum ſigma, ſaléſque
Haud ſatis urbanos ſpargunt, hilarique licenter
Indulgent genio: jubet illico Martis alumnos
Acciri Princeps nemorosâ valle morantes,
Commiſsóque ſibi defungi munere belli
Strenuè, & elatas ferro ſacrare catervas.
Jam ſe fata citant reſeratis poſtibus aulæ
Sympoſiúmque petunt, ſtygio miſſura tyranno
Pabula & infernis convivia Cechica menſis.
Nec Phlegetonteæ cadit ulla acceptior aulæ
Victima; quàm multo longè ante adipata tumore.

Necdum

Nedum baſilicis aularum more remotis
Imperio ſceptri menſis, irrumpere pleno
Turbine, laxatis foribus ferrata Gradivi
Dextera, & attonitas inopino Marte puellas
Bellicâ adoriri rabie, juſtôque furore
Obruere Æætes. Prô quantas edere ſtrages
Irari Albicolæ Cechis! diſcrimine nullo
Faſtoſas jugulare nurus; perfundere ſigma
Sanguineis fœdè rivis, omnéſque necare
Præſentes Vejas, Erebóque dicare ſuperbos
Manes, ac quinquagenas ſacrare Tonanti
Inferno Phœdras. At nè contagia forſan,
Atque lues capiat victrices Principis ædes:
Imperat actutum perfuſas imbre cruoris,
Ac vitâ caſſas, in rura infauſta catervas
Abjici, & aëreis extradi pabula turmis;
Aut lanianda feris tribui; vel dente moloſſi
Diſcerpenda dari. Sic quæ ſuper ipſa tumebat
Sidera Titanis, cupiitque elatior ipſis
Ire viris, meritum ſentit jam gloria caſum,
Atque facit de ſe Cecho ludibria vulgo.
Sublimes nimiùm mentes plerúmque ruina
Excipit, & facilis vertigo ſternit ab alto
Gloriæ in extremam, populis ridentibus algam,
Plùs æquo elatas animorum in ſidera turres.
Hanc ubi fatalem cæſarum mœſta ſororum
Fama tulit cladem Wlaſtæ jam ſigna moranti
Regia, & oblatos regnorum à Principe faſces:
Protinus in rabidum lymphatâ mente furorem
Surgit, & irarum laxis permittit habenis
Præcipitem in diras animum, mentíſque lupatum
Excutiens, ſolo regitur veſana furore.
Bacchatur toro ceu Mœnas percita caſtro,
Omnéſque irarum fluctus evolvit Erinnys
Cechica, & Euchiades ſuperans furialibus auſis;
Uſque adeò terrum turbato corpore monſtrum
Exhibet, exosúmque oculis, ut Muſa refe re
Horreat horrorem. Mallet formidine quamvis
Obruta, in Hircanam convertere lumina tigrem
Lymphatam rabie, direptíſque ubere natis
Extremis ardentem iris, pérque arva volantem,
Ac prædatrices ulturam immaniter auſus:

Quàm

Quàm œſtro correptam vel primo lumine Wlaſtam
Tangere, & irarum ſpumis, quas ſpargit ab ore,
Parthenios maculare pedes. At bile tumeſcens,
Ac flammis Thyas, quò ſævos dirigit æſtus?
Quóve modo gravidos avet exonerare furores?
Vindicias clamat, caſtrum omne fragoribus implens,
Vindicias poſcit, Rhamnuſis numen in iras
Evocat, indigetéſque Deos fera Wlaſta Deáſque
Albicolûm ſatagit vindictæ accendere flammis.
Quid quod Tartareas citat in ſua vota ſorores,
Totúmque in pœnas Acheronta movere laborat,
Ac Phlegetonteam rabiem, quæ crimina ſceptri
Hercyniæ plectat. Tum flammea volvit in altum
Lumina; quæ refugis ſtant horrida forſitan aſtris,
Sollicitátque Jovem: feriat delicta triſulcis
Ignibus, atque omnes jaculetur ab æthere flammas
In caput authoris, tot, tantorúmque malorum
Cæde patratorum. Si jam foret æqua facultas,
In chaos antiquum vellet revocare Bohemi
Gloriam, & in nihilum nihili convertere totam
Cechiadûm gentem. Sed caſſæ viribus iræ
Haud quidquam efficiunt. Nil ſolo ducta furore
Ultio, in optatam potis eſt deducere metam.
Depoſcit vindicta moras. Exeſſe furorem.
Præcipe tantiſper: meliorem pectora conſum
Sepoſitis capiunt iris. At Mœnados œſtrum
Siſtere quis valeat? Nullas rationis habenas
Admittit furor, haud patiēns moderatier ipſâ
Suadelæ illecebrâ. Citiùs ſe Tethyos ita
Frangit, & imperio Neptuni ſæva quieſcunt
Cærula, in æquoreos licèt exſurgentia montes:
Quàm furor excitus vindictæ flamine, frangi,
Sedatíque queat Latialis munere linguæ.
Sed nec materies ultrici deficit iræ;
Quam præſens rabidæ defert occaſio Wlaſtæ.
Fortè inter geminos Cechi de ſtirpe Toparchas,
Agrorum fines, ac paſcua jura crearunt
Prælia: in haud dubium confeſtim abitura cruorem
Permulti capitis; nî provida cura Monarchæ
Componat validas ſapienti munere partes,
In bellum ardentes. Quare delegat acuto
Limatum arbitrio Sophiæ. Cechæq; ue peritum

Apprimè

Apprimè legis doctâ gravitate Ctiradum,
A conſo ſolii primum; qui jurgia recto
Ordine componat. Sed nè quod juris iniqui
Obveniat crimen, demandat: notio cauſæ
In juſtam veniat trutinam, librétque ſeverus
Albicolûm Minos, utriuſque fruteta Dynaſtæ,
Atque æquâ Panôs diviſâ parte, reducat
In veteres pacis fines, pacatáque reddat
Jugera Triptolemi. Sed cum vicinia fraude
Martia Amazonidûm, ferróque obſeſſa teneret
Omnia: nè vitæ forſan diſcrimen iniret
Proficuus ſolio conſus, natuſque ſaluti
Publicæ Ariſtides Cechûm: bis dena virorum
Arma per hoſtiles comitari Locrida fines
Præcipit; ut tutum valeat percurrere callem,
Fungique officio juris. Sed protinus aulæ
Accipit arbitrium Phorcys per fraudis alumnas,
Atque ſubornatas in ſceptri arcana puellas,
Vicinas ſolio. Quare ſuccenſa furoris
Ignibus, ac veteres revocans in viſcera flammas
Præteritúmque ultura nefas; quò corde flagrantes
Sanguine Cechiadûm tantiſper ſopiat ignes:
Dat quinquagenis mandata ſuprema Lacænis,
Martis in orcheſtram promptis; ut ſive Sinonis
Artibus, aut validâ armorum virtute, Ctiradum
(Quem capitali odio ſemper cane pejus, & angue
Inſectata fuit) capiant; ferróve trucident
Immani feritate virum; qui jugiter adſtat
A fido Regi conſo. Nec ſegnia ducunt
Otia Wlaſtiades; at ſumptis protinus armis,
Bellerophontæis volitant per rura caballis,
Inſidiáſque ſtruunt in noto calle Dianæ
Pervio, & umbroſis, armatæ in funera, ſcenis,
Occurſum Conſi ſocio cum Marte morantur.
Has inter miro ſpectabilis una decôre,
Cechæ prodigium formæ; cui cederet ipſa
Tyndaris, atque omnes Latii, Danaûmque puellæ
Nativa in niveas currebat purpura malas;
Certabátque roſis candor. Conchylia labris
Oebalio meliora oſtro, coccóque ſedebant,
Lumina Phœbæo fulgebant clariùs aſtro.
Frontis honos vincebat ebur. Fulgore nitebant

Diffuſæ per colla comæ, cyrrhiſque parabant
Retia; queîs oculos, animoſque implectere poſſit.
Hæc Cechas inter longè pulcherrima nymphas,
Ac rarâ ingenii pollens virtute Corinna
Albicolûm, talem commenta in funera technam.
Saltus erat nemorum, nullo violatus ab ævo
Hactenus, à ſenio curvus non pervius ulli
Titanos radio, ſed ſoli ſubditus umbræ,
Horrorique datus, quêmque alta ſilentia latè
Inter Hamadryadûm cœtus diſperſa colebant.
Hac denſâ luci, vacuaque Hyperione ſede
Hercyniæ Mœrin, formæ ſplendore nitentem
Wlaſtiades ſolam ſtatuunt, Sic fraude miniſtrâ
In bellum accedunt, quod præſens Marſpiter urget.
Quò verò cattam videat technna abdita lucem;
In verno Oebalidem manibus, pedibuſque revinctam
Ceſpite deponunt. Suſpendunt tergore fuſam
Ære tubam, ſolitis nemorum venatibus aptam.
Ponè locant plenam dulci promulſide urnam.
Tum ſe ſe in latebras ſylvæ, penitoſque receſſus
Conjiciunt, ſuadente dolo, fremituſque ſonoros
Cornipedum impediunt Circæo carmine, & altos
Quadrupedum hinnitus; quò cœptæ machina technæ
Certiùs optatam valeat contingere metam.
Interea ad lucum depreſſâ valle ſedentem
Cum ſocia ſe ferre manu commiſſa Ctirado
Munia, non ullam properi metuentia fati
Dictynnæ regno ſortem. Dum limina, vectus
Alipide, invadit nemorum, formidinis expers:
En tibi ponè viam, raræ miracula formæ
Improvisè oculis veniunt, mentémque ſtupore,
Luminaque afficiunt. Siſtit. Latonia forſan
Hercyniis reputat jam degere numina luſtris;
Aut aliquam è Dryadum cenſu hic fixiſſe penates.
Verùm ubi conſpicuam ſolerti lumine Divam
Percurrit, manibuſque videt, pedibuſque revinctam,
Largiſque infuſam lacrymis, atque aure fideli
Accipit haud paucos gemitus; quos ducit ab alto
Andromache verſuta ſinu, mœſtoque ululatu
Replet frondoſas Niobe fallacior aulas;
Ut queat in lacrymas ſaltus, ac ſaxa movere:
Tangetur à miſero, commotus pectore, planctu,

In flentem facilis Clymenem, afflictæque paratas
Ferre Critados opem. Quare ſe concitus urget
Quadrupede ad Phrynem, ſociâ comitante catervâ,
Ac percontatur ſpecioſam corpore nympham:
Eccur ſylveſtri jaceat tellure ferarum
Victima? Quiſve artus laqueis, nexuque tenaci
Strinxerit, & ſolam Silenum abjecerit ungui?
Hæc inter gemitus, abruptaque ſæpe doloris
Pondere verba refert. Multùm dilecte Tonanti,
Ac primum regni columen, Cechumque Dynaſtes
Inclyte. Téne fugit, quæ quantaque patret Amazon
Crimina, in Herciniis graſſans crudeliter oris?
Ah! ſi te noſtri tangit miſeratio, nodum
Expedi, in afflictos dominantem immaniter artus,
Et totam rerum ſeriem, ſi copia fandi
Fortè datur, plenè referam; quò notio veri
Ex toto liqueat, miſerandæque alea ſortis.
Hoc triſti, at pulchro venienti è corpore motus
Sermone Albiculûm magnas: demittere ſe ſe
Quadrupede actutum; rigido diſſolvere nexu
Laida, & exempto libertæ reddere vinclo.
Illa, ceu vitæ poſt ſævum reddita fatum,
Exultare animo, geſtuque, ut caſſa timore
Fallax Arſinoës, tandémque hæc verba profari.
Chare Diis heros. Hic certis ſtirpis avitæ
Gemmulam, & illuſtri profuſam ſanguine natam.
Fortè Mnohoslavi necdum tibi mente receſſit
Gloria: quem tribuit mihi patrem gloria Divum.
Hujus in arbitrium nunquam non gnava, ſequebar
Imperium ſtudium juſſa exercere Dianæ,
Sectarique feras nemoroſâ hac ſede vagantes:
Ut ſatis iſta probat figendis prodroma cervis
Buccina, dependens tergo. Sed fata meipſam,
Cùm minùs occurſant animo fecêre rapinam.
Quippe ubi majorum veſtigia nota ferarum
Inſequor, adnitens tacitis excire latebris
Quæſitam jaculis prædam, per ſumma, per ima
Saltûs, ac dumos errans: in devia quæque
Concita delabor nondum ſat gnara viarum,
Ducorque in varios, ſic fortè volente Deorum
Ordine, ſylvarum tractus, jam neſcia certum
At patrem reditum, ſemoto calle morantem.

Quis ſatis affatu referat, quæ cura parentem
Uſſerit, amiſſam revocandi ad propria natam;
Parthenios genitor quò tutaretur honores?
Dumque per ambiguum remeans feror anxia lucum;
En tibi (prô horror!) ſequitur non una volante
Jumento Ocypete, ſceleratæ mentis Amazon,
Eumenis Hercyniæ ſatiùs fortaſſe vocanda;
Quæ, freno injectâ, furiali turbine, dextrâ,
Alipedem ſiſtit méque iſtis implicat arctè
Nexibus inſontem, trepidâ formidine quaſſam
Ac penè exanimem. Rurſum timor occupat artus,
Dum venit ante oculos mentis crudelis imago.
Haud ita circumſtant raptam de rure bidentem
Immani feritate lupi, flammantia circùm
Lumina torquentes, acuuntque in pabula rictus,
Jam jam invaſuri truculentis dentibus, atque
Unguibus innocuam, pulſis cuſtodibus, agnam;
Cêu in nos rabidæ fremuere atrociùs iræ
Eurybatûm, inſontem ferro, lethoque daturæ;
Ni graviora ipſo decreſſent vincula fato.
Quare confeſtim revocato ad mœnia caſtri
Tramite, captivam ducunt, raptantque, trahuntque
In lethum, aut ſociam, cœlo prohibente, Camillam.
Cùm verò hanc riguam contingunt effera vallem
Agmina, crudelem mihi ſæpe minantia mortem:
Eminùs audiri fremitus, latéque ſonantes
Cornipedum hinnitus, ſpirantes Martis amorem,
Bellique orcheſtram. Siſtunt, vocémque prementes,
Accipiunt ſonitum. Sed ubi jam cominùs Alces
Quadrupedum vox alta ferit, jamque arma ſtrepenti
Ære venire notant: ſubito perculſa pavore
Turma Lybuſſiadûm, Patrem accelerare tuendæ
Haud vanè reputans natæ; me protinus alto
Excutit alipedis dorſo, properamque capeſſit
Icta timore fugam; rapidis velocior Euris
Avolat, ad tutum relegens veſtigia ſeptum.
Hæc verſuta Ithaci neptis. Cui talia reddit
Arte vafrâ captus, fideique tenacior heros.
Quem memoras Patrem, multo mihi cognitus uſu
Semper erat, noſtræ non ultima gloria gentis.
Novimus apprimè, quâ ducat origine longam
Majorum ſeriem, clarâ virtute, fidéque

Inclytam, & Hercyniæ perchiaram jugiter aulam.
Et cum te tanti patris, velut ipſa fateris,
Agnoſcam haud dubiè pignus te protinus ædi
Reſtituam Patriæ; né quiſquam floris honorem
Parthenii, pulchro (non fallimus) ore rigentem
Incæſto temerare queat Cythereidos auſu.
Quare agè, ſepoſitâ formidine, virginis almum
Fide decus noſtro (quem porrigit ipſe) cabalo.
Illicet in patrios ducenda virago penates.
Dixerat. At fallax Pholoës gratantet honorem
Accipit, ac patriis promittit ſedibus omnes
Officii grati numeros, pulchroque precatu
Obſecrat humanum, facilémque in vota Ctiradum:
Tantillam faveat (quis deneget iſta?) quietem,
Dum fractas reparet tanto à diſcrimine vires.
Annuit optatis heros. Hic perfida Colchis,
Ac nurus Æatis, confeſtim ponè jacentem
Hydromeli pateram, Circæo murmure plenè
Ebriam, & Attacio ſpumantia cymbia ſucco
Arripit, ac inquit: teretem hanc promulſidis orcam
Detuleram in ſaltum, confirmatura parentis
Jam fractas ſenio vires. Verùm aſtra Ctirado,
Ac ſociis temetum mirâ dulcedine fœtum
Per famulam deferre jubent; ut bona favoris
Præbita penſentur. Quod dicto, præbibit ipſa,
Aut potiùs libat fatalia pocula Circe.
Tum cyathum officio, quod Parthenis exigit ordo,
Porrigit heroi. Nec muſtea diſplicet obba,
Fortè ſiti preſſo jam longo calle Ctirado.
Accipit urbanè, ductoque fideliter hauſtu,
Annutu capitis non uno laudat amyſtim,
Atque pharetratæ concedit cymbia turmæ,
Omnibus ad guſtum. Sed (prô;) fatale Ctirado
Oenophorum, ac ſociis! Etenim condita Choatrum
Artibus, ac pſyllum tabo carcheſia, viret
Ac nervos adimunt Marti; nè fulmina belli
Poſſit in adverſas bellé vibrare catervas.
Dum mulſo indulget miles, laudatque, probatque
Submiſſum à Superis temetum, nectarque Deorum:
Verſutis manibus verſat fabricata Corynthо
Æra, tubæ cornu: aut bellum inductura ferarum
Luſtris aut nomen decantatura Ctirado

Famæ immortalis cujus virtute pudoris
Lilia ſervavit, certóque exempta periclo
Deperdendi ævi. Sed cum ſe robore caſſam
Accendendo æri dolet aſtu plena Phrynondæ
Filia, & inſigni celebraret laude canoros
Ære crepante ſonos. vafras ſe vertit in artes,
Captumque officii non unâ ſorte Ctiradum
Obſecrat, ut gratam nullis non auribus, ori
Admoveat tubulam, ſonitu, dulcíque canore
Certantem argento. Quod flagitat, obtinet arte
Grajâ inſtructa nurus. Quid enim non fœmina poſſit
Pro qua, vel Suadâ melius pulchra ora loquuntur,
Accipit oblatum munus, non fraude Pelasgâ
Se ludi reputans, poſitâ gravitate Ctiradus,
Partheniôque ſatis voto facturus, ahenum
Voce animat cornu longè, latèque ſonorum,
Atque ſibi, & ſociis citat ultima fata, latebris
Condita ſylvarum. Sonitum vix accipit æris
Cogniti, ab umbroſis confeſtim erumpere ſcenis
Marte improviſo Cechûm furialis Enyo,
Adductôque habili nervo nil tale paventem,
Obruere horrendâ jaculorum grandine, pubem
Innocuam Martis. Quos verò miſſile telum
Præterit, hos ſævis mutilare immaniter armis,
Ac ſic bis ſenum ſaltu deponere Cechum.
Hæc ubi perculſus rerum novitate Ctiradus
Attonito ſimilis cernit, dextráque tueri
Armipotente parat plenam diſcrimine ſortem:
Haud ferrum verſare poteſt, frangente Gradivi
Robur Theſſaliæ cyatho; quem miſcuit Albis
Phaſias aut Circe. Quare indagare ſalutem
In pedibus magnas. At concita turba coronat
Mavortis circo trepidantem fata, ligátque
Infami licio, quem nullo crimina nexu
Implicuêre reum ſceleris. Sic quidquid amicè
In cauſam promat, manibus, pedibúſque revinctum
Rapiant captivum, falſo accedente cavillo
Atque iræ flammis, quas Baſſaris enthea ſpargit,
Mille neces minitans, ac vulnera mille Ctirado;
Qui toties niſus fuerat refringere conſo
Gloriam Amazonidûm. Sed non molimen inultum
Wlaſta ſinet, clamant omnes, opprobria diris

Penſatura probris. Quid abhæc ſpectabilis amplo
Munere Cechiadûm Minos? Quæ verba reponit?
Harpocrati ſua verba ſacrat, cauſamque tuetur
Admoto linguæ freno. Nam lemma Sophorum
Edocet; iratis non verba reponere verbis.
Fœminea haud Paritur Mænas reſponſa, furore
Ebria: qui unum per mille opprobria penſet
Probrum; dum rabido tandem ſermone triumphet,
At jam præcelſum tenet inter jubila caſtrum,
Atque triumphali procedit ad atria Thyas
Ordine; queîs dudum victricis ſigna moratur,
Wlaſta tumens ſolio, reſpiránſque ore furores.
Quales oblato prædæ libamine, plauſus
Harpalyce Cechûm dederit, quæ fando referre
Muſa iterum valeat? Jam forté attemperat iras
Obtenta Hercynio Mavortis gloria luco,
Atque redux Daphnis, quæ rurſum crevit in aula
Dictynnæ, & pulcrâ ſerpit per tempora lauro?
Haudquaquam. Ultrices ſuccendit pectore flammas,
Illico viſuras lucem; nî phœbus in oras
Tarteſſi pronus, ſocias poſt terga tenebras
Duceret, ac regnum Phœbe, noctique faveret.
Sed quod ſera negant defuncto tempora Phœbo
Poſterus in vito fortaſſis lumine Titan
Cernere cogitur. Rarò nox ſana miniſtrat.
Conſilia, at denſis cudit funeſta tenebris.
Nocte ſatæ Eumenides ferialia, quæque miniſtrant.
Vix in Moldavicam ſe Cynthius extulit oram,
Puniceis invectus equis, caligine noctis
In ſtygias remeante plagas; cûm nocte profuſa
Tiſiphone, umbrarûmque ſoror, concepta tenebris
Ardet in apricam molimina trudere lucem.
Præcipit actutum rabido dictante furore,
Ac genio ultrici, clarum virtute Ctiradum
Implecti radiis (prô Muſa horrore rigeſcit!)
Ilicis, infamem ductæ (vah crimen!) in orbem,
Ac verum Cechis ſpectandum Ixiona terris
Præbere Albicolûm Juno, ſic fortè flagrantes
Extinctura faces. Quò verò pœna per ipſum
Principis ire latus valeat: jubet illicet alto
Suggeſtu terræ, quem lambit Moldava, corpus
Erigi, in oppoſitam proſpectans Principis aulam,

Opprobrium factura Duci. Sed pœna ſequetur
Ultricem nemeſin juris moderamine caſtam.
Hoc elata dolo Martis, crudelis Aëllo
Cechiæ, in immites nunquam non apparat auſus
Indomitas animi furias, multóſque malignis
Artibus è Procetum cætu, vulgique myrica
Conſecrat infami Libitinæ, plura datura
Funera, ſi plures offerrent fata Nariſcos.
Ac ſic plùs æquo rebus ſublata ſecundis,
Æternaturos ſibi turgens ſpondet honores
Æolis Albiculûm ſolio; cui poſtera ſemper
Accedat mulier, ſapienti lege gubernans
Hercyniæ terras. Hinc magnæ ſumere nomen
Principis, ac totâ vulgari nomen in ora
Præcipit, officiúmque ſibi deferre Bohemum
Indigenam, út rectus ſubjecti flagitat ordo.
Ut veró nôrint cives, quâ lege deinceps
Decurrant ævi ſpatium: ſancita referri
Demandat tabulis, totâ ditione Nariſcâ
Illico vulgandis. Ac primúm lege ſeverâ
Omnem interdicit, ſub pœna ſanguinis. uſum
Armorum, alipedúmque vetat conſcendere ſellam,
At ſolos tractare boum, ruriſque labores
Imperat Albicolis. Si verò Martia regno
Fulmina vicinent, tempeſtatéſque gradivi
Præcipiti rabie Marobudûm limina tangant:
Se Mavorte parem, ſociaſque in bella catervas
Aſſerit, infeſtum domituras Protinus hoſtem.
Infames alias regno, populóque pudendas
Præſcribit leges; quas lege coërcita caſti
Muneris, Aoniis prohibetur dicere clivis
Calliope, atque aliæ renuunt memorare Camænæ.
Hæc ubi veſano decreta effuſa tumore
Accepêre viri, juſtâ formidine tacti,
Subjectas metuunt cervices ferre lupato
Fœminæ, & immiti moderandas tradere ſceptro.
Sed cum prævalidas jam caſtro degere vires,
Atque ſuo cernit potiorem Marte venire;
Wlaſtiadûm Matrem, partes ſe verſat in omnes
Ancipiti conſo Cechus, quærítque medelam
Adverſæ ſorti. tam triſtia fata minanti.
Sed cùm nulla patet vitandis obvia fatis

S

Semita; nec mentis lumen per ſana Dynaſtas
Duceret; unanimi conſenſu limina pulſant
Principis, auxilium præſens fortaſſe daturi
Afflictis populi rebus. Ni dextra Monarchæ
Jam conclamatæ ſtudeat ſuccurrere ſorti:
Albicolas infame jugum, probrúmque manebit
Æternaturis ſors nunquam abolebile luſtris.
Quare ut Gecropiæ per Floræ regna meliſſæ
Turmatim ſparſæ, fragrantia dona legentes.
Si fortè obſcurum deportent nubila Phœbum;
Continuò repetunt ſua cerea caſtra, domóſque:
Haud ſecus Hercyniæ cives, nimboſa videntes
Aſtra procelloſæ ſortis, fœdàmque minari
Tempeſtatem Albi, jam prægnans grandine caſtrum,
Fulminèque itatum; quod parturit horrida juſſis
Wlaſta-Przemislai, demiſſo munere, tecta
Continuò ſubeunt, rebúſque levamen in arctis
Supplicibus poſcunt votis, consóque deinceps
Morem geſturos ſe Principis, atque tenaces
Promittunt fidei mentes: modò protegat Albim
Adversús furias immania jura tonantes.
Accipit hæc Cechûm Princeps, ac talia reddit.
Æquum eſt in veſtrum ſolio deſcendere votum.
Macti animo Civis. Jam vertitur alea ſortis,
Et proni ſceptro Superi, populóque faventes
Haud dubié redeunt. Nam cêu arcana Tonantis,
Fatorúmque docent leges, & conſcia rerum
Numina: jam nimio turgentia pectora faſtu,
Irato juſti deſpectant lumine Divi,
Exitiumque parant tumidis ſuper æthera Bacchis.
Faſtum ultrix ſequitur Rhamnuſis vindice flagro.
At quid verba damus? Res eſt jam Marte paranda.
Continuò ad veſtros cives remeate penates,
Ferróque inſtructi, quod martius exigit ordo,
Ac præſens belli ratio, cum Sole cadente
Ad noſtros repedate lares. Hæc juſſa Monarchæ,
Aut potiùs ſanum rebus præſentibus, alti
Conſilii ſenſum, gratantet ſubida plebes
Accipit, & ſubitò relegens ad propria greſſum
Limina, Mavortis ſtudio ſe comparat; arma
Corripit, ac veteri pulsâ rubigine, ferri
Mucronem exacuit. Jam rumpet pectora faſtu

Tur-

Turgida. & inſanam franget fundétque Mimallim,
Vix bene in Heſperias Hyperionis orbita terras
Appulit: en fervet pleno Ducis area Marte,
Imperiumque avidis exſpectant Cechica votis
Agmina, in adverſam ruitura immaniùs arcem,
Dum forſan mediam cæcâ caligine metam
Regnum noctis habet, taciruſque per omnia ſerpit
Morpheus, & placidum dant alta ſilentia ſomnum:
Portitor inſtructas armorum fulmine turmas
Excipit undivagâ, ſceptro pereunte, carina.
Ac conto ſubigit lymphas: queîs cornigêr amplâ
Majeſtate præeſt, jam notus Moldava terris,
Siſtitque oppoſita Mavortem Cechiæ arenâ!
Interea tacitis vallari pergama ſignis
Præcipit Albicolûm Princeps, ac caſtra locari,
Obſidioque gravi vaſtum circumdare ſeptum.
Vix ſe ſe æthereis conjux Tithonia campis
Infert: cum Cechus præcelſam mœnibus arcem
Cominùs accedit, ſolidoſque revellere muros
Arjéte non uno tentat, ferióque laborat
Vertere turritas moles, latamque parare
Semitam, in excelſum ſigna illaturus, & iras
Gradivi, caſtrum. Sed non hæc fabrica Martis
Wlaſtiadas latuit vigiles noctuque, diuque
In belli technas, quas poſſit cudere Mavors.
Quare non ſegnes pro ſparta ſtare virili
Robore Amazonides arcere à mœnibus hoſtem.
Ingentes librare trabes, nocuaque ferire
Grandine ſaxorum, Cechoſque repellere ſepto.
Eminùs iſta videns Marobudûm Rector, amœnâ
Occultus nemorum ſcenâ, fugientia firmat
Agmina Mavortis, ridenti hæc ore profatus.
Pone metus pubes. Hæc ſunt præludia belli.
Sic noſtri voluêre Dii. Sic providus ordo,
Fatorum ſtatuit. Nobis victoria cælis
Advolat, & tumidas Daphnis fugit inclyta Phœdras.
Vix unam emenſis jam Titan altior horàm:
Magnanimos in bella viros jubet illico caſtrum
Urgere armorum ſtudio, muroſque ferire,
Oſtiaque impavido niſu rurſuſque pudendam
Per technas, ſimulare fugam, pedibuſque ſalutem
Quærere, viſuros, quam tandem fata pararent

Baſſaridi tumidæ metam. Sancita capeſſunt
Albicolæ, admotaque iterum teſtudine quaſſant
Mœnia, balliſtaſque vibrant, nec non catapultis
Oppugnant ſeptum, portaſque à cardine tentant
Vellere, & in celſum tandem ſurrepere caſtrum.
At belli fabricam ſalſo irridere cachinno
Wlaſtias: ingentes muris devolvere rupes:
Ardentes librare faces, ſulphurque picémque
Spargere, ferventique caput perfundere lymphâ,
Atque aliis removere armis à mœnibus hoſtem.
Hic verò Albicolæ, cêu Martis fulmina ferre
Ampliùs haud valeant, fictâ formidine, turpi
Se mandare fugæ, teſtari voce pavorem,
Atque triumphalem Bacchis concedere palmam.
Quare confeſtim, cêu quæſiturus aſylum
Miles, in umbroſum ſe protinus abdere ſaltum.
Hac ſe victricem, jam majori ebria faſtu,
Martis in orcheſtra cernens, gaudénſque Celæno,
Nec plauſu ſe ſe capiens conſurgit in auſus
Majores. Jam ſtat menti, peſſumdare totam
Cechiadûm gentem, victamque extradere Diti.
Unde in præcipitem, ſemperque in paratum
Cornipedem ſcandit. Quæ prælia Phorcys adornat;
Horrida. Sublicium jubet illico ad oſtia pontem
Fidi demitti manibus: quo plena furore
Evolat, ac ferro fugitivos protinus hoſtes
Involat, immenſamque edat per funeta ſtragem.
Nec mora; cêu tigris Getulis prodita teſquis,
Erumpit ſepti foribus, comitante catervâ
Euryalum: non quò ratio, Martiſque citarent
Leges, at rabidus bacchantem duceret ardor.
Reginæ exemplo totum ſe effundere caſtrum
Immani feritate parat Sed penſilis arcto
Calle coarctatus remoratur Baſſarides pons;
Nè ſe ſe primis acturum jungere ſignis
E lege armorum valeant At Wlaſta furore
Enthea, per ſolitas diviſam Mœnada turmas
Pro belli ratione putans, ſtipata ſororum
Exili, parvaque manu, furialibus auſis
Impetit Albicolûm Martem. Verùm obviat armis
Strenuus, atque animis, ſceptro moderante Gradîvum,
Hercyniæ civis, rabidumque attemperat æſtum

Pen-

Pentheſilææ Albis, quam fata extrema morantur.
At poſtquam ſociæ veniunt ad ſigna Lacænæ,
Atque ſtatas formant acies; majore furoris
Turbine in adverſas Bacchæ ſe ferre catervas,
Et cuneos Martis ferro perumpere tentant.
Sed nil proficiunt. Miſſo jam quippe timore,
Atque Iconium ſumentes pectore robur
Moldavidæ, intrepido Veis Mavorte reſiſtunt
Nec cœptâ ſtatione viri nec ſtrenua cedit
Phœbas; ac interpidus fervet Mavortis utrimque
Ardor, & ambigui veniunt certamina Belli.
Sæpius adverſis concurrunt fortiter armis.
Enſes miſcentur vibratis enſibus. Haſtam
Excipit haſta truci pertundens pectora ferro.
Hinc, atque indè volant lethalia tela veneno
Illita, fatali perimentes felle Gradivi
Agmina: jamque virum ſternunt; jam fata propinant
Fœminæ. & effuſo complent Phlegetonta cruore.
Uſque adeò dubiâ pugnatur Martis utrimque
Aleâ; ut ancipiti jam Daphnis fluctuet æſtu;
Cui demum inclinet victrices Martis honores.
Tandem ſeptem generoſâ ſtirpe creati
Adveniunt Cechi, technâ comitante, dolóque
Atque petunt primas Wlaſtæ munimina, turmas,
Vulneréque immani feriunt, ac perleve pondus
Abjiciunt terræ. Læti ſucceſſibus iſtis,
Ingentes ſumunt animos, Wlaſtæque propinquant
Haud dubio in fatum telo ferroque rigente
Uſque adeò valida, juvenum quis neſcio, dextrâ
Percutit: ut circum chalybis diviſerit alto
Vertice ſurgentem, non parvo vulnere rumpens
Cervicem faſtûs ſedem. Jam fortè tumoris
Effluet inſanus cum rivo ſanguinis humor.
Acceptâ capitis plagâ, ſe Martis in auſus
Majori rabie, tota enthea Thyas adornat,
Atque incantato de Circes unguine ferro,
Quinos fundit humi clarâ de ſtirpe Nariſcos.
Sexto eadem jam fata parat: nî objecta ſalutem
Ærea parma daret, capitis tutamen aheno
Tergore: ſed geminas diffuſa à robore ferri
Ingenti niſu partes, quod Wlaſta vibrârat.
Hanc temeram Harpalyces rabiem, per funera pubes

Ulturus, rapido Mavortis percitus œſtro,
Alipedem properè ſtimulans, ſe concitus urget
In fatum Wlaſtæ. Vix Mœnada contigit, ira
Ardeſcens Cechus: librato pondere ferri
Viribus impavidis, manantem ſanguine tundit
Verticem, & inſanum caput alto vulnere lædit
Atque uno in jugulo multorum demetit iras.
Hæc ubi fata vident reliquæ, Martique virorum
Jam fortunatam Divorum numine ſortem,
Victricémque venire Deam, Superumque favores:
Vertere terga fugæ, celerique ad pergama ferri
Quadrupede, atque ſuam caſtro indagare ſalutem.
Sed fugit, ut pereat, jam dudum funere digna
Sæva, feroxque nurus. Jam quippe ſedentia ferro
Fata ſequi, ac Bacchis meritam deferre ruinam.
Dum videt horriſono jam vicinare furore
Hercyniæ Martem: trepidâ formidine Thyas
Obruta, in enixas effundere pectora voces:
Illecebris mulcere viros, promittere ſervum
Depoſitâ feritate jugum, noxæque precari
Admiſſæ veniam, lacrymiſque orare maritos,
Nè pulchras fœdent muliebri ſanguine dextras,
At nemo miſeris (nec enim meruêre) moveri
Planctibus, ac lacrymis: verùm omnes perdere Regis
Imperio Mycales. Nec viſa Lycaonis eſſe
Sævities, nocuas regnis abſumere peſtes.
Quare omnes meritâ jugulare tyrannyde Cechus,
Et Phrynes avidis extradere pabula corvis,
Manéſque ad ſtygias confeſtim mittere ſedes.
Hactenus à ternis umbrarum limina Diris
Horrida, Apollineæ ſemper ſtupuêre Camœnæ
Jam plures numerat Phlegeton, horrétque miniſtras
Eumenides Ditis, fatalia quæque parentes.
O nunquam in Cechas redeant hæ Mœnades oras!

O. A. M D. G.

Digitized by Google

Google

Digitized by Google

igitized by Goo le

Digitized by Google

Digitized by Google